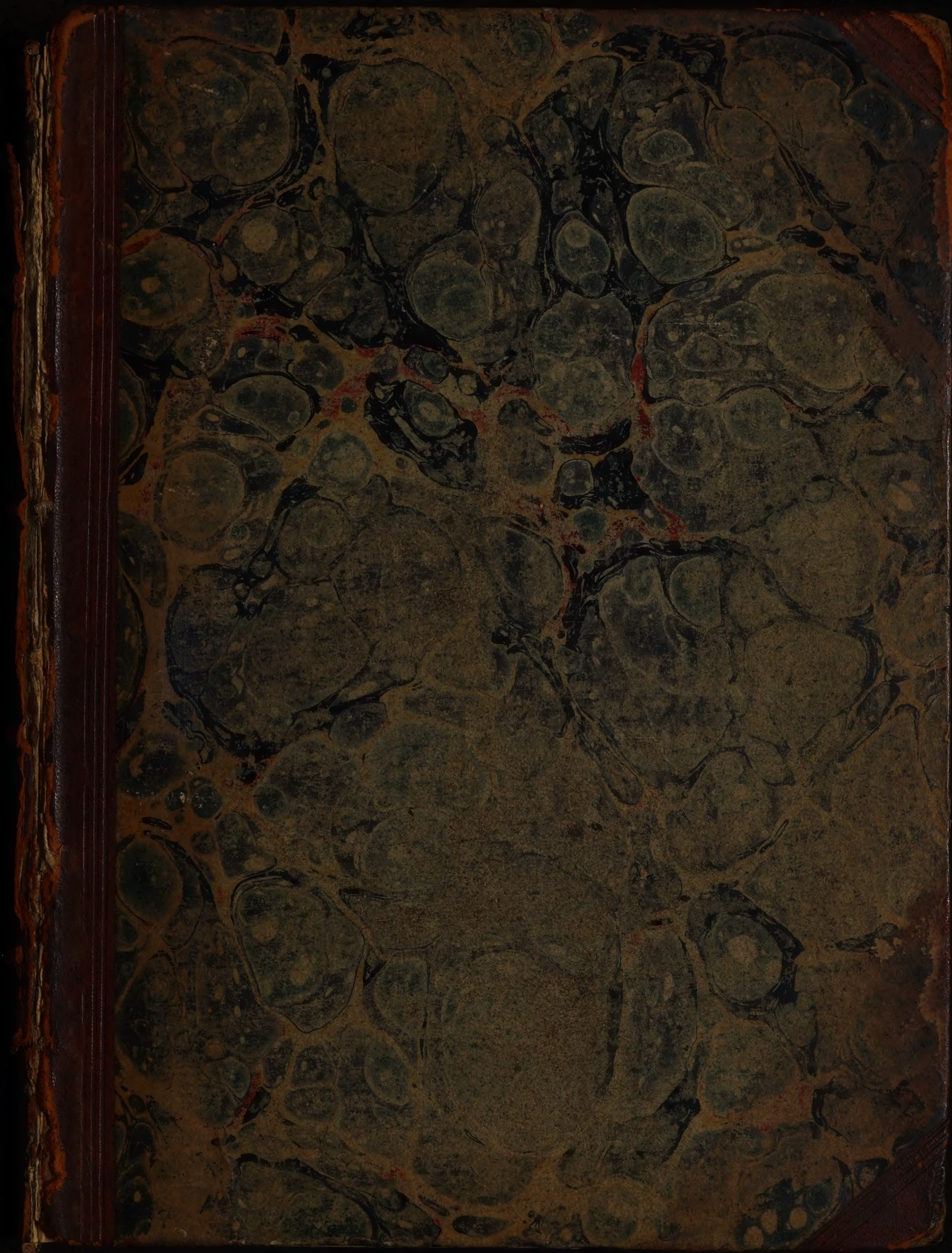

BALEI
SCRIP.BRIT.

60

53820

ILLVSTRIVM MAIORIS BRITANNIAE SCRIPTORVM, HOC EST, ANGLIAE, CAMBRIAE, ac Scotiæ Summariū, in quaſdam centurias diuiſum, cum diuerſitate doctrinarū atq; annorū recta ſupputatione per omnes ætates a Iapheto ſanctiſsimi Noah filio, ad annum domini. M. D. XLVIII.

AVTORE IOANNE BALAEO SVDOVOLCA.

EXCVDEBATVR PRAESENS OPVS VVESALIAE PER Theodoricum Plateanum. Anno a ſeruatoris natiuitate. M. D. XLVIII. Pridie Calendas Augusti.

LONGE PRAECLARISSIMO Edwardo eius appellationis sexto, Angliæ, Franciæ, & Hiberniæ regi, fidei defensori, ac immediate post Christum Anglicanæ & Hibernicæ ecclesiæ capiti supremo, Ioannes Balæus Sudouolcas, fœlicitatē optat perpetuam.

AGNVM Dei optimi maximi beneficium est, potentissime rex, mundi ac rerum omniū creatio, sed multo maius & euidētius diuini amoris erga genus humanum argumentum est, quod ab initio sese patefecerit idem Deus, et de sua erga nos uolūtate tradiderit doctrinam, cuius conseruationem & propagationē semper in ecclesia esse uoluit. Ideoq; ut ad Ephesios. 4. dicitur, inde usq; a primis parentibus, subinde in hoc cœtu, penes quem doctrinæ cœlestis custodiam esse uoluit, duces ac doctores diuinitus excitati sunt, per quos & suę patefactionis testimonia ædidit, & doctrinam illustrauit Deus. Nisi enim immediate a Deo ministeriū Euāgelij, de beneficijs filij sui, domini nostri Iesu Christi cōseruaret in hac imbecillitate & cæcitate humanarum mentium, ac sęuitia diaboli flagrantis odio Dei & generis humani, statim lux doctrinæ cœlestis, ueri cultus, & uera inuocatio extinguerentur: totūque inde genus humanum, in tenebras, errores, ac æternum exitium rueret. Verum clementissimus pater noluit prorsus totum genus humanum perire, quod secundum imaginem sui condidit, a quo uoluit agnosci, coli, & glorificari in omnem perpetuitatem. Ideo instituit ministerium cœlestis doctrinæ, exuscitat doctores, qui uocem Dei sese patefacientis

catholica

facientis

facientis circumferant, illustrent doctrinam, legem ac promissiones diuinas contra impiorum & hypocritarum iudicia interpretentur, & ueram sententiam uocis diuinæ, scriptis & uoce propagent, & ad posteros intemeratam transmittant. Horum autem conciones ac monumenta, tanquam uocem Dei de cœlo sonantem, excipere & audire debemus, eorumq; uocationẽ, quę aut Prophetica aut Apostolica fuit, longo interuallo ab episcoporũ, doctorũ, & omniũ, qui Prophetice & Apostolicæ doctrinę in ecclesia discipuli fuerũt, discernere oportet. Nam illorũ uocationẽ immediate esse a Deo, eosq; uerę interpretationis, legis, & promissionũ diuinarũ testes esse, singulorũ miracula testãtur. Horũ uero doctrinã ac interpretationes eatenus recipere conuenit, dũ cũ Prophetica & Apostolica doctrina cõgruũt, quorũ discipulos omnes se fateri debẽt. Hoc discrimen in ecclesia extare, & singulos ad lectionem Propheticam, & reliquorũ doctorꝝ, qui post Apostolos ecclesiam gubernarunt, afferre oportet, ut intelligi possit quo iudicio quęq; legenda sint. Id breuiter pręfari libuit serenissime rex, ut obiter admonerent pij, quo cõsilio horũ scriptorꝝ monumẽta, quorũ catalogũ his cõmentarijs recẽsui, legenda putarem, ne quisquam existimare posset, me horum omniũ scripta sine discrimine approbare, aut etiam reijcere. Longe enim huius mei laboris (ut postea dicetur) alia ratio fuit. Etsi huius generis scriptorum monumenta nequaquam eo loco habenda sunt, ut Pophetarum & Apostolorum conciones, tamen ad ecclesię ædificationem, omnium piorum consensus semper plurimum conducere recte censuit. Vtile enim est, in horum scriptis, non solum post Apostolos, temporum seriem & propagationem ecclesiæ considerare, uerumetiam uehementer ad confirmandam fidem nostram conducit, uidere perpetuum consensum piorum in ecclesia, de præcipuis

dogmatib⁹

dogmatibus chriſtianæ religionis, Neque enim temere ulla doctrina admittenda eſt, cuius teſtimonium non extet in primæ eccleſiæ doctoribus. Nec dubium eſt, quin hoc maxime conſilio, ab Euſebio Cæſarienſi, diuo Hieronimo, Gennadio, Iſidoro, & alijs olim conſcripti ſint illuſtrium ſcriptorum eccleſiaſticorum catalogi, ut nimirum poſteritati primo conſtaret, quorum miniſterio doctrina cœleſtis in eccleſia conſeruata & propagata eſſet, deinde ut ex illorum monumentis, aliqua ueteris gubernationis eccleſiaſticę petita imago, poſteris præluceret. Ad hęc magna olim in eccleſia dogmatũ certamina extiterũt, ac hodie ſunt, quorum fontes inquiri commode non poſſunt, niſi ueterũ eccleſię ſcriptorum diſputationes notæ fuerint. Quare ueterũ ſcripta nõ tãtũ conſcientias de magnis rebus erudiũt, pietatẽ alũt, fidemque confirmant: ſed etiam gubernatoribus eccleſiarum uehementer conducunt, & ad diiudicandas dirimendaſque controuerſias dogmatum eccleſiaſticorum utiliter ſeruiunt. Pauca quædam ueteris eccleſiaſticæ gubernationis ueſtigia, in hiſtoria eccleſiæ, apud Euſebium conſpiciuntur, quibus tamen ſi careremus, magno & neceſſario præſidio deſtituti eſſemus. Admonent certe pios de magnis & neceſſarijs rebus. Docent eccleſiam omnibus ætatibus, uarijs certaminibus exerceri, inter quæ tamen diuinitus tegitur ac ſeruatur. Nam etſi Satan, generis humani uetus hoſtis, odio Dei accenſus, uarie exercet pios, & leuia interdum impellit ingenia, quibus ad doctrinã eccleſię perturbãdã abutit̃: tamẽ curę Deo eſſe, ne prorſus doctrinæ cœleſtis lux extinguatur, & deleatur eccleſia, hæc ipſa ueterum ſcripta teſtantur. In quibus liquido conſpicitur, lucem Euangelij obſcuratam, ac multis in locis tantum non extinctam, ſingulari Dei beneficio rurſus accendi, & per pios doctores, etiam inter imperiorum ruinas, & magna

rerum omnium cõfusione cœtum aliquẽ colligi, in quo sonet uox Euangelij. Itaque his de causis motus & ipse, multorum eorumque magnorum uirorum exemplum imitatus, illustriũ scriptorũ, qui quidẽ in Anglia, Cambria, & Scotia floruerũt, catalogũ collegi. Vnde cuilibet in prõptu fuerit cognoscere, per quos nostra patria ad cognitionem christianę religionis peruenerit, quorum ministerio apud nos defensa ac propagata sit doctrina sacra, quę incrementa, qui progressus fuerint, quæ certamina ac mutationes in ea extiterint. Deinde hinc quoque cognoscere licebit, quorum gubernatio Britannicæ ecclesiæ, postea Anglicę, salutaris fuerit, qui de quib⁹ dogmatibus religionis aliquando certamina excitarint. Hæc autem & similia quorum plurima pio lectori hi nostri commentarij suppeditabunt, plurimum etiam ijs, qui ad eorum gubernacula sedent, conducere, nemo est, qui non intelligat. Nam ut recte inquit Plutarchus, quemadmodum Musicus sua organa nosse debet, ita ijs, quibus multarum gentium gubernatio diuinitus commissa est, diligentia adhibenda fuerit, ut sensus suorum, populique ingenia calleant. Quam ad rem non pauca in hoc libro continentur, mirum in modum profutura. Multorum enim hic sententiæ, opiniones uarię, de dogmatibus religionis, ac etiam de politica huius nationis administratione recensentur. Vnde iudicium non solum de ingenijs, moribus, studijs, ac institutis Anglicæ gentis facere licebit, uerum etiam ex quibus utriusque fere gubernationis, ecclesiasticæ & politicæ imago quædam conspici possit. Ac quidem inter colligendum, delectum adhibui, ut eas res obiter in hoc pertexendo catalogo annotarem, quas & utiles & iucundas lectori fore iudicaui. Multa etiam, ne opus nimium excresceret, nobis rescindenda fuerunt. Porro etsi alias usquam, certe in hoc genere scriptorum uerum est, quod

grauissime

grauissime a Plinio dictum est, nullum esse tam malum librũ qui non aliqua ex parte prosit. Nam etsi pleriq; nostræ gentis scriptores, non satis culto sermone (ut tempora fuerunt) animorum suorum sensa posteris cognoscenda reliquerunt, tamen res utiles & cognitione dignas, horum nonnulli tradiderunt. Atqui ut demus non omnes de religione pari dexteritate & puritate scripsisse, tamen hoc ipso prosunt, quod nos admonent alias in ecclesia, de beneficijs Christi illustriorem ac puriorem esse doctrinam, alias plus tenebrarum, ac maiores corruptelas admixtas esse. Hæc reuera omnibus ætatib⁹ fortuna est ecclesiæ, ut in ea extruenda, nõ oẽs ligna, lapides, aut aurum afferant, sed pleriq; fœnum & stipulas, parum firmam futuro ædificio materiã congerant. Quæ tamen omnia prudenter discernenda sunt, ut suo quæque loco collocata structuræ augmentationem adiuuent. Multa in nostræ gentis scriptorum monumentis peti possunt, quæ prudenter decerpta, & usurpata ad ecclesiæ Christi ædificationem, non parum profutura sunt, & utiliter pium lectorem, de spirituum discretione, uarietate opinionum, multisq; dogmatũ concertationibus admonere possunt. Cum autem Regiam Maiestatẽ tuam, ad pietatẽ religionemq; pure colendã, literarũ amorẽ, aliasq; heroicas ac uere regias uirtutes diuinit⁹ excitatã esse, ipsius gubernationis initia satis declarent. Statui inclytæ Regiæ Ma. t. me nõ ingratũ quid facturum, si illustriũ scriptorũ, qui quidem in hac Britannia maiori, Anglia scilicet, Cãbria, & Scotia, aliquando ingenij sui monumenta reliquerunt, catalogum a me conscriptum, tui fœlicissimi nominis auspicio publicarem. Primo, ut hoc officio, serenissimæ Re. Ma. t. meam gratitudinem & obseruantiam declarem. Deinde ut illis ipsis scriptoribus, qui operam ac industriam suam, in erudienda

& illustranda

& illustranda patria nostra contulerunt, aliqua saltem a nobis gratia referretur. Aequum est enim, illorum laboribus ac existimationi fauere, non solum qui æditis monumentis, omnem posteritatem erudiunt, uerum etiam ijs qui illorum scripta in publicum spargunt, nec in obscuro eorum nomina esse patiuntur. Postremo ut hoc publico scripto, illustrissimę Re. Ma. t. hunc animum gratularer, quod hoc calamitoso tempore honestissimo, immo pijssimo exēplo gloriā Dei ornare, & multarum gentium saluti consulere studeat. Neque autē fieri potest, cū potētissima Reg. Ma. t. re ipsa ostendat, se uerā Dei agnitionem & inuocationem, omnibus humanis rebus anteferre, ecclesiam Christi & doctrinam cœlestem amare, cuius curam & propugnationem, aduersus antiqui serpentis in regno papistico tyrannidem, uere regio animo suscepit, quin hui⁹ generis monumētis delectet, ex quib⁹ nō pauca desumi possunt, quę cōsilia ac honestissimos suos conatus in asserēda uera religione adiuuent, regant, & confirment. Dedi autem operam, ut ea pręcipue deligerē, ex quibus nostrorū hominū naturę, ingenia, mores, studia, ac uetera īstituta intelligi queant. Deinde ex quibus etiā pręcipuę rerū mutationes, ac fere utriusq;, ecclesiastici & politici stat⁹ uniuersa gubernatio facillime cognosci possit. Quare spero hunc meū laborē inclytæ Reg. Ma. t. gratū, & pijs lectorib⁹ utilē futurū. Laudāda uero in primis est principū ac regū uolūtas, qui fauore ac liberalitate, eruditorum uirorum industriam inuitant & adiuuant, ut eius generis scripta in publicum emittantur, quorum in doctrina cœlesti tradenda & illustrāda, aliquis usus esse potest. Ac utinam hoc suū officiū esse reges ac principes omnes non solū intelligerēt, sed etiā prestare studerent. Minus profecto in mundo esset prophanationis, idololatrię, blasphemiarum, & omnis generis turpitudinis. Nisi enim beneficentia & libe

ralitate

ralitate bonorum principum, piorum ac eruditorum uirorū ſtudia excitentur, & iuuentur, tum in doctrina religionis tū in externa diſciplina, magnas tenebras ac tetram confuſionē ſequi neceſſe eſt. Atqui ob hæc maxime beneficia, in propaganda doctrina cœleſti, & honeſta conſeruanda diſciplina, Deus potiſſimum regibus ac gubernatoribus, ſui nominis ſocietatem impertit. Ego (inquit) dixi, dij eſtis, hoc eſt, eo in faſtigio rerum diuinitus collocatos uolui, ut populis & ſubditis ueſtris, res æternas impertiatis. Vt puram doctrinam religionis, ueros cultus, honeſtam diſciplinam tueamini aduerſus diabolum ac membra ipſius, quæ admirandis artibus deformant gloriam Dei, & ſæuitiam in eccleſia exercent. In his officijs, præcipue regum ac principum, pietatē conſpici uult Deus. Neque enim magiſtratus, qui apud prophetam Eſaiā, eccleſiæ nutritor nuncupatur, tantum corporum ſuorum utilitatibus ſeruire debet, ſed multo magis gloriam Dei quærere, & ſaluti animarum conſulere debet. Horum omnium curā, cum ſereniſſima Reg. Ma.t. pulcherrimo omnibus principibus propoſito exemplo, magnitudine animi ſingulari, nunc Deo propitio ſuſceperit, non ſolum pro iſta pietate, Deus ingentia præmia, cum in hac uita fœlicem ac ſalutarem gubernationem, tum in futura æternam beatitudinem retribuet: Verū etiam omnium piorum uoce ac literis ad omnem poſteritatem ubiq; locorū, pietas & uirtus præclariſſimę Reg. Ma.t. celebrabitur. Et ego ardentibus uotis Deum æternū patrem domini noſtri Ieſu Chriſti oro, ut lucem Euāgelij ſui diuino fauore, tuiſq; auſpicijs in Anglia fœliciter accenſam conſeruet ac promoueat. Et deinde ut omnia conſilia, ac prudentiſſimæ Reg. Ma.t, conatus ſic regat, ut & Chriſti eccleſię gubernatio ipſius ſalutaris, & inclytæ Reg. Ma.t. fœlix ac fauſta eſſe queat, Id quod etiam pij omnes toto terrarū orbe

ardentissime optant ac præcantur, ut regnum Britannicum, quod nunc Christi, & suæ ecclesię gratissimum hospitium est, quandiutissime seruet ac tueatur. AMEN.

LIBER AD LECTOREM AVTORE IOANNE LITHODIO.

EN tibi nota quidem, sed nunc referenda per orbem
Denuo, clara uirum nomina amice damus.
Ingenijs quorum per sæcula plurima, tellus
Anglica culta fuit, percelebrisque manet.
Fusius istorum quæ magna uolumina tradunt,
Complexus tenui fasce coacta fero.
Pulchrum, quæ nostri recte docuere parentes
Nosse, labor laudem hic, nam pietatis habet.
Ergo me lector, modico nunc perlege sumptu,
Cuius te nunquam pœnituisse potest.
Singula si inspicias, erit hinc tibi tanta uoluptas,
Quantam uix alius præstitit ante liber.

Index

INDEX COPIOSVS, BRITANnicorum ſcriptorum nomina, iuſto literarum ordine complectens.

Catherina

Gilbertus

Britannicorum scriptorum
index finit.

EPIGRAMMA EXTEMPERA-
rium, Magistri Henrici Bomelij.

Quisquis aues claras Anglorum noscere uitas,

Quosq; uiros celebres Anglica terra tulit,

Hunc (mihi crede) librum, manibus terito optime lector,

Quem patriæ donat, Balleus ille suæ:

FINIS.

ANDREAS SADELERVS BRITANNVS, APVD BVCHOLDIANOS LVDIMAGISTER.

AD LECTOREM.

ACcipe doctiloqui pulcherrima ſcripta Balæi,
Qui fidei lucem, cum pietate ſitis.
Intentis neruis nanque hic inſudat ubiq;,
Vt ſpargat uerbi pabula uera Dei.
Hunc pete Chriſticola, nil non peramabile cernes,
Eximia uolues utilitate librum.
Aurea quos tulerit, quos ferrea protulit ætas,
Ecce Britanniacis uſque uidebis oris.
Si cupis aſtrigeras lętus conſcendere ſedes,
Et Chriſtum uera relligione foues,
Huc age, peruolue myrothetia ſancta Balæi,
Hic pectus plenum relligionis habet.
Omnibus in mentem ueterum monumenta reducet,
Hunc ſequere, & ſacras accumulabis opes.
Gaude his muneribus, tibi ſunt quæ tradita gratis,
Vitales ſcatebras, caſtaq; ſcripta uides.
Quæcunq; obſcura iacuerunt nocte ſepulta,
Hoc libro fulgent, lucidiora die.
Obſecro nunc meritas grates perſolue Balæo,
Cuius ab ingenio talia ſcripta fluunt.
Non huic cuncta parem fuderunt ante britannis
Sæcula, ſic Chriſti dogmata luce nouat.
Difficile eſt dictu, Chriſto quam conſona promit.
Ingenij magna ſedulitate ſui.
Quo Chriſtum imbiberent Angli, pars optima mundi,
Non metuit ſcapulas ſuppoſuiſſe malis.

Non

Non metuit uarijs sese obiectare periclis,
Omnibus ad cœlos ut patefiat iter.
Inscitiæ proceres superans infudit Iesum,
Hinc fertur Britani gloria prima soli.
Hi Demostheneis dictis Cicerone triumphent,
Ausonij, celebret anglia at huncce Virum.
Cuius ab ingenio sacrati fluminis Vnda,
Effluit, & sophia, qua rigat Vsque pios.
Asserit hac dextre saluantis dogmata Christi,
Tales scriptores anglia ferre solet.
Ecquid adhuc ueteres iuuat obseruare tenebras,
Prodit ueridicus commoda multa ferens,
Ediderit licet hic pręclara uolumina magno
Cum fructu, palmam pręripit hoc alijs.
Ergo opus hec placido sumat nunc Anglia Vultu,
Authori grato quod facit Vsque fauens.
Si tibi quid melius potuisset ferre Balęus,
Promeret æterno tempore digna legi.

AD LIBRVM

I modo, nec cessa bellacem uisere gentem,
Non eris in patrijs gloria parua choris.

Salvator mundi ora pro nobis.

EPIGRAMMA MAGISTRI IOANNIS LITHODII, AD LECTOREM.

SCripta legis passim lector iactata per orbem
Plurima, quæ minimũ commoditatis habent.
Nam decus ille suum, dum splendida nomina captat,
Sollicitas studet hic, quærere auarus opes.
Candida nunc Siculis turgescit pagina gerris,
Sæpe bonis studijs, quæ exitiosa fuit.
Imprudens his nam nimium remorata iuuentus,
Optima, quæ fuerant, illa legisse nequit.
Ergo tuis rebus consultum, qui cupis esse,
Perlustres nullus friuola scripta caue.
Vt fugienda tamen sunt hæc, sic illa petenda,
Iucunda utilibus quæ bene iuncta docent.
Inter quæ merito docti sunt scripta Balæi,
Vel non postremo connumeranda loco.

Qui ueterum gnauus, magno collecta labore

Nomina, cum rebus nunc relegenda dedit.

Tempora, quos næuis iamdudum longa notarant,

Nunc nitidi redeunt ueste decente, patres,

Vt non Romulea minor est uirtute Camillus,

Tutor hic urbis erat, conditor ille fuit.

Sic tua nunc summis æquanda est gloria rebus,

Quas gestas, calamo docte Balæe tegis.

Quisquis

Figura Ioannis Wicleui doctoris Angli.

MAGISTER IOANNES MVRSAEVS CANDIDO LECTORI.

Quisquis uirtutum studijs componere mentem,
Aut lætus propria uiuere sorte cupit,
Quisquis posthabito uitiorum tramite, strictum,
Occupat, & pedibus scandere gestit iter.
Hunc manibus uerset me consultore libellum,
Quem dat Ballæi Musa canora uiri.
Aureus iste liber paruo nunc ære paratur,
Cui poterat stupidi cedere gaza Midæ.

ILLVSTRIVM SCRIPTORVM Maioris Britanniæ, Angliæ, Cambrię, ac Scotię Sūmarium, in quatuor centurias diuisum

Autore Ioāne Baleo Sudouolgio,

Pręfatio.

Actat quęque natio, secta, societas, aut quicquid hijs est simile, illos pręcipue qui aliquid splendoris earum attulerint nomini. Romani hucusq; producūt in medium suos Camillos ac Scipiones, Gręci Alexandros, Carolos Galli. Efferunt et Monachi vbiq; terrarū per omnes ciuitates & regna, suarū superstitionū patriarchas, præter id quod doctorculis suis Euangelicę doctrīæ falsatoribus immodice tribuunt. Quin & scriptura diuina suos obseruatores comprobat, contemptoresq;, nec immerito, uituperat. Iesus Sirach filius in suo Ecclesiastico, laudādos esse gloriosos, seu præclare nominatos in sua generatione, viros decernit Et incipiēs ab Henoch, veteris instrumēti patres sanctiores cum eorū virtutibus ac præconijs ad suam ętatem vsq;, per vltima septem capita copiose cōmemorat. Idem fecit morti propīquans Mathathias, ab Abraham ad Iudam Machabeū eos breuiusculo sermone suis in exemplū constantię proponēs, Non segnes quoq; horū enarratores in nouo testamēto extitere, tū Stephanus loquens tum scribens Paulus ad obstinatā illā Hebræorū gentem. Quorū primꝰ ab Abraham inchoās, in Salomone atq; ita in Christo ꝓcessū finit Alter ab innocētissimo Abele ad sāctos dei ꝓphetas Catalogū suū faciēs, eos ōnes ꝓbabilibꝰ argumētis iustos ex fide demōstrat.

Et ut ad Scriptores eruditos (quod libri nostri argumētū deposcit) tādem deueniamꝰ, In illo scribendi genere excelluere ante nos Magnꝰ ille Hieronimus, Prosper Aquitanus, Gennadius, Isidorus, Feculphus, Honorius, Sigebertus,

Trissa, Tritemius, Bostius, Bergomas & hac nostra tempestate Conradus Gesnerus medicus Tigurin⁹, qui cumulatissime de his in tres partitam tomos uniuersalem Bibliotecam ædidit. Neque est in Europa regio (si omnia plene exhiberem) quę particulares & proprios hac in re non habuerit consarcinatores, Sola hucusq; infœliciter dormitauit Britannia, eorum licet uberrima tellus. Et eius in ea parte summe deploranda esset ignauia, tot egregijs clarissimorum ingeniorum monumētis hominum memoria tam inique pereuntibus, si profectus inde quispiam cōtingere posset, Sed longe aliter nobis euenit. Verumtamen id attētatum a Carthusiano quodam Lincolnio non procul ætate nostra audiuimus, quāuis ad maturitatē plenam aut fœtū ex eius inexpectata morte necdū peruenerit. Cęterū Ioannes Lelādus, uir absolute eruditus & eloquēs, Britannicęque antiquitatis studiosissimus, non impigre his manū apposuit, cuius ornatissimos labores sitientibus desyderijs in dies expectamus. Interim nostris, licet exilibus, uti, nō omnino iniucūdū erit, donec ex eius cultiore calamo pinguiora prouenerint.

Lynceis enim oculis introspicientibus apparebit ex eorum doctrinis, quales fuerint (de quibus hic tractatur) & qualis per singulas ætates ab ascēsu Messię fuerit Britannicæ immo vniuersalis ecclesiæ status. Videbitq; diligens lector abdita illa mysteria in sancta Ioannis Apocalypsi descripta, ad viuū suis temporib⁹ in his adimpleta, ut in operis conclusione fusius Christo largiente ostendemus. In prima post diluuium, dispersione, quum essent anno a mundi origine. 1791. gentium insulę per Iapheti filios ac nepotes in regiones diuisæ, Gene. 10. & 11. Britānia primū vnde Gallia tā philosophos quam theologos, Samothis sapientissimi gigantis sectatores habebat, ut ex uetustis autoribus colli

bus colligit Ioānes Viterbiensis Italus in cōmentarijs Berosi. Inde est quod Philosophiam a Barbaris, non a Græcis sapientibus initia cœpisse cōplures scriptores cum Diogene Laertio cōmemorent, quod & ipsis Græcis non parum in hodiernū usq; diē displicet. Teste Aristotele in Magico & Zenone i. xxiij. successionū libro, Samothei diuini atq; humani iuris fuere peritissimi, & religioni ob id deditissimi. Ab his ꝓdierūt Druides & Bardi, ut postea patebit latius, quos ꝓbati autores, pręsertī Plinius, Strabo, Tacitus, & Caius Iulius in Britānijs asseuerāt fuisse ortos, ac īde trāsmigrasse ī Gallias.

Ioannes Hardingus in suę historię li. 1. Ca. 25. refert Bladudum Britannorū regem ab Athenis Atticę regionis urbe (ubi olim studuerat) in hanc suam terram quatuor Græcorū secum duxisse philosophos atq; ad Stāfordiam docendis artibus collocasse. Et id se narrat ex quodam Merlini Caledonij excepisse tractatu. Concluditq; illam acadęmiam ab Augustino monacho interdictam ac tandem sic deletam, ꝓpter errores quos tunc habebant Britanni aduersus Romanā ecclesiam, potius synagogam. Similem fere narrationem habet Hector Boethius in secūdo suorum Chronicorum libro, de duobus Athenarū philosophis, ui tempestatis marinę in Scoticum littus sub rege Iosina incidentibus. Qui illic deinceps commorantes, uariarum rerū scientias ministrabant. Ad Britannos uenisse ad Giruiorum Grantam (quam nunc Cantabrigiā uocant) Grecorum philosophos, Anaximandrum & Anaxagorā, autor est in suis commentarijs Nicolaus Cantilepus. Nam & Pōticus Virūnius in Britānicæ historię li. 4. docet, sēper Britanniam utraque lingua fuisse eruditā eiusq; poemata, Gilde præcipue, in Italia ac Rome legi. Mirum est inquit li. 1. Britannia in tot & tantis rerū turbinibus, litteras semper amauit, atque utraque lingua sæpe plurimum floruit

Et magni uates, ſicut Plenydius & Oronius, philoſophi quoque & oratores in ea claruerunt īſignes. Vnde & Martialis poeta li. xi. Epigrammatū, Claudiā Rufinam a poematibus cōmendat, ſicut alij Cambram, Martiam, Agaſiam, Vodiciā Bunduuicā, Helenā, utrāq; Cōſtantiā, Vrſulā, Hyldam atq; cōſimiles adhuc alias, a literis ac ꝓbitate mulieres Britānicas.

Dunuallo Molmitius, Polydoro teſte, uiros bonis artib⁹ incūbentes, opibus & fauore iuuit. Idē fecit rex Lucius (ut Verūnius eſt autor) dum poſt Apoſtolorū prædicationem uiros chriſtiane doctos ſumma proſequeretur beneuolentia & honoribus, uirtutum omnium cultor. Sed nūc reuertamur ad Druides. Hij docuerunt (ut li. 2. oſtēdit Hector Boethius in Scotorum geſtis) illum ſolū eſſe deum qui ōnia contineat & quod eius figuram nemo poſſit aut debeat effingere, ſed abſque omni ſimulachro eum uiuentem cœli dominum ſacrificijs colere. Nec ipſos recte de religione ſentire dicebāt qui pecudum imagīes Aegiptio more dijs immortalibus tribuerent. At quis hos non uidet multo ſalubriora populis tradidiſſe præcepta, quam ſāctiſſimi papiſtarum archimandritę præſules, aut magiſtri? Ab hijs atque Samothęis erant tam prophanis quam ſacris eruditi literis ſcriptores fere omnes qui Chriſti incarnationē præceſſerunt, atque qui ad aliquot centum annos ſequebantur. Ex ſanctorum hiſtorijs conſtat quoque Amphibalum, Aaronem, & Iulium ſanctiſſimos Dei martyres, in gentilitatis medio cœleſtem Chriſti doctrinam apud urbem legionum (Ceſtrciam nunc uocatam) īter literas tradidiſſe. Gymnaſiū ducentorum philoſophorū habebat eadē legionū urbs Britāniæ metropolis Arthurij regis tēpore (ut li. 7. & ca. 9. autor eſt Galfrid⁹ Monemuthēſis) qui ōnib⁹ eruditi diſciplinis, ſiderū curſus obſeruabāt, ac cęteris īterpretabantur aduentura ex cœleſtibus ſignis prodigia. Verū

hoc trahit

+ pc. prod. a abbote, ruler of eremit

Wastchester ye regall citie of the Brytons in Kinge Arthurs tyme

hoc trahit ad ſuam Stāfordiā, antedictus Hardingus quoqꝫ

Dubritius (qui tunc erat eiuſdem urbis archipræſul) in ſolo natali iuxta Guaię fluminis ripā, loco muſis aptiſſimo, ſtudium locauit, ingenti diſcipulorum cateruæ præclaras exprimēs artes. Congellus, Elchutus, Gildas, Nēnius, Melkinus, Dionothus atqꝫ alij adhuc plures, florētiſſimi illius Bānochorenſis collegij (quod Bencornaburgum Saxones nominabāt) prope eandem ciuitatem primarij pręſides, ſacrarum ſcripturarū ſtudia, Ioanne Capgrauio teſte in ſanctorū Catalogo, mirifice nutriebāt. Habebat enim famatiſſimum illud ſolitariorum philoſophorum collegiū bis mille atquę centum ſtuodioſos incollas, qui de ſolis manuū ſuarū laboribus uictitabant. Simile legitur apud eūdem quoquę Capgrauiū de Ambrienſi atquę Elguenſi Scholaſticorum ſodalitijs, quorum primum trecentos, alterum nongentos ſexaginta quinquæ ſeruabat. Ex ultimis Aſaphus erat omnium literatiſſimus, a quo Aſaphenſes in hūc uſque diem ſunt dicti. Et hæc, quid aliud erant, quam ſuauiſſima christianarum diſciplinarū tūc diuerſoria? Sed diu ante tempora Bedæ Anglicæ hiſtoriæ conſarcinatoris, (quod ſumme dolendum eſt) horum illuſtrium uirorum ſcripta, clariſſima uetuſtatis monumenta, cum ſuis Bibliothecis in maiori parte inter iniquas bellorum procellas quāmiſere perierunt. Sed unde ſumus digreſſi, reuertamur denuo. Hyldæ eruditæ mulieris monaſteriū Strenehalcēſe dictum, cōmune receptaculum, immo gratiſſimū hoſpitiū erat doctiſſimorum illius ætatis uirorum. De Vuiremuthę & Giruuini uenerabilis Bedæ cœnobijs, ad pręſēs taceo quæ tamen in hiſtorijs, ſuis non carent laudibus.

Graſſante per uniuerſam Angliam atrociſſima peſte procerum & magnatum liberi cum ſuis pręceptoribus

Finnani atq; Colmãni Lindifarnensiũ episcoporũ tẽporib⁹ in Hiberniam abierunt, ac per eorum cellas lectionibus crebris diuturnam dare gaudebãt operam. Theodori Cantuariorum archiepiscopi ętate, non solum Gręcis & latinis literarum academijs, uerum etiam eruditorum uirorum frequẽtia clarissimorum syderum instar, tota resplẽduit Anglia: Adeo ut pleriq;(uti autor est sępedictus Bedas) Britanię fines nũquã egressi, Gręce & latine perfectissime loquerentur. Immo sub Adelstano Anglorũ rege postmodũ erãt, qui ex Hebraicis fõtib⁹ scripturas in Saxonicã linguã illius mãdato trãsferrent. Id tamen ueterum scriptis ingeniose, ne dicam, subdole, monachi ac papiste abraserunt, ne quod eis quandoq; possit officere, in eorũ Chronologijs locũ inueñiret. ~~Iunior Vuilfridus~~ Eboracensis archiantistes, nobilissimã librorũ Bibliothecã Eboraci instituit, ut Alcuinus apud Carolũ magnum existens, in epistola ad Anglorum ecclesiam cõmemorat, atque alibi eo modo per uniuersã adhuc regionẽ alij. Sed hoc interim est lectoribus notãdum, quod post Britãnorum per Saxones dissipatum imperium, omnis literarum cognitio illis iminentium malorum diebus, apud solos erat monachos.

Gregorij eñ Rõani põtificis decreto, ordinatũ tũc fuit, ne Angli gymnasia extra horũ cœnobia celebrarẽt, ꝑpter Arrianã & Pelagianã hęresĩ, ac quosdã Britãnorꝝ errores. Hoc sũt usi fuco pro uentris sui cõmodo impostores uere diabolici. Ex tunc perierunt tã Stanfordiẽsis quam Legionensis Britãnorum academię, ut prius est relatum. Inde Merciorũ rex Offa ac post eum Egbertus Cantiorum Toparcha, collegiũ quoddam Rome pro Anglis condiderunt (Thomę hospitale postea dictũ) quod & alij Parisijs, Fulde, Floriaci, atq; locorũ adhuc alibi fecerunt, ut ita ad Angliam demum peruenirent omnes omnium impostrices doctrinę, aut si mauis teterrima

diabo

[Handwritten marginalia: "...bertus sep... ...us Eboracen... Archiantistes"; "...gorius non ...it Diabolicus ...postor"; "he was no ho... ...t man, to call Gregorie ... Bishop ... divilish deceaver"; at foot: "Topartha. a ruler or governor of one countrie" "Legionensis academia Westchester"]

a Lumbard.

diabolorum pro excęcandis ingenijs figmēta. Inde est quod Insuber ille Alexander Minutianus in epistola Ioannis Baconthorpij sētētijs pfixa, fateat ex Anglia primū, īde Parisijs manasse ōnē sophistice disputādi rationē. Horū lucidius et tempora & fraudes in sequentibus suis apparebunt locis.

Sigebertus Orientalium Anglorum rex (Beda etiam teste) scholas literarū sicut in Gallijs uiderat, in suo regno ordinare, & Pędagogos pueris instituendis more Cantuariorum assignare disponebat. Et persuadente Dunuicensi episcopo Felice, illas Cantabrigię posuit primum, anno salutis humāę, D C. xxxvi. Alphredus uero plenus ōnium Anglorum rex, adhortante Neoto monasticę professionis uiro doctissimo, anno domni, Dccclxxiij. Oxonij studium instituit, proposita mercede omnibus qui publice bonas profiterentur artes. Et hęc illa duo magnifica Anglorum gymnasia sunt, a monachis instituta, atque a Romano confirmata pontifice, quę hucusqȝ omnes bonarum ac malarū artium tam ipsis quam alijs quibusdam regionibus, disciplinas ptulerunt. Fallitur nimium Polydorus Vergilius in annorum supputatione, ponens institutum Cantabrigię studium a Sigeberto rege, sexto ante initum Principatum anno, dum esset adhuc in Gallijs exul, & Oxonij per Alphredū, xxiiij. regni sui anno, cum fuerit tamen a Martino secundo Romano pontifice anno domini. Dccc. lxxxiij. confirmatum, decimo ab eius fundatione, & regni ipsius undecimo anno. Et sic inter illas fundationes sunt solummodo. CC. xxxvi. anni, & non. cc. lxv. ut ille in quinto Anglicę historię libro scribit. Error enim. xxix. annorum est, atque Polydoro condonandus, quod in exmplaria inciderit parum tuta.

Non ob aliud sunt hęc tam spaciose citata, quam ut in-

de sci

de ſciant candidi lectores, unde Britannia per ōnem ętatē tulerit tot claros ac longe famatos doctrina uiros. Qualia fuerint horum ingenia, eloquia, uel adhuc alię fœlicis naturæ dotes, aut quam diuerſa ſcripſerint, non nos remorabitur hoc in loco. Sequens opus ea omnia ſatis & abunde declarabit. Nec interim percebitur eorum nequitijs, qui pro Antichriſti regno promouēdo tā impia fuerint cōmētati, quamuis pro ſanctorum ſanctiſſimis habeantur. Non enim uerebitur canouizatos illos a papa diabolos, Bonifacium, Dūſtanum, Anſelmum, Thomam Cantuarienſem, & conſimiles, proprijs ſuis depingere coloribus, ut ſentiat mundus quam fuerit illi ab hijs laruis impudentiſſimis illuſū. Ex alijs quoque innumeri uidebuntur, qui afflictis hominum conſcientijs nihil conſolationis attulerunt, ſed potius ſuppreſſa fide deiectas cōfundebāt, & ad idololatriā multo celerius quā ad Chriſti religionē ſuis pretrahebant impoſturis. Poſtremo ex hijs apparebit ſordidiſſimorum ſcriptorum obſcurum & ignobile genus ſententiariorum ac ſūmulariorum, quorum ſola recordatio nauſeam generoſis & bene natis ingenijs mouere debet. Hij ſcholaſtici doctores ſunt, rixarum & diſſidiorum magiſtri, omnino inſœcūdi ac barbari, quibus accedunt mendacijs & dolis inſtructi, litigioſi Canoniſtæ.

Hij perditiſſimi Papę Apoſtoli, fontes & nubes ſine aqua, ſine ſpiritu interpretes, nihil habent cum puriſſimo Dei uerbo commune. Dele ab horum ſcriptis hæc friuola uerba, Vtrū, Item, Ergo, Nota, Primo, Secūdo, Queritur Sequitur, Dicendum, Patet cōcluſio, Cōſequentia, Maior Minor, Antecedens, Conſequens, Probatur argumentum Confirmatur ratio, Arguitur ſic, cum huiuſmodi alijs figmentis, & uix media pars remanebit, ſolidæ uero doctrinæ

nihil

nihil. In preteritę ętatis factionib⁹ seu sectis (quę solę ipsa ferme occupabant) Benedictini pro maiori parte curiosa dederunt, Regulares Canonici prodigiosa, Bernarditę fucosa & superflua, fabulosa Carthusij, Mendicantes fraterculi astutijs atque odiosis sophismatibus plena. Et ut paucis absoluam, nihil prestiterunt fere ōnes, preter inerudita friuola, ac uana. Admirabuntur fortassis ex hoc quāplurimi, quod tot illorum Centurias hic posuerim. Sed hi perpendant primum ecclesias ob plebium peccata, nullos tūc alios habuisse publicos uerbi ministros. Si qui interim fuerint apud uere pusillū Christi gregem (qui non aliud quā ęterni pastoris uocem in reb⁹ fidei audiēdam persuaserint, hi continuo ob pharisęorum & hypocritarum metum, debebant se sub ędibus ignotis occultare, ut olim Hierosolyme discipuli in Marię uiduę domo. Et id precipue Ioannis Vuicleui diebus fiebat, quem Euangelicę doctrinę illustratorem Bohemi hucusque pronūciant. Postremo credant hoc me fecisse maxime, ut ad plenum patefacerem maliciosi ipsius temporis naturam. Et tuam ipsius maliciam

Illa pfecto prodigiosa ac periculosa erat ętas, in qua egressę a mortiferis abyssi lacunis locustę, totam tā misere contaminabant terram. At ubi uiderint inter hos quosdam preter eorum fortassis expectationem laudatos, cogitent non ōnes in quacunque secta fuisse malos, nec esse ad historię cōmoditatem singulos ex ęquo reprehendere. Habet Sodoma semper suum Lothum, & Aegyptus cum Mose Iosephum inhabitatores pios. Et quamuis ingenia hic laudo ac omnimodam in plerisque eruditionem admiror, ea tamen eorum scripta, quibus inesse uideo Serpentis insidias aut Draconis potentiam aduersus abiectissimum Christi in terris regnū, non adprobo. Sunt enimuero doctrinę ex

ſpiritibus ſuis iudicandę, & ſpiritus ubique per ſcripturas diuinas probandi, num ex Deo ſint? Super aſpidem & baſiliſcum, nempe Mahumetem & Papam, nunc incedēs ęterni patris filius Chriſtus, Leonem & Draconem indeſinenter conculcat. Quam indecorum, immo quam impiū eſſet, ſi nos putredines & uermes, tā firmis illius obſtaremus, aut potius non obtemperaremus inceptis? Qui eſt benedictus in ſecula ſempiterna. Amen.

Eruditus quidam in
Libri argumentum.

Angligenis mores qui ſint, arteſque, decorę
Vitę quę, liber hic, actio tota, docet.
Pręfixa ueluti monſtratq;, ornatque tabella.
Diuerſo diſpar tempore quod ſtudium.
Dogmata qui recte Chriſti docuere miniſtri,
Dorctrinę iunxit dogmata uana pię.
Edocet hic idem, quid ſit diſcriminis: inter
Doctrinas hominum, ſcriptaque uera Dei.
Huius quęſo boni tu conſule ſcripta Balęi.
Qui ſophię penitus abdita ſacra ſubit.

In quibuſdam exemplaribus occurrentia
errata ſic corrige

Fo.1. Pag.1. linea.30. lege tandem. li.32. Freculphus. Pag.2. li. 30. nepotes, li.31. inde Gallia. Item, ſapientiſſimi. Fo.2. Pag.1. li. 24. quam nunc. Pag.2. li.26. Ceſtriam; Fo.3. Pag.1. li.8. nominabant. li.14. quoque, atque. li 16. quinque.

ILLVSTRIVM SCRIPTORVM Maioris Britanniæ, Angliæ, Cambriæ, ac Scotiæ, Sũmarium in quatuor centurias diuisum, Autore Ioanne Baleo Sudouolgio.

Centuria Prima.

SAmothes Gigas, cognomento Dis (ut apposite docet Berosus in Chaldaicarum antiquitatum libris) frater erat Gomeri atque Tubalis, ex genitore Iapheto sanctissimi patriarche Noah filio. Nec quisquam habebatur illo, ea ętate sapiẽtior, eodem Beroso teste, aut in rebus agendis prudentior. Quum a maioribus prędicti Noah filijs, anno post diluuium centesimo, disseminatũ esset omne hominum genus super uniuersam terram, Gene. 9. Immo quũ a Iapheti filijs ac nepotibus diuisę extitissent gentiũ atque regionum iuxta linguas & familias insulę, Gene. 10. Samothes cũ suis sulcato Oceano (nam & rei nauticę hos dicunt esse peritos, tam Philo quam Iosephus) in suam accepit sortem terras Celticas, quas postea Britanniam ac Galliã uocabant, & colonias in eisdem posuit anno post diluuium 143. Vnde ab eo Britanni primum, inde Galli, Samotheorum sunt assequuti nomen, saltem illi, qui apud eas gentes ex eius sectatione philosophi ac theologi habebantur, ut autor est locuples Ioãnes Annius Viterbiẽsis, in cõmentarijs Berosi. Deditque illis literas Sagas seu Phœniceas, a quibus postea suas eruerunt Græci. Hinc uerissimũ uidetur, quod ex Gilda Polidorus ĩ primo Anglicę historię libro mutuatur, primos Britãnicę insulę habitatores cognitionem habuisse Dei. Dilatatus enim Iaphet, iuxta diuini spiritus promissionẽ, habitauit in tabernaculis Sem, Gene. 9. id est, in eadem cum eo permansit religionis fide. Chami & Nemrodi sectatores semper

Samothe fuit fil. Japhet

Ge. 9. 27

eximo. Hos ei subiectos populos, hic Celtarum Saturnus legibus ab auo Noah ac patre Iapheto editis, religiose formabat, & ad maiorem reipublicę cōmoditatem,
Suas eisdem addidit, li. 1.
Pręter codices rituales, naturalium rerum secreta mandauit quoque literis. Docuit cursus astrorū, agriculturam, & alia pleraque ad uitam moralem, politiam, at œconomiam spectantia. Obijsse fertur Samothes, āno mundi conditi. 1956 ac ante aduentum Christi in carnem. 2007. cum. 156. annis Celtis pręfuisset, Assyrijs imperante Nino. Regnabat post eū Magus eius filius, qui oppida primus posuit. Post illū Sarron, qui ut petulantiā in pube cohiberet, publica literarum studia instituit. Tunc Druys peritię plenus, tunc Bardus musices eruditus, a quibus uenerunt Druides & Bardi gentilium philosophorum magistri.

ARron Celtarum rex tertius, hoc est, tam Britānorum quam Gallorū, ut habet prędictus Annius super quinto Berosi libro, Samothi nepos erat Magoq; filius. Quum paternum, uir factus suscepisset regnum, subiectas prouincias pręclaris facinoribus honestabat insigniter. Ea ętate regnabat, quam Ouidius in primo Metamorphoseos libro, argenteam prolem uocat aurea matre prisco scilicet sęculo deteriorem. Nouerat q; sub Nino ac Semiramide infinitas fieri fœditates, pompas oppressiōes, bella, cędes, tyrānides, luxurias, idololatrias & alia id genus mala. Perceperat postremo impijssimum Chamum Aegypto pulsum, omne mortalium genus per Italiam atque alias nationes infandis corrumpere sceleribus. Disseruerat enim in famis ac impudicus, pręter magica & uenefica pręstigia, congrediendum esse, ut ante inundationē, cum matribus, filiab9, sororibus, masculis, brutis

& quoui

& quouis alio genere. His tempestiue malis obuiare sata gens pijssimus Sarron, preteritę cladis sub diluuio ōnino non immemor, publica literarum studia, pro conseruādis cum religione, patrum monumētis, apud utrosque Celtas Britannos atque Gallos instituit, Quasdamque eis cōscripsit, ut non impie coniectare licet,

Doctrinę preceptiones, li .I.

Vnde Diodorus Siculus in vi. historiarum libro, hanc de eius sectatoribus promit sententiam. Sunt (inquit) apud Celtas theologi ac philosophi, quos uocant Sarronidas, qui precipue ab eis coluntur, Nam moris est apud illos nullum absque philosopho sacrificium facere, &c. Quia stabiliuit Deus (ut scribit Lutherus super Genesim) insularum regna, cum essent a patribus diuisę, uidentur tenuisse cultus ueros ab illis acceptos. Nam impiorum & idolatrarum regna non constituit Deus, sed euertit. Mortuus est Sarron anno formati Adami, 2057, & ante Messię natiuitatem, 1906, cū, xlviii, ānis regnasset, Assyrijs imperāte Ario.

OSiris Agyptius, Argiuorum atq; Aegyptiorum rex, ex pessimo patre Chamo (ut produt autores) optimus filius, ac Misraim a Mose dictus, maximum in mundo ob inclytas actiones acquisiuit nomen. Anno post diluuium, 350. cœpit hic primum in Palestina instruere sanctificatos Sem filios, in his quę cū Iside sorore in frumento & frugib⁹ conceperat. Inde Melchisedech, qui idem Sem erat, postea ad xxiiij, annos panē & uinum protulit in quadam gratiarum actione Deo, pro Abrahę contra gentiles uictoria. Tandem ab Aegypto profectus, acsi ad illum ut ad alterum Noah, omnium regionū spectaret cura, lustrauit Aethiopiam, Aphricam, & Asiam usque ad inaccessibilia Indorum deserta. Postea uisitauit

flemmans

Osiris misrai dictus

Europę prouincias, Thraces, Macedones, Cretenses, Italos, Hispanos, Germanos, Albiones, & Gallos, docens quęcunque inuenerat. Et ita imperauit uniuerso orbi, exceptis nationibus quę in Babyloniorum uenerant potestatem. Nimia interim corporum proceritate plura usurpantes tyrannos, & qui diruptis legibus gentes in omnimodam seruitutem redigerant, gigantes ubique deprimebat. Quæ autem in his docuerit regionibus, etsi plura adhuc fuerint, hęc tamen breuibus refert Albius Tibullus,

Primus aratra manu solerti fecit Osiris,
Et teneram ferro sollicitauit humum.
Primus inexpertæ commisit semina terræ,
Pomaque non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere uitem,
Et uiridem dura cædere falce comam.

Ac alia plura Quod istum inter Albionum scriptores locauerim, hanc habetote rationem. Iapheti patrui sui in Britannia posteros hæc omnia docuit, cereuisiamque uini loco conficere. Atque ut illic deinceps commodius cum legibus a se editis obseruetur reliquit eis in primum insulæ regem particularem, nepotem suum Albionem, a quo postea retinebat nomen, ut inferius adhuc patebit. Id non minus commune relinquo cæteris orbis nationibus, quibus similia monstrauit ac fecit. Quoniam non erat in orbe locus, quem non adiuerit pro plebe instruenda Osiris, ut in columna triumphali in Aegyptum reuersus inscripsit. Occiditur demum a Typhone fratre, gigantibus ubique conscijs, anno a mundi origine, 2225. & ante Deiparę partum, 1738. Assyrijs imperante Baleo Iuniore. Istum Aegyptij in forma bouis coluerunt, ut nunc papistæ lucam Euangelistam.

Albion

Lbion Gigas, potētissimi illius Neptuni Aegyptij, maris atque insularum domini ex Amphitrita coniuge quartus filius, coeuos fere omnes animi excellentia atque corporis uiribus excessit, Vnde tam sua uirtute, quam patris ac aui Osiridis autoritate, in magnā tūdemū deuenit posteritatis notā, Porro per hūc robustissimū gigantem, translatum erat in terra quam nunc Britānicā uocant, tam regnum quam nomen a Samotheis, atque ita a religiosa Iapheti stirpe, ad iniquam & maledictam Chami progeniē, id fortasse merentibus hominū peccatis, Sic enim post aureum illud seculum ducentorum & quinquaginta fere annorum post diluuium, sub sanctissimo patre Noah in mūdo uniuerso (de quo tāta scribunt Quintus fabius, Myrsilus, Trogus, Diodorus, & alij) sequebatur in particularibus regnis ad eandem circiter temporis mensuram, sub Iapheti filijs & nepotibus ętas argētea, ut est apud Vergilium, Ouidium, reliquosque autores, ac tandem sub opprimētibus atque omnia corrūpentibus tyrānis Chamesenis, successit tempus omnino ferreū, spurium, ac spurcum, degenerantibus a piorū patrū institutione filijs, ut autor est Philo Iudeus, Ita possiderūt eos, rectores absque dño. Esa, 26. Et hoc in Britannia durauit ad Brutum usque, adhibito insule deinceps Albionis huis titulo ob constabilitam ei per auū Osiridem & genitorē Neptunū in ea monarchiam, Inde est quod Nicolaus Perottus in Cornucopia, Ringmānus Philesius in descriptione Europę, alijque cum Aristotele graues autores tam Gręci quam latini in suis opusculis, ferant Britanniam ab Albione Neptuni filio Albionem olim dici, Et hęc fiebant anno post diluuiū circiter quingentesimo sexagesimo tertio, cum Phorcus Sardiniā, Lęstrigo Italiā, Poliphemus Siciliam, Bergion Orchades & Hyberniam, ac cęteri eius fratres triginta numero alias mūdi

Albion a m[an]... giant

insulas sub illis possiderent quoque. Nam ab Osiride patre cum uniuerso, demptis Babylonijs, imperaret orbi, suscepe rant hi duo fratres. Neptunus Aegyptius maris imperium quia primus (Diodoro teste) nauigandi artem inuenit, & Hercules Libyus militię principatum, quod primus eam exercuerit disciplinam. Atque ita deuenerunt filij, ad in sularum dominia. Composuisse pręter alia fertur Albion. Demonstrationes astronimicas, li. 1.
Inter alias quoque ab auo ac patre inuentas artes, docuisse creditur diuersi generis nauigia. Spes orbis terrarū (inquit Salomon) ad ratem confugiens, remisit seculo semen natiui tatis, quę manu Dei erat gubernata Sapi. 14. Nec hac in re desunt Ioannis Textoris & Polydori testimonia, rates flu uiales in Oceano Britannico primum fuisse inuentas, corio circumsutas. Ad Rhodani ostia tandem est Albion ab Her cule patruo, quū. xliiij. annis regnasset, cum Bergione fra tre una interēptus, anno a condito mūdo, 2261. & āte Christi incarnationē, 1701. Assyrijs imperante Baleo Iuniore Quia eius tentabat impedire transitum, ut testes sunt Deodorus Siculus, Pōponius Mela, Ioānes Boccatius, Eliota, Cibe nius & alij, fortassis pro suo atque fratris āpliando imperio

BRutus Iulius Dardanius Aeneę Troij magni La tinorum regis ex Iulio Syluio (non Posthumo) Ascāij regis filio & Lauinię nepte, pnepos, utrū que parentem (quod mathematici prædixerant) matrem in partu ac in uenatione patrem, inuitus interemit. Ob id Italia per auū Ascanium pulsus (qui statim dolore perijt quoque quod regni hęredem ita amiserit) in Leogrę ciam insulam socijs quibusdam comitatus, post annū ętatis sue. xv. abijt. Vbi inter lachrimosa ob tam infaustos euētus quotidiana suspiria, oraculū a Diana tandē accepit, quod esset

esset nobilissimam extremi occidui possessurus insulam. Quod elegantissimis carminibus depromsit Gildas poeta Britānus, uetustissimus scriptor, ut habet Ponticus Virunius in Britannicę historię libro primo. His lętior factus, ac eorum Troianorum, qui profugi incertis sedibus uagabantur, dux constitutus, generis sui reliquias a Gręcorū seruitute, Pandraso eorum rege captiuato, liberauit. Erat enim Brutus, uir probus, sapiens, ac bellicosus, qui ducta in uxorem prędicti regis filia Ignogene, cum trecentis &. xxiiij. Troianorum nauibus, fortissimoque duce Corineo, Albionem post nouem annorum in terra marique labores fœliciter intrauit, anno. xviij. Heli sacerdotis in Iudęa dominantis. Quod alios tūc populos nō habuerit ea regio quam Gigātes, ineptissimū est figmentum. Ingens reuera Iapheti posteritas adhuc in ipsa, licet sub Chamesinorum tyrannide, manebat, immo eorum plerique iuxta diuinam promissionem sub tentorijs Sem, in fide promissi seminis. Hos ualida manu, ab immanissimorum gigātū oppressione (fortasse suo in idololatria bono) per fere decēniū liberans, tandem peruenit ad totius insulę regimen, anno a mundi origine. 2836. & āte filij Dei apparitionem in carne, 1137. eique deinceps a suo noīe, Britanici regni cognomen imposuit. Scripsit inter cętera Brutus, Gręco sermone.

Ad Pandrasum regem, Epi. 1.
Ad Troianorū profugos, Epi. plu.
Leges Britannicas, li. 1.

Ex Troianorum consuetudinibus has esse collectas, affirmat Hardingus, primo suorum Chronicorum libro, ca. 14. Mirum in modum circa huius Bruti originem se undique torquent Boccatius, polydorus, & consimiles Italorum scriptores, ad nauseā usque dedignabūdi, quod Britānica

barbaries (tam atrox illorum est fastus) ad eorum claritudinē latrocinio, meretricio, tyrannide, aut patrię proditione partam, aspiraret. Mitior est illis Suidas Grecus, qui ex hac Iuliorum familia descendisse Cesarē Iulium, cū nostro Cassibellano quoque cōmemorat. Rebus recte dispositis, tandem fato concessit Brutus, completo, 24. anno sui regiminis, anno scilicet formati Adami. 2860. & ante incarnatū Messiā. 1103. Trenouāti, urbe a se cōdita sepult⁹, Samuele Iudęis p̄sidēte.

Ares Phrygius, historicorum gentilium, teste in suis commentarijs post Isidoum Hispalensem Raphaele Volaterano, fere antiquissim⁹, diuturno illo Troianorum bello contra Grȩcos, diu inter alios pro suis militauit conciuibus. Capto tādē Ilio (quod Troiā quoque designat) per Hectoris filios, cum fugata Antenoris factione deinceps remāsit per diuersas prouincias profugus. Eos itaque anno mundi conditi. 2825. cum duce Corineo uiro certe modestissimo, Brutū reperisse ad Tyrrheni ęquoris ripam, Galfridus Monemuthēsis in Britannicę historię libro. 1. ca. 8. refert. Quo nimirum argumēto, & consimilib⁹. plerique colligunt autores, Britannum extitisse Daretē. Ad posterorū memoriā, Grȩcis characterib⁹ interim commisit De Troianorum excidio, li. 1. Pelias rex in Peloponeso Quod opus ipsius manu scriptum, Athenis inuenisse se plurimum letabatur Cornelius Nepos illius, ad Crispum Salustiū latinus interpres. Iosephus Deuonius Anglus, in Corinei patria poeta elegantissimus, eandem Daretis historiam uersibus heroicis in. vi. libris exposuit, ut post a dicetur. Claruit sub Bruto Iulio Britannorum rege primo, anno originati sȩculi. 2840. & ante Deiparę partum. 1125. Heli in Iudȩa dominante.

Bladudus

Ladudus Magus, Britannorum rex decimus, adolescens adhuc, perdiscendę philosophię gratia, Gręcorum frequentabat Athenas. Illinc defuncto patre Ruthudibraso, post aliquot annorum studia rediens, quatuor magnarum scientiarũ magistros secũ adduxit, ne illo uirorũ ornamẽto sua deinceps careret patria. His apud Stanfordiam (Merlino teste) rei literarię gymnasium constituit, ut artes liberales docerent, habebantque non infrequens auditoriũ. Vir erat prophanis ethnicorũ scientijs peritus, astrorum pręcipue, studiosus atque eruditus. Istum ferunt autores Bathoniam urbem condidisse, ac thermas in eadem (quę hucusque durant) arte mira locasse: Mineruam erecta ęde, quo nusquam deficerent, deam constituisse seruatricem, docuisseque per uniuersam fere regionem Necromãticen. Sed hęc esse ommino conficta, iudico. Sunt proculdubio thermę quę natura, sunt quę industria incalescant. Aqua enim (ut habent tum Basilius tum Bedas) per terrę fistulas permeans, & ex metallis discurrens, feruescit sępenumero. Edidisse perhibetur rex iste,

De magia mathematica, li. Plu.

Aliaq; reliquisse perspicacis ingenij monumẽta. Vt Proteus alter (inquit Virunnius) in uarias se uertebat formas, & insolito terrę motu turbabat elementa. Comparatis tandẽ magicis carminibus alis, in aerem uolare conspectore populo tẽtabat, ceciditque pręceps in Apollinis aram, xxi. sui regiminis anno. Quo casu collisus, e uita excessit, Trenouanti sepultus, anno mundi conditi. 3111. & ante aduentũ Christi. 852. dum Amasias in Iuda, & Ioas in Israel regnarẽt.

Dunuallo Molmici⁹, Clotẽis Cornubiẽsis reguli fili⁹ sapiẽtia ac pulchritudĩe, pauos lõge exuperãs, deuictis Loegrię Cãbrię & Albãię tyrãnis sol⁹ apud Britãnos terti⁹

 & uicesimus

& uicesimus rex imperabat. Is a principio Salomonis instar, cogitare cœpit, quę regni sui reipublicę magis utilia forent. Viros bonis artibus eruditos, opibus & fauore iuuit, ac militarem artem penitus obliteratam ad pristinum reuocauit usum. Primus hic omnium erat qui aureo diademate caput insigniuit. Templa deorũ asyli loco cõstituit. Aratra colonum, urbes, & uias ad eas publicas ordinauit. Pondera ac mensuras rebus uendendis disposuit. Atque tandem fures & õnem noxiorũ colluuiem iusta seueritate puniuit, Protulitque Britãnice pro hijs perpetuo seruãdis

Statuta municipalia, li. 1.

Leges Iudiciarias, li. 1.

Has post mortem patris confirmauit Belinus rex, Molmicinasque ad sui nominis claritatem Britannica gens uocabat, Illas tandem Gildas poeta & historicus in latinũ trãstulit sermonẽ, & Alphredus rex in idioma Saxonicũ. Senectute cõfectus fatũ obiuit, postquã. xl. ãnis magnifice regnasset ad tẽplũ concordię (quod cõdiderat) Trenouãti sepultus ãno post formatum Adamum. 3540. & ante seruatorẽ exortum. 425. Dario longimanno Persis ac Iudęis imperante.

Ambra formosa, Belini Britannorum regis nobilissimi filia, ob naturę dotes ãplissimas famata, Antenoris secũdi frãcorũ regis copulã inijt coniugalem. Hęc mulier fuit (Ioãne Tritemio teste in annalium suorum compendio) super totius regni filias speciosissima, tantęque prudentię, ut eius consilijs rex & principes francorum, non secus ac numinis cuiusdã adhortamentis, obtẽporare consueuerint. Earum gentium mores, feritate Scythica nimium rudes adhuc, modestis pręceptionibus cultiores reddidit. Cũque feminam sexu, regem uero ac sacerdotem gereret animo.

Saxonibus

Saxonibus in prouerbium uenit quoties prudẽtius loqueretur quisquam, & dixerunt, Si Camber, Quod, Ecce Camber, latina sonat lingua. Inde postea Sycambrorum nomen tam apud Grecos quam latinos, ad quadringentos ferme annos populo remansit, quousque a Frãco eorũ rege Frãci dicerentur, ut autor uetustissimus Hunibaldus habet, in historia de francorum origine. Hec urbes & castella proceres edificare docuit, frentis cultum instituit, linum serere, canabimque terre committere, atque in uestem usumque uarium texere & aptare, mulierib⁹ scientiã dedit. In plebe sus dicebat, uatem se Dianeque pontificẽ exhibebat, atq; inter cetera composuit,

Leges Sycambrorum, li. 1.

In quib⁹ uetitum erat, liberis de prima regis uxore superstitibus, sequentium filios principes dici, ne regnum inde confunderetur. Vnicũ hec peperit Antenori marito filiũ, Priamum Iuniorem, qui patri in regno ad. xxvi. annos successit. Conditis demum urbibus Neomago ac Neopago, uite finem accepit circa annum a condito mundo. 3590. & ante Messie natiuitatem. 373. Ionatha sacerdote Iudeis presidente. Greco sermone in sacris tunc utebantur, dum Theocalus pontifex regum fortiter acta carminibus daret.

MArtia Proba, Britannorũ regina, Guithelini modestissimi regis olim uxor, mulier ut altera Abigail, & prudens & pulchra floruit. Sunt Anglicarũ rerũ plerique scriptores qui ab ista Merciorum prouinciam primum traxisse nomen autument. Sed egregie falluntur hij homines, quũ Mercij Germani fuerĩt, ipsa uero Britanna. Hec omnibus pene liberalium artium disciplinis imbuta, multa & inaudita proprio ingenio adinuenit, totiusque regionis gubernacula uicesimo septimo

loco suscepit sola, eo quod nondum esset filius ob puerilem ętatem imperio maturus. Rempublicam Britannicam uicijs deformatam, moribus integris ornare, atque ad pristinum reducere statum, prout acceperat a uiro, laborabat maxime. Et quo citius ad effectum ea deuenirent.

Patrias condidit leges, li. 1.

Has Martianas quoq; uocitarũt posteri, Quas Gildas poeta Britannus postmodum latinas fecit, & Alphredus rex Saxonicas, in easdem linguas eas uertentes. Claruit anno a primi hominis plasmatione. 3615. ac ante Christi seruatoris aduentũ in carnẽ. 348. Iaddo existente Iudęorũ pontifice. Et post. vij. sui regiminis annos, ab hac luce migrauit, relicto ad regni diadema unico filio Sicilio. Istam lacte candidiorẽ atq; õnib⁹ artibus eruditã depingit Ponticus Virũnius in. 3. Britãnicę historię libro.

DOrnadilla, Scotorum rex quartus, Marini regis filius, suscepto mox post patris mortem ĩperio, nouũ per legatos cũ Britannis & Pictis inijt foedus. Pacem anteponens bello, uir mitissimus, ut pestem nocẽtissimã omne dissidiorum genus fugiebat, & his quę ad tranquillã uitam attinebant, plurimum delectabatur. Venationẽ uenatoriosque canes ob corporis exercitationes post cibos & sacra, in magnis habebat delicijs. Cũ uero hęc fierent, Elidurus apud Britannos (quem Hector Boethius Elganũ appellat) monarchiã gessit, ac Thaara apud Pictos. Hic post ędita quędam statuta tabularia, Fergusij legibus adiecta, composuit ad suę posteritatis usũ, ut alter Artarxerxes,

Leges uenatorias, li. 1.

Istas apud Scotos in hunc diẽ inuiolatas seruari perhibent õnes Scoticarũ ãtiquitatum scriptores. Claruit circa annũ à condito mũdo. 3693. & ante natũ Messiam. 270. Berigonij

tandem

tādem fato absūpt⁹ ac sepultus iāno regni sui, xxviij. Manasse apud Iudęos sūmo sacerdote. Reutha, xlvi, anno post istū Scotorum rex, Medicinę nouum usum, & ut uirorum fortiū gesta conscriberentur, instituit.

BLegabridus Syllius, Syllij regis filius, primus & sexagesimus Britannicarum rerum moderator, musices peritissimus illa ętate sua habebatur. Nā & omnes quos prior nutriuerat ętas, in modulationibus ac instrumentis dulcisonis (Galfrido atq; Virunnio censoribus) superabat. In metris & carminum rhithmis (quę ad poesim quoque spectant) etiā excellens & copiosus erat artifex, natura perio cundus & hilaris. Propterea facetiarum parēs, seu ioculatorius ab eo sęculo dicebatur deus. Scriptis reliquit sermone Britannico ad posterorum oblectationem, Diuersi generis carmina, li .1.
His & huiusmodi adhuc alijs, uelut Orpheus ille antiquus citharœdus, habebat mouendorum affectuum quodammodo imperium. Circa annum formati Adami. 3830. & ante natum seruatorem Iesum, 133. mundum deseruisse fertur, cum annis xi. in magnis regnum delicijs administrasset, regia donatus sepultura, Ioanne Hircano Iudęos moderante.

IOsina Scotorum rex nonus, optimus certe inter Ethnicos princeps, pacem quęsiuit ubique, a Britānis. Quoniam apud Medicos & Chirurgos puer olim ī Hibernia parentū permissione nutrit⁹, atque in uirū educatus fuerat, eos omniū maxime excoluit. Gētilibus quoq; philosophis, pręcipue Druidib⁹ (quos Scoti Durcerglios tūc uocarāt) māsiones, & alia quę ipsis usui forēt parari pręcepit, ut nobiliū liberos disciplinis ac morib⁹ īformarent

Et quia unius Dei cultũ illi ex creaturis persuaserãt, multa ueneratione eos est prosequutus. Physices peritus & ipse, pro morbis vulneribusque medendis contexuit,
De herbarum uiribus, li. 1.
Et alia persimilis industrię. Hęc fecit rex bonus ex mera animi in plebem pietate, cum esset naturalium causarum studiosissimus. Viderat enim ex harũ ignoratione perijsse quãplurimos. Pacifice regnauit. xxiiij. annis, decessitque tandem Berigonij senex admodum, anno originati sęculi 3826. & ante redemptoris in carne originem, 137. sepultus, Simone pontifice Iudęis dominante.

CAssibellanus Helius, fortissimus princeps, Helij regis filius, Britannicę reipublicę monarchiam non sine splendore post patris mortem septuagesimus tertius tenuit. Istum Ponticus Virũnius in iij. Britãnicę historię libro, piũ & sanctissimũ uocat, quod Luddi fratris sui defuncti regios filios adhuc pueros, sine regni portione esse noluerit. Largus enim & probus erat, facundus, prudens, ac modestus. Antiquitatum atque rerũ gerendarum studiosus, rhetoricen callebat maxime. Caiũ Iulium Cęsarem a Britannia bis bello repulit, sed tertio deuictus, in subiectionem cum suo populo uenit, tributũq; Romanis anno mundi. 3914. & ante natum seruatorem. 49. pendit. Biẽnio tamen ante hanc deditionem, ad eundem Iulium eleganti structura composuit,
De seruitute non ferenda, li. 1.
Huius sub epistolę uocabulo, Galfridus Pauca commemorat, cum sint adhuc apud alios autores, longe plura. Et postquam. xvi. annis strennue satis regnasset, morte absũptus est, ac Eboraci more regio terrę commendatus, anno a cõdito sęculo. 3921. & ante incarnatum Dei filium. xlij. quo in

uniuersũ orbẽ imperare cœpit Octauius Cesar Augustus.

Ennius Heli⁹ Loegriȩ dux, Luddi & Cassibellani Britãnicorum regum ex Helio genitore frater, heroicȩ uirtutis specimen illustribus factis exhibuit. Is uir magnanimus & fortis, cum Cȩsare Iulio ualide pro patria dimicabat Cassibellano regi collateralis comes. Animose enim negabat Britannos, populum semper liberum, Romanis opprobriose debere subijci. Et cum in pugna retrocedere Iuliũ coegisset, arrepto eius gladio, Labienũ Romãȩ nobilitatis tribunum interfecit. Quum uero antea per. xiiij. circiter ãnos, Luddus Trenouantum seu Lõdinum splendidiorib⁹ ȩdificijs ac munitiõib⁹ reformasset, indito ei deinceps a suo nomine uocabulo, magna orta est inter hunc & illũ cõtẽtio quod Troiȩ nomen a patria sic uellet delere. De hac lite plura eleganter narrat Gildas poeta & historicus insignis ut uterque scriptor habet, tam Galfridus quã Ponticus in Britannicȩ historiȩ libro primo. Nennius igitur omnium primus Britannicȩ nobilitatis res gestas collegisse fertur, Reuthȩ Scotorũ regis ad id inductus exemplo, scripsisseq́ patrio sermone, de Britannorũ origine & progressu.

Historiam perpulchram. li. 1.

Hanc Nennius alter, Bannochorensis pontifex, in latinum uertit, & ad suã adauxit ȩtatem, ut postea latius patebit. Quintodecimo die post initum cum Caio Iulio duellum, ex contracto uulnere interijt uir nobilissimus, anno post formatum Adamum, 3912. & ante seruatorem exortum. 51. iuxta portam aquilonarem Londini tumulatus, biennio ante Romanorum in Britannia uictoriam. Eratque ei consepultus in triumphi memoriam non incelebrem, Cȩsaris Iulij gladius, prout iusserat uiuens.

Ndrogeus Londinēsium & Cantiorū comes Lud dique nobilissimi regis primogenitus, naturę & animi uarijs dotibus emicuit. Magnam certe habebat in dicēdo gratiā (ut Hector Boethius in tertio Scoticę historię libro commemorat) & in ambiguo marte fortunā prosperam. Cum ex defensa Euelini parricidę causa adeo succensum erga se uideret Cassibellani regis auunculi furorem, ut nullo posset medio sedari, Caium Iuliū bis antea repulsum, literis & obsidibus in Britanniam reuocabat. Atq; ita patrię proditor, suos Britannos pristina libertate priuans Romanis uectigales fecit. Nempe putabat se atque suos alias non posse ab iminente mortis periculo seruare. Nihilominus accerrimis uetabat minis, extremam in captum Cassibellanū fieri ultionem, ut est tam apud Galfridum quam Ponticum. Sufficiat (inquit) tibi subditum fieri Cassibellanū. Leue enim non erit hunc interficere, me uiuente. Prius tamen in sua ad Scotos & Pictos legatione, pro confirmando cū illis fœdere cōtra hostes, ad Ederū & Gethū reges oratorio filo cōtexuit,
Aduers^9 Romanorū tyrānidē, li. 1.
Ad Cęsarem quoque Iulium, Epi. 11. Caio Iulio Cęsari, An
His epistolis Cęsarem in suum aduocabat auxilium contra regem, ut superius est ostensum. Claruit anno conditi mundi. 3915. & ante Messię natiuitatem. 48. ac Romę tandem (ubi deinceps cum Cęsare manebat) e uita fertur excessisse, quum ex gentis odio posthac non auderet in Britannia commorari. Nam ob uiolentum illud in patriam facinus, eiusdem regni monarchiam, heredtario quamuis ei iure debitā, iuniori reliquit fratri Theomātio.

Osephus Arimathiēsis, genere Iudęus, pius quidē & prudēs suę ciuitatis senator, decurio nobilis ac diues, atque ob pontificię tyrānidis metum, clan-

destinus

an alder man

Ioſtinus Chriſti diſcipulus,corpus eius officioſe a Pilato per miſſus,ſepeliuit, Hunc in diſperſione Philippus Apoſtolus cum non paruo comitatu a Gallijs in Britanniã miſit, noſtrę ſalutis anno.lxiij.ut poſt Capgrauium & Scropum alioſque ſcriptores Anglicos,teſtis eſt locuples Polidorus Vergilius Anglicę hiſtorię libro.2.Mittam ex eis (inquit dominus) qui ſaluati fuerint,ad gentes in mari, & ad inſulas remotas quę non audierunt prędicationem meam,neque uiderunt gloriã meam,& prędicabunt gloriam meam inter gentes,Eſa.66.De Philippi uero in Gallijs apoſtolatu,pręter iſtos,Iſidorũ autorem habes,in libro de uita & obitu ſãctorũ patrũ,& Freculphũ Lexouienſem,ſecundi ſuorum Chronicorum tomi, lib.2.ca 4.Quum in Britannia tam ipſe Ioſephus quam cęteri eius ſocij,Euangelicum dogma ſedulo miniſtraſſet,multi per hoc ad pietatem traducti,baptiſma ſalutiferum induerunt. Vnde parum terrę ad uitę eorum ſuſtentationem, [illegible] agi regis adhuc pagani beneficio,nõ procul ab urbe Vuellia poſtmodũ capientes, prima fidei Chriſtianę fundamenta per circum adiacentem regionem non abſque fruge poſuerunt,Ioſephus iſte, etſi non fuerit atramentarius ſcriptor, eruditus tamen Chriſti ſpiritu,ſcriba doctus erat in Dei regno,linguam habens pro calamo fluentem.Nec deſũt qui ex cõiecturis habeant, & hunc contexuiſſe,

Ad eccleſias Britãnorũ, Epi. Plu.

Commune admodum tunc erat apud diſcipulos, ad eccleſias gentium particulares,ſuas epiſtolas tranſmittere. Ad Trallianos enim ſcripſit Ignatius,& ad Tholoſates Martialis, pręter id quod in Biblijs lucet,Gildas Monachus teſtatur,Britãnos ita ab initio orti Euangelij,chriſtianam accepiſſe religionem.Et quamuis a quibuſdã incolis (inquit)tepide ſuſcepta fuerit,apud quoſdam tamen ĩntegra uſque ad Diocletiani

tyranni persecutionem remansit, In sancta senectute Ioses phus tandem inter discipulos, quietã carnis morte dormitionem accepit, in sua solitudine (quam tunc Aualoniam uocabãt) non longe ab oratorio sepultus, anno (ut fertur) a Christi incarnatione, lxxvi, Mario regnante. Postea translatum erat eius corpus ad Glasconiense monachorũ collegium, & in preciosa theca repositum.

ARuiragus Tegenus, ex ea Britannorum gentẽ oriundus, Britannicus rex, Voadam coniugẽ Carataci Scotorum regis sororem in gratiam Romanorum exclusit, ut suum cum eorũ sanguine genus commisceret. Ita ex Veremũdo, Ioanne Campobello, Cornelio Hiberno, & alijs autorib⁹, colligit Hector Boethius, tertio suorum chronicorũ libro. Et accepit Claudij Cęsaris dono post mutua bella, filiam eius, notham potius, Gennissam, mirę pulchritudinis puellam, est que nuptiarum locus Claudiocestria in celebrem rei memoriam deinceps dictus. Condique illic fecit sugentis historias, uersus, & poema Cambren, Põtico Virũnio teste, uertique in latinum sermonem patrias leges, per Gildam Britannum insignem eius temporis poetam, ac nouas ueteribus addidit. Apud Douorenses memoria proditum est, Aruiragum arcem inexpugnabilem posuisse in montis uertice, prope eorum ciuitatem. Nullus eo erat (Galfrido teste) in prelijs gerendis animosior, nec quisquã in pace clementior. Nullus in conuiuijs hilarior, nec in donãdis munerib' ꝓfusior, facie affabilis, ꝓceritate mediocri, subnigrisq; capillis. Quũ accepisset alterius reginę repudiũ a Britãnorũ maiorib' ęgre ferri, pręcipue Tegenis & Cambris, aduersus eosdem, scripsit, ad eorũ ducem Comũ

Super

Super Gennissę connubio, li. i.
Ad suos quoque proceres, Epi. Plu.
Ad regem Caratacum, Epi. Plu.
Ad Corbredum & alios. In pręfato pro Gennissa libro contendebat, ex hoc sibi plures licere uxores, quod nec leges nec consuetudines Britannorum id ad illum usque diem prohibuissent. Vitę compleuit cursũ anno ab incarnato dei uerbo. lxxiiij. regni uero sui. xxxi. Claudiocestriæ sepultus. Huius historiã edidit Gildas, aduersus assẽtatorẽ Iuniũ Iuuenalẽ (qui Satyra quarta in eum delirarat) quam plene deperditam narrat prędictus Ponticus.

Gildas Cambrius, poeta Britãnus, eo tempore natus, quo maxime per uniuersum mundum eloquentia Romana floruit, literis tam Gręcis quam Latinis, sub optimis præceptoribus insignem nauabat operam. Vnde inter nobiliũ liberos, seu obsides Britannos (quos Romę sub Augusto Cæsare nutritos narrat Galfridus Monemuthensis) & hunc fuisse puerum nobilem, non leuis est mihi coniectura, atq; Titum Liuium inibi audiuisse. Ad Titum Liuium (inquit ad Paulinum ex Plinio Hieronymus) lacteo fõte manantẽ de ultimis Hispaniæ Galliarũque finibus, quosdam uenisse nobiles legimus. Nam & maximo ab Augusto in honore habitus fuit, ac multis honoribus donatus. Obtinuit enim ea ætas celeberrimum & inauditum õnibus sæculis latinæ elegantiæ miraculum. Contemporaneus erat Gildas, Martiali, Flacco, Syllio, Statio, Stellę, Iuuenali, & id genus alijs, nec ipsis inferior a plerisque iudicatus. Illum Lilius Gyraldus Ferrariensis, scriptor copiosus, in historijs poetarũ dialogo. v. meminit se legisse: Alcuino, Beda, Godelberto,

Sedulio, & alijs (quos illic quoque commemorat) poetis Britannicis longe antiquiorem. Cuius elegiacum carmen inde commendat, quod mira facilitate sit conscriptum. Eius uersiculos e Græco latine redditos, de Bruti ad Dianam uoto ac illius denuo responso, uterque, Galfridus tacito, Virũnius detecto nomine, in Britãnica historia recitat. Referunt enim (æquissimo censore Ioanne Lelando teste) aurea fluente uena, antiquitatis inimitabilẽ quãdam tum eloquentiam tum maiestatem, quam cum admiratione posteritas poterit facilius suspicere quam exprimere. Non cum Ouidio lasciua congessit, sed cũ Valerio pudicã & grauia, Rome etiã serio lecta. Nobilissim⁹ hic poeta, mathematicus, rhetor, atque historicus Aruirago regi charus, & ab eo ad id instigatus, composuit,

Annales suæ gentis, li. 1.
Historiã Aruiragi cõtra Iuue. li. 1.
Cambreidos, Carmen, li. Plu.
Epithalamion Gennissæ, li. 1.
De perdice prophetante, li. 1.
Epigrammaton, li. vi.
Poemata diuersi generis, li. 1.
Statuta Dũuallonis uertit, li. 1.
Leges Molmicinas, li. 1.
Leges Martianas, li. 1.

Multaque alia scripsit, dũ esset Britannia plus omnibus mũdi nationibus Romanorum bellis uexata. Cambreidos cũ alijs quibusdam Gildæ opusculis, Blasius Biragus anno domini. 1460. a Ferrariensium duce Borsio atque alijs Insubrium & Venetorum principibus, pro illustranda Beduera ex Britãnis familia conductus, ex Hibernicis insulis in Italiam transportauit. Leges præfatas, a Molmicio ac Martia Britannice congestas, latinas fecit, & post eũ Alphredus rex Saxonicas.

Deperditam eius utrãque historiam, cõqueruntur Galfridus & Ponticus. Claruit sub Aruirago Britannorum rege (ut idẽ Põtic⁹ habet) ãno incarnati Messię, lx, & Claudiocestriæ cũ eo uitę finẽ accepisse tãdẽ uidetur.

BVnduica Bellatrix, heroici spiritus incredibilisq; uirtutis fœmina, ex regio nata sanguine, collapsam Britannorum rempublicam uarijs honoribus auxit, eos a uicinorum Gallorum iniurijs, ac sęuiẽtium Italorum oppressionibus uindicans. Non ut opes aut dignitates tueretur, militiam exercuit hęc sexus oblita, nobilissima ductrix, sed ut libertatem amissam recuperaret, ac uiolatam uirginum pudicitiam ulcisceretur, indignata eo turpitudinis deuenisse Romanorum libidinem, ut nihil impollutum relinquerent. Videbat Neronis tempore, eorum legatos in sanguinem, ac procuratores in bona sęuire, & regnum a centurionibus ubique uastari. Tandemque audiebat immanissimã Paulini Suetonij crudelitatem, quod in Mona insula mulieres per capillos suspendisset, ac mãmas abscisas ad os mandendas ligasset. Qua stimulata tyrannide, congregatis ęx omni Britannia electissimorum militum copijs, Romanorum deleuit exercitum, & captum Paulinum eadem affecit pœna. Hęc & sequentia fere omnia, incomparabilem hanc depingens mulierem, Ponticus Virũnius in Epitome Britãnica narrat. Erat enim corpore speciosa, procera, culta, cãdida, & magnanima, comã habẽs ad crura protẽsam. Addit Dion Cassius historicus Gręcus uestitum quoq; (quem pœcilin uocat) segmentatum, seu bracteolis aureis picturatum. Bonis erudita, literis, ad urbium & prouinciarũ municipes lucubrabat, seq. traites wt manie small peeces
Pro excutiendo Roman. iugo, Epi. Plu.
Breall. a litle leafe of gould. Et alia

Et alia. Venit tandem in Gallias, ob illatas ab eis Britānis iniurias, cūcta armorum strēnuitate inuadens ac superans. Inde properabat Italiam infestare, sed prope Alpes, bellorum incommodis superata, ęgrotauit ac perijt, mulierum uere gloria. Tantus tunc terror (inquit Ponticus) Romam inuasit & Italiam, quantus antea nūquam, neque in aduētu Brenni, neque Hannibalis, aut alterius cuiusquā ducis. Claruit sub Aruirago Britannorum rege, anno post natū Dei filium. lxx. Et longe alia ab illa uidetur, quam Boudiceam reginam Curtius Quintus, Tacitus, & Textor appellant, quum illa ueneno, ne in hostium ueniret manus, in Britannia mortem sibijpsi intulerit. Hęc Gallomastix inclyta, Ioannā illam Dampremā, porcorum primo, postea Gallorum ductricem, longissimo interuallo exuperat, quā corū Chronographi tā crebro ab Anglorū iugo liberatricē nō absque insigni suorum principum ignominia iactitant.

Claudia Rufina, Britānici generis nobilissima mulier, nōinis claritatem ex ingenti utriusq; Linguę latine & Gręcę noticia, per Italiam & alias commeruit mundi regiones. Maritū habebat fortunis & eruditione sibi non insimilē (a quo cognomen accepit) Aulum uidelicet, cognomento Pudentem, Etrusca nobilitate insignem, poetam Bononiēsem ac Stoicę sectę philosophum. Qui tandē aureus eques ac Romāę militię tribunus, Claudianorū acta chartis tradidit, & hominum uicia Socratico more satyris corripuit, coegitque (ut cui amantissimus erat) Martialem poetam, plura calamo reformare. Claudiam istam in Epigrammatibus suis idem Martialis uarie commendat, a forma, fœcunditate fide coniugali, doctrina, linguis, & literis. Virū uero

ab humanitate

ab humanitate, amicitia, liberalitate, pietate, eruditione, studio, atque eloquentia Tulliana. Et ne de nomine hęsitetur, post subactam a Claudio Cęsare Albionem, frequẽtissimum nobilioribus Britannis erat, Romanorum suis hęredib⁹ ac filijs imponere nomina, ut inde apud illos fauorẽ & honorem adipiscerentur. Hęc magno prędita ingenio mulier, tam Latine quam Gręce,

Epigrammata edidit, li. 1.
Elegiã in mariti obitũ, li. 1.
Diuersi generis carmina, li. 1.

Et alia in utroque scribendi genere non pauca. Consueuit ista prędicti Martialis (qui & Epicedio uirũ eius in Cappadocia defunctum celebrarat) poemata colligere, atque ad Britannos xenij loco mittere. Vnde idem poeta, Dicitur & nostros (inquit) cantare Britãnia uersus, et c. In Vmbria uero (ubi municipium a uiro relictum habebat) audita eius morte, cum liberis remansisse putatur. Claruit anno salutis humanę, lxxx. Mario apud Britannos, regnante.

LVcius Pius, Coilli regis filius unicus, Romanorũ fautor, Cęsaris Marci Antonini Veri & beneuolentia & autoritate, Britãnis post patrẽ imperabat. Hic sane uir bonus erat (inquit li. 4. Virũnius) & erga suos populos laudabilis. Viros doctos summa prosequebatur beneuolentia, augebatque honorib⁹, uirtutis & ipse cultor. Serenauerant enim eius mentem, credentium in Christo (quę quotidie fiebant) miracula, ut Gildas Albanius tradit in libro quẽ scripsit de uictoria Aurelij Ambrosij. Erat tamen aliquantulum (ut apparet) in Christo paupere cum Iudęis scãdalizatus. Nam licet a centum & amplius annis, propagata

fuiſſet per Britanniam Chriſtiana religio. Ei nihilominus debito uidebatur carere ſplendore, quod illucuſque adminiſtrata fuiſſet per ſolos abiectos & ſimplices homines, prę ſertim non fulcita Romana autoritate. Quum audiſſet igitur per Cęſaris legatos Trebellium & Pertinacem, Romanorū illuſtres aliquot, quieſcente ꝑſecutione, eam admiſiſſe, cogitabat aliquanto rē eſſe digniorem. Vnde ſtatim per eruditos Britannos, Eluanum & Meduinum, ad Eleutherium Romanorum pontificem miſit ac ſcripſit,

man of Avalon - now Glaston ·
man of Welles, then named Belga

Pro ſuſcipiendo baptiſmo, Epi. 1.

Cum his ille ſuos remiſit legatos, Fugatium & Damianum, qui quibuſdam ritibus ac ſolēni epiſcoporum diſpoſitione eandem formarent eccleſiam. Hęc autem contigerunt anno a Chriſti aduentu in carnem, 179, ut potiores commemorant annales. Hinc eſt quod Sabellicus dicit, Britanniam omniū prouinciarum primam publicitus cum ordinatione Chriſti nomen recipiſſe. Claudioceſtrie tandem poſt .xij. ſuę gubernationis annos, tertia die decembris, cum ſepultura uitę ſuę finem accepit. Bauari per iſtum chriſtianam ſuſcepiſſe fidē, in hūc uſque diē gloriātur, ſed qua fulciti autoritate neſcio.

Soror huius Emerita, inter perſecutionum procellas, pro Chriſti nomine flāmis extincta, martyrium compleuit.

Luanus & Meduinus, Britannorum doctores & in Britannia nati, imbibitis primum Ethnicorum literis, ſcientiam habebant cum eloquentia non infœliciter coniunctā. Per apoſtolicos uiros tandē in Chriſto renati, adeo ſcripturis ſacris operā dederunt, ut in diſpenſandis Dei miniſterijs, inter primos haberentur. Per eos igitur, ut per illos, qui eandem ipſi fidem ſępius inculcaſſent, literis ſuis rex Lucius, ad Eleutherium pontificē

Hoc est, per Josephum et socios.

pontificem egit (Ioanne Capgrauio teste) ut apud Romanos Christianorum adscriberetur numero. Quum in fine essent omnia ordinatione quadam per Fugatium & Damianum in rem Christianam permutata (non enim poterant plene abolere, quę cæca gens a consuetudine tam longa contraxerat) ut & apud posteros clariora perdurarēt, membrāi sibi dederūt. Acta per legatos, li. 1.

Inde ad nos, & non alio medio peruenerunt. Ex hoc & similibus fundamentis, cœpere postea Romanorum pontifices occasionem prouincias diuidendi in parœcias & diocœses, quo demū eorum auaricijs abūde seruitū est. Vt olim Moses apud Israelitas, morem tunc gerentes imbecillitati, seu potius cordis duriciei, indulgebant pij homines plebis errori, ut ab Idololatrijs reuocarent. Inde tamen (ut autor est Eusebius) magna pars cęremoniarum (ne dicam superstitionū) in Christianam quoque religionem commigrarunt. Claruerunt isti. 180. anno post seruatorem natum.

Encaenium Dedicatio

Bale not content with orders in ... of Christ

FVlgenius Audax, uir sanguine regio clarus, condoluit suis ademptā Britannis, publico & perpetuo Romanorū decreto, dignitatem regiā. Nec nō ęgerrime tulit eam gentem indies tanta premi seruitute, totque iniurijs & contumelijs affici tam misere, direptis hominū fortunis ac constupratis eorū uirginibus. Vnde collectos tandem Britannorum primates, concione longa hortatus est ad defectionem, adijciens tunc maxime adesse tempus, quū debilitatę forent Romanorū uires. Et extēplo super ea scripsit ad Donaldum Scotorum, ac Thelargum Pictorum reges, eorum auxilia petens. Ad suos quoque Britannos (Boethio in Scoticę historię li. v. teste) longas orationes sub his fecit titulis,

De Romanorum iniurijs, Ora.1.
Pro uindicanda libertate, Ora.1.
Ad Donaldum regem, Epi.1.
Ad regem Pictorum, Epi.1.
Ad suos Britannos, Epi.Plu.

Et alia edidit. Ex prima Septimij Seueri cęsaris ac Britannorum regis pugna deuictus, in Scythiam citeriorem (quę nunc Dania dicitur) aufugit. Postea conducto mercede exercitu, cum magno nauigio in Britāniam reuersus, Eboracum obsedit. Vbi dū acrius cum hoste conflictasset, anno ab incarnato Messia, 212. Cęsare interempto (ut Galfridus, Ponticus, ac Tritemius sunt testes) & ipse letaliter uulneratus occubuit, in eadē urbe sepultus.

Mphibalus Deuonius, genere Britān᷒, uir fide, doctrina, & pietate clarus, Christi seruatoris Euangelium promulgando, per omnes Britannorum regiones multo cum sudore seminabat. Ad Verulamium & Legionem perueniens (ut in excidio Britannię Gildas Badonius meminit) Albanum, Aaronē, & Iulium, nobilissimos ac literatos earūdem urbium ciues cum non pauca plebis multitudine per domos prędicās, ad martyrium usque Christo acquisiuit. Non enim tunc licebat Christi tyronibus in publicum prodire, ob impia illa Diocletiani Cęsaris edicta, quę templorum sacerdotes ex sola superstitione uiuentes, mendacijs impudentissimis ad suum comparauerant quęstum. Seuiente igitur sic mirū in modum apud Britannos persecutione, librisque sacris per plateas exustis, ad Scotos & Pictos cum magno piorū numero diuertebat. Apud quos sub rege Crathlinto, in Mona insula primus Druidum loco episcopus cōstitutus,

post

post lectiones ac disputationes publicas posteris reliquit.
Aduersus gentilium errores, li.1.
Homelias in Euangelia, li.1.
Atque alia quędam. Habebat tunc Druidas illos, euersis idolorum templis, hostes infensissimos. Post multa illic christiano ritu instituta, in Britanniam reuersus, Virulamij urgentibus ob uentrem pseudosacrificulis, carcere, uinculis, ferro, flagellis, lanceolis, & lapidibus, ut olim Stephanus, conspecto quoque ad patris dextrā seruatore, martyrij compleuit cursū. Claruit humanę salutis anno. 290. Cuius corpus Redburnę tandem, non procul a fano diui Albani repertum, anno domini. 1178. sub Henrico secundo, solēnitate multa in cœnobio collocatur.

ETHodius Scotorum rex, Mogalli regis ex sororē nepos, princeps (ut autor est Boethius) bello & pace clarus, domitis primum Hebridianorum seditiosis, regnum suum in bona pace gubernabat. Et ne senex ignobili torperet otio, uenandi studium, uti a puero erat inter literas institutus, obiuit solicite, permagnam adhibens diligentiam, ne maiorum ea in arte instituta obliterentur. Quum uero a uenatu, temporis habita ratione uacaret, honestis uoluptatibus incumbens, cantandi modu[m] undique peritos tibicines ad se accersiebat. Et ut se tādē suamque gentem, super Romanorum (qui in Britānijs erāt) pręsertim Auli Victorini, iniurijs atque contumelijs uindicaret, scripsit ut & se auxiliarem pręberet,
Ad Pictorum regem. Epi. Plu.
Ediditque nonnullas uenatorias leges, Dornadillę constitutis appendices. Anno demum fœlicitatis christianę. 194. ac sui regiminis, xxxiij. cuiusdā Hebridiani tibicinis (qui

a cubiculis erat)dolo, per noctem strangulatur,ac Euonij in campo apparatu regio sepelitur.

Elena Flauia, Augusta, serenissimi Coeli Britannici regis hęres & unica filia, magni Constantini Cęsaris mater, incomparabili decore, fide, religione, bonitate, & pia magnificentia (Eusebio etiam teste)per totũ resplẽduit orbẽ. Inter omnes ętatis suę fœminas,nulla inueniebatur ea in liberalibus artibus doctior,nulla in instrumentis musicis peritior,aut in linguis nationum copiosior. Innatam habebat ingenij claritudinem,oris facundiam,ac morum ornatissimam compositionẽ,Hebraicę,Grę,cę,& Latīe erudita. Caruerat pater alia sobole(inquit Virunnius)quę regni solio potiretur, Eampropterea his instrui fecit per optimos pręceptores, ut eo commodius regni tractaret negotia. Vnde ob incredibilem eius pulchritudinem,atque alias eximias animi & corporis dotes, Constantius Chlorus Cęsar illam duxit in uxorem,atque ex ea filium in Britannia genuit Constantinũ magnum, Sed eo tandem Eboraci defuncto,cũ Anna illa Euangelica,in sancta uiduitate perdurauit ad ultimum uitę diem, tota Christianę religioni dedita. Sunt enim autores qui narrent per istam cessante persecutione, pacem ecclesijs datam. Ad tantam quoque philosophię cognitionem, eam ferunt ante agnitum Euangelium peruenisse,ut olim ediderit,

De prouidentia Dei, li.1.
De ĩmortalitate animę, li.1.
Normam recte uiuendi, li.1.
Epistolas ad filium, li.1. Dño sẽper Augusto filio
Reuelationum suarum, li.1.
Monita pietatis, li.1.

Ad

Ad Antonium abbatem, Epi.Plu,
Carmina quędam Gręca, li.1,

Quę hucusque a Pontico superesse perhibentur. Diuinis admonita uisionibus, Hierosolymã petijt, & omnia sacra seruatoris nostri loca, mira perlustrabat deuotione. Rome tandẽ octogenaria, fœliciter in Christo quieuit, xv. calendas Septembris, filio adhuc superstite, anno salutis humanę. 337. regnante apud Britannos Octauio. Huius tamen corpus non minima cura Venetijs nunc seruatur.

FLauius Constãtinus, cognomẽto magnus, post genitorem Constantium Britannorũ rex ac Romanorũ Cęsar Augustus, ex Britannica matre in Britannia natus, & in Britannia creatus imperator, patriam natalem magnificę suę glorię participem fecit. Profligatis Alemãis, Hyspanis, & Francis, eorumque regibus pro spectaculo bestijs obiectis, Galliã subiectã tenuit. Tres Helenę matris auũculos Britannos, Leolinum, Traherum, & Marium (quos cęteris semper fidentiores in suis habuit fortunis) fœliciter Italis a Maxentij tyrannide liberatis, in Senatorum ordinem Rome promouit. Innumeri in eo (ut Eutropius habet) claruere tã animi quam corporis uirtutes, dũ appetentissimus esset glorię militaris, successu sẽper in bellis prospero. Inter literas tam Gręcas quã Latinas a christianissima matre Helena Christi fidem edoctus, eos honorabat pręcipue, qui in christiana philosophia uitã reclinassent. Vnde ab Oceani finibus, nempe Britannis incipiẽs ope fretus diuina religionis curam in medijs superstitionum tenebris cępit, ab occiduis ad Indos innumeras ad ęternę spem uitę erigens gentes. Animum diuinis exercẽdo studijs,

Noctes trahebat insomnes, & quęsita scribendi diuerticula per otium frequentabat, imperium oratiõe ac factis opera tionibus continendum ratus. Egregius disciplinę christia nę pręco, filios ac proceres docuit, pietatem diuitijs omni bus, atque adeo ipsi anteferre totius mundi monarchię. Fal sorum deorum euersor, imaginum cultus per Gręciam, Aegyptum, Persidem, Asiã, & uniuersam ditionẽ Roma nam, repetitis abrogabat legibus, iubens per edicta Chri stum coli, Euangelium prędicari sacrum, ministris honores & alimẽta dari, atq; idolorũ ubique destrui templa. Eccle sijs infinita pręstitit, agros, annonam, stipem egenis, ęgris, uiduis, ac orphanis, pro quibusque solicitus. Eusebiũ, Lactã tium, & similes, familiarissimos habuit, & hanc ad Deum orationem indies, ipsis in eius uita testibus, fudit. Vnum te Deum esse nouimus, unũ te regem intelligimus, appel lamus adiutorem, nobis abs te uictoria cecidit, ex te aduer sarium fudimus et c. Pro delicijs habuit (ut Sextus Aureli tradit) literarum studia colere, bonas artes fouere, legere, scribere, meditari. Composuit iterea Gręce & Latine, ut ex plerisque autoribus collegi,

Dogma basilicum, noble li. 1.
Ad nationũ pręsides, li. 1.
Confessionem fidei, li. 1.
De synodo Nicęna li. 1.
De Dei prouidentia, li. 1.
Ad senatum Romanum li. 1. Serenissimũ Dei solisq; fe
Reipublicę leges, li. 1.
Nouam Aegytiorũ legẽ, li. 1.
Leges Christianorum, li. 1.
Cõtra gẽtiliũ supstitiones li. 1.
Vitę instituta ad filios, li. 1.

Ad Eusebiũ

Ad Eusebiũ Cęsariensẽ Epi.1. Adhuc mi charissime fra
Ad incolas Orientis, epi.1. Quęcũque sũmis atq; prę
Ad Palęstinę puinciales epi.1. Olim atq; dudũ pręstãtia,
Ad Alexãdrũ & Arrhiũ, epi.1. Rationẽ cõtigisse duplicẽ
Expostulationẽ cũ ipsis, epi.1. Didici natã pręsẽtis quęs.
Pro pace religionis, epi.1. Vestra discordia emergẽt
De Arrhio & ei9 scriptis. epi.1. Malignos & ĩpios Arrhi.
Ad Nicomedienses, epi.1. Quis imbuit talib9 ĩnocẽ,
Ad Saporẽ regẽ Persarũ, epi.1. Sacrosãctã fidẽ obseruãs,
Ad ecclesias omnes, epi.1. Ex facili reipublicę nos
Ad Machariũ episcopũ, epi.1. Tanta est Dei nostri beni
Pro instaurandis sacris, epi.1. In urbe mihi cognomine,
De cõtrouersia paschatis, epi.1. Ardua medi9 fidi9 & quã,
Ad episcopos Palęstinę, epi.1. Hoc unũ sũmũ curę męę.
Ad populũ Antiochenũ, epi.1. Hui9 uniuersitatis altitu.
Ad Eusebiũ super ẽpatu, epi.1. Plenissime ẽpatum noui.
Ad Theodotum & alios, epi.1. Legi literas uestras & Eu
In sui tẽporis hęreticos, epi.1. Ex promulgatione edicti
Ad Tyriorũ synodum, epi.1. Cõsẽtaneũ erat isto sęculo
Ad eãdẽ pro Athanasio, epi.1. Nescio quid tot cõuẽtib9,
Pro Athanasij causis, epi.1. Ego quidem ignoro quę,
Ad patres conciliorũ, Ora.plu.
Ad pręfectos gentium, epi.plu.
Ad ciues Antiochiẽses. epi.plu.
Ad Antonium abbatem epi.1.
Ad probũ cõtra Arrhiũ, epi.1.
Ad Diocletianum. epi.1.
Ad Acurium Comitem, epi.1.
Ad suum quęstorem, epi.1. to his treasurer of his warres
Ad Acesiũ Nouatianũ, epi.1.

Et adhuc longe plures, tam orationes quam epistolas,

Eius in animo (inquit Euſebius) fidei uis inſita, quę & qualis fuerit, inde cōijcias, Aurei nūmi erecto illū uultu, ut cœlo intētum gerebant, Lege quoque interdixit, ne quis eius ſigna prçcedentium imperatorum more, in ſacellis aut lucis idolorum dedicaret. E uita Nicomedię diſceſſit ſenex, ętatis ſuę anno .66, & imperij, 32. a Chriſti uero incarnatione. 339. Conſtantinopoli ſepultus, Octauio in Britannijs regnante. Eius uitam in quatuor libris, Euſebius Cęſarienſis Grçce ſcripſit, & Ioannes Porteſius Gallus eleganter in latinum tranſtulit ſermonem. Quod Romano pontifici coronam imperialem cum regno Italię, aut Cardinalibus cum ſenatoria dignitate coccineas dederit ueſtes; uel quod fuerit ob martyrum cędē elephātię morbo percuſſus, infantum ſanguine lotus, aut a Syluestro baptizatus, Papiſtarum ſunt cōmenta ridiculoſa, quamuis in eorum ſanctiſſimis habeantur Decretis.

PElagius Hęreſiarches, ex Britānijs oriūdus, famati illius collegij Bannochorenſis, a Legionū urbe (nunc Ceſtria) nō procul, prçpoſitus erat, in quo chriſtianorum philoſophorum duo millia ac centum, ad plebis in chriſto profectum militabant, manuum ſuarum laboribus iuxta Pauli doctrinam uictitãtes. Poſt quamplurima bona quę pro chriſtiana republica fideliter egit, uir eruditione inſignis, ut Tertullianus alter clericorum quorūdam laceſſitus iniurijs, a recta fide defecit. Et paragratis Gallijs, in Aegyptum & Syriam, aliaſque orientis regiones tandem peruenit. Vbi ex earum regionum monacho prçſul ordinatus, ſui nominis hęreſim fabricabat, aſſerens hominem ſine peccato naſci, ac ſolo uoluntatis imperio ſine gratia ſaluari poſſe, ut ita nefarius baptiſmū ac fidem tolleret. Cum his atque conſimilibus impoſtricis doctrinę fecibus, in

patriã suam reuersus, omnem illam regionem, Iuliano & Coelestino episcopis etiam fautoribus, conspurcabat. Ante istũ non nouit Britãnia monachismum superstitiosũ, neq; (quod ex eo, ut fructus ex arbore, uenit) Christi gratie per allegorias anteferre iusticiam operum. Prę condita tamen hęresi, studia tractabat honestissima (ut post Gẽnadiũ & Honoriũ, alij ferunt autores) composuitque ad christianam utilitatem,

De fide trinitatis, li. iij.
Expositiones in Paulum, li. xiiij.
De moribus clericorum, li. 1.
Pro uita actuali, li. 1.
Eulogiarium ex scripturis, li. 1. a praise.
Ad Bonifacium comitem, li. ij.
Ad Albinam & Melaniã, li. 1.
Epistolas ad diuersos, li. 1.
De liberi arbitrij uigore, li. 1.

At posteaquam est hęreticus publicatus, multo plura edidit hęresi succurrentia, & ex diametro cum uera pietate pugnantia. Aduersus eius errores pestilentissimos scripserũt Augustinus, Cyrillus, Hieronymus, Orosius, Innocentius, Gennadius & ultimo apud Anglos Thomas Bradvuardinus. Claruit ãno post Christum incarnatũ, 390. sub Maximo Britãnorum rege, condemnatus demum per episcopos, in Ephesino, Carthaginensi, & Milleuitano concilijs generalibus. Qui tamen errores ĩ hodiernũ usque diẽ, in papismo defenduntur. + I beleeue yt not Bale erreth of mal[ice]

VRsula Cynosura, genere Britanna, Christiani principis Dionothi, Cornubiẽsium ducis filia florentissima, liberaliter instituta bonis artib9. Parnasi per abrupta, se musis non renitentibus cõmiscuit. Ingeniũ habebat foelix ac grauibus

caussis accommodum, hęc inclyta & laudabilis pudicitię fœmina, ut plerique propalãt chronicorum fabricatores. Verũtamen magnopere dissentit unus ab altero, externi ab internis, in rerum illius gestarum enarratione. Non enim sinunt pręstigiosi sophistę, apud domesticos & oculatos scriptores, historię manere ueritatem. Sed omnia pro suo uentre, ac fœdissimo illo eorum cęlibatu (qui tot prodigiosarum uenerum & execrabilium libidinũ peperit mõstra) mendacijs impudentissimis commaculant. Affirmant autores Britannici, quod post subactas sub Maximo eorũ rege Romanorumque Cęsare, Armoricas terras (minorẽ Britãniam nunc uocant) Gallicarum mulierum aspernati connubia Britanni, uxores ex sua petebant natione. Quo factũ est, ut frequens mulierũ numerus illuc ex insula nauigio commigrarit, & inter illas Vrsula, Conani eorum ducis charissima coniux. Quę cũ. xi. utriusque sexus millibus, ui tempestatis perijt, cęteris ad littus a contrariarũ factionũ tyrannis interemptis. Vnde ergo nunc hauriunt mendaciorum magistri, & immũdissimi papę Gomorriones. superstitiosam tot uirginum squallidarum ad Romam usque peregrinationem per Rhenum? Aut quibus collectoribus iam gaudet Agrippina Colonia, earum ossibus, ex ponti seu furentis oceani medio transportatis? Qui ista ingeniose commentantur, etiam addunt, quod scripserit,

De archanis uisionibus, li. 1.
Documenta fidei, li. 1.

Epistolas quoque tam ad doctores Grecos quam latinos, ut essent predictę peregrinationis socij. Quod si uerũ sit, poteritis & uos pro uero celebrare. Admirarer sane his diebus, tam stolide delirare in Chronicis Boethiũ, & in Hagiologio Vuicelium, immo in tanta lucis plenitudine fore tã

cęcos, Quorum primus monialem describit Vrsulam, alter Romanarum peregrinarum ductricem per Rhenum, Nisi scirem illud hominum genus ad imposturas natū. Claruit Vrsula anno in carnē uenientis Messię. 390. Gratiano apud Britannos regnante, ac paulo post naufragium passa, & a Barbaris iugulata, interijt.

FAstidius Priscus, apud Britannos natus, ac christianis moribus institutus, a iuuētute cœpit mansuetioribus incūbere studijs. Et pręter id quod in scientijs humanis habebat, in scripturis exponendis syncera facilitate resplenduit. Non infimę sortis episcopus apud suos effectus (Lōdinensis, ut fertur, metropolis) per uniuersam Britanniam Christi Euangeliū, uir dicendi maiestate clarissimus, prędicabat. Abūde ei suppetebant, cum perbenigno ingenio excellēs memoria, morū integritas, & uita incorrupta, quib' cumulatissime, cęteros suę gētis precedebat uerbi pręcones. Vt ad suos etiā mortuus, de diuinis rebus loqueretur, opuscula reliquit christiana suauitate referta, pręcipue ad Fatalem quēdam,
De uita christiana, li. 1.
De doctrina spiritus li. 1.
De uiduitate seruāda, li. 1.
Admonitiones pias, li. 1.
Et alia adhuc quamplurima. Claruit modestissimus homo sub Honorio & Theodosio imperatorib' Romanis, humanę salutis anno. 420. corruente apud Britannos pręquotidianis dissidijs republica. Et tandem beato fine in Christo quieuit. Huius laudes silentio non prętereunt, Gennadius Honorius, Tritemius, & Bergomas.

Inianus Bernicius, ex regio Britannorum sanguine procreatus, Italiam adhuc adolescens, pertransitis alpibus, literarũ desiderio petijt, Romæ apud diuini uerbi ministros, mysteria ueritatis edoctus ad plenũ, celer in patriam remigrabat. Vbi magister & pędonomus non uulgaris, concreditum a Deo talentum, per Britannorum, Scotorum, australiumque Pictorum terras, ad senium usque nõ indigus dator, latissime profudit. Vir erat in sacrarum scripturarũ lectione assiduus, in orphanos, uiduas, & pauperes pius, miraculis ac sanctitate clarissimus, ut in libro .vij. locuples est testis post Bedam & Capgrauiũ, Boethius. Et ne omnino uideretur posterorũ immemor, inaffectato sed utili exarabat stylo,

Psalterij meditationes, li.1.

Ex sãctorum sentẽtijs, li.1.

Cęterorum apud scriptores nulla fit mentio. Huius pia industria, Picti primum, relicto idololatrię cultu, ueram Christi fidem percepere. Apud quos tandẽ Vuyterniæ (alij Galuedię scribunt) in Candida casa pontifex primus obijt, fœlicitatis nostrę anno.432. decimosexto calendas octobris, sub Theodosio Cęsare iuniore.

Oelius Sedulius, genere quidem Scotus Hiberniensis, & professione sacerdos collegiatus, ad literas quodammodo natus, a tenera ętate Hildeberto cuidam erudito Scotorum pręsuli discipulus adhęsit. Quo defuncto, Hispaniam, Galliam, Italiam, & Asiam discendi desiderio perlustrauit. Achaię finibus postremo relictis, Romam insigniter eruditus redijt. Vbi sudore comparatos suę doctrinę thesauros, hubertim & magnifice distribuit. Vir erat fœlice ingenio pręditus, acri

iudicio

iudicio, & facundia indicibili. Neque minus ei cognita extitere diuina quam humana. Adeo ut in decretis, Diſtinct .15. Gelaſius pontifex Venerabilẽ Sedulium eũ uocauerit, eiuſq; non mediocri laude commendauerit ſcripta. Cõpoſuit enim utroque ſcribendi genere, hoc eſt, tam proſa quam carmine, rariſſimi ornatus opuſcula, Et in primis, ad Macedoniũ preſbyterum opus inſigne, complectẽs Euangelij ſeriem, ſeu Ieſu Chriſti facta diuina, cui pro titulo addidit,

Carmen Paſchale,	li, v,	Paſchales quicũque dapes
Collectanea in Paulum,	li, xiiij,	Antequã Apoſtolica uer
In Paulum ad Romanos,	li, 1,	Sciendũ eſt quod in hoc
Ad Corinthios,	li, ij,	Quod nomẽ ſuũ pręponit
Ad Galathas,	li, 1,	Hoc eſt, nõ ab humana pre
Ad Epheſios,	li, 1,	Refert ſcriptura, teſtante,
Ad Philippenſes,	li, 1,	Metropoli Macedonię, cũ
Ad Coloſſenſes,	li, 1,	Hac uice Apoſtolat⁹ auto
Ad Theſſalonicenſes,	li, ij,	Quod nõ dicit Apoſtolus
Ad Timotheum,	li, ij.	Non ſecundũ preſũptionẽ
Ad Titum,	li, 1,	Hãc epiſtolã ſcribit de Ni
Ad Philemonem,	li, 1,	In carcere uel in cathena,
Ad Hebręos,	li, 1,	Quoniã apud Hebręorum
Hymnus de ſeruatore,	li, ij.	A ſolis ortus cardine, uſq;
Ad Theodoſium Cęſarẽ	li, 1,	Romulidum ductor, clari
In æditionem Donati,	li, 1,	
In Priſciani uolumen,	li, 1,	
Exhortatoriũ ad fideles,	li, 1,	Cantemus ſocij domino,
Epiſtolas ad diuerſos,	li, 1,	Seduli⁹ Scotigena, dilectq;
De Chriſto proſaice,	li, ij,	
Carmina diuerſi generis,	li, 1,	

Aliaque quamplura edidit, de quibus ſcriptores fere omnes tacent. Epiſcopum hunc olim fuiſſe affirmant Sigebertus &

Bostius, non contemnẽdi autores, sed ecclesię non addũt nomen. Claruit anno a christianę fœlicitatis exordio. 430. sub Cęsare Theodosio, regnante apud Scotos Fergusio secũdo, post lõge miserrimũ eorũ excidiũ, quo, urgẽte Romanorũ tyrannide, cum omni fere populo & ille exularat.

PAlladius Gręcus. Ioannis Hierosolymorum patriarchę quadragisimi quarti, dum adhuc eremi cultor, solitaria Syrię loca, Carmelum pręcipue ĩcoleret (Nicolao Harlemio teste) discipulus fuit. Hic a Cœlestino Romanorum pontifice antistes mittebatur, ut Pelagianam hęresim (quę tunc magnam Britannię partem inquinauerat) a Britãnorum gente arceret, atque Scotorum populum ad uerã pietatem, a qua continua bellorum atrocitate paulũ aberrarit, rite reduceret. Habebant Scoti ante id tempus, plebium suffragijs episcopos, ex uerbi ministris ordinatos. Hunc Nihilominus ferunt, concionibus pijs, a quibusdam gentilium supersticiũculis ecclesias illas purgasse. Atque ob id in hodiernum usque diem, Scotorum Apostolus appellatur. Hic pontifex pius & officij plenus (inquit Polydorus) dũ apud Scotos maneret, omnibus pręcib⁹ est dehortatus Constantinum eorum regem, ne uellet Anglos Saxones, gentẽ idolorũ cultricẽ armis iuuare, cõtra Britannos homines Christianos. Scriptis reliquit ad posteritatis usũ.

Contra Pelagianos, li. 1.
Vitã Ioãnis Chrisostomi, li. 1.
Homelias plures, li. 1.
Epistolas ad Cœlestinũ li. 1.

Pręter ea quę Gręce prius ediderat. Claruit anno uirginei part⁹. 431. quo fuerat (teste Ranulpho) ab Ephesina synodo

in utrãq;

in utrãque Britãniã missus, sub antedicto Cęsare Theodosio & Eugenio secundo Scotorum rege. Ad istũ scripsit Cyrillus Alexandrinus dialogũ de adoratione in spiritu, & quod lex umbra typusque sit uitę in Christo Euangelicę. Post pios tandem sudores ac religiosa opera, in Forduno Mernię uico, fœlicem huius uitę sortitus exitum, 18. calendas Ianuarij fatis concessit.

PAtricius Magonius, a plerisque Magnus ob eximias uirtutes cognominatus, in Britannia patrẽ habuit nobilissimi generis Calphurnium sacerdotem, & ex Pannonia matrem Conchen diui Martini sororẽ. Sub pijs pręceptoribus, auũculo Martino primum (nam Maximo Britannorũ regi parebat illis diebus cum Armorica regione Turonensis ciuitas) deinde Germano Antissiodorensi episcopo, sacras affatim edoctus literas, in Italiã tũdemũ ac Romam peruenit. Vbi ob ingenuos mores cum insigni eruditione coniunctos, & quia de nobilium erat senatorum progenie, Patricij nomen est adeptus. Istum Cœlestinus pontifex, anno domini. 432. ad Scotos & Hibernos post Palladium Gręcũ misit, ut eos a Pelagianorũ tueretur erroribus. At ille incredibili spiritus feruore Euangeliũ Hibernis prędicans, ad syncerã Christi fidem eos per. lx. annos in uinea domini laborãs conuertit, sanctitate & doctrina excellens. Vnde inter cęteras quas fecit uirtutes, in cuiusdam cacumine montis, ut alter Helias xl. diebus & noctibus in oratione ieiunauit, Euangeliũ & baculum in uisione a Christo suscepit, profana deorum destruxit templa, signa pietatis erexit, ecclesias fũdauit, uerbi ordinauit ministros, pauperes fouit, captiuos redemit, infirmos sanauit, obsessos liberauit, lx. mortuos suscitauit, &c.

xij. hominum millia baptizauit. si uera sunt quę Vincentius, Antoninus, & Capgrauius de illo prędicãt. Ex multis quę de incorruptibili pectoris thesauro protulit, Hęc tantum autores commemorant,

Ad Cereticum tyrannum. epi. 1.
Ad Aualonios incolas, epi. 1.
Ad Hibernienses ecclesias epi. plu.
Ad suos Britannos, epi. plu.

De alijs nihil. Cum gentilium Magis sępe disputãtem hũc Hibernorum Apostolum, non aliter signis egisse ferũt, quã olim sub Pharaone Mosen, ac sub Nerone Petrũ, multaque pertulisse incommoda. Prope Dunensem Vltoniensis prouincię ciuitatem mortuus tandem, in spelũca sepelitur, ãno a Christi redemptoris natiuitate. 491. & ętatis suę. 122. Aurelio Ambrosio in Britannia regnante. Ementitum Patricij purgatorium, non isti, sed alteri multo iuniori, monachorũ abbati ascribitur, qui floruit circa annum domini, 850. Glascenię tandem sepultus.

LEporius Agricola, Seueri cuiusdã Pelagianorum sacerdotis in Britannia filius, presbyter ac monachus, ipsius regionis ecclesias prauo dogmate corrupit atq; subuertit, ut autores sunt Prosper Aquitan⁹, Bedas, Ranulphus, & Mattheus quidam in historiarum floribus. Iste in diuinis scripturis studiosus admodum erat, sed nimium de uitę puritate pręsumens, meris arbitrij uiribus, seu conatu proprio absq; Dei gratia, se caste & religiose ĩ monachatu uiuere, dogmatizabat, Pelagianum defendens errorem. Quod per Palladium audiens Cœlestinus pontifex Romanus, Germanum Antissiodorẽsẽ, ac Lupũ Trecasenũ, Gallicanos episcopos

illuc

Illuc misit, ut Britannos in fide gratię cœlestis solidarent, & impiam atque hipocriticam humanorum operum dctrinā confutarent. Admonitus igitur ab istis doctoribus, & ex Africa per sāctum Augustinum correptus, ita cessit errori, ut hęresim quam prius prędicabat sedulo, deinceps acriter impugnare perrexerit, Simulque gratias Deo de sua reuersione agens, exarauit fideliter,

Erroris palinodiam, li.1.

De naturis Christi, li.1.

Et quędam alia. De hac orthodoxa confessione naturarum Christi, insignem facit mentionem Ioannes Cassianus li.1. de incarnatione domini. Claruit anno seruatoris Iesu .431. secundum Prosperum Aquitanum, sub Constantio rege secundo. Eodem fere tēpore Timotheus quidam (ut scribit Sigebertus) continentię & religionis imagine Britānis illudens, docuit (ut nunc Anabaptistarum plerique) diuinam Christi naturā, in uirgine, cōuersā fuisse in naturā humanā.

MAcceus Vates, diui Patricij discipulus, natione Britannus, post uaria bonarum literarū in Legionensi gymnasio studia, Mathematicis disciplinis ętate iuuenili se totum impendit. Perueniens demū ad annos prouectiores, per philosophiam christianam nudus & expeditus Deo uacare disponens, longam peregrinationem pro concepta (ut dicebat) integritate conseruanda suscepit. Inaudita enim illis diebus tyrannide (ut in suis docent historijs Gildas, Galfridus, & Bedas) Hunni, Picti, & Scoti, Britannos per Maximum regem attenuatos, opprimebāt, & ob id aufugisse illū ex patria suspicabantur quidam, Sed edito tandem libello, Romanę urbis pontifici satisfecit, aduersꝰ querulos suę peregrinationis īfamatores,

seq; demõstrabat nõ hominũ timore, sed Dei sui causa eam excepisse, ut exiens de terra & cognatione sua cohęres Abrahę fieret patriarchę. Cõposuit dũ adhuc obnixe incũberet Mathesi, ut de Colũba presbytero Capgrauius narrat.

De iudicijs natiuitatum, li.1.

De fide perseuerãte, li.1.

Cętera eius scripta non commemorant Gennadius Massiliensis, & Honorius Augustudunensis, in illustrium uirorum Catalogis, quorum primus Bacciarium, alter uero Bachianum nominat. Claruit senex, ãno a nostrę redemptionis origine. 460. Vortigerno Brittannicas res moderante.

MAugantius Genethliacus, natalium origine Britãnus, philosophus ac mathematicus insignis, nobili olim apud Legionum urbem ducentorum philosophorum gymnasio (quod ad ęthera tollit Galfridus) ob eminentem eruditionem pręfuit. Non hęc erat Cãbrię metropolis, dicta quoque Cairlegion, sed ea quam nũc Cestriam uocamus, prę cęteris Britannię tunc ciuitatibus, diuitijs & Romanorũ fastigiorum ędificijs abũdans. In illa enim ut in amœniori regionis climate, astrologiam ac alias artes edocti plerique, stellarum cursus diligenter obseruabant, & uentura ex Cometis seu crinitis syderibus, ac certis planetarum indicijs prognosticabant hominum fata. Vnde Maugantius, ut cęteris omnibus ea in arte superior, de prodigiosa Ambrosij Merlini conceptione a Vortigerno rege (cuius Archiater erat) interrogatus, post adductas cũ historiarum exemplis philosophorum rationes, dicebat Lucium Apuleiũ in libro de deo Socratis testari, demones incubos assumptis hominum figuris, cum fœminis non raro coire. Ante ista a discipulis instigatus, scripsisse perhibetur,

Canones

Canones Mathematicos li.1.

Atque alia eius generis non pauca. Claruit homo celeberrime apud suos opinionis anno omniũ seruatoris Iesu ,470. Vortimerio rege in maximis calamitatibus ob Anglosaxonum aduentum, Britanniam gubernante.

Mbrosius Merlinus, in Britannia ex uestali uirgũcula & incubo demone, seu potius necromãtico sacerdote, apud Cairmardin in monacharũ cœnobio natus, futurorum oraculis & incantationibus mirabilem se mundo prębuisse putatur. Nam & omnium sui temporis Magorum antesignanus, magicis carminibus malos dęmones in colloquium euocasse narratur a multis, quod in Mathesi fuerit insigniter eruditus. Eduxisse fertur quoque suis pręstigijs ex stagno quodam dormientes Dracones & ex Hibernia gigantum choream, prodigiosam in agro Sarisburiensi lapidum structuram. Prędixit etiã Britannis excidium per Saxones, Danos, & Neustrios: regib⁹ fortunas uarias, ut Vortigerno ignem, Aurelio & Vtherio uenena. Arthurio exitum dubium, quę suis temporibus tãdem euenere. Reliquit inter alia naturalis eruditionis opuscula, ad posterorum memoriam in Britannico sermone, diuinatioinum seu,

Obscurarum prędictionum, li.1.

Quas prosaice Galfridus Monemuthensis in latinã trãstulit linguam. Sed uituperabile facinus olim edidit Merlinus iste, quod suis prophetijs plurimum derogat, Balaam pseudouatis exemplo, suis incantationibus adulterio perpetrando suadelam & opem tulit. Vtherium regem in Gorloidis trãsformabat speciẽ, ut Igernę uxoris potiretur amplexu ex quo concubitu Arthurium & Annã progenuit. Claruit

learninge demonstr in mathe ticke

anno omnium regis Christi. 480. sub Vortigerno Britanno rum rege, Hengisto Anglosaxonibus principante. Contra huius dogmata dialogos scripsisse fertur, ętate nostra Christianus Massęus Cameracenas.

Odelbertus presbyter, ex quorũdam coniecturis, genere Anglosaxo, in diuinis scripturis iugi exercitatione probatus, ac ueterum lectione diues habebat, ut profert Ioannes Tritemius. Et ne illum eruditionis pręteriret quicquam, uir erat sęcularib⁹ literis ornatissimus, theologus profũdus, philosophus, rhetor, & poeta, ingenio promptus & eloquio facundus. Iste tandem edidit heroico metro clarissimũ opus, per schemata & tropos scripturarum elegantissime cũ historijs currens, ab initio mundi ad Christi natiuitatem usque protensum. Adhibuitque titulum,

Allegoriarum scripturę li. iiij.
Homelias & epistolas, li. 1.

Sed & alia plura composuit, licet non appareant. Claruit uir pius & doctus, anno a seruatoris aduentu in carnē. 498. regnante apud Britannos Aurelio Ambrosio, & Apud Anglosaxones Osca post Engistum.

Ildas Albanius, Patricij Magni olim discipulus, ex regio Britannorum stēmate clarus, dum optimę indolis adolescens esset, potiora suę patrię frequētabat studia. Qui disciplinis liberalib⁹ eleganter instructus, pertransito mari, altiora in Gallijs quęrebat, & ut illam addisceret linguam. Porro suspectam habebat tunc temporis Britannorum theologiã, ob perniciosã

ob perniciosam Pelagianę factionis labem. Reuersus tandē ad patriam, cum non exigua librorum copia, plurimos in diuersis erudiuit scientijs. Nam undique ex omni regionis parte, ad eum tunc confluebant, quum in ea terra illis dieb' malis non inuenirent illo modestiorem, doctiorem, aut sanctiorem. Eremi solitaria desyderabat loca, in orationibus ac ieiunijs assiduus, & cilicio ad carnem usus. Tanta in eius uultu ob abstinentissimā uitam (inquit Capgrauius) apparebat macies, ut semper febricitās a plerisque crederetur. Cœlestia bona in desyderijs habens, discipulos admonebat peritura spernere, aut saltem illis non aliter uti, quam diuina lex pręcipit. Prophetico pręditus spiritu, & populum & clerū solitudinum cultor, Helię exemplo pręmonuit superuenturę in eos cladis, nisi citissime resipiscerent, quod suo tempore ob salubris doctrinę contemptum euenit. Contexuit luculenta dictione, ut ex uarijs autoribus collegi,

Euangeliornm concordiam Li. 1.
Britannorum regum historiā, li. 1.
De uictoria Aurelij Ambro, li. 1.
Acta Germani & Lupi, li. 1.

Aliaque non pauca. Istum a Gilda Cambrio, longe diuersū faciunt Galfridus & Ponticus. In insula nō longe a Sabrinę fluuio, post afflictiones uarias, quarto calēdas februarij fœlicē uitę exitum est sortitus, magnarum uirtutum splendore uir ornatissimus, āno salutiferi partus. 512. sub Vtherio Pendracone Britannorum rege. Delatūq; postea est eius funus celebritate nō modica, ad Glasconiēse monachorū cœnobiū

Rigida Laginensis, Scota natione, mulier mirum in modum a superstitiosis scriptoribus celebrata, utriusque nata parētis adulterio, genitorē habuit

Dubtacum preclari generis Hibernũ, & matrem Brocsecã insignium morum puellam. Ab uxore coactus, ut in Capgrauio claret, impregnatam ancillam prestigiatori cuidam uendidit Mago, qui utrãque nutriuit ac suas artes docuit. Adulta tandem Brigida cõtempto salutari coniugio, cũ tribus puellis ad episcopum Sodrensem nomine Machillam perrexit, atque in Mona insula sub habitu monachico cum ipso deinceps habitauit, mirabilia magna cum aqua lustrali sub eius cura faciens. Alium episcopum Bronum seu Brunonem dictum, probatę fornicationis ex genito infante reum magicis carminibus coram populo purgauit. In cuius nihilominus calice, dũ sacra litaret, hirci umbratici deforme prodigium postea uidit. Nulla inter Papistarũ Deas maiora (si dijs placet) fecit miracula, neque plura (Boethio teste) in Scotico regno, ad hunc usque diem possidet templa, quam hęc sua Brigida. Literis utcumque formata, posteris quoque prę stitisse fertur,

Reuelationũ suarum. Li. xij.

Sed tanta est in eis obscuritas, ut mulierculatũ scholijs, aut anilium fabularũ interpretibus, ad eas exponendas sit opus. Verũtamen his atque similibus solitariorum somnijs, apertam Dei ueritatem diebus istis impugnant sacrilegi sophistę ac mendaciorum precones. Huius defunctum corpus, anno Christi. 518. ferunt ab Hebridibus in Dunum hibernię urbẽ deferri, ac prope diuũ tumulari Patricium, regnante apud Scotos Cõrano. Ei⁹ reuelationes exposuit Ricard⁹ Lauynhã.

DVbricius Guainius, a solo apud Demetas natali sic dictus, ignoti patris (sed fortasse delitescentis monachi) ex Eurdila iuuẽcula fili⁹, maximi apud Britãnos nominis uir erat. Hic iuuenis adhuc

scientijs &

scientijs & moribus adeo seipsum honestabat, ut non solū ex propinquis urbibus, sed ex remotis quoque regionibus discipulos habuerit non paucos. Illi multitudini scholas erexit prope Guainij fluminis ripam, quibus assidua lectio ne pluribus pręfuit annis. Interim tamen non omisit feriatis diebus ęternę uitę pabula populis ministrare, Pelagiana dogmata reprobans. His & eiuscemodi alijs pietatis officijs Legionum archipręsul (quę Demetarum est metropolis) atque tādem Britannicę Cambrię primas sub Aurelio Ambrosio rege constitutus, acclamatione totius multitudinis post eius mortem, Vtherium primo, Arthurium nothum postea Britannici regni diademate insigniuit. Pro tuenda tandem Britannorum contra Anglosaxones republica (Capgrauio teste) eleganter scripsit

Declamationes eruditas, li.1. Viri christiana professione,
In Arthurij coronatione, ora.1.

De alijs eius opusculis nihil superesse uidi. Relicto demū episcopatu, eremiticam uitam, adiunctis sibi quibusdam de manuū suarum labore uiuentib⁹ discipulis, elegit ac tenuit. Inter quos & obijt, xviij. calendas Decembris, regnante Arthurio rege, anno gratię.522. Eius postea corpus in ecclesiam Landauensem ab Vrbano episcopo translatum erat nonis Maij, anno domini.1120.

Lchutus Morganensis, nobilissimi Britannorū generis auratus eques (Iltutum Capgrauius uocat) sub prędicto Dubricio mundi reliquit militiam, ut Christo liberius militaret. Egregius iste Britannorum magister (inquiūt Vincētius & Antoninus) ex discipulis erat diui Germani Antissiodorensis, Qui omnium scripturarum ueteris ac noui testamēti

& omnium artium philosophię, cunctorum suę gentis scien tissimus, futura Dei dono pręnouit. Nihil tamen estimasse uidetur sanam Pauli doctrinam, si (ut in eius habetur histo ria) castissimam coniugem tam impie a se reiecerit, ut etiā animi consolationes petentem, oculorum priuauerit usu. Immo nec Christi curasse pręcepta (qui inimicos iubet dili gi) si amore porcorum, homines uerterit in saxa. Quę tamē esse coniecto Papistarum mendacia, pro constabiliendo sor didissimi cęlibatus ac uentrium regno. Cōtexuisse uero per hibetur Elchutus,

Super quęstione ad Samsonē, epi. 1.
Ad Isanum & Atroclium, epi. 1.

Cętera eius scripta nullus historicorū cōmemorat, quāuis ediderit plura. Claruit anno a Christi natiuitate .520. pręcla rissimo rege Arthurio Britannis & multis alijs nationibus fœliciter imperante, in urbe Dolensi minoris Britānię demū sepultus. In magno numero discipulos iste habuit, tam Gal los quam Britannos, quorum fuere pręcipui. Samson, Pauli nus, Dauid, & Gildas Badonicus.

Congellus Bannochorensis, illustris familię Bri tannus, doctrina & operatione mirabilis, florē tem ętatem atque incomparabilem ea tēpestate indolem continuis exercebat cum ieiunio, ora tionibus ac studijs. Ab isto monachismus a Pe lagio introductus, sub specie religionis in Britannia radices, uires, & incrementa largissima cœpit, ad alias Europę pro uincias plantaria transmittens. Bannochorense enim chri stianorum philosophorum collegium (quod a Lucij regis tempore per circiter trecentos & quinquaginta durauerat annos) in monachorū cœnobiū permutauit, ex ei' pręposito

primus

primus abbas effectus. In uita Malachię Hiberniensis episcopi, Bernardus Clareuallensis hūc locum tradit primorū extitisse monasteriorū caput, & multa generauisse monachorum millia. Huius discipuli fuere plures, quorum Colūbanus Galliam, Germaniā, & Italiam, Brendanus uero Hiberniam & Scotiam monachorum habitaculis impleuit. Scripsit inter cętera Congellus, ut fertur,

Congellus in Britannia primus monasteriorū fundator

Regularis uitę methodum, li.1.
Ad cœnobiorum patres, epi.plu.
Alia eius monumenta literaria, silentio prętereunt scriptores. Claruit senex anno uirginei partus, 530. Arthurio inuictissimo rege apud Britannias & alias adhuc nationes faustissime īperāte, ac tādē in pręfato monasterio uitę finē accepit.

Helesinus Helius, uates Britannicus, philosophus ac mathematicus per eam ętatem non incelebris, post laboriosa iuuentutis suę in diuersis regionibus studia, multimodam eruditionē cum integritate morum apposite coniunxit. Huius undique fama pertracti iuuenes, hi pręcipue qui rerum naturalium scientias affectabant, ad eum ut ad diuinū quoddam numē confluebant, ut eius haurirent doctrinam. Horum ex numero maximus erat Merlinus Caledonius, ab Ambrosio Merlino longe diuersus, ut habet Syluester Giraldus in descriptione Cambrię. Tradunt ueterum annales, plęraque istum tam oratione soluta quam metro Britannice congessisse, ac post se reliquisse ad studiosę posteritatis usum presertim,
Acta regis Arthurij, li.1.
Reliqua eius opuscula, historicorum incuria cum titulis perierunt. Hunc primo loco celebrat Lelandus antiquarius,

inter clarissima Britannicę antiquitatis luminaria, & pro suo contra Polydorum Arthurio, testem introducit. Claruit āno salutis humanę. 540. Arthurio adhuc in Britannia regnante.

DAuid Meneuiensis, Britannus, Ceretice prouincię principis adulteri ex uirgine uestali Melaria filiꝰ, sub Elchuto pręceptore doctissimo in reliteraria super omnes coetaneos ingenij perspicuitate proficiebat. Homo iste (ut eius habet historia) amabilis erat nimis, uultu uenustus, forma pręclarus, facundus, eloquens, & quatuor cubitorum statura erectus. At postquam decem annis scripturę sacrę omnem dedisset operam, Euangelium & legem in plebe, quasi ex buccina exposuit. Nam & Euangelij textum (inquiunt historici) secum deferebat, ut ex eo homelias ad uulgum faceret, & ęgrotos curaret. Duodecim monasteria construxit, ac monachos de suis uiuere laboribꝰ docuit. Vnde uigente adhuc post Germani labores (qui in Britanniam bis uenerat) Pelagiana labe, ac desperato pene remedio, ex uniuersę suę gentis synodo pręsul constitutus, diutina prędicatione ac disceptationibus publicis eandem profligauit, atque aream ecclesię ab ea immūditia purgauit. Ob id Cambrię metropolitanus & primas effectus, tantam cum rege Arthurio iniuit gratiam, ut ab urbe Legionum ad suam ciuitatem Meneuiam, archiepiscopalem sedem transferret, ut libro, i. ca. 52. fusius scribit Ranulphus. Quod ita permansit ad Normannorū usque de Cambria uictorias, & omnes ab eo Cambriorum episcopi, ut a suo primate, consecrationē acceperunt, adhibito ei deinceps Dauidis huius titulo. Coaceruauit iste ad posterorum memoriam, ut eius uitę scriptores coniectant,

Contra Pelagianos, li. 1.

Homelias

Homelias Eeuangeliorum, li.1.
Atque alia. Hunc adulterij filium (inceſtui tantum tribuũt fœdiſſimi cũ ſuo cęlibatu nebulones) iactitant, Ioãni Zachariç filio in gratuitis Dei donis ęqualem. Vt quod fuerit a patribus prophetatus, ab Angelo prenũciatus, utero materno ſanctificatus, a ſpiritu ſancto in columbę ſpecie edoctus & miſſus, atque quod Angelum habuerit ſemper familiarem in uijs comitem. Sed quod Bathonię thermas perpetuo calore donauerit, egregie mentitur iniquitas. Claruit anno ſeruatoris noſtri. 540. ſub ſępedicto rege Arthurio. Et poſt. 146. ętatis annum (ut omnes eius fatentur hiſtorię) mortuus, in Meneuienſi eccleſia ſepelitur, ac tandem per Calixtum ſecũdum papiſticorum deorum adſcribitur Catalogo.

MElkinus Aualonius, Britannicus uates (Meuinũ plerique uocant) aſtrorum peritus ac geometer, non ſolum arcana ſomniorum, ſed & cometarum euentus diſcutere atque planetarum diſpoſitiones demonſtrare ſolebat. Inter Britannicę antiquitatis ſydera & hunc collocant, Capgrauius, Hardingus, & Lelandus, eius plerumque uſi teſtimonijs. Et merito, quum illuſtria facta ſuę gentis ęternitate donauerit, niſi quod pleraque de Ioſepho Arimathięſi, Aruirago, Lucio, Conſtãtino, & Arthurio fabuloſa cum ueris admiſcuerit hiſtorijs. Futurorũ quoque preſagus, nonnulla inter utrumque Merlinũ clarus, de Britannici regni proſperitate ac religione ſub mundi finem futura predixit. Huiuſcemodi uaticinatores in pręcio ſemper habebant tum Demetia tum Venedotia Cambriorum prouincię, & Guallię ſapientes uocabantur, atque in hunc uſq; diem eorum oraculis nonnihil tribuunt. Hic ut oſtenderet, quo eſſet in patriam animo, patrio ſermone collegit,

Antiquitates suę gentis, li.1.
De Arthurij mensa rotunda, li.1.
De cęteris nihil constat. Plura tradidit in pręfato Antiquitatum libro, & uera, de primis Christi testibus & de sacro patrum cœmeterio. Aualonia (inquit) funerum auida, millia dormentium accepit. Inter quos Ioseph ab Arimathia dict⁹, somnum sub marmore cœpit diuturnum & c. Claruit anno post natum Christum, 550. sub Vortiporio Britãnorũ rege.

REntigernus Elguensis, in septentrionali Britãnię plaga, ex Thamete Pictorum regis Lothi filia & ignoto patre genitus erat, dum pręsũpta temeritate parem se crederet in corporis pudicitia uirgineę matri. Ecce qualia portẽta fiebãt in ipso statim papistici cęlibatus limine. Contẽdebatque stultissimus suę diocœseos populus, & adhuc contendit, illum de uirgine conceptum & natum, non aliter quam Turcę dũ a suis in occulto cęlibibus similia perpetrantur. Profecit bonę indolis puer prę suis consortibus, in disciplinis literarum & exercitijs uirtutum, sub pręceptore Seruano Scoto. Et dum esset Elguę in terra Cambriẽsi in pastorem constitut⁹, melotã utebatur ex pellibus caprinis, & cucullа stricta, candida contectus stola, ac formam primitiuę seruauit ecclesię. Apostolico more pedes ad prędicandum perrexit, plerosq; ad fidem conuertit, apostatas reuocauit, Pelagianos eiecit, nondum renatos baptizauit, simulachra subuertit, ecclesias construxit, ęgrotis ministrauit, languores curauit, atque in magna uixit abstinentia. Prędicabat enim ad flumen usque Fordẽse & ad mare Scoticum, Columba quodã Scoto uiro quoque sanctissimo comitatus, ubi Caledonios, Athalos, Horestos, ac uicinarum Albanię regionũ incolas, docendo, monendo

+ Bangor
[illegible] a hoode
a garment
the forth in Scotland

monendo, hortãdo, ad uerę pietatis obseruationem instigauit. Ex discipulis suis quosdã ad Orchades insulas, ad Noruegiam & Islandiam misit, ut eorũ instructionibus fidei quoque lumen reciperent. Nam in Elguensi collegio trecentos & sexagĩta quinque literatos uiros ad id sẽp paratos habebat, prę ter reliquos alijs exercitijs deditos. Et reuersus, ne domi ocio sus comederet, manibus suis in agricultura laborare consueuit. Hęc & pleraque alia de ipso narrant Capgrauius & Boethius. Lucubrauisse inter cętera fertur kentigernus,

Manuale suorũ ministeriorũ, li.1.
In obitum Dauidis, ora.1.
De obedientia hominis, ora.1. Viri fratres, quid admi
Ad principem auarum, epi.1.
Ad Rederethum regem, epi.1.

Orationesque de fidei obseruatione, de charitate mutua, de pace, hospitalitate, lectione, & oratione, non scriptas. Claruit anno redemptionis humanę. 560. sub Maglocuno Britãnorũ rege. Vita decessit tandem idibus Ianuarij. ętatis suę ãno. 185. in Elguensi ecclesia sepultus, quamuis alia tradant Scotici scriptores, antiqui nominis Glasghu ęquiuocatione decepti. Ista prophetice prędixit sub inclinatione imperij Britannici. Tradens (inquit) tradet dominus Britanniam exteris nationibus, Deum ignorantibus. Indigenis euacuabitur a paganis insula. Christianę legis religio, usque ad pręfinitum tempus dissipabitur. Sed in pristinũ statũ, immo meliorem miserante Deo in fine reparabitur, &c.

An olde man, of [illegible] and

viz. Saxons

Rendanus Abbas, in occidentali Hibernicę regionis patria originem habens, apud Hercum episcopum a puero remansit, & ab eo adhausit prima literarum secularium rudimenta. Robustior factus,

atque admonachiſmum quodammodo natus, in Britanniam uenit ad patrem Congellũ, & ab eo didicit monaſterialis uitę regulas. Vnde inertis illud inſtituti genus ampliare cupiens, in ualle Caruanenſi Cambricę regionis, cœnobiũ erexit, eidẽque pręfuit abbas. Circuiuit poſtea Hiberniam ac Scotiam, & ad tantum peruenit diſcipulorum numerum ut trium monachorum millium, de manuũ laboribus uictitãtium, diceretur pater. Atque horum habebantur pręcipui, Machutus Britannus & Molochus Scotus, quos in illis nationibus tutores reliquit, Hiberniam ſibi gubernandam reſeruãs. In ſeptennali illa nauigatione, fortunatas perquirẽs inſulas, Iudam Chriſti proditorem inuenit (ſi uera ſũt quę de illa peregrinatione ſcribuntur) qui nec hucuſq; monachorum deſeruit cœtum. Purgatorium (teſte Ranulpho) & hic quoque habuit, a tque alia male conditarum conſcientiarũ terriculamenta. Scripſiſſe ferũ Brẽdan⁹ ex ore Angeli,
Monachorum regulam, li. 1.
Et illam uocabant, uerba religionis Dei. Execrabilis habeatur (inquit Paulus) Angelus ille, quiſquis fuerit, qui pręter id quod accepiſtis. Euangelium aut Chrſtianę uitę regulam dederit. Claruit Brendanus anno a Chriſti incarnatione 560. & tandem a ſęculo migrauit, in Cluenarca ſepultus, Maglocuno apud Britannos regnante. In eccleſiam ita irrepſit poſt tyrannos, pſeudodoctores, & hęreticos, monachorũ hipocriſis, peſtis multo nocentior.

O Bale you were a monk yourselfe once.

MErlinus Caledonius, alias Sylueſtris, Britannus ex Scotię confiniјs oriundus, Theleſiniuatis diſcipulus, philoſophi more regiones omnes Britannicas atque Gallicas in abſtinentia ſingulari peragrabat, ac multa predicebat uera. Huius utitur teſtimonio
Ioannes

Ioannes Hardingus in suorum chronicorũ libro primo, ca. 25. Quod Bladudus Britannorum rex Atheniensium philosophorum pro artib⁹ docendis Stanfordie posuerit Gymnasium, ut fusius habetur in prefatione. Fuit quidem Merlinus iste (testante Lelãdo) uir in rerum naturalium cognitione, & precipue in Mathesi, uel ad miraculum usque eruditus, quo nomine principib⁹ eius etatis merito gratissimus erat. Ab Ambrosio Merlino longe diuersũ hunc scribunt, Giraldus Cambriensis, Ranulphus, & Treuisa, quũ ille sub Vortigerno rege, & iste sub Arthurio, sua dederint uaticinia. Alter obscurius (inquiũt) iste uero apertius prophetabat. In montibus Snowdonie niuiferis seu Cambricis alpibus philosophabatur primus, iste autem in Caledonia, Sylua Romanis scriptoribus cognitissima, a qua dicebatur Caledoni⁹. Vnde in septimo Arthurij regis bello apud Caledonios existens, uiso in aere monstro, mẽte excessit, ac deserta deinceps petiuit nemora, Syluestrius cognominatus. Prodigia contra Anglosaxones exposuit, ardentium Londini arborũ ferociẽtis Tamesis, fontis in Eboraco sanguiflui, & cur apud Cantianos puer in matris utero riserit. Ex tam multis tractatibus quos edidit Britannice & latine, solus ad nos peruenit,

Vaticiniorum suorum, li. 1. Merlines prophesio

In quibus historice pleraque tractat. Hunc librum in Latinum redegit carmen, Galfridus Monemuthensis. Claruit anno a salutifero diue uirginis partu. 570. sub rege Maglucuno. In Bardeseia Venedotarum seu Cambriorum septentrionalium insula, inter monachos tandem conditur Merlinus nõ monachus. Alter uero apud Demetas seu australes Cambrios natus, in Merleburgo Wilcerie comitatus pago ab eo sic dicto, requieuisse fertur.

in mathem

Am. merlin obscur

Cal. Merlin aperte

est villa ... ampla ... ecclesijs ...

ildas Badonicus, cognomento Sapiens, Elchuti Morganēsis, Capgrauio teste, discipulus, grauissim⁹ autor (ut habet Polydorus Vergilius) in amplissimo Bannochorensi cœnobio monachum induit, ac populi docendi gratia, sacrarū scripturarum studio se totum dedidit. Legem innocentię sibi constituens, uitam uixit integerrimam, ut in Deum flagitiose delinquentes, eo liberius castigaret. Eruditione multo plus ualuit quam eloquentia, quod uicio temporis ascribendum modis omnibus iudico. Britannicę plebis peccata, & ingruentem per Anglosaxones calamitatem, quotidianis deplorabat lachrimis. Impuros hominum mores, pręcipue sacerdotū & principum, non poterat in suis concionibus non improbare. Constantinum Cornubium, Aureliū Conanum, Vortiperiū, Cuneglasium, Maglocunum, & alios regni primores, ob stupra & sexcenta in dies singulos scelera, & quod uxores repudiassēt, salutis ut pater admonuit primo, additis postea reprehensionibus acerrimis. Montes malitię episcopos, monachos & clericos uocabat, mox ut eos uiderat aduersus Deū erigi, erutis ex sacro Bibliorum thesauro firmissimis testimonijs. Edidit ętate sua, ut etiam mortuus a uicijs auocaret,

De excidio Britanniæ,	*li. 1.*	*In hac epistola quicquid*
Aduers⁹ sui temporis clerum,	*li. 1.*	*Britāniа habet sacerdotes.*
Homelias ad populum,	*li. 1.*	

Et quędam alia. Huius meminerunt, Bedas libro primo, ca. 22, Anglicę historię, & Galfridus libro. 9, ca. 3. Britannicę. Claruit anno a Christi Iesu natali 580. secundum Polydorū, regnante in Britannia Maglocuno, ac tandem nonagenarius Bannochori (ut fertur) ad Christū migrauit. Quę alter Gildas uentura pręnūciauit, iste oculis pręsens, non sine magno cordis dolore, adimpleta in multis uidit.

Asaphus

ASaphus ex Venedotarum genere Britannus, post liberam parentum educationem, sub sanctissimo præceptore kentigerno bonus discipulus, in sciētijs & moribus adeo profecit, ut de ipso Ioannes Capgrauius hoc dederit testimoniū, Erat (inquit) in monasterio Elguensi, in illa literatorum agonistarū multitudine Asaph quidam, genere & specie clarus, ab ipso pubertatis flore uirtutibus & doctrina fulgens, qui uitam magistri in omni sanctitate & abstinentia iugiter sequi satagebat. Istū kentigernus ob exhibita sibi fidelitatis officia, charum habēs, monasterij curam illi delegauit. Et quū a pio principe Redeto post tyrannorum molestationes quamplurimas, ad uerbi ministerium reuocaretur, eum in episcopatu successorē plebe consentiente instituit, hanc frequentiuscule habens in ore sententiam Quicumque saluti hominum inuidēt, uerbo Dei aduersātur. Vnde exarauisse existimatur Asaphus,

Ordinationes suæ ecclesiæ. *li.1.*
Magistri kentigerni uitam *li.1.*

Ac nōnulla alia. Claruit āno a cōmunis salutis origine. 590. sub Carentio Britannorum tyranno. Ab isto Asaphensis appellari cœpit ea diocœsis, ueteribus Britannorum nominib9 Glasghuę & Elguę in eorum odiū reiectis. Quia primus hic erat Britannorū, qui a Gregorij pontificis Romani discipulis Angliam aduentantibus, autoritatem & unctionem accepit.

COlumbanus Abbas, ex ueteri quadam Scotorū prosapia non ignobilis, apud Hibernos & Scotos (ut earum gentium produnt annales) olim habebatur Druidum princeps. Post imbibitas diuersarum rerum scientias, atque Euangelium allegorice degustatum, sub Congello Britanno monachicę

uitę professionem in Bānochorensi cœnobio suscepit, et inde in Burgundiā (teste Beda) cum quibusdam discipulis ibat. Vbi post aliquantā, pro constabiliēdo per prouincias monachismo, uoluntariorū operum prędicationē, uita & doctrina primoribus acceptus, Luxouiēse monachorum receptaculū condidit. In exilium tandem actus, quia Theodoricū regem solito liberius ob stupra corripuerat, plura Gallię, Germanię, & Italię deserta loca, uir (ut uidebatur) abstinentissim[us] uisitabat. Reliquit posterorum lectioni edita scripta, parabolice magis seu superstitiose quā eleganter elucubrata.

Commentarios in psalterium, li. 1.
Epistolas ad commilitones, li. 1.
Monasteriorum methodos, li. 1.
Aduersus regem adulterum, li. 1.

Futurorum pręsagus, de Francorum regno plęraq; prędixit. Nunquā tamen docuit Pascha die dominico celebrandum. Moritur tandem dierum plenus in illo Bobiēsi monasterio (quod in Italia uiuens construxerat) anno incarnati uerbi, 598, undecimo calendas Decembris, regnante apud Scotos Aidano rege.

VGustinus Romanus, Benedictini sodalitij monachus, a Gregorio primo ad Anglosaxones papistica fide initiandos Apostolus mittebat. Stipatus, xl, comitibus Italicis, ac magna ex parte monachis, pręter Gallos (quos habebat iterpretes,) Cantiorū regionem primitus intrauit. Et tam diuinarū scripturarum quā patrij sermonis ignarus, sine doctrīa sana docebat, ac sine perceptibili lingua ignotę prędicabat genti. Conuersus tamen uxoris Berthę persuasione Ethelbertus rex, Romanismū cum adiunctis superstitionibus tandem suscepit,

Bale wryteth not like a charitable Xpian, S Gregorie was a holy Bishopp.

cepit, hac nimirũ adiecta conditione, ut omnino liber & non coacticius esset nouus ille deorũ cultus. Inde se fecit Augustinus absque plebis electione aut consensu, in archiepiscopũ Dorobernensem Arelate in Gallijs consecrari, Londino suo iure deinceps perpetue spoliato. Moxque introduxit altaria, uestimenta, uasa sacra, reliquias, & ceremoniarum codices, quę omnia cum benedictione Petri miserat ei Gregorius. Nã primum eorum studium erat circa missarum oblationes, sedes episcopales, ac decimas. Et ob id coacta synodo, mãdauit Romanas ubique consuetudines seruari. Prius illic fuerat christianismus, sed non ad eorum commodum, quia absque missis, & absque discrimine aut ciborum aut dierum, Britãni nudum obseruabant Euangelium, nullas cum Iudęis admittentes, iuxta Pauli doctrinam, temporum differentias. Scripsit hic tandem ad Gregorium per Laurentium & Petrum,

De suo apud Anglos profectu, li. 1.

Ac pauculas interrogationes, omni Euãgelij atque legis eruditione uacuas, immo ineptissimas. Cumque Huius legati decretis nollent parere Britanni, eo incensore fit atrox bellũ. Iu quo mille ac ducenti ex fidelibus eorum uerbi ministris (qui illuc orationis gratia confluxerant) sunt illico occisi, & sancto coronati martyrio. Sic carnalis illa Anglorum synagoga (quę iam Roma uenerat) illam persequebatur ecclesiam quę secundum Christi spiritum apud Britannos erat. Obijt Augustinus ãno post natũ mundi seruatorem. 608. suę uero legationis. xiij. & septimo calendas Iunij, sub Ethelberto Cãtiorum rege, Doroberne sepultus.

Dionothus Auonius, ex Britannorum natione uir optimus, in liberalibus scientijs ac theologia interpretatiua mirifice eruditus, magnam ubique ex

 christianis

christianis concionibus comparabat famam. Iste ut doctrinæ & sāctitatis opinione cęteris multo sublimior, in famatissimo illo Bannochorensi monasterio (quod Bēcornaburgū postea uocabāt Anglosaxones) bis mille ac centum monachis, in septem familias separatim diuisis, cœnobiarcha pręfuit, ut autores sunt Bedas, Galfridus, & Capgrauius. Non illic ad Basilij aut Benedicti pręscriptam uitę methodum, in summo degebant otio, deglutiētes aliorum, pręcipue pauperum sudores, Sed iuxta diui Pauli doctrinam, de solis manuū suarum laboribus in communi uiuebāt. Horum dogmata, tametsi christiana & pia, aspernabantur ad uomitum usque Anglosaxones, solo Britannicę gentis odio permoti. Dionothus uerò compo suisse fertur, pro Britannorum ritibus,

Ad Wicciorum synodum, li. 1.
Commentarios in scripturam, li. 1.

Atque alia plura. Hunc Augustinus Anglorum antistes, cum vij. Britannorum episcopis & alijs doctoribus, ad pręfatam cōuocauit synodum, exigens ut deinceps Romano more pręꝺicarent, baptizarent, ac Pascha celebrarēt. Sed uisa Augustini superbia parere abnuebant. Propterea iste cum suorum mille ducentis, eo tandem suggerente, apud Cestriam Ethelfredi Northumbrię regis tyrannide, martyrio coronatur, anno incarnati filij hominis, 603. penes Hardingum & Amandum Zierixēsem, sub Carentio Britannorum rege.

Thelbertus Cantiorum rex quintus, Ermenrici regis filius, & Hēgisti primi pronepos, adolescēs adhuc, post defunctum patrem regni suscepit regimen, ut est apud Guilhelmum Malmesburiensē in libro primo de regibus. Rei bellicę studiosus atque animo egregius (Polydoro teste) primus omniū ciuile

bellum

bellum aduersum suę nationis regulos gessit, quo fines regni usq; ad Humbrū amnē, propagasse fertur Atq; ōniū Anglosaxonū primus, a Gregorio primo Romāo pontificę, Romanę religionis dogmata, cum omni impostura, Berthę cōiugis hortatu per pręfatū Augustinū recepit. Nihilominus uitabat in domo cū eis inire colloquiū, timens ne pręstigijs eum fallerent, ut habet Bedas. Ad illū postea scripsit Gregorius epistolas, pro suscepta fide gratulatorias, proposito Cōstantini exēplo, at ille regratiatorias denuo remisit. Cassatisque tādem paternis legibus, nouas sapientum consilio iuxta Romanorum consuetudines, Anglorum sermone constituit. Quas intitulabat, ut Bedę uerba ponamus,

Decreta Iudiciorum, *li.1.*
Ad Gregorium pontificem, *epi.1.*

Atque alia edidit. Idolorū delubra pro ampliādis his cultibus nouis, in christianorū tēpla & monasteria uerti permisit, imo iussit, ac possessionibus & prouentibus auxit. Ex uita uero migrauit anno a Christi Iesu natali, 616. regni sui .56. ac susceptę nouę christianitatis. 21. sexto calendas Martij.

LAurētius Italicę regionis alūnus, ac Benedictini instituti monachus olim Romanus, cum Augustino, Melito, Iusto, Petro, Ioanne, Rufiniano Paulino & alijs cœnobitis ad Anglosaxones Romano christianismo instituēdos, a Gregorio magno mittebatur. Dialectices ac reliquę philosophię perbelle peritus, callidis rationibus arguere nouit. Illis igitur armatus clypeis, Ethelberti Cantiorum regis fauore, in uniuerso fere Anglosaxonū dominio, plebem per interpretes docuit. Erat tunc prouintia illa, in septem regiones per eosdem diuisa. Nam & Augustino mortuo, Dorobernensis ecclesię archipręsul cōstitutus, ex Mona insula (ubi ī episcoporū synodo p

Roman

Romanis ritibus egregie disceptarat) ad reliquos Hiber niȩ & Scotiȩ prȩlatos scripsit,

De paschæ obseruatione, li.1.

Ad sacerdotes Britanniæ, li.1.

In hac & similibus alijs prȩpostere religiosus, magnopere culicem excolebat, quo prodigiosa posteritas liberius camelum deglutiat. In minimo superstitiosi tũc erant, sed in maximo negligentes. Obijt Laurentius undecimo episcopatus sui anno, Christi aũt. 619. tertio nouas februarij, Dorȩberno (quȩ nũc Cantuaria dicitur) sepultus, Edbaldo apud Cantios regnante.

NEnnius Bãnochorensis collegij pontifex (ita eum Capgrauius appellat) & egregius Britannorũ doctor, olim fuit (ut apperet) Dionothi prȩdicti discipulus non infimus. Qui sapientia clarus, ac religione conspicuus, & sacram Euãgelij doctrinam a primȩua adolescentia consequutus, eandẽ in alios largissime, per Cambriorũ fines atque propinquas Scotorum insulas profudit. Nempe ex illis quinquaginta fratribus erat, quos sub cruenta per Augustinum Anglosaxonum cȩde, ne cum alijs perimerentur, illȩsos fuga seruauit, ut est apud Bedam li. 2. ca. 2. Bannochorense enim cœnobitarum collegium (cuius tunc Nennius prȩpositus florebat) bis mille & cẽtum ante eius tempora inhabitatores habebat, qui non Basilio aut Benedicto, sed soli militabant Christo. Hi in septem particulares conuentus separati, iuxta numerum ecclesiarum Asiȩ, & in unoquoque trecenti diuinam cõfitentes trinitatem, earũdem traditiones sub titulo Euangelistȩ Ioannis obseruabant. Etiam testatur Bedas li. 2. ca. 20. moris fuisse apud Britãnos ad suam ȩtatem usque, Anglorũ fidem

fidem & religionem pro nihilo ducere, neque in aliquo eis magis communicare quam paganis. Suscepit Nẽnius ab abbate Coelano educandum, dũ casu ueniret in quãdam Scotorum insulam, Finnanum iuuenem elegantem, Lindissarnẽsẽ postea pręsulem, quem literis profanis atque sacris erudiuit. Hic non contemnendus autor, luculenta oratione & Latine composuit, ex diuersis chronographis collectam, quamuis ex Gilda polydorus dicat, nulla extare Britannorũ scripta,

Historiam suæ gentis, li. 1.

Antiquitatum Britanniæ, li. 1.

Hunc ultimũ librum Gildę tribuunt multi, quem tamen ex altero Nennio in Latinam eum transtulisse linguam, non leuis est cõiectura, plęrisque superadditis. Eius uero historię (quam in Nordouicensi Carmelitarum Bibliotheca uidi) Samuel Britannus annotationes quasdam adiũxit. Claruit anno ab incarnato Messia. 620. sub Cadwano Britãnorũ rege. Nam & illum uixisse tẽpore inclinationis imperij Britannici, cõfitetur quoque Ioannes Lelandus in epistola dedicatoria super assertione Arturij.

RVstus ex urbe Romana, Benedictinę factionis monachus, Gregorij magni discipulus, post intellectam Rome per Laurentium & Petrum, Anglosaxonum conuersionem, Romanę fidei pędagogus admissus in Britanniã uenit. Roffę per Augustinum constitutus antistes, & post Melitũ archiepiscopus Dorobernensis, studebat totis nisibus eas magnificare cęremonias externas, quas Paulus habet pro egenis elementis atque ipsa seruitute Iudaica. Istum ideo pro canonizato gerunt sanctulo, quod eum Bonifacius quintus pontifex in suis cõmẽdauerit literis, & cũ episcoporũ ordinatione

pallium ei concesserit, cum hac adiecta clausula. Studeat tua fraternitas, quod ab apostolicę sedis humanitate percepit, in ea gente seruare ac perficere &c. Nulla enim alia miracula fecit. Edidisse tamen a Beda & Capgrauio perhibetur,

Ad præfatum Bonifacium, epi. 1.

Cęterorum eius scriptorum nihil constat. Occubuit fato, anno a Christi seruatoris ortu, 629. & sui archiepiscopatus, 6. quarto idus Nouembris, apud Dorobernam sepulturę traditus, sub Cantiorum rege Edbaldo. Quem tandem blãdis persuasionibus, ad suam pertraxerat fidem.

IOnas monachus, ex Scotorum gẽte oriundus assecla prędicti abbatis Columbani atque comes coniũctissimus, cum eo proficiscebatur in Gallias. Consũmato tandem Luxouij monasterio, apud eos habitare elegit, qui in torpẽti otio fœlicitatem statuebant. Cumque uidisset Euangelij synceritatem ad suas cupiditates parum aut nihil conducere, sub ficta statim pietatis specie, blanda magis quam salutifera crassis auditoribus proponebat. Vir erat ingenio satis callido, nec Aristotelicis omnio uafricijs carebat. Quę plausibiliora esse nouit his qui capiuntur mundi huius delicijs, illa euomebat in uulgum, animũ habens ad lucra. Conuersus ideo ad aniles fabulas, monachorum commenta, atque superstitiones, episcopus Aurelianẽsis post Theodulphum iam factus, produxit contra Claudium Taurinensis ecclesię pręsulem, hominem christiane eruditum.

De adoranda cruce, li. 1.

Vitam abbatis Columbani, li. 1.

Vitam Attilæ monachi, li. 1.

Vitam Eustasij abbatis, li. 1.

Et id

Et id genus plura. Docuerat enim antedictus Claudius, monachorum idolomaniam detestatus, non oportere crucis signum, Christi loco a christiana plebe coli, ut post Iuonem Carnotensem Waldenus habet. titulo. 20. & ca. 160. de sacramẽtalibus. Quod non aliud erat quam christianum & pium. Claruit Ionas anno. 630. post seruatoris in carne originem, Scotis imperitante rege Ferquhado.

Idanus Awinas, insularis, ex Pictorũ sanguine uir religiosus & doctus, a Scotis ut eorum uicinus, ob uitę parsimoniam uenerabatũ maxime. Quicquid ex scripturarũ lectione haurire poterat in Huensi cœnobio, homo integerrimus, id operib⁹ pręstare cupiebat. Totum ei studium erat post uictas cõcupiscentias, ex diuinis dogmatibus aliorum uitia pessundare, infirmis, egenis, & captiuis prodesse. Hunc pius Northũbriorum rex Osuald⁹, a Scotorũ rege Donevaldo pro instruenda plebe per legatos petijt, & pariter cum eo, ob Anglicę linguę imperitiam altero semper ex suggesto interpres pręedicabat. Suadebat Aidanus non grauia legis, non cęremonias, aut Phariseorũ onera populis proponenda, sed lac primũ, iuxta Pauli pia monita, infirmis pectoribus ministrandum. Erant tunc qui circa paschę obseruationem & eiuscemodi alias Romanorũ obseruãtias, supra modum digladiabantur. Edidit inter cętera, uir spiritu Dei plenus,

Commentarios in scripturam, li. 1.
Homelias & conciones, li. 1

De alijs nõ cõstat. Northũbriorũ, seu Lindissarnẽsis ecclesię pontifex prim⁹ per Osualdũ cõstitutus, fastu Romanorum

situm nulla persuasione irretiri potuit. Sed Euangelij simplicitate contentus, omnia ueteri primitiuę ecclesię more, Britannorum exemplo peregit. Fatali necessitati cōcedens, anno nati seruatoris. 651. ministerij uero sui. 17. & pridie calendas Septembris, in suorum fratrum cœmeterio sepelitur. Cuius tandem ossa, sunt Dunelmū in monasterium translata.

Isle of wight

Amuel Beulanus, Britannus genere, in insula Vectę (quę meridiem uersus ad quatuor circiter millearia a littore Britānico distat) a puero nutritus fertur, quod eam oculatus scriptor, tā apte a situ, forma & nomine depinxerit. Fatetur enim in sua historia post ueteres autores Ptolemęum ac Plinium, ouo esse similem, atque eius uocabulum Guith, diuortium significare, quasi maris fluxu, a Britannia ut a suo marito separata sit. Post ānos maturiores ad natale solum reuersus, Elbodum episcopum, magnę eruditionis uirum, pędagogum & magistrum habuit, qui eū literis tam diuinis quam humanis copiose instruxit. Meminit hic quoque in suis scriptis, Deirorum ac Berniciorum Septentrionalis Anglię populorum usque ad Wedale & Mailros, quę illum designant in ipsis olim uersari regionibus. Vnde post uariam chronographorum lectionem, inter otia literaria latine fabricabat, in historiam Nennij Britanni,

Annotationes quasdam, li. 1.

Et nonnulla alia. Claruit anno ab apparente in carne Dei filio. 650. Cadwallone apud Britannos regnante. Annis ab hinc pene nōgentis, floruit Samuel scriptor Britānus, inquit Lelandus in Arturij assertione. Huius atque Nennij hucusque manent historię inter tot bellorū clades, a Beda ac Polydoro de raritate Britānicorū scriptorū anxie cōquerētibus, nō uisę.

Sigebertu,

Igebertus orientaliū Anglorū rex, Redoualdi regis pagani filiꝰ, ac olī eius infestatione in Gallijs exul, cum fide baptismū illic suscepit. Regnum tandem adeptus post patris ac fratris obitum, christianum dogma a Roma receptum, iuuante felice Burgūdione (quē Dunwicensem constituerat episcopum) per suam ditionem potenter ampliauit. Eiusque crebra persuasione anno Christi. 636. Cantabrigię posuit bonarum artium gymnasium, ut illic pueri statim ab ineūte ętate disciplinis imbuerent. Didicerat prius in Gallijs, patrię nihil tam esse decori atque literas, nouerat que in ea insulę regione semper extitisse rarissimas. Quod Angli igitur posthac tulerint claros doctrina uiros, huic non uulgariter acceptum referre debent, utpote qui talia fecerit fundamēta. Reliquit literarum ac literatorū Mecœnas iste, uelut alter Solon aut lycurgus, populo suo, *Legum instituta,* li.1.
Nihil aliud memoratur. Monachorum tandem dementatus prestigijs, Fursei Hiberni presertim, in Cūbresburgensi a se condito cœnobio monachatum induit, acsi periniquū fuisset cum Dauide aut Salomone regnare. Meritasque demū ignauię dedit penas, a Penda Merciorum tyranno, anno uirtutū domini. 652. interfectus cum Egrico cognato, quem substituerat post se regem.

Elix Burgūdio, ex ea Galliarum Celticarum gente alūnus, uir admodum eruditus in utraque literatura profana ac pia, per subsequentis ętatis historicos pręcipue Bedam describitur. Cum accepisset (per Sigebertum fortassis, patria tunc exulē) ōnia prospere & ad nutum legatis Romanis, per quasdam Anglosaxonum terras successisse, ad Honorium Dorobernensē in Cātio

Archiepiscopum, Honorij primi pontificis Romani tempore uenit. Vnde collatis inuicem rebus faciundis, ad Orientalium Anglorum prouinciam iuit, & ad eam statim cõuertit fidem. Huius hortatu ac suadela, Sigebertus earum partiũ rex, academiam, ut pręfertur, Grantę Giruiorum seu Cantabrigię (quę eius tunc ditionis erat) instituit, ut de Cantio acceperat idem felix. Ante illud tempus per Gregorium trãslata erant Britannorum gymnasia ad monasteria monachorum, sub Pelagianorum abrogandorum fuco (quorum uix unus aut alter ex bellis relinquebatur) ne nouę eorum essẽt impedimento religioni. Contexuit inter alia felix,

Ad Honorium archipræsulem, epi. Plu.

Episcopatum Dunwicensem Sigeberti regis dono, primus accepit, cui, xvij. pręfuit annis. Et uitam demũ in pace finiuit anno post seruatorem natum, 650, octauo idus Martij in Dũwico sepultus, ut habet Bedas Anglosaxonicę historię li. 2. ca. 15. ab abbate Ethelstano ad Ramesiense monasterium postea translatus.

CEdmonus Simplex, ex Anglosaxonum genere monachus, admirabili quadam uitę innocentia famatus, in Streneshalcensi monasterio (quod postea de Whytby cœpit nomẽ) sub Hylda abbatissa claruit. Vniuersam fere scripturam sacrã nullo docẽte didicit, historiasque eiusdẽ per rhithmos patrio sermone editos miro artificio depinxit. Alij post illum apud Anglosaxones erant, qui Huinscemodi poemata illius exẽplo conficere tentarant, sed nullus adhuc (Beda etiam teste) uenit ei in hoc modulandi genere ęquiparandus. Nam & dormiens diuina edidisse carmina perhibetur, quę uigilãtes quidam ex eius ore scriptitabant. Vnde & doctissimos uiros

sępissime

ſepiſſime auditores habebat, quos in ſui admiratione ptraxit quoque. Multorum animos ad mundi contemptum, & ad cœleſtium deſyderia rerum accendit. Nec effūdere poterat quicquam quod non ſingulis eſſet ad ędificationem. Ex inhabitante Dei ſpiritu, ita protulit inſtar pſalmorum, cantica quędam ſuaui compūctione pleniſſima, quę aliorum manib⁹ exarata, poſteris reliquit,

De creatione mundi, car.1.
De humani generis origine, car.1.
Epilogum totius Geneſeos, car.1.
Egreſſū Iſraelis de Aegypto, car.1.
Reditum ī terram promiſſonis, car.1.
In laudem primi conditoris, car.1. *Laudare nunc debemus, regni*
De Verbi incarnatione, car.1.
De paſſione Chriſti, car.1.
De eius aſcenſione, car.1.
De aduentu Spiritus ſancti, car.1.
De Apoſtolorum doctrina, car.1.
De futuro iudicio, car.1.
De terrore Gehennæ, car.1.
De Paradiſi delicijs, car.1.

Et per omnes fere alias Bibliorum hiſtorias, poemata mira condidit. Hanc canēdi artem per hominem nuſquam didicit ſed ſolo ſingularique Dei dono. At licet uir deiectę ſimplicitatis uideretur, in carpendis tamen Dei ſui blaſphemijs, Theſbitis Helię & zelum & ſpiritū habere ſe manifeſtabat. Stulta & contempta apud mundum delegit ſic Deus, ut antiquaret ea quę in ipſo, multo maioris ſunt momenti. Claruit anno a chriſtianę ſalutis origine. 670. ſub Egfredo Northumbriorum rege. Vltimam tandem uitę ſuę prędicens horam, inter dulciſſima Dei eloquia, ſpiritum lętus efflauit.

Hylda

Ylda Herérica, Edwini Northumbriorũ regis nobilissimi neptis, post christiani dogmatis Paulino prędicante professionem, Whytbiense cœnobium seu Strenefhalcense potius (ut tunc erat illi nomen) secundum Britannorum instituta Aidani Scoti discipula, sumptibus proprijs condidit. Erat mulier multorum testimonio, sancta, prudens, ac literata. Cumque (uti ęquũ fuerat) suo pręficeretur monasterio, non aliud admisit uitę genus, quam sacrum Christi Euangeliũ, ac primitiuę ecclesię sanctorũ patrũ exẽpla. Et quo fieret ĩ diuinis eloquijs eruditior, uiros doctrina & morib⁹ insignes (Aidanũ prępipue) ex uniuersa tũ Anglia tũ Scotia accersiebat. Tantũ lectioni diuinarum scripturarum & christanę pietatis operibus, suos uacare cupiebat, de frigidis hypocritarum cęremonijs parũ aut nihil curans. Nam & illis prętatis in publica synodo pro posse restitit, qui anno domini. 664. circa paschę celebrationem atque capitum tonsuram tam aspere contendebant. Allégans pro se ex Polycrate & Eusebio, ueterem Asiaticę ecclesię ritum, apud Ioannem Euangelistam, Philippum, Polycarpum, Traseum, Sagarem, Papiriũ & Melitonem obseruatum. Vnde & tandem de incorruptibili pectoris sui thesauro, de ea re protulit aduersus Agilbertum Parisiensem &c.

Visi saxonum episcopum, li. 1.
Meditationes pias, li. 1.

Varias quoque scripsit epistolas ad uiros eruditos, christianam energiam redolẽtes. Adeo circa pauperes, orphanos, uiduas, & infirmos laborabat, ut misericordię diceretur a uulgo mater. Aeterno igitur Dei dono & Mosi exemplo, fertur colubros (quorum tunc ingens illic erat copia) in saxa uertisse, quę adhuc reperiuntur in terris illis. In fine post lõgam

corporis

corporis egritudinẽ, ab hac luce fœliciter migrauit, incarnati filij Dei anno. 685. decimo quinto calendas Decembris, & ętatis suę anno. 66. sub antedicto rege Egfredo. Translata, demũ sunt eius ossa ad Glasconiense monasteriũ per Edmũdum ferreum latus. Edmund ironside.

Olmannus Scotus, nõ Benedicti sed Congelli monachus, uenerabile inter Anglosaxones obtinens nomen, omnia pene eorum in Albione regna, sacrum Christi propalando dogma, non sine animarum lucro perlustrauit. Ob insitam illi prudentiam (inquit Bedas) multum eũ diligebat Northũbriorum rex Oswius, parsimoniamque eius, cõtinentiã, & in pauperes miserationem cõmendabant plerique. Longe cumulatius quoque fauebãt Scotis quam Britannis Anglosaxonum prelati, quamuis essent ritibus equales, quod eos predicationibus iuuarent. Defuncto tandem Finnano Nẽnij Britanni discipulo, dum in Lindisfarnensi episcopatu regis Oswij dono succederet, multo grauior quã antea de Pasche obseruatione ac tonsura cleri, nascebatur controuersia. Petierat igitur Hylda abbatissa Scotorum adherens parti, synodũ in suo celebrari cœnobio, ut lis super illis terminaretur. Et quum peruentum esset ad disputationem, Colmannus cum Cedda Eboracẽsi archiepiscopo & Hylda, in mediũ adduxit ueteres Asiaticę ecclesię consuetudines, a Britãnis illucusq; obseruatas. Econtra Wilfridus, qui cũ Agilberto, Agathone, & Iacobo, ex aduersa stetit parte, Romã Asię ob Apostoli Petri sepulturam pretulit, quam parum antea uisitauerat peregrinus, obstinacię Britannos increpans. Allegauit Euãgelistę Ioannis authoritatem Colmannus, ac scripta Anatholij & Eusebij Pamphili. Stulte respondit Wilfridus, in multis

Iudaizasse Ioannem pro uitandis iudæorum scandalis, quod nullus catholicorum dixerat unquam. Addiditque consuetudines Romanas, pontificum decreta, atque non interpretabilē papæ autoritatem per, Tu es Petrus &c. temporum calculatores Euangelistis opponens. In fine, suis præualuit imposturis dementatis qui aderant regibus, stolidissimeque concludentibus, mortuum Petrum cœli esse ostiarium, nec uelle eis reserare fores, nisi cōsētiāt. Deprōpsit Colmān⁹ ex ātiquorū libris,
Pro suis quartadecimianis, *li.1.*
Sic enim derisorie uocabant illos, qui nō Romanorum more celebrauerant pascha. Inde ob spretam eius doctrinā, Colmannus episcopatu relicto, cum suis Scotis ac triginta Anglis cōcedens in Hebrides, collegium eis condidit, & in eo reliquam uitæ peregit militiam. Claruit anno a Christi natiuitate, 670. sub Malduino Scotorum rege, uixitque deinceps cum suis de suarum manuum labore, quod graue Romanis erat. Successit Colmanno Tudas, qui episcoporum Northumbriorum primus tonsuram suscepit, quem eodem anno cum ingenti plebis multitudine, ultrix pestilentia abstulit mundo.

VThbertus Farnensis, ex Hiberniensium stupro & in Hibernia natus, a matre Romam peregrinante adolescens in Britānia relinquitur. Mailrosæ in monasterio profanis literis instructus, omnia adamussim monachus didicit, quæ ad monachismum spectare nouit, nulla penitus de Euangelio facta mentione. Externa ceremoniarū iura uerbo & opere docebat, acsi Dei regnū cum obseruatione ueniret. Fœmineum genus tam erat ei exosum, ut sine exceptione, omni suo loco sub anathemate & morte uetuerit, tāquam immūdum aut pestiferum esset quod Deus creauerit, & maledicto obnoxiū quod in hominis sanctificauerit usū.

Verūtamē

Verũtamẽ familiares non minus habebat Ebbam, Elfledam, & Vercam abbatiſſas, cum ueſtalibus illis, quibus Lindiſfarnenſis poſt Colmannum & Tudam preſul, Carlioli cœnobiũ condidit. Vt etiam ex eorum numero ſe unũ fore pateſaceret, qui in hominum humeros grauia imponunt onera, ſub titulo preceptionum uite regularis barbare ſcripſit,
Inſtituta monaſtica, li. 1.
Decretum quoque contra mulieres, ne eius intrent monaſteria. Secundo epiſcopatus ſui anno, nõ minus hypocritice quã otioſe, Anachoriticam uitã aſſũpſit impaſto grege dominico, tanquam predicandi Euangelij a Chriſto preceptum officiũ ſuperuacaneum ac friuolum eſſet, Moriens poſtremum anno Chriſti, 687. & xiij. calendas Aprilis, iuſſit corpus ſuum ea inuolui ſindone, quam abbatiſſa Verca ſibi contulerat, quod poſt quadringentos & quatuordecim annos, a Lindiſfarna cum epiſcopatu Dunelmum eſt tranſlatum. Iſte Septentrionalium Anglorum Deus ille tutelaris olim habebatur, qui tot bene ſaginatos aluerit monachos, & tantam bellantib⁹ Scotis formidinem incuſſerit, non ſine miraculorum congerie, ac perpetuo (ut ſcribunt) mulierum damno.

Heodorus Grecus, ex Tarſo Cilicie oriũdus, utraque literatura diuina & humana, Greca ac Latina, nulli habebatur apud monachos Romanenſes etate ſua ſecundus. Hunc papa Vitelian⁹ ſeptimum Dorobernenſis eccleſie archiãtiſtitẽ ad Angloſaxones, conſtabiliendarum traditionum gratia deſtinabat. lxvi. annos etatis habentem, noſtre ſalutis ãno. 666. qui in Apocalypſi Ioannis, & numerus Beſtie & numerus hominis eſt. Nec myſterio uacat. Quod uero tunc uenerit cum magne illius Beſtie caractere, apud Ceſtrẽſem, Capgrauium,

 & alios

Dureham

Halsted.

& alios Anglicarum rerũ fide dignos scriptores perspicuũ est. Non enim ãte id tempus tam potenter operabatur Antichristi spiritus, iniquitatis suę mysterium. Nam & artes õnes supputandi, calculandi, modulandi, metricandi, arguẽdi, syllogisandi, diuinandi, ungendi, exorcisandi (ne dicam incantandi Chaldeorũ more) & alia id genus per Mathematica principia, Grece & Latine in clero suo docuit. Postremo edidit, quo miseras hominum conscientias captiuaret, ac formidolosis deterreret penitentijs,

Sũmam pœnitentialem, li. 1.
Priorum patrum canones, li. 1.
Ordinationes cleri, li. 1.
De fide contra Euticen, li. 1.
Commentaria quædam, li. 1.
Epistolas ad diuersos, li. 1.

Et nonnulla alia. In prefato pœnitentiarum libro peccantiũ iudicia ponit, & quãtis mœrorib⁹ ac supplicijs scelera quisque luat. Obseruatorem tamen oculatũ eidẽ adhibuit papa, Adrianũ Aphrũ abbatẽ, ne Grecus quicquã moliretur Romanę religioni cõtrariũ. Cõsũmatis demũ plęrisq;, quę Antichristi regno cõducere uidebantur, uitę suę sortitus est exitũ, ãno salutiferi partus 690, decimo tertio calẽdas octobris, ĩ suo maiori tẽplo sepult⁹, regnãte apud Cãtiãos Withredo.

Oannes Archicantor Romanus, ecclesię diui Petri inibi precentor, & monasterij ad sanctum Martinũ abbas, ab Agathone papa pro expediendis papistici regni negotijs, ad Anglosaxões Benedicto Biscopio petitore ac duce mittebatur. Timebãt sancti patres, eorũ obsistentes inceptis Britãnos & Scotos. Intererat igitur Hatfeldẽsi synodo legatus Apostolicus (ut uocãt) in quo Theodorus post monachorũ spectra, & alias pro fundando eorũ

purgatorio

purgatorio cacodęmonum illusiones, plura pro onerandis hominum conscientijs cōstituit. Acceperat a pontifice Ioannes in mandatis (uerba sunt Bedę li. 4. ca. 19.) ut legendi & canendi Romanorum illic ritum traderet, & cuius esset fidei Anglorum ecclesia, diligenter ei demonstraret. Docuit ergo cęremoniarum atque cantionum ordinem & cursum in celebrationibus dierum festorum per totius anni circulum obseruandum, in Wiremuthensi ac Girwinensi monasterijs, cōfluentibus ad eum undique ex omnibus cœnobijs monachis. Et ut in tēplis essent per totā regionē seruata, literis mādauit,

Modulandi & legendi ritus, li. 1.
De Anglorum synodo, li. 1.
De eorundem fide, li. 1.
De synodo Romana, li. 1.

Et alia dū adhuc habitaret Romę. Claruit anno a redemptoris nostri in carnē origine .679. quo eum ad Anglosaxones Agatho pontifex miserat, sub Egfredo Northumbriorum rege. Verum, in patriam inde reuertens demū, transito Oceano, infirmitate statim corripitur ac defungitur, Turonię ī Gallijs sepultus.

Damannus Coludius, natione Scotus, & professione monachus Britannicus, famati illius monasterij moderator (quod Calūbanus Congelli discipulus olim Huensi in insula fundauerat) sese in uirtutis exemplū multis proposuit imitādū. Vir erat in diuinis scripturis (Tritemio teste) plurimū studiosus & eruditus, nec ōnino carebat secularium peritia literarū. Septētrionales fere ōnes Britānię perlustrās regiones, Scotis, Pictis, & Anglosaxonib⁹ diuina dedit mōita. De memorabilib⁹ palestinę, cęterarūq; ꝓmissiōis terrę partiū locis, libēter audierat sēp, ut ea q̄ sētiebat ad puriorē Euāgelij

intellectum nonnihil conducere. De quib⁹ plene edoctus per Arnulphum quẽdam Gallorum episcopum, qui Hierosolima uenerat, illuc uentorum ui iactatus, in scripta tandem omnia redegit, adiuncto operi titulo,

De locis terræ sanctæ, li. 1.
De pascha legitimo. li. 1.
Epistolas quoque edidit, li. 1.

Prǫter ea quǫ nondum comparuere. Opusculum de sacris locis, Northumbriorum regi Alphredo (qui olim in Scotia exularat) dedicauit ac legendum transmisit. Sunt qui ab hoc libro plura Bedam desumpsisse credant, atque, suo eiusdem tituli interseruisse operi. Claruit anno salutis humanǫ. 690. sub Eugenio sexto Scotorum rege.

BEnedictus Biscopius, natalium splendore apud Anglosaxones choruscus, spretis Benedictinorũ monachorum suasu fortunis cum Oswij regis obsequijs, Romam peregrinus adijt. Vbi degustatis paululũ pullulantis Antichristi prǫstigijs, tonsuram monachalem in Lirinensi Italorum cœnobio eodem ãno suscepit, quo Theodorus suam in Anglosaxones authoritatem. In patriam post biennium cum eodem Theodoro & Adriano reuersus, Wiremuthǫ & Girwini monasteria duo, super Wirǫ & Tynǫ fluuijs condidit, sexcentosque monachos sub Benedicti Nursini instituto in eisdem fouit. Ex Roma quicque uicibus, reliquijs, ritualib⁹ libris, & priuilegijs onustus redijt. Vitriarios, architectores, pictores, & id genus alios ad uoluptatem artifices, in Angliam omniũ primus ex alienis aduexit prouincijs Quibus uidere licet quam curiosi petulantesque fuerint hi patres a prima statim origine. Omnes monachorum ueterum, uitǫ prǫter Euangelium regulas, ad Benedicti sui methodum

hic re

hic referens, elicuit inde quasi in consonantiam hermoniacā, opus ad suorum cœnobitarum usum, quod prenotauit,
Concordiam regularum, li.1.
Exhortationes ad eandem, li.1.
De suo priuilegio, epi.1.
Ceterorum nihil hucusque uidi, Huius admirantur historiarū scriptores, & patientiā quod in Dorobernensis cœnobij regimine Predicto Adriano cesserit, & industriam quod monasteriorum suorum ornamento tanta & tam uaria procurauerit, Apoplexia tandem seu paralysi percussus, interijt etatis sue anno. lxvij. & christiane pietatis. 703. pridie idus Ianuarij sub Alphredo Northumbriorum rege.

MAildulphus Scotus, uir singularis eruditionis & ingenij, Latine & Grece īstitutus, ex lōga cū Italis & Gallis cohabitatione feruebat, Romanarum superstitionum acerrimus defensor. Cum frequens esset de pasche obseruatiōe, tōsura, & cœlibatu apud Anglosaxones questio, cum pluribus & Finnano conflictauit iste, ac sophisticis elenchis uictor non raro abiuit, Nam pasche legitimationem probabat ab equinoctio uernali, integro plenilunio, ac die dominico, nihil estimans que Paulus Galathis obijciebat, quod superstitiose obseruassent dies, menses, & annos, Habebant in monasterijs celebrioribus prelati pro suo futuro commodo scholas, dū non essent adhuc apud Anglos, Britānorum & Scotorum monachorum timore, gymnasia plura, Visum igitur illis erat, loricatum istum satellitem ad Cairbladon Visisaxonū urbem locare, ut eis illic occluderet os, quoniam ipsam precipue ut sibi uiciniorem frequētabāt regionē. Cœnobiumque anno Christi. 685. edificabant in eadem, ut illic artes prelegeret, quod ab eo deinceps una cum urbe cognomē

nomentum accepit, Maildulpheſbery, uulgo nuuc Malmeſbery, in rei geſtę memoriam. Quia primus inibi cum literis Latinis & Gręcis eam docebat fidem. Hic poſt ſe plura ſuę farinę ſcripta reliquit, pręcipue,

De Paſchæ obſeruatione. li.1.
Lectiones & epiſtolas, li.1.

Atque alia non pauca. Claruit anno a ſalutifero diuę uirginis partu, 690. ſub Yna Viſiſaxonum rege, doctorum uirorũ Catalogo merito aſcribendus, ſi ea non ſorduiſſet papiſticarum impoſturarum labe. Et in eodem (ut fertur) cœnobio poſt fata tandem neceſſaria quieuit.

ALdelmus Bladunius, Ynę Viſiſaxonum ſeu Occidentalium Anglorum regis ex patre nepos, in Italia & Gallia liberalibus ſtudijs non minimã impẽdit operam. In Bladunenſi enim famato cœnobio poſt Maildulphum (quam nunc Malmeſberiam uocãt) monachus, gymnaſiarches, ſacerdos, & abbas effect', adeo literis humanis & diuinis incumbebat, ut omnes ſui temporis theologos longe ſuperarit. Erat enim tã carmine quã proſa Latine & Gręce peritiſſimus, ingenio & ſermone nitidus, ac Cœlio Sedulio uati (ut teſtes ſunt Bedas & Boſtius) in edẽdis poematibus omnino perſimilis. Muſices artem omnibus mundi huius delicijs pretulit, inſtrumentorumque omnium peritiam perappoſite callebat. Sed unũ in hoc uiro ſũmopere deplorandum ſe offert, quod ex Sergij primi Romani põtificis conſuetudine (cuius tamen non ignorabat inceſtum) cauterio peruſtam habuerit conſcientiam. Nempe ſcripſit iubente pontificum & monachorum ſynodo aduerſus Britãnos, ſuę genti propinquos (quos ex eorum odio, Gualloſ in ſolo natiuo, id eſt, exoticos, alienos, aut extraneos deiceps

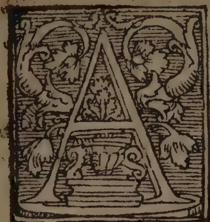
uocabant)

uocabant) opuſcula quędam, quod nõ Romano more feſta, cęlibatũ, alioſque ritus nouiter iuẽtos admiſerint, pręſertim,

De celebratione paſchæ,	*li.1.*	
De uirginum laude contra Brit.	*li.ij.*	*Omnipotens genitor, mundum,*
De uirginitate ad Ethelburgam,	*li.1.*	*Reuerẽdiſſimis Chriſti uirginib⁹*
De charitate mutua,	*li.1.*	
De admonitione fraterna,	*li.1.*	
De pugna uitiorum,	*li.1.*	
De philoſophorum diſciplinis,	*li.1.*	
De inſenſibilium natura,	*li.1.*	
Flores utriuſque teſtamenti,	*li.ij.*	
Homelias ad populum,	*li.18*	
Dialogum metricum,	*li.1.*	
Epiſtolas ad diuerſos,	*li.1.*	
De Metaplaſmo,	*li.1.*	
De metrorum generibus,	*li.1.*	
Hymnos & odas,	*li.1.*	
Diuerſi generis carmina,	*li.1.*	

Et alia ſine certo numero. Shireburnenſis eccleſię (quę nũc Sariſburia dicitur) ordinatus pręſul, poſt quatuor & triginta alterius regiminis ãnos, Euangelij prędicationi inſudabat plurimũ. Quod uero mulierum conſortia hypocritarũ more nunquam ſpreuerit, uituperabile in eo nõ eſt, Sed multo minori periculo, ſub ſacroſanctis coniugij legibus (ut Britannorum mos erat) frequentare poterat. Decimo epiſcopatus ſui anno, & octauo calendas Iunij, ad Chriſtum fœliciter migrauit, anno incarnationis eiuſdem. 709. in Malmeſberienſi cœnobio ſummo cum honore ſepultus. ſub Ethelardo occidentalium Anglorum rege.

M Alphredus

Lphredus Nothus, Oswij regis ex concubina filius, fit inde post patris ac fratris obitum Northumbriorum rex, ab Ida nonus. Is regnante Egfredo fratre, exul in quasdã Scotorũ insulas, ingenij facilitate, assiduaq; opera in literis hęrendo, doctissimus euasit. Adeptus ergo regnum, hostium iniurijs deuastatum, bonis artibus instaurandum, fouendum, atque tuendum miro studio curauit. Et contentus finibus, quos post cladem fratris, a Pictis uictoria hostiliter cupideque usis, recipere citra certamen potuerat, paci ac honesto otio pariter studuit, atque ab externis armis per decem & nouem annos, quibus regnauit, quieuit. Hęc omnia de illo post Guilhelmũ Malmesberiensem & Henricum Hũtingtonensem, narrat Polydorus Italus li. 4. Anglicę historię. Composuit iste inter otia literaria, propacandis de Paschate controuersijs.

Ad *Colmannum & suos,* *epi. plu.*
Ad *Adamannum Coludium,* *epi. 1.*

Cętera eius scripta non memorantur. Ioannem Beuerlaciũ, diuinarum literarum studijs clarum, deposito Wilfrido, Hagustaldensem antistitem primo, & Eboracẽsem archiepiscopum postea ob insignem eruditionem fecit. Et uita decessit tandem Driffeldie sepultus, anno salutis humanę. 705. ut supputant Hermannus Contractus ac Ranulphus Cestriensis. Sigebertus uero unum habet minus.

Ilfridus Riponensis, in Septẽtrionali Anglosaxonum prouincia & natus & educatus, monachorũ Scoticorum in Lindisfarnensi cœnobio cauillas, monachus & ipse licet alterius longe generis, ob

noiuter

nouiter īductas papisticę ecclesię traditiones nō poterat ferre. Erant illis (ut pręfatur) diebus quotidianę conflictationes Anglosaxonum cum Britannis, Scotis, & Pictis circa paschę obseruationem, clericorum tonsuram, cęlibatum, & eiusce-modi alia. Perueniens ergo Romam, ut harū rerum Zelosus sub Bonifacio quodā Romano archidiacono, calculationes Mathematicas ex quatuor Euangelijs didicit. Quibus in patriam reuersus, Romanas consuetudines contra Quarta decimianos illos (sic enim pios homines derisorie tunc uocarant) disceptationibus in synodo publicis defendebat. Gerebatque circa collum, reliquiarū (quas ex Roma tulerat) capsulam quādam, quo fœlicius omnia succederent. Archiepiscopus denique ob hęc & his similia constitutus, edidit aduersus Colmannū. Ceddam, & Hildam abbatissam insignē,

De ratione Paschæ, *li.1.*
De clericorum tonsura, *li.1.*

Et alia plura. Bis infra spatium. xlv. annorum, quibus Hagustaldi & Eboraci sedit non ob regum insolentiā (prout Polydorus immodeste scribit) sed ob suam temeritatem, immo malitiā, atque nequitias plures, archiepiscoptau pulsus est. Nam Etheldredam inuito rege marito Egfredo, homine satis pio, ob id tamen alias occupante mulieres, stultum emittere uotum, diuortium querere, & in monasterio quāotiose delitescere, pręter id quod latet, impia persuasione fecit. Longo confectus senio tandem perijt, anno Christi seruatoris. 710. uitę sue. 75. & octauo calendas Maij, in Riponensi collegio humo coopertus, sub Osredo Northumbriorum rege.

Ccas Hagustaldensis episcopus, ex Anglosaxonū procreatus genere, & inter eruditos ab adolescētia uiros sub archiepiscopo Bosa liberaliter educat⁹, studia plęrisque in locis promouebat bonarum,

artium, Wilfridi existens presbyter, suscepit eo mortuo, Hagustaldensis ecclesię presulatum, uir & ipse strennuissimus (inquit Bedas) atque coram Deo & hominib⁹ magnificus, qui & suã ecclesiã multifario decore, ac mirificis ampliauit operibus. Cantor peritissimus erat, & in literis sanctis doctissimus, Romanarũque institutionum (quas illic cum Wilfrido didicerat) solertissimus obseruator. Congregatis tandẽ summa industria eruditorum scriptorum uoluminibus, amplissimam ac nobilissimam Hagustaldi Bibliothecam fecit. Et ne sua uirtus, aut ingenij exercitatio deesse uideretur õnino, de proprijs laboribus addidit eidem,

Passiones Sanctorum, *li.1.*
Officiarium ecclesiæ, *li.1.*
Ad Bedam p illustrandis scrip⁹ epi.1.

Atque alia nonnulla. Claruit Accas anno a Christi natiuitate, 714. sub Osredo Northumbriorũ rege. In senectute uero apud Candidam casam, Niniani Britãni ueterem olim apud Pictos sedem, gessisse episcopatũ ab Hectore Boethio li. 9. Fertur. Eius tamen ossa Dunelmi a monachis uenerabant.

Gwinus Wiccius, nobili apud Anglosaxones Merciorum regum genere satus, percepto Benedictini instituti monachismo, Eueshamense cœnobium kenredi seu Conradi regis beneficio a fundamentis erexit. Mox ut fuerat episcopus Wicciorum, siue (ut nunc uocant) Wigorniensium, homo nouarũ rerum studiosus, & ad superstitiones quodãmodo natus, uetustę gentilitatis sordes, deceptorie adhibito pietatis fuco, reuocare conabatur. Cum laboratũ esset Romę ac alibi terrarum, ut statuę in Christianorum templis uenerarentur, nõ defuit hic Magus quoque suis imposturis rem promouere

tam impiam. Habebat reuelationes quasdam, immo (ut cu iuramentis corā Constantino Romano pontifice fatebatur) apertas ostentiones, ut Deiparę Marię imaginē in sua ecclesia colendam uulgo exhiberet. Ecce quam potenter tūc operabatur in suis instrumentis Sathan, consyderate horum hypocritarum initia ac progressus. Nec distulit Egwinus rei tam iniquę seriem latinis characteribus paulatim committere. Composuit enim,

Primordia sui cœnobij, li.1.
De suis apparitionibus, li.1. Ego Egwinus Wicciorum hus
Vitam Aldelmi episcopi, li.1.

Et alia quędam. Portentosa hęc fanatici hominis deliramenta (de uisionibus loquor) scriptis diplomatibus comprobabat pontifex, Brithwaldo primati districte pręcipiēs, ut collecta totius cleri synodo, sua etiam autoritate populis cōmēdaret, regibus adesse iussis. Vitam morte commutauit Egwinus, tertio calendas Ianuarij, anno dominicę incarnationis. 716. & in Eueshamensi monasterio sepulturam accepit cum deitate papistica, sub Colredo Merciorum rege.

CEolfridus Bernicius, ex honestis parentibus ad Septētrionē Anglosaxonicę regionis indigena, Wiremuthę & Girwini monasterijs post pręfatum Benedictū. xxxv. annis pręfuit. In hoc pręcipua laude censetur dignus, quod uenerabilis Bedę iuuentutem tam ornate ac splendide instituerit. Disciplinis omnibus, tam sacris quam profanis eruditus uir erat, & alijs impertiri paratissimus. Ex Roma semel rediens, non mortuorum hominum reliquias aut ossa putrida, sed Hieronymi Pandectā ex Gręco fonte manantē, & in Latinū idioma uersam, ad monachos suos literatus homo transmisit. Nouis

a booke treating of all manner of matters.

tamen Romanę superstitionis legibus, ad lunę inconstantiā coactus est cum suis mobilia anni festa pertrahere, ut sit cō tra Pauli doctrinam, temporis & ipse obseruator. Ex quo il lud omne produxit, quod rogatus, ad Naitanum Pictorum regē (Athonē Walden⁹ uocat) īter alias editiōes destinabat,

De obseruatione paschæ, li.1.

Homelias quoque scripsit, li.1

Cętera eius scripta autores non cōmemorant. Ex Bedę ope ribus reliqua eius facta pie interpretari licet, quamuis tēpo ra tunc fuerint ad malum inclinata. Tandē in itinere secūdo uersus Romam, Lingonas in Narbonensi Gallia perueniēs, septimo calendas Octobris est defunctus, & in templo gemi norum martyrum sepultus, ętatis suę anno. 84. & christianę salutis. 716. regnante kenredo Northumbriorum rege.

IOannes Beuerlacius, in ea Anglosaxonū regio ne natus erat, quę ad Aquilonem uergit, & sub Hilda muliere sanctissima christianis moribus educatus. Adolescēs adhuc, Theodoro Gręco ad Dorobernam seu Cantuariam archipręsuli a probis parentib⁹ traditur, literis Gręcis & Latinis imbuē dus. Scientijs igitur tam diuinis quā humanis multipliciter instructus, non in prętorio declamare, aut in theatralibus co mitijs arguere, sed Christi sacrosanctum Euāgelium e sug gesto simpliciter ad animę profectum insinuare dulcissimum duxit. Habebatque ad id, ingenium mite cum modestissima facundia coniunctum, quibus ōniū commodo eam peregit functionē. Vnde ab Alphredo rege doctissimo (qui literis & moribus regnum tunc suū instaurare curauerat) Hagu staldensis primū episcopus anno domini. 686. constitutus, & postea archiepiscopus Eboracēsis Wilfrido deposito, iter tot

cęremoniarum

cęremoniarum controuersias, Bedę, Accę, Alcuino, & alijs quibusdam Anglosaxonum doctoribus, enucleãdarũ scripturarum calcar & animum addidit, Super quo ad eundem Bedam uenerabilem postea scripsit,

Pro Luca exponendo, *li.1.* *Sæpe quidem tuæ, sancte frater,*
Homelias Euangeliorum, *li.1.*
Ad Hildam Abbatissam, *epi. plu.*

Reliqua eius opuscula, non sunt ab historiographis propalata. Tędio tumultuãtium in ecclesia rerum tandẽ affectus, administrationis suę. xxxiiij. anno, archipręsulatu dimisso, se contulit Beuerlacum. Vbi uir christianę pacis amans, in collegio (quod non monachis sed uerbi Dei ministris cõdiderat (post quatuor annos, uitam in magna Euãgelici spiritus cõstãtia finiuit nonis Maij, ãno a Christi seruatoris natiuitate 721. ĩ porticu tẽpli sepultus, Osricho Northũbrijs imparãte.

Vicbertus Deirus, Anglosaxonũ genere procreatus, ab adolescentia literis ac solitudine iuuenilem applicuit animum, Qui mox grandescens, monasticę disciplinę institutorum tam rigidus extitit asseruator, ut qui monasteriorum curam gereret, pręcipuꝰ haberetur. Cumque ultimam peregrinationem Ceolfridus abbas uersus Romã susciperet, hic omnium applausu in eius delegebatur locum. Abbas igitur effectus, nihil amisit quod ad monachismi decorem attinere putabat, sed & cuique loco ac tempori proprias dedit cęremonias, acsi illis cõsummata inesset iusticia. Veteris amicitię memor. quasdam a se editas commendationes, Gregorio secundo Romanę sedis antistiti transmisit,

De uita Ceolfridi, *li.1.* *Ter beatissimo papæ Grego.*
Epistolas quoque fecit, *li.1.*

Ex reli

Ex reliquis eius ſcriptis nihil uidi. Claruit anno a chriſtianę ſalutis origine. 724. ſub Oſricho rege prędicto. Hunc demũ in Germaniam Wenefridi Magũtinenſis archiepiſcopi fama attraxit. A quo ſtatim in mãdatis accepit, ut Friteſlarię & Ordorfię degenerantes cœnobitas, ad primum reduceret inſtitutũ. Cuius nũc cadauer ĩ Heręſſeldẽſi monaſterio ſeruatur.

THobias Cantianus, illuſtri Angloſaxonum ortus familia, ab ineunte ętate politioribus addictus ſtudijs, omnem curam atque laborem ad literas capeſſendas cõtulit. Adeoque in Dorobernẽſi gymnaſio ſub Theodori Gręci & Adriani Aphri lectionibus profecit, ut Gręcam & Latinã ita nõuerit, atque natiuam ſeu propriam ſuę patrię linguam. Vir erat ingenij dexteritate conſpicuus, eloquentiam habẽs orationibus formandis aptiſſimam. Ordinatus poſt Ythamari dormitionem Roffenſis epiſcopus, per omnem Cãtuarię prõuinciam, Dei uerbum cum fructu ſeminabat. Perpauca habẽtur eius ſcripta, ſed Demoſthenico (ut fertur) lepore exculta. Edidit enim,

Epiſtolas elegantes, li.1.

Reliquorum eius opuſculorũ non ſuperfuit quicquã. Quod ſolum ſequentis temporis negligentię aſcribendũ puto, qui illuſtrium uirorum bene facta tam citò perire permiſerint. Moritur tandem anno poſt natum ſeruatorem. 726. eodem quo & obijt anno Withredus Cantuariorum rex, Edberto ſuccedente, atque in ſua ſepelitur eccleſia.

YNas Occidentalium ſeu Viſiſaxonum rex, kenredi regis filius, magni conſilij ac fortunę homo, uictis Cãtianorum atque Auſtralium Saxonum regibꝰ, conſtituit bellis conquieſcere. Cum ubiq; clareret

eius

eius fama, bonis artibus intendere cœpit, & Wellie ſacerdotũ collegium magnifico parare ſumptu. Extruxit quoque idem princeps, ob Ioſephi Arimathienſis (ut fertur) memoriã, Glaſconienſe templum inſigne, quod poſtea monachis in cœnobium Dũſtani incantationib' obuenit. Facta huius regis multa & magna referuntur a ſcriptoribus, & pręcipue quod ad bene beateque uiuendum, de matrimonio, baptiſmo, dierum diſcrimine, atque cõſimilib' alijs, proq; puniẽdis homicidijs, furtis, rapinis, ſacrilegijs, ueneficijs, & huiuſmodi cõſtituerit, *Religioſas leges, li.1.*

Has tamen paulatim antiquauit improba poſteritas. Sacerdotum & monachorum impoſtrice doctrina deluſus, Romano Antichriſto uectigal (Petri denarios uocant) ex ſingulis regni ſui domib' ad perpetuam ſeruitutẽ primus perſoluit. Nouiſſime ab Ethelburga uxore perſuaſus (fortaſſis quia ſenex) Romam ſe cõtulit, 37. regni ſui anno. Vbi monachus effectus, anno incarnati uerbi, 728. uita tandem exceſſit.

EGbertus Monachus, Auſtralium ſeu Sudoſaxonũ proles, ex genere non ignobili, ad Septentrionem iuuenis uenit, ac in monaſterio Lindiſfarnenſi literas cum ſuperſtitioſę uitę inſtituto hauſit. Graſſans per uniuerſas Angloſaxonum regiones letifera peſtis, hunc patria terra pepulit in Hiberniam, & turbida tempeſtas in Scotiam poſtea, cum Germaniam adire tẽtaret. Vbi quamplures illius gentis prouincias ad Paſchalis temporis obſeruantiam, ac radendi capitis ritum, aliaſque inſtitutiones Romanas, ſuperſtitioſa prędicatione ãno domini, 716. perduxit: Quę centum & uiginti annis, ſub quotidianis, moleſtis, & eiſdem rabioſis litibus fere durauerant, ab Auguſtini aduentu ad hęc tẽpora. Cõpoſuit iſte ad cõſodales, Huẽſes monachos,

quo suis imposturis firmacula ferat, opusculũ cui titulũ fecit,
De ritibus Catholicorum, li.1.
Conciones quoque uarias, li.1.
De alijs chronographi tacent. Mansit autem tredecim annis cum monachis antedictis in Huensi insula, quę Scotico mari circum alluitur. Et tandem anno a seruatoris aduentu in carnē 729. fatali necessitati concessit octauo calendas Aprilis, & ipso Paschatis die, etatisque suę anno. xc. in eodem cœnobio sepultus, Mordaco Scotis imperante.

Elix Crolandiensis, ex prouincia Merciorum seu mediterraneorum Anglorum, post utcumque gustata secularium artiũ in ipso iuuentutis flore rudimenta sub preceptoribus eruditis, Benedictinẽsium monachorũ perpetuo se mancipauit institutis. Crolandia locus admodum palustris est, inter Eliensem insulam & fluuium Nynam, qui primum celebris esse cœpit, solitarij cuiusdã Guthlaci incolatu & sepultura, postmodum a cœnobij splendore, quod tandem ab hospitalitate ciuili, facetę urbanitatis cognomen acceperat. Profecit apud eos in diuersis scientijs Felix, atque magis profecisset, si Christi ueritatem omniũ earum agnouisset magistram. Non enim tot anilibus tunc fabulis, ita procurasset ad monachorum suorum quęstum, idololatriam, abrogato uero Dei cultu. Porro non sine erroribus multis Latina prosa congessit, & Ealfwaldo (Eluoldum Polydorus habet) orientalium Anglorum regi dedicauit,
De uita diui Guthlaci, li.1.
Aliorum eius operum titulos non uidi, quamuis adhuc exarauerit plura. Claruit ãno ab aduentu in carnem filij Dei. 730.
sub

sub Ethelbaldo Merciorum rege. Et fictis narratiunculis, immo manifestissimis mendacijs, prędicti Guthlaci historiam, monachico more impleuit. + a barbarous worde deuised dispitfullie by Bal. monastico

BEdas Girwinus, ob uitę modestiam uenerabilis nuncupatus, ex infimo Anglosaxonum genere, humilique pago Girwini oriūdus, in Wiremuthēsi ac Girwinēsi sub uno abbate monasterijs, uix quinque millearijs inuicem distantib⁹, omnem ętatem peregit. Inter sexcentos monachicę professionis degens commilitones, totum perdidicit spiritualium charismatum quod quiuis eorum habebat. Nihil uspiam apud illos solidę eruditionis erat, in quo nō summa cum laude uersaretur. Fuit in gentilium libris tam probe exercitatus, ut parem sibi eo seculo habuerit nullum. Physicen enim & mathemata, nō a riuulis sordidis, sed ex fontibus purissimis, hoc est Gręcis & Latinis authorib⁹ hausit. In professionis autem christianę mysterijs tam exacte tritus, ut ob linguarum tum Gręcę tum Latinę cognitionem, magno a multis Gregorio preferatur. Nec iniuria. Nam & styli suauitate & dicendi copia, illum in plerisque superat. Nihil fere lectu dignum in omni reperitur uetustate, quod non suo loco legatur in Beda, nunquam tamen Britānię limites egrediebatur. Si Augustini, Hieronymi, aut Ioannis Chrysostomi ętate claruisset, cum literę adhuc puriores, ac doctrinę synceriores extitissent, non dubito quin iure potuisset de paritate cum eis contendere. Quod inter tot superstitionum monstra tam castos ediderit fructus, consydera Lothum inter Sodomos iustū, tres pueros in fornacis flamma non lęsos, atque Philippios in medio nationis prauę, fideles. Illum tamē ex tēporis indignitate, non possū oni impostricis

doctrinę inquinamento leuare, quum eius ubique Chronica monachorum portentis, ex nimia referentium credulitate, scateant. Presbyteratum a Ioanne Beuerlacio pręsule sanctissimo (cui & familiarissimus erat) suscepit. Opuscula uero edidit omni pietatis ac doctrinę genere refertissima scilicet,

In Genesim usque ad Isaac,	li. 1.	
In Genesim ad literam,	li. 1.	*Vtique non in principio temporis,*
In Exodum,	li. 1.	*Hæc sententia Esdræ prophetæ,*
In Leuiticum,	li. 1.	*Ab aliquibus interrogari solet,*
In Numeros,	li. 1.	*In exordio Numeri, dominus,*
In Deuteronomion,	li. 1.	*Sciendum sane est, quod in,*
Explanationes in Iosuæ,	li. 1.	
In Iudicum quoque,	li. 1.	
De tabernaculo Mosi,	li. iij.	*Locuturi iuuante Deo de figur,*
De uasis & uestibus,	li. 1.	
In Samuelem,	li. iiij.	*Quæcumque enim scripta sunt, ad*
Super principio Regum,	li. iij.	
In Regum. xxx. questiones,	li. 1.	*Dilectissimo fratri Nothelmo,*
De ædificatione templi,	li. ij.	*Hortatur nos uas electionis,*
In paralipomenon,	li. ij.	
In psalterium,	li. 1.	
In prouerbia Salomonis,	li. iij.	*Parabolæ Græce Latine sunt,*
In Ecclesiasten,	li. 1.	
In Cantica canticorum,	li. vij.	*Scripturus iuuante gratia,*
In Esdram, ad Accam,	li. iij.	*Eximius sacræ interpres,*
In Nehemiam ad eundem,	li. 1.	*Nehemias interpretatur Latine,*
In quædam capita Esdræ,	li. 1.	
In Tobiam,	li. 1.	*Liber sancti patris Tobiæ,*
In Iobum,	li. ij.	
In Canticum Abacuch,	li. 1.	
In Esaiam prophetam,	li. ij.	

In hiere

In Hieremiam,	li.ij.	
In Ezechielem,	li.1.	
In Danielem,	li.1.	
In minores Prophetas,	li.xij.	
In parabolas Euangeliorum,	li.1.	
In Euangelium Marci,	li.iiij.	Expositionem Euangelij secundum
In Euangelium Lucæ,	li.vi.	Beatus Euangelista Lucas.
In Euangelium Ioannis,	li.1.	Hic est Ioannes Euangelista,
Homelias Euangeliorum,	li.ij.	Exordium nostræ redemptionis,
Homelias adhuc.xlix.	li.1.	
In Paulum ad Romanos,	li.1.	Paulus Apostolus quicum Saulus,
Ad Corinthios,	li.ij.	Paulus primo Saulus, hoc est,
Ad Galathas,	li.1.	Priores sunt cæteri Apostoli,
Ad Ephesios,	li.1.	Elegit Deus in Christo &c,
Ad Philippenses,	li.1.	Sicut sunt duo timores,
Ad Colossenses,	li.1.	Tunica illa domini desuper,
Ad Thessalonicenses,	li.ij.	Hoc dicit, ne forte de tanti,
Ad Timotheum,	li.ij.	Quod iste prophanas & aniles,
Ad Titum,	li.1.	Dicit Apostolus tempora æterna,
Ad Philemonem,	li.1.	Ad Philemonem scripsit Apost.
Ad Hebræos,	li.1.	Erat ille dominus prophetarum,
In multa Apostoli capita,	li.1.	
In Acta Apostolorum,	li.ij.	Actus uero Apostolorū, & præci
In Epistolam Iacobi,	li.1.	Dixit de hoc Iacobo, Apostolus,
In Epistolas Petri,	li.ij.	Aduenæ Latine, Græce dicuntur,
In Epistolas Ioannis,	li.iij.	Hanc epistolam beatus Apostolus.
In Epistolam Iudæ,	li.1.	Iudas Apostolus, quem in Euāgelio,
In Apocalipsim Ioannis,	li.iii.	Fundata per Apostolos ecclesia,
De gratia Dei,	li.1.	
De laude charitatis.	li.1.	
De pasche celebratione,	li.1.	

De ordine feriarum paschalium, li.1.
Canones ad hæc inuenienda, li.1.
Nomina sacrorum locorum, li.1. Acheldemach, hoc est ager,
Aetates sex mundi, li.1. De sex mundi huius ætatibus,
De natura rerum, li.1. Operatio diuina quæ sæcula,
De temporum ratione, li.1. Tempora momentis, horis,
Maius de eisdem uolumen, li.ij. De natura rerum & ratione,
Lectiones in uetus testamentum, li.1.
Lectiones noui testamenti, li.1.
Distinctiones in hieremiam, li.1.
Distinctiones in Iobum, li.1.
De Christo & ecclesia, li.ij.
Mansiones filiorum Israel, li.ix.
Flores Gregorij in Cantica, li.ij. In expositione Cantici canti.
Scintillarium ex patrum sentẽt. li.1. Dominus dicit ĩ Euãgelio Math.
Anglosaxonũ historiam eccles: li.v. Gloriosissimo regi Ceolũulpho,
De historijs sanctorum, li.1.
De passione felicis, li.1.
Vitam Alberti episcopi, li.ij.
Vitam Cuthberti uersibus, li.1.
Chronicon sui cœnobij, li.ij.
Ad amicos principes, li.1.
Vitam Anastasij ex Græco, li.1.
Martyrilogium de sanctis, li.1. Festiuitates sãctorũ Apostolorũ,
De uersibus componendis, li.1. Qui noticiam metricæ artis,
De schematibus & tropis, li.1. Solet aliquoties in scriptura,
Hymnorũ diuerso carmine, li.1. Primo Deus globum cœli,
Pro Etheldreda carmen, li.1. Alma De⁹ trinitas, quæ sæcula,
Epigrammata heroico metro, li.1.
De syllabarum quantitate, li.1.
De orthographia, li.1.

De arte

De arte musices, li.1.
Abacum numerandi, li.1.
De computatione per digitos, li.1.
De ratione bisextili, li.1.
De æquinoctio nouennali, li.1.
De saltu lunæ, li.1.
De mysterijs sacrorum, li.1.
Epistolarum ad diuersos, li.1.

Atque sine certo numero adhuc alia, ut tradūt Honorius, Ranulphus, Tritemius, & Bergomas. Euangeliū Ioannis pro ineruditi uulgi notitia, in patriam transtulit linguam. Nusquam fuerat hic Rome, licet plures id dicant, & quamuis esset a pōtifice ad id rogatus. Sed diuino afflatus spiritu, prędixisse fertur futurum, ad amicos principes, ut breui res christiana incredibili afficeretur detrimento, nisi pullulanti tunc incēdio maturius occurreretur, Ita concludens, Regna ruent Rome, ferro, flāmaque, fameque. Senio confectus tandem, in medijs discipulorum amplexibus. vij. calendas Iunij, fœlicissimum sortitus est exitum. āno salutis humanę. 734. & ętatis suę. lxxij. Girwini sepultus, sub Egberto Northumbriorum rege. Inde post longa temporum curricula, Dunelmum est corpus sine canonizatione translatum. Durham

Illibrordus Clemens, in Riponensi territorio, Septētrionalium Anglosaxonum genere procreatus, atque sub Wicberto & Egberto monachicis prę ceptiunculis instructus, cum duodecim socijs in Gallias tandem non missus uenit. Inde Romam a Pipino Francorum principe cum epistolis commendaticijs directus, anno domini. 696. per Sergium papam in Clementis festo (a

quo &

quo & cognomentum tunc accepit) ad Frisones, Schlauos, & Batauos archiepiscopus ordinatur. Nã & ipse fatetur Platina, sub hoc pontifice Saxones Romanę fidei characterē induisse primum. Qui mox reuersus, memorati principis dono (quo citius Rathbodum imperio spoliaret) Traiecti sedem episcopalem constituit. Hic inter cętera cudisse tũc memorat,

De sua peregrinatione, li. 1.

Homelias quoque & epistolas plures. Inter pontifices Romanos ac Francorum principes, tunc mutuo laboratum est, pro ampliandis eorũ imperijs, populis per huiuscemodi monachos Romisticã religionem suscipere coactis. Obijt Willibrord⁹ septimo idus Nouẽbris, ãno uerbi ĩcarnati, 736. episcopat⁹ sui, xl. & ętatis, lxxvi. Epthernaci seu Asternaci sepult⁹.

Ymbertus Lindeseius, ex illustri quadam ort⁹ Anglosaxonum familia, & uirtutum ornamẽtis, prudentia uidelicet ac scientia multipliciter decoratus, nobile apud suos ex probabilibus factis acquisiuit nomen. Apud Lindeseiã regni Merciorum urbem constitutus demũ episcopus, Romanas consuetudines cõsodalium more, per eam prouinciam inter concionandum docuit, diuina per illas corrũpens dogmata. Huius esse se adiutum laboribus, in Anglosaxonicę historię consarcinatione, cãdide fateť Bedas in epistola ad Ceolwulphum regem, eidem operi pręfixa. In prouincia (inquit) Lindissi, quę sint gesta erga Christi fidem, quę uel successio sacerdotalis extiterit, uel literis reuerendissimi antistitis Cymberti uel aliorum fidelium uiua uoce didicimus. Porro collegerat antea Cymbertus,

Suæ gentis annales, li. 1.

Ad Bedamque composuit, epi. plu.

Et

Et alia nõnulla. Claruit anno a Christi seruatoris ortu, 730, sub Ethelbaldo Merciorum rege. Fuitque ea episcopalis sedes, ad Lincolniam post. ccc. & lx. annos per Anglorum regem Guilhelmum cognomento Rufum translata, ut in sui Polychronici li. 1. ca. 55. Ranulphus tradit.

Nothelmus Londinensis, uir certe eruditissim⁹ atque grauissimus, primum erat suę ciuitatis presbyter, postea episcopus, & multa reliquit ętate sua diuinarũ humanarũque scripturarũ documenta. Is ab Alcuino uiro doctissimo prouocatus, discipulorũ Gregorij gesta, a primo eorum in Britanniam aduentu, per prouincias Cantuariorum & Londinensium, atque contiguas eisdem regiones collegit. Immo Romam ea ratione ueniens, Gregorij secundi pontificis permissu, nonnullas inuenit, perscrutatis illius ecclesię scrinijs, schedulas & chartas ad ea pertinentes. Istis omnibus suas addidit idem Alcuinus quoque, per Northumbriam & Cantiam collectiones, quas etiam cum alijs scriptis ad Bedam misit, per istum procurans ab eo fieri plenam Anglosaxonicę ecclesię historiam. Monumentis ergo literarum tradidit Nothelmus,

Acta seniorum ecclesiæ, li. 1.

Cętera eius scripta non uidimus. Huic uicissim triginta quęstiones, quas fecit in Regum libros, dedicauit Bedas. Post mortem Tadwini, Cantuariensis ecclesię archiprę sul constitutus, quinque durauit annis, in eadem demum post fata quoque sepultus, anno Christi domini nostri. 739. Alrico in Cantia regnante.

x DAniel Wentanus, in occidentalium Anglorum terris natalium splẽdore coruscus, post literarios in diuersis regionib⁹ labores, Aldelmo Bladunio (cui Achates atque conterraneus erat) in omni bonarum disciplinarum genere, habebatur semper equalis. Vnde Hedda illius gentis episcopo, anno domini. 704. defuncto, Brithwaldus Cantuariorum archiepiscopus & primas, in duas statim parœcias seu diocœses prouinciã illã diuisit, Aldelmo Shireburnam tribuens, ac Danieli Wentã, quę nũc appellatur Wintonia. Ambo (inquit Bedas) in rebus ecclesiasticis, & in scientia scripturarum eleganter instructi, strenuissime ipsis pręfuerunt ecclesijs. Coaceruauit hic Daniel, homo undecũque doctissimus, quamplura, quibus Bedas in suorũ cõcinnatiõe chronicorũ creberrime utebat̃, pręsertim,

Historiam suæ prouinciæ, li. 1.
Australium Saxonum gesta, li. 1.
De rebus Vectæ insulæ li. 1.
Vitam Ceddæ episcopi, li. 1.
Pro Wenefrido ad Grego. epi. 1.

Et alia, quę ex scriptorum ignauia nos latent. Ex uita migrauit anno ab incarnato Messia. 746. & episcopatus sui. 42. sub Sigeberto Visisaxonum seu occidentalium Anglorũ rege. Istum ad ducentos annos pręcessit alius Daniel Britannus, ei doctrina non inferior, episcopus Bangorensis.

x WEnefridus Bonifacius, claro Anglorum sanguine Londini natus, in Cirencestrensi monasterio (Cicestriam uocãt modo) sub Wolfhardo abbate monachus, assiduam dabat literarum studijs operam. Post nationale illud cõciliũ, quod Brithwaldus Cãtuariẽsis archipręsul Lõdini celebrabat, Danielis Witoniarũ episcopi literis

literis bene armatus, Romam adiuit. Vbi pontifex Gregori⁹ secundus, probata hominis fide, perspectaque eius animi magnificentia, seu potius inuerecundo supercilio, uidit eũ suis rebus idoneũ. Et extemplo cum plena illũ authoritate mittere ad Germanos, populum (sicut eos tunc nominabat) immanissimum, ut & illos in suam coerceat fidem. Nec fuit a Christo incarnato quisquam, qui propius expresserit alterã illam in Apocalypsi Bestiam, quę de terra ascendens, duo gerebat cornua agni similia. Nam papę, Antichristo magno secundus erat, aperto etiam ipsius testimonio, dum sũma legatione fũgens ad Bauaros, Turingos, Hessos, Saxones, Dacos Phrisios, ac alios Germanię populos Magũtinensis archiantistes atq; Coloniensis ecclesię prefectus ordinatus, proficisceretur. Centum hominum millia signauit charactere pontificio in Bauaria, & terrore magis quam pia doctrina Antichristi regno adiunxit, pręter id quod in Gallijs sacerdotũ princeps fecerit. Celebrauit synodos, ordinauit episcopos, monasteria condidit, coniugia damnauit, peregrinationes instituit, mortuorũ ossa uenerari pręcepit, uestales sermocinatrices cõtra Pauli doctrinam admisit, effecitque ut multi cũ oblationib⁹ Romam peterent. Hildericum legitimũ Francorum regem deposuit, Pipinum eius loco substituit, ac populum omnẽ ab eius fidelitate absoluit, & hęc omnia per Romanorum pontificum canones egit. Longobardorum regnum in Petri patrimoniũ uertit, ac Romanum imperium mirabili artificio tandem (nam & id statim postea sequebatur) a Gręcis transtulit ad Germanos, eadem fretus authoritate. Atque hęc omnia fecit Bonifacius iste, ut terram inhabitantes, primã adorarẽt Bestiam, Apocal. 13. Quãplura etiam scripsit, quibus hęc & consimilia perpetuaret, speciatim ista.

De sua fide & doctrina, *li. 1.*

De religione sanctitatis, li. 1.
Pro rebus ecclesiæ, li. 1.
Instituta synodalia, li. 1.
De suis in Germania laboribus, li. 1. Per Dei gratiam Germaniæ pop.
Ad quatuor papas epist. li. 1. Domino excellẽtißimo Gregorio,
Ad Ethelbaldum regem, li. 1. Domino charissimo Ethelbaldo,
Vitam Liuini martyris, li. 1. Tempore quo Colmannus inclytus,
Vitas aliorum sanctorum, li. 1.
De fidei unitate, li. 1.
Contra hæreticos, li. 1.
Epistolarum ad diuersos, li. 1.

Et adhuc alia nõnulla. Contra istum papę Apostolũ magnũ & eius pseudodoctrinam, insurgebant duo uiri docti, Adalbertus Gallus & Clemens Scotus, qui statim propterea adiudicabantur hęretici, quod eum nominasset adulatorem & mollem martyrem, simulque cum doctrina uitam incusasset: Conferebant enim eius cursum atque uitę genus ad Apostolorum Christi exempla, quod illi odiosissimum erat. Scripsit igitur super his ad pontificem, grauiter hęreticos accusans, quos & ille cum obaudientibus uicissim excõmunicat ac interdicit sacris, Adalberto diu in Fuldẽsis monasterij carcere postea grauato, ut post Wilibaldum Wicelius testatur. Fuldẽse enim monasteriũ cõdidit, quo nulli mulieri patebat ingress⁹, nisi soli Liebę Anglicę, uestali sibi deditissimę, cuius corpus in eodem ei monumento consepeliri iussit adhuc uiuens. Ad Bornę ripam a Frisijs tandem cęsus, cum. liiij. familiaribus occubuit, nonis Iunij, dum neophytos confirmaret anno salutis humanę. 755. & ętatis suę, lx. cum. xxxvi. annis. vi. mensibus, & vi. diebus legatione functus fuisset. Sepultusque est primo Traiecti, inde Maguntię, postremo Fuldę in monasterio, regnante Offa Merciorum rege in Anglia.

Egbertus

buried verie often, a needles businesse

Gbertus Archiepiscopus Eboracensis, a Paulino septimus, Egberti Northumbriorũ regis frater, literatorum uirorum fautor ac Mecœnas habebatur ętate sua maximus. eruditissimus & ipse. A duobus eum ad astra commendat Guilhelm⁹ Malmesburiensis li.4. de pontificibus. Ab industria primũ, quod res suas tam studiose curauerit, archipręsulatum pristinę superbię per recuperatum pallium restaurans. Deinde ab amore literarum, quo nobilissimã librorum Bibliothecã Eboraci olim in studiosorum gratiam instituit. De hac enim Bibliotheca insignem facit mentionē Flaccus Albinus (quē & autores Alcuinũ cognominãt) Caroli magni pręceptor, in epistola quadam ad Anglorum ecclesiam, his uerbis, Date mihi (inquit) eruditionis libellos, quales in patria mea Anglia per industriam magistri mei Egberti habui, & remittã uobis aliquos ex pueris nostris, ut excipiant inde necessaria & reuehant in Franciam flores Britannię. Et non sit tantum in Eboraco hortus cõclusus, sed etiam in Turonia emissiones paradisi. Congessit inter alia Egbertus.

Pro discipulorum eruditione, li,1,
Homelias & lectiones, li,1,
Ad suæ prouintiæ sacerdotes, li,1,
Ad Zachariam pro pallio, epi,1,
Ad Egbertum fratrem regem, epi,1,
Ad Alcuinum Diaconum, epi,1,

Et alias ad diuersos epistolas. Nullus eorum (quos uidi) historicorum, cętera huius commemorat scripta. Claruit anno ab apparente in carne Dei filio. 760. Ethelwoldo Northũbrijs dominante, ac post. xxxvi. administrationis ãnos, ex rebus humanis ademptus, Eboraci sepelitur. Circa hęc tēpora, Merciorum rex Offa Romę collegiũ pro sua gente fũdauit,

ac pontifici uolens, annuũ Pendit tributũ. ☞ Istum te cuperem (candide lector) in prefatione fo. 3. Pag. 2. li. 13. Wilfridi Iunioris loco ponere, sub nomine Egberti septimi.

Vilibaldus Episcopus, illustri oriẽtaliũ ortus familia, prefati Wenefridi discipulus & nepos, acerrimo sub eo labore, ad artium humanarũ studia se totum conferebat. Ingenium habebat historicorum testimonio, ad omnẽ musarũ redolentiã apertum, memoriãque non infœlicem. Angliam cum fratre Winebaldo & sorore Walburga relinquẽs, longã peregrinationẽ post auũculũ in Gemaniã cepit. A quo tandẽ ãno domini. 747. primus Eystetensis antistes, atque summus sub eo cãcellarius ordinatus, cũ Burchardo etiã Anglo & Herbipolẽsi presule, Romanã synagogã nõnullis auxit superstitionibus. Protulit iste inter cetera sua scripta, ad Lulli tunc Maguntinensis archiepiscopi petitionem, assiduam,

Vitam præfati Bonifacij, li. 1. *Illustrem ac uere beatam,*
Vitam Walburgæ sororis, li. 1.
Epistolas ad amicos, li. 1.

Ferũtur & alia, sed nondũ publicata. Post Bonifacij cedem, ad seniũ usque laborabat in edificãdis monachorũ cœnobijs licet sũptibus alienis. De animab⁹ uero, paucissima aut nulla fit mẽtio. Claruit anno post seruatorẽ natũ. 760. imperante oriẽtalib⁹ Anglis Ethelberto rege. Mortu⁹ demũ nonis Iulij, Eystete in sua ecclesia sepelitur. Cuius tamen reliquie nunc seruantur Furnis.

Laccus Albinus, qui & Alcuinus Diaconus cognominabatur, Anglus natione, a nonnullis Eboracẽsis putatur, ab alijs uero non procul à Londino fertur oriundus. Hic Bede primum, Egberti Archiepiscopi postea diligentissimus olim discipulus,

theologorũ

theologorum suę ętatis, immo omniũ Anglorũ post Bedã & Aldelmũ longe eruditissimus habebatur, maxime quod esset Caroli Magni pręceptor, & academię Parisiorũ institutor. Cantabrigie (ut eorũ annales produnt) liberales artes omnes publice post Bedam docuit, ac tandem Eboraci sub Egberto prelegit, philosophorum sui temporis antesignanus, Latine, Gręce, & Hebraice peritus. Ab Offa potẽtissimo Merciorum rege, ad Carolum predictũ pro pacis fœdere atque alijs regnorum negotijs missus, perspecta eius eruditione, fit ex legato hospes, & ex hospite magister deliciosus, non aliter quam apud Athenienses olim Gorgias. Vnde illũ solum instructorem habebat Carolus in rhetoricis, dialecticis, mathematicis, ac theologia. Simul & computandi artem, atque uarios syderum cursus, copiosissime sub eo didicit. De quo Bebelius in quadam prefatione inquit, Albinus author ubique pius, ubiq; doctus, succinctus, maturus, grauis, & ante multos alios pręcipue dignus, qui in manibus hominũ habeatur & c. stilus eius simplex est & purus. Abbas erat primo Cantuarię in monasterio Augustini, ac demum Turonię in diui Martini cœnobio, Caroli Cęsaris dono. Gymnasium ex Roma circiter annũ salutis .792. Lutetiam Parisiorum transtulit (quod illuc prius ab Athenis persimili cura uenerat) & coniectis primum studij fundamentis per Ioannẽ & Claudium. mirifice illud lecturis publicis collustrabat. Huius celeberrimi hominis hęc ad posteros manarunt, tam pie quam eloquenter elucubrata opuscula,

De trinitate & fide,	*li.iij.*	*Domino glorioso Carolo imper.*
Ad quæstiones Fredigisi,	*li.1.*	*Desyderatissimo filio Fredigiso,*
Ad Eulaliã de ratione animæ,	*li.1.*	*Charissimæ in Christi charitate,*

Ad

Ad Guidonem de uirtutibus,	li,1,	*Dilectissimo filio Guidoni,*
De uirtutibus ad Carolum,	li,1,	
Sententiæ scripturarum,	li,1,	
In Cantica canticorum,	li,1,	
In Ecclesiasten,	li,1,	*Dilectissimis in Christo filijs,*
Enchiridion Psalmorum,	li,1,	
In Euangelium Ioannis,	li,1,vij,	
In Epistolas Pauli,	li,1,xiiij,	
In Apocalipsim Ioannis,	li,1,	
Quæstiones in Genesim,	li,1,	*Dilectissimo in Christo Siguulfo,*
De adoptione Filiorum Dei,	li,1,	*Venerabili & in Christi charit.*
De ecclesiasticis dogmatibus,	li,1,	*Credimus unum Deum esse,*
Ad Anglorum ecclesiam,	li,1,	
Officia per ferias,	li,1,	
Correctiones diuinorum,	li,1,	
Homeliæ doctorum,	li,1,	
Ad Athelardũ Cantuariensẽ,	li,1,	
Speculum paruulorum,	li,1,	*In scriptura diuina legimus,*
De proprietate nominum Dei,	li,1,	*Domino Deo rectori optimo,*
Ad discipulos dialogus,	li.1.	
Acta discipulorũ Gregorij,	li.1.	
Vedasti episcopi uita,	li.1.	
De Rhetorica ad Carolũ,	li.1.	
De liberalibus artibus,	li.1.	
Epistolarum ad diuersos,	li.1.	
Gesta Caroli magni,	li.1.	
Sermones elegantes,	li.1.	
Commentarij plures,	li.1.	

Sunt & alia nõnulla, quibus excellentis ingenij patefecit uires. Eius in Gallijs doctrina multiplici, cœperunt homines equare antiquos pene Romanos, ipsosq; Athenarũ sapiẽtes.

Claruit anno restaurationis humanę, 780, uaria componens. Et tandem in Cormaricensi cœnobio (quod ad Turonense spectat, & ad sắctum Paulum dicitur) in humanis esse desijt, honore non infimo inibi sepultus, Anglis fere omnibus imperante Egberto rege, illustrissimo. His constat Anglos & Scotos Lutetię bonas artes publicasse primum.

IOannes Mailrosi⁹, cognomine & natione Scotus, Alcuini collega, & uenerabilis Bedę cum eo quõdam discipulus, atque dũ Cantabrigię bonas literas profiteretur, frequens auditor extitit. Is cum esset utriusq; linguę Latinę & Grecę peritissimus (quod de ipso historici fere õnes unanimi testimonio referunt) adiuncto sibi Claudio Clemẽte pari doctrina prędito, cum mercatoribus Anglis Oceanũ mare traiecit, Parisiũque peruenit. Vbi cum inter cęteros in publicũ prodijsset forum, nec quicquam patria pręter bonas disciplinas exportasset, se sapientiam profiteri, eamque habere uenalẽ cum socio conclamabat. Quod audiens rex Carolus cognomento Magnus, prouisis necessarijs, eos illico retinuit, ut cõfluentes ad ipsos undique nobilium Francorum adolescẽtes liberaliter erudirent. Frequens inde aduenientium illuc conuẽtus effecit, ut Parisij statim percelebre esset auditorium. Sanxit Carolus prouocante Alcuino, ut deinceps illic esset generale bonarum artium studiũ. & ut Claudius in eo pręposituram gereret, Ioannes uero Papiam concederet, ut & illic quoq; Gymnasio initia poneret. Composuit iste elegãti sermone rogãtib⁹ discipulis clarissima opuscula, pcipue hęc,

In Euangelium Mathei, li. iij.
De officijs humanis, li. i.
De officijs diuinis, li. i.

P De diui.

De diuisione naturæ, li.1.
De Germanis, iuxta Irenicum, li.1.
Commentarios scripturarum, li.1.
Homelias eruditas, li.1.

Nec dubito, quin his longe plura condiderit. In libro suo de naturę diuisione, soluendis quęstionib⁹ est utilis. Sed papistis plurimũ (Antonino teste) displicuit, quod Grecis aduersus eorum insyncera dogmata in plęrisque consentiat. Diui Augustini monasterio, Carolus hunc Ticini seu Papię prefecit, anno nostrę redemptionis. 792. in quo & senem obijsse tandẽ nõnulli credũt, Scotis dominante Soluathio rege. Satis claret ex dictis, Alcuinũ & Ioãnẽ iter Anglos ita fuisse doctissimos.

Laudius Clemens, natione Scotus, Alcuino & Ioãni condiscipulus, Bedę saluberrimas frequẽtabat Cantabrigię & alibi lecturas, literarũ auidus. Erat ab ineũte ętate in diuinis scripturis studiosus, Philosophus, rhetor, & poeta non uulgaris. Multa in Gallijs & in Germania sub Maguntinensi Bonifacio pertulit, cum Adelberto quodam Gallo, uiro christiane docto. Obnixe tamen in Christi spiritu restitit, superstitiosis eius conatibus circa cęlibatum, reliquias, imagines, pontificis primatum, regum depositiones, uiolata iuramẽta, & alias adhuc imposturas. Vide quam potẽter tunc operabatur Satan. Translatum per eũdem Bonifacium erat florentissimum Frãcorum regnũ, ab antiqua Merouei legitima stirpe (qui prim⁹ & pure Christum, Sabellico teste, susceperat) in adulterinã Pipini progeniem, absoluto etiam populo ab omni fidelitatis iure. Hocque ideo tunc fiebat, ut Synagoga meretrix post plenam ętatem Bestię, suas exerceret spurcitias ac tyrãnides. Iste Claudius alter erat cũ Ioãne Scoto, qui Parisijs inter Anglos

mercatores,

mercatores, sapiētiam habere se uenalem testabatur, nihilque petere mercedis loco, pręter uictum & uestes. Edíditque inter alia doctrinę monumēta, dū esset parisijs gymnasiarches, & āte,

Sūmam quamdam. li.1.
In Pentateuchum, li.v.
In capita Iudicum, li.1.
Enarrationes in Ruth, li.1.
In Psalterium, li.1.
In Euangelium Mathei, li.1.
In Paulum ad Galathas, li.1. *Causa propter quam scribit.*
De Euangelistarum concordia, li.1.
Contra Bonifaciū Anglum, li.1.

Atque alia non pauca, ad Christianā pertinētia religionem. Constitutus tandem episcopus Altissiodorensis sub Carolo magno, senex claruit anno post natum dominum .810. apud Scotos Achaio regnante, ī ecclesia sua post fata sepultus. Alphōsus de Castro Minorita, in opere aduersus hereses, aliquibus in locis taxat Bernardum Lutzenburgum Dominicanū, quod in suo Catalogo hunc & consimiles alios in hęreticorū retulerit numerum, non citatis eorum heresibus.

Aymo Fuldensis monachus, Anglosaxonū genere oriundus, Bedę uenerabilis non frater (ut plęrique scriptores tradunt, pręsertim Sabellicus, Nauclerus, & Platina) sed consanguineus, optimasque desciplinas in Anglia sub Alcuino pręceptore didicit. Fulde monasteriū erat, a Bonifacio Anglo conditum in Buconia sylua non procul Maguntia, ab Anglis ob Dacorum in Angliam inuasiones & crudelitatęs, tunc maxime frequentatum, Illuc accessit Haymo uir undecunque

doctissimus, ac Bibliorũ interpres candidissimus, qui magnopere laborabat in factis Bedam exprimere. Quod & non infoeliciter in multis pręstitit. Nã in declamandis ad plebẽ concionibus magnam habebat gratiam, & in lectionibus publicis ingenium excellens. Rabano fuit Achates fidelissimus, dũ Fuldę, atque in Anglia prius, cum eo pariter cohabitaret. Abbas Hirsfeldensis deinceps ordinatus, & postremo Halberstatensis episcopus, utrobique tertius, utrũque gregem iuxta Dei uerba, non hominum cõmenta (quę tunc maxime regnauerant in clero) fideliter gubernauit. Scripsit corruptissimo illo sęculo, opuscula pene infinita, non in papismum, sed in rem christianam conducibilia,

Commentarios in Genesim,	*li.1.*	
In Exodum,	*li.1.*	
In Leuiticum,	*li.1.*	
In Numeros,	*li.1.*	
In Deuteronomion,	*li.1.*	
In Iosue,	*li.1.*	
In Iudicum,	*li.1.*	
In Ruth,	*li.1.*	
In Regum,	*li.iiij.*	
In Paralipomenon,	*li.ij.*	
In Tobiam,	*li.1.*	
In Esdram & Nehemiam,	*li.iiij.*	
In Iudith,	*li.1.*	
In Iobum,	*li.1.*	
In Psalterium,	*li.1.*	*Hymni uocantur singuli psalmi.*
In Cantica canticorum,	*li.1.*	
In Hester,	*li.1.*	
In Esaiam prophetam,	*li.iij.*	*Esaias propheta nobili prosapia.*
In Hieremiam,	*li.1.*	

In Ezechielem,	li.1.	Et factum e Dicit beatus hiero.
In Danielem,	li.1.	
In Oseam prophetam,	li.1.	Verbum quod factũ est ad,
In Iohelem,	li.1.	
In Amos,	li.1.	
In Abdiam,	li.1.	
In Ionam,	li.1.	
In Micheam,	li.1.	
In Nahum,	li.1.	
In Abacuch,	li.1.	
In Sophoniam,	li.1.	
In Aggeum,	li.1.	
In Zachariam,	li.1.	
In Malachiam,	li.1.	
Homelias in Euangelia,	li.1.	Consulens dominus humanæ,
Homelias hyemales,	li.1.	Non solum opera & uirtutes,
Homelias Aestiuales,	li.1.	Commendat nobis hæc sacratis.
In Matheum,	li.1.	
In Marcum,	li.1.	
In Lucam,	li.1.	
In Ioannem,	li.1.	
In Paulum ad Romanos,	li.1.	A Corintho metropoli Achaiæ.
Ad Corinthios,	li.ij.	De nomine Pauli in epistola,
Ad Galathas,	li.1.	Quod nomen suum in omnibus,
Ad Ephesios,	li.1.	Multi quærunt quare Apostolus,
Ad Philippenses,	li.1.	Quare posuit nomen suum,
Ad Colossenses,	li.1.	Mysterium quod absconditum fuit,
Ad Thessalonicenses,	li.ij.	Nomen suum, suorumque ponit,
Ad Timotheum,	li.ij.	Paulus Apostolus Christi Iesu,
Ad Titum,	li.1.	Cum dominus ac redemptor noster,
Ad Philemonem,	li.1.	De nomine Apostoli sæpius in,

hoc opus Haymonis habeo

Ad Hebræos, li,1, Omnis intentio beati Apostoli.
In Epistolas Petri, li.ij.
In Epistolam Iacobi, li.1.
In Epistolas Ioannis, li.iij.
In Epistolam Iudæ, li.1.
In Acta Apostolorum, li.1.
In Apocalypsim Ioannis, li.vij. Legimus in ecclesiastica historia,
De uarietate librorum, li.iii. Cum sis unicum & sanctissimum,
De sancta trinitate, li.1.
De mundi uoluptate, li.1.
Enchiridion rerum christianarũ, li.1.

Aliosque tractatus, & epistolas sine certo numero. Episcopatui, non ad fastum & pompam, sed pium animarum lucrum (ut ex operibus liquet) tredecim annis pręfuit. Sęculo uale dixit tandem senio grauatus, incarnati uerbi anno 854, indictione. xij. in diui Stephani templo Halberstati sepultus, Anglis imperante Ethelwolpho, & Alemanis Ludouico pio.

STrab⁹ Monach⁹, Fuldẽsis cœnobij in inferiori Alemania prope Maguntiam, ex Anglosaxonũ genere natus, Bedę sanctissimi sacerdotis licet nõ german⁹ (ut authores probati, Volateranus, Bergomas, & Textor commemorant) consanguineus tamen iudicatur, & Alcuini quõdam discipulus. Dacis depopulatione crebra Britanniam infestantibus, Fuldam iuuenis accessit, iure cohabitatione exigens eo in cœnobio, quod Anglus Wenefridus Anglis monachis olim ad cõmanẽdũ construxerat. Eo tunc in collegio rẽ omnem moderabatur Rabanus Scotus literarũ fere omniũ peritissimus, cui ex cõdiscipulo diligens auditor ac notarius obuenit. Erat Strabus in scripturis tam diuinis quã humanis nobiliter doctus, ingenio & eloquio clarus, cõmẽta

torque

torque sacrorum eloquiorũ studiosissimus. Vnde quod apud alios authores spaciosum reperit, in compēdia seu Epitomen redigere commodum duxit. Et ubi illi copiose ac large, succincte magis ipse rem omnem tractare curabat. Composuit uero ad posterorum commoditatem Christianam,

Explanationes in Genesim,	*li.1.*	
In Exodum,	*li.1.*	
In Leuiticum,	*li.1.*	*Libri leuitici breuissimam,*
In Numeros,	*li.1.*	
In Regum,	*li.iiij.*	
In Iudith,	*li.1.*	
In Hester,	*li.1.*	
In Sapientiam,	*li.iij.*	
In Ecclesiasticum,	*li.x.*	
In Hieremiam,	*li.1.*	
In Machabeos,	*li.iij.*	
In Acta Apostolorum,	*li.1.*	
In Apocalypsim,	*li.1.*	*Sicut in secularibus literis,*
Ad Ludouicum Cæsarem,	*li.1.*	
De officijs Ecclesiæ,	*li.1.*	
Homelias elegantes,	*li.1.*	

Et alia multa. Iste glossam, quam uocant ordinariam, ex patrum sententijs pie collectam, primus adiunxit Biblijs, quam alij postmodũ corrupte magis ampliarũt. Claruit Strab⁹ ãno post uirginis partum. 840. Bedam, Haymonem, & Rabanum fideliter imitatus, nisi quod breuius omnia tractarit, sub Ethelwolpho Anglorum & Ludouico Germanorum principib⁹.

Agnẽtius Raban⁹ Maurus, natione Scot⁹, Alcuini Angli theologi p̃clarissimi quõdã auditor discipulusq; cõiũctissim⁹, õni sub eo ĩ Anglia *bonarũ literarũ* genere

genere mirabiliter pfecit, Ricobaldus Ferrariēsis, Ptolemeꝰ, Volateranus, & adhuc alij, hunc Anglum fuisse affirmant, credētes (ut apparet) ex Geographorum lectione, utramqꝫ gentem esse unam. Quod tamen in Britannorum uocabulo magis quadraret. Ab Achaio Scotorum rege ad Carolum Magnū, Rabanus cō aliquot theologis ac regis Fratre Guilhelmo, mittebatur nuncius pro perpetuo illo inter Scotos & Gallos firmādo aduersus Anglos fœdere, Quod in hodiernum usque diem (licet eorꝫ semper malo) in causis etiā iniustissimis perdurat raro uiolatum. Iuuenis adhuc, atque ōnibus dicendi generibus peritus, Parisiensem scholā tunc primum inchoatam, sua doctrina celebriorē reddidit. Nam sūmus theologus erat, philosophꝰ & astronomus, carmine prosaque per ea tempora disertus, ac multa in Bibliorum libros luculenter & accurate cōscripsit. Ex monacho demū & abbate Fuldensi, constituitur archiepiscopus Maguntinensis post Otgarium. Vbi congregata synodo aduersus Godescalcum sacerdotem anno domini. 848. (qui uisis eorꝫ inceptis ac practicis, ex. 24. Mathei, prędicabat instare iudicij diem) multa constituit in cōmodum cleri. Reliquit Rabanus ex opulēto ingenio monumenta quamplurima, pręcipue ad Freculphū Luxouiensem episcopum,

In Genesim,	li, iiij,	*In princi. c Plurima super re.*
In Exodum,	li, iiij,	*Exodus exitus dici potest,*
In Numeros,	li, iiij,	*Numerorum librum multipli.*
In Leuiticum,	li, iiij,	*Sequentis libri, id est Leuit.*
In Deuteronomion,	li, iiij,	*Filij Israel castra mouerunt,*
In Iosue,	li, ii,	*Domino beatißimo, uereque ca.*
In Iudicum,	li, ij,	*Post mortem Iosuæ consuluerunt,*
In Ruth,	li, 1,	*Scrutantibus ergo historiam,*
In Regum ad Hilduinum,	li, iiij,	*Fuit uir & c. Dicamus primum,*

In

In Paralipomenon,	li.iiij.	Adam & c. Decimus ab Adam,
In Esdram & Nehemiam,	li.iiij.	
In Tobiam	li.i.	
In Iudith,	li.vii	Domine electe, & merito,
In Hester,	li.1:	Liber Hester, quem Hebræi,
In Iobum,	li.1.	
In Psalmos,	li.1.	
In Prouerbia Salomonis,	li.1.	
In Ecclesiasten,	li.1:	
In Cantica canticorum,	li.1.	
In Sapientiam,	li.iij.	Diligite & c. Admonet sapiens,
In Ecclesiasticum,	li.x:	Oĩs sapientia & c, Principiũ ergo
In Esaiam prophetam,	li.viij.	Domino reuerendißimo & in,
In Hieremiam,	li.xx.	
In Ezechielem,	li.xx.	Et factum est & c. usus prophecie
In Danielem,	li.iij.	
In Prophetas minores,	li.xij.	
In Machabeos,	li.iij.	Et factum est postquam percußit,
In Euangelium Mathei,	li.viij:	Expectationem itaque,
In Euangelium Marci,	li.iiij.	
In Euangelium Lucæ,	li.iij.	
In Euangelium Ioannis,	li.1.	Inter omnia diuinæ historiæ,
In omnes epistolas Pauli,	li.xxiii.	Venerando fratri Lupo,
In Epistolas canonicas,	li.vii.	
In Acta Apostolorum,	li.1.	
In Apocalypsim Ioannis,	li.1.	
De laude crucis,	li.ii.	Rex regum dominus mundum di.
Ad Haymonem de uniuerso,	li.xxii.	Primum aqud Hebræos dei.
De uniuersali natura,	li.i.	Vniuersitatis disputatio,
De diuinis officiis,	li.i.	
Ad Ludouicum regem,	li.i.	

Ad Herebaldum episcopum, li.1.
De quæstionibus canonum, li.1.
De institutione clericorum, li.iii. *Domino re. ac reli. Heistulfo archi.*
De computo, dialogum, li.1. *Quia te uenerande præceptor,*
De corpore & sanguine do. li.1.
De naturis rerum, li.v.
De benedictionibus patriar. li.1.
Epistolarum ad diuersos, li.1.
Sermones quamplurimos, li.1.
De ortu & morib⁹ Antichristi, li.1.
Signa natiuitatis domini, li.1.
De uirtutibus numerorum, li.1.

Et alia sine certo numero. Istum Waldenus ad Martinũ papam quintum, & in libro suo de sacramentis, inter hęreticos cõnumerat cum quodam Herebaldo Altissiodorensi episcopo, quod panem Eucharisticum, cibũ digerendũ fore dixerit. Vita excessit Rabanus anno a seruatoris ortu. 856, episcopatus sui nono, in monasterio diui Albani prope Maguntiam, sepultus, Anglis dominãte Ethelbaldo & Alemanis Lothario. Quod monasteriũ (referente Nauclero) terręmotu corruit secundo post anno, & mense Februario.

Finit presentis operis Scriptorum Britannię Centuria prima, authore Ioanne Balęo.

ILLVSTRIVM BRITANNIAE Scriptorum, Centuria ſecunda, Authore Ioanne Balęo Anglo.

IOannes Anglicus, põtifex Romanus, qui eius nominis a Sabellico ſeptimus, a Platina uero atque Boccatio octauus numeratur, mulier erat, & eccleſiam illam meretricis magnę eſſe ſedem ac omnium fornicationũ matrem, uiuidius quam ullus unquã Apelles, poſt plenã ętatem Beſtię patefecit. Hęc in Maguntia Germanorum ciuitate oriunda, ac Gilberta a parentibus nuncupata, dum Fuldę monaſterium Angli adhuc frequentarent, uni eorũ impenſe erudito monacho, cuius tenebatur conſuetudine, adhęrebat, & cum comutatis cũ nomine ueſtibus, uirilẽ mentita ſexum, Athenas proficiſcebatur. Vnde inter ueneres, tantũ in literis ingenij facilitate aſſiduaque opera ſub eo profecit, ut illo tandem mortuo, Romam reuerſa, ac pro iuuene Anglo ſuſcepta, interpretando & diſputando, etiam in ſcripturis ſacris, omnium longe princeps haberetur. Fuitq; ex ea re tantus illi conciliatus Romę fauor, ut ex Leonis quarti pontificis deceſſu, Papatus monarchiam ſub Ioannis octaui nomine, facile ſit adepta. Cęterum domeſtici Cardinalis concubitu (o ſancte cęlibatus) pregnans facta, uterũ ad maternos menſes mira celauit arte. Tum uero ex Vaticano quum in proceſſione ſolenni, Lateranenſem Baſilicam inuiſeret, inter amphitheatrum Domitiani & Clementis ędem, doloribꝰ partus ſubito obortis, enixa repente eſt, atque eo loci extincta. Statuiturque deinceps, ut creandorum pontificum genitalia ab ultimo Cardinale diacono, ex ꝑforata ſede attrectent, hac emiſſa uoce, Teſticulos

habet, ne amplius eo mulierum astu dicipiantur, patres. Sed frustra id fit, quum eos esse mares, testentur tam concubinę quã nothi. Scriptis reliquisse perhibet hęc ingeniosa mulier, *Necromantica quædam,* li.1.
Nam & ea arte, a soluendo statim Satana, Papatum obtinuit Syluester secundus, & alij multi post illũ, perduratq; apud eos in hunc usque diem. Obijt hęc Papa fœminea, anno post seruatorem natum, 856. tertio sui pontificatus anno, Romę sine pompa papali sepulta. Potuisset hoc exemplũ inter Bonifacij magni Germanorum Apostoli potiora computari miracula, ob conditum ab eo Fuldę cœnobium, si non occuluissent Chronicorum scriptores monachi, quod monachus fuisset primus eius amasius & alter cardinalis. Sors nõ omnino incõgrue, istam in subsequẽtis centurię frõtispitio locat, quũ maior eorum pars qui posthac ueniunt, Babylonicę prostitutricis libidini doctrinis ac studijs inseruiat.

Ennethus Scotorum rex, Alpini regis filius, in Argadia ut imperio maturus, in demortui genitoris loco a suis constituebatur. Ob patris necẽ in bello Pictorum, Pictos frequentibus pręlijs superatos, prorsus deleuit, Camelodunũ regiã eorum ciuitatem solo ęquauit, & Scotorum regnũ ad Northumbriam protendit. Pictorum sic regnum, cęsa pœne uniuersa gente, in Albione esse desijt, quum annos mille, centũ, & septuaginta fuisset illic (Boethio teste) ab illis regnatum. Erat tunc annus a Christi aduentu in carnem. Dccc.xxxix. Alia quędam gessit, quibus ingenij fœlicitatem ad urbana ac religiosa perinde atque ad militiam ostendit accõmodatam. Scoticarum etenim legum immensam congeriem, ad cõmunem plebis utilitatem, superuacanea resecans, in breuem re-

degit

degit formam, eam uocans,
Breuiarium antiquarum legum, li.1.
Nouasque eisdem addidit, li.1.
Et his in Foris publicis utuntur iurisc̃osulti. Moritur tandẽ rex omni uita illustris, pituitę exundantia apud Forteuiotũ, anno sui regni. xx. Christi autẽ domini nostri. 855. Eius fun[a] celeberrima pompa in Ionam est elatum. Nõdum erat Scoticũ regnũ in diocœses diuisũ, usq; ad Malcolmi tertij tẽpora.

BVrchardus Dorcestrius, ut ex eo Anglorũ comitatu oriundus, clericus, post diuersa literarum studia, mirificam (ut uidebatur) uirtutũ spirans fragrantiam, deserta petiuit solitudinum loca, mundi huius incommoda pertęsus. Cuius uolatili statim fucatę sanctitatis fama, pertractus Fremũdus quidam, occidentalium Anglorũ regulus, uirente adhuc ętate iuuenis florẽtissimus, christianę plebis regimen, quod a decrepitis parentibus unicus acceperat filius, post annum & dimidium nulla compulsus necessitate reliquit, ut eius otiosa sequeret uestigia. Non ita fecit rex Dauid in diebus Gad & Nathan prophetarum, neq; pijssimus ille Iosias qui abhominationes abstulit a Iuda. Istam a torpenti monachorum otio generatam hypocrisim, horribilibus flagellis plagauit tũc dominus per Dacos ferocissimos, sublatis Eadmundo, Fremundo, & alijs adhuc cum innumera plebis multitudine prouinciarum regulis. Latino sermone composuit Burchardus, ut quam pręsens uiderat,
Fremundi prædicti uitam, li.1.
Cętera eius scripta non uidi. Claruit senex anno a Christo redemptore nato. 870. sub Ethelredo Anglorum rege, Dacis Britanniam ubique uastantibus. Hunc ad centũ annos pręcessit (ut in Wilibaldo prenũciatur) alius Burchardus etiã

in Bale is anchorite
bona verba Balee

Anglus, Herbipolensis ac Wirciburgensis in Germania sub Bonifacio episcopus, qui & libros edidit plures.

Neotus Edulphius, Einesberiensis, ex occidentalibus Anglis & eisdem nobilibus originem trahens, ut uirtutum ac literarum studijs uacaret, in Glasconiensi cœnobio monachicę militię propositum elegit. Aliquorũ postea pertęsus ignauiam, in Cornubię solitudinem quãdam non procul a sacto Petroco secessit, cum pręceptore & libris, ut illic rẽ altius experiretur. Post septennium christiane eruditus, per uniuersam regionem uerbi diuini pocula sitientibus populis propinare cœpit. Erat enim a corporis pusillitate Zacheo non insimilis, sed scientijs & moribus magnus, consilio probus, & lingua disertus. Quẽ & ob eximiã eruditionẽ, intimo amore complexus est Alphredus Magnus Anglorum rex, atque eo hortatore, ad Isidis uadum seu Oxonij, Gymnasiũ instituit anno domini. 873. proposita mercede omnibus qui illic publice bonas artes profiterẽtur. Quo multi doctrina clari, docendi gratia confluxerũt, & omnium primus, scientissimus ille Ioannes Patricius Meneuiensis, cognomẽto Erigena ab Alphredo conductus, cuius tunc erat uulgatissimũ nomen per Gręciam, Arabiam, Italiã, Galliam, Britanniã, atq; uniuersã Albionẽ sub Scoti appellatione. Edidit Neotus ĩter alia opuscula, ad pontificem Romanũ Martinũ secundum,

Pro Oxoniensi studio, *epi. 1.*

Instituta uiuendi ad Alphredũ, *li. 1.*

De Cęteris historici tacent. Pręfato regi Alphredo, prophetico spiritu prędixisse quędam dicitur, quę suo tempore euenerunt. Ex hac luce tandem migrauit, anno Christianę fœlicitatis. 883. pridie calendas Augusti, Eynesberie (quę fanũ

Neoti

n the abbie Glastenbe rie

Neoti nūc dicitur) a Barrio discipulo sepultus, sub Alphredi regimine. Demum sunt eius ossa in Crolandiensi monasterio, anno domini.1213. tempore regis Ioannis, per abbatē Henricum collocata.

Oannes Patricius, alias Erigena, Britannus natione seu Guallus Anglicus, in Meneuia Demetarum urbe siue ad sanctum Dauidem ex Patricio genitore natus, a plerisque scriptorib⁹ Philosophus, ab alijs uero, sed perperam, Scotus cognominatur. Dū Anglos Daci rapinis & bellis infestarent, ac omnia illic tumultubus essent plena, longam pergrinationē Athenas usque suscipiens, quamplures annos literis Grecis, Chaldaicis, & Arabicis insudauit. Omnia enim uisitauit philosophorum loca & studia, immo & ipsum oraculum solis quod Aesculapius sibi construxerat. In quo abstinentissimo cuidam humilimus seruiuit, ut sub eo omnis philosophię inuestigaret secreta. Inueniens tandem quod tam longissimo labore quęsiuerat, in Italiam & Galliam est reuersus. Vbi ob incredibilem eruditionē, Carolo Caluo, & post eū Ludouico Balbo acceptus, Dionysij Ariopogitę libros de cęlesti hierarchia, ex Constantinopoli tūc missos, Latinos fecit āno domini.858. Profectus aliquanto post in Britanniā, Meneuiensi in monasterio (quod ad Dauidis fanū dicitur) se monachum fecit in ultimis Guallię finib⁹. Nec poterat in eo diu latere. Sed inde uocatus ab Alphredo Anglorum rege, tam sibi quā suis liberis adhibitus est pręceptor. Vnde & ipso adhortante, pręter alia studiorum suorū monumenta, e Gręco transtulit in tres linguas, Chaldaicam, Arabicam, & Latinā, Aristotelis Moralia de secretis secretorū, seu recto regimine principum, opus exquisitissimum. Hoc uiro eximio ceu

geniali

geniali quodam sydere, adornabat Alphredus academiã suã Oxoniꝫ tunc inchoatam. Erat ille primus, qui illic publice bonas artes profitebatur. Ioãnes iste subtilitate ingenij per acutus, quędam nostrę religionis accuratissime disputata conscripsit, pręsertim,

De immaculatis mysterijs, li. 1.
De fide contra barbaros, li. 1.
De corpore & sanguine domini, li. 1.
Pro instituendis nobilium filijs, li. 1.
Versiones Dyonisij, li. 1.
Moralia Aristotelis, li. ix. *Non reliqui locum nec templum,*
In Hierarchiam commentarios, li. iiij.
In theologiam mysticam, li. 1.
Paraphrasticos tomos, li. 1.
Epistolas ad diuersos, li. 1.
Dogmata philosophorum, li. 1.

Et adhuc alia. In libro de Eucharistia, fidem suam ex scripturis fatebatur, hoc ipsum sentiens & docens, quod ex Biblijs & Augustino didicerat, & quod sciuerat in Gallijs Bertramũ presbyterum tradidisse. Qui liber in Vercellensi synodo a Leone, ix. pontifice Romano postea dãnatur, quod eorum aduersetur quęstui. In Malmesberiensi cœnobio tandẽ (quo recreationis gratia se contulerat) inter legendũ à quibusdã discipulis pugionibus interimebatur, ãno Christi. 884. fortassis non sine monachorum impulsu, quamuis eum inter ecclesię martyres postea numerarint. ☞ Decipiũtur fere omnes historiarum scriptores, qui istum cum pręcedente illo Ioãne Scoto Mailrosio, unũ fuisse fatentur, tã uicinitate temporũ, quam nominum ac doctrinarum paritate occęcati. Videbit uigilans Argus seu oculatus lector, nõ satis cõuenire, quod audiuerit Bedam, & hucusque ętatem protenderit, nisi ãnos

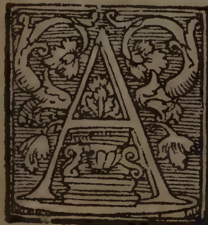
centũ

centum &, lxx. ad minus ei concesserint.

Sserius Meneuiensis, Scriba, ex Demetarũ quoque genere Britannus, prefati Ioãnis conterraneus & (ut apparet) in monasterio ad sanũ Dauidis, discipulus non infimus erat. In suis enim annalibus refert, cum affine suo eiusdem sedis archiepiscopo (cuius fuerat cãcellarius) se multa pertulisse incõmoda, sub Hemeido quodam regulo, qui non raro in eius prouincie clerum tyrãnizabat. Inde igitur relicta cum officio patria, ad Alphredũ Visisaxonum, immo omnium fere Anglorum regem uenit, in eius atque filiorum preceptorem statim post Ioannis obitũ adoptatus. Factus demum episcopus Shireburnẽsis (Saresburiam nunc uocant) Oxoniensibus scholis adminicula sua prebuit, & regem ut prouentibus ac stipendijs easdem augeret. sedulis adhortationib⁹ prouocauit. Et ne inter scriptores uacuus inueniretur omnino, manũ apposuit atque congessit Latinis characteribus,

Historiam Britannicam, li. 1.
Alphredi res gestas, li. 1.

Et quedam alia. Claruit anno a leta redemptoris natiuitate. 890. Alphredo in Anglia regnante. Author quidã uetustus & doctus, Paralepomena, opus tersum & spectabile, huius historiarum libro postea annexuit, ut sepe Lelandus notat in antiquarum doctionum Syllabo.

Lphredus Magnus, Anglorum rex, in Vanatingo Bercherie oppido natus, quartus, & ultimus Ethelwolphi regis filius, egregie indolis & forme adolescens, plus ceteris ab utroque parente diligebatur. Primus iste

erat (Capgrauio teste) qui a pontifice Romano unctionem accepit, ideo est ei a patribus postea permissum, ut academiā fundaret. uti illi cui potius ex eo fiderent facto. Nihilominus ad literas & uirtutes natus, ab ętate puerili Saxonica seu Anglica edere carmina, at minime lasciua, dulcissimū duxit. Velut alter Dauid fratrum suorum minimus, ad regnum tandem perueniens, accersebat sibi in consiliarios ac pręceptores, uiros optimos atque doctissimos, Ioannem Patricium, Wirefrithum, Neotum, Asserium, Grimbaldū, & Donwolphū. Scholas bonarum disciplinarum publicas, ad Oxoniū Neoti pijs monitis primus constituit, omnium liberalium artiū sub antedictis Ioanne & Asserio inuestigator atque ipse pręcipuus. Nam octo horas quotidie legendo, scribendo, dictitando, & orando transigebat, omnesque ad uirtutum & literarū studia, tam nobiles quam uulgares, uiros & fœminas prouocabat. Sūmo ingenio, summaque prudentia singula gubernabat. & multas ac magnas a Dacis uictorias obtinuit. Ita doctus euasit demū, ut Grammaticus, Philosophus, Rhetor, Historicus, Musicus, & poeta nō uulgaris haberet̄, Architector uero ac Geometer perfectissimus. Atque ut patriam suis ornaret laborib⁹, quędā opuscula edidit, quędā ex Latino in uernaculū idioma uertit. Composuit enim ex diuersis legibus, utpote Troianorum, Gręcorum, Britannorum, Saxonum, & Dacorum,

Breuiarium quoddam,	li. 1.
Visisaxonum leges,	li. 1.
Regum fortunas uarias,	li. 1.
Dicta sapientum,	li. 1.
Facetias & sales,	li. 1.
Collectiones chronicorum,	li. 1.
Acta suorum magistratuum,	li. 1.
Manuale meditationum,	li. 1.

Transtulit

Transtulit uero in linguam Anglicam,

Hormestam Pauli Orosij,	*li.vij.*
Gregorij dialogos,	*li.iiij.*
Pastorale eiusdem Gregorij,	*li.ij.*
Molmicinas leges,	*li.1.*
Martianes leges,	*li.1.*
Gesta Anglorum Bedæ,	*li.v.*
Boetium de consolatione,	*li.v.*
Psalterium Dauidicum,	*li.1.*

Quod morte preuẽtus nõ perfecit. Multaque alia. Regnauit. xxix. annis, primum de Christiana religione (ut tunc erat) deinde de liberalium artium studijs, postremo de republica bonisque hominũ moribus optime meritus. Graui tactus morbo, supremũ diem obijt anno salutis humanę.901. Wintonię in sacerdotũ collegio sepultus, postea in nouo monasterio. Sed quia uetuerat uiuens quẽquam ad sacerdotium admitti, cuius non fuerant probati mores aut scientię, fingebant impostores eius manes resumpto cadauere per compita & domos discurrere. ¶ Huius iunior filius Ethelwardus, utraque sciẽtia eruditus, quamplura quoque scripsit opuscula.

Thelstanus Anglorũ rex, Edwardi primi cognomento senioris ex Egwina puella forma eleganti primus filius, patri in regno successit, ab Athelmo Cantuariensi archiepiscopo ad kyngstonum oppidum ad decẽ milliaria a Londino maiorũ more coronatus. Vnde profligatis Analpho & Gothfredo Sithrici principis Daci filijs, Northumbrios demum in fidem recepit. Atque ita primus Anglorum regum erat, qui totius Anglię imperium obtinuit, quod deinceps centum &

quadraginta circiter annos durauit, quamuis non integrum, Dacis interim ad. xxx. annos intercedentibus. Pari quoque Fortuna Constantinum Scotorum regem, & Guallos Britannicos defectionem molientes, compescuit, uicit, in potestatémque redegit, Constantino in eius uerba iurare coacto, quod multis contigisse Scotorum regibus, ex chronicis est compertissimũ. Hector Boethius, magnus Scotorũ chronographus, Andream Apostolum narrat, istũ confodisse lancea, Anglorum historicis similia, sed in contrarium referẽtibus de Ioanne Beuerlacensi, acsi inter mortuos sãctos intestina pro suis clientulis essent odia. Sed hęc facta referunt Scotorum annales, centesimo fere anno ante Ethelstani mortem, tam oculati sunt eorum authores in annorũ supputatione, cũ suo Veremundo Hispano diui Andreę archidiacono, ne depręhendãt in mendacijs. Si dicant, duos eius nominis fuisse reges, adhuc improbi sunt, quum nusquam extiterit ille alter. Sed scribãt quid uelint pro tegendis eorum infortunijs, optimus erat hic princeps, omne studium habens ad religionẽ & pacem. Nã scripturas diuinas uerti fecit in Anglosaxonicum idioma, ex purissimis Hebręorũ fõtib⁹, per quosdã Hebręos ad christianismũ (ut credere par est) in suo regno cõuersos. Pręterea,

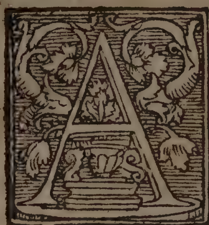
Leges antiquas correxit, li. 1.
Nouasque utiles edidit, li. 1.
Atque constitutiones in clero, li. 1.

Quę, etsi salutares erant (inquit Polydorus) apud posteriores tamen facile antiquatę sunt. Et hęc fuerũt opera eius ultima, Quia statim sine liberis, post sextũdecimũ annũ quam regnare cœperat, e uita migrauit Glocestrię, anno ab incarnato Messia, 939. in Malmesberiensi monasterio sepultus, Eadmũdo fratre succedente. Eius uitam Anglicis metris ornate composuit Ioãnes Lydgate monachus Buriẽsis uel ac fanũ

diui

diui Eadmundi apud Sudouolcas, ubi sacerdotum collegiũ posuerat, anno regni sui secundo.

ODo Seuerus, ex Dacis in orentali Anglorum regione oriũdus, utraque lingua Grȩca ac Latina tam peritus erat, ut quicquid uellet, ornato sermone, quocũque etiam carminũ genere proferre posset. Sub rege Eadmundo primo, cõstitutus episcopus primum Saresburiensis, deinde Cantuariẽsis archipreȩsul, nolebat illi prȩsidere sedi, priusquã effectus fuerat a Floriacensi abbate monachus. Audiuerat enim omnes ab Augustino in ea sede monachos extitisse, clericosque tũc uiderat ob eorum coniugia populis hypocriticorũ monachorum suasionibus inuisos. Suscepto mox pallio ab Agapito secundo pontifice Romano, ita desȩuiebat in regis Edwini cõcubinas (at nõ in suas in cœnobijs) ut ĩ facie cãdẽti ferro eas turpissime notauerit, ac in Hiberniam exilio detruserit. Pro magna hȩresi habebat christianas sacerdotũ nuptias, ut monachismũ papisticũ, merũ diaboli inuẽtũ proueheret, ac eorũ prouẽtibus sub eo fuco ditaret. Ex cauteriato ingenio, hȩc pauca & insyncera scripta ꝑduxit, Ad Floriacẽses monachos,
Pro nepote Oswaldo, li.1.
De fide Eucharistiæ, li.1.
Poemata quoq; diuersa edidit, epistolas, ac statuta synodalia. In clero Cantuariẽsi sub eo lis erat circa panẽ Eucharisticũ affirmantibus quibusdam priorem in eo manere substantiã, & tantum inesse figurã corporis & sãguinis domini. Quod Odo non scripturis sed prȩstigijs ac mendacibus Satanȩ miraculis diluere tũc laborabat. Fatali morte tãdẽ est absũptus, quarto nonas Iulij, ãno a Christo ĩcarnato. 959. & archiepiscopat⁹ sui. xiij. Cãtuariȩ sub Anglorũ rege Edwino sepult⁹.

Bbo Floriacensis monachus, & eiusdem monasterij tādem prępositus in Aureliana diocœsi, natione Gallus cū Odonis nepote Oswaldo pręceptor in Angliā uenit. Vir erat in omnibus ethnicorum literis magnifice eruditus, lingua & ingenio promptus. Atq; ob id Ramesię primū in cœnobio, deinde Eboraci, Burię, Cantuarię, & adhuc alibi publicas tenuit scholas. Fuere per illud tempus monachi Necromanticis pręstigijs deditissimi, presertim Floriaci. Vnde prodijt impostor ille pessimus Gerebertus, seu Syluester papa secūdus, qui post mille annos a Christi natiuitate de abysso diabolum soluit, ut palā Antichristus suam in sanctos exerceret tyrannidem. Nam & illa portenta quę per operationem Satanę in Anglia tunc fiebant, ab illis qui huic erant a diutina consuetudine (de quib' dicetur postea) & hunc quoque suspectum reddunt. Composuit Abbo Pręter alia ingenij syntagmata, exigente Dūstano archiepiscopo,

Vitam Eadmundi martyris, li.ij. *Domino sancto Dorobernēsi metro.*
Super calculo Victorij li.1.
Additiones in eundem, li.1.
De motibus stellarum, li.1.
Rudimenta puerilia, li.1.

De cęteris nihil hucusque uidi. Claruit in Anglia sub rege Edgaro anno post incarnationem Messię .972. Ramesię in monasterio multa scribens & docens, Capgrauio teste in suo diuorū Catalogo. Postea Floriacū reuersus, & abbas effectus, ad quādam in Vasconia cœnobij sui cellulam (quod rigidus esset) a suis monachis, eliso guture occiditur, anno Christi millesimo tertio iuxta Sigebertum.

Edgarus

EDgarus Anglorum rex, regis Eadmundi primi iunior filius, Edwino fratre quaminique detruso, regni per monachos suscepit gubernacula. Erat ille insanis eorum cupiditatib⁹ molestus, iste uero uehementer inseruiens, Dunstani, Ethelwoldi, & Oswaldi deliramentis, effectus imago Bestię, non loquebatur nisi ut illi spiritum dabant. Ad eorum nutũ tunc omnia regebantur, ut in multis adhuc regionibus fit. Sub authoritate Ioãnis, xiij. papę (qui fuerat papę Ioannis, xij. ex spurcissima meretrice Stephana filius) pręcepit per omnes fere regni sui cathedrales ecclesias, eijci sacerdotes cum suis uxoribus atque liberis, & monachos induci, ut omnia Sodomis oppleret. Verificatur de illo, quod in aliena terra, nempe Cãbria seu Gallia, lupos expulerit omnes, sed uulpes (quę domini Dei Sabaoth demoliuntur uineas) in sua terra dimisit intactas, immo cum iniquissima Iesabele ad mensam nutriebat. Edidisse interim per historicos fertur,

Ad *clerum Angliæ*, li. 1. *Quoniam magnificauit dominus*,
S*anctiones ac leges*, li. 1.

Et alia quędam. Ferunt de eo post immẽsa illis immeritissime collata beneficia (nam quolibet anno cœnobiũ eis cõdidit, pręter ecclesiarum pinguiũ donationes) quod fuerit adulter, homicida, tyrannus, ac triũ scortorum dominus. Illum tamen in sanctos referunt, & scortum, & filiam, & omnes. Fato cõcessit anno post seruatorem natum, 975. ętatis. xxxvij. & regni, xvi, mense Iulio, Glasconię apud monachos sepultus.

ETheluoldus Wentanus, occiduorũ Anglorũ soboles, Glasconię sub abbate Dũstano superstitionibus monachicis quamimprudenter sese deuouit. De eo scribit, quod fuerit natura pręceps, & ĩgenio uafer, literarũq;

literarũque prophanarum peritus, Abindonię primũ abbas, deinde pręsul Wintoniẽsis creatus, ut nouo quodã dogmate sibi opinionem pietatis pareret, Essenorum, Tacianorũ, Priscillianorũ, Marcianistarum, & aliorum hęreticorũ exẽplo, presbyteris prohibebat legitimo uti matrimonio, Quasi domino non fuerit gratũ, quod tã sancte instituerit, a Patribus, Prophetis, & Apostolis seruatum quoque. Immo plura fecit hic unius urbis episcopus (inquiunt Vincentius & Antoninus) quam poterat totius Anglię tunc rex. Sed non absque malis artibus. Vnde ut in eos maiorem exerceret tyrannidẽ, ecclesijs expellendo, post illusiones & spectra, ad scelestissimũ põtificẽ Romanũ Ioannẽ. xiij. scripsit aduersus illos, &

Pro sua in eos potestate li. 1.

De suis uisionibus quoque, li. 1.

Nihilque aliud reliquisse comperitur. Fingebant per illa tẽpora mendacissimi nebulones, Archangelum Gabrielem documenta duodecim e cœlis detulisse aduersus ministrorum connubia, Sed longe alius uidetur hic Gabriel, ab eo qui in sacerdote Zacharia coniugium tam alte cõmendabat. Vita excessit tandem monialiũ protector peruigil, & monachorũ defensor, calendis Augusti, anno salutis humanę. 984. & episcopatus sui. xxiiij. Wintonię (Ethelredo regnãte) sepultus.

Vnstanus Glastoniensis, monachus, & abbas primus, claro Anglorũ genere natus, & ab Hibernis monachis edoctus, pręter alias (quibus prępollebat) facultates, musicis afficiebatur maxime, cymbalis, organis, fidibus, & nablis. Manũ habebat ad artes curiosas aptissimam, pręcipue fingẽdas imagines auro, argento, ęre, ferro, stanno, lapide, ligno, & plumbo, aut

quocũque

quocunque libuerat operari. Adeo frequẽs erat ei cum dia-bolis & mulieribus cõmertium, ut super regem imperator effectus, per omnes Anglorum Fines innumeris possessioni-bus monachos suos tam uiros quam fœminas ditarit, sacerdo tibus undique ob eorũ coniugia uiolẽter spretis & exclusis, Omni enim fallaciarum genere instructi, perditionũ artifices etiam per loquentes statuas, & alia portentosa experimenta practicabant (in monachorum conclaui, comitijs Wintonię publicis hoc palam fiebat) ut singula in suum uerterent cõ-modum, quod non omnino tacuit Polydorus, licet alia cela-uerit multa. Nec ueriti sũt & Angelos Dei tam execrabilium dogmatũ authores fingere, Similibus artificijs effectus Dun stanus ex abbate episcopus tũ Wigorniensis tũ Londinẽsis, ac demum archiepiscopus Cantuariensis, metropolis palliũ a Ioanne execrabilissimo papa fœdissimoque monstro susce pit. cum plena eius in coniugatos clericos potestate. Vnde & protulit ad infructuosam posterorum lectionem,

Contra regem Edwinum, *epi. plu.*
Ordinationes cleri, *li. 1.*

Apparetque ex aliorum scriptis, quod fragmenta quędam reliquerit, pro diluendis sacerdotum nuptijs, & circa Eucha ristiam dubijs, persoluendarumque decimarum leges. Sed hęc omnia in medium relinquo, & quod in cœlum raptus, Edwini regis animam liberarit ab inferis. Senio tandem co-actus, naturę indumenta deposuit. xiiij. calendas Iunij, anno incarnati seruatoris. 988. ętatis suę. lxxix. archiepiscopatus uero sui. xxviij. Ethelredo regnante, Cantuarię primum, postremo Glasconię tumulatus. Fuitque statim ob conficta prodigia, inter Romanorum sanctos cum Simone Mago relatus.

S Oswaldus

Swaldus, Odonius, prędicti Odonis nepos, ex Dacis parentibus, Wintoniensis primũ canonicus & decanus, cum uideret nouis monachorum technis clericorum fortunas pessum ire, ac ultimam minari ruinam, Patruo prouocante, studijsque peregrinis pertrahẽtibus, apud Floriacũ in Gallijs fit monachus. In patriam reuocatus tandem, Osketillo Dorcestriensi episcopo habebatur statim a secretis, in Wigorniẽsem episcopũ post dies aliquot sublimatus. Per illud tempus coacta sub Ioannis. xiij. papę tyrannide, generali per Angliam synodo, Dunstanus perpetuo decreto firmauit, ut clerici deinceps sub specioso cęlibatus titulo Sodomitice uiuerent, aut ecclesiarum suarũ curas omnino dimitterent. Cuius iniquissimi mandati inquior adhuc executio in coniugatos sacerdotes, Oswaldo & Ethelwoldo in primis est demandata, quam sine omni aut Dei timore aut proximi cura, impijssime in eos peragebant. Nẽpe erant prę cęteris post Dunstanum, nullo non genere fraudis ad impietatẽ armati, ut simplices mendacibus signis illudãt, non secus atque olim apud Aegyptios magi Pharaonis. Huiuscemodi pseudomagistrorum, in Christi spiritu, non absque causa nos pręmonuerunt Apostoli, Paulus, Petrus, Ioannes, & Iudas. Eboracensis postea archiflamẽ constitutus Oswaldus, inter cęteras deprauati ingenij sui fęces reliquit,

Statuta synodalia, *li. 1.*

Alia non leguntur apud scriptores. Ditissimũ Ramesię monasterium in quodam palustri loco cautissimus condidit, & in eo pręceptorem primum Abbonem pręfatũ posuit. Clericos ubique ecclesijs expulit, ut egressis iam de Abysso locustis, Apoca. ix. pararet mansiones. Fatis demũ cõcessit pridie calendas Martij, anno redemptionis humanę. 992. & utriusque episcopatus. xxxiij. Wigornię sepultus sub Ethelredo rege,

statuaque

ſtatuaque donatus.

Sbernus Dorobernenſis, ſeu Cantuarienſis eccleſię pręcentor, & monachus Benedictini inſtituti, Anglus natione, uiuēti olim Dunſtano a familiaribus fuerat colloquijs, ac intimis animi ſecretis. In muſicis modulationibus habebatur omnium ſui temporis anteſignanus (quibus immodice oblectabatur & ipſe) nemínique in quouis ſcribendi genere putabatur ſecundus, incredibili (ut Lelandus habet) eloquentia ea ętate ualēs. Ex probis authoribus ſunt, qui dicunt, nihil eſſe inutilius Muſica, nihilque magis fugiendum pijs. Illam Athanaſius epiſcopus ſanctus ob inſitam uanitatem eccleſijs interdixit, quum priſtinum adhuc ſeruarent uigorem. Artifices bacchanales, eos Gręci appellarunt, & inter hiſtriones conſtituebāt Medi. Compoſuit nihilominus hic Muſicus noſter, ut ingenium otioſum oſtenderet,

De uocum conſonantijs, li.1.
Vitam Dunſtani Archiepiſ. li.1.
Hiſtoriam Elphegi. Arch. li.1.
Epiſtolas ad amicos, li.1.

Alioſque tractatus edidiſſe fertur, quos apud authores adhuc non legi. Acutius inſpicienti ſe prodit aperte, non niſi meras dediſſe nugas in Dunſtani ſui uita, atque impoſturas fœdiſſimas. Claruit anno nati ſeruatoris .1020. ſub Anglorū rege Eadmundo, Ferreum latus dicto.

Tephanides Dorobernenſis, ſiue ut recētiori utar uocabulo, Cantuarienſis, ex non infima Cantianorum natus familia, atque ab optimis pędagogis ad pietatem formatus, uaria morū honeſtate ac literis

cultiorib⁹ uberrime ſuccreuit. Porro prelucebat in adoleſcẽte lumen quoddam generoſę indolis, quod pręclara multa (quę demum pręſtitit) promittebat. Horas quas alij rixis, alij confabulationibus otioſis dabant, iſte ſalubribus ad patrię decorem Platonis exemplo impendebat exercitijs, utriuſque literaturę humanę & diuinę ſtudioſus. Vrbem Londinenſem, omnium regni ciuitatum nobiliſſimam, regiamque ſedem, in meridionali inſulę parte poſitã, impenſe diligebat. Ita quod tandem Latine ac eleganter ſcripſerit,

De ſitu & ritibus eiuſdem li.1.

Atque alia nonnulla. Ob affinitatem cognominis in utroq;, Stephanidem poſt Oſbernũ hic locaui, alias nõ habens quo tempore claruerit. Hoc enim expetendũ erit a Ioanne Lelando Anglicarum antiquitatũ inquiſitore longe uigilãtiſſimo, in opere ſuo de illuſtribus uiris, qui eum in alijs opuſculis elegantem ſcriptorem uocat.

MAlcolmus ſecundus Scotorum rex, kennethi regis filius, & Cumbrię olim princeps, duodecimo die poſt extinctum patrem, more progenitorum fatali inſidens cathedrę, fauſtis omnium acclamationibus conſalutabatur. Poſt uictũ ſingulari certamine Grimũ regni inuaſorem ac tyrannum, conſopitis ſeditionibus, multa ad plebis commoditatem diſponebat. Magiſtratus ciuiles inſignibus uiris, patrio iure eruditis, militares autẽ claris bellica uirtute commendauit. Nec diuo defuit Anglorũ regi Edwardo, cum ualida Cumbrorum manu aduerſus immaniſſimos Dacos, ex fœdere ſuppetias ferre. Fœliciter ſic adminiſtrata per eum republica, ut & perciperẽt poſteri ex eius operibus fructum, condidit inter cętera,

Leges municipales, li.1.

Has regni

Has regni primores iudicijs ferendis, exinde seruarunt pene immutatas. Ad Glammys oppidum insidijs petitus, per quosdam aulicos largitione corruptos noctu tandem trucidatur. Perijt Malcolmus anno a salutifero partu, 1040. administrationis suę, xxxi. ad Ionam maiorum more sepultus.

Chelnotus, ex decano Cantuariensis archiepiscopus, genere quidē Anglus, dū Romā adiret, ut sūpto pallio in Antichristi iuraret fidē, apud Papiam Insubrium urbem Augustini doctoris sancti brachium uno auri talento & centū argēti cōparauit, atque ad Leofricum Cestrię cōsulē Couentrięque comitē pro amplianda idololatria misit. Fuit iste Canuto Anglorum regi charissimus adeo, ut eius opera & ingenio (Polydoro teste) in reb⁹ agēdis maxime sit usus. Illū enim suis incantationibus coegit superstitiose proficisci Romam, aliorum filios suos esse credere, iratum timere mortuū Elphegum, eiusque cadauer ex Londino Cantuariam transferre, & regni diadema ligneo illi crucifixo (qui Wintonię in refectorio per monachum fistula loquentem, clericorum dānarat coniugia) tanquam regi legitimo resignare. Edidit hic prestigiorum pontifex,

In laudem diue Mariæ, li. 1.
Epistolas ad diuersos, li. 1.

Ferūtur & alia, sed tituli non manifestantur. In libro suo de Marię laudibus, sōniat hic prodigiorum patronus, hāc uirginem Fulbertum Carnotēsem episcopum uisitasse, lacteque suo refouisse ęgrotum. Mortem obijt incarnati uerbi anno. 1038. atque episcopatus sui. xvi. Anglis imperante Haraldo rege eius nominis primo.

Olmãnus Anglicus, ex uisisaxonum gente (ut ex eius apparet scriptis) oriũdus, historicus ętate sua percelibris, ac ueridicus temporũ testis habebať. Crebro nempe eius utitur testimonijs Ioãnes Hardingus in, 2. suorum chronicornm libro, pręcipue, ubi uirilē Anglicę monarchię describit ętatem, sub Alphredo, Edwardo seniore, Ethelstano, Eadmũdo, & alijs adhuc, vi. regib⁹. usque ad uiolentam Dacorum in illud regnũ irruptionem, Atque inter pręcipuos illum Anglicarũ rerum consarcinatores cõmemorat. Fatetur enim Colmannus alijs historicis multo locupletius Anglorũ Heptarchiã post, ccc, &, xxxvi, annos a superato per Gurmundũ Carentio, in unum coijsse regnum amplissimũ sub prędicto Edwardo, post bella ciuila, ac mutuas sub, vij, regulis clades, at sub Ethelstano pleni⁹. In scripta quoque referebat fideli narratione, ad posterorum memoriam,

Rerum gestarum chronicon, li. 1.
Catalogum regum Anglicorũ, li. 1.
Dialogum de bellis Danicis, li. 1.

Et quędam alia, In quibus narrat Alphredũ regem, lvi, uicibus terra marique cũ Dacis dimicasse, sed plęrũque dubio marte, in fine tamen uicisse, De Guidone quoque Warwicẽsi mentionem facit quod Colbrandum superbissimũ Dacã sub Ethelstano occiderit. Claruisse uero ex scriptis putať anno nati seruatoris, 1040, sub Haraldo primo Anglorum rege.

Aymo archidiaconus Cantuariẽsis, ex Anglorum honesta familia natus, iuuentutem suam literis, pręsertim diuinis adornabat abũde. Inter malos enim didicit, etiam ab ipso Platone, quid philosophari sit, nẽpe Deũ amare super omnia.

Hanc

Hanc cognitam & probatam philosophiā,non modio supponere,aut sibi seruare soli,sed accepti talenti copiosus dator, cęteris impartiri curabat,Prędicabat quippe Dei uerbū,per plurimo christianę plebis lucro,immo non sine supercíliosa phariseorū suorū exprobratione,quod interim eorum tetige rit quęstum.Erant tunc qui ad suas cupiditates omnia trahe bant,ut est in superioribus nunciatum.Aduersus eiusmodi disputabatu ir pius,quod iam denuo captiuarint,quos Dei filius aduētu suo liberos fecit,Congessit inter cętera ingenij sui monumenta,ut author est post alios Petrus uenetus Esquilinus pontifex,

De Fructu incarnationis, li.1.
De sanctorum imitatione, li.1.
Pugnam uitiorum & uirtutum, li.1.
De quibusdam martyribus, li.1.

Feruntur alia eius opuscula,sed nos latent,Claruisse a non nullus ęstimatur,illis maxime temporibus,quib' erāt Angli sub contumeliosissima Dacorū tyrannide,circa annū scilicet, 1040,regnāte apud illos Haraldo,seu Hardecanuto tyrāno superbissimo,& Cantuarię tandem in pace quieuit,

Liuerus,Malmesberiēsis monachus, ac magus (Elmerum externi scriptores uocant) natione Anglus,curiosis artibus (quod tunc monachis fuerat cōmune) & mēte & studio se totum con ferebat,De eo referunt,quod cū adhuc iuuenis esset,demonum prestigijs dementatus,assūpserit sibi pennas ad manus & ad pędes,atque a cuiusdā turris fastigio,Dędali more ad stadij mensurā uolauerit,Sed quia in uolatu turbi nis uiolentiam pertimescebat,etiā temerarij sui facti cōscius cecidit pręceps,effractisque cruribus perpetuo debilitabat.

Hic

Hic de quodam sui temporis Cometa seu crinito sydere dicebat. Venisti (inquit) uenisti multis matribus lugendũ malum. Dudũ te uidi, sed multo iam terribilius, Angliæ minans excidium. Protulit Oliuerus, de prodigiosi ingenij thesauro,
Astrologorum dogmata, li.1.
Eulogium historiarum, li.1.
De planetarum signis, li.1.
Cum quibusdam artis occultæ experimentis. Ex poetarum nugis, præstigiosorum portentorum hic artifex, cum sui similibus, cœlorũ orbes per sua fabricãs scripta, hæretice nõ Deo sed astris, eorum tribuit operationes. Claruit ãno a salutis origine, 1060. sub diuo Edwardo rege, Malmesberięque tãdẽ obijt.

DWardus Anglorũ rex tertius, Ethelredi regis ex Emma filius, post diutinum apud Normãnos exilium, ademptum Dacis regnũ Dei dono, & Guilhelmi ducis ope adiutus, recuperauit. Primorum consilio regimẽ adeptus, Godithã Godwini Cantiorum comitis filiam desponsauit. Quam tamen parentum eius odio (non proposito cœlibatus ut fingunt papistæ) nũquã tetigit, sed postea publicatis bonis repudiauit. Matrem Emmã, ex Alwini Wintoniensis episcopi frequenti consuetudine suspectam, ablatis omnibus Fortunis, in Warwelliæ cœnobium relegauit. Erat ei nihilominus mite ingenium, ac iniuriarum facile obliuiscens. Godwinũ enim antedictũ (qui ei uenena parauerat) post aliquot annos nõ solũ in gratiam recepit, sed & eius filiũ Haraldum ducẽ creauit Oxonij. Ex immensa legũ congerie, quas Britanni, Romani, Angli, & Daci condiderant, optima quæque selegit, atque in unã coegit, quam uocari uoluit legem communem, seu
Leges Visimonasterienses, li.1.

Ad pontifices Romanos epi.plu.

Pręcipue Leonem.ix. Victorem.ij.& Nicolaum.ij.non sine cauteriata per suos pręlatos conscientia, Accepit in uisione parum ante mortē, Anglię proceres, duces, episcopos, & abbates, ministros fore diaboli, regnūq; ob id inimicis tradendum. Decessit sine liberis pridie nonas Ianuarij, anno seruatoris Iesu.1066.& regiminis sui.xxiiij. sepultus in ęde Visimonasteriensi, quam construxerat.

MArianus Scotus, homo literis tam humanis quam diuinis eruditus, tumultuantibus in Scotia rebus sub Machabęo tyranno, relictis fortunis in Germaniam peregrinus uenit. Colonię primū ad diuū Martinum effectus monachus, studij per biēnium desyderio permansit inclusus. Fuldam inde per monachos trāslatus, & postea Maguntiam.xxx. fere annis omnium admiratione solitarius stetit. Habebatur tunc apud illos, historiographus insignis, computista celeberrimus, & theologus grauis, quę nomina in hodiernum usque diem scriptores ei tribuūt. Plurimum laborasse dicitur in corrigēdis annorum erroribus ex paschali Cyclo Dionysij Romani, ut ad Euāgelij ueritatem reducat. Scripsit a cōdito mundo ad suam ferme senectutē,

Annales chronicorum, li.iij.
Euangelistarum concordiam, li.1.
De universali computo, li.1.
Emendationes Dionysij, li.1.
Annotationes scripturarum, li.1.
Epistolas hortatorias, li.1.

Atque alia non pauca. Mundana parū aut nihil curans, in meditationibus ac studijs ad obitū usque perseuerauit, licet non absque superstitione. Maguntię tandē moriebatur. āno

gratię.1086.ętatis ſuę.lviij.in maiori templo apud diuum Martinum ſepultus,imperante Scotis Malcolmo tertio,& Alemanis Henrico etiam tertio.

ALphredus,Beuerlacenſis ſacerdotum collegij theſaurarius,ex Septentrionali Anglorum plaga olim oriundus,omnem operam literis hauriendis Cãtabrigię ſub non indignis omnino pręceptoribus impendit. Vtraque literatura diuina & humana non infœliciter doctus,ex diſcipulo cœpit eſſe magiſter,accurrẽtibus ad ſuas lecturas quamplurimis. Tenebatur enim per illud tẽpus,philoſophus inſignis,chronographus,theologus,mathematicuſq; pręcipuus,eloquio & ingenio pręclarus. Vnde in collegium poſt ſtudia reuocatus,theſauris eorũ pręficitur,a quo cognomẽ illud accepit quod nec poterat cũ uita deponere. De uarijs euentibus,continuaque ſucceſſione ab origine Britannorum ad ſuam ętatem uſque contexuit,

Hiſtoriam perpulchram, li.1.
De naturis rerum li.1.

De cęteris nihil ex aliorum ſcriptis comperiri potui,quamuis id ſedulo tentarim. Claruiſſe creditur ſub Guilhelmo Notho Anglorum rege eius nominis primo,circa annum a chriſtianę ſalutis origine.1087.propterea quod tũc ſuã finiuerit hiſtoriam, Beuerlaci ſortitus ultimũ uitę finem.

Vilhelmus Noth⁹,Roberti ſexti Neuſtriorum ducis ex concubina filius,& Edwardi pędicti Anglorũ regis nepos,Haraldo Godwini proditoris filio ſuperato,Anglię regnũ ut ante petierat Edwardus, ui gladij obtinuit. Londini igitur coronatus in regẽ

anno

anno domini,1067.uir animi magnitudine ac rei militaris sciẽtia prestans, loca omnia presidijs firmanda,ac maritimã orã classe muniendam miro studio curauit,aliaque pro cõseruãdo imperio disposuit ubique. Ciuitates,episcopatus,& cœnobia (inquit Polydorus) immunitatibus deinde priuauit,ut eas mox ab se carius redimerent. Nouissime leges pene omnes a superioribus olim regibus latas aboleuit,nouasque edidit minus equas quas posteriores non sine suo seruarunt dãno. Ita ut qui ab ineunte etate mores habuit ingenuos,faciles,liberales,mox dure regnando illis immutatis,nimia pariter seueritate atque cupiditate palam sit notatus. Angliam describi fecit, anno regni sui.xvij.in uno uolumine,quod in Londinẽsi pretorio iuxta Fabianum hucusque seruatur,& illud Anglice uocabat Domys Daye,quod Latine sonat,

Iudicij diem ultimum,	*li.1.*	
Leges agrarias tulit,	*li.1.*	
Pro Belli monast.scripsit,	*epi.1.*	*Ego Guilhelmus Dei gratia rex.*
Ad Alanũ Britanniæ comitẽ,	*epi.1.*	*Ego Guilhelm⁹ cognomẽto Bastar*
Et ad papam Alexandrum	*epi.1.*	*Dominus dominãtiũ Iesus christus,*

In hac ultima,pontificem officij cõmonefacit,& ut a simonia, fastu,ac importabiliũ impositionum tyrannide cessaret. Post depopulatos igne & ferro finitimorũ Francorum agros, lesis ex saltu equi intestinis,dolore intollerabili tandẽ e uita migrauit, anno a Christi Iesu natali,1088.& etatis sue.lxxiiij. cum.xxi.annis regnasset,Cadomi in Normannia sepultus. Huius minor natu filius,Henricus rex primus,scientijs & moribus clar⁹,quedã quoq; post se reliqsse scripta notat.

Eremũdus Presbyter,ad diuũ Andreã in regno Scotie olim archidiaconus, natione Hispanus, ob multiplicem ac reconditam (ut Scotis tum uidebatur) eruditionẽ,plurimũ apud eos uale

bat. Eratque sua tempestate philosophus, rhetor, theologus, & historicus inter sui similes non incelebris. A multisque eum commendat Hector Boethius temporis nostri scriptor eximius, pręcipue in his quę ad historiam spectant. Vt quod clare ac lepide ueterum heroum gesta tractarit, quod uero similiora sine circulatorũ fabulis tetigerit, & quod fuerit ab externis authoribus in temporum supputatione minus dissonus, Bedę sanctissimo in suorum narratione plene consentiens. Congessit enim latine & lepide, ab exordio Scoticę gentis, usque ad Malcolmi tertij cognomẽto Cammoiri tempora, illique dedicauit,

Scotorum antiquitates, li. 1.

Alia adhuc dabat hominum memorię, sed cruenta bellorum strages plerisque in locis omnia sustulit. Claruit anno redẽptionis humanę. 1090. sub Malcolmo prefato Scotorum rege. Et eius historiam Guilhelmus Elphinston Aberdonensis episcopus, tandem sub Iacobo tertio restituit.

ALbricius Londinensis, Anglus natione, prima literarum rudimenta Cantabrigię & Oxonij in florentissimis Anglorum academijs didicit, atque altiora postmodum alijs in regionibus perquisiuit. Est Londinũ amplissima ciuitas, urbiũ regni caput, in meridionali insulę parte ad septẽtrionalẽ Tamesis ripam posita (ut antea pronunciatum est) & Trenouantum olim dicta. Admodum pauca de hoc uiro historici tradũt, nisi quod fuerit philosophus ac medicus nobilissimus, atque omni bonarum disciplinarum genere peritus; Ingenium habebat fœlix, & ad literas quodammodo natum, ut ex operibus constat. Reliquit uero nobis rarissimę doctrinę suę pignora, & eximia & multa, quamuis hęc sola in Bibliothecis

thecis uiderim,

De origine Deorum,	*li.1.*	*Fuit uir in Aegypto ditißimus,*
De ratione ueneni,	*li.1.*	*Ratio ueneni potißime cõuenit,*
Virtutes antiquorum,	*li.1.*	*Quoniam misericordia & ueritas,*
Canones speculatiuos,	*li.1.*	

In re medica ac philosophia, plura edidisse comprobatur, quę sparsim habentur in Anglorum Bibliothecis. In penultimo tractatu, antiquos philosophos ac prouinciarum principes, per plurifarias eorum uirtutes depingit. Claruisse fertur anno ex quo salus mundo contigit, 1090, in Anglia regnãte Guilhelmo Ruso,

Anfrãcus Lõgobard⁹, Papię oriũdus, ex astuto ac uersatili ingenio perspiciẽs monachorũ sortes suo sęculo cęteris esse fortunatiores, pertransitis Alpibus in Gallias uenit, atque in Beccensi Neustrię cœnobio monachũ induit, Erat sophismatũ strophis ac õni genere dialectices ętate sua instructissimus, Quib⁹ armatus, Romã uenit primo cõtra Berẽgariũ in fide Eucharistię a carnali illa Synagoga dissentientẽ, deinde pro confirmãdo Guilhelmi Normannorũ ducis cõiugio q̃d ante interdicto subiacebat, Fit inde ex Cadomẽsi abbate Cãtuariẽsis archiepiscopus, Anglię primas, sedis Apostaticę adoptiuus filius & collateralis legatus. In Londinẽsi antistitũ cõuentu, longam de suo primatu cũ Thoma Eboracensi, disceptationem habuit, ac sedes episcopales a pagis ad ciuitates ut ad celebriora loca transtulit, terreni regni appetens. Cantuarię templum instaurauit, pręciosis ditauit ornamentis, monachorum auxit prędia, prębendas instituit, nouos euexit cultus, aduentantibus peregrinis xenodochia condidit, atque alia multa pro ampliando papismo fecit. Edi-

ditque interim quo posteris ingenij uires patefaceret,

In omnes epistolas Pauli, li.xiiij.
Commentarios in psalterium, li.1.
Aduersus Beregarium, li.1. *Lanfrancus misericordia Dei cathol*
Gesta ducis Guilhelmi, li.1.
Ad Alexandrum.2.papam. li.1.

Et alia. In libro suo de Eucharistię sacramento cōtra Berēgarium pium atque eruditum hominē, eū solum hereticū diffinit, quia Romana ecclesia in fidei doctrina dissentit. Recognouisse istum ferunt utrūque instrumentum. Vtinam non magis sua dialectica corrupisset, ita ut sol sub eo sit inde factus tanquām saccus cilicinus. Diem clausit extremum quinto nonas Iulij anno assumptę per Christum humanitatis, 1091, episcopatus sui, xix, Cantuarię sepultus sub Guilhelmo Rufo.

Obertus Lothoringus genere, parentū cura bonis adeo literis in iuuentute profecit, ut & scholis per Galliam Belgicam pręfuerit nonnullis. Plurimum certe ut id tempus dederat, in philosophia, rhetorica, arithmetica, & alijs Mathematicis disciplinis ualebat. Quāobrem Guilhelmo Notho Anglorum regi acceptus, Gualthero Herefordensi episcopo, ad annum Christi, 1071, forcipibus (dū honesti ciuis coniugi ad stuprum uim inferret) inguina penetrantibus occiso, in eius statuitur locum. Hic inter cęteros acutissimi ingenij sui labores, ex ingenti Mariani Scoti chronicorum mole, Epitomen elicuit perbreuem, priori ęditione multo Faciliorem, ut Angli promptiorem haberent ad sua studia Methodum, eique, pro titulo addidit,

Deflorationes Mariani, li.1.
De stellarum motibus, li.1.

Mathema

Mathematicas tabulas, li.1.
De lunari computo, li.1.

Atque id genus perplura. Ex certa syderum inspectione, prędixit Remigiũ Dorcestriensem episcopum moriturũ, antequã plęne Lincolniam transferret episcopalem sedẽ, quod ita euenisse ferunt. Wolstanum Wigorniensem pręsulẽ sepeliuit ãno salutis humanę, 1095, Anglis principãte Guilhelmo Rufo, nec diu postea superuixit.

Vrgotus Dunelmẽsis monasterij secundus cœnobiarcha, decanus, & per totã diocœsim primarius sub episcopo Guilhelmo (Tothadum Polydorus uocat) Anglus natione, non sine multorum laude fũctionum illarum obibat munera. Multarũ literarũ eruditus uir erat, & quoad externa eius exercitia, sobrius, prudens, ac modestus. Adeo ut illum solum habuerint longo tẽpore a cõscientiarum secretis, Malcolmus Scotorum rex tertius, & cõiunx eius sanctissima Marigarita, soror olim Anglorum regis Edgari. Per quos effectus est tandẽ diui Andreę antistes sũmus, ac Scotici regni primas. Eiusdẽ Turgoti suasu Malcolmus post restauratum Dunelmi cœnobiũ, ad Doumfermilẽ templum condidit, sanciens ut illic deinceps foret cõmunis regum sepultura. Vernacula quidem lingua, sed non minori elegãtia (inquit Boethi⁹) quã historiarũ ueritate, coaceruauit,

De Scotorum regibus, li.1.
Chronica Dunelmensia, li.1.
Annales sui temporis, li.1.
Vitam Malcolmi regis, li.1.
Vitam Margaritæ reginæ, li.1.

Cum quibusdam alijs. Nã his dũ uiuerent familiarissimus hospes erat, & oculatissimus utriusque uirtutũ testis. Claruit ãno

Christi,

Christi.1098.sub Anglorum rege Guilhelmo Rufo,quo illi obierunt,neque post eos diu superfuit.Sed reuersus Dunelmum,uita defunctus est,& illic in cœnobio sepultus.

Smundus,ex nobili Neustriorũ sanguine prognatus, pręter literarum peritiam, disciplina rei militaris pollebat plurimum.Ob ingẽtes animi sui politias (quas indies nouas habebat ad hominum rapinas ac cędes) a Guilhelmo Notho Anglorum rege magister militũ,Sagię & Dorcestrię comes,atque Anglici regni cancellarius effectus,lateri eius abesse non poterat.Mortuo tandem Hermanno Sarisburiẽsi episcopo,ut in hoc quoque hominũ genere cautelas exerceret,in illius sustollitur locũ.In quo officio,pinguibus tauris Basan pascua ac templa ex pauperũ sudore parauit,possessionibus & pręd ijs ampliauit,crucib⁹,calicibus, mitris,cappis, candelabris,atq; alijs mire pręciosis sed superfluis ornamẽtis.ex orphanorũ ac uiduarũ spolijs ditauit. Composuit iste ad obscurandam Euangelij pręd icãdi gloriam,idololatiãq; augẽdam,ordinariũ papisticorũ officiorũ,quod pręnotauit.

Consuetudinarium ecclesiæ, li.1.

Vitam Aldelmi episcopi, li.1.

Ex pręfato extraordinario, assumũt omnes presbyteri per Angliam,Hiberniam,& Gualliam, horarias superstitiones ac fabulas (q̃d diuinũ uocant officiũ) neglecto,immo spreto & cõtẽpto ęterno Dei Euangelio.Migrauit ex hac uita prodigiosus hic pontifex,pridie nonas Decẽbris,anno christianę pietatis,1099.episcopatus sui.xxiiij.in Cęsaris burgo primũ sub rege Guilhelmo Rufo,Sarisburię postea sepultus.

Stephanus

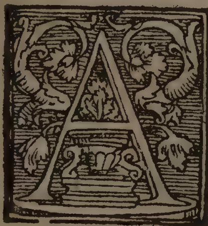
Cisterian Monkes

Tephanus Harding, Anglus natione, sub instituto Benedictino monachus primũ Shirebur=nẽsis in Anglia fuit. Qui ut hominũ deceptrix hypocrisis, latius alas extenderet, mox in Scotiam, deinde in Frãciam contẽdit, ubi & aliquot annis incubuit prophanis hominũ studijs. Ex peragrata Roma atq; Italia in Burgũdiã reuersus, in magno illo Molismẽsi monasterio Lingonensis agri, in monachum denuo se tõdi fecit. Sed ubi animaduertit non omnia ad suũ nutum seruari, ut nouę religionis author haberetur quoque, Cisterciũ uastę solitudinis locum, cum quibusdam socijs adiuit, & anno dñi. 1098. prima illi⁹ sectę fũdamẽta cõiecit. Iste ĩter cętera scripsit,

Chartam charitatis, li. 1. *Nemini quicquam debeatis,*
Exhortationes ad monachos, li. 1.

De alijs nihil hucusque uidi. Claruit anno a nato generis humani seruatore. 1107. quo antedictã chartam ab Vrbano, ij. Romano põtifice confirmari procurauit, Anglis imperãte Henrico rege primo. Hac Cisterciẽsium monachorũ superstitione Angliam contaminauit Gualtherus Espet Anglus, & eius olim discipulus, anno domini. 1135. primo ad Biuallem constructo cœnobio.

this steuen was the first inuentour of the Cisterian monkes.

Nselmus Burgundus, Augustę ad radices Alpium natus, parentibus obedire recusãs, ad Becci claustra in Neustriam fugiebat, sub Lanfranci prioratu militaturus. Fuerat enim pro ętate literis profanis eruditus satis, sed eo doctore in breui peritissimus euasit. Institutum uitę monachicę, cultusque emulationem letus acceptans, fit abbas Beccensis, & ex eo Cantuariẽsis archiantistes, ambitione longa ac immodica prelatorũ uociferatione.

ciferatione. Videbant in eo audaciam impudentem, seu sine uerecundia temeritatem, qua in eorum causa regijs posset obstare conatibus. Porro Guilhelmus rex in multis per ea tempora non subseruiebat obscœnis eorum auaricijs. Romã sępius sub Vrbano & Paschale pontificibus uisitabat. Vbi suis fecit imposturis, ut Anglorũ reges nihil potestatis amplius haberẽt in constituendis episcopis, neque iuris aliquid deinceps in clerũ. Pro abortiuis ducebat superbissimus nebulo, quos rex Henricus ad pręsulatũ admiserat, detrectabatque illis imponere manũ. In synodo Londinensi (dũ hęc publicarẽtur) clericis plene ademit cõiugia, omnique spurcitia ac pręposterę Veneris genere, regionẽ hypocrita pessimus impleuit. Frigidissimis argumentis scripturę authoritatẽ deprimebat, ut ex opusculis liquet, quę plura congerebat, pręcipue ista,

De fermento & azimo,	li. 1.	*Anselmus seruus ecclesiæ Cantu.*
De conceptu Mariæ,	li. 1.	*Cum in omnibus religiosæ tuæ.*
Cur Deus homo, contra gentes,	li. ij.	*Sæpe & studiose a multis,*
De incarnatione uerbi,	li. 1.	*Domino & patri uniuersæ eccle.*
Prosologion,	li. 1.	*Eia nunc homũtio Fuge,*
Monologion,	li. 1.	*Si quis unam naturam sũmam,*
De spiritu sãcto, cõtra Græcos,	li. 1.	*Negat a Græcis quod spirit⁹ sãc.*
De casu diaboli,	li. 1.	*Illud Apostoli, Quid habes quod.*
De diuersitate sacramentorum,	li. 1.	*Domino & amico Waleranno,*
De uoluntate Dei,	li. 1.	*Humana ratio cum de Deo,*
De sancta Trinitate,	li. 1.	
In Cantica canticorum,	li. 1.	
De pace & concordia,	li. 1.	
De libero arbitrio,	li. 1.	*Cum liberum arbitrium uideatur,*
De gratia & arbitrio,	li. 1.	*De tribus illis quæstionibus,*
Dialogum de ueritate,	li. 1.	*Quoniam Deum ueritatem esse,*

De similitudinibus,	li.1.	Voluntas tripliciter intelligitur,
De mensuratione crucis,	li.1.	Quoniam iubente filio tuo,
Meditationes redemptionis,	li.1.	Domine Deus meus, da cordi,
Meditationes de paßione,	li,1.	Anima christiana, anima de graui,
De beata uita,	li.1.	
De beata sufficientia,	li.1.	
De bona occupatione,	li.1.	
De laudibus Mariæ,	li.1.	
Stimulum amoris,	li.1.	Iesum Nazarenum a Iudeis cru.
Pro insipiente,	li.1.	Dubitanti utrum sit uel,
Contra insipientem,	li.1.	Quoniam non me reprehendit,
De miseria hominis,	li.1.	Terret me uita mea, &c
De Antichristo,	li.1.	
Dialogũ christiani & gẽtilis,	li.1.	
De octo beatitudinibus,	li.1.	
De mẽbris Deo attributis,	li.1.	Vbicunque sacra scriptura,
De officijs diuinis,	li.1.	Celebratio missæ in cõmemo.
De domo conscientie,	li.1.	Domus hæc in qua habitamus,
In Hexameron,	li.1.	
Ad Lanfrancũ archiepiscopũ,	li.1.	
De Grammatico,	li.1.	
De Ioanne Baptista,	li.1.	
De assumptione Mariæ,	li.1.	Intrauit Iesus, &c. Quid ad glo.
Ad Guilhelmum hirsaugiensẽ,	li.1.	Ex quo uestra probitas mihi suã,
Epistolarum ad diuersos,	li.1.	Seruus seruorum Dei in Beccens.
De peccato originali,	li.1.	
Sermones nonnullos,	li.1.	
In epistolas Pauli,	li.xiiij.	
De mysterijs ecclesiæ,	li.1.	
De prædestinatiõe, & præsciã,	li.1.	
De origine animæ,	li.1.	

De Imagine mũdi, li.ij.
Dialogum de paſſione, li.1.

Atq; alia adhuc nõnulla. Sine neceſſitate plura diſputabat, ethnica potius quam chriſtiana, infirmis etiã ac friuolis rationibus. Vt erant illa, de animę origine, de fermento & azimo, de uirginis cõceptione, & eiuſmodi, quę Chriſtus culicẽ excolare dicit. Ex hac luce migrauit. xi. calendas Maij, anno fœlicitatis humanę per Chriſtum. 1109. epiſcopatus ſui. xvi. & ętatis. lxxvi. Cantuarię ſepultus, ſub Henrico Anglorum rege illius nominis primo.

+ —westminster.

GIſlebertus doctor, Anglus natione (Neuſtriũ aliqui putant licet falſo) Viſimonaſterięſis cœnobij celeberrimi prępoſitus ſeu abbas extitit, ſcriptorum opinione non infimus. Locus ille regum ſepultura iam nobiliſſimus, a Londino non procul eſt, & ab occidente Viſimonaſterij uocabulum cœpit, ſicut Oſtromonaſterij, olim magnum illud in ciuitate diui Pauli ad orientẽ collegiũ, ut in uetuſtis apparet ſyngraphis. Hic omnes fere artes liberales a teneris annis didicit, memoriaq; retinuit, & ſcripturas diuinas ſub Anſelmo Cãtuarienſi archipręſule diſcipulus ac frequens auditor accepit. Doctrina & ingenio, ſũmis eo tempore uiris cõferri poterat, niſi quod digna indignis, & ſacra profanis corruperit ſtudijs. Edidit tamen ut nomen eius poſteris maneret notũ, Diſceptationem quãdam ad prętatum Anſelmum,

Contra Iudeos, li.1.
In Eſaiam prophetam. li.1.
In Cantica Salomonis, li.1.
Ad cantorem Sagienſem, li.1.
Sermones quoque plures, li.1.

Cęterarum

Cęterarum eius editionum non reperiuntur apud historicos tituli. Claruit anno a christianę salutis origine.1110.sub āte- dicto Anglorū rege Henrico primo. Tandēque satisfaciens naturę necessitati communi, in Visimonasteriensi cœnobio reconditur. Alius post istum Gislebertus erat, uniuersalis dictus, Londinensis episcopus, ad quem diuus Bernardus epistolas scripsit.

IOannes Fiberius seu Castorius, Anglus, qui & uulgo Beuer dicebatur, Visimonasteriensis quoq; collegij monachus eruditus, & historicus ętate sua non contēpnendus habebatur. Eius authoritatem non nihili facit Ioannes Lelandus, omnium quos unquam habuerit Britānica natio, antiquitatū studiosissimus indagator atque illustrator, tam in Assertione regis Arthurij, quam in Cygneę cantionis cōmentario. Ex huius uetustissimo sine authoris nomine Chronico, Polydorum hausisse putarem. Visimonasterium prędictum, olim extitisse locū aquis interclusum, ac spinarū insulā appellatū. Plura cōposuisse uidetur Fiberius, uir naturali pollens ingenio, pręsertim,

Annales Anglorū perbreues, li.1.

In quib⁹ succincte & in trāscursu omnia tradit. Nec dubito, quin alia quoq; posthac inuenientur ei⁹ scripta. De tēpore quo claruerit adhuc incertus, post Gislebertum ipsum locaui, ut eiusdem familię atque claustri monachici contubernalem, donec maiora uenerint.

Auid Presbyter, natione Scotus, ueterū philosophorum exemplo ductus, reliquit terram patriam, & amore bonarum disciplinarū longinquas adijt regiones. In superiorem Germaniam post longa ac laboriosa studia deuenit,

 ad

ad Wirciburgensem scholā insignem pędotribes admissus. Eo tempore Henricus imperator quintus, in Italiam rebus agendis proficiscens, se non armatis militibus solum, sed & peritis atque literatis uiris muniuit, ut per illos cuilibet poscēti rationē in omni eruditione redderet. Inter eos Dauidē hunc capellanum habuit, doctrina ac morū probitate pręcipuū. Qui iussus ab eo (ut Vrspergensis abbas est author) itineris cursū, rerūque in illo gestarū ordinē, facili stilo, quo ab omnib' intelligeretur, congessit. Quod opus pręnotauit,

Expeditionis seriem, *li.iij.*
Magistratuū insignia, *li.1.*
Apologiam ad Cæsarem, *li.ij.*
De regno Scotiæ, *li,1,*

Et his longe plura protulit. Simplicibus & indoctis (inquit antedictus Vrspergius) consuluit historicus iste, in expeditionum opere, per sermonis rusticitatem, ne cuiquam esset eius lectio grauis. Claruit āno uere pietatis, 1110, apud Scotos regnante Alexandro primo.

Valtherus Calenus, Oxoniēsis archidiacon9, Anglus ex Britannorū genere natus (quo uocabulo soli tunc gloriabantur Cambrij seu Gualli) eruditionis & nominis fama per uniuersam Angliam innotuit. Homo iste arte oratoria, & exoticis siue aliūde adportatis historijs, insigniter locupletatus uetustissimum quēdam Britānici sermonis codicem (qui a Bruto Britānorū primo rege, ad Cadwalladrum Cadwallonis inclytum filium, gesta continebat) in Latinum sermonē Galfrido Monemuthensi uertendū tradidit. Huius historię a multis impugnatę defensionem, egregie suscepit Pōticus Virūnius, Italicus scriptor, ob rerum in ea antiquarum tractationem, dū ad Epitomen seu

ſeu breue compendiũ eandẽ reduxit. Et ne ſuo tandẽ deeſſet officio Gualtherus, ab eo tẽpore ad ſuam ętatẽ, per quadringẽtos & eo amplius annos, nõ inelegãti ſermone protraxit.

Britannorum Annales, li. 1.
Epiſtolas familiares, li. 1.

Atque alia plura edidit, de quib' ſcriptores fere õnes tacẽt. Perpulchra ac ſolida oratione, ſua lectoribus proponit quo attentiorem ab eis eliceret affectũ. Claruiſſe interim fertur incarnati filij Dei ãno. 1120. ſub Hẽrico Anglorũ rege primo.

FLorentius Wigornienſis monachus, genere quidẽ Anglus, utraq; diſciplina diuina & hũmana prę-ditus, maximũ ſibi apud ſuos, ex ęditis facinorib' doctrinę comparabat nomen. Ingenium habebat ad quoduis apertum atque conſpicuũ, memoriamque fœlicem ac copioſam. Ex frequenti & crebra Chronicorũ lectione, Chronographus euaſit ſui temporis maximus, Gildam, Bedam, Adonem, Marianũ, Sigebertũ, atque iſtiuſmodi alios non improbe ſecutus. Illuſtrium uirorum facta iuſto tẽporũ ordine, debitaque locorum deſcriptione, ueluti lucida quadã pictura ob oculos poſuit. Reliquitque demũ poſteris eximiũ ingenij ſui monumẽtum & donũ, latino ſermone cõſcriptũ, ad laudabilem ſuę gentis memoriam.

De rebus geſtis Anglorum, li. 1.

Et nonnulla alia, ſed ex ſcriptorum neglectione pene obliterata. Obijt tandem non ſine ſuorum luctu, anno nati ſeruatoris. 1119. ſub antedicto Anglorum rege Henrico primo. Huius in annorum ſupputatione labore, adiutum ſe fatetur Ranulphus Higidenus, Ceſtrienſis monachus in ſuo Polychronico.

Eadmerus

Admerus Cantuariȩ ad Fanum Seruatoris monachus, Anglus natione, Anselmi eiusdem sedis archipręsulis auditor olim atque coniũctissimus discipulus, uenenosi sub eo calicis meretricis magnȩ poculum hausit. Imbibitis primum gentiliũ philosophorũ ac poetarũ fęcibus, nihil magis in uotis habuit, quã pro Antichristi regno ꝑpagãdo, diuinas corrũpere leges, atque aniles fabulas ueritati anteferre. Hęc ꝑfecto luce clariora sunt inspicienti ineptissima opuscula quę exarauit, dũ adhuc habitaret Cantuariȩ, ac postea fuisset ad fanum Albani ditissimus abbas. Scripsit nempe grande uolumen de discordia illa magna (quę tam diu durauerat) inter Guilhelmum Rufum Anglorum regem a Normannorũ uictoria secundũ, & Anselmũ pręfatum, in quo plenis (ut aiũt) buccis, Bestię Romanę tuetur partes, eique pręfixit titulum,

De libertate ecclesiastica, li. 1.
Vitam Anselmi archiepiscopi, li. 1.
Historiarum collectanea, li. 1.

De cęteris nihil adhuc uidi. Portẽta plurima suis immiscuit scriptis, quo dementaret lectores incautos. Claruit pręstigiator & iniquus sophista, ãno a christianę salutis origine ꝑ natũ Dei filiũ. 1120. Anglis dominãte Henrico primo rege pręfato.

Eruasius Dorobernensis, seu Cantuariensis sub Benedicti instituto ad Seruatoris quoque Fanum cœnobita, natione Anglus tam diuinarum quam humanarum in suo conuentu literarum interpres habebatur non infimus. Hanc urben uetustissimã, que abest a mari millia passuũ. xij. Ruthubrasium Britannorum regẽ a Bruto nonũ, scriptores condidisse affirmant, anno ante seruatorem natum. 885. Cantiorum re uera emporiũ celebre est, & tam

& tam propinquis quam a longe remotis gentibus ob innumeras in ea superstitiones, maxime olim frequentatum. Ipsius illustria facta non tacuit hic naturalis eius alũnus Geruasius, dũ chartis accurate commisit inter alia scripta,

Anglicarum rerum historiam, li.1.

Cęterorum eius opusculorum titulos adnotare, supersederunt authores fere omnes, quũ nihilominus ędiderit plura. Eadmero predicto manebit hic socius, ob cõmunem utriusque in uno monasterio, licet tẽporibus diuersis, educationẽ, donec nouero sub quo floruerit rege.

Elsus Armachanus archiepiscopus, & totius Hibernię primas, ex nobilissimo Hiberniẽsium natus gñe, post elemẽta prima, literarum adhuc auidior, pertrãsito mari, ad Oxoniũ accessit, florẽtissimũ Anglorum gymnasiũ. Vbi excussis per complusculos annos omnibus omniũ exercitijs, cum magnis doctrinę thesauris in patriã remeabat. Vxorẽ ac liberos habebat Celsus, etiã in episcopatu, ut moris erat apud Hibernos ad eam ętatẽ usque. Hęreditaria enim successione põtificatũ cum spiritali totius terrę primatu, per.xv.generationes gerebant, & eorum octo literatissimi, sine ordinibus papisticis. Nec patiebantur episcopari quẽquam in illa diocœsi, extra eandem familiam ac tribum. Hęc post Bernardum in uita Malachię, adfirmant Vincentius, Antoninus & Petrus de Venetijs, iudicantes ex tyrannico Antichristi spiritu, rem esse omni morte puniendam, Celsus tandem ab his seductus, qui in hypocrisi mendacia docebant, demoniorum doctrinam in clero coniugia damnantem, delirus senex introduxit in Hiberniam primus, scribens ad eorum ecclesiam,

Vt Malachias succederet, li.1.

Ad eundem Malachiam, *epi.plu.*

Composuit & alia nõnulla. Obijsse quoque fertur circa annũ a Christi incarnatiõe.1120.in sua ecclesia sepult⁹. Post.xxxiiij. annos Hadrianus papa.4.& post ãnos adhuc.xvi.Alexãder. 3.Henrico regi secundo tyrannice prçceperunt,ut Hibernos papistico clero,ob spreta suorũ episcoporũ coniugia,rebelles atque hçreticos opprimeret. Confirmaueruntque illum ex ea uictoria Hibernicç regionis dominũ.hac semper seruata cõditione,ut ex singulis domib⁹ Petro denarium ãnuatim persoluant.Hçc inueniuntur apud Hardingum & Treueth.

GVilhelmus Malmesberiensis,Benedictinç sodalitatis monachus,& Anglus natione,sub prçceptorib⁹ probis priorem çtatem omnem politioribus nõ infœliciter occupabat studijs. Vir erat suo sçculo in omni genere bonarũ literarũ plane eruditissimus,& in eruẽdis antiquitatibus,ingenio,diligentia,curaque singularis. Anglicç nationis studiosissim⁹ illustrator,a primo Anglosaxonũ in Britanniam aduentu,per pontificum ac regũ seriem historias deduxit elegantes ac pulcherrimas,nisi quod execrabiles quasdam superstitiones, ex synceri iudicij defectu immodice extulerit. Enimuero corruptissimum illud tunc fuerat sçculũ, Satana post solutionem in clero tam importune atque impetuose dominante. Verũtamen in hoc nobis profuisse plurimũ creditur,quod illius çtatis naturã graphice & ad uiuũ nobis depinxerit. Composuit alioqui celeberrimus scriptor, inter lucubrationes certe magnificas,ad Robertum Claudiocestrię ducem Henrici regis primi Nothum,

De regibus Anglicis, *li.v.*
Pontificum uitas, *li.v.*
Historiam nouellam, *li.iij.*

Vitam

Vitam Dunstani archiepiscopi. li.ij.
Antiqutates Glasconiæ, li.1.
De gente Wydenorum, li.1.
Sermones, & epistolas, li.1.

Atque alia cõplura. Henrico Soliaco Wintoniensi episcopo, & Stephani regis fratri, Antiquitates Glasconiẽses dedicauit. Claruit anno post natum seruatorem Iesũ, 1130, tãdẽque mortuus est senex circa primos Henrici secũdi regis annos, Malmesberię sepultus. Istum inter pręcipuos historialis Speculi sui authores enumerat Vincentius ille Beluacensis ingentiũ chronicorum consarcinator.

ADelardus Anglicus, spectatę indolis adolescẽs (q̃d futurę suę probitatis cõmõstrabat specimen) uirẽte adhuc ętate, cum antiquis sapientię amatoribus peregrina petijt studia. Auditis illis qui apud Parisium atque alibi peritiores habebantur, cum magno literarum lucro in patriam est reuersus. Erat certe philosopus, rhetor, ac medicus non uulgariter eruditus, facundia & ingenio excellens. Post publicatas tandem in Anglicis gymnasijs lecturas, ut doctrinę suę reliquias etiam mortuus, suis impertiret posteris, subsequens opus edidit,

Quæstionum naturaliũ, li.1. *Cum in Angliam nuper redierim,*
In re medica quoque, li.plu.

Nihil aliud in historijs memoratur. De rerum naturaliũ ĩitijs & effectibus, contra uarias ac uanas ueterum philosophorum opiniones, in primo suo agit opere. In cuius pręfatione claruisse se patefecit, anno uirginei partus, 1130. Anglis adhuc imperante Henrico rege primo.

Icardus de Sancto Victore, ad muros Pariſienſes olim ſub titulo diui Auguſtini canonicus regularis, natione Scotus, ex continua paleſtrę literarię exercitatione diſputator acutiſſimus euaſit. Vnde & ſpecioſum ei uidebatur, atque rerum ſacrarum intellectioni conducibile, omnia Peripateticorũ more diffinire & diuidere, ac per demonſtrationes naturales probare. Ingenij ſublimitate exęſtuans. Apoſtolis & Prophetis multo peritior haberi uoluit, ęterno Chriſti ſpiritui Platonicas Ideas pręferens. Diuinã philoſophiam a ſui ſpiritus uigore, ad frigidas allegorias Eſſenorũ exemplo, immo modernorum Anabaptiſtarum more deduxit, ad opera noſtra ea trahens, quę ad Dei uerba ſeu fidei regnum ſpectent, Ita erexit ſeſe contra Deum ſapientia carnis, uiam parans Antichriſti regno. Nam & de Authoritate Petri pro papa, ac de monachorum profectu pro confirmanda hypocriſi, inutilia plura diſputabat. Ad perpetuandã demũ ſui nominis gloriã, Hęc uolumina contexuit,

De ſancta Trinitate,	li.vi.	*Iuſtus meus ex fide uiuit,*
De gratia contemplationis,	li.v:	*Surge domine in requiem tuam,*
De duodecim patriarchis,	li.1.	*Beniamin adoleſentulus,*
De Archa myſtica,	li.v:	*Myſticam illam Moſi, & c.*
In Cantica canticorum,	li.1.	*In lectulo, & c. Anima quæ Deũ,*
De exterminatione mali,	li.ij:	*Quid eſt tibi mare quod fugiſti:*
De promotione boni,	li.1.	*Omne caput languidum, & omne,*
Contra Iudaizantes,	li.1.	*Ecce uirgo concipiet & pariet,*
De tabernaculo fœderis,	li.1.	
De .xlij. Manſionibus,	li.1.	
De .iiij. gradibus charitatis,	li.1.	
De charitate uiolenta,	li.1.	

De

De sacerdotio Melchisedech,	li.1.	
De .xij. apparitoribus,	li.1.	
De studio sapientiæ	li.1.	
De profectu Monachorum,	li.1.	
De oratione mentali,	li.1.	
De triplici holocausto,	li.1.	
De tribus appropriatis,	li.1.	Quæris a me, mi Bernarde,
De authoritate Petri,	li.1.	Quodcũque ligaueris super ter.
De potestate iudiciaria,	li.1.	In regeneratione cum sederit,
De peccatorum differentia,	li.1.	Quoniam quæstioni tuæ, &c.
De instructione nouitiorum,	li.1.	Afferte domino filios Dei c.
De spiritu blasphemiæ,	li.1.	Quę in Euangelio leguntur,
De officijs ecclesiæ,	li.1.	
De diuersis affectibus,	li.1.	
Epitomen Bibliorum,	li.1.	
Explanationes psalmorum,	li.1.	
In Trenos hieremiæ,	li.1.	
In Apocalypsim Ioannis,	li.1.	Accipe charissime frater & hoc,
In Danielem prophetam,	li.iij.	Quoniam illud Nabugodonosor,
Exceptionum uel diuisionũ,	li.iiij.	Deus sũme bonus & immutabilis,
In Esaiam prophetam,	li.1.	Exponens illud, Ad me clama ex.
De uerbis Esaiæ,	li.1.	In illa die, nutriet homo uaccã,
De uerbis Apostoli,	li.1.	Quæris quomodo ab Apostolis,
Aliud opus de Apostoli uerbis,	li.1.	Ea quæ de lege & Apostolo, c.
Aduersus quẽdam Andream,	li.1.	
Chronica a mundi initio,	li.1.	
De gemino paschate,	li.1.	
De uisione Nabuchodonosor,	li.1.	
De sacrificijs Abrahæ et Dauid,	li.1.	
De sacrificijs Abrahæ et Mariæ,	li.1.	
De Apostolorum actis,	li.1.	Misit Herodes rex manus, ut

De uitæ nouitate, li.1. Expurgate uetus fermentum,
De quatuor uentis, li.1.
Confeßionale, li.1.
De statu interioris hominis, li.iij.
De eruditione eiusdem, li.iij.
De uerbo incarnato, li.1.
De Emanuele, li.ij.
De plagis in mundi fine li.1.
Difficultatum declarationes, li.1.
De Spiritus sancti amore, li.1.
Quibus prosint eleemosynæ, li.1.
De baptismo Christi, li.1.
Cõparatiões Christi & Mariæ, li.1.
In signum populorum, Christus, li.1.
Difficultates ex tabernaculo, li.1.
De templo Salomonis, li.1.
Regum Iudæ & Israel tẽpora, li.1.
De uisione Ezechielis, li.1.
De templo Ezechielis, li.1.
In die paschæ ho.1.
De paraclæti mißione ho.1.

Atque alia sine certo numero. In libro tertio de Gestis Scotorum, ca.11. habet Ioannes Maior, quod omniũ primus Christiparam uirginem originali noxa leuarit. Quam futile atque otiosum hoc fuerit, iudicent qui christiane sint docti. Claruit anno incarnati Messię.1140. sub Dauide Scotorũ rege primo, Parisijs tandem ad diuum Victorem sepultus.

Henricus Hũtingtonẽsis archidiaconus, Anglus natione, Augustinianę familię Canonicus (ut uocant) regularis, historicus egregius ab ipso Polydoro Vergilio, & ꝓbatus author a Ioanne Lelando

Lelando antiquario pronũciatur. Iste gentis suę antiquitates ab initio, pręcipue tamen a Saxonũ aduentu in hãc regionẽ, mẽbranis non infœliciter commendauit, ne ulla unquã tem poris iniuria in obliuionem irent. Censuit ad uitę instutionẽ post scripturarũ studia utilissimas esse historias, q̃d diuersarũ rerum exemplis, optimos quosque ad uirtutes accẽdant, & scelestos atque impios a uitijs, infamię metu deterreãt. Interim si quid impostricium fabularum immiscuerit, temporis malitiei est ascribendũ. Coaceruauit tandẽ ad posterorũ lectionẽ,

De regibus Anglorum, li. viij.
Historiam perbreuem, li. 1.
Epistolas & carmina, li. 1.

Cum alijs nõnullis. Alphredũ magnũ eiusq; filiã Ethelfledã, ac alios heroes, elegãtib⁹ carminib⁹ ad sydera tollebat. Anno a salutifero uirginis partu, 1148. sub Anglorũ rege Stephano claruisse, ex hoc maxime iudicat. q̃d in eo sua finiuerit Chronica. Sed ubi obierit mortem nullibi est compertum.

TVndalus Hibernus, Cassellensis metropolis in Australi regionis parte alumnus, genere quidem nobilis & eques auratus, sed animo crudelis ac maliuolus fuisse commemoratur. De ipso papistę miranda & prodigiosa referunt, precipue Ioannes Hagen Carthusianus Teutonicę nationis, pro implẽda eorum insatiabili crumena. Vt quod a domino percussus fuerit subitanea morte, quia eorum templa cum sacris neglexerit, & quod Gehẽnã atque alia subterranea inuiserit loca, angelos ac demones allocutus. Talia tunc fingebant scelestissimi monachi ut in perpetuum terrorẽ deijcerẽt miseras hominum conscientias. Reuersum tandem ab inferis scribunt, ac exarauisse commentant,

Apparitionum suarum, li. 1. *Cum anima mea corpus exueret,*

His &

His & consimilibus terriculamentis, suũ purgatorium eliciunt, missas pro defunctis fabricant, atque animarũ nundinas constituunt. Claruit Tundalus anno redemptionis humanę 1149, regnante apud Anglos rege Stephano, & Satana suas operante nequitias.

GAlfridus Arthurius, de Monmouth, seu Monemuthensis, ex Britannorũ genere oriũdus, Benedictinensis farinę monachus, quia de rege Arthurio perplura conscripserat, Arthurij cognomentum accepit. Sunt qui istum plus iusto redarguunt, pręcise Guilhelmus Nouoburgensis, & post eũ Polydorus Vergilius, quod immodice (ut illis uidebatur) suos extulerit Britannos. Hi non consyderabant, apud Homerum & scriptores antiquos fere omnes, tam Gręcos quã Latinos, immo apud seipsos, id esse cõmune. Interpres autẽ Galfridus erat, non fictor historię. & homo ętate sua tã prosa quam carmine eruditus. Bene igitur habet, quod eius defendendam susceperit causam Ponticus Virũnius Italus, qui in gratiam Beduarę clarissimę apud Venetos familię (quę ex Britannis uenerat) historiã eius Britannicam epitomauit, hoc de eo testimonium ferens. Galfridus (inquit) historicus egregius & Cardinalis, magnę uir authoritatis apud Robertum Claudiocestrię ducem, Henrici regis filiũ, ac patrię suę curiosissimus fautor, ex sũma philosophia atque archiuis regalib⁹, historiam antiquissimam continua serie ab ipsis Troianis collegit. Verissimas esse Britannorum historias, arguit regum occidẽtaliũ consuetudo, quę erat, semper secũ habere eos qui ueritate pręcipua, eorũ gesta notarent. Hęc ille. Sũt Galfridi scripta, etiam ab eius ęmulis, frequentius usurpata. nec habent in Britãnorũ antiquitatib⁹ explicãdis testimoniũ maius.

+ + primtes pallites

[illegible]

malus. Si in annorũ ſupputatione cũ quibuſdam alijs chronographis non concordarit, quia cõmune apud eos eſt malũ, facilius tollerabitur. Trãſtulit in Latinũ ſermonẽ, ad pręfatũ Claudioceſtrię ducem illuſtrem Robertũ, ex uarijs collectã,

Britannorum hiſtoriam, li. vij. *Cum mecum multa & de multis,*
Prædictiones Ambro. Merlini, li. 1. *Coegit me Alexander præſul,*
Vaticinia Merlini Caledonij, li. 1.
Vitam Arthuri regis, li. 1.
Breuiarium Gildæ, li. 1.
Diuerſi generis carmina, li. 1.

Et alia nonnulla. In prędicta hiſtoria (quod Britãnicũ opus uocant) regum ſucceſſiones per ordinem pandit, a Bruto & Troianis uſque ad dominicę natiuitatis annum .689. Vtrũq; uero Merlinum, Ambroſium proſa, & Caledonium uerſu, nõ omnino inerudite, ſua uerſione illuſtrauit. Claruit epiſcopus Aſaphẽſis, ãno dñi. 1150. ſub Anglorũ rege Stephano, iuxta Matheum Florilegum in ſuis hiſtoriarum floribus.

CArodocus Laucarbanẽſis, de Cãbria ſeu Guallia Anglicorum Britonum prouintia oriundus, Galfrido Monemuthenſi prędicto cõterraneus atque contẽporaneus fuit. A ſcopo aberrauit in ſuo Breuiario de Francorum origine, Ioãnes Tritemius, uir alioqui doctiſſimus (ubi de iſto Carodoco atque eius achate Galfrido honeſtam facit mentionẽ) Guallos, qui populi Britannici ſũt, pro Gallis accipiens. A uocũ ſimilitudine deceptus erat, ut olim Stephanus quidã Grecus, qui pro Galatia Galileã uſurpauit. Carodocus uero pro ſua gente ſtudioſus, Guallorũ ſiue Britannicorum principũ ſucceſſiones, annos, tempora, & geſta a Cadwalladro incipiens, per Idwallã Venedotię tetrarchã ad ſuã ętatem uſque, lucu

lento sermone descripsit Quod opus prenotauit,

Britannorum successiones, li,1.

Alia eius scripta, ab historiographis citari, cõpertũ nõ habeo. Suos annales ab anno christianę salutis, 689, quo Galfridus suam terminauit historiam, ad annum usque. 1150. per, cccc, &, lx, circiter annos perduxit, In quo sub Stephano Anglorum rege prefato claruit.

Obertus ketenensis, natione Anglus, degustatis primũ in Anglorum gymnasijs, humanarũ scientiarum elementis, ultramarinas uisitare prouincias animo constituit, Peragratis igitur, Gallia, Italia, Dalmatia, & Gręcia, tandem peruenit in Asiam, Vbi non paruo tũ labore tum uitę suę periculo, inter Saracenos, truculẽtissimorũ hominũ genus, Arabicam linguam ad perfectũ didicit, In Hispaniam postremo reuersus, circa Hyberum fluuium astrologicę arti cũ Hermãno Dalmata magni itineris sui comite studuit, Conductus ibi non paruo pręcio per Petrum quendam Cluniacensium monachorũ abbatem, dũ imperator Adelfonsus Caurięsem urbem expugnaret, transtulit a lingua Arabica in Latinum sermonẽ, ex quatuor libris in unam Epitomen reductum,

Machumeti Alchoranum, li, 1. *Domino suo Petro diuino instinct.*

De doctrina Machumetica, li, 1.

Ad uiros eruditos, epi. plu.

Et quędã alia, Huius meminit uersionis Nicolaus Cusanus, in cribratione eiusdem Alchorani, li. primo, Fuit Robertus Papilonensis ecclesię in Hispania, archidiaconus, Et claruit anno seruatoris nostri, 1143. quo hęc erant facta, regnãte apud Anglos rege Stephano, Papiloneque sepelitur.

Nicolaus

Icolaus de sancto Albano, Anglus, & eiusdē cœnobij Benedictinorum (quod a Londino. xx. passuum millibus distat) ditissimi abbatis filius, cū postularet in monachū recipi, repulsam quia spurius erat, patiebatur ignominiosā. Spectatis tamen moribus atque literis insistēs, Romę sub Eugenio tertio (forte fuerat ei a cubiculis quoque) ad natalis soli memoriam, episcopus Albanēsis est effectus, Prius erat Canonicorū regulariū abbas, ad sāctum Rufū in Prouincia, Norwegios (papistica legatione fungens), Antichristiano charactere signauit. Romanus pontifex tandem sub Hadriani quarti nomine constitutus, Arnoldū Brixiensē episcopum administrationem ciuilē in clero non ferentem, hęreseos dānauit, ac imperatorē Fridericum primū, prodigiosi sui fastus pie admonētē, diris deuouit execrationibus. Ediderat enim ante suum papatum, ad Hugonem abbatem diui Remigij,

De conceptione Mariæ,	*li.ij.*
Ad Petrum Pontiniacum,	*li,1,*
De sua legatione,	*li.1.*
Decretales epistolas,	*li.1.*
Ad Henricū.2.cōtra Hibernos,	*epi.1.*

Bale blasphem etc. Xpi enim charactere Norwegios signauit.

Atque alia nonnulla. Hac sępe usus est facetia ad Ioannem Saresburiensem Anglū, sibi olim familiarem. Ambire pontificatū (inquit) est Romulo succedere ī parricidijs, nō Petro in pascendis ouibus. Quum Arignami demū exspatiaretur cum suis, aduolans in os eius musca, pręclusit illi spiritum, anno a Christo nato.1159. post.iiij. sui pontificatus ānos atq; x. menses Romęque in diui Petri basilica sepelitur, regnante apud Anglos Henrico rege secundo.

Nicholas Breakspear

Nicholas lucratus Norweg ad fidem

Choaked a flie.

Vilhelmus Rhieuallensis, Anglus, Cisterciensis monachus, post longa diuersarũ artiũ studia ad historiam ut ad humanę uitę ex rerum gestarum narratione magistrã pręcipuã, se sedulus cõtulit. In ea cogitauit humana ingenia, ex multarum rerũ cognitione, instructiora reddi, propositis passim ob oculos utriusque fortunę exemplis. Ex probatis quibusdam authoribus, ad instar apis nonnulla collegit, quibus audita per fidedignos enarratores, ac proprijs oculis uisa, artificiose superaddidit, sed utinam absque omni superstitione. Reliquit sic tandem, ut & uita defunctus, studiorum suorum participes faceret posteros,

Chronicorum opus, li. 1.

Quod alia adhuc pręter ista scripserit, nõ satis constat. Inter Polychronici sui pręcipuos authores, & istum connumerat Ranulphus Cestriensis monachus. Claruisse autem fertur, christiãę religiõis ãno, 1160, sub Hẽrico Anglorũ rege secũdo.

Etrus de Blesis, natione Gallus, sed ex Anglorum genere oriũdus, uir lingua disertus & eloquẽs, õnimodo nitidioris doctrinę honestamẽto nobilitabatur. Non assentator Gnatonicus palpare, sed pręco ueridicus, principũ ac pręlatorum uitia modeste redarguere nõ uerens, in gratiã sic uenit coram Henrico rege, ut archidiaconatu primũ Bathoniensi, postea Londinensi, ac tandem Cantuariensi per illum donaretur. Thomę Becketi Cantuariorum archipręsulis (quẽ pro rarissimo numine tũc cler' habebat) ad plęrosque tumẽtem arrogantiã in epistolis & colloquijs diserte detegebat. Clerũque ipsum sępiuscule uocat Syriam, Edom, uitulos Bethel, idola Aegypti, pingues Samarię, sacerdotes

Baal,

Baal, Iudices qui cõdunt leges iniquas, & multo plura. Episcopi domo (inquit) ut cum familia dominum cõprehẽdam, nihil est dãnabilius ad meritum, nihil inhonestius ad mores, nihil sordidius ad cõscientiam, nihil culpabilius ad famam, nihil perniciosius ad exemplum. Aufer domine de domo tua Idolũ, & confringe cornua peccatoris. Munera Rome õnia peruertunt, & omnia monachis licere permittunt, immo ad omnes carnis illecebras, quas ãnua redimũt pensione. Cãtãtur eorũ turpitudines in tentorij Geth, & in compitis Ascalonis. Sic factus est princeps Sodomorũ, discipulis post eum in cathedra pestilẽtię sedentibus. & cet. Ingenio acutissimus fuit, atque oratione promptissimus, multasque eruditas lucubrationes emisit, ad posteritatis cõmoditatẽ. Has uidelicet,

De amicitia christiana, li. 1. *Quoniam diminutæ sunt uerita*,
De pœnitentia salutari, li. 1. *Rogasti me ut tibi aliquid*.
De accelerando passagio, li. 1. *Quis dabit capiti meo & cet*.
De qualitate pœnitentię, li. 1. *Nimia tui rigoris austeritas*,
De sapientię studio, li. 1. *Diuisus es, & cor tuum*,
Contra deprauatorem, li. 1. *Exhortatiũculam tuam*,
Exhortationem ad abbatem, li. ij. *Electus es a uestris fratribus*,
De officio episcopi, li. 1. *Petis instantius reuerende pater*,
De periculo prælatorum, li. 1. *Quotiens recolo uerba, & cet*.
De uita clericorum curialium, li. 1. *Gratias ago gratiæ uestræ quam*,
Epistolarum numero. 184. li. 1. *Rogatus a uobis, epistolas*,
De præstigijs fortunæ, li. ij.
Sermones de ieiunio, li. 1.
De conuersione Pauli, li. 1.
De transfiguratione domini, li. 1.
De synodis celebrandis, li. 1. *Sic nos existimet homo*,
Vitam patientis Iob, li. 1. *Henrico illustrissimo Anglorum*,
Manipulum florum, li. 1.

Acta Henrici Secundi, li.1.
De perfidia Iudeorum, li.1.
Et alios adhuc tractatus, nobis plane (quibus non omnia uidere licet) incognitos. Ioanni Saresburiensi Anglo, tunc Carnotensi episcopo, amicissimus erat, ad quem nonnullas dictarat epistolas. Claruit ãno a nato Messia, 1160, sub Hẽrico rege secundo, Bathonię tandem sepulus.

SImeon Dunelmẽsis, ex Septentrionali insulę regione Anglus, & illius magni Benedictinorũ cœnobij pręcentor, utriusque philosophię, olim iuuenis ac literarum amator, Oxonij perlustrauit secreta. Sane uir erat suo sęculo in scientijs multis eleganter eruditus, pręsertim Mathematicis, ex quo per eam patriam, magnum sibi comparauit nomen. Ex uaria quoque ac recondita rerum memorabilium cognitione, singularis euasit in earum narratione chronographus. Nam & a morte Bedę uenerabilis (qui in eodem quiescit monasterio) historiam solennem commodissime inchoauit, illustria perstringens Anglorum & Danorum facta, spatio plusquam quadringentorum & uiginti nouem annorum. Quibus postea uiginti quinque superadidit annos Ioannes Hagustaldensis, historicus non ignobilis, ut patebit in sequentibus. Atque ut demum titulos apponam, Simeon scripsit,
De gestis Anglorum, li.1.
De rebus Dunelmensium, li.1.
Credibile est & alia illum edidisse nonnulla. Verum, hęc sola eum commentasse scriptores tradunt. Claruit anno ab apparente in carne Dei filio, 1164. quo primam finiuit historiam, sub Henrico Anglorum rege secundo, Dunelmi tandem post fata sepultus.

Alredus

Lredus Rhieuallis, in Eboracēsi diocœsi Cistertiensium monachorum abbas, natione Anglus, genere, doctrina, & inculpatę uitę moribus (ut Ioannes Capgrauius habet) pręclarus emicuit. Dauidi Scotorum regi familiarissimus adhuc adolescens, episcopatum papisticum ac alios honores mundanos omnino recusabat, ut ad uirtutum exercitia, maxime ad Euangelij predicationem expeditior haberetur. Varios ad tumultuaria certamina principū motus, immo ubi nulla spes pacis expectabatur, mira solebat industria compescere, atque ad optatum perducere finem. Vir erat, ut alter Bernardus, ingenio pius, & consilio modestissimus. Diui Aurelij Augustini confessiones pro immenso semper habebat thesauro. Composuit inter cętera ad Laurentium Visimonasteriensis cœnobij abbatem,

Vitā Edwardi Anglorū regis, li.1.
Vitam Dauid Scotorum regis, li.1.
Vitam Margaritæ reginæ, li.1.
Homelias triginta tres, li.1.
Super onus Babylonis in Esa. li.iij.
De spirituali amicitia, li.1.
De natura animæ, li.1.
De dotibus eiusdem, li.1.
Epistolas quoque plures, li.1.

Atque alia id genus multa. Opusculum de uita regis Edwardi (quod plusquā.xxvi.capita continet) Henrico regi secundo prefatus Laurentius obtulit. Rhieuallę migrauit ab hoc sęculo uir pius, anno salutis humanę .1166. pridie idus Ianuarij, uitę uero suę.lvij. sub prędicto Henrico regis Ioannis filio.

Ioannes

IOannes Oxenforde, uel de Oxonia (quē Hector Boethius in prefatione ad Iacobum quintū regem, a Vado boū cognominat) Anglus ex Britānorū genere procreatus, post susceptos in Gymnasio labores, multiplici literarum eruditione clarissimus effulsit. Dum adhuc magnifici illius Sarisburiensis collegij decanus extitisset, inter Britannicarum historiarum consarcinatores post Galfridum Monemuthensem (eodē Boethio teste) precipuus habebatur. Enucleatissime principum gesta, consilia, pugnas, & exitus uarios ex diuersis authoribus, ad suā etatē non absque sudore deduxit. Doctrina, ingenio, & sermone ualebat plurimum, dū Henrico regi a sacellis esset, maxime dū eius sūma ligatione cum Gilberto Folioth atque alijs magnis uiris, ad Alexandrum papā tertium Rome & Senonis in Gallia, aduersus Thomā Cantuariensē fungeretur. Inter alia erudita opuscula, hominum memorie commendauit,

Auream historiam, li. 1.
Pro rege contra Becketum, li. 1.
Ad Ricardum Cantuariensem, epi. 1.

Orationes, epistolas, & alia nonnulla. Electus fuit atque cōstitutus episcopus Nordouicensis, anno ab initio communis hominum salutis per christū, 1174. Anglis imperāte Henrico secundo, ut habent probati authores Nicolaus Treueth ac Matheus in historiarum floribus.

THomas Becket, Anglus, ex parentibus superstitiosis Londini progenitus, omni petulantia iuuenili effrenataque lasciuia adolescentiā suā inaniter transegit. Post furta & cedes, pontificij iuris cautelis armatus, fit primo sub archipresule Theobaldo archidiaconus Cantuarie, postea sūmus sub

rege totius regni cancellarius, ac tandē archiepiscopus, primas, & a latere Romanę sedis legatus. Omnem ex tunc exercens pro ampliando Antichristi regno tyrannidem, etiam in regem Henricum est furiose debacchatus. Ad mortem usq; contendebat, sacerdotes aut clericos ob homicidia, latrocinia, siue alia id genus flagitia, non esse per magistratum publicū mulctandos. Asseruitque ad ecclesię spectare libertatē, nihil iuris habere regem in unctos & rasos, quādiu sunt papę creaturę. Anno igitur. xlviij. post eius mortē, quęstio Parisijs inter magistros uentilata erat (inquit Cęsarius in. 8. dialogorū libro, ca. 69.) an dānatus uel saluatus esset. Fatebatur tunc Rogerus quidam Normannus, fuisse illū morte dignū, quod contumax esset erga Dei ministrum regem. Protulit ecōtrario Petrus Parisiensis cantor, quod ex miraculis fuisset martyr, & quia pro cleri causis mortem obijsset. Scripsit inter cętera Thomas, pro prędictis erroribus confirmandis,

Processū ad papam Alexandrū, li. 1.
Ad suos coepiscopos, li. 1. *Fraternitati uestrae scriptum,*
Apologiā ad Gilbertum, li. 1. *Mirandum & uehementer stupēdū,*
Epistolas ad diuersos, li. 1.

Hoc quoque barbarum, ac sine sapore ad Mariam encomion edidisse fertur, Gaude flore uirginali, & cet. Interijt tandem scelestissimus Anglici regni proditor, capitis uertice gladijs uulnerato, quarto calendas Ianuarij, āno a christi natali. 1171. & ętatis suę. liij. Cantuarię sepultus, regnante Henrico secūdo. In papisticorūque deorum numerum post triēnium per Alexandrum papam est relatus. he was murthered in his church by 4 ye Kings ... or King ...

Gilbertus Folioth, Anglus, Canonicorum regulariū Lecestriensis abbas, & episcopus primo Herefordensis, postea Londinēsis, uir grandęuus & impēse eruditus, regi Henrico persuasit, ut Iosaphat regis

exemplo clerum haberet subditum. Videbat tunc eos in priuatis eorum conciliabulis, multa superbe aduersus eũ moliri, quod impudentibus eorum obstiterit uitijs. Nec Thomę Becketo ex altera parte pepercit, quin illi in faciẽ exprobrauerit superbam ac arrogantem ingratitudinem, quod ex nihilo eleuatus, contra tam pingnẽ & propensum amicum tanta excitarit scandala. Dicens esse ęquũ & sanctũ, ut ob cędes & furta (quę tunc multa in clero fiebant) etiam sacerdotes inter alios sceleratos patria plecterẽtur lege. Protulit iste ad Alexandrũ Romanum pontificem tertium dũ esset cũ prędicto Ioanne supremus nuncius,

Pro causa regis Henrici, li.1. *Vestram paternitatem meminisse,*
Super executione mandati, li.1. *Mandatũ uestrũ pater ĩ Christo,*
Inuectiuas in Becketum, li.1.
De superba elatione eiusdem, li.1.

Maioremq; in modum alia. Hunc in sua Apologia confitetur Becketus uirum probum, prudentem, & sacris eruditum literis. Non tamẽ uoluit in ultimo uitę articulo a se anathematizatum relaxare. Obijt anno uirginei partus, 1187, duodecimo calendas Martij, sub Henrico rege secundo.

Joseph of Exeter in the countie of Devon.

IOsephus Deuonius, Iscanus seu Excestriẽsis, Anglus, in extrema regionis ad Meridiẽ parte, & ppe Cornubiam natus, in omni genere bonarum literarum Latine & Gręce doctissimus, atque poetarum ętãte sua facile princeps effulsit. Hic libet introducere facundissimi Ioannis Lelandi Antiquarij de hoc uiro testimonia, cũ nec ualidiora nec ueriora de eo poterimus dare. Iosephus (inquit) Iscę Domnoniorum alumnus, poeta Britannus omnibus numeris elegãtissimus, & aureũ suo sęculo utriusque eloquẽtię flumen. Versus edidit cum antiquitate Romana de palma cõtẽdẽtes,

tendentes. Habent hi uersus suũ geniũ, uicturum quidẽ illũ. Tum pręterea concinnitate quadã apta, elegãtia pura, maiestate iusta, ita tersis adblandiuntur auribus, ut decies repetiti, nisi me uehementer fallit meus adfectus, perplacebũt. Hęc ille. Vnde inter cętera exquisitissimo labore, Iosephus carmine cõposuit opus merito immortale, quod uocauit,

Antiocheiden, li. 1.
De bello Troiano, li. vi.
Carmina diuersa, li. 1.

Et plęraque alia. Bellum uero Troianum ex Darete Phrygio transtulit, ac paraphrasticis carminibus exposuit. Quod opus dedicauit Baldwino Cãtuariẽsi archiepiscopo, qui in Tyro tandem Phœnicię ciuitate obijt, Ricardum regem secutus. Claruit anno salutis humanę. 1173. ut habent Historiarum flores. Qui demum post Guilhelmum Redingensem Anglũ, Ricardi primi Anglorum regis dono, factus est archipręsul Burdegalensis in Vasconia.

IOannes Pictauensis antistes, a claris olim parentibus in Anglia exortus, sed in Gallijs liberaliter educatus nationi suę non infimũ atulit splendorẽ. Vir erat magnę literaturę, & non minoris eloquentię (ut de ipso scriptores commemorant) Mathematicus, philosophus, rhetor, ac theologus pene insuperabilis. Ad dandos enim, repellendosque ictus literarios, multi sunt illum exercitatissimum experti. Elatam arrogantiã Thomę Becketi, & in regẽ Henricũ debacchationes iniquas, collati beneficij memor, omnino ferre nõ poterat, sed ad faciẽ illi obijciens, honestissimis salibus reprehendit. Nec q̃d fuerat Anglorũ primas, aut Romanę sedis legatus, ei quomodolibet pepercit, sed libere ipsũ insectabat̃ & uoce & scriptis, ut inter

alios Stephanus Langton in eiusdem Becketi uita, de eo plēnius narrat. Nempe edidit inter cętera opuscula,

Inuectiones in eundem, li. 1.
Orationes & epistolas, li. 1.

Et alia quędam. Dū ad archiepiscopatum Narbonensem electus, Romam pro pallio perrexisset, ānuente pontifice Lucio tertio, anno uerę pietatis, 1181. clerus eū suscepit in archiepiscopum Lugdunensem, & omnium Galliarum primatem, ut in additionibus Sigeberti refert Robertus Montis naualis, regnante apud Anglos Henrico secundo.

Erebertus de Hoscham, genere quidē Anglus, profanę multitudinis sacerdos (sęcularē uocant) liberalium artium ac scholasticę theologię magisterium Oxonij sortitus, omnino suo non defuit muneri. Vir erat (ut ex scriptis apparet) ingenio callidus ac sermone cōpositus, rhetor, & philosophus argutulus. Istum Stephamus Langton antedictus, Becketū deificans seu authoritate papali canonizans, primū suarum uirtutum (quę nulle erant) testem introducit, in magno uitę eius uolumine. Nam ad aliquot annos dū illi in exilio comes extitisset indiuiduus, peregrinationē eius tā impiā, fucatis depinxit coloribus, quo excęcatis oculis pia uideret & sancta. Sic solent Hypocritę, serpentis antiqui semen, per omnes ętates mundum illudere. Congessit ita mendacibus demonstrationibus plenissima,

Gesta eiusdem Becketi, li. 1.

Atque alia nōnulla, quę nos latent. Transiens tandē in Calabriam Italię regionem, anno ab incarnato Dei uerbo, 1185. cōstituitur archiepiscopus Cusentinus. Et eodem āno cū clero & familia, ac magna ciuium parte obrutus est a terrę motu,

ut habet

ut habet Nicolaus Treueth.

Icardus Douerensis, Anglus, monachorũ Benedictinorum eiusdem oppidi cœnobiarcha, post meritã Becketi necem, Cantuariensi episcopatu a rege Hẽrico donatus, Anagnię ab Alexãdro tertio confirmationẽ ac pontificalia suscepit. Prodit Nicolaus Treueth, uirum hunc fuisse magnę religionis, & in exteriorum administratione industriũ, sed in corrigendis erroribus, defendẽdisque cleri libertatibus, de nimia remissione notatum. Et in epistola. v. Petrus Blesensis. De te conqueruntur (inquit) quod ecclesiam tuam destitueris, quod deieceris eius dignitates, quas Thomas suo rubricauerit sanguine & cet. Fingebãt quidẽ sophistici pręstigiatores, sed mendacissime, quia uir bonus erat, Christum ei in uisu malam minitauisse mortẽ, quod suę ecclesię dissipasset bona. Sic in suis mẽbris tyrannice regnare, quęrebat tunc Antichristus ubique, atque miseras hominũ captiuare consciẽtias. Scripsit igitur, ad Alexandrum papam,

Contra suos perturbatores, *li.1.*
Ad *Petrum Blesensem*, *epi.plu.*
Ad *Henricum regem*, *epi.plu.*
Ad *tres episcopos*, *epi.1.* *In ecclesia Anglorum, dãnosa õni*
Ad *suos coepiscopos*, *epi.1.*

In hac ultima, Hiberniensium pręsulum mores reprehendit, quod a nullo confirmati, episcopalia munera ministrarent. Obijt mortem apud Halinges in Roffensi diocœsi, anno a Christi natiuitate.1184. & pontificatus sui, x, sub Hẽrico rege secundo. ¶ Anglorum multi his diebus summa in diuersis terris gerebant sacerdotia. In Sicilia Gualtherus archipręsul Panormitanus, & Ricardus episcopus Siracusanus, qui

cū Ioāna regina illuc uenerāt. Alibi Guilhelmus archiepiſcopus Burdegalenſis, Gualtherus Rothomagēſis, & alij nōnulli.

IOannes Sareſburienſis, Anglus, bonarum literarum auidus, perceptis artium pręceptiunculis primis, traiectoque mari, celebriora Gallorum, Appulorū, & Italorum frequentabat ſtudia. Dulce ſemper hic habuit in liberalibus muſarum campis exercere ludum, ingenio pręditus ad id dexterimo. Singulari ſic linguę Beneficio ac eruditione pręſtans, Hadriano quarto Romano pontifici atq; Cantuariorum archipręſuli Theobaldo, egregie charus erat. Telis tamen acerbiſſimis inſectabať tūc cleri abuſus. ſcriptor ętatis ſuę longe eloquentiſſimus, carmine excellens & proſa. In ſuo nanque Polycratico, aduerſus eos hęc protulit. Sedent (inquit) in eccleſia Romana Scribę & Pharisęi, ponentes onera importabilia in humeros hominum. Pontifex magnus omnib⁹ grauis, ac pene intollerabilis eſt. Ita debacchātur eius legati, acſi ad eccleſiam flagellandā egreſſus ſit Satan a facie domini. Nocent ſępius, & in eo ſunt diabolo perſimiles. Apud eos iudicium nihil eſt, niſi publica merces. Quęſtum omnem reputant pietatem. Iuſtificant pro muneribus impiū, afflictas grauāt conſcientias, argento & auro mēſas ornant, & exultāt in rebus peſſimis. Siquidē peccata populi comedūt, eis ueſtiuntur, & in eis multipliciter luxuriantur, dū ueri adoratores, in ſpiritu adorant patrem. Qui ab eorum diſſentit doctrina, aut hęreticus iudicať, aut ſciſmaticus. Manifeſtet ergo ſeipſū Chriſtus, & palam faciat uiā qua nobis eſt incedendū, & cet. Thomę Becketo dum archiepiſcopus eſſet, intimus amicus extitit, & in exilio comes, ſed non ideo ſuas omiſit improperare dementias. Inſigne opus congeſſit, de aulicorum nugis, per multa philoſophorum exempla, quod,

Polycraticon

Polycraticon uocabat, li.viij. *Iocundissimus tũ in multis, tũ in eo,*
Pœnitentiale opus, li.1. *Cum miserationes domini sint,*
Res gestas Becketi, li.1. *In omnibus mundi lenocinijs,*
Obiurgatorium cleri, li.1. *A tauro torrida lãpade Cynthij,*
Eutheticum, carmine, li.1. *Si mihi credideris, linguam cohi.*
De membris conspirantibus, li.1. *Conciliũ celebrant humani corpo.*
De tyrannorum exitu, li.1.
Sermones elegantes, li.1.
Epistolas familiares, li.1.
Varij generis carmina, li.1.

Atque his similia non pauca. Effectus demum ob reconditã eruditionem, beneficio Henrici secũdi Anglorũ regis, Carnotensis episcopus, in patria Senonensi apud Gallos, ultima doctrinę suę monumenta ibi reliquit. Obijt celeberrimus uir, ãno a salutifero diuę uirginis partu, 1182, & episcopatus sui anno, vi. Anglis imperante sępedicto Henrico.

IOannes Hantuillensis, cognomento Architrenius, ab Hectore Boethio in decimo Scotorum historię libro, Neustrius fuisse perhibetur. Sed multo rectius meo iudicio, Symphorianus Champerius in Apologia aduersus Gallię calũniatorẽ, Lilius Gyraldus in historijs poetarum, & Ioannes Textor in Officina, de illo sentiunt, qui Anglum extitisse apertissimis pronunciãt uerbis. Illãipsam suspicionem uehementer mihi adauget Ioãnes Lelãdus, oculatissimus abditarũ rerũ enodator, qui eũ in commẽtario Cygneę cantionis, inter Britannicos autores connumerat. Et quoniam in eius opere argute canoro, de gygantibus Albionicis, de Bruto & Corineo, de fortitudine uaria Britãnorum, de Arthurio rege atq; eius nepote Gallouino, & alijs adhuc, carmina cecinit, Poeta certe egregius erat, atque ut illa fere-

Gawme

ban

bant tempora, ingeniosus & elegans, utpote literis politioribus ab adolescētia Lutetię nutritus, In uersu ac soluta oratione, nonnulla rhetorico filo contexuit, Anglorũ antiquitates ĩtermixtim cõmemorãs, pręcipue poema, q̃d propter materiã.

Architrenium inscripsit, li, vi.
Epigrammata quoque, li. 1.

Et alia edidit, Ioannes Ludouicus Viues in libro, iij, de tradẽdis disciplinis, non omnino malũ hunc dicit, sed multo fuisse meliorem quam pro eo sęculo. Ob nominis & doctrinę ęquipollentiam, pręsentem occupabit locum post Ioãnem Saresburiensem, donec innotescat plenius, quo tempore claruerit.

Eenricus Secundus Anglorũ rex, cognomento Plantagenet, Galfridi Andegauẽsis comitis ex imperatrice Matilde Anglica muliere filius, inito principatu, consiliarios sibi delegit uiros eruditos & graues, cum quibus leges primũ recognouit atque correxit. De isto Petrus Blesẽsis in epistola ad Gualtherum Panormitanum archiepiscopũ. Non sicut alij reges (inquit) in palacio iacet, sed per prouincias currens explorat facta omnium, illos potissimum iudicans, quos constituit iudices aliorum. Nemo est argutior in cõsilijs, in eloquio torrẽtior, securior in periculis, in prosperis timidior, cõstantior in aduersis. Quoties potest a curis & solicitudinibus respirare, secreta se occupat librorũ lectione, aut in cuneo clericorum aliquem nodum quęstionis laborat euoluere. Regibus alijs longe eruditior est, urbanior, munificentior. Ad pacem populi pertinet quicquid cogitat, quicquid loquitur, quicquid agit. Nullus sublimior, nullusque magnificentior inuenitur. Pater eius potentissimus & nobilissimus comes,

fines suos amplissime dilatauit. Sed iste patris facultatibus superaddens, in fortitudine manus suę, ducatum Normannię, ducatum Aquitanię, ducatũ Britannię, regnum Anglię, regnum Scotię, regnum Hibernię, regnum Guallię, paternę magnificẽtię titulos inestimabiliter ampliauit. Quadã enim diuinitatis imagine semper ambiuit opprimere fastuosos, oppressos erigere, & aduersus superbię tumorem exitiales suscitare molestias, & cet. Inde Beckedũ septennali exilio uexauit. Rex iste magnificus edidit,

Leges & statuta, li.1.
Ad Hadrianum.iiij.papam, epi.plu.
Ad diuum Bernardum Clare, epi.plu.
Ad Alexandrum.iij.papam, epi.plu. *In magnorum discriminũ angustijs,*
Ad Thomam Cantuariense, epi.1.
Ad Ioannem, Carnotensem, epi.1.
Ad Petrum Blesensem, epi.1.
Ad Ricardum Cantuariensem, epi.1.

Et ad alios, epistolas adhuc plures. Artis militaris peritissimus, in rebusque bellicis fortunatissimus, rara a suis populis tributa exegit. Annum ętatis.lxi.agens, e uita migrauit anno salutis humanę.1189. & regni sui.xxxv. Chinonę in Normannia, iter uestales regia põpa, & ad fõtẽ Ebrardi tãdẽ sepultus.

Ilbertus de Sempyngham, Anglus, ex nobili natus genere, Iocelinum equestris ordinis militem habẽs genitorem, corpore tamẽ deformis, nihil aut parum in Anglia sub pręceptoribus ad literas profecit. In Gallias igitur profectus tandem, liberalium artium studijs adeo firmus inhesit, ut magistri tum nomen tum gradum obtinuerit. In patriã reuersus, pueros ac puellas eisdẽ instruxit disciplinis. Et ex ipsis

mox adultis, Gilbertinorum superstitiosam ac stultam sui nominis sectam, primus inchoauit anno domini. 1148. (ut autor est Scropus) unius earum antea captus forma. Cum uero tredecim cœnobia illis fabricasset, ad Eugenium papã tertiũ pro nouo papistici Sodomismi (cęlibatus dixissem) ordine confimando, Cistercium accessit, & illico obtinuit. Hominũ memorię inter cętera dedit,

Statuta monasteriorum, li. 1.

Aliosque eiusdem farinę scripsit libros, ut historia uitę eius prodit. Sempingamię demum uitales deseruit auras, pridie nonas Februarij, anno redemptionis nostrę. 1189. & uitę suę centesimo sexto, in suo sepultus cœnobio, Henrico secundo regnante, atque in papisticorꝫ deorũ numerũ postea relatus.

SYluester Giraldus, Cãbriensis, ex antiquo Britannorũ genere oriundus, uir suo sęculo inter literatos non parui precij, utpote eruditus & grauis, non minimũ amplissima doctrina splendorẽ suę attulit patrię. Habebat ingeniũ fœlix, & ad maximarum rerũ inquisitionem natum, uetustę cognitionis uere Helluo. Dum inclytus princeps Ioannes, Anglorum regis Henrici secundi filius, rebellantes Hibernos patris imperio subigeret, aderat eius lateri Giraldus iste, tunc archidiaconus Landauensis, ut omnem regionem peragraret, uideret, & describeret. Similes postea labores in Cambria & in Anglia quoque suscepit, Baldwino Cantuariorũ archipręsuli comes adiunctus. In quo itinere, ad Aualonię uallem Arthurij regis ossa se contrectauisse, ingenue fatetur. Electus tandem in episcopum Meneuiensem, Romę solicite tractabat de metroplitano suę ecclesię iure, estque eius nomẽ ob id in decretis Romanorum pontificũ celebre. Composuit

cosmographus

cosmographus iste nobilissimus, eleganter & nitide, iustis semper fretus argumentis,

Topographiam Hiberniæ, li.1.
Distinctionum eiusdē, li.iij.
Odœporicon Cambriæ, li.1.
Itinerarium Britanniæ, li.1.
Topographiam Cambriæ, li.ij.
Epitomen eius rhithmice, li.1. *Libri cursus nunc Cambriam,*
Vitam Henrici secundi, li.1.
Institutionem principis, li.1.
Speculum ecclesiasticum, li.1.
Acta regis Ioannis, li.1. *Ioannes filius iunior Henrici*
De mundi mirabilibus, li.1.
De Machumeti nequitijs, li.1.
De Visisaxonum regibus, li.1.
Anglorum Chronicon, li.1.
pro Guidone Warwicensi, li.1.
Prærogatiuarum computum, li.1.
Dialogum quoque, li.1.

Et multa adhuc alia. In flagranti Anglicorum regū Henrici Ricardi, & Ioannis gratia confirmatus, ex antiquitatum Britannicarum studio exactissimo, miranda suo tēpore fecit uir sane doctus, & magnus. Claruit anno ab exorta pietate christiana, 1190. sub illustrissimo Anglorum rege Ricardo primo, ac postea sub rege Ioanne.

Oannes Hagustaldensis, Septentrionaliū partium Anglus, & (ut uidetur ex scriptis) Benedictinorū familiæ in Dunelmēsi cœnobio, monachus eruditus floruit. Inerat ei ex studiorum suorum lucro, dicēdi & disputandi facultas (ut fertur) non minima, dum esset in

suo monasterio uariarũ artiũ prælector. Amator historiarũ atque rerum insigniter gestarum erat, & cultor antiquitatis summus, quamuis non alienus omnino ab anilium fabularũ superstitione. Bedam de Anglosaxonum gestis, frequẽter in manibus habuit, ac præcentoris Simeonis quadringentorũ & triginta fere annorũ additiones ad eadem. Quibus demũ, ut & apud posteros quidpiam demereretur, ad .xxv. annos, spatiose appendit,

Inclyta sui temporis facta, li.1.

Contiones quoque scripsit, li.1.

Sed & alia multa composuit, quæ hucusque nos latent. In præfato chronicorum auctario, a nono anno Henrici secundi Anglorum regis, ad primmũ Ricardi primi, celebriora principum facta descripsit. Qui erat ab incarnato Dei uerbo. 1190. in quo claruit sub eodem Ricardo.

Ogerus de Houeden, Anglus natiõe, sacerdos uulgaris (ut uocant) & Oxoniensis academiæ supremæ classis magister, plurimum apud eos ingenij dexteritate ualuit. A Platone enim philosophorum parente instructus, considerabat se non sibijpsi natum, sed & cognatis & amicis, saltẽ patriæ, quod prima alimenta dederit. In unum igitur redegit memorabilia maiorum suorum gesta, ne eorum in plebe memoria periret, sed immortalitati tunc data, semper deinceps reuiuisceret. Britannorum & Anglorũ calamitosas sub Romanis, Pictis, Saxonibus, Dacis, ac Normannis tragœdias, aperte & lucide ob oculos lectoris ponit, uir in historia laudatus. Eius profecto lucubrationes diligenter perquiri fecit Edwardus Anglorum rex primus, cum pro Scotici regni titulo ingens esset controuersia, ãno domini. 1291. ut habet Ranulphus in

Polychronico

Polychronico.li.7.ca.39. Scripsit ergo Houedenus ad communem utilitatem,

Annales regum Angliæ,	*li.1.*
Lecturas scholasticas,	*li.1.*

Et alia quędam, quę librariorum incuria euanuerunt. In pręfatam uero historiam, particulares ac separatos addiderunt indices, Alanus de Lynna & Guilhelmus Thorpius, Carmelitanę sodalitatis doctores. Claruit Rogerus anno a Christo nato 1190. sub rege Ricardo primo, consenuitque sub Ioāne.

GVilhelmus Cantuariensis, Anglus, Benedictinę factionis (ut fertur monachus, non ultimum apud suos cōmilitones authoritatis & doctrinę promeruit locum. Per inanem tamē philosophiam insolentior factus, plures aduersus eloquia Dei sacra quāinique blasphemias euomebat. Mendacijs Becketum suum extulit, multis, postquam ei inter exilij molestias adhęsisset, ut pro papistico regno pia regis Hērici apud uulgus indoctum obscuraret facta. Ioannem Saresburiensem (qui breuiter eius descripserat gesta) a doctrina commendat quidem. sed ex tā succincta narratione, non ad plenum satisfecisse cōqueritur: Ideo confinxit maiusculum opus, imposturis diabolicis plenissimum, quod prętitulauit,

De uita & passione Thomæ,	*li.1.*	*Cum apud omnium fideliū mētes,*
De uisionibus post mortem,	*li.1.*	*Postquā igit beatißimus Christi,*
De miraculis eiusdem,	*li.1.*	*Quoniā ergo persecutionis nebulā,*

Alia adhuc ex inutili & uago putatur emisisse cerebro, sed ab historicis nō recordantur. Claruit hypocriticus illusor, pręstigijs instructus, quo magis deciperet, anno christianę pietatis, 1190. sub Ricardo Anglorum rege primo.

IOannes Tilberius, Anglus, sęcularis sacerdos (ut eos cōmuni appellāt uocabulo) ab ineūte statim ętate gentilium & christianorum perscrutatus dogmata, atq; ita Oxonij doctor effectus, magnum eruditionis sibi peperit nomen. Inter pręclaros doctrina uiros, qui Becketi tempore floruerunt in Anglia, eique fuerunt utcunque familiares, in quarto libro uitę illius Stephanus Langton istum cōnumerat, dū eorum catalogum seu nomenclaturam celebrem facit. Testis tunc erat Londinensis ciuitas, urbium regni caput, quantum ingenio & sermone ualuerit, apud quos solebat tam frequentes edere conciones. Opusculorum eius paucissima (quod sciam) ad lucem uenerunt. Hęc enim sola apud scriptores memorata inueni,

Historiam Anglicæ gentis, *li. 1.*

Et declamationes ad plebem, quę an extent adhuc, nescio. Claruit anno ab apparente in carne Messia. 1190. sub Ricardo rege illius nominis primo. Episcopū eū fuisse, pręfat⁹ Stephanus prodit, sed titulus modo non occurrit.

ALanus Teukesberiensis, Benedictinorum cœnobitarum abbas, Anglus, scholastice apud Oxonium eruditus, inanem ac frigidam iudicabat omnē Christi doctrinam, quę non Syllogismis Aristotelicis fulciret. Iste quartus est testis cauteriatus, a Stephano Langton introductus, qui suis pręstigijs Thomę Becketi Cātuariēsis Antichristi detestanda scelera, pro sanctissimis exemplis mundo proposuit uenerāda. Atque ea fecit impostor diabolicus, ut authoritas regia (quę a solo Deo est) execrabilis Bestię tyrannidi locū coacta daret. Talia ijs diebus per instrumēta sua operatus est Satan, ut eo sublimius daretur ei regni

solium,

solium,& ut uituli adorarentur in Bethel. Depinxit iste fu-
catis coloribus,
Exilium & uitam Becketi, li.1.
Problemata quoque scripsit, li.1.
De alijs eius scriptis, apud historiographos nihil apparet.
Huiusmodi pseudomagistrorũ qui suorũ charismatum loco
Satanę spurcitias ingerunt, pręmonuit nos Christus, ne teme
re eis credamus. Claruit anno dominicę incarnationis.1196.
sub Ricardo primo.

Icardus Canonicus, ad Sanctam Trinitatẽ Lõ-
dini regularis, Anglus natione, ab ipsa pueritia
bonarum artiũ literas impẽse amauit, excoluit,
ac didicit. Qui ex continuo labore atque exer-
citatione longa, talis tandem euasit orator &
poeta, quales ea ętas rarissimos nutriebat. Ob id Ricardo re-
gi charus, longam cum ipso peregrinationem in Palestinam
ac Syriam, dum expugnaret Turcas, suscepit. Vnde in An-
gliam denuo reuersus, omnia quę pręsens uidit in urbibus,
agris, ac militum castris, fideli narratione tam carmine quã
prosa descripsit. Nec interim omisit eiusdem regis mores &
formã per omnia corporis lineamenta designare. Addiditq;
pręclaro suo operi, hoc aptissimũ pro titulo nomen, scilicet,
Itinerarium regis Ricardi, li.1.
Cęteras eius lucubrationes non proferunt scriptores, porro
nec ipse Nicolaus Treueth, qui tamen hęc omnia in suis de-
monstrat chronicis. Claruit Ricardus ãno a redẽptionis no-
strę initio.1200. sub illustrissimo Anglorum rege Ioanne.

Enedictus de Burgo Petri, Benedictinensium mo-
nachorum in eodem loco abbas, Anglus & ipse,
post imbibitas Cantabrigię humanarum artium
fęces,

fęces, integrũ scripturę sacrę intellectum doctrinis impostricibus corrupit. Fuerat hic primum Cantuariẽsis prior, seu(ut latinius loquar) cœnobiarcha, ingenium semper habens ad quęque callidum. Vt pro magno ecclesię martyre ac sanctissimo ad Deum patrono, Becketus uulgo haberetur, accessit iste quintus, atque (quod sciam) ultimus fucatę illius sãctimonię testis, confictis mille mendacibus signis, ac ingentium (ut uocant) miraculorũ prodigijs. Nam texuit (inquit Guilhelmus Cantuariensis) relationem eorum, quę post mortem egit. Quod opus intitulauit,

Miracula Thomæ martyris, li.1.

Quod aliud quidpiã scripserit, a chronographis nondũ accepi. Ventri iudulgentes monachi pręstigijs uarijs mundum illudebant ijs malis diebus. Claruit sceleratus impostor, anno uirginei partus. 1200. sub Anglorum rege Ioanne.

IOãnes Burgẽsis, Anglus, ex honesta familia natus, ac politioribus literis a teneris annis imbutus, ut laute deinceps ex alienis sudorib⁹ in otio uiueret, in Benedictinorum barathro se immersit. Et iuxta spem, a prima professione conceptam, fit demum abbas in Petroburgensi monasterio, quod tam ab ędificiorum splendore quam a turgido inhabitãtium monachorum fastu, superbię cognomentum accepit. Chronographus erat pro sua ętate eruditus & eloquens, si nõ tã crebro pedem intromisisset uniuersalis illa monachorum nutrix superstitio, quę õnia sordibus implet. Bono ordine digessit multa, spectatu certe & lectione digna quantum ad historiam. Pręsertim edidit,

Anglorum annales, li.1.

In quibus de literis ac literatis uiris nõnulla tradit, ut quod eruditum mystarum chorum Arthurius Britannorum rex

in Legionũ

in Legionum urbe posuerit, ac similia. Benedicto prefato ad latus assidebit, ob eiusdem functionis affinitatem, donec inuenerimus proprium eius locum.

GIlbertus de Hoylandia, Anglicus genere, Bernardi Clareuallensis discipulus olim familiaris, & sub eo Cisterciensis monachus effectus, ad sacrarũ literarum exercitia post studia humana se contulit totum. Abbas demũ in Anglia constitutus, Rhieuallę fortassis, longe lateque comparatam sudore sapientiam, singulis petẽtibus profuse distribuit. Vir erat (ut habet Ioannes Tritemius) in scripturis diuinis studiosus & egregie doctus, ingenio subtilis & clarus eloquio. Scripsit post obitum magistri sui diui Bernardi, ubi ille dimiserat (ut ipsi similis inueniretur) ab eo uidelicet loco: In lectulo meo per noctes & cet. usque ad finem, xlviij. subtiles & elegantissimos sermones,

In Cantica canticorum li.1. *Varij sũt amãtiũ affectus, quia casus,*
Vitam diui Bernardi, li.1.
Homelias quoque plures, li.1.

Et quędam alia. De isto referunt scriptores nõnulli, quod in Anglorum monasterijs, multos regulariter uiuere docuerit. Claruit anno a communis salutis origine, 1200. sub Anglorũ rege Ioanne, & in suo tandem cœnobio post fata quieuit.

RAdulphus de Rizeto, Anglus natione, uir humanarum diuinarũq; literarum peritus, in enarratiõe rerũ gestarũ & suę patrię ãtiquitatũ, ĩsigniter p̃cellebat. Velut alter Iosephus aut Philo, suę gẽtis uetera monumẽta atq; inclyta facta perpetuare studẽs, multa retroactis sęculis incognita produxit in lucem. Inter non infimos rerum

Anglicarum ſcriptores,& iſtum Edwardi regis iuſſu anno domini.M.cc.xci.perſcrutatum refert Ranulphus Higeden Ceſtrienſis monachus li.7.ca.39.Apud quē inuenit quoque, quod Anglorum rex per autentica ſcripta ſit Scotię Monarcha (capitalis dominus,habet liber) rege ſine liberis decedēte.Vnde compoſuit memorabilis ſcriptor,

Anglorum chronica, li.1.

Et adhuc alia quę nos latent.Pro his & ſimilibus alijs ueterum authorum monumentis,omnes Anglię,Cambrię,Hibernię& Scotię Bibliothecas perquiri fecit antedictus Edwardus.Claruiſſe uero fertur,anno ſeruatoris noſtri.1200.ſub Anglorum rege Ioanne.

IOannes Graye,Anglus,epiſcopus Nordouicenſis,uir multis ſcientijs eruditus,ac propterea Ioāni Anglorum regi gratiſſimus,in magna ſemper autoritate apud ipſum remanſit,ſplendidis fūctionibus ornatus. Vnde Huberto Cantuarienſi mortuo,monachos hortatus eſt rex,ut hunc ſuum domeſticū, ac familiaris ſenatus caput,renūciarent archiepiſcopū.Quod ut ei gratificari uiderentur,admiſerunt,& tandem ſimulate pręſtiterunt.Eam tamen electionem Innocentius tertius Romanus pontifex irritam fecit,pręferens illi ſedi Stephanum Langton,ſuum familiarem,ac diui Chryſogoni Cardinalem. Tulit rex periniquo animo repulſam Ioannis, publicatiſque ob proditionem bonis,monachos qui Cantuarię erant,in exilium egit,& qui Romam iuiſſent,patrię hoſtes denunciauit. Deinde pontifici literas miſit, aculeorum & expoſtulationū quamplenas,ſe nunquā paſſurum Stephanū ea gaudere ſede. Quę res magnorum in Anglia malorū, Antichriſto acriter ſequiente,ſeminarium fuit.Admodū facetus erat Grayus atque

In dicendo elegans, seueritate tamen Catoni non insimilis. Fuitque illi quandoque negotium cum ea calũniatorum turba, qui Guilhelmo Paruo hęrentes, Arthurium regem nũquam extitisse contendebant, quod Gildas & Bedas eũ silentio prę-terierint. Quibus argute & prudenter respondebat. Forsitan (inquit) repudiabant sæculi homines, principem ex adulterio natum. Eiusmodi salibus plerũque utebatur, scripsisseque inter cętera fertur, historiarum opus, quod

Schalæchronicon uocabat, *li.1.*

Ad Cantuarienses monachos, *epi.plu.*

Et nonnulla alia. Claruit anno a Christi seruatoris ortu. 1205. quo regis iussu in archiepiscopũ eligebatur. Subactis postea rebellib⁹ Hibernis, prefectus illis relictus erat, ut eos in fidelitatis officijs cõtineret. Obijt eo ãno quo rex Ioãnes, Pãdulpho Romano in Nordouicensi episcopatu succedente.

MAuritius Morganensis, Britannici generis Anglus, in australi Cambria apud Demetas oriundus, liberalium artium magister Oxoniensis, ac ludi literarij in patria pędagogus, totius prouincię adolescentiã probe instituit. Comi ac perbenigno ingenio prȩditus erat, & nullum fere reliquit tempus, studiorum cura uacuũ, quod nõ operose coluerit bonis ac salubribus (ut tũc erant) disciplinis. Pro sua ętate singularis habebatur poeta, rhetorque non cõtẽnendus. Agrestia nihilominus & incondita, eruditorum iudicio, fuerũt eius poemata, arescentibus per ea tẽpora literis politioribus. Edidit iste sub uario latinorũ metrorũ genere,

Epigrammata quædam, *li.1.*

In patrio sermone, *li.plu.*

Et alia. Historici plures sunt, qui hunc scribant, cum mortuo quodam milite nocturnum habuisse colloquium, de Anglici

tunc regni ruina. Sed quid mẽtiendo non fingit ob uentrem hypocrisis? Claruit senex anno salutis humanę. 1210. sub prędicto rege Ioanne.

Ethbertus Anglicus, sacerdos (ut uocãt) sęcularis, liberalium artium literis perpulchre instructus, ad theologię studiũ (quo plus oblectabatur) perseuerantem applicuit animum. Preclara igitur illius noticia conspicuus, ex longo sacrarũ scripturarũ exercitio, a publicis cõcionib⁹ & lecturis, acsi fuisset Pythagoras alter, eminẽtissimũ in Anglorũ gymnasijs obtinuit locũ. Ingeniũ habebat fertile & acutũ, cũ nõ infœlici quoq; memoria copulatũ. Protulit uero tãdẽ e pectoris sui penario, ut memoriã suę ꝓbitatis posteris relinqueret.

Explanationes Psalmorum, *li. 1.*
Lecturas scripturarum, *li. 1.*

Aliorum eius opusculorũ titulos nõ uidi. Claruisse putatur anno a Christi natali. 1210. sub pio rege Ioanne. Huius authoritatem non leuem facit in suis sermonibus, Stephanus Patrington pręsul Meneuiensis, crebro eum allegans.

Obertus Montẽsis abbas, patria Normannus (quę tũc sub Anglorũ regis erat ditione) nõ infimus sui temporis scriptor habebatur. Fuit primo famati illius Beccensis cœnobij (quod tot Anglorum archipręsules, episcopos, & abbates pepererat) sub Benedicti instituto monachus. Postea Montis Naualis in diocœsi Abrincensi abbas effectus, & Anglorum regi Henrico secundo familiariter notus, ad eum in Angliam perrexit anno domini. 1176. obtinuitque ab ipso Chartam & sigillum omnium eleemosinarum pro suo templo. Annales centum fere annorum iste addidit, ad Sigeberti

Gembla

Gemblacensis chronicon, in quibus Ioannem Anglorum regem a multis commendat, pręcipue a quadam insigni aduersus Gallos uictoria, in liberatione Aleonorę matris, Quod opus apte intitulari poterit,

Appendix ad Sigebertum, li.1. *Waldrico Laudunensi a suæ urbis,*
Bella christianorum principum, li.viij. *Inter omnes Historiographos,*
Acta conciliorum, li.1.
De suis temporibus, li.1.

Aliaque cōposuit multa. Interfuit iste cōmitijs pręlatorꝝ tā Romę quā Tholosę, ubi ōnia cōmendauit scriptis. Sua uero chronica ab āno Christi dñi nostri, 1112. produxit usque ad annum, 1210. in quo claruit Anglorum regi Ioanni familiaris.

Lexander Neckam, Anglus, ex ea familia fuisse a nonnullis iudicatur (quos Canonicos uocant regulares) ętate sua certe doctissimus. Nā eius in bonis artibus cognitio, non modo Britannis suis, uerum etiam Gallis & Italis, atque adeo orbi uniuerso, incredibili cum admiratione ita innotuit, ut miraculum ingenij diceretur. Philosophus enim habebatur eruditus, theologus pręclarus, rhetor & poeta insignis. In prælectione bonorum autorum non apparebat eo tunc elegantior, aut in uniuersali rerum notitia copiosior, & proptere a frequentiora cęteris habebat illis diebus auditoria. Quicquid interpretabatur eis, ad clarum eorum deduxit intellectum, schematum ęnigmata & nodos mira facilitate dissoluendo. Postremo hęc inspicienda tandem opuscula suis reliquit posterioribus,

Diuinæ sapientiæ laudes, li.1.
In Cantica canticorum, li.vi. *Humilitas uera gloriam excelsam,*
In Ecclesiasten, li.ij.

In Prouerbia

In Prouerbia Salomonis,	li.1.	
Super Ezechielem,	li.1.	
Corrogationes Promethei,	li.1.	*Ferrum situ rubiginem ducit.*
De puritate Mariæ,	li.1.	
De figuris & tropis,	li.1.	
De fabulis poetarum,	li.1.	
Carmina diuersa,	li.1.	*Cortice nudato, Tisarantus.*
Scintillarium quoddam,	li.1.	
In Metamorphosin Ouidij,	li.1.	
Lectiones scripturarum,	li.1.	

Cętera suorum laborum monumēta literaria, nos latent. Pręfatū opus Corrogationū Promethei, de difficiliorib⁹ Bibliorū uerbis & quęstionibus est. Claruisse uero fertur, āno Christi Iesu dñi nostri, 1210, sub sępedicto Anglorū rege Ioanne.

SImon Thuruaius, pręsbyter, Anglus natione, ac patria (ut aiunt) Cornubiensis, cum esset dialecticus acutissimus & omnium liberalium artium peritus, relictis Anglorum acadęmijs, Parisiensi theologorū scholę pluribus pręfuit annis. Tā excellens erat in ea doctrina & in eo uerbo quę inflant, ut gymnasij magistros, tam admiratores quam auditores haberet. Sed dū suo Aristoteli superbus & arrogans, nimium inhęreret, & contempta Euangelicę doctrinę humilitate, plures in Mosen & Christū effutiret blasphemias, Diuina ultione tactus, omni scientia priuatur, ac mugitū humanę uocis loco deinceps edidit. Hęc nō tacuit Polydorus libro. xv. Anglicę historię. Simon Thuruaius (inquit) uir doctissimus, quum plus equo sua gloriaretur doctrina, repente literarū ita est oblitus, ut rudissimus penitus sit effectus. Adeo ut sicut nihil fuerat adolescente acutius, ita nec aliquid sene obtusius. Composuit tamen, cum adhuc esset eruditę memorię

morię compos,

Sententiarum suarum, li.1.
Quæstiones uarias, li.1.
In symbolum Athanasij, li.1.
In Boethium de trinitate, li.1.
De rerum naturis, li.1.
De doctrina christiana, li.1.
Lecturas scholasticas, li.1.

Et alia non pauca. Abhorens a salubri coniugio, Aleidē meretricem uxoris loco tenuit. At claruit anno a uerbo incarnato, 1216. sub Anglorum rege Ioanne. Thomas Cantipratensis in libro. ij. ca. xlvij. de bono uniuersali, & post eū Ioannes Tritemius in ecclesiasticis scriptoribus, Simonē de Tornaco ipsū appellant, uocabulorum similitudine decepti.

GVilhelmus Paruus, Nouoburgensis, Anglus, Bridlingtonensis collegij in Eboracēsi prouincia Canonicus regularis, ueridicus autor a Polydoro Vergilio celebratur, quod historię Britannicę derogauerit fidē. Econtra a Ioāne Lelando, ęquissimo historiarum censore, iustissime reprehenditur, q̊d Britannicarum antiquitatum ignarus, tam calūniose cū Galfrido Monemuthensi homine erudito & mortuo, ac tā acriter ea in re decertarit, in chronicorū suorū procemio. Arthuriū q; fortiorem dicit, quam qui supprimeretur a deside monacho, ac alium fuisse Merlinū Caledonium, quam putaret subijciēdum alicuius cucullati iudicio, cum eorum nomina de medio tollere niteretur. Erat tamen Guilhelmus (inquit) ne quem iusta defraudem gloria, uir sua ętate, rerum temporibus recentioribus gestarum, non ignarus. Sed multo in scripturarum interpretatiōe, ut ex eius facile apparet libris, fœlicior. Scripsit enim

sit enim

sit enim stylo satis nitido,

De Normānis Anglorū regibus, li.1.
Commentarios scripturarum, li.plu.
Sermones eruditos, li.1.

Atque alia nonnulla, ut ex studiis honestis atque christianis, apud posteritatem semper uiueret eius nomen. Claruit circiter annum salutis humanę. 1216. sub Ioanne optimo Anglorū rege, sed a papę regno quam inique tractato, in suo tandem cœnobio sepultus.

Oannes Anglorum rex, Henrici secundi iunior filius, tricesimo secundo ętatis anno post mortuos fratres ad regni fastigiū sublimatus, princeps fortis, hilaris, liberalis, ac prouidus, christiana pietate a puero rite institutus, bonis artibus eruditus, & candidis moribus choruscans, ab eius temporis scriptorib9 pręedicabatur. Etiam post insignem in agro Andegauensi a Gallis uictoriam, uociferabat statim Anglorum populus, hoc in eo adimpleri debere Merlini uaticiniū, Capite leonis coronabitur, linguas taurorū abscindet, & colla rugientium onerabit cathenis. Sed cum in quosdam secundū ius patrię animaduertisset sacerdotes, qui mulierem occidissent, regiam monetam falsificassēt, atque alia multis mortib9 digna perpetrassent flagitia, petiissetque semel ecclesiasticorū prouentuum decimas pro recuperandis in Normānia terris sibi dari. Fortunis eius, sibi timētes, inuidere cœperunt, atque omnes ei subditas undique gentes, Anglos, Gallos, Scotos, Hibernos, & Cambrios, ad defectionem ac rebellionē secreta confessione concitare. Cum Romano pontifice Innocentio tertio postea agebant quoque, ut execraretur, insectaretur armis, ac regia

ac regia dignitate priuaretur, tandem alienatis ab eo princi patibus transmarinis, Normannia, Aquitania, Cenomana, Turonia, Pictauia, & Andegauia, miserrime coactus, seipsum cum florentissimo Angliç regno Antichristi tyrannidi perpetuo submisit. Admirarer sane excandescentē immo prodigiose furentē Polydori Vergilij animū, qui in hunc piū principem pro suo clero plus desęuit, quā quisquā alius scriptor in atrocissimos tyrannos Neronem aut Iulianum, nisi scirem eum fuisse pontificis quęstorē. Sed ad rabiem usque frendeāt pectora papistica, Dominus qui eum pro Antichristi detegendis insanijs tum deiecerat, in posteris magnificentissime sublimauit, dum unum filiorum Anglorum regem fecit, alterū Romanorum cęsarem. In scripta retulit Ioannes, inter anxietates creberrimas,

Pro republica leges,	*li. 1.*	
Statuta regalia,	*li. 1.*	
Ad matrem Aleonoram,	*epi. 1.*	
Ad Cantuarienses pro Graio,	*epi. 1.*	
Ad Innocentium contra Steph,	*epi. 1.*	
De sua submißione ad eundem,	*epi. 1.*	*Ioannes Dei gratia rex Angliæ,*
Super charta obligatoria,	*epi. 1.*	*Ego Ioannes Dei gratia rex Ang.*
Ad Stephanum Cantuariensem,	*epi. ij.*	
Ad Guilhelmum Londinensem,	*epi. 1.*	
Ap Eustachiū Elygensem,	*epi. 1.*	
Ad Innocentiū contra barones,	*epi. ij.*	
Ad Londinenses pro prætore,	*epi. 1.*	

Chartasque immunitatum ac libertatum ad Gippeswicēses, Nordouicenses, Dunwicenses, & aliarū urbiū cōmunitates, quas plures uidi. Nam Londinensis ciuitatis formā mutauit, prętorem eis cū duobus tribunis seu uicecomitibus primus constituens. E medio tandē est subbatus, ueneno (ut fuerūt)

per

per Cisterciensē monachum in poculis ei dato, anno a Christi Iesu natiuitate, 1217. ętatis suę, 49. &. xiiij. calendas Nouēbris, ac Wigornię sepultus, cum regnasset annis, xvij. mensibus, vi. atque, x. diebus. Renascente demum Euangelio, trāslatum erat eius cadauer, & in nouo sepulchro positū anno domini. 1529. ultimo die Iunij. ¶ Hanc quoq; Merlini prophetiam, parum ante eius mortem, populares quidam ei tribuerunt. Virginea munera uirginibus donabit, promerebitur inde fauorem tonantis, & inter beatos collocabitur.

Thelredus Monachus, Cisterciensis instituti, & Wardonēsis cœnobij (ut fertur) abbas, Anglus natione, post cursoriam (ut uocant) humanorū dogmatum inspectionem, sacrarum scripturarū lectioni inter monasteriales contemplationes & curas se totum addixit. In concionibus sacris, dulcedine quadam Bernardo non insimilis, plebem ad se audiendum uehementer attrahebat. Eloquijs certe mellifluis, cū ingenij mitissimi nitore, in interpretandis scripturis abundabat, si abessēt admixtę interdum superstitiones, ut ex opusculis eius apparet. Hunc autorem sępius allegat Waldenus in illis pręcipue sermonibus quos fecit coram Henrico Anglorum rege quinto. Fabricauit autem Ethelredus ad communem suorum fratrum utilitatem,

Speculum charitatis, li. 1.
In Lucam homelias, li. 1.
Conciones & epistolas, li. 1.

Eruditionesque alias tam pias quam deuotas ex literis sacris excerpsisse ac memorię tradidisse perhibetur, ea tamen non uidi. Claruit anno a salutifero diuę uirginis partu. 1220. sub Henrico Anglorum rege tertio, inter suos tandem sepultus.

Ioannes

Oannes de sancto Aegidio, Anglus natione, tam medicus quam philosophus sua tempestate non incelebris, Lutetie primũ, in Mõte Pessulano postea, in magnis discipulorum frequentijs easdem docuit artes. Demum se transferens ad theologię sophisticę studiũ, magister quoque in ea facultate ac publicus interpres Parisijs est ordinatus. Cœperunt tunc exurgere macilentissimę ex profũdo Abysso locustę, nempe Mendicantium sectarum fratres sub Euangelicę paupertatis fuco, ut Waldenses & Albigesios (qui a clero temporalia conabantur auferre) suis cruciatibus molestarent. Ad hoc Anglorum primus Ioannes iste in tertia Dominicanorum fratrum generali Parisijs synodo (Antonino teste) uenit, ac professionem eorũ, facta prius ad clerũ concione, suscepit. Occasione cuius (inquit Nicolaus Treueth) fratres duas scholas infra eiusdem loci septa habuerũt, eo ibidẽ resumẽte suas lectiones. Vnde inter cętera, suo tempore scripsit,

Practicas medicinales, li.1.
Rerum futurarum prognostica, li.1.
In Aristotelem commentarios, li.1.
Sermones & lecturas, li.1.

Feruntur & alia, sed tituli desunt. Claruit anno assumptę per Christum humanitatis .1222. quo Dominicanorum sectã intrauit, Henrico rege tertio apud Anglos dominante. Hunc ex subdola uoce Syreni non insimilem, moralizantium dulcissimum appellat prędictus Treuethus.

Tephanus Langton, Anglus, gymnasij Parisiensis magister, ac supremus Cancellarius seu uniuersalis rector, in philosophia Aristotelica nulli suo tempore habebatur secundus. Vtrãque theologiã, tam

ſcholaſticam quam interpretatiuam, ingenio callidus, nouo legendi genere per ſubtilitates docuit, ſcripturaſque ſanctas multis annis quãſuperſtitioſe per allegorizationes & moralizationes expoſuit. Qui mos diabolicus, unoquoq; fere pro ſuo interpretante commodo, in maximum rei chriſtianę detrimentum, ad ętatem uſq; noſtrã ſemper in deterius creuit. His initijs clarus, per Innocentium papam tertium fit diui Chriſogoni Cardinalis presbyter, Cantuariẽſis archipreſul, & totius Anglię primas, inuito rege Ioanne, cui & regno infinita tunc fecerat damna. Perfidus ſemper erat in hunc bonum principem, ut qui pontificem prętatum in eum incitaſſet, ac procerum regni contumaciam fouiſſet aduerſus utrũque, ut Polydorus li. xv. tradit. Et ob id fuit poſtea interdictus ſacris, ac archiepiſcopatu pene priuatus. Contexuit iſte quo lati⁹ ex calice aureo meretricis magnę ſordes effũderet,

In Pentateuchum Moſi,	*li. v.*	
Commentarios in Ioſue,	*li. 1.*	
In Iudicum,	*li. 1.*	
In Regum,	*li. iiij.*	
In Pſalterium,	*li. 1.*	
In minores Prophetas,	*li. xij.*	
Vitam Thomæ Cantuarienſis,	*li. v.*	*Profeſſores artium ſeculi, proprios,*
Vitam regis Ricardi,	*li. 1.*	
Annotationes Bibliorum,	*li. 1.*	
In epiſtolas Pauli,	*li. xiiij.*	
De factis Machumeit,	*li. 1.*	
Repetitiones lectionum,	*li. 1.*	

Aliaſque ſophiſticas in utrumque teſtamentum explanationes fecit, & omnes Bibliorum libros per capita diſtinxit, quibus adhuc eccleſia utitur. Thomę Becketi cadauer fœtidum, mirabili pompa trãſtulit, cuius expenſas ſuperfluas uix quatua

Steeuen Langton. distinxit bibliorum libros per capita.

tas ab eo pontifex persoluit. Obijt Cantuarię tādē uerę pietatis anno.1228.in maiori templo sepultus, sub Hērico tertio.

ALexander de Hales, Anglus, in gymnasio Parisiēsi doctor irrefragabilis appellatus, superstitiosam Minoritarum sectam, lecturę suę tempore, uix mētis cōpos intrauit, pręcedenti Ioannis sācti Aegidij exēplo motus. Ingenio & eloquio paracutus, in Aristotelicis disciplinis ętate sua nulli cedere iactitabatur a multis. Propterea Thomę Aquinati ac Bonauenturę, qui ex locustis maeris primi equi erant ad prelium parati, in theologia sophistica preceptor accitus, miris subtilitatibus pro constabiliendo per eos Antichristi regno, illos armauit. Doctrinā Petri Lombardi, quem cum duobus fratribus (ut testes sunt post Antoninum, Textor & Agrippa) ex sacrificuli concubitu, Monialés meretrix in papistico celibatu pepererat, ut illi ecclesię utilem barbaro stilo explicuit, & subtilibus argumentis ampliauit. Cū Romanorū pontificū decretis scripturas admiscuit atq; alia miracula fecit, ut homines magnā adorarēt in Apocalypsi Bestiā. Sic dedit (inquiūt) perfectionē doctrinę, ecclesiasticę theologię & iuris Canonici. Edidit uero, iubente Innocentio quarto, ingens opus in magnis uoluminibus,

Summam Theologiæ,	*li.iiij.*	*Quoniam sicut dicit Boetius,*
Declarationem suæ regulæ,	*li.1.*	*Reuerendo in Christo patri,*
Summam de uirtutibus,	*li.1.*	
Quæstiones sententiarum,	*li.iiij.*	
Compendium Theologiæ,	*li.vi.*	
De pœnitentia,	*li.1.*	
Mariale magnum,	*li.vi.*	
De negligentia,	*li.1.*	
Lecturas Bibliorum,	*li.1.*	

In Apocalypsim Ioannis, li.1.
Concordiam utriusque iuris, li.1.
Dicitur & cõmentarios plures in utrũque testamentum contexuisse, quę tamẽ hucusque nõ uidimus. Obijt tãdẽ Parisijs, apud Franciscanos humatus, vi. calendas Septembris, anno christianę religionis, 1250, sub Henrico Anglorũ rege tertio.

Lexander Cestriensis episcopus, Anglus, ex academiarum in diuersis terris frequentatione, disciplinas hausit, ac multarum rerum cognitione plures sui tẽporis tã philosophos quã theologos superasse dicitur. Bononię enim pluribus ãnis studuit, & in Tholosano gymnasio theologorũ scholas sopistice rexit. Interim uisiones habuit nocturnas, & in somnijs illusõe diabolica portẽtosas ostẽsiones, quibus exurgẽtes fratrũ sectas admisit, atque in lecturis & cõcionibus publicis, ad incredibilẽ christianę reipublicę utilitatẽ tũc natas nũciauit. Ita circuiuit illis diebus famelicus Sathan, subdole quęrens quẽ deuoraret, nullũque nõ aditum tentans, ut in exitium pertraheret homines. Posterorũ memorię inter alia scripta, commendauit Alexander,
Postillas in psalterium, li.1.
Sermones ad clerum, li.1.
Atque lectiones scripturarũ plures. Quę õnia ex prefatis somniorũ spectris, anilibus fabulis sũt plena. Fato demũ cõcessit eps, anno a nato gñis humani seruatore, 1238. Cestrię sepultus sub Hẽrico tertio Anglorũ rege, ut habet ĩ chronicis Treuethus.

Adulphus Fresborne, ex Anglia natus, in Septentrionali insulę regione, post aliquot annos a Ricardi Anglorũ regis ex Palestina reditu, mutãdę militię gratia Carmelũ Syrię petijt, & cõmu

nem

nem illic habitationē cū eius Eremi tyronib⁹ Christiparę uirgini superstitiose deuotus elegit. Fuerat enim ab adolescētia uirtute bellica clarus, ac literis utcūque instructus, in Saracenosque christianę fidei hostes egregie stomachatus, Seueritate Eremitica, ac Stoica disciplina Catonē referēs, per nobiles tandē barones Ioānē Vesci & Ricardū Graye (qui sub duce Cornubiēsi Ricardo, iuniore Ioānis regis filio inibi aduersus Turcas militassent) cū socio quodā Yuone Britāno, in Angliā reducebatur, ut Carmelitano sodalicio prima fūdamēta in eo regno daret. Quod āno domini, 1240, in Holnēsi Northumbrię solitudine prope Alnewicū, & in Aylessfordiensi Cantiorū nemore (quę ipsorū erant dominia) primū fecit, postea uero in alijs desertis locis. Quod Eremos isti atque Augustiniani inhabitabāt primū, Angelica facies illius quoque erat, qui Christū in deserto tentabat, ut ex sequētib⁹ patebit. Hos nouos Antichristi ex Palestina milites, non adhuc tamē rasos & unctos, in Anglia per xiiij. ānos cœnobijs constructis, Radulphus primus gubernauit, dictās ad eosdē,

Epistolas eruditas,	*li. 1.*	*Quoniam sedulis ac frequentibus,*
Pias exhortationes,	*li. 1.*	

Atque alia quędā. Claruit sub Hērico tertio Anglorū rege, & ad Edwardi primi initia durasse perhibet. Senio fatigat⁹ demū, ualedixit terris, & in Holnēsi fratrū suorū cœnobio, anno redēptionis humanę, 1274. solennem accepit sepulturam, sub Edwardo prędicto, confictis prodigijs clarus.

ROBERTUS Bakon, Anglus, Oxoniensis academię doctor, & i theologia regēs (ut ī chronicis habet Nicola⁹ Treueth) ex magna ad Dominicū deuotiōe, prędicatorum ordinem ingrediebatur senex. Et post ingressū (inquit) lectiones suas in scholis diui Edwardi per plures

plures cōtinuauit annos, Huius olim in re theologica socius erat Eadmundus Abendonius, Cantuariensis tunc archiepiscopus, quem ex ore sui cancellarij Ricardi Wichiensis, Dominicani illis diebus e suggesto prędicabant, Ricardi regis ac Stephani Langtoni animas uidisse a purgatorio liberatas, ut & ea horribilis flamma illorum succurreret quęstui. Composuit Robertus, dū Petri Lombardi sententias pręlegeret,

Lectiones ordinarias, li. 1.
Glossulas scripturarum, li. 1.

Cętera eius scripta, nullus historicorū cōmemorat. Claruit anno incarnati diuini uerbi, 1240, sub Henrico tertio Anglorū rege. Quo āno Hęc tria contigerunt, Raymundus Dominicanus decretalia collegit Gregorij noni iussu, Robertus iste monachū induit, & Edmūdus Abēdonius regi rebellis obijt.

IOannes Canonicus (quia regularis eius instituti fuerat cœnobita) sic dictus, genere quidē Anglus inter quotidianos huius uitę labores, uaria sępenumero incommoda pertulisse narratur. Ex assiduo tamen prophanorum autorum, pręcipue poetarū ab adolescentia lectione, philosophus & poeta tandem effectus, diuersi generis carmina ac rhithmos fabricare solebat. Ferunt etiā de eo, quod ex frequenti diuinorū contemplatione, uisiones quasdā habuerit. Sed hęc in medium relinquo, cum suspecta semper habeam talia monachorum spectra. Scripsit uero, ut aliquid doctrinę posteris daret,

Poemata quaedam, li. 1. *Febribus infectus, & cet.*
Vaticinia quoque, li. 1.

An extent adhuc alia eius scripta, plane ignoro. Inter abditissimorum secretorum pręsagos, & istum enumerat Ioannes Erghom Augustinianus, in suis collectionibus, Claruisse

putatur

putat āno ab exorta pietate christiana.1250.sub Hērico tertio.

SImon Stock, ex Cantia Anglorum comitatu, honestis parentibus oriūdus, a duodecimo ętatis āno Eremum incoluisse, & in putricauo annosę quercus trunco (cognomentū a quo susceperat) cellam sibi constituisse dicitur. Qui tandem audiens ex Palestina Syrię aduenisse Carmelitas, alacri itinere perrexit ad illos fere octogenarius, & eorū se societati statim adiunxit. A quibus pro cœlesti quodam numine ex uitę & doctrinę fama exceptus, in proxima eorum synodo generali, anno Christi.1245. fit uniuersalis totius ordinis, Alano Armoricano Britone ei resignante, per omnes Europę prouincias pastor, eosq;.xx. gubernauit ānis. Oxonienses magistri, ipsum interim, licet renuētem suę theologię Bacchalaureum fecerunt. De huius hominis eruditione, uitę sanctimonia, prophetico spiritu, miraculorū prodigijs, & secretis uisionibus, multo plura quam uera narrantur. Quod ex solitudine Dei uerbum sępeuscule nunciauerit, sanctitatis illius non leue argumentū est. Sed quod Mariā uirginē suis deprecarit propitiam, in quadā Antiphona quā edidit, a synsero Euangelij spiritu non prodijt. Neque quod in Carmelo per septēnium Māna cœlesti fuerit nutritus, impudētissimo mendacio caret. Composuisse uero inter alia memoratur,

Homelias ad plebem, li.1.
Epistolas ad fratres, li.1. *Frater Simon prior generalis,*
Ad Christiparam uirginem, Anti. *Flos Carmeli, uitis florigera,*

Cętera eius scripta non uidi. Mundum reliquit.xvi. die Maij. centū annorū senex, in terra Vasconię, ęde Burdegalēsi, anno seruatoris nostri.1265. sepultus, sub Henrico tertio. Eumque Burdegalēsis archiantistes sequēti anno, post corporis effossionem

 sionem

ſionem, inter papiſticos retulit ſanctos. Huius uitã ſcripſerũt Monaldus Roſarius Vaſco, Rolandus Bourchier Hannoni & Nicolaus Harlemenſis Batauus, uiri ſuis tẽporib⁹ eruditi.

RIcardus Wichienſis, Anglus in Occidentali patria, diocœſi Wigornięſi nat⁹, poſt tenerę pubertatis annos, Oxonij & Pariſijs dialecticã ac philoſophiam didicit. Poſtea Bononiam profectus, pontificiorum canonum letiferas feces tã abũde per ſeptennium hauſit, ut cęteris copioſe tam ibi quam alibi ad multorum pernitiem pręlector publicus effuderit. Theologię aliud non guſtauit genus, quam quod ei in redeundo, Aurelianis ex ſuo Ariſtotele ac Petro Lombardo miniſtraſſent mendicãtium ordinũ fratres. Inſuauibus his pabulis, Oxonienſis gymnaſij & archiepiſcopi Cantuarienſis Eadmundi cancellarius, atque tandem Ciceſtrienſis pontifex oues Chriſti inutiliter pauit. Nouis Antichriſti pręconibus fratrib⁹ antedictis, ſerio retulit, ut id ad commodum cleri innoteſcerent uulgo, Eadmundum conſpexiſſe Ricardi regis ac Stephani Cantuarienſis manes a flagranti purgatorio ſolutos. Et dum Eadmundus Becketi ſecutus inſtitutum, eccleſię rebellem & aduerſarium Henricum regem decerneret, quoniã iure regio uectigalia clericis exegiſſet, eius iſte fouebat ineptias, potius calcar addidit eiſdem. Conflauit tandem ex undique collectis Romanę ſynagogę obſeruantijs, ut habet contra Wicleuum Guilhelmus Wodeforde,

De officijs eccleſiæ, *li. 1.*

Ad Innocentiũ. 4. cõtra regem, epi. plu.

Alia non leguntur apud ſcriptores. Animã efflauit tertio nonas Aprilis in ſua eccleſia ſepultus, anno a Chriſti natiuitate. 1252. ętatis ſuę, lvi, & epiſcopatus, ix, ſub Hẽrico pręfato. Vrbanus

banus,iiij, papa diuorũ ſuorũ catalogo,iſtũ poſt decem annos aſcripſit,eius exarente uitã Radulpho Dominicano,Pro ter rificandis regib⁹,pontifices peſſimi generis hac ętate canoni zabant,Thomã,Hugonẽ,Eadmundũ,iſtum & ſimiles.

Obertus Groſthede,Anglus,epiſcopus Lincolniẽſis,patria Sudouolcas,ad inſulę orientem,in liberalium artium diſciplinis, omniũ ſua tempeſtate magiſtrorum peritiſſimus, theologorũque princeps nominabatur. Dę dalinũ certe referebatur ingenium habuiſſe, tot ſcientiarum pędonomus hic unus, Latine,Gręce & Hebraice peritus. Ad Innocentium Romanum pontificem aculeata dedit ſcripta,quod pro ſuis nepotulis fortaſſe ſpurijs) Angliã tot exactionibus uexaret inſolitis. Ob id tandem priuatus ſacris, diris maledictionibus execratus,atque ad ſanguinariam citatus curiam,a papiſtica tyrannide appellauit ad ęternum Ieſu Chriſti tribunal,Et eodẽ ãno defunctus (ſi uera ſunt quę Ranulphus matheus,& fabianus narrant) pontificem apud Neapolim lectulo decumbentem, in uiſione ſic percuſſit,ut mane mortuus ſit repertus,ſiniſtro latere cruentato,dum toto Sicilię regno ſe breui potiturum ſperaret,Sacerdotes uero non Dei ſed hominum mãdata docentes,Satanę miniſtros,Antichriſtos,fures nocturnos,latrõnes diurnos,morũ corruptores,animarum carnifices,& Angelos tenebrarum uocabat. Reliquit hic poſteris,opuſcula ſub ſequentia.

Summã theologiæ,	li.I.
De diuinis nominibus,	li.I.
In Hierarchiam Dionyſij,	li.VI.
Calendarium perpulchrum,	li.I.

Commentarios in logicam,	li.1.	
Commentarios in Phisica,	li.1.	
Commentarios in Ethica,	li.1.	
Commentarios in Metheorora,	li.iiij.	Contemplaton of hiuh things
In priora Aristotelis,	li.ij.	
In posteriora eiusdem,	li.ij.	
In Astrologiam quoque,	li.1.	
De Necromantia & Goetia,	li.1.	
Annotationes in Suidam,	li.1.	
De arte computi,	li.1.	*Cõputus est scientia numerationis,*
De cõputo ecclesiastico,	li.1.	*Qui bene præsũt prebyteri, duplici,*
Ad Innocentium quartum,	li.1.	*Dominus noster Iesus Christus,*
Testamẽta patriarcharũ transl.	li.1.	*Transcriptum testamenti Ruben,*
De Sphæra cœlesti,	li.1.	*Intentio nostra in hoc tractatu,*
Compendium Sphæræ,	li.1.	
Expositiones in Genesim,	li.1.	
In psalterium quoque,	li.1.	
Commentarios in Lucam,	li.1.	
Sermones elegantes,	li.1.	
Epistolas ad diuersos,	li.1.	
De cessatione legalium,	li.1.	
De discretione spirituum	li.1.	
De præceptis & symbolo,	li.ij.	
De suo studio,	li.1.	
De lineis physicis,	li.1.	
Paruum Catonem,	li.1.	
Dictamina quædam,	li.1.	

Et alia adhuc plura. Ex hac uita migrauit tandem, vij. idus Octobris uir merito recolendus, anno a communis salutis initio, 1253. Lincolnię in maiori templo sepultus. Secluditur a papisticorum deorum catalogo, quod tam aspere in bene saginatos patres scripserit. Vir tamẽ fuit, Treuethi testimonio, excel

nio, excellentis sapientię, purissimę doctrinę, omniumque uirtutũ exẽplar, & qui de glossis Hebręorũ multa extraxit.

Damus de Marisco, Anglus, ex Somersetensi comitatu & Bathoniensi diocœsi oriundus, inter studia profanarum artium, Assisiatis Francisci admiratus uulnera, Minoritarum permixti coloris uestem cum fune nodosa, secundi baptismi loco suscepit. Eximius & famatus (inquit Nicolaus Treueth) in sacra theologia doctor hic erat, ut qui Roberto Lincolniẽsi cęteris familiarior, diuinas cũ eo sępenumero contulerit scripturas. Erga ipsum igitur singulariter affectus idẽ Robertus, ingentem librorum cumulũ, Oxoniensi Franciscanorũ cœnobio ex testamento reliquit. Scripsisse fertur Adamus inter otia literaria,

Elucidarium scripturæ, *li.1.*
Lecturas in theologia, *li 1*

Feruntur & alia, sed tituli iam desunt. Claruit a redẽptionis nostrę initio. 1260. sub Hẽrico rege, Ioannis regis filio. Elygẽsi episcopatu, quem ei dederat Bonifacius Sabaudius Cantuariensis archipręsul, Romanus pontifex Alexander istũ priuauit, Hugonem Balsamũ prius electum, illi pręferens sedi.

Enricus de Hanna, Anglus, patria Nordouolcas, ex Burnehamiensi Carmelitarum syluatico seu solitario cœnobio, literis diuinis & humanis eruditus, prodiit primũ. Secundus sui instituti in Anglia gubernator (quẽ prouincialẽ uocãt) Londini anno domini. 1254. ordinatus. xviij. annis eorum regimini pręfuit. Quo in tempore, dum Cornubię comes Ricardus, Henrici regis frater, in cęsarẽ esset electus, domũ (quam

Oxonij habebat in uico Stockwell) obtinuit,& fratrib' suis in ędem uertit,ei in omnibus fauēte Nicolao quodā Noelso. Ecce iam relictis Eremis,ad urbes maioris lucri gratia, post Dominicanos & Franciscanos,uisis eorum profectibus,prope rabant. Concesserat eis Innocētius quartus,pecunia procurāte,potestatem quęstuose prędicandi,& confessiones audiēdi ut & latius dominaretur in hominum conscientijs, Laborem ita uertebāt in otia,& in mēdicitatē diuina lege ꝓhibitā Deute.15. Quę omnia pijs lachrimis statim postea defleuit,Nicolaus quidā Gallus Narbonēsis,qui propterea emisit Igneam Sagittam librum satis peracrem. Dictauit ab Oxonio Henricus pro suorum instructione fratrum,

Elegantes epistolas, li.1. *Dilectis in Christo filijs,Londinēsis.*
Ordinationes locorum. li.1.

Et alia nōnulla, In Gallijs tādē prouincialis effectus,per Frāciā,Germaniam,Hiberniā,& Scotiā,multiplicādis cœnobijs laborabat. Corporeis solutus uinculis, anno salutis humanę. 1299. & quarto calendas Decembris,Stanfordię sepulturam accepit, sub Edwardo primo Anglorum rege.

VMfridus Neckton,ex Anglorū genere Nordouolcas,relicta domo paterna,in Nordouicensi Carmelitanorꝫ fratrū cœnobio,se superstitiosis eorꝫ cōtradit institutis. Tantū in sciētijs profecit iste perspicaci suo adiutus ingenio,ut Cātabrigię sūmū commeruerit gradū, primusq; ex ea societate,anno domini.1259. in theologia scholastica sit doctor effectus. Ex tunc papisticę fidei iura,non solum disceptationibus publicis tuebatur,uerumetiam concionibus infructuosis, per ciuitates & pagos dementando uulgo. Vt uerum sit quod dominus olim ad plebem suam dixerit,Ezech.16. Tradidi te desiderio odientiū te,

nempe

nempe Palestinorum. Per eos enim fornicata es cũ Assyrijs. Nam & isti ex Palestina uenerũt formatoribus certe peiores. Quoniam illi de manuum labore uiuebant, isti uero Antichristo iubente, ex otio, mendicitate, & dolo. Edidit inter cętera Vmfridus,

Sermones.xiiij. Dominicales, li.1. *Omne debitum dimisi tibi,*
Quæstiones theologiæ, li.1.
Lecturas scholasticas li.1.

Et alia nobis ignota, lectoribusque insipida. Diu enim sub Hẽrico tertio & Edwardo primo Anglorum regib⁹ durauit. Ac demũ uitę suę sortitus est finẽ, anno uirginei partus, 1305, Nordouici in suo cœnobio sepultus.

Aymo Anglus, in Cãtioꝝ comitatu (si ualent coniecturę) non longe a Cantuaria ciuitate natus, theologicę facultatis magistralem assecutus cathedrã, multos in ea exercitatione discipulos erudiuit. Minoritaꝝ regulã ac fenestratos calceos, ex quadam ad Seraphici francisci stigmata deuotione, professus in quodã eorũ capitulo generali, uniuersũ totius ordinis regimen, minister (ut uocãt) generalis suscepit, & quinqꝫ annis tenuit. Hi seductores durissima seruitute christianã plebem instar Agagitę Haman opprimebãt, ut ęterni Dei honorẽ transferrent ad hominem impium, immo totius perditionis Filium, ut eum Paulus uocat. Ex illis enim & Dominicanis plures tunc erant, qui sub titulo magistrorum Hęreticę prauitatis, christifideles ubique ad martyrium pertraherent. Et Haymo iste unus eorũ narratur, qui Alexandri. iiij. Romani pontificis iussu, correxit, rubricauit, ac ad horas sine omni deuotione murmurandas aptauit,

Breuiarium Romanum, li.1.

In Sententias scripsit, *li.iij.*
Sermones per annum, *li.1.*

Atque alia. Claruit anno a Christi Iesu natali, 1260, sub Henrico tertio Anglorum rege, in Italia tandem Anagnie sepultus. Aduersus sanguinolentam istorum hypocrisim, eo tempore scripserunt, Guido Bonatus, Desiderius Ligur, Gerardus Sagarellus, Guilhelmus de sancto Amore, Laurentius Anglicus, Christianus Beluacensis, & alij multi.

Aurentius Anglicus, ad Parisiorũ Lutetiã theologię magister, & illius collegij, quod Angli tunc illic habebant, prępositus, cum omnium laude tam e suggesto concionib⁹ quam lecturis in schola publicis, suo fũgebatur officio. Videns demũ quo tenderet pro bellua Behemoth, nouorum fratrum impietas, immo apertissima insania, qui indies pro ambitioso papę regno muniendo, clerique tuendis superfluitatib⁹, sub magna hypocrisi digladiabantur, Guilhelmi de sãcto Amore, Christiani Beluacensis, & Gerardi Sagarelli partes in eosdẽ fouebat. Erexerant enim plerique eorum sub spiritus sancti titulo Euangelium nouum, ex doctrina abbatis Ioachim & Cyrilli uisionibus collectum, quod ęternum ac spirituale uocabant, ut ita paulatim sacrum Iesu Christi Euangelium obliteretur. Hęc erat potentissima Satanę operatio, de qua nos pręmonuit tam Christus quam Paulus. Sed cũ essent in hoc iniquissimo furto ab istis deprehensi, pro ea diluenda infamię nota, hac cautela sunt usi. Egerunt primum cum Alexandro quarto, ut Euangelium illud diabolicum cũ istorum pijssimis libris Romę & Parisijs conbureretur. Postea effosũ Petri Ioãnis Minoritę cadauer exuri fecerunt, quẽ ex odio confinxerãt

operis

operis autorem, quod in commentario super Apocalypsim scripsisset Romanam ecclesiam esse meretricem magnam, bestiam carnalem, ac Satanę synagogam, Prelatosque eius temporis omnes in quintum Bestię conuenire caput. Composuit Laurẽtius uir certe prob⁹, si ad finẽ usq; perseuerasset,
Cauẽdũ esse a pseudoprophetis, li.1.
Defensiones prædicti Guilhelmi, li.1.
Et alia quędam. In quibus per multa signa ostendit, adesse tũc in forib⁹ Antichristũ, sicut fecerat quoq; antedictus Guilhelmus in preclarissimo libello de periculis nouissimorum temporum. Claruit anno Christi, 1260. sub Henrico tertio Anglorum rege. Fatigatus tandem Alexandri papę fulminationibus, & quotidianis clamorib⁹ fratrum, Thomę Aquinatis, Bonauenturę, Alberti, Humberti, Hugonis, Helię Bruneti, & aliorum. Presertim territus Ludouici regis atque Pictauiensis comitis Alphonsi minis, incepti eum pœnituit, ac datis libris inter Dominicanos sepeliri se permisit, ut autor est Thomas Cantipratensis in. ij. libro de bono uniuersali. ca. ix.

Finit Presentis operis Scriptorum Britannię Centuria Secunda, Authore Ioanne Balęo.

ILLVSTRIVM BRITANNIAE Scriptorum, Centuria tertia, Authore Ioanne Balęo Anglo.

Obertus Kilwarby, Anglus, post degustatas Parisijs profanarum artium disciplinas Oxoniensis academię sophisticus doctor, & Dominicani sodalitij per Angliam prouincialis, non modicę in clero authoritatis extitit. Dum uero post. xi. illius regiminis annos, Gregorij decimi dono, ut eius illic rebus tūc maxime idoneus, Cantuariēsi archipręsulatu ac totius regni primatu potiretur, inaudita stultitia quasdam hęreses in Grammatica & Logica repperit atque damnauit (ut sunt, Ego currit, Animal est omnis homo) pœnarū legibus in earum defensores editis. Istas postea, nihil eo insolētiores effecti magistri nostri Parisienses, cōmuni suę Sorbonę decreto, tanquam preciosissimū papisticę theologię thesaurum, suis quoque addiderunt sententijs. Ex pręclaro hoc facinore, & similibus nonnullis, Nicolaus tertius Romanus pontifex, eum uocauit Romam, ac Portuensem episcopum Cardinalē declarauit. Ecce quomodo obscurata tunc erat aurea ecclesię primatiuę facies, ac mutatus Euāgelicę doctrinę color. Versa est mihi domus Israel (inquit dominus, Ezech. 22.) in scoriam. Degenerauerunt ministri in feces & excrementa sordida. Dominantibus his locustis, magna lucis obscuratio atque aeris tenebrositas manebat super terram, ex uaframentis sophisticis. Cum enim non possent nouo suo gaudere Euangelio, transferebant se ad fallaciarum technas ac demoniorum doctrinas. Sed cum interim magna arrogantia se iactitarēt eruditos, indocti & stultissimi sūt reperti. In exemplū occurrere poterit hic magnus ex Dominicanis Anglorū pontifex,

quē

qui plaustra suarum nugarum nobis dedit, scilicet,

In Isagogen porphyrij, li. I. Isagoge. id est introductio.
In prædicamenta Aristotelis, li. ij.
In peryermenias, li. ij.
In. vi. principia Gilberti, li. I.
In priora & posteriora, li. iiij.
Diuisiones Logicales, li. I.
In Topica Aristotelis, li. iiij.
In Elenchos eiusdem, li. ij.
Super Priscianum minorem, li. I.
In Boetium de consolatione, li. v.
De natura relationis, li. I.
De rebus prædicabilibus, li. I.
Sophistriam Grammaticalem, li. I.
Sophistriam Logicalem, li. I.
De ortu scientiarum, li. I.
De unitate formarum, li. I.
De tempore, li. I.
De uniuersali, li. I.
In libros physicorum, li. viij.
De cœlo & mundo, li. iiij.
De generatione, & corruptione, li. ij.
In Metheorora, li. iiij.
De anima quoque, li. iij.
Super Metaphysicam, li. xij.
Parua naturalia, li. I.
Lecturam sententiarum, li. iiij.
Expositionem literæ, li. I.
Originalia ueterum patrum, li. I.
Distinctiones doctorum, li. I.
Commentarios theologiæ, li. I.

Insignes philosophiæ notulas, li.1.
Quodlibeta quoque, li.1.
Et alia id genus. Hęc damnabilissima Draconis doctrina, stabilimentum & arma mirum in modum suo pręstitit regno. Videat igitur pius lector qualis fuerit Ecclesia Christiana, exilibus istis ac macilentis locustis, in ferocissimos equos sic uersis. Claruit anno Christi domini nostri. 1278. sub Edwardo Anglorum rege primo, Viterbij tandē in Italia sepultus. Istum ideo in hac tertia Centuria primū posui, ut ab eo discāt prima facie lectores, quales illi sint qui per eam ętatē sequātur, paucissimis exceptis.

IOannes Campusbellus, natione Scotus, ex clarissimorum Argadię comitum peruetusta familia, req; bellica insigni, suam traxit originem. Magna illum tenuit, cum adhuc iuuenis esset bonarum literarū delectatio, quas sub bonis pręceptorib⁹ nobiliter tandē (ut narrant eorum annales) attigit. Fœcundū habebat ingeniū, & ad disciplinas omnes accōmodum. Post plurimarum rerū inde noticiā, dulcissimum duxit historijs perquirendis inuigilare, ac magnifica priscorum gesta ex illis colligere. Vnde & ex diutina atque crebra earum lectione Chronographus effectus (probatum authorem Boethius eū appellat) a gentis origine ad suam ętatem usque per regum successiones, abūde ac nitide omnia complectens, hominū memorię dedit.
Scotorum res gestas, li.1.
Perpulchre describit in his chronicis, Claudij Cęsaris expeditionem in Britannos, & in Orchades insulas, eo tēpore quo Petrus Apostolus ex Antiochia in alias orientis prouincias sit profectus. Claruisse fertur anno incarnati Messię. 1260. sub Alexādro tertio Scotorū rege, quē Hector Boethius maxime

in historia

in historia sequitur.

RAdulphus Cirencestrius, Angl⁹, de Sudosaxię comitatu Dominicanę factionis cuculliger, sub Euangelicę prędicationis, ac religiosę simplici tatis fuco, sanctitatem non modicā magnus hypocrita simulabat. Eū igitur Ricardus Cicestriēsis pontifex prędictus, in confessorem (ut uocant) ac male sanę conscientię medicum, prę alijs multis assumpsit. Vt est in adagio, Similis similē quęrit, uel similes habent labra lactucas. Qualis fuerit Ricardus, ante signata demonstrāt. Quis uero iste, sequens intimabit impietas. In opusculo uitę eius (quam scripsit) a pseudodoctrina, pręstigijs, mendacijs, Idololatria, fastu pontificio, conscientiarum carnificina, animarū lęsione, rebellione in regem, & similibus imposturis eū comēdat. Ex ipsis tamē deificabat postea ab urbano quarto. Opus quod barbaro stylo edidit, pręnotatur.

Vita sancti Ricardi episcopi, li. I.

Quod alia adhuc effutiuerit, non inuenio apud chronicorū scriptores. Claruit anno ab incarnato Dei filio. 1270. sub Henrico tertio Anglorū rege. Roburque manuū suarū cū Amalechitis, populis a Deo maledictis, idolorū potētię deputabat.

IOannes Breton, Anglus, utriusque iuris doctor & episcopus Herefordensis, magna per hos dies apud regē & principes authoritate ualebat. In multis enim scientijs insigniter eruditus acclamabatur. Sed qualis interim fuerit in studio diuini uerbi (quod maxime christianū pręsulem decet) apud nullos scriptores inuenio. Leges fore utiles ac necessarias, quis non nouit? dum pro nullo sint priuato commodo, sed

communi ciuium utilitate conscriptę. Factę sūt leges (inquit Isidorus) ut earum metu, humana coerceatur audacia, tutaque maneat inter improbos innocentia. At Euangelij ministrum episcopum (qui solis Dei eloquijs christianum pasceret gregem) in illis uersari, quę ad causas forenses spectant, ut in Anna & Caipha, plusquam Iudaicū est. Nihilominus congessit Ioannes iste, ad communem Anglorum reipublicę utilitatem, ingens opus ex uarijs collectum,

De iuribus Anglicanis, li.1.

Alia illū edidisse nō refert Nicolaus Treueth in regū Anglicorū chronicis. Ex hac tandem uita migrauit, anno a Christo redemptore nato, 1275. sub Edwardo Anglorū rege primo. Eiq; successit eodē anno Thomas Cantilepus Britānici gñis.

Homas Bradwardyn, Anglicus, unctionis papisticę presbyter sęcularis, egregius, Raphaelis Volaterani ac Ioannis Pici hominum Italorum testimonio, theologus fuit. A iuuentute nimirū studiosus philosophus, prophanarū artium disciplinis, Stoicorū more, omnem fere indulsit ętatem. Ex Aristotele & Auerroe sedula inuestigatione multa habebat. Iudeosque, quos in lege peritiores sciebat, pro scripturarum intellectione familiariter conuenit. Vnde ad tantum doctrinę peruenit incrementum, ut in Oxoniensi academia supremę facultatis magister, ac sūmus Cancellarius demum constitueretur. In quo officio ita se gessit, ut ab omnibus magnam commeruerit laudem. Cū Ioanne Baconthorpio ex Parisijs reuerso, magnam olim de pręscientia & prędestinatione disceptationem habuit, eique tandem consensit, ut idem Ioannes in .iiij. libro sententiarum, dis.1. ques.4. demonstrat. Aduersus hereticos in magno spiritus feruore suscipiens arma (uerum non mordet papistas

papista)

papista) scripsit, pręcipue contra Pelagianos,

De causa Dei, li.viij.
De sancta Trinitate, li.1.
De præsciētia & prædestinatiōe, li.1.
Cōmētarios sententiarum, li.iiij.
Placita theologica, li.1.
Geometrica principia, li.1.
Sermones per annum, li.1.
De saluandorum præmio, li.1.
Summam theologiæ, li.1.

De cęteris eius operibus non legi quicquam, quamuis multo plura fuisse ferantur. Claruit apud eruditos non infimus author, anno ab incarnato Dei uerbo, 1270. sub Hērico tertio Anglorum rege. Summa eius Romę extare in Vaticana pōtificis Bibliotheca narratur.

IAcobus Anglicus nomine & natione, Cisterciensis familię monachus & doctor Parisiensis, per hoc tempus floruit, ac sacrarum literarum interpres, nonnullos in easdem reliquit cōmentarios. Sed in hoc cum suo Bernardo, ex imprudēti deuotione non leuiter errauit, quod ea Christiparę Marię tribuerit, quibus Dei spiritus immaculatā Christi sponsā ecclesiam (cuius nec ipsa plus est quā mēbrū) ad uiuū depingit. Non enim poterūt talia fieri, sine magna omnipotētis Dei & iniuria & blasphemia. Istū introducit inter magnos authores, Petrus quidam Vincētinus Dominicanus, pro corroboranda sui Thomę circa Marię conceptionem opinione.

Ex doctrinę suę ęrario protulit Iacobus,

In Cantica Salomonis, li.1.
Conciones Euangeliorum, li.1.

Lecturasq;

Lecturasque scholasticas sine certo numero reliquit, atque alia opuscula. Claruit anno salutis nostrę. 1270. sub Henrico sępedicto rege. Mariam dixit in pręfato Canticorum libro, in sola filij conceptione, non sua, a peccati fomite liberatam.

Etrus Swanyngton, Anglus, ex ea nat[a] regione (quam a Nordouolcis Nordouolgiam uocãt) in Burnehamiẽsi cœnobio Carmeli instituta superinduit. Qui quũ literis tam prophanis quã sacris (ut tunc erãt) apprime esset eruditus, Carmelitarum omnium primus in Oxoniẽsi gymnasio, scholasticę theologię magisterium suscepit. Atque non ibi solum, sed & Burdegalę in Vasconia sententias Petri Lombardi ordinarie pręlegit. In quęstionum scholasticarum certaminibus, acris ac uehementis fuisse ingenij a suis iactabatur, pręsertim a quodam Gobelino Alemano, qui ad eius sectę Anglos Clementis quinti pontificis Romani cõmissarius, statuta quędam arbitralia atque alia adhuc edidit. Parum antea susceperant per Hugonem diuę Sabinę Cardinalem, & Guilhelmũ Anteradensem episcopũ Dominicanos, iubente Innocentio quarto, cęlibatus & abdicationis proprij (quę prius nõ uouerãt) nouę seruitutis iuga. Habuerant enim ex Alberti Hierosolymorum patriarchę regula, solam obedientiã prępositis promittendam. At isti eidem addiderunt hanc clausulam, Cum castitate & abdicatione proprietatis, Vt dinceps plene essent in otiosa mendicitate ac sodomis, fœdissimi monstri Romani creaturę. Ex quo est eis concessa potestas prędicãdi, missãdi, & confessiones audiendi. In his ab adolescentia enutritus hic Petrus, sophistice demum protulit,

Quod

Quodlibeta.xlvij. li.1.
Ordinarias quæstiones, li.1.
Lecturas scripturarum, li.1.

Cętera eius scripta nos latent. Incommoda multa pertulit tamen iste, tam carceris quam exilij, sub Gerardo Bononiẽsi totius ordinis generali magistro, quod ei cum quibusdam obstiterit theologis, ne Anglia pro implendis Italorum crumenis, in duas apud eos diuideretur prefecturas. Claruit anno redemptionis humanę. 1270. sub Henrico rege prędicto, Mecœnatẽ habens Gilbertum Norwichiũ, episcopũ Hamarensem, sui instituti uirum eruditum.

GVilhelmus Paganherus, Anglus (quem eius tẽporis scriptores de Pagula uocãt) in Cantiorũ comitatu & Cãtuariẽsi diocœsi originẽ habuisse docetur. Tam polluit iste literis, ingenio, & prudẽtia (ut aiũt prędicti historici) ut non solũ Oxonij, sed & Parisijs summũ theologici fastigij cõmeruerit gradũ. Ex generali tandẽ apud Geneuam Ligurię metropolim Carmelitarũ synodo, totius Anglię & Scotię prouincialis (ut uocant) constitutus, post tertiũ eius regiminis annũ, a Clemente quinto Romano pontifice fit in Hibernia Midẽsis episcopus, ubi & reliquum suę uitę peregit. Abiecerunt illis diebus Carmelitę, quamuis iniqua progenies, quędam Antichristianę tyrannidis officia, utpote inquisitionis hęreticorũ & executionis causarũ, cũ cura monialiũ, quę pro eo propagãdo regno cum prędicationis munere susceperãt, reliqueruntque ea Dominicanis ac Minoritis, ut patet ex Bulla Alexandri quarti, in suorũ priuilegiorũ Mari magno. Plurima produxit pręsẽs scriptor Guilhelm9, sed omnino sophistica,

Lecturam Sententiarum, li.iiij.

Placita theologica,	*li.1.*	
De perfectione intellectus	*li.1.*	*Intellectus humanus,*
De notitia actuali,	*li.1.*	*In intellectu creato,*
De ueritate formali,	*li.1.*	*Vtrum ueritas sit forma,*
De ente rationis	*li.1.*	*Rectitudo motus est,*
Quæstiones ordinarias,	*li.1.*	
Conciones ad plebem,	*li.1.*	

Aliarum eius lucubrationum nihil uidi in eorũ Bibliothecis, Inter eius discipulos pręcipuus erat Ioannes Walsyngham, qui de illo in suis scriptis crebrã facit mentionem. Claruit anno christianę religionis 1280. sub Edwardo primo anglorũ rege in sua tandem synagoga sepultus.

RObert⁹ Ortforde, Angl⁹ natiõe, supciliosę illi⁹ ac inquietissimę Dominicanorum factionis doctor a Leandro Alberto Bononiẽsi ĩ quarto libro de gestis Prędicatorũ, plęraque edidisse asseritur. Irrequieto atq; turgido prędítus ingenio, stultissimo furore ac impacientis animi impetu excandescere solebat, merisque fatuitatibus inuehebatur in omnes qui Thomę Aquinatis doctrinam mendacẽ Apollinis oraculi loco non haberent. Henricum Gandauensem solennẽ eius ętatis theologum dentibus momordit, Aegidiũque Romanum famatę eruditionis magistrum durissime obiurgabat, quod eius in suis sentencijs taxarint errores scholasticos, Permissum tunc erat Lutetię a Parisiensi episcopo, ex consensu Sorbonicorũ magistrorũ, quod libere possent omnes disputare & opinari de certis articulis aduersis eundem Thomã collectis, ut habet Ioannes Baconthorpius libro. iij. sent. dist. 29. Quod incalescentem huius hominis grauabat stomachum. Vnde coaceruauit tandem, argumenta quędam sophistica,

Aduersus

Aduersus præfatũ Henricum, li.1.
Contra primum Aegidij, li.1.
Determinationes quoque, li.1.

Atque alia adhuc eiusdem farinę non pauca. Quam otiosa & friuola hęc sint, iudicet eruditus lector. Claruit hic Momus cõuitiorũ plenus, anno a nato Christo 1270. Anglis adhuc imperante Henrico tertio. Quo tempore Dominicani plures in diuersis terris conbusserunt christiani nominis uiros.

GVilhelmus Guarronis, uel de Wara, Londinensis diocœseos, Anglus, Minoritanę superstitionis monachus, doctor, Oxonij primum, deinde Parisijs scholasticis pręfuit lecturis. Aristotelicę philosophię perlongo studio theologorum tunc more peritus, & ingenij uafricie callidus, absurditates in doctrina nonnullas, & fallacias mere diabolicas peperit. Inter discipulos uero (quos per id tempus multos habebat) Ioannem Scotum cognomẽto Duns, subtilissimũ sophistam ac uerę theologię pestem, ad indicibilem christianę reipublicę perniciem protulit. Hinc est quod Alexander Minutianus in epistola quadã scripserit, ex Anglia primũ & inde ex Parisijs manasse sophistice disputandi rationem. Nata re uera tunc erat noua in scholis philosophia, ex chimęris Homericis, qua pro corrũpendis ac falsificãdis scripturis deinceps utebãt. Reliquit Guilhelmus impuri pectoris hęc putida testimonia, quib⁹ ostẽdit, quã expediti & prompti fuerit animi pro tenebricoso illo Antichristi regno.

Super Sententias, liiij. *Quoniam teste beato Augustino,*
Quæstiones ordinarias, li.1.
In opera Aristotelis, li.plu.
Lecturas scholasticas, li.1.

Cętera eius scripta nullibi reperiuntur, nec id ueritati multũ officit.

officio. Istum Ioãnes Picus Mirandulę comes. Ioãnẽ de Guara appellat, in Heptalo suo de opere sex dierũ. Claruit anno christianę pietatis, 1270. sub Henrico tertio Anglorum rege.

ROgerus Bakon, Anglus, Minoritani nominis quoque Oxoniẽsis doctor, pręstigiator ac Magus necromanticus, non in uirtute Dei, sed in operatione malorum spirituum Oxonij ad nasũ ęneum, scholasticorũ domiciliũ, mirabilia magna fecisse tradit. Ingeniosissimus erat, Ioannis Pici Mirandulani etiam testimonio, & in omni literatura prophana percelebris, Mathematicus presertim & philosophus eruditus. Cũ malis dęmonibus cõsuetudinem habens, nõ secus atque olim sub Pharaone Iannes & Iãbres, quibusdã incãtamẽtis, exorcismis, atque alijs obseruationib' curiosis, eos adiurauisse fertur, & aduocatos ad quęcunque uellet coegisse. His artibus in secretis suis negotijs utebãtur tunc plurimũ pręlati, ut patet de Clemente quarto Romano põtifice, ad quem accersitus suarum incantationũ leges pręscripsit. Conqueritur Thomas Cantipratensis in opere de uniuersali bono, moniales in cœnobijs ita illis diebus uexari, ut nec crucis signatio, nec aqua benedicta, nec ipsa Eucharistia cõtra illos ualeret. Videte prouisiones patrũ, & qualia tunc remedia quęrebant erga grauia sui cęlibatus incendia. Multa Rogerus edidit opuscula, ad sui nominis ppetuitatẽ.

De necromanticis imaginibus, li.1.
Practicas Magicæ, li.1.
Prognostica ex syderũ cursu, li.1.
Regimina cœlestium, li.1.
De excantationibus, li.1.
Ad Clementem papam, li.ij.
De occultis operibus naturæ, li.1.

De uera

De uera astronomia, li.I.
De retardatione accidentium, li.I.
Super Sententias, li.iiij.
In philosophiam naturalem, li.viij.
In philosophiam moralem, li.x.
Speculum Alchimiæ, li.I. *Multifariam multisque mobis loq.*
Alchimistarum artes, li.I.
De grammatica Græca, li.I.
De situ Palestinæ, li.I.
De iudicijs Astrologiæ, li.I.
Sententias experimentales, li.I.
De speculi facultate, li.I.
Compendium studij theologici, li.I.
De rerum mirabilibus, li.I.
Artium experimenta, li.I.
Perspectiuam utilem, li.I.

Atque alia plura, Huius damnauit doctrinam Hieronimus de Esculo, illius sectę generalis tunc minister, quorũdã fratrũ suorũ persuasione. Nimirũ in ea dicebant aliquas contineri nouitates suspectas. Fuitque multis annis carceri mãcipatus. Claruit anno salutis humãę.1280. sub rege Edwardo primo.

IOannes Derlington, Anglus, perceptis in adolescentia primis profanarum disciplinarum rudimentis, ex fatua quadam ad Dominicum Calaguritanum deuotione, eius intrauit ordinem cum non bene saperet. Progressus paulatim ad annos maturiores, tantum scientijs quę inflant, & ostentatione magnifica creuit, ut solennis fieret in theologia magister, ac Henrici tertij Anglorum regis auricularis confessor. Ex quibus Romani pontifices Ioannes, xxi. Nicolaus, iij. & Martinus, iiij. homi-

nem suis commodis cernentes aptum, constituunt pro colli gendis domesticatim Petri denarijs, & sacerdotum ac monachorum decimis, suum per Angliç regnum quçstorem, atque tandem archiepiscopum Dublinienfem in Hibernia. Relicta ergo Apostoli Petri functione, iniqui proditoris Iudç permansit in officio. Mendicantium fratrum ordines, sunt illis dieb⁹ in quatuor redacti, ne in infinitas cresceret sectas. Quorum officium erat (inquit Thomas Cantipratensis) cleri possessiones a sçcularium principum iurisdictione defendere. Ingenti studio & industria Derlingtonum congessisse Treuethus affirmat,

Cõcordantias magnas Anglicanas, li. 1.
Sermones ad utrumque statum, li. 1

De cçteris eius scriptis nihil apparet. Cum in sexto episcopatus sui anno, mercenarius & non pastor, accinxisset se ad iter uersus gregem dominicum, diuina tactus ultione, diẽ clausit ultimũ, anno nati seruatoris. 1284. sub Edwardo primo, Londini in suorum fratrum cœnobio sepultus,

Vilhelmus Sengham, Anglus natione, ex humilibus sed honestis parentibus ortus, tam apertũ ingenij sui specimen puer admodum in primis literarum tyrocinijs prçbuit, ut quãplurimis esset tũc admirationi. Ex artista (ut appellãt) fit tandem theologus, & pensata temporis per infestantes locustas obseruatione, omnino non insyncerus. Legit profecto, exposuit, atque docuit plçraque, non sine multorum tum utilitate tum fructu. In libro suo de fide & legibus (quem plçrique, licet non recte, alteri cuidam Guilhelmo de alta petra, Parisiensi episcopo tribuunt) de Christi lege inter cetera hçc profert. Non est (inquit) lex ad salutem possibilis, prçter

çternũ

ęternum Dei Euãgeliũ. Ex Augustinianorum fratrum cœtu, ex hoc istum fuisse arbitrarer, quod inter cruciantes & lędentes laruas, ipsi cęteris in hac regione minus nocuerint. Composuit Guilhelmus, ut subsequentes suorum laborum participes redderet, prętatum opus.

De fide & legibus, li.1.
De professione nouitiorum, li.1.
Annotationes scripturarum. li.1.

Et alia his lõge plura. Claruit anno a salutifero diuę uirginis partu. 1280. sub rege Edwardo primo. Eius opuscula indicib⁹ decorauit Thomas Colby Anglus, episcopus Lisinórensis & Waterfordensis, & ipsum fratrem Guilhelmũ appellat.

Lismo

Valtherus Reclusus, genere quoq; Anglus, ab adolescẽtia bonis literis educatus, apud Augustinianos Eremitas (ut ferũ) solitarię uitę ꝓpositũ elegit. Homo iste florẽti adhuc ętate, multa dedit utriusq; doctrinę suę, tum humanę tũ diuinę expetimẽta publica. Discipulos quoq; suarũ lectionũ nõ paucos habebat, qui tãdẽ euasere in uiros probos & doctos. Repudiabatũ illis diebus Parisijs atque alibi Eremitanus ordo. Eum propterea ratum fecit Honorius quartus pontifex cum Carmelitis, quibus tunc mutauit in alba pallia chlamides barratas, ut autores sunt Sabellicus & Platina. Scripsit inter cętera Gualtherus, dum esset ab hominum societate ac tumultu per inclusionem separatus,

De mundi contemptu, li.1.
De uita solitaria, li.1.

Meditationes pias, & alia. Huius opuscula nonnulla ad compendium reduxit Ricardus Lauynham uir eruditus,

ut complu-

ut complurium lectioni apprime necessaria. Quod opus incipit, In primo capitulo libri & cet. Claruisse putatur anno ab exorta pietate christiana. 1280. sub Edwardo primo.

Homas Leirmont uel Ersiletonus, natione Scotus, ex precipua predicendi tam arte quam consuetudine, Anglis & Scotis uates habebatur insignis. Nam & hoc de eo inclytum adfert testimonium Hector Boethius Deidonanus, libro. xiij. Scotorum historie. Quemcunque (inquit) illum existimare placet, quoue afflatum numine, preclarus sane uir erat, ac toti sue terre admirabilis. Nec fere aliter quam mox euenerat, licet obscuris de industria uerbis uteretur, futura prognosticabat. Eo tempore, tam seuiebant in Anglos Scoti (ut habet Nicolaus Treueth) ut in terra Northūbriensi mulieribus mammas absciderint, & scholares circiter ducentos in scholis combusserint. Edidit uero inter alia Thomas,

Rhithmata quædam, *li. 1.*

Atque ob id, teste Ioanne Maiore, Rhithmicus ab Anglis cognominabatur. Repentinam predixit Alexandri tertij Scotorum regis mortem, anno Seruatoris nostri, 1286. sub quo & ipse claruerat, ubique per adiacentes prouincias famatus.

Ilbertus Theologus, cognomēto Magnus, ex Anglorum natione Cistercienfis Ordinis monachus, & (ut fertur) magister eorum generalis, etatē ac patriam ex doctrina & eloquentia splendidiōrem reddidisse a multis asseueratur. In gymnasijs Britannicis literarum studia incūctanter coluit, bonasque disciplinas in alijs postea regionib⁹ fouit. Prelegere, scribere, aut meditari sēper solitus, Bibliothecarū penetralia, diligentia magna quesiuit,

perlustra-

perlustrauit, euoluit. Et ubi repererit opus aut rarum aut antea non uisum (ut in Cluniaco Cyrilli Greci Carmelitę uaticinia) ingens statim se inuenisse thesaurum gloriabat. Perspicacis ingenij homo certe erat, cui accessit quoque innata oris facundia. Theologorũ abdita absolute prospexit, nec fuerat ullum doctrinę genus, quod non ad unguẽ didicerit. Vnũ in ipso ingemimus magnũ malum, illudque monachis omnibns cõmune, quod moralitatũ allegorijs (quibus quisque suo abundat sensu) plus tribuerit, quã apertissimo scripturę diuinę spiritui. Nam Gregorij magni, suique Bernardi, in ritibus obseruãdis, cõcionibusq; ad plebẽ faciẽdis, imitator esse studebat. Exarauit uir ingeniosus elegiaco metro,

Pro Christiano contra gentiles, li.1.
De naturis rerum, li.1.
Comentarios in Psalterium, li.1.
Historiã quãdã, iuxta Scropũ, li.1.
In Oraculũ Cyrilli, li.1. *Cum ad monasterium Cluniacẽse,*
Conciones eruditas, li.1.
Doctorum collectanea, li.1.
Commẽtarios scripturarum, li. plu.
Epistolas ad diuersos, li.1.

Alios eius tractatus per Anglorum Bibliothecas uidi, sed eorum tituli iam non occurrunt. De Cyrillo Greco fatetur, quod infra horę spatium xi. capitula abditissimorum mysteriorum memorię cõmendarit. Sicut de Ioanne, Haymo, quod omnem Apocalypsim uno die uiderit. Claruit anno incarnati Messię. 1280. sub Edwardo primo, corpusque eius inter sacra Tholosę seruatur. Thomas Scropus historiam eius allegat, & Alanus de lynna concionibus indices fecit.

Oannes Chelmeston, Anglus, ex Eboracensi comitatu ac diocœsi oriundus, a iuuentute studiosus & literarum cupidus, inter Carmelitas conuersabatur deinceps, Oxonium tandem ab illis missus, sophisticis artibus adeo gradatim profecit, ut in magistralem euectus cathedram, ob ingenij perspicuitatē inter primos sit habitus, Brugis in flandria, atque per eandem prouinciam adhuc alibi, a generali magistro Gerardo de Bononia iussus, ordinarie perplura disputauit, ut de ipso Gobelinus alemanus tradit, in libello de pœnitentijs conuicariorum. Romę in curia pontificis per eos dies lis erat, inter Pręmonstratenses & Carmelitas, quod in eorum (ut dicebant) uituperium, dimissis chlamidibus barratis, cappas induissent candidas, ut autores sunt Ioānes de Molinis in historialis speculi ca, ix, & Ioānes Vineta in. v. Chronici sui capite. Iste uero Chelmestonus, multa memoratur cudisse opuscula, sed sophistica penitus, pręsertim,

Quæstiones ordinarias,	li. 1.	*Vtrum sit aliquod sacramentum,*
Determinationes theolo.	li. 1.	*Vtrum per peccata uenialia,*
Quodlibeta quoque,	li. 1.	*Vtrum spiritus sanctus distingui,*
Lecturas ordinarias,	li. 1.	
Sermones & collationes,	li. 1.	

Cętera eius scripta nondum uidimus, cum singula uidisse nō liceat, Claruit sub Edwardo primo Anglorum rege, anno salutis humanę. 1290. Sed ubi corruptibilia huius uitę deposuerit indumenta, ex chronicis non habemus.

Homas de Ylleya, Anglus, patria Sudouolcas, adolescēs adhuc, in Gippeswicēsi Carmelitarum cœnobio sese quoque astrinxit superstitioso eorū famulatui, Maxima semper illi cura fuit, ipsis in

cūbere

cūbere disciplinis,tāquā meliorib⁹,quales per id tēpus mūd⁹ habebat chariores. Ac procedēte ętate in Cantabrigiēsi gymnasio theologus doctor effectus,utranque theologiam,tam scholasticam quam interpretatiuam profitebatur publice. Sed omnia tunc permixta erāt Petri spurij sententijs ac maledictis papę decretis,quę alę locustarum erāt,easque ferebant in altum. Et interim discurrebant hircis in suo cęlibatu lasciuiores, pinzocheras,beghinas, ac moniales ubique frequentantes,quod in suis huberrime defleuit,atque acriter tetigit in Ignea sagitta Nicolaus Gallus,capite.v. Tractat⁹ q̄sdā edidit hic Thomas,qb⁹ ingenij et doctrinę patefecit uires,

Quæstiones theologiæ, *li.1.*
In Apocalypsim Ioannis, *li.1.* *Apocalypsis reuelatio dicitur,*
Conciones ad plebem, *li.1.*

Sed & lectiones in scripturam plures,atque alia nobis incognita reliquit. Brugis in Flandria cum antedicto Ioanne, ordinarie disputauit ac prælegit,ut præfatus Gobelinus tradit. Et claruit anno uirginei partus,1290. sub Anglorum rege Edwardo primo.

HVgo de Mancestria, Anglus,cum esset per ętatem doctrinę capax,ut literas ac mores ad uirtutes addisceret,ludos literarios multis in locis frequentauit. Adolescenti adhuc tantum arridebat ex quotidiana cum eis conferendi in studijs cōsuetudine, Dominicanorum fratrum institutum, ut in eorum cumulum ascribi se permitteret. Adeo tādem apud eos discretione,prouidentia,atque doctrinę seueritate profecit,ut (teste Treuetho) magnus in theologia magister,prędicatorum in Anglia prouincialis, & regi Edwardo primo ac eius matri Aleonorę,quasi a domestica familiaritate haberetur.

Eius nempe ad Philippum Francorũ regem cum Guilhelmo Geynesburgo Minorita, nuncius erat, pro recuperandis terris in Aquitania subdole ablatis. Scripsit hic demum præfati regis iussu, aduersus impudentissimum quẽdam impostorem, maleficijs & fraudibus instructum, qui præstigijs multis, eius dementauerat matrem,

Fanaticorum deliria, li.1.

Compendium theologiæ, li.1.

Et alia plura. Cæcum se finxerat prædictus impostor & hypocrita diabolicus, atque ad Henrici tertij regis tũbam sanatũ, ut ex utriusque, tam regis quam matris fauore, lucra ipsi obuenirent. Claruit Hugo, anno incarnati Messiæ, 1294. quo Edwardi regis obiuerat legationem.

THomas Swetonius, Anglus, inter Dominicanæ factionis monachos (qui Prædicatores appellari gloriose magis exoptant) continuis literarum ac cæremoniarum exercitijs, totã fere consũpsit ætatem. Fuit in conclusionibus scholasticæ disputandis, atque concionandis ad plebem sermonibus, non paruæ apud Anglos opinionis. Parisijs demũ inter diuturnos studiorum suorum labores, sophisticæ theologiæ doctor effectus, post certamina illic Sorbonæ consueta, plura emisit in lucem, ad ueræ tamen lucis obscurationem. Hi magni tyrannorum satellites erant, sub doctrinæ & sanctitatis fuco, eorum confirmantes furorẽ, ac sæuissima Agno inferentes bella. Nihil in uotis magis habuerunt, quam Dei mutare decreta, & eius sic tandem hæreditatem delere. Nimirum iste composuit furiosa hæc syntagmata,

Quæstiones difficiles, li.1.

Duo quodlibeta, li.1.

De Relatione, li.I.
De unitate forme, li.I.
In predicamenta Aristotelis, li.ij.
In sex principia, li.I.
In priora et posteriora, li.iiij.
In perhiermenias, li.ij.
Complementum Thomæ, li.I.
Breuiarium theologiæ, li.iiij.
Summam quoq; theologiæ, li.I.
In Psalterium commentarios, li.I.

Feruntur & alia eius scripta, sed hęc sola apud Leandrum Albertũ Bononiensẽ, in quarto libro sui uoluminis, & alios eiusdẽ farinę chronographos licebat reperire. Claruit anno a Christo redemptore nato, 1290. sub Anglorum rege Edwardo primo.

THomas wyke seu wiccius, Anglus natiõe, Oxonij Canonicus de Olneye, ex eorum sodalitio quos Augustini regulares nominãt, multiplici doctrina ac morum probitate, plurimũ apud suos ualuit. Liberalium nanque disciplinarũ noticiã a pueritia egregie imbiberat, cui rerum insigniter gestarum cognitionẽ adiungendam fore ducebat. Laudabili igitur in istis omnibus eruditione prędítus, ad memorabilium sui temporis actorũ conseruationẽ, studia tandem cõtulit. Et historiam inde perbreuem congessit, ac stylo per eã ætatẽ satis polito lucubrauit, de pręclarioribus principũ atque aliorum factis, a Guilhelmi Nothi initijs, usque ad pene postremos serenissimi tunc regis Edwardi primi, hoc est, ab anno domini, 1067. ad suam senectutem usque. Hanc historiã inter alia rarissimorũ autorum opuscula uidi, in Gorlestonensi Augustinianorum

fratrum Bibliotheca, affixo operi titulo,
Chronica compendiosa, li. 1. *Anno incarnationis domini nostri,*
Catalogum abbatum de Osney, li. 1. *Anno domini. 1129. regnāte Hēri.*
Atque alia edidit. In hoc ultimo eius opusculo, numerantur omnes monasterij sui pręsides, qui continua successione pręfuerant in eodem, per nomina, actiones, & persistētię tempora denotati, ad annum usque seruatoris nostri, 1290. in quo claruit sub Edwardo pręfato.

IOannes Rossus, Werwicēsis, Anglus, Guidonici cliui accola, & uicinarum (ut apparet solitudinum frequentator assiduus, ex proba in scientijs & moribus institutione, plurimarum uirtutum officia, affinibus pręstitit gentibus. Degustata Oxonij (quod non procul aberat) literarum dulcedine, natura semper flagrabat cupiditate discendi, donec inuenisset quod per lōgos quęsiuisset studij sui labores. Vnde inter alia in historijs narrat, particulares omnes illarū partiū scholas, in illud uniuersale coijsse gymnasiū Alphredi regis tempore, & quod olim in Legionum urbe sub Arthurio mirū in modū floruerint magnorų philosophorū ingenia. Eū tamē in plerisque nō laudat Ioānes Lelād' acutissimus cēsor, sed uirų dicit extitisse ī antiquitatū pductiōe, lōge maioris diligētię quā iudicij. Chartis iste cōmisit ad posteritatis oblectationē,
De academijs Britannicis, li. 1.
In mathematicis quoque aliqua edidisse putatur, ea tamen sunt nobis ignota. Oxonij uero in pręfato opere, tres narrat fuisse primū sub Alphredo institutas scholas, Grammaticis primam, Philosophis alteram, & tertiā Theologis. Post pręd ictum Thomam, quod Oxoniensis sit quoque, istū cōstituo, dubius adhuc quo in loco per ętatem ponatur.

Michael

Ichael Medicus, natione Scotus clarissimus sui tẽporis philosophus, mathematicus, & astrologus, multa pro adipiscẽdis sciẽtijs naturalibus peragrabat terrarum orbis loca. In medicina inter primos eruditus, ob singularẽ & exquisitã peritiã, nõ minus Edwardo primo regi Angliæ, quã Alexãdro tertio Scotorũ regi, dum uiueret charus acceptusq; habebat. Vbi Ioãnes Bacõthorpius in tertio Sẽtẽtiarum, dist. xxxiij. et quæst. iij de legis iusticia disputat, istũ introducit nõ leuẽ autorẽ pro suo cõfirmãdo proposito. Vt q̃d ea Iusticia uirtus sit moralis, et ad alias uirtutes cõmunis sicut est genus ad species. Eximius iste phisicorũ motuũ, cursusq; syderei indagator, inter cætera ingenij sui monumenta cõposuit, iussu Friderici secundi imperatoris,

Super autore Sphæræ,	li.1.	*Sicut dicit philosophus in princip.*
Imagines astronimicas,	li.1.	
Astrologorum dogmata,	li.1.	
In Ethica Aristotelis,	li.x.	
De signis Planetarum.	li.1.	
De Chiromantia,	li.1.	
De Physiognomia,	li.1.	

Præter hæc nihil uidi, etsi his longe plura ex eius emerserint ingenio. Eũ fusius in suis cõmemorãt scriptis, Ioannes Picus Mirandula, Symphorianus Chãperius, & Cornelius Agrippa. Claruit anno a communis salutis origine, 1290 sub Ioanne Baliolo Scotorum rege.

Vilhelmus Hothun, Anglus (de Odone cognominãt externi autores) Parisiẽsis doctor et Dominicanorum ĩ Anglia prouincialis, bis curã illorum pluribus annis gessit. Missus ab Edwardo rege legatus ad Bonifacium octauũ pontificem Romanũ, christiani orbis perniciẽ

niciem,& omnium malarꝝ artiū mōstrū,anno domini,1298,fit auro procurante Dublinienſis per eum archiepiſcopus & citerioris Hiberniȩ primas,ut & eius tyrānidis & inſatiabilis crumenȩ,in illis regionibus fidelis ſeruus adeſſet. Nam ingētis fuiſſe ſpiritus & acutiſſimi ingenij,atque qui poſſet multis artibus ſibi conciliare fauores hominū,a ſui inſtituti chronographis iactiatur. Ex quo ſummā eius impudētiā ac ſupercilium inuerecundū (cum hominum genus ſuperbiſſimum ſit) facile coniectare licet, Superſtitioſis dogmatibus,doctrinā ſpiritus preſſit,ne Euangelij lux appareret. Pauca quidē poſt ſe ſcripta reliquit,atq; illa inutilia ſūt & uana. Videlicet,

Super Sententias, li. iiij.
De *unitate formarum*, li. I.
Lecturas ſcholaſticas, li. I.

De alijs nihil uidi. In Burgundia apud Diuionē ex urbe Roma rediens (ut libro tertio Leander habet) in uigilia diui Auguſtini uita exceſſit,eodem anno a Chriſti incarnatione, 1298,quo prȩſulabat,ſub eodem rege Edwardo,fœtido eius cadauere Londinum uſque deportato.

THomas Sperman,Anglus,a teneris annis Dominicanorum famulatui ſe quoque deuouens,inter omnes ſui temporis ſūmiſtas excellens habebatur. Ingenium erat ei uegetū ac diſcuſſum (ut ferunt autores) & ad perſuaſiones in utramque partem,ſeu dialecticas ſeu ſophiſticas apertiſſimū. Vnde poſt adeptam ſcholaſticȩ theologiȩ lauream (ut uocant) doctoralē,per Anglorꝝ academias & alia ſtudia particularia,doctrinȩ ſuȩ reliquias quālatiſſime diſperſit. Sed cuius ſpiritus erant neſcio. Obruerāt tunc tenebrȩ malarum doctrinarum,uniuerſum fere mundū. Ita quod nullus poterat ab Euangelio legem diſcernere,

cuius

cuius in Sina tabulas ꝓpheta Moses fregit. Contexuit enim (Leādro Bononiēsi teste) cōmētarios nō omnino spernēdos,
In totam Genesim, li.1.
In Paulum ad Hebræos, li.1.
In canonicam Iacobi, li.1.
Quæstiones disputatas, li.1.
Atque alia id genus non pauca, ut eius ordinis annales abū- de commemorāt. Claruit nempe sub illustrissimo Anglorū rege Edwardo primo, anno a Christi Iesu natali. 1290. Sed ubi hinc migrauerit, nescitur.

Oannes Peckam, Anglus, in Cicestriensi oriundus diocœsi, Franciscanorum instituti fraterculus, fit hoc modo ex parua ac macilenta Abyssi locusta, equus ad Antichristi usū ferocissimus. Erat hic primo ex parentum modicitate pauperrimus, sed animo semper superbus & arrogans, eloquio, incessu, ac gestu pompaticus, ut eum Treuethus depingit. Ex ethnicorum studio sophista subtilissimus, Parisijs in theologia Lombardi rexit, & Oxonij lectiones crebro repetiuit, Minoritani noīs in Anglia prouincialis minister. Adeo postmodū creuit in notitia utriusq; iuris, ut Romę esset palacij Satanici magister, ore et ingenio sēpsublimis (ut de eo scriptores perhibēt) ac tot⁹ gloriosus. Tādē pro perficiēdo q̄dā iniquitatis mysterio, per Nicolaū tertiū pōtificē Romanū cōstitutus fuit archiātistes Cātuariēsis, ac toti⁹ Anglię primas. In synodis Redingi & Lābethi, clero uniuerso strictissime imposuit, nō Euāgelij regni Dei prędicationē, sed statutoꝝ cōcilij Lugdunēsis executionē, atq; cōstitutionū Othonis et Octoboni Romanoꝝ Cardinaliū obseruationē, quib⁹ mirū in modū Polidorus Vergilius statū religionis cōfirmatū dicit quoq;.

Sic erat in spiritu eius dolus, & dolos tota die cũ suis hypocritis meditabatur impius, ut pro idolis extingueret gloriam magni Dei deorum in Syon. Composuit interim ut autores sparsim enarrant

Cõmentarios Sententiarum,	*li. iiij.*	
Lecturas Oxonienses,	*li, I.*	
Aduersus insipientem,	*li. I.*	
In Cantica canticorum	*li. I.*	
Collectanea Bibliorũ,	*li. V.*	*Deum qui te genuit dereliquisti,*
Apologiam quandam,	*li. I.*	
Statuta Synodalia,	*li. I.*	
Perspectiuam communem,	*li. I.*	*Inter philosophicæ cõsideratiõis studia*
Officium diuæ Trinitatis,	*li. I.*	
Scripturarum locos,	*li. I.*	
De perfectione Euangelica,	*li. I.*	*Quis debit capiti meo aquam?*
De corpore Christi,	*li. I.*	
Tractatum pauperis,	*li. I.*	
Apologeticon quoque,	*li. I.*	
Carmina diuersa,	*li. I.*	

Et alia his longe plura. Per Euangelicã perfectionem Minoritarũ mendicimoniũ intelligit. Mirabiles hic fecit in ecclesia Anglicana, sub reformationis titulo mutationes, Thoma Cantilepo Herefordẽsi episcopo querelam aduersus eũ Romam deferente, atque in uia moriente. Obijt tandem Cãtuariæ sepultus, anno ab incarnato Dei uerbo, 1292, & archiepiscopatus sui, xiij. sub Edwardo primo.

ROBERTUS Walsyngham, Anglus, formata utcunque literis iuuẽtute, Nordouicẽsiũ Carmelitarũ cœnobiũ ingrediebatur, consuetudines, cęremonias atq; inania eorum studia, mox cumulatissime complexus,

Tandiu postea scholasticarũ rerum exercitationibus Oxonij dabat operam, ut instructissimus demum pro papę regno interpres euaserit, ac magister earum facultatum celeberrimus haberetur. Ioannem Baconthorpium inter alios multos, auditorem ac discipulum habebat, admirãdę tunc eruditionis & ingenij iuuenem. Ex cuius Sẽtentijs, Quodlibetis, & Ordinarijs quęstionibus, creberrimas allegationes adducit idẽ in suis scriptis Baconthorpius, de cognitione hominis respectu Dei, de Ydeis Platonicis, de actu liberi arbitrij, de personę uocabulo, de uerbo in diuinis, ac similibus, magistrũ eum uenerabilẽ appellans, in delicijsque habet, eius subtilissimas soluere rationes. In quarto Sententiarũ papisticos sacerdotes a reliquo distinguit populo, ut sint per pontificis characterem, nõ per ministeriũ uerbi, christianę multitudinis duces. Et id ꝓ magna cõfirmandę sacerdotalis unctionis autoritate assumit. Thomas Waldenus in opere suo de sacramẽtis. Docendo & disputando sic magnam sibi apud Anglos comparabat hic famam, & hęc scripsit uolumina,

Elucidationes Sententiarum,	li.iiij.	*Verbũ dulce multiplicat amicos,*
Quæstiones ordinarias.	li.1.	*Vtrũ respectus uestigialis formæ,*
Quæstiones solennes,	li.1.	*Vtrum in diuinis persona producẽs,*
Quæstiones uespereales.xij.	li.1.	*Vtrum Christus per suũ intellectũ.*
Determinationes scripturæ,	li.1.	*Ego sum uia, ueritas, & uita,*
Quodlibeta diuersa,	li.1.	*Quæstio in ecclesia fuit, utrum,*
Super Ecclesiasticum,	li.1.	*Sicut dicit Augustinus libello de,*
Conciones ad uulgum,	li.1.	

Et alia multa nobis incognita. Guilhelmi Ludlingtoni contra Gerardum Bononiensem, pro non diuidenda Anglorum ad suam cupiditatem prouincia, fortiter olim tuebatur causã, ut prodit Gobelinus Alemanus. In Nordouicensi tandẽ cœnobio ab hac luce migrauit, anno uerę pietatis.1310. in Ianuario,

ſub Edwardo ſecundo Anglorum rege.

Vilhelmus Ludlyngton, Anglus, ex Lincolnienſi ortus diocœſi, poſt ſtudia philoſophica, theologici doctoratus faſtigium, Oxonij Stanfordenſis Carmelita ſuſcepit. Cum inſigne nomẽ ex continua uerbi prędicatione obtinuiſſet in uulgo, prouincialis in Anglia ſui inſtituti paſtor quintus conſtituebatur a ſuis, quatuorque annis eidem prefuit curę. In Narbonenſi poſtea Galliarum ſynodo, per Generalẽ magiſtrum Gerardum Bononienſẽ, lucra inde quęrentẽ, diuiſa fuit eorum in Anglia ditio in duas prouincias, q̃d huic atque alijs decem in ea terra theologis non parum diſplicuit. Reſtiterunt enim ſynodo, publicatis etiam libellis, ad non modicã eorum inquietudinem, Nicolao quarto Romano pontifice id ęgre ferẽte. Vnde poſt fulminatas excommunicationum ſententias, exul a patria cum quibuſdam complicib⁹ fiebat Ludlingtonus, ad terribilem pœnitentiam in regno alieno dãnatus. Interim tamen Pariſijs ſplendide ſe gerebat, uaria condens opuſcula, pręcipuę,

In Euangelium Mathei, li. 1. *Anima mea conturbauit me,*
Determinationes theologicas, li. 1.
Sermones ad populum, li. 1.

Et alia quędam edidit. Pacatis tandem controuerſijs, in generali apud Geneuam ſynodo, effectus eſt Terrę ſanctę, ſeu Paleſtinę & Cypri prouincialis, anno domini. 1309. ſub Edwardo ſecundo, ne auaritia domi laborantes ulterius moleſtaret. In Angliam tamen poſt Gerardi fata reuerſus, Stanfordię demum ſepelitur.

Oannes Gualenſis, ſiue Walleys dictus, Anglus natione, magnus Franciſcanę profeſſionis theologus, in utraque diſciplina diuina & humana, ſui

temporis

temporis eruditissimus a plęrisque ęstimabatur, Multis annis (inquit Ioannes Tritemius) in Parisiensi gymnasio theologiam gloriose, & maximo suorum auditorum applausu docuit. Tanta erat eloquentia ac rerum cognitione pręditus, ut arbor uitę a quibusdam dementatis capitibus appellari cœperit. De isto plura narrant eius ordinis scriptores, pręcipue Bartholomęus Pisanus in Conformitatibus Francisci, ut quod multa disputauerit atque in scripta retulerit, sed ad uerã Euãgelij gloriam, nulla. In scholis sępiuscule disputabant hi pharisęi turgidi, de uirtutibus, immo de ipsa perfectione Euangelica, non ex corde, ut inde fierent meliores, sed maxime ut spectẽt ab hominib⁹. Multa scripsit opuscula Gualẽsis, quib⁹ nõ minimam sibi gloriam apud posteros conquisiuit, scilicet,

De regimine uitæ humanæ.	*li.vij.*	*Cum doctor siue prædicator,*
Ordinarium uitæ religiosæ,	*li.I.*	*Nũquid nosti ordinem cœli?*
De ordinatione uniuersali,	*li.I.*	*Quoniam omni negotio tempus est,*
De uirtutibus antiquorum,	*li.I.*	*Quoniam misericordia & ueritas,*
Manipulum florum,	*li.I.*	*Ruth paupercula collegit spicas,*
Dicta philosophorum,	*li.I.*	
Historiarum collecta,	*li.I.*	
Additiones celebres,	*li.I.*	
In Apocalypsim Ioannis,	*li.I.*	
Lecturam Sententiarum.	*li.iiij.*	*Quoniam teste beato Augustino,*
Lecturas scripturarum.	*li.plu.*	
Sermones de tempore,	*li.I.*	
Sermones de sanctis,	*li.I.*	
De diuersis materijs,	*li.xv.*	

De cęteris nihil reperi, quamuis Bartholomęus Pisanus & Iacobus Bergomensis eum dicant plusquam octodecim edidisse uolumina magna. Claruit anno Christi dñi nostri. 1300, sub Edwardo primo Anglorum rege, inter suos tãdẽ sepultus.

Vilhelmus Maklesfelde, inter meridionales Anglos oriundus, & Aristotelicis disciplinis ab ineunte ęta te apud Dominicanos sodales nutritus, ingenio & doctrina nonnihil ei attulit cœtui. Sophistice quidē eruditus erat, maxime in decretis ac legibus papisticis, & in theologia litigatoria iuxta genus suū profūdissimus, Atq; ob id non solum est in ea facultate insignis magister effectus, sed & apud purpuratum Babylonicę meretricis senatū charissim^9 habebatur. Vnde Nicolaus Taruisinus ex eodem errore (ordine dixissem) ad papatum sub Benedicti, xi, nomine uocatus, istū a Bisūtinēsi synodo eorū generali redeūtē, diuę Sabinę presbyterum Cardinalem, licet absētem & per quatuor mēses mortuū creauit. Ipsūque statim eodē anno sequebatur sāctissimus ille pater per abbatissam sibi olim familiarē, quę ficuum obsonium ei parauerat, Perusij sublatus. Reliquit Guilhelmus iste posteris conspicienda,

Problemata quædam, li.1.
Conclusiones ordinarias, li.1.
Orationes ad clerum, li.1.

Atque alia complura nobis incognita. In itinere moriebatur, ut antea dictum est, cadauere eius ad Londinū delato cū Cardinalatus insignijs, ut super mortuo Romano senatore & illic gloriarentur, anno ab exorta pietate christiana. 1304, sub Edwardo primo Anglorum rege.

Valtherus Wynterborne, Anglus, in Saresburiensi patria natus, Aristotelicarum doctrinarū Helluo, magnus in theologia magister & Edwardi primi Anglorū regis cōfessor (ut uocāt) ī Dominicanorum tumenti familia consenuit. Mox ut mortuum lugissent patres antedictū Guilhelmū, apud Benedictum suum, eius nominis undecimum papam pecunijs

egerunt, ut hic uenerabilis doctor eius in officio succederet, Speciosũ certe, imo splendidum uidebatur excelsis eorũ animis, Cardinalitium pileũ a suis geri, eos ob id a magnis salutari principibus. Sexto igit mẽse ante põtificis ex ficuũ sorbiciuncula necem, ad emptam dignitatẽ uenit, non modica pompa ad diuã Sabinam Cardinalis quoque presbyter effectus, Quam ad quindecim menses, morte intercedente uix tenuit. Chartis iste plura commisisse ab historicis cõmentat, ut ab auida legerentur posteritate, sed hos solos ab eis exhausimus titulos,

Quæstiones theologiæ, li.1.
Sermones coram rege, li.1.

At tam barbara, macra, & frigida hęc sunt, ut bene natis stomachis nauseam potius quam gustum generent. Cũ post Clementis. v. electionẽ uersus Gallias transiret, apud Geneuam in Septembri uita excessit, anno Christi. 1305. Sed inde ad Londinum translatum est eius corpus, ut super eo apud mundum insigniter illic gloriarentur quoque.

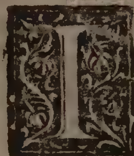
RIcardus Myddeltonus, uel de Media uilla dictus, natione Anglus, Minoritarum fratrũ professus disciplinam, Oxonij literis tam diuinis quam humanis operã dedit. Ingenio acutissimus erat, & ad omnẽ fallaciarum cautelam promptissimus, in persoluẽdisq; scholasticarum altercationũ dubijs exercitatissim⁹. Cęterũ neq; in Elenchis Aristotelicis, neq; in iure papistico (quod Canonicũ, sed falso, appellãt) ulli habebat ętate sua secũdus. Grãdia quędã, sed parũ utilia, Parisijs iste in conspectu magistrorũ disputauit, docuit, et exposuit. Cui⁹ cẽsorio iudicio, post declarationẽ Frãciscanorũ regulę (quę tunc fortiter impugnabatur a multis) Bonagratia, decim⁹ minister

eorum

eorum generalis, cõmisit examinationẽ doctrinę fratris Petri Ioannis. Quem, ipse cum assistentibus, hęreticum declarauit, quod in suis commentarijs in Apocalypsim & in Matheum, ecclesiam Romanam meretricem magnam, bestiam carnalẽ, & diaboli synagogam uocasset. Ex quo effossũ eius cadauer, a pontifice Clemente, extemplo iubebatur comburi. Fertur iste multa cudisse opuscula, scilicet,

Lecturam Sententiarum, li. iiij. *Abscondita produxit in lucem,*
Super dist. Decreti., li. I. *Patres nostri omnes sub nube,*
De ordine iudiciorum, li. I.
De conceptione Mariæ. li. I.
In Francisci regulam, li. I.
In quatuor Euangelia, li. iiij.
In Epistolas Pauli, li. xiiij.
Contra Petrum Ioannis, li. I.
Quodlibeta theologica, li. I.
Commentarios elegantes, li. I.

Aliasque lucubrationes & postillas conflauit, sed earum titu li non cõparent. Claruit anno a salutifero diuę uirginis par tu. 1300, sub Edwardo primo Anglorum rege, apud suos tan dem non infimo loco sepultus. Istum pro magno habent au thore, Sententiarij fere omnes.

IOannes Duns natione Scotus, doctor subtilis ap pellatus, in Duns Scotię oppidulo, octo passuum millibus ab Anglia natus. Oxonij inter Minoritas perpetuis se astrinxit Francisci stigmatizati sanctio nibus. Post scholasticę seu contentiosę theologię professionẽ doctoream inibi factam, Lutetiam a suis aduocatus sũmistis, in omnium bonarum literarum perniciem, sua illic sparsit dogmata, omnino peregrina & barbara. Portentosus artifex

ac litigiorũ

heresies established.

ac ſtigiorum patriarcha,impoſturarũ laberynthos ingenio Dędalino excogitauit,contẽdendi formulas uerbis intricatis ſubtiliter adinuenit,& mõſtrifica conflictationum uocabula formauit,de ſuppoſitionibus, obligatorijs, inſolubilib⁹,hęcceitatibus,formalitatibus,modis intrinſecis,atque alijs ſophiſtarum chimeris,ut Chriſtus in contentione prędicaretur,ac innumeris ſuperſtitionibus in eccleſia ueſtiretur. Stultior enim eſt ea Sententiariorum papiſticorũ Theologia ſacra,ex Centaurorum biformi conflata genere,quam ſunt ſcripta fabuloſa Heſiodi & Orphei theologorum gentilium. Eã tamẽ ex hoc Scoto ac ſui ſimilibus,obſcuritatum & ignorantiarum uoraginẽ,pro idolatrico papę ſui regno, impenetrabile eſſe ingenij acumẽ,talpa cęciores papiſte dijudicãt,cũ ſit horrida antiqui Serpentis aſtutia. Cõpoſuit iſte tenebroſus deorũ nũcius,in Petri Lombardi Sẽtẽtias cõmunes,opus bifariũ,

Commentarios Oxonienſis,	*li.iiij.*	*Cupientes & cet. Circa prologum,*
Reportationes Pariſienſes,	*li.iiij.*	
Quodlibeta ſcholaſtica,	*li.I.*	*Cunctæ res difficiles,ait,*
In Metaphyſicam quæſtiones,	*li.xij.*	
Quæſtiones uniuerſalium,	*li.I.*	
Quæſtiones prædicamentorum,	*li.I.*	
In Analytica poſteriora,	*li.ij.*	
In Ariſtotelis phyſica,	*li.viij.*	Predicamente
In Cathegorias,eiuſdem,	*li.I.*	
De cognitione Dei,	*li.I.*	*Quia ſumma nobis cognitio,*
Sermones de tempore,	*li.I.*	*Erunt ſigna & ce. In hoc Euange.*
Sermones de ſanctis,	*li.I.*	
Lecturam in Geneſim,	*li.I.*	
De rerum principio,	*li.I.*	
De primo principio,	*li.I.*	
Commentarios in Euangelia,	*li.iiij.*	

In Epiſtolas Pauli, li. plu.
Collationes Pariſienſes, li. 1.
Tetragreumata quædam, li. 1.
Commentarios imperfectos, li. 1.

Cętera nos latẽt. Demum adiuit Coloniã, ut & illic de Aſini umbra certaret, atque ibi in ętate uirili ex Apoplexia defunctus eſt, & apud Minoritas ſepultus, anno redemptionis humanę, 1208. Roberto Bruſio apud Scotos regnãte. Huius ſũt contra ſanam Apoſtolorꝝ doctrinam, cõmenta inſana, Cęremonialia ueteris legis, poſt Chriſti paſſionẽ ſine peccato poſſe obſeruari, Salutem & ſpiritum ſanctum a papa eſſe poſt Chriſtum, Imagines ea fore ueneratione adorandas, qua illi quos repręſentant, & ſine numero ſimilia. Adhuc tamen hęreticus non iudicatur a papiſtis.

Proh. sola trinitas adoranda

Icardus Crickliadẽſis, Anglus natione, regularis olim diui Auguſtini Canonicus extitit, in illo monaſterio (quod a Walſyngamio Nordouolcarum oppido, paulo plus milleario diſtat) & Crieke uulgo nũcupat. Ex eruditione multiplici (quam per Anglorum gymnaſia deguſtauerat abunde) euaſit tandem in utraque ſcientia homo doctiſſimus. In quanta exiſtimatione ubique habitus fuerit, ob incredibilẽ ingenij acrimoniam, & acerrimum in omni literarum genere ſtudiũ, eius ętatis ſcriptores omnino non tacuerunt. Ariſtotelẽ exponere Chriſtum, aut Porphirium Apoſtolos (qui Apoſtolicis uiris inimiciſſimus fuerat) indigniſſimũ iudicauit, inſignis uerbi Dei miniſter. Sufficere nempe credebat, Chriſtianę fidei dogmata, ad recte inſtituẽdam eius eccleſiam. Ac poſt plurimas ex ſcripturis diuinis conciones et lecturas, portulit e

pectoris

pectoris sui thesauro, ad fratrũ suorũ cõsolationem futurã,.
De cõnubio Iacob, li.1.
De testamento patrum, li.1.
Homelias uulgares, li.1.
Et alia adhuc multa, quæ non uidimus. Literaria quędam Nordouicẽsis Bibliothecę monumenta, istum claruisse affirmant, ãno a salutis nostrę origine, 1310. sub Edwardo secundo Anglorum rege, atque in suo tandem obijsse cœnobio.

Homas Iorsius, Anglus natione, audaculę Dominicanorum familię doctor, per uniuersã Angliã atque Cambriã prouintialis gubernator, eãdẽ cum arrogantia non modica, vij. rexit annis. Audiens post Gualtheri Cardinalis obitum, pontificem Romanum Clemẽtem quintum esse in Galliarũ Lugduno, illuc statim pecunijs onustus, properãter accessit, ut in demortui sodalis obueneret locum. Peruenitque celerrimus ad illius curiam, secundo ab eius morte mense, ac precio persoluto, tertius ex ea factione Cardinalis presbyter ad sanctam Sabinam est anno domini, 1305, ordinatus, decimo octauo calendas Ianuarij in ieiunijs quatuor temporum. Ab eo die cũ sui similibus, rostris & unguib⁹ defẽdebat iniustissimas ambitiosi pontificis erga Romanos causas. Et eo libẽtius post nũmos numeratos, ex Dominicanis & Franciscanis plures his diebus promouebãt pontifices Romani, quod cęteris sophistis subtilius eos scirent prouinciarum principes posse dementare, atque ex auditis eorum confessionibus suas facere creaturas. Hęc antea reliquit insyncera opuscula Thomas,
Commentarios Sententiarum, li.iiij.
Postillam in psalterium, li.1.
Sermones per annum, li.1.
Atque illis similia nõ pauca. Et claruit anno a Christo nato, 1310.

1310. sub Edwardo secundo Anglorum rege. Germanos sex habebat, quos omnes imprudentissimi parentes, istorũ Ammonitarum Molocho obtulerunt, Dominico, ut loquentes aduersus iustũ, in superbia & abusione deinceps perdurarẽt.

Valtherus Iorsius, Anglus, prędicatorij seu Dominicani nõis quoq; theolog⁹. ac pręfati Cardinalis Thomę Iorsij frater, quęsiuit per inania sophistarum dogmata in clero etiam regnare ad tempus. Et uenit bene nũmatus, accelerato cursu ad prędictum pontificem Clementẽ quintum, Pictauis tunc commorantem, ut de pinguis ex pauperum spolijs beneficij precio cum eo cõueniret, Apertisque thesauris, obtulit ei munera preciosa auri & argenti, quę in torpẽti otio, absque manuũ suarum labore, insigni tamen fraude cumulauerat. Quibus tantam inuenit in oculis eius gratiam, ut anno Christi, 1306. archiepiscopus Armachanus ac totius Hibernię primas sit declaratus. Prodijt inde ex latebris uulpinis, in omnẽ circunquaque regionem, ut Christi mactaret oues, atque Antichristo pararet plebem imperfectam. Hasque interim dedit ingenij papistici fęces,

Summam Theologiæ, li. iij.
De peccato originali, li. 1.
Quæstiones uarias, li. 1.

Et alia nonnulla nobis ignota. Claruit eo seruatoris nostri anno quo eius fater, uidelicet, 1310. sub Edwardo secundo Anglorum rege. Tam politici ac prudentes œconomi, isti erant in sua dispensatione fraudulentię, ut sub obscuro mẽdicationis titulo attrahere sibi maximorum regnorum dominia sciuerint.

Robertus

Obertus Baston, Anglus, ex illustri procreatus familia, in comitatu Eboracensi non procul a Notynghamio. primęuã duxit originem. Hunc rhetorem ac poetam e Scardeburgiẽsi Carmelitarum cœnobio (cui tunc pręfuerat) secum accepit rex Edwardus primus in Scotiam iturus, anno domini. 1304. ut in futura Striuelinensis castri fortissimi obsidione, insigniter gesta describeret. De ipso enim sic habet Hector Boethius in libro. xiiij. historię Scotorum. Adduxerat rex Edwardus (inquit) Carmelitani ordinis monachum quempiam, qui carmine Heroico destructionem Scotię, Anglorũque uictoriam caneret. Et sequitur. Neque hoc quidem silẽtio prętereũdũ est. Cum in Scotorum manus sequenti anno uiuus uenisset Carmelitanus ille, iussu Roberti Brusij, tormẽtis coactus, stylo conuerso Scotorum uictoriam posteritati prodidit, carmine quidem barbaro, sed illi sęculo haud quaquam contemnẽdo. Similia quoque narrant Ioannes Maior in quinto suorum Chronicorum libro. ca. iij. ac Ioannes Bellẽden in Scotica translatione. Composuit igitur principum impulsu, poeta incultus & agrestis,

De bello Striuelinẽsi, *li.1.* *De planctu crudo metrum, cũ car.*
De Scotorum triumpho inani, *li.1.*
Epistolas ad diuersos, *li.1.* *Venerabili patrum cœtui, frater,*
Orationes synodales, *li.1.*
Tragœdias uulgares, *li.1.*

Poemata quoq; diuersi generis edidit, & alia complura. Ab isto testimoniũ cœpit Nicolaus Treueth, q̃d Edwardus rex maximũ euaserit in pręfata obsidione periculum, iaculo feriente corporis uestem. Claruit anno salutis humanę. 1310. sub Edwardo secũdo. ac Notynghamię sepelitur, germano illius Philippo Baston Scardeburgię in eius officio succedente.

Auid obugę, supremę classis magister, Hibernus natione, patria Kyldariensis, inter sui tēporis theologos contentiosos nō infimus habebatur. Oxonij in Anglia, ac Treueris in Alemania (Gobelino teste) cum docendo tum disputando, magnum eruditionis obtinuit nomen. Nam & ipse unus eorum erat theologorum decem, qui cum Guilhelmo Ludlingtono aduersus Gerardum Bononiensē steterūt, atque ideo in exilium tunc missus quoque. In Hibernia tādē prouincialis Carmelitarum effectus preses, uniuersā fere patriam suo arbitratu dirigebat. Erat enim philosophus, rhetor, theolog⁹, ac legis papisticę inibi peritissim⁹, atq; ita appellatus Hibernicę nationis lucerna & decus, ut Ioānes Bloxham habet in magno epistolarum opere. Dictabat iste non inelegāter, sed latine & docte per illam ętatem,

Epistolas.32.ad diuersos, *li.1.* *A dilectionis fœdere non recedit,*
Sermones per annum, *li.1.*
Propositiones disputatas, *li.1:*
Postillas Bibliorum, *li.plu.*

Cętera quę composuit, non uidimus. Claruit anno a Christi natali. 1320, ac dierū plenus in Kyldariēsi cœnobio tandē sepeliebatur. Istum scribit antedictus Bloxhamus, spurium in urbe Pontana, cęlibatu nō obstante generauisse, Radulphū kelley, quem postea ex generali Carmelitarū Romę aduocato (procuratorem uocant) Clemēs sextus Romanus pontifex archiepiscopum Cassellensem fecit.

Vilhelmus Geynesburg, Anglus, ad honorē depictorum Francisci uulnerū funiger factus, in ueste (ut uocant) grisea, fenestratos calceos Seraphicus histrio portauit. Liberalibus artibus ex cōmuni Aristotele

ni Aristotele cōpetenter instructus, ad palestricę theologię studia se uertit, cœpitque statim eloquijs sanctorum sanctissimi patris uehementer inhiare. Edwardi primi Anglorū regis, cum Hugone Mancestrio Dominicano, legatus olim erat ad Philippū Francorum regem, super Aquitanię prouincię reficiendis damnis. Et quia hāc in concionibus & scholis defēdebat doctrinam, papā non posse errare, neque esse a quoquam iudicandum, licet mille christianorum animas detruserit in Gehennam, effectus est a Bonifacio octauo, execrabilissimo Romanę sedis monstro, Wigorniensis episcopus, anno domini. 1301. Scripsit ex sua battologia Cyclopicus miles,

Disceptationes scholasticas, li. 1.

Sermones ad utrunque statū, li. 1.

Alia eius scripta nos latēt, sed dispēdio plane nullo. E medio certe tollēdę sūt hę papistarū sordes, ceu nocentissima scādala. Claruit ex Frāciscano prodigiosus pōtifex, anno ab incarnato Dei filio. 1310. sub Edwardo secundo Anglorū rege.

RIcardus Notyngham, Anglus, ex Minoritarū quoque secta, sed ingenuis (ut ex scriptis appa ret) disciplinis ab adolescentia educatus, patriā uniuersam recondita sua eruditione per eam ętatem adornabat plurimum. Doctor erat (ut Anglici scriptores tradūt) in theologica facultate clarissim⁹, atque in sęcularibus scientijs nulli suo tempore secundus, ingenio sublimis & apertus eloquio. Tantusque tandem in Anglorum academijs docendo & disputādo euasit, ut apud utriusque literaturę diuinę & humanę studiosos, magnam cōmeruerit laudem. Eius non uulgariter celebrant nomē, ob eruditos in scripturas commētarios, Stephanus Patrington in opere sermonum, & Thomas Scropus in suis collectionib⁹;

Si in plęrisque errauerit, mirum nõ est, antiqui Serpentis astu tia in tantę caliginis regno, omnia perturbãte. Multa profecto comperitur cusisse uolumina, in omnibus tamen non est impius iudicandus.

Lecturam Sententiarum, li. iiij.
Conclusiones ordinarias, li. 1.
Commentarios in Matheum, li. 1.
In Euangelium Lucæ, li. 1.
In Paulum ad Romanos, li. 1.
In eundem ad Corinthios, li. ij.
Lecturas Bibliorum, li. plu.
Suarum replicationũ, li. 1.

Atque alia his multo plura. Nimirũ opera eius multa et magna, per omnes fere Anglorũ Bibliothecas uisũtur. Claruisse uero fertur anno uirginei partus. 1320. sub Edwardo secũdo illius nominis rege, apud suos tandem sepultus.

GVilhelmus Masset, Anglus, suscepta Dominicani instituti professione, Logicen, Physicen, Ethicen ac Metaphysicen, mox magno cum labore didicit, acsi res christiana his paganorum pestibus indigeret. Testanturque illius lucubrationes, quam non triuialiter aut indiligenter sit in hoc fugitiuo, callido, & incerto authorum genere uersatus. Sed quam parum hęc ad Euangelicũ dogma conueniãt aut prosint, decernat censor quisque ueridicus, qui omnia Dei uerbo ceu Lydio quodã lapide ꝓbat. Leander Albertus Bononiẽsis, in quarto suorũ Prędicatorꝫ libro, inclytum theologię professorẽ hũc uocat, quod Thomę Aquinatis doctrinam mendacem, immo diabolicam, aduersus Henricũ Gandauensẽ tunc mortuũ, tã strenue defenderit. Contexuit iste ad suorum (ut putabat) commoditatem,

Quęstiones

Quæstiones ordinarias, li.1.
Aduersus Henricum Gandauensẽ, li.1.
Contra Corruptoriũ corruptorij li.1.
Quæstiones de Angelis, li.1.
Postillas Bibliorum, li.1.
De decem uirginibus li.1.

Et alia complura, quibus Asinũ domini adhuc uestire atque oliuarum ramos ante pedes eius sternere, quam laboriose uidebatur. Claruit magn⁹ in Anglia magister, anno a cõmunis salutis origine, 1320, sub Edwardo secundo Anglorũ rege.

THomas Chabham, Anglus, doctor theologus, ętate sua insignis, in eorũ inueniebatur albo numeratus, quos sęculares sacerdotes uulgus appellat. Tam erat iste benignus ac modestus, ut cognomine eius pene obliterato clericus probus ubique diceretur. Vnde defuncto Roberto Wynchelse archiantistite Cantuariensi, ãno domini, M.ccc.xiij. hic plenam electionẽ ad eam habuit fũctionem. Successit tamen iussu regis Edwardi (ut is cui magis fauebat) Gualtherus regnolde, qui sibi tunc erat a thesauris, Wigornię episcopatu huic designato. Qualis autem fuerit eius doctrina, facile poterimus ex librorum titulis cõijcere. Nam pœnitentiarij illi canones ac pœnarum pro peccatis mensurationes, imbecillium conscientiarum carnificina nusquam ad insatiabilem sacerdotum quęstum uacant. Nempe opera quę sequuntur edidit,

Sũmam de pœnitentia, li.1,
De peccatis in genere, li.1. *Cum sũma theologicæ facultatis,*
Commentarios plures, li.1.
Sermones quoque, li.1.

Ferũtur & alia, corũ tamen nõ uidi titulos. Erat in scripturis

diuinis post alias diciplinas, lōga exercitatione peritus, ut autores tradūt. Et claruit anno a Christi natali, 1316. quo efficiebatur episcopus, Anglis imperāte Edwardo secundo.

Icolaus de lyra, ex Iudęorū genere in Anglia natus, atque inter Hebręorū Rabinos in literis Hebraicis ab ipsa pueritia nutritus, illud sāctū idioma ad unguem (ut loquuntur) nouit. Qui mox ut frequētasset christianorum scholas atque Minoritarum quorumdam syncerioris iudicij cōciones, abhorrere cœpit a Talmudicis doctrinis, atque ita a tota suę gentis insania stultissima. Cōuersus igitur ad Christi fidem, ac regenerationis lauacro lotus, Frāciscanorum familię se statim adiunxit. Inter quos in scripturis sānctis studiosissimus, ac longa exercitatione peritus, Oxonij & Parisijs, cum insulsissimis Rabinis, qui populum Iudaicum uana Missię aduenturi Policitatione lactauerant, disputationibus & scriptis mirifice conflictauit. Atque contra eorum apertissimas blasphemias, utrūque testamentū diligentiori examine ac elucidatione explanauit. Si in plerisque (ut illi a multis imponitur) delirauerit, tempori est imputandum, in quo fere omnia erant hypocritarum nebulis obscurata. Meliorem certe cęteris omnibus per eam ętatem nauauit in scripturis operam. De uerborū simplicitate, non est quod conquerantur homines, cū a uocabulis ęstimāda non sit ęterni patris ueritas, Pręclara scripsit opuscula (ut abbas Tritemius habet) quibus nomen suum celebriter deuenit ad posteritatis noticiam, uidelicet hęc,

In Genesim ad literam,	*li.1.*	*In principio & cæt. Omissis,*
In Exodum,	*li.1.*	*Secundum quod dicit Isidorus.*
In Leuiticum,	*li.1.*	*Vocauit autē Moses & cæt. Sicut,*
In Numeros.	*li.1.*	*Locutus est dominus & cæt. Ex.*

In

In Deuteronomium,	li.I.	Declaratio sermonum tuorum.
In Iosuæ,	li.I.	Introduces eos & plantes.
In Iudicum,	li.I.	Suscitauit, dominus iudices,
In Ruth,	li.I.	In diebus & cet. Hic consequẽter.
In Regum,	li.iiij.	Per me reges regnant, & legum,
In Paralipomenon,	li.ij.	Colligite fragmenta ne per,
In Esdram & Nehemiam,	li.ij.	Erit sacerdos super solium,
In Tobiam,	li.I.	Hæc oportuit facere & cæt.
In Iudith,	li.I.	Arfaxat & cæt. Post historias,
In Hester,	li.I.	In diebus & cæt. Postquam,
In Iobum,	li.I.	Pacientiam habe in me, & cæt.
In Psalterium,	li.I.	Propheta magnus surrexit.
In Prouerbia Salomonis,	li.I.	Ecce descripsi eam tibi tri.
In Ecclesiasten,	li.I.	Verba Ecclesiastes, sicut dicit,
In Cantica canticorum,	li.I.	Osculetur me & cæt. Expedi.
In Sapientiam,	li.I.	Post libros historiales & cæt.
In Ecclesiasticum,	li.I.	Omnis sapientia & cæt. Hic inci,
In Esaiam prophetam,	li.I.	Hierusalem Euangelistam dabo,
In Hieremiam,	li.I.	Prophetam in gentibus dedi,
In Threnos Hieremiæ,	li.I.	Quomodo sedet. In præcedenti,
In librum Baruch,	li.I.	Hæc uerba & cæt. Post librum,
In Ezechielem,	li.I.	Aperti sunt cœli, & uidi uisio.
In Danielem,	li.I.	Danieli autem dedit Deus,
In xij. prophetas,	li.I.	Duodecim prophetarum ossa,
In Machabæorum,	li.ij.	Et factũ est & cæt. Post histo.
In Euangelium Mathei,	li.I.	Quatuor facies uni. & quat.
In Marcum.	li.I.	Facies leonis a dextris eorum.
In Lucam.	li.I.	Facies bouis a sinistris erat,
In Ioannem.	li.I.	Facies Aquilæ desuper ipsorum,
In epistolas Pauli.	li.xiiij.	Ecce descripsi eam tibi tri.
In Acta Apostolorum,	li.I.	Repleti sunt omnes spiritu sanct.

In epistolas canonicas, li. vij. Iacobus dei et cæt. Liber iste.
In Apocalypsim Ioannis, li. I. Oportet te iterũ prophetare,

Et rursus eosdem libros moraliter exposuit,
septem exceptis. Edidit preteria.

Super Sententias, li. iiij.
De corpore Christi, li. I.
De idoneo ministrante. li. I.
Contra Iudæos, li. I. Primo quæritur utrum.
De Iudæorum perfidia, li. I. Cum Dei adiutorio intendo,
Contra impuugnãtes Euangeliũ, li. I. Potens sit exhortari in doc.
Sermones de tempore, li. I.
Sermones de sanctis, li. I.

Atque alia nonnulla, quę ad manus nostras nondũ uenerũt. Claruit ãno ab apparẽte in carne Dei filio, 1320. sub Edwardo secũdo Anglorũ rege, ac Parisijs demum obijsse fertur. Doctor Martinus Lutherus in, ij. & ix. Ca. in Genesim, se ideo dicit amauisse Lyranum, atque inter optimos posuisse, quod prę omnibus interpretibus, ubique diligenter retinuerit ac prosecutus fuerit historiam.

THeobaldus Anglus, uir uarijs naturę dotibus & scientijs excellẽs, sed animo nimium scrupulosus, ad Carthusianorũ monachorũ (ut ei uidebat) grauitatẽ cõuolauit. Arduã putabat domini uiam, spinisque ac ueprіbus humanarũ traditionum circumseptam, nimia superstitione demẽtatus. Ad eos igitur bene siginatos atque impinguatos Brunonis porcos accessit, ut sũmę perditionis inueniret pascua. Cum Hyprocritica lues, nihil citius adferat quam mortem ipsam spiritus. Sed hoc unum inuenio laudandum in homine, quod in Sodomis existẽs, ex frequenti Bibliorum atque ueridicorũ Chronicorum lectione, uitas hominũ probatiorum inuestigauerit

uerit. Illas siquidem collegit a mundi origine ad suam ętatem, et opus suum uocabat,
De progressu patrum, li.1.
Et alia tam exempla quam documenta, sed ad meditationē inertem atque contemplationē omnino friuolā spectantia. Claruisse uidetur ex suis & aliorum scrptis, anno ab incarnato Dei uerbo, 1320. sub Edwardo tertio Anglorum rege.

Osbertus Pyckenham, Anglus, ex Lynnensi Nordouolcarum cœnobio Carmelita, natale solū (inquiunt sui) uelut alter Aristoteles aut Plato (si abesset barbaries) doctrina illustrauit multiplici. Tantum ille scientijs (quibus tunc pręstigiabatur mundus) profecit, ut magnorū scholasticę theologię professorū numero, non solum in Anglia sed & Parisijs ascribi meruerit. Fuit, ut Tritemij uerbis utar, in scripturis (papistice deprauatis) eruditissimus, & in philosophia sęculari egregie doctus (seductus) acuti ac uehemētis ingenij. Hęc & similia sunt quæ de ipso, multo adhuc fusius sui tradiderūt scriptores. Virum tamen si ex doctrina iudicetur, ex illisipsis erat Palestinis maleuolis, qui purissimos cœlestis Abrahę Puteos obruerūt, stercorum suorum cōmentis opplentes, quos ejus olim serui, Prophetę atque Apostoli foderant. Reliquit enim posteris in magnis uoluminibus,

Lecturam Sententiarum,	li.iiij.	*Conclusio una proposita hæc.*
Quæstiones Sententiarum,	li.iiij.	*Pro introductione sententiarum,*
Replicationum suarum,	li.1.	*Vtrum uolūtas creata sit poten,*
Placita Theologica,	li.1.	*Vtrum ex puris naturalibus,*
Determinationes,	li.1.	*Vtrum sit possibile Deum per,*
De conceptione Mariæ,	li.1.	
Postillas Bibliorum,	li.1.	
Sermones uarios	li.1.	

His longe plura composuisse dicitur, sed ista sola in eorum Bibliothecis uidimus. Claruit anno Christi domini nostri 1320. sub rege Edwardo secundo, prefuitque multis annis Londinensi sui instituti cœnobio, in quo tandem sepulturam suscepit solennem.

Ioannes Goldeston, Anglus in Eboracensi prouincia oriundus, & Carmelita quoque tandem ex superstitiosa ad uirginẽ Deiparã deuotione effectus, celeberrimus (ut fertur) ętate sua Parisiensis doctor effulsit. Erat in scripturis, perperã & ad monachorum atque sacerdotum quęstum intellectis, ac in philosophia mundana non infimo loco doctus, ingenio & eloquio peracutus, atque ad persuadendũ in utranque partẽ idoneus. Ex Lutetia Parisiorum demũ reuersus, utranque tam interpretatiuam quã scholasticam theologiã, Oxonij pluribus annis publicitus docuit, maiori nominis fama quã auditorum fructu. Erat tamen alijs multis ętatis suę doctoribus in uerbo facundior, in sententijs grauior, atque in scripturis eruditior, ut ex operibus uidi. Sed cõmune cruciantiũ Locustarũ malũ in cauteriandis conscientijs habebat. Multa profecto scripsit opuscula, quę ĩ diuersis Anglorũ Bibliothecis reperi, uidelicet,

Quodlibeta uaria, li. ij. *Quæritur utrũ Christus sit simpli*
Determinationes theologiæ, li. 1. *Vtrũ hæc sit uera. Homo factus est*
Quæstiones ordinarias, li. 1. *Vtrũ Idæa in diuinis pertineat,*
Disputationes sententiarum, li. 1. *Vtrum Deus sua ratione formali,*
In Euangelium Mathei, li. 1. *Cum primo prædicasset Euangeliũ,*
Moralitates in Matheum, li. 1. *Sciendum quod triplex est merces,*
Moralitates in Ioannem, li. 1. *Hic est Ioannes Euangelista qui,*
Moralitates in psalterium, li. 1. *Christus est super omnia, non tamẽ,*
In Canonicam Ioannis, li. 1, *Semen ipsius in eo manet, quod,*

Diuisiones

Diuisiones sermonum, li.1. *Ter orauit Christus propter pec.*
Sermones de tempore, li.1.
Sermones de sanctis, li.1. *Similis factus est leoni in oper.*
Orationes ad clerum, li.1.
Collectanea quædam, li.1. *Quid est homo secundum formam,*
In magistrum Sententiarum, li.iiij. *Vtrum uiatori manenti in uia pos.*

De cęteris eius scriptis, nihil hucusque percepi. In moralitatibus (quę mysteriorum sunt locutiones) et in elechis Aristotelicis plus satis abundauit, uir alioqui ingeniosus ac doctus. Claruit anno uerę pietatis, 1320. sub Edwardo secundo Anglorum rege. inter suos tandem sepultus.

Vilhelmus Alton (quem plerique de Alchono pronunciant) Anglus natione, cum adhuc adolescens esset, stulta suorum parentum deuotione, seu potius mera insania, Dominicanorum sanctionibus deuouit. Neq; in illis erat auscultetor obliuiosus, quę eorum promouent aut hypocrisim aut fastum (ut sunt ipsissima eorũ cęremonialia & dogmata Thomistica) sed tam prospero incessit gradu, vt inter solennes ordinis sui magistros tãdem numeraretur. Istum ad astra euehunt Leander Bononiensis ac Petrus Vincentinus, quod impense Aristotelem coluerit, atque in uirginis Marię conceptione labem concesserit. Composuit assiduus scripturarum interpres & magister Parisiensis,

Super Ecclesiasten, li.1.
Postillam in Matheum, li.1.
De decem uirginibus, li.1.

Et commentarios adhuc in scripturam plures. Nam & declamator sermonum popularium, non uulgaris apud suos iactabatur. Claruit anno a salutifero diuę uirginis partu, 1320.

Edwardo

Edwardo rege secundo Anglis imperante.

Homas Langforde, Anglus, nō procul a Maldona in Ostrosaxię comitatu nat⁹, inter Dominicanos Chelmesfordienses prima literarum elementa ad multorum internitiones didicit, Grandior factus, Cantabrigiensem academiam adiuit, ut esset ad decipiendum adhuc potentior. Et crescente indies eruditione (qualem ea tunc ętas habebat pessima) theologicorum Rabinorum & illic ascriptus est numero. Vir erat in scripturis Aristotelico spiritu intellectis, nō mediocriter doctus, ingenioque & eloquio ad id promptissimus. A quibus non mediocriter eum quoque commendat, prędictus Leander Bononiēsis. Opera edidit plura, pręcipue ab urbe condito ad suam ętatem,

Chronicon universale, li. I. orbe

Sermones per annum, li. I.

Aliorum non permanet quicquam, quod apud authores uiderim. Historię semper eo nobis sunt necessarię, quod aliorū nobis et fortunas et casus ob oculos ponāt. Claruit anno ab exorta pietate christiana, 1320, sub Edwardo secundo.

Damus Godham, Angl⁹ natione, inter Minoritas Francisco Seraphico dicatus, sic studijs indesinenter processit, ut Oxonij supremum theologicę magnificentię gradū commeruerit tandē. Guilhelmum Ockam Nominalium parentem primum, magnifice contra Reales Scotistas, ut nouū Serpētinę calliditatis compararet singulare sibi nomen, illic disputantem audiuit. Nec iferioris erat ingenij aut doctrinę (inquit in Scotorum gestis Ioannes Maior, li. iiij. ca. xxi) quam Ockam ipse, sed multo modestioris loquelę. Ex declamatio

nibus

nibus ac lecturis in theologia sophistica publicis, magnam semper habebat cum opinione uulgi inter magistros nostros famam. Et hos tandem emisit fratralium suorum dogmatum insipidos fructus,

In textum Sententiarum, li.iiij.
Determinationes quoque, li.i.

Et quędam alia, mihi adhuc ignota. In uarijs Anglici regni ciuitatibus hic docuit, frequentes habebat auditores, ac multos reliquit iniquę farinę discipulos. Claruit anno redemptionis humanę. 1320. sub prędicto rege Edwardo secundo.

IOannes Canon, siue Canonicus cognomento, Anglus genere, Minoritarum quoque instituti nō modicus theologię professor hac tempestate habebatur. Hic olim in Parisiorum gymnasio, Ioannis Scoti, mirifici illius Minoritarum Herculis, uestigia diligentissimus discipulus obseruabat, non aliter quam ante eum frater Leo Pecorella in Aluernici montis cacumine seraphica Frāncisci sui stigmata. In scripturis ac philosophia, iuxta phytonicum spiritum sui Aristotelis, subtiliter erat doctus, iuris quoque tam pontificij quā cęsarei (Tritemio teste) non ignarus. Impudentium mendaciorum magister ita effectus, tota die in otio ac mendicitate concinnabat dolos. Protulit interim ex putrido pectoris sui armariolo,

Lecturam Sententiarum li.iiij.
Disputationes ordinarias, li.i.
In Aristotelis physica, li.viij.
Quæstiones dialectices, li.i.
Lecturas magistrales, li.i.

Atque alia adhuc plura. Disceptationes theatrales Parisijs & in Anglia, mira barbarie pluribus iste tenuit annis. Claruit

 autem

autem anno a christianę pietatis origine, 1320. sub Edwardo secundo sępedicto Anglorum rege.

IOannes Walsyngham, Anglus, in Nordouolcarum patria oriundus, ob insignem utriusque literaturę diuinę & humanę eruditionē, in gymnasio Parisiorū magistrali decoratus infula (sic eum depingit Tritemius) legendo & disputando celeberrimus effulsit. Et anno domini, M, ccc, xxvi in undecimum Anglię prouincialem magistrum per suos Concarmelitas constitutus, ingenio subtilis & acutus, parum plus biennio eos gubernabat. Sed ex Albiensi Aquitanię synodo generali, cum Ioanne Alerio ac Petro de Casa, contra Guilhelmum Ockam (qui Petri Corbariensis defendebat tunc causam) ad Ioannem, xxij, pontificem Romanum in Aueni-onem, super potestate pontificia quaminique disputaturus, uenit. Sed non cōparuit Guilhelmus, licet peremptorie citatus, sciens a tyrannico pontifice laqueum sibi ob defectionē parari. Composuit iste animosus papistarum Achilles, in magnis uoluminibus,

In Sententias Lombardi,	*li. iiij.*	*Vtrum theologia sit scientia,*
Quæstiones ordinarias,	*li. 1.*	*Vtrum relationes in diuinis,*
Determinationes,	*li. 1.*	*Vtrum efficaci ratione possit,*
Quodlibeta quoque,	*li. 1.*	*In disputatione de quolibet,*
In prouerbia Salomonis,	*li. 1.*	*Viam Sapientiæ monstrabo,*
Conclusiones uarias,	*li. 1.*	*Quod quidditas rei naturalis,*
De cursu scripturæ sacræ,	*li. 1.*	
De ecclesiastica potestate,	*li. 1.*	
Sermones. lx.	*li. 1.*	
Lecturas theologiæ,	*li. 1.*	

Et plura alia, quę eius phanaticam ostendūt doctrinam. Nō

solum

ſolum erat prefato põtifici ob ingenĳ calliditatem acceptus, ſed & Benedicto.xĳ. magis, qui ipſum diu retinuit. Claruit anno ſuperius demonſtrato, apud Anglos regnante Edwardo tertio, & in Gallĳs ſepelitur.

GValtherus Burley, Anglus, ſecularis (ut uocant) ſacerdos & doctor Oxoniẽſis, maximus ſui temporis habebatᷓ ſophiſta. Hic Scoti illius ſubtilis tenebrarum magiſtri, cum Guilhelmo Ockam Pariſĳs olim auditor erat, & in Anglia poſtmodum acerrimus impugnator, aliã adhuc adinuenerũt obſcurandę ueritatis uiam hi uiri Belial, priore nõ contenti, & illam Nominalium uiam appellabant. Realium uero inuẽtum, tanquam inutile ac uanũ, reĳciebant atque inſectabantᷓ ubique, ut ex eo haberentur authores noui. Ecce quo ueſanię progrediebantur tunc falſitatis magiſtri, ut Chriſti ueram & puram doctrinam uitiarent ad ſuum quęſtũ, gloriam, ac tyrãnidem. Hęc reuera ingerebant diabolica commenta, ſceleratiores ethnicis, ut ſimplices deciperent, & ne amplius ſyncere tractetur ſermo Euangelicus. De ingenĳ ſui puluere hic tandem excuſſit,

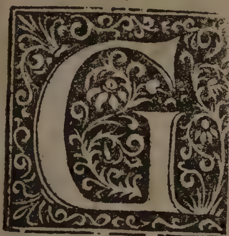
Commentarios Sententiarum, li.iiĳ.
In Iſagogen Porphirĳ, li.I.
In Cathegorias Ariſtotelis, li.iĳ.
In perhiermenias, li.ĳ.
Commentarios Ethicorum, li.x.
In Logicam Scoti, li.I.
In Elenchos & Topica, li.vi.
In Metaphyſicam, li.xĳ.
De uia modernorum, li.I.
In Ariſtotelem de natura, li.iĳ.

In eundem de moribus, li.v.
In artem Cabalisticam Lullij, li.ij.
Atque eiusdem corrptissimę farinę adhuc plura. Nihil protulit iste rixarum & contentionum artifex, uiui Dei uerbi loco, quam meras nugas atque hominũ impiorum fœdissima stercora. Claruit anno seruatoris nostri, 1330, sub Edwardo tertio Anglorum rege.

Icardus Fyshaker, Anglus, in Excestriensi patria oriundus, apud solos sectarios credens esse ueram christianam religionem, Dominicanorum constitutis perpetuo sese innodauit. Horũ nempe obtenebratus nebulis chimęricis, deliramentisque excęcatus, nihil Oxonij pręter Tragolaphos & Hyrcoceruos, aliasque sophistarum scurrilitates mõstrificas protulit. Nec alij his diebus dijudicabantur ab imperito uulgo docti, quam qui consimilium nugarum & inaniũ somnioꝝ fuissent fabricatores subtiles. Sic perijt a terra salutaris ueritas, hominibus in exitium pertractis, per eos qui omnino deditit erant priuatis lucris. Congessit iste ex uarijs otiosorum dogmatum Labyrinthis inextricabilibus,
Sententiarum quæstiones, li.iiij.
Quodlibeta quoque, li.i.
Super psalterium, li.i.
Postillas morales, li.i.
Commentarios Bibliorum, li.plu.
Et alia id genus non pauca. Huius in re sacramenti fulcimentis innituntur plurimũ, Guilhelmus Wodeforde aduersus Wicleuum, & Guilhelmus Byntre in disputationibus ordinarijs. Claruit anno Christi, 1330. sub Edwardo tertio. Dominicani per hos dies pro confirmando purgatorio pręstigiabãt

spiritũ

ſpiritũ Guidonis in ciuitatẽ Aleſti prope curiam papę. Hiſtoria eſt notatu digna.

Vuilhelmus Ockam, Anglus, Minoritanę factionis theologus, et Ioannis Scoti in doctrina ſcholaſtica diſcipulus, tam atrociter in illum eſt demũ debacchatus, ut omnia pene eius dicta oppugnauerit. Inuenerat iſte primum, Nominalium Sophiſtarũ uiã, Realium uię omnino aduerſariam, ut difficiliorem ad ęternam uitam introitum redderet, immo lucem omnem auferret. Veruntamen erga Ioannem, xxij. pontificẽ Romanum, Petri Corbarienſis cauſam defendẽs, ad nihilum quaſi deduxit Papę ac pręlatorum in temporali dominio poteſtatem. Et ſancte quidem, ſi non hoc egiſſet in hominũ gratiam, prçcipue Ludouici quarti Cęſaris, & quia Petrus prçfatus Minorita quoque erat. Hanc ob rem multi (Nauclero etiam teſte) tunc confluebant papiſtarum theologi, ad Auenionem Gallię Narbonenſis urbem (inter quos antedictus Walſyngham inprimis erat) de eccleſiaſtica poteſtate aduerſus illum acriter diſputaturi. Sed ſapiẽs elegit potius in aula Cęſaris, ad quem confugerat, quam in curia pontificis diſputare. Magnifice imperator (inquit) defẽde me gladio, et ego defendam te uerbo. At Guilhelmus inter cętera ędidit,

In Sententias Lombardi, — *li. iiij.*
Quodlibeta magna, — *li. 1.*
In opera Ariſtotelis, — *li. plu.*
Quæſtiones phyſicorum, — *li. viij.* — *Vtrum priuatio ſit aliqua res,*
Dialecticam nouam, — *li. 1.*
Compendium Theologiæ, — *li. 1.*
De actibus hierarchicis, — *li. 1.*

De scientiarum ingressu, li.I. *Studiosissime sæpiusque rogatus,*
Apologiam quandam, li.I.
De sacramento altaris, li.I.
Opus nonaginta dierum, li.I.
De fautoribus hæreticorum, li.vii. *In omnibus curiosis rebus,*
Errores Ioannis.xxii. li.I.
De paupertate Apostolorum, li.I.
Dialogos quoque, li.I.

Et nonnulla alia. Hunc Dublíniensem archiepiscopũ factũ, excommunicauit Ioannes pontifex, & magistrorum Parísiensium cœtus pro hȩretico magno damnauit ac sua proscripsit academía, exustis etiam libris. Postea tamen ab eorum Sorbona denuo est admissus pro acuto theologo. Claruit anno salutis humanȩ.1330. sub Edwardo tertio, in Monacensi Bauariȩ cœnobio demum inter Minoritas sepultus.

ROBertus Eliphat, Anglus, Minoritarum fratrum instituta cum operimento histrionico, a posterioribus Francisci sequacibus in ȩtate adhuc tenera suscepit. Fortior ac robustior factus, Anglorum gymnasia, immo Parisium tandem in Gallijs petebat. Vbi degustatis utcunque Aristotelicȩ philosophiȩ principijs, maiora scholasticarũ disciplinarum studia percurrebat, quousque magnũ Theologiȩ magisterium sit adeptus. Ex tunc Deum colere dȩmoniorum legib⁹ laborabat, cũ Belial componẽs Christũ, & cũ tenebris lucem. Periculosa hȩc, ex Ethnicorum corruptelis contagia, non possunt non inficere ad mortem. Nam & istos emisit fœtidos deprauati ingenij fructus,

Quæstiones Sententiarum, li.iiii. *Quæritur utrum commensuratio,*
Conclusiones ordinarias, li.I.
Lecturas Theologiæ, li.I.

Atque

Atque huiuſcemodi adhuc alia. Eius in Sententias opus grã de(quia in immenſũ creuerat)abreuiauit Pariſijs Philippus Keyſerbele Carmelita Flandrienſis. Claruit uero, uirginei partus anno,1330, Anglis imperante Edwardo tertio.

Oannes Baconthorpe, Anglus, a pago nata litio ſic uocatus, Nigeriẽſis cœnobij in Nordouolcarum comitatu Carmelita, talis in omni diſciplinarum genere erat, qualẽ nec ante nec poſt, ex quouis Mendicantium monachorum ſodalitio habebat Anglia. Perluſtratis primum patrię ſuę gymnaſijs, Cantabrigia uidelicet & Oxonio, Lutetiam Pariſiorum acceſſit. Ita tandem & hinc & illinc comparata multarũ ſcientiarũ copia quidem diuite, cum ſummo utriuſque iuris ac Theologię magiſterio, non ſine magna nominis ſui celebritate, Auerroiſtarum princeps domum redijt. Vbi exactis aliquot annis, in publico ſuorum conuentu Londini, prouincialis pręſes duodecimus deſignabatur, anno domini. M. ccc. xxix. Tandem uocatus Romã, ſuper magna quadã matrimonij quęſtione, exploſus erat primum, ſed poſtea expanſis ulnis exceptus. Opus non eſt ut uariam & reconditam eius eruditionẽ, accurata hic oratione depingam, Illud enim ante nos copioſiſſime fecit Paulus Panſa, rhetor apud Italos pręſtãtiſſimus. Si Dei optimi maximi(inquit) penetralia adire ſuadet animus, nemo melius, nemo accurabilius eſſentiã eius mandauit literis. Si rerũ cauſas, ſi naturę effectus, ſi cœli uarios motus, ac elementorum contrarias qualitates diſcere exoptet quiſquam, hic ſe officinã offert. Chriſtianę religionis arma uulcanijs munitiora contra Iudęos ſolus hic Reſolutus doctor miniſtranda tradidit, Meſſię aduentũ dilucidat, Antichriſti aperit uen

turas

tūras fallacias, Mahumeti sectā prosternit, Scripturę nodos soluit, & ęnigmata cuncta serenat, & cęt. Atque ut Elenchū adponam, scripsit hic doctor celeberrimus,

In magistrum Sententiarum,	li. iiii.	Vtrum ad habendā supernaturalē,
Compendium legis Christi,	li. I.	Et ut per omnia fides & mores,
Quæstiones ordinarias.	li. I.	
Placita Theologica,	li. iii.	Vtrum sola fide sit tenendū,
Determinationes,	li. I.	
In metaphysicam Aristotelis,	li. xii.	Est enim mea intentio in hoc ope.
In Ethica eiusdem,	li. x.	Vt dicit commentator in prologo,
In Politica quoque,	li. viii.	
In libros de Anima,	li. iii.	Intentio mea est secundum.
In Metheorora,	li. iiij.	
De cœlo & mundo,	li. iiij.	
De generatione æ corrupt.	li. ij.	
De sensu & sensato,	li. ij.	
De memoria & reminiscen.	li. ii.	
De somno & uigilia,	li. ii.	
De longitu. & breui. uitæ,	li. ii.	
In physica Aristotelis,	li. viii.	
In Elenchos eiusdem,	li. ii.	
In Topica,	li. iiii.	
In posteriora	li. ii.	
In priora,	li. ii.	
In perhiermenias,	li. ii.	
In prædicamenta,	li. iii.	Circa librum prædicamentorum,
Sophismata quoque,	li. I.	
De sphera iudiciali,	li. I.	
De multiplicatione specierum,	li. I.	Species multiplicata ad medium,
De conceptione Marie,	li. iii.	Nondum erant abyssi, & ego,
Speculum Carmelitarum,	li. I.	In primis attende, quod beata,
In Regulam eorūdem,	li. I.	Cuiuslibet religionis titulus,

Cōpēdiū

Compendium iurium eorūdem,	li.1.	Beatus Bernardus in quodam,
Tractatum de suo ordine,	li.1.	Omnibus Christi fidelibus,
De paupertate Christi,	li.1.	
Commentarios in Genesim,	li.1.	Tria debent in universitate rerum,
Super Exodum,	li.1.	Hic incipit secunda pars,
Super Leuiticum,	li.1.	Liber iste uocatur Hebraice,
Super Numeros,	li.1.	In postila quam feci super,
Super Deuteronomion,	li.1.	Hic ultimus liber diuiditur,
In Iosue,	li.1.	
In Iudicum,	li.1.	
In Ruth,	li.1.	
In libros Regum,	li.iiij.	
In Paralipomenon,	li.ii.	
In Esdram & Nehemiam,	li.iiii.	
In Tobiam,	li.1.	
In Iudith,	li.1.	
In Hester,	li.1.	
In Iobum,	li.1.	Materia huius libri ante alia,
In Psalterium,	li.1.	Beatus qui custodit uerba pro.
In Prouerbia Salomonis,	li.1.	
In Ecclesiasten,	li.1.	
In Cantica canticorum,	li.1.	
In librum Sapientiæ,	li.1.	
In Ecclesiasticum,	li.1.	
Super Esaiam,	li.1.	
Super Hieremiam,	li.1.	
In Threnos eiusdem,	li.1.	
In librum Baruch,	li.1.	
Super Ezechielem,	li.1.	
Super Danielem,	li.1.	Anno tertio regni Ioachim,
Super Minores Prophetas,	li.xij.	

Super Machabaeos,	li.ij.	
In Euangelium Mathei,	li.I.	Dicit Apostolus ad Hebraeos,
Iterum in Matheum,	li.I.	Matheus qui & Leui, ex publi.
In Euangelium Marci,	li.I.	Passio Christi intelligitur cum,
In Euangelium Lucae,	li.I.	Hic prologus diuiditur in quat.
In Euangelium Ioannis,	li.I.	Ioannes Euangelista in hoc prolo.
In Paulum ad Romanos,	li.I.	Christus factus est ei ex semine,
Ad Corinthios,	li.ij.	Ostenso in epistola ad Romanos,
Ad Galathas,	li.I.	In hac epistola ad Galathas,
Ad Ephesios,	li.I.	Ad intelligendum huius epistolae,
Ad Philippenses,	li.I.	Ostenso superius in postilla quam fe.
Ad Colossenses,	li.I.	
Ad Thessalonicenses,	li.ii.	
Ad Timotheum,	li.ii.	Moses dixit, Tremebundus sum,
Ad Titum,	li.I.	
Ad Philemonem,	li.I.	
Ad Hebraeos,	li.I.	In epistola ad Hebraeos probatur,
Rursus in Paulum,	li.xiiij.	Ad intellectum huius epistolae,
In acta Apostolorum,	li.iiii.	
In epistolas Canonicas,	li.vii.	
In Apocalypsim Ioannis,	li.I.	Apocalypsis Iesu Christi, & caet.
In August. de ciui. Dei,	li.xxii	Intentio Augustini in libro,
In eundem de Trinitate,	li.xv.	Lecturus haec quae de Trinita.
In Anselmum de incar. uerbi,	li.I.	Conceptio carnalis beatae Ma.
In eundem. Cur Deus homo,	li.ii.	Prima particula qualiter origi.
Sermones uarios,	li.ii.	Lex Christiana rationabiliter,
De aeternitate Dei,	li.I.	
De fide & baptismo,	li.I.	
De dignitate ecclesiae,	li.I.	
Contra Idololatriam,	li.I.	
Contra Iudaeos,	li.I.	Vtrum in scriptura canonica.

De potētijs

De potentijs Animæ, li.1.
De perfectione iusticiæ, li.1.
De sanctificatione festiuitatum, li.1.
Compendiū christianæ pietatis, li.iiii.
De astrorum scientia, li.1.
Contra artes Magicas, li.1.
In Canones pontificum, li.1.
De iurisdictione claustralium, li.1.
Contra uanitates sæculi, li.1.
An potentiæ Animæ, realitate,
Vtrum Christus & Apostoli,
Vniuersis presens documentum,
Ordinauit in me charitatem,

Pręter hos legi et alios suarum lucubrationum titulos, sed memoria exciderunt. Statura quidem fuit pusilla (ut habet Ioannes Trissa) sed magno ingenio atque eruditione, Bachonēq; Parisienses illum appellarūt. Post multos labores ac dies, circa annum a Christi natiuitate. 1346. ex hac luce migrauit, Lōdini sub Edwardo tertio sepultus. Si nō fuisset hic scriptor regno caliginis impeditus, multa & magna certe pręstitisset, nec eo fuisset quicquā absolutius. Inuenio tamen sentētias aliquot grauiores apud illum, quam apud omnes alios eius temporis sententiarios. Et eas quidem, si dominus dederit, ut fragmenta quędam pietatis colligam. Nam aliqua tūc uidit, quę pronunciare non audebat.

IOannes Thanetes, ab illa Cantiorum insula (quę ad ortū spectat) sic dictus, natiōe Angl9, incœpti Benedictini monach9, & ecclesię Cātuariēsis ad fanū Seruatoris pręcentor, ceteros cōmilitones scientijs pręminebat. Mathematicas scrutatus disciplinas, pręcipue Musicam, nouos quosdam ac sęculo inauditos canendi modulos, ut Amphion alter, cōmonstrabat, ut eo admiratiores essent in magna illa Idolorū synagoga ceremonię. His putabat impijs hominū cōmentis, Deū magnifice coli, delirans monachus

qui non alia quam mutuę charitatis officia a christianis petit. Et dum extitisset omnium in choro ductor, & ad cantiones antesignanus, papisticarum obseruationum studiosissimus, literis emandabat,

De officiis ecclesiæ Cātuariēsis, li.1. *Quia propter diuersas diuersorum,*

Et quędam alia nobis incognita. Aegyptiorum sacra, celebritates, & pompas, pro ritibus christianis habebat iste. Et claruisse fert̃ anno a Christo nato. 1330. sub Edwardo tertio Anglorum rege Cantuarię tandem sepultus.

Homas Spottey, Anglus, Benedictinensis familię ad Fanum Augustini, Cantuariensis quoque monachus, uarijs disciplinis excellens, in eo uiuēdi instituto a puero fere se exercuit. Sed qualia interim in suo monasterio, in quo tot papisticorũ diuorũ cadauera a terris eleuantur, deificātur, ac uenerātur, obiuerit munera, in Chronicis non inuenio scriptũ. Hoc solum reperio, quod inter otia literaria, suę ciuitatis & duorũ inibi magnificorũ cœnobiorũ, diligentissimo studio celebria facta collegerit. Quod & suo nomini immortalitatis (ut dicere solent) peperit memoriam. Sic inter alia doctrinę suę uestigia, conscripsisse dicitur, ac posteris reliquisse,

Chronica Cantuariorum, li.1.

Ferũtur & alia, sed tituli nunc desũt. Tanquā incertus adhuc quo tempore aut sub quo rege claruerit, hunc ipsi designaui locum, post pręfatum Ioannē suę factionis atque urbis municipē, donec uenerit qui ei dicat, Ascende uel descende.

Vilhelmus Thorney, Anglus, Benedicti methodũ professus, etiam ad Augustini fanum in urbe Cantuariensi monachum egit. In historia perscrutanda, magnam esse utilitatē discernēs, quod eius carere

luce,

luce, nulla uitę pars commode possit, ad ipsius studia auidū applicuit animum, Vnde ex frequenti authorum lectione, delectū rerum habens, ut fidelis alūnus, ad suam se tandē conuertit ciuitatem, ut & eius monumenta illustria literis ad posterorum futuram cōmendaret noticiam. Quod in fine non segniter fecit, licet non sine manifestissimis imposturis, ex neglecto in tanto gentilium philosophorū tumultu, Dei uerbo. Conscripsit enim, ut se non frustra uixisse testaretur,

Quorūdam diuorum uitas, li. plu.

Cętera eius scripta, nullus historicorum cōmemorat. Hanc statę quietis sedem, uicinitatis iure, sibi uēdicare poterit, post pręcedentem Thomam, cum sit eiusdem urbis, professionis, & cœnobij filius, donec uenerit qui utrūque submoueat.

RIcardus Clapole, Anglus, Dominicani propositi obseruator nō desidiosus, diu in diuersis Anglię studijs, sed particularibus quidem, triuialia, quadriuialia, logicalia, & physicalia uarijs sub pręceptoribus consectabatur. Sacris demum initiatus, & magnorum obiurgatorię theologię magistrorum ascriptus numero, eandem facultatem magnifice & cum papistarū applausu docuit. Tam in declamandis ad plebem sermonibus, quam in disceptationibus scholasticis, impudentem semper, iuxta suum genus, induebat faciem. Et non contentus simplicitate scripturę diuinę, ab Aegiptijs tendiculas quęsiuit, ut incautos caute deciperet. Ex Aristotele Hęreticorū patriarcha, uertiginis seu peruersitatis spiritū immisit in multos. Fertur ingenij sui prodigiosi uaria reliquisse opuscula, saltem,

Commentarios Sententiarum, li. iiii.
Aduersus corruptoriū Thomę, li. I.
De unitate formarum li. I.

De immediata Dei uisione, li.1.
Quæstiones Theologiæ, li.1.

De cęteris nihil reperi, quãuis plura protulerit. Claruit anno a redẽptionis nostrę initio. 1330. sub Edwardo tertio Anglorum rege. Veritatem diuini uerbi, ab alio non ęstimabat iste cum sui similibus, quam ab inani paganorum philosophia.

never man being xpian wrote more maliciouslie

GAlfridus Alyeuaunt, Anglus, in Eboracẽsi patria natus, pro Dei timore atque aliarũ uirtutũ officijs, ignauorum parentũ socordia, Romani Sodomismi fęces et idololatricos cultus, ex professo Carmelitarũ institu to gustauit. Tãtos iste fecit ĩ impijs hominũ sine Dei uerbo doctrinis progress⁹, ut magnus apud Oxonienses, in eorum Babilone Rabinus haberetur. Vehementer ipsis diebus turgescere cœpit & illud exiliũ Locustarum genus, sub cãdida ueste nigerrimum, creuerũtq; cum Dominicanis & Frãciscanis in caballos ferocissimos. Nã pręter episcopos, quos in Anglia tunc plures habebãt, Ricardum Northall archipręsulẽ Dublíniensem, ac Ricardũ Quye episcopum Clouensem ad Hibernos, & Stephanum Browne episcopum Roffensem ad Scotos, cũ regijs diplomatibus miserunt. Impostricis doctrinę testimonia, in diuersis Anglorũ Bibliothecis hic plura reliquit,

Lecturam Sententiarum, li.iiij. *Sol lucet in uirtute sua,*
Commentarios in Lucam, li.1. *Quomodo fiet istud? quo.*
Tabulam originaliũ. li.1. *Abimelech. Augustinus de nupt.*
Sermones ad populum, li.1.

Alia eius scripta nullibi inueniuntur. Claruit anno post natũ Seruatorem. 1340. Anglis imperante Edwardo tertio. Per istũ & consimiles, qui scripturas a natiuo deprauabant sensu, misit

Deus

Deus ingratis hominibus, operationes errorum, ut ad suam perniciem mendacijs crederent.

ROBERTUS Cowton, Anglus, Franciscanorum incœpti, ex uoto seruator a iuuentute precipuus, non uulgaris doctrinę summistes inter suos apparebat cõmilitones, Oxonij plurimũ insũpsit laboris literarij, quo insigne domum reportaret nomen, sed Parisijs multo magis. Ibi enim magisterium adeptus theologicum, in scholasticarũ disceptationum certamine, probatissimos fere superabat, ut eius ordinis historici scribunt. Quamuis non sit maior pestis, quam diuinas scripturas ita subijcere odiosis sophistarum cõtentionibus, Paganorũ philosophiam, Tertullianus Afer, omnium errorum fomitem uocat, & eorum philosophos, etiã Aristotelem, hęreticorum patriarchas. Non sunt tamen ueriti, hi magni Pharaonis pharmacopolę, multis ad internicię̃ hoc toxicum parare. Has mortiferas potiones ex tabida officina, pro salutiferis & iste propinabat.

Quæstiones Sententiarum, li. iiij.
Quodlibeta scholastica, li. 1.
Disceptationes magistrales li. 1.

Alia nõ recolo me uidisse, quamuis plura adhuc edidisse dicatur. Claruit anno ab incarnato Messia, 1340. sub rege Edwardo tertio. Istum solebant plerique scriptores in testem aduocare precipuum, quod Maria originalem in conceptione contraxerit maculam.

THOMAS de Hales. Anglus, ex Minoritarũ gñe quoq; potẽtissimus Palestrites, hac tẽpestate prodijt, Aristotelicis magnopere munitus clypeis. In Theologia sophistica doctor hic erat apud *Parisiẽses, atq; disceptationi-*

bus

bus Sorbonicis non absque stomacho satrapa. Pro non infimo authore, quod Maria in conceptione sorduerit, & istum cũ prefato Roberto introducit in suis collectionibus Petrus Vincẽtinus. Multa peregrinarum doctrinarum portenta cõcionib⁹ & scriptis ingerebat, ut pro idololatrico papę regno, ceremonias, indulgentias, reliquias, miracula, missarum nũdinas, flãmas ex antro Patricij, atque horribiles spirituum apparitiones defenderet. Quędam & ipse eructabat, inueterati ingenij Apostemata, scilicet,

Disputationes scholasticas, li. 1.
Sermones dominicales, li. 1.
Vitam beatæ uirginis, li. 1.

Si quę alia scripserit, apud eius ordinis historicos manent, ego hos solos uidi, librorum suorum titulos. Claruisse uero fertur, anno a Christi natiuitate, 1340. sub Edwardo tertio Anglorum rege, sed ubi obierit, nescitur.

Ranulphus Hygeden, ex Occidentali Anglici regni patria oriundus, in Cestriensis ciuitatis cœnobio ad diuam Werburgam, perpetuis se Benedictinorum monachorum contradidit institutis. Literis apud eos diuinis & humanis, tã clarus euasit, ut inter suę ętatis pręcipuos earum cultores cõnumeraretur. Prouocatus tandem illorum exemplo, qui ter rarum suarũ heroes mũdo depinxerint, occasionem est quoque nactus, Britannicę huius insulę, a mũdi initio ad sua usq; tempora, historiã texere, seruata ab Abrahã marginali annorũ supputatione. Ingenueque fatetur, quod non aliter in hoc suo labore fecerit, quam fidelis illa Ruth Moabitis, quę messorum sequẽs uestigia, spicas collegerit. Et tam egregie operam in eo nauabat suam, ut a peritis nostrę ętatis scriptorib⁹,

Polydoro

Polydoro precipue, egregius historicus famaretur. Edidit tandem nobile opus, iuxta dierum ac mundi etatum numerum, uidelicet,

Polychronicon, li.vij.
Abbreuiationes aliorum, li.1.
Ex Stephano Langton, li.1.

De ceteris eius opusculis, nihil hucusq; percepi. Polychronici opus a prima mūdi plasmatione, ad.xvi. Edwardi tertij Anglorum regis annum fideli narratione protraxit, ut tam in secunda prefatione quā in operis calce prodit. Et ille erat ab incarnato Messia, 1342, in quo senex claruisse fertur sub eodem Edwardo rege.

Enricus Bradshaw, Anglus, eiusdem Cestriensis urbis ad limites Cambrie, atque solēnis monasterij ad diuam Werburgā Benedictinus monachus, ab ipsa adolescētia literas amauit. Profecit in artibus liberalib⁹, adeo, ut aliorū esset per eas partes eruditor non infimus. Historiarū studio magnopere deditus erat, quod in illis uidisset omnium fortunarū & infortuniorum ad sapientiam exempla. Perrexitq; in illis donec esset ex perquisitore artifex inuentus, ac utinam absque imposturis. quod nullibi tunc fiebat. De antiquitate & magnificentia sue urbis plura fusissime narrauit, sicut & fecit Ranulphus. Congessitque tandem latino sermone,

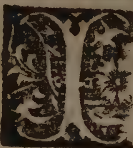
Vitam Werburgæ uirginis, li.1.

De ceteris eius scriptis, adhuc nihil reperi, quamuis alia feratur edidisse. Ranulpho Hygedeno collegā hunc constitui, dubitans ex authorum penuria, sub quo rege claruerit, aut quis sit eius proprius locus.

Vgo Vyrley, Anglus, Nordouicensis cœnobij Carmelita, uir nō omnino obscurus, sed amenissimi ingenij, ac longe ultra quā ętas illa dabat, bonarū literarū studios⁹ ex scriptis apparuit. Verūtamē hoc unū in eo deplorādū occurrit, q̄d uir alioqui syncer⁹ et prob⁹, doctrinā suā sophistica illa Theologia ignominiose cōspurcarit. In sūmis enim ac frequētib⁹ habebat delicijs Pliniū, Iosephū, Iustinū, Trogū Pōpeiū, Herodotū, Quintilianū, Aulū Gelliū, Suetoniū, Valeriū maximū, Methodiū, Hilariū, Augustinū, Isidorū, Eutropiū, Paulū Diaconū, Petrū Cōmestorē, Ioānē Saresburiū, Martinū Romanū, Bartholomeū Anglum, Ranulphum Cestriensem, atque alios ea tempestate rarissimos authores. Ex quibus omnibus, singulari memoria dignum opus collegit aptissimis imaginibus ornatum, uidelicet,

Figuras historiarum,	li. 1.	*Literalis scripturæ sensus, est prin.*
Commentarios in Matheum,	li. 1.	*Gesta spectabilia celeriter a memo.*
Collationes. xviij.	li. 1.	*Reminiscamini, quia ego dixi uobis,*
Determinationes. xcvi.	li. 1.	*Ignorantia an fuerit causa peccati,*
Quæstiones ordinarias,	li. 1.	*Vtrum solis Dei amicis cōferatur do.*
Placita Theologica,	li. 1.	*Quærebatur inter cætera in dispu.*
Lectiones scripturarum,	li. 1.	
Sermones uarios,	li. 1.	

Et alia plęraque uolumina edidit. Oxonij claruit doctor, āno uirginei partus 1344. & Romanę theologię pręlector publicus habebatur, non sine magno auditorū suorum applausu, fœliciter apud Anglos regnante Edwardo tertio.

Oannes Gualensis, Anglus & ipse, cognomento Iunior (an senioris fuerit filius, ex hęreditario cognomine nescio) Minorita quoq; erat, ac nō modice

apud eos

apud eos ob uafritiē ęstimatus, Oxonij post imbibita sophistarum dogmata, ingenio magnificus habebatur, sumptisque doctoratus sui insignijs, ad certum tempus publicis eorū pręfuit lectionibus. Os habens eloquio mellito delibutū, item amaritudinis dolo plenum, neminē serio ad pietatem docuit. Sed artificiosis dialecticorum retibus iniectis, falsorū dogmatum escis, pro atrocissimo regni Dei hoste papa, multos perniciose decepit. Vnde ad nullum reipublicę christianę commodum, friuolo tandem labore protulit,

Lecturam Sententiarum, *li.iiij.*
Disceptationes scholasticas, *li.1.*

Atque eiusdem farinę alia nonnulla. Non clariora his fęcibus sua reddidit tempora (ut de ipso scribit Iacobus Bergomas) sed longe obscuriora ac infœliciora. Ita ut ex illis & similibus, niger effectus sit sol tanquā saccus cilicinus Apoca. 6.

VIlhelmus Delamara, Anglus, Minoritanę factionis etiam artista, & Oxoniensis gymnasij magister non infimus, ridicula somnia sub specioso Theologiæ titulo, in medium proferre non distulit. Laborabat iste apud homines ingenio simplices, Euangelij gloriā, impijs humanorū operū dogmatib⁹ obscurare quoq;, ut eo citi⁹ Luna (quę ecclesiā designat) sit tota ut sanguis, seu carnalis effecta, ne Christi seruatoris possideat regnum. Bonauenturę Cardinalis doctrinā mendacem, quod Franciscanus esset, pręcęteris omnibus sublimauit, ut homines ab ea sola, neglecto Aquinate, pro recta scripturarum intellectione penderent. Ita sępenumero inuicē mordebant Locustę. Conflauitque demum hęc scripta,

Super Sententias, *li.iiij.*

Quodlibeta sophistica, li.1.
Correctorium Thomæ, li.1.
Additiones ad Bonauenturam, li.1.
Lecturas scholasticas, li.1.
Et adhuc alia id genus portenta; Magnus erat Aquinatis Thomę, lõge post eius mortem aduersarius, spinosis sui Scoti dogmatibus magis adhęrens. Claruit anno a Chrsti seruatoris ortu, 1340. sub rege Edwardo tertio.

BRenlanlius cognomento Britannus, genere tamen Anglus, ac Ioãnes Caton, et ipse similiter Angl9. ob uariam atque reconditam eruditionẽ, a plerisq; bonis autoribus commemorantur ac laudantur. Pręsertim a Ioanne Pico Mirandulano comite in libro. xii. aduersus Astrologos. Hi (inquit) astrologiam, non solum qua parte religionem lędit christianã, sed plane totam ut omnino uanam et falsã detestabãtur, Illorumque opinioni subscribit Agrippa, qui dicit Astrologiam nihil habere, quam meras poetarum nugas et fabulas, portentosaque figmenta. Assumptis calamis, ingeniose ac docte isti scripserunt aduersus execrabiles,
Astrologorum prænotiones, li. plu.
De cęteris eorum scriptis, nulla supersunt (quę uiderim) apud authores monumenta; Validissimis argumentis hi probant, iudiciarias illas superstitiones, non hominum sed malorum potius dęmonum fuisse inuenta. His etiã dieb9 claruisse putantur.

IOãnes Teukesbery, ex ea (ut apparet) procreat9 Anglorum patria, quę ad Occidentem est, diocœsi uero Wigorniẽsi, Oxonij peregrinas artes tenera ętate a sophistis sophista didicit. His sycophantijs seu

seu mendaciorū fallacijs instructi nebulones, quæcunque tūc falsa, uel re ipsa impossibilia omnino erāt, facile esse uerissima cōuincere nitebantur, ut sic ueritas christiana, cum uellent, oppressa et extincta iaceret, Omnia hæreticorum dogmata (inquit Hieronymus) sedem sibi et requiem inter hęc Aristotelis & Chrisippi spineta reperiūt, Composuit artifex iste ac magister impietatis,

Sophismatum Elenchos li.1.
De raritate et densitate, li.1.
De alterationibus, li.1. *Vniformiter continue uariari,*
Suppositiones quoque, li,1.
Opus Chiromantie li.1.

Ac eiusmodi plura adhuc alia, Nil magis uidetur hę disciplinas tradere, quā egregie ineptire, aut ex industria subdolis uerborum cauillationibus errare, Claruit uaniloquus iste anno domini. 1350, sub Edwardo tertio.

MAttheus Florilegus, Anglus, a collectis chronicorum floribus cognomen illud sortitus, scriptor ętate sua non inelegans, egregiam profecto in ea functione nauabat operam, Vir erat suo sęculo in omni genere bonarum literarum plane eruditus, et quantū ad historiam, in recta annorum supputatione singularis, Cōsultis enim plerisque autoribus, qui res Anglicas descripsere, alios regum tempora obticere uidit, alios preterire rerū insigniter gestarū ętates, & omnes fere in calculationibus inuicem discrepare, quod in eo scribendi genere terribilem adfert incommoditatem. Ad aptissimam igitur temporum & annorum lineam, a Christi natiuitate usque ad annum eius. 1342, laborioso studio annales perduxit, regum atque pontificum metropolitanorum initia connotans ac fines, Opusque

illud suum aptissime prętitulauit,
Flores historiarum. li.1. *Temporum summam lineam,*
Aliaque illum edidisse opuscula, ex stylo facile crederem. Claruisse autem uidetur, anno assumptę per Christũ humanitatis .1350. sub Edwardo tertio Anglorum rege fortunatissimo. In cuius .xvi. anno pręfatum opus cum Ranulpho fœliciter finiuit.

Attheus Parisius, Anglus, ad fanum diui Albani (quod olim Verolamium dicebatur) Benedictinus monachus, liberalibus literis ab infantia eruditus, ad historię commoditatem plęraque etiam contulit. Exquisita enim diligentia ueterum chronographorum scripta percurrens, pręstantiora omnia, commodissimo seruato ordine selegit. Atque ex uastissimo pelago, in lympidissimos compendio riuos deduxit, ut lectores longo inquirendi labore leuaret. Ob eximias ingenij & animi dotes, in uita acceptus erat, sed post mortẽ ob elucubrationes eruditas magis. Nã & eius autoritati se plurimum fauere, testatur Ioannes Lelãdus in Arthurij sui assertione. Congessit dilucida breuitate, quę ex longa lectione & experimento didicit, operibusque pręfexit titulos.
Antiquitates fani Albani, li.1.
Gesta Anglorum quoque, li.1.
Et alia nõnulla, quãuis mihi adhuc ignota. Propter nominis ac studij idemtitatem (ut uocant) in utroque, hos duos una collocaui, admonitus interim uarijs coniecturis, unum ab altero in ętatum respectu non multum distare.

Ioannes

IOãnes Poleſtede, Sudouolcas, Anglus, in Carmelitana familia ad Gippeſwicum contubernalis conſors effectus, bonam ętatis partem prophanis Ethnicorum ſtudijs iuxta temporis morem transigebat. Oxonij tandem ſophiſticę Theologię adeptus diadema, ex pręguſtatis ſordibus Ariſtotelicis, omnem ueritatis uiam ſophiſta corrumpebat. Adeo tamen interim ſuę complacuit ſectę ut omnium eorum eſſet in Anglia, anno domini. M.ccc. xxxv. prouincialis paſtor. xiiij. conſtitutus. Ita ex illis Paleſtinorum paſtoribus erat (nam Carmelus in Iudęa uerſus Aegyptum eſt) qui in Gerar cum Iſaac ſunt rixati, Gene. 26. Obturauit certe prauis dogmatibus, fontes purę doctrinę & gratię Euangelicę puriſſimos. Et opuſcula hęc magiſterij ſui tempore congeſſit,

Cõmentarios Sententiarum,	*li.iiij.*	
In Ariſtotelis Phyſica,	*li.viij.*	*Conſyderatio philoſophi in hoc,*
Conciones per annum,	*li.I.*	*Dicite filiæ Syon, ecce rex,*
Super Auguſtinum indices,	*li.I.*	*Amat mortem qui præcepta,*
Epiſtolas ad diuerſos,	*li.I.*	*Omnibus Chriſti fidelibus,*
Viſitationum dictata,	*li.I.*	

Feruntur & alia, ſed nondum uiſa. Septimo regiminis ſui anno, naturę iura perſoluit, anno Seruatoris noſtri Ieſu, 1341. & quarto idus octobris, Eboraci in ſuo cœnobio, ſplẽdenti marmore tectus, regnante Edwardo tertio.

IOãnes Folſhã, Nordouolcas, Angl', Carmelitani quoq; ſodalitij uotarius, in ęde eorũ Nordouicẽſi Ariſtotelice primũ philoſophari didicit. Commigrans inde Cantabrigiam, poſt aliquot annos deguſtatis ſcripturarũ corticib', fit diſceptatoriæ theologię doctor non infimus, cãdida ſuis ſyllogiſmis

probe-

probe sciẽs in atra uertere, & homines in Asellos. Vnde post sublatum uita Polestedum antedictum, ex synodali omnium decreto, in eius prefectura. xv. successit. Etiã iste litigans Palestinorum pastor, in Abrahę puteos aridę doctrinę harenam iniecit. Theologia scholastica (inquit Lutherus) plane degenerauit in philosophiam quandam, quę nullam ueram Dei cognitionem habet. Opera sequentia edidit, ut saltẽ posteris ingenij fertilitatem talem qualem demonstraret,

Isagogen Metaphysices,	li. 1.	Omnes homines naturaliter scire,
Quæstiones Theologiæ,	li. 1.	In præsenti quæstione quæram,
Moralitates rerum,	li. 1.	Triplex est esse rerum, quædam,
De arte prædicandi,	li. 1.	Sciendũ quod a themate inchoan.
De matrimonio,	li. 1.	Vtrum matrimonium sit de iure,
Flores ex Chrysostomo,	li. 1.	Quod psalmus quinquagesimus,
Collationes per annum,	li. 1.	Immensi uinculo debiti con.
In Anselmum indices,	li. 1.	Absentia boni nihil est aliud,

Feruntur & eius in quosdam Salomonis libros commentarij solennes, sed eos (quia titulis carebant) non apposui. Post sextum prepositurę suę annum, Nordouici in suo cœnobio fũctus est uita, anno uerę pietatis 1348. & decimo octauo die Aprilis, sub eodem Edwardo rege.

Obertus Eboracẽsis, in ea ad Septẽtrionẽ Anglorũ satrapia natus, ut sub religionis fuco mũdũ egregie demẽtaret, Dominicanorũ fratrum ordinẽ intrauit. Nempe ipsi erant, quos propheta Sophonias, ueste peregrina indutos dicebat, qui arroganter ingrediebantur super limen in die illa, & implebant domum domini Dei sui iniquitate & dolo. Inter hos Robertus post Aristotelica studia, nefarias seu maleficas artes, Goetiam ac Theurgiam, cum experimentis Necromãticis profũde

profūde didicit. Et ut habet Henricus Cornelius Agrippa, tam in libro de ſcientiarū uanitate quam in epiſtola ad Tritemium abbatem ſuper occulta philpſophia, Cum ſe Magiā tradere pollicetur, non niſi deliramenta, ſuperſtitiones, et meras nugas prẹſtitit. Effutiuit enim,

De Magia cæremoniali, li.1.
Correctorium Alchimiæ, li.1. *Cū ōnis rerū emēdatio illius,*
De myſterijs ſecretorum, li.1.

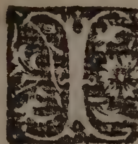
Et quędam alia. Circa hæc tempora claruiſſe putatur hic prẹſtigiator qui ſuppreſſo nomine recto, ſub fratris perſcrutatoris titulo, libros ſuos uulgabat. Dubitantes igitur de nomine, alij Ricardum, alij Robertum eum uocant.

Vgo de Ductona, Anglus natione, Dominicanorum quoq; inſtituti (quos prędicatores hiſtorici uocant) ſummiſta ac tandem Theologus doctor, non uulgariter apud eos reſplenduit. Illum ingenti præditum literatura, Leander Bononienſis in quarto illuſtrium uirorum libro affirmat, et quod magna cum laude Anglicanam olim prouinciam uniuerſaliter rexerit, ſuorum fratrum prẹſes. Totis hic niſibus laborabat, ut aperta eſſēt (cōtra id quod prẹcabatur Heſter) iniquarum gentiū ora, ut in ſuperſtitione laudarent idolorū fortitudinem, ac prædicarent carnalē regem, Antichriſtum papam, in ſempiternum. Et edidiſſe ob id hęc pauca memoratur, ac poſteris ad futuram cōmunicaſſe lectionem.

Scholaſtica certamina, li.1.
Lecturas Theologiæ, li.1.
Conciones uulgares, li.1.

Et hęc ſola ſunt ex eius opuſculis, quę apud autores ānotata, legimus. Quam parum iſta in rem chriſtianam conducant,

nullus fere est qui ignorat, Claruit anno salutis humanę, 1350. sub prefato rege Edwardo,

IOannes Olney, Anglus, ex quadam insula parua sic nuncupata oriundus prope Glocestriā, Carthusiēsis sectę monachatum a uirili ætate percoluit, Ex illis erat quāimpie pijs ac superstitiose deuotis, qui pro sanctorū miraculis, prodigiosa queque mendacia uertunt in historiam, ac simplicioribus Delphici oraculi loco credenda proponunt. Hypocritarum natura est, simulare uarios dei cultus, et interim destruere puram illam in spiritu et ueritate adorationem, Atque ita ab ipsis mutatur uera Dei gloria, in uitulos aureos Ieroboam. Hic certe inter cęteras monasterialis otij inutiles occupatiōes, ex diuersis suarum superstitionum autoribus in aceruum collegit,

Miraculorum diuæ Mariæ li. v.

Meditationes solitarias. li. 1.

Cum plerisque alijs id genus deliramentis. Quis periculosa hęc fuisse tempora nō iudicat, dum christianę doctrinę loco regnarint tam execrabiles imposturę, Claruit autem anno a Christi natiuitate, 1350, sub ātecicto rege Edwardo.

BEnedictus Icenus, Cardicensis episcopus, Anglus natione, et ordine (ut uocant) Eremita diui Augustini, tam ualebat disertæ linguę beneficio, ac uaria scientiarū supellectile, ut multos sui temporis Theologos, Theologus et ipse anteiret. Nam et illius ad uulgum declamationes tam arridebant Antonio episcopo Nordouicensi, ut eum pre alijs omnibus in suffraganeū, seu suę potius functionis socium admiserit. Paucissimos ad istum usque, Augustinianorum fratrum scriptores ob id solum reperi, quod

rarius

rarius eorum uisitauerim Bibliothecas. Reliquit uero, ut ex suis quoque laboribus emolumenti aliquid ad posteros tādem manaret,

Sermones per annum, li. 1.
Epistolas hortatorias. li. 1.

Fuerūt et alia quę edidit, quorum tituli modo non occurrūt. Claruit enim, sed non immunis a temporis sui contagijs, anno a redemptionis nostrę initio. 1340, sub Edwardo tertio Anglorum rege, Nordouicique sepelitur,

Oannes de Sācta Fide, Anglus, apud Nordouolgios oriundus, et in Burnehamiensi Carmelitarū collegio cœnobiarcha, preclaris animi corporisque dotibus, si syncerus adfuisset ueritatis amor, resplenduit, In sacrarum scripturarū lectione, ac uulgādis ad plebem concionibus, facundus pro ætate erat, ut abunde testantur (qui adhuc supersunt) editi ab eo tā cōmentarij quā sermones. Nec sophistarum dogmata magni faciebat, quum Oxonij adesset Theologicę palestrę magister. Plus ęquo tribuit tamen, Romani Antichristi decretis ac decretalib⁹, illorū utcūq; perit⁹. Et sic Palestin⁹ ille, purissimos Abrahę puteos adhuc cōtaminauit. Ad posteritatis memoriā hæc (quæ sequuntur(syntagmata reliquit,

Glossemata in Ioannem, li, 1. *Cū iam de prologo mētionem,*
Encomion eiusdē Ioannis, li. 1. *Charissimi doctores et sacrarū,*
Prædictorū indices, li. 1. *Abimelech prælatus malus est,*
In Canonicam Ioannis, li. 1. *Sicut dicit Apostolus Paulus,*
Directorium eiusdem, li. 1. *Accusare peccatorem solet,*
Collationes scripturarum, li. 1. *Sufficit tibi gratia mea,*
In Euangeliū Matthæi. li. 1. *Liber generationis et cæt.*
Super eodem indices, li. 1. *Adorare Christū uenerunt,*

Oo ij *Tabulam*

Tabulam iuris, li.1.
Concordantias Thome, li.1.
Loca cōtrarietatū, li.1.
Sermones de tēpore, li.1.
Sermones de sanctis, li.1.
Quæstiones disputatas, li.1.
Alma mater ecclesia iure.
Abstinentia, secūda secūdæ,
Venerabilis doctor Beda,
Veritas de terra orta est.

Ac multa alia, quorum censura penes operum suorum lecto res manebit, Burnehamię tandē post fata quieuit, uir nō omni ex parte negligendus, anno christianę pietatis.1359. & .xviij. die Septembris, sępedicti regis. Edwardi tempore.

Homas Stubbes (sic eum appellat Leander Bo noniensis) genere quidem Anglus, ac professio ne Dominicanus, Theologię papisticę pręcep tor apud suos nō incelebris iactitabatur. Ex suo tam Aristotele quam Aquinate, plura in gym nasijs problemata dubia, pro onerādis hominū conscientijs reliquit. Et ut obstrueret ora laudantium dominū, cautelas adinuenit quamplurimas. Putabat diuina oracula, ut ea quę ad naturę spectant usum, humanis egere adiumētis, nec solo Dei spiritu regi. Hinc est, quod cum sacris scripturis, suas ad miscuerit ineptias & execrabilia somniorū phantasmata. Cō posuit ad regni papistici commoditatem,

De constitutis ecclesiæ, li.1.
Aduersus impugnantes eadem, li.1.
De stipendijs ministrorum, li.1.
Perfectionem uitæ solitariæ, li.1.
De arte moriendi, li.1.

Atque alia huius generis non pauca. Si non pro papa plus satis suo sensu abundasset hic scriptor, sicut & cęteri eiusdem farinę cōmilitones, fuisset librorū argumēta satis pia. Claruis

se fert

se fertur anno a Christo nato,1350. sub eodē Edwardo rege.

Obertus Worsop, Anglus, ex Eboracēsi patria natus, atque in Ticulliensi eiusdem diocœseos Augustinianorum fratrum cœnobio educatus, ob utriusque literaturę, diuinę scilicet & humanę (ut uocant) peritiam, habebatur acceptus. Quippe post papistici doctoratus insignia, ad episcopatus apicem euectus, nonnūquam prędicabat, ac serpentinū uirus ex profanis comparatum studijs, effudit in uulgum. Pro miserecruciandis hominum conscientijs, nata primum fuit & hęc quoque tenuium locustarum secta, ut ex inutilibus illorū scriptis apparet, Nam ex quatuor Angelis erat, qui cursum diuini uerbi in uniuerso prępediuit mundo, Apoca.7. Opera uero hęc pauca, Robertus tandem edidisse fertur,

Introitum Sententiarum, li.1.
Scholasticas quæstiones, li.1.
Sermones populares, li.1.

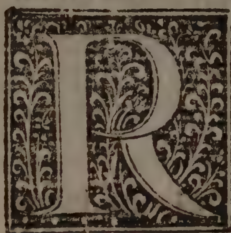
Aliud quicquam si emiserit, eiusdē est farinę. Nil nisi Chimeras fere, reboabat hęc ętas infœlix, ut in monstra uerteret homines. Claruit anno a Christi incarnatione,1350. sub sępedicto Edwardo, Ticullię demum sepultus.

Oannes Estwode, uel (ut habent exemplaria nonnulla) de Ashenden, Anglus natione, uir in secularibus literis omniū sui temporis (Tritemio teste) doctissim' erat. Proculdubio philosophus & astronomus habebatur, nulli per illam ętatem secundus, ingenio pręstans & eloquio facetus, stylo tamen ex temporis infœlicitate duriloquus & incultus. Ex Mathematicis peritissimis, diuinationū regulas iuxta syderū atq; planetarū dispositiones

hausit ac perscripsit. Et ex abundante suo ingenio, pręclara congessit opuscula, quibus ad hunc usque diem, nõ incelebre gerit nomẽ. Atqueex ipsis adhuc superest Astrologię iudiciarię opus insigne, quod uulgo appellatur. Summa Anglicana,

Do mundi accidentibus, li.ij. *Intẽtio mea in hoc libro est,*
Elucidarium planetarum, li.I.

An alia pręter hęc ediderit, autores fatentur se ignorare. Pręfatam uero Summam compleuit (ut in eius posuerat fronte) anno redemptionis humanę, 1347. regnãte Edwardo tertio. Huius persępe meminit in suis scriptis Ioães Picus Mirãdulanus comes,

Adulphus Radiptorius (sic eum cognominat Bart holomeus Pisanus in cõformitatib. Francisci) Anglus Minorita, & Oxonij doctor sophistcus, ex ingenij alacritate facundus Apollo a suis iactitabatur. Nihil intactum reliquit, hęc ex Abysso locusta, quod uiride prius erat, aut recta fide in Dei uerbo uiuum sed inutilium uociferatonum machinis omnia, ingenti animarum ruina quamimpie uastabat. Proh dolor, nec aliud erat pestilentissimę ætatis huius, inter dolose meditantes hos monachos regimẽ. Reliquit hic scriptis, ut posteri quoque idipsum doctrinę genus saperent,

Super Sententias, li.iiij.
Questiones ordinarias, li.I.
Lecturas scholasticas, li.I.

Magnam quoque Bibliorum partẽ exposuisse, seu potius suis corrupisse blasphemijs perhibetur, quę hucusque nõ uidimus. Vixit anno ab exorta pietate christiana, 1350, sub sæpedicto Anglorum rege Edwardo tertio,

Ioannes

Oannes Tytleshale, in orientali Anglorum patria natus, & Nordouicēsis Carmelitagij preses, solita superstitione illū gubernabat cœtū. Adeo in re literaria sed impostrice ac sophistica, Oxonij profecit, ut supremę classis magister, tam in theologia quam in iure papistico pręcipuus haberetur. Declamator sermonum (inquit in utroque opere post Bostium Tritemius) omniū suo tēpore celeberrimus erat, ingenio subtilis & eloquio cōpositus. Inuenitur tamē in regno perditionis ac peccati, sua cōtra Dei uerbū statuisse figmenta, diuinę ueritatis ignarus. Quoniā ex undiq; cōparatis hominū corruptelis, emisit tādē in magnis uoluminibus, opera quę sequuntur,

In magistrum Sententiarum, li. iiij. *Vtrum a uerbo incarnato,*
Determinationes in Theologia, li. I. *Vtrum quælibet notitia creata,*
In Apocalypsim Ioannis, li. I. *Est aūt Apocalypsis Græcus sermo,*
Sermones de tempore, li. I.
Sermones de sanctis, li. I.

Lecturas in scripturam, & alia plęraque in Bibliothecis reliquit. Extremū iste diem circa hęc tēpora Romę demū obijt, a suis illuc missus. Inter scriptores papisticos, hi potiori cēsura sūt digni, qui scripturas (deprauate quāuis) exposuerint, quā illi qui pręter nugas nihil dederint.

ROBERTUS Holcoth, Anglus, Dominicanorū instituti theologus magnus, pensata tēporis malignitate, uenit nō omnino reijciēdus. Polluit profecto tam multiplici bonarum literarū notitia, ac naturali quadam in agendis prudentia, ut celebre inter magistros Oxonienses obtinuerit nomē. Et licet eius doctrina non sit omni ex parte syncera, est tamē eruditiōe nō mediocri plęrisq; in locis referta. Nam plurimę lectionis uir erat, atque apertissimi ingenij, ut habet

ut habet tam Tritemius quam Leander Bononiensis. Errauerunt pene omnes, qui in istis tenebrarum sęculis extiterũt, quod in tanta orbis excęcatione, fictis allegorijs nimium inherentes, nudę ueritati acquiescere noluerint. Interim tamen Robertus iste protulit, pro posterorum (ut ipse putabat) subleuandis exercitijs,

In sapientiam Salomonis,	li. 1.	*Dominus Petra mea & robur,*
In Prouerbia eiusdem,	li. 1.	
In Cantica canticorum,	li. 1.	
In Ecclesiasten,	li. 1.	
In Ecclesiasticum imperfecte,	li. 1.	
Super Euangelia,	li. iiij.	
De peccatis mortalibus,	li. 1.	*Hæc est uia, ambulate in ea,*
Moralizationes historiarum	li. 1.	*Theodosius de uita Alexandri,*
De ludo Scaccorum,	li. iiij.	*Multorum fratrum ordinis nostri,*
De impunitate peccati,	li. 1.	*An omne peccatum sit impu.*
Quæstiones Sententiarum,	li. iiij.	*Vtrum quilibet uiator & cæt.*
Determinationes quæstionum,	li. 1.	*Vtrum aliquis in causu,*
De immortalitate animæ,	li. 1.	
De libertate credendi,	li. 1.	
De motibus naturalibus,	li. 1.	
De effectibus stellarum,	li. 1.	
Vniuersalia quinque,	li. 1.	
Lecturas Scripturarum,	li. 1.	
Quadragesimale quoque	li. 1.	

Et alia plura, ut facile uideri poterit per omnes fere Anglorũ Bibliothecas. Peste demum est extinctus, in lectione septimi capitis in Ecclesiasticũ, anno a salutifero diuę uirginis partu, 1349. sub Edwardo tertio Anglorum rege.

GValtherus Catton, Anglus, in Nordouicẽsi Minoritarum collegio Frãcisci Assisiatis obseruator indefessus,

fessus, uerum cõmiscuit falso, lucẽ tenebris, Aristotele Christum. Porro philosophicas disciplinas omnino ad pietatẽ necessarias credebat, neque aliunde quam ab illis, Euangelicę doctrinę integritatẽ aut puritatẽ ęstimabat. At noxior pestis nõ est, quam Scripturas diuinas sic subijcere paganorũ placitis. Talia tamen carnalium Antichristorum fuere semper studia, ut cum iniquo Serpente semini promisso tãto fortius se opponerẽt. Ex otioso pectore emisit demũ, ut Orphei musas a suis iactitatos,

Sententiarum cõmentarios li. iiij.
Quæstionum resolutiones, li. I.

Et eius farinę alia nonnulla. Veritatem curiosi sophistę ac lucifugi tenebriones, nusquam elucidant his argutionib⁹, sed horribilibus dubijs intricant. Claruit autem anno Christi domini nostri. 1350. sub eodem Edwardo rege.

CLimitonus Langley, Anglus, naturę & fortunę lineamentis, qualis per omnia fuerit apud historiographos nostros non reperi. Hoc nihilominus insigne de ipso testimoniũ profert Ioãnes Maior in libro primo & ca. v. de gestis Scotorũ, quod eum olim Oxoniensis acadæmia philosophum ac theologum præclarum inter alios multos emiserit. Sed si ex doctrina censeri quisquam debeat, impostor profecto erat, ac sceleratissimus Antichristi impuri satelles, ab Euangelij synceritate desciscens ad superstitiones omnino diabolicas. Scripsisse enim inter cętera perditissimi ingenij monumenta fertur.

Problemata sophistica, li. I.
De orbibus astrologicis, li. I.
Replicationes scholasticas, li. I.

Pluraq; alia id genus nugmaẽta anilia. Furẽtis Satanę rabida

sunt hæc arma, quibus circuit, assidue quærens quem deuoret, quibus solida obsistendum est fide. Claruit iste anno ab incarnato dei uerbo. 1350. sub Edwardo tertio.

IOannes Mandeuyle, Anglus, ad fanum Albani natus, armatę militię auratus eques, & doctor in medicinis ætate sua precipuus, multę in pauperes miserationis fuisse perhibetur. Mirabilem iste ac prodigiosā, peragratis plęrisque triū orbis partiū Europę, Africę, & Asiæ ciuitatibus, quasi totius terrę peregrinationem fecit: Enimuero Scythiam, Armeniam maiorē & minorem, Aegyptum, utramque Libyam, Arabiam, Syriam, Mediam, Mesopotamiam, Persiam, Chaldęam, Gręciam, Illyriā, Tartariam, Indiam, atque alia uasti orbis regna laborioso itinere uisitauit. Ad natale solum in fine reuersus, rem omnem a peregrinationis exordio literis mandauit, atque in tribus linguis Anglica, Gallica, & Latina graphice depixit, hoc titulo pręfixo,

Itinerarium, xxxiij. annorum,	li. ij.	*Cū terra Hierosolymitana,*
De mirabilibus mūdi,	li. I.	*Quoniam ita res habet ut,*
Descriptiones regionum,	li. I.	

Fertur & in re medica edidisse quædam, sed tituli nō adsunt. Doluit plurimum uir pius, uirtutē suis temporibus negligi, clerū errare, ecclesiam Christi calcari, ac regnare dęmones, simonia ubique dominante. Leodij tandem obijt, anno a Christi Iesu natali. 1372, die, xvij. Nouembris, apud Guilhelmitas sepultus.

GVilhelmus Couentre, Anglus, & Carmelitani instituti monachus, fusiori narratione uir certe (si tēpus daretur) dignus, ex cruribus uitiatis Claudum Conuersum, se sępius in suis nuncupabat scriptis. Ex frequenti

quenti enim diuinorum eloquiorũ lectione (quibus assidue uacabat) instar Catonis aureas non raro sententias protulit. Vt sunt istę. Per iram homicidij, fraternitas primũ deperijt. Iniqua consuetudine error inoleuit. Ab initio Deus quosdã qui eum familiarius colerent, ab alijs segregauit, de quibus uirgo beata, quasi linea deducta pullulauit, quę saluatorem edidit. Prodescit Hierosolymã petere, aut alia inuisere loca sacra. Sed multo pręstaret eo precio pauperes alere domi. Et similes. Eratque omni bona eruditione nõ infœliciter refertus, scripturis pręcipue sacris, nisi quod illis perperam intellectis monachorum sectas immodice nonunquã extulerit. Edidit utroque stylo, opuscula quę sequũtur,

De laude religionis,	*li.ij.*	*Cum tua cœlitus inspirata polici.*
Scutum Carmelitarum,	*li.iij.*	*Admoniti affatibus fratrũ suauis.*
De regula & cõfirmatione,	*li.I.*	*Cuiuslibet religionis titulus.*
Præconia uirginis gloriosæ,	*li.I.*	*Archa fœderis Maria Christi,*
Annales breuiores,	*li.I.*	*Anno .18. regni Iosaphat regis,*
Elucidarium fidei.	*li.I.*	*Sæpius a condiscipulis rogatus,*
Compendiũ historiarum,	*li.I.*	*Legitur enim quod ab ordinis isti*
Aduersus peccata,	*li.I.*	*Pœnitentiam age, Apocalyp.2.*
Carmina diuersa,	*li.I.*	*Isidorus annos, a principio tibi,*

Et alia nõnulla. Opusculis suum pręfigere nomen nusquã est assuetus, sed humilimus occulere. Solum in primo libro de laude religionis per literas capitales se prodidit, Ranulphi Cestriensis sequutus exemplum. Claruit anno salutis humanę.1360. sub Edwardo tertio Anglorum rege.

Oannes Paschall, Angl⁹, ex honesta Sudouolcarum (quę hucusque durat) procreatus familia, in Gippeswicensi cœnobio perpetua se pactione Carmelitis cõiũxit. Cãtabrigię tãdẽ rixarũ magisterio i

 theologia

theologia potitus (doctoratum uocāt) linguę politę beneficio fit primo per Guilhelmum Nordouicensem antistitem, episcopus titularis, uocabulo Scutariēsis, atque illi a suffragijs. Postea uero per Edwardum regem Landauensi pręsulatu donabatur, relicto in priori functione suę professionis & cœnobij monacho Roberto Hyntleshā episcopo Sanascopolensi. Hoc in isto malū reperio, quod uita & doctrina Antichristo seruiuerit. In scripta hic retulit inter cętera ingenij monumenta,

Homelias. 67. de tempore,	li. 1.	*Qui habet mandata mea & seruat,*
Homelias. 80. de sanctis,	li. 1.	*Erat Andreas frater Simonis,*
De christi passione,	li. 1.	*Expedit uobis ut unus moriatur,*
Conciones per annum,	li. 1.	
Lectiones scripturarum,	li. 1.	

Disputationes quoque fertur edidisse quamplures, quas tamen adhuc non uidi. Ex uita tandem migrauit, anno Seruatoris nostri Iesu, 1361, in cathedrali (ut uocant) Landauensis urbis templo, xvij. sui pontificatus anno sepultus, sub sępedicto Edwardo rege.

IOannes Howden, Anglus, uir eruditus & pius ac per illā ętatē nō infima laude dign⁹, pręstitit plane q̄d erat, nempe theologū, diuinorūque eloquiorum amatorem. Post profana Ethnicorum studia, ac futilium rerum disquisitiones, cum cytharede Dauid introibat in potentias domini, ut eius solius commemoraret iustitiam, ac mirabilia magna pronūciaret. Reuera ex utroq; Dei testamento flores collegit, quos ut ille, poeta lyricus refocillandi animi gratia, ad harmoniacam lyram deuotissime suauibus cecinit rhithmis. Huius generis codices reliquit plures, carminibus rhithmicis plenos, presertim,

Lyram

Lyram dulcisonam, li.1.
De passione domini, li.1. *Aue uerbum, ens in principio,*
Speculum Laicorum. li.1.
Et alia quędam. Est profecto in eius opusculis, non tam orationis uenustas, quam huberrima sententiarum grauitas. Si sit in Marię pręconijs utcunque insyncerus, ob temporis infœlicitatem, pie condonetur ei. Claruisse fertur anno a Christo incarnato, 1350. sub Edwardo tertio.

RIcardus Aungeruyle, Anglus, ab urbe natali de Bury quoqꝫ cognominatus, patria Sudouolcas, Edwardi Anglorũ regis cancellarius & episcopus Dunelmẽsis pręminebat. Literarũ ac literatorũ fautor erat ętate sua maximus, non secus atqꝫ olim sub Augusto Cęsare Mecœnas ille Hetrurius, sciẽtijs tã diuinis quã humanis et ipse eruditus. Ad Frãciscũ Petrarchã et alios uiros doctissimos plures dedit epistolas, totidẽqꝫ recepit. Et post institutã Oxonij Bibliothecã (quã publico illic studiosoꝝ hoĩm cõmodo insignẽ erexerat) de libroꝝ amore atqꝫ utilitate, tractatũ perpulchrũ edidit, quem Gręco pręnotauit uocabulo,
Philobiblon, li.1. *Thesaurus desiderabilis sapientiæ,*
Epistolas familiares, li.1. *Ricardus miseratione diuina,*
Orationes ad principes, li.1.
De cęteris historici tacent. In antedicti operis pręfatione, cõfitetur se Ecstatico quodam librorum amore potenter arreptum. Quod in habitatione sua Arkelandię compleuit. xxiiij. die Ianuarij, anno a cõmunis salutis origine, 1344. ętatis suę. lviij. &. xi. pontificatus.

GValtherus Bederychworth, uel ad sãum diui Eadmũdi, ex magno illo Buriẽsi Sudouolcarũ monasterio Benedicti monachus, eruditione multiplici in literis diuinis & humanis, doctoris nomen et gradũ

obtinuit. Per uarios uerborum tropos & mysticas locutiões solebat scripturas exponere sacras, ut fidei loco iustificare nostra credantur impura opera. Et hanc interpretandi hypocriticam artem, sensum spiritualem appellant. Ita se exaltant supra Deum, & id uertunt ad suas cogitationes, quod ipse proposuit ad salutem. Hi per sapientiam carnis, aliter uolunt cognoscere Christum, quam ex suo uerbo. Composuit iste inter cęteras ingenij nouitates,

Moralitates Psalterij, li.1.

Collationes monasteriales li.1.

Extant & alia eius scripta in monachorum Bibliothecis, sed titulos ignoramus. Claruisse fertur hic Peripateticus theologus, anno a Christo redēptore nato, 1350, sub Edwardo tertio Anglorum rege, ac in suo tandem sepeliri cœnobio.

Vilhelmus Pachenton, Anglus natione, literis tam sacris quam profanis ab ipsa adolescentia clarus, ob insignem in historia laborem, inter illustres suę patrię scriptores merito collocandus accedit. Tantus erat illi discēdi appetitus, ac tanta rerum sciendarum sit is, ut gustatis artium rudimentis primis, sociorum plures ętate maiores breui temporis curriculo doctrina superauerit. Vidensque demum rerum gestarū cognitionem multis posse prodesse, & adferre utilitatē non modicam, ad id prudenter animum applicauit, atque ad Chronica conscribenda onus assumpsit. Vnde ad posterorum commoditatem illustris scriptor Latine exarauit,

Historiam Anglicæ gentis li.1.

De cęteris eius opusculis, nullus est apud chronographos sermo. Quo autem tempore claruerit adhuc non habeo. Sed quia circa annū a Christi natiuitate, 1360, affatim celebrat ob

inclyta

inclyta facta Edwardi regis nomen, hunc pro tempore possidebit locum.

Simon Isleppus, Anglus, naturæ & fortunę dotibus clarus, magnaque post literas humaniores utriusque iuris ac theologię peritia prędìtus, ad maxima regni tractāda negotia a rege uocabatur. Cum uir insignis ex summa integritate ac rerum prudentia haberetur, est demum creatus post Ioannem & Thomam (qui eodem obierunt anno) archiepiscop⁹ Cantuariensis a Clemente. vi. Romano pontifice, antistitum ordine quinquagesimus tertius, ut Polydorus habet. Eo tempore agere cœpit rex Edwardus, ne pontifices Romani deinceps in eligendis episcopis potestatem haberent, sed ut tantum a principe designatos confirmarent. Vt de Anglica pube bene mereretur Simon, Oxonij collegium condidit, Cantuariense a sua uocatum functione, quod in hunc diem celeberrimum est, tam scholasticorum cœtu quam doctrinæ cultu frequenti. Congessit uero,

Decreta sacerdotalis ordinis, li. 1.

Epistolas ad diuersos, li. 1.

Aliorum nihil memoratur ab historicis. A sęculo tādem migrauit, anno a Christi regis ortu secundum carnem. 1365. Post archiepiscopatus ānos. xvi. sub Edwardo rege prefato. Eius tempore duo Minoritę Londini cremabantur, ob lęsam religionem papisticam, sed non inueniuntur eorum articuli.

Homas Radclyf, Anglus, Leycestriensis ciuitatis (quæ est in interiore regionis parte sita) alumnus, & ex Augustinianorum fratrum ęde cœnobita, doctor & episcopus non infimi nominis extitit. Ingeniū habebat fœcūdū & amplū, atq; ad res magnas

accommodum

accomodum, ut in quodam eiuſdem ordinis Regiſtro uidi. Sed quum e ſuggeſto de christianis moribus diſſereret, impedimento magnopere tũc ei fuere ſordidorum ſophiſtarũ nebulę, quo minus Sacraticos aperiret campos, aut ueram ex ſcripturis ſacris ſapiẽtię uiam oſtenderet. Compoſuit tamẽ ne apud ſuos omnino uacuus & inanis haberetur,

Lecturas ſcholaſticas, li. 1.
Conciones uulgares, li. 1.

Ex omnibus eius ſcriptis, hęc pauca fuere reperta inter ſuæ factionis commilitones. Claruit pro ſua tempeſtate non parum ęſtimatus in Anglia declamator, anno ab incarnato Meſſia, 1360. ſub Edwardo pręfato.

Nicolaus de Lynna, Nordouolcarũ urbe natus, & in eiuſdem ſuburbijs ad lacum Tegæũ inter Carmelitas conuerſatus, Magorum ſui temporis celeberrimus habebat. Vir erat in Matheſi, alijſque profanis eruditus ſciẽtijs, philoſophus, genethliacus, & aſtronomus. In Oxonienſi acadęmia, tunc omnium ſuperſtitionum parente (ubi fuerat ea ætate notiſſimus) ęqualem ſuę artis conſortem habebat Ioãnem Sombe ſuęque profeſſionis & cœnobij monachum, qui cum eo miranda quoque fecit. Vt olim Chaldęi Babyloniorum uates, in eluſione dęmonũ, nõ in uirtute Dei, prodigia fecerunt per incantationes et exorciſmos. Iſtos ob eorũ eruditionem multiplicem, non uulgaribus in ſuo Aſtrolabio celebrat laudib⁹ Galfridus Chaucer pœta lepidiſſimus. Ex ſuo ſenſu depromſit Nicolaus opuſcula hæc, a multis deſyderata,

Canónes tabularum, li. 1. *Volentibus prognoſticare futuros*,
De natura zodiaci, li. 1. *Ad honorem Dei, & habendam*,
De planetarum domibus, li. 1. *Inuenit quidam ex ſapientibus*,

De Sphæra

De Sphæra iudiciali, li.1.
Astrologorum dogmata, li.1.
De figuris & signis, li.1.
De mundi reuolutione, li.1.
De usu Astrolabij, li.1.
Pro ægrotantibus, li.1.
De eclipsi solis, li.1.
De astrorum iudicijs, li.1.
De uarijs genituris. li.1.
Pro suis Carmelitis, li.1.

Et alia complura. Quę omnia non semel uidi, in nobili illa Nordouicensiũ Carmelitarũ Bibliotheca. Claruit cũ antedicto socio, anno a salutifero diuæ uirginis partu, 1360. regnante Edwardo tertio, ac Lynne tandem obijsse fertur.

Vilhelmus Alnewyck, ex Septentrionali Anglorum patria et comitatu Northumbrię, prope Scotiam ęditus, putans in solo Francisci nodoso funiculo delitescere Christum, illius institutum insanus arripuit. Non satis illi fuit, histrionicos huius sectæ tũc mores imitari, immo fanaticã Sophistarum doctrinam sacrosãcto Dei Euangelio moliebatur anteferre. Nihil Oxoniensis theologus, in quotidianis lecturis de promebat, quam paganicę superstitionis fęces ac tenebras. Nihil magis in uotis habuit quam corrũpere Dei legem & in eius seruos dolum facere. Ista enim sunt quę protulit, ut habet Bartholomæus Pisanus,

Sophismatum Elenchi, li.1.
In philosophiam naturalem, li.viij.
Lecturam Sententiarum, li.iiij.

Ac similis inuentionis alia nonnulla. Quam distent hæc a recto christianæ eruditionis scopo, discernat ille, qui uel scrip

ture sacrę scintillam attigerit. Claruit anno ab apparente in carne Dei filio.1360.sub eodem Edwardo rege.

BArtholomęus Anglicus (sic fere ab omnib' cognominatur) commutandę uitæ gratia Minoritas petijt, & cõmunem cũ illis cohabitationem Francisco Seraphico supstitiose deuotus elegit. Vir erat iste, in philosophorũ naturalium libris studiosissimus, sed nõ infœliciter & absurde (ut maior suę factionis ac tyrocinij numerus) tandem doctus. Laborabat in illis atque in theologis non õnino sophisticis, homo per eam ætatẽ pius ac bonus, ut posteri facilius ad literam intelligerent, Scripturarum & Chronicorum ęnigmata, quę sub rerum naturalium figuris ac proprietatibus erant uelatæ. In fine ergo collegit ex eorũ autoribus probatis (quorum post prefationẽ centum fere recenset nomina) ingẽs uolumen, quod prętitulauit,

De proprietatibus rerum,	*li.xviij,*	*Cum proprietates rerum sequãtur.*
De rerum accidentibus,	*li.1.*	*Descriptis proprietatibus rerum.*
Chronicon de sanctis,	*li.1.*	
Postillas scripturarum,	*li.1.*	
Sermones uarios,	*li.1.*	

Et alia adhuc plura. Prędictam ęditionem de rerum proprietatibus, se ideo coaceruasse pręfatur, ut liquido perciperentur difficiles diuinorum eloquiorũ allegorię. Claruit anno a Christi Seruatoris ortu.1360. sub rege Edwardo tertio.

RIcardus Radulphi, Anglus, Lychefeldensis archidiaconus, & Oxoniẽsis olim gymnasij Cãcellarius magnus, scientijs liberalibus, utroque iure, ac theologia habebatur ea tempestate doctissimus. Effectus demũ archiepiscopus Armachanus, summus Hibernię primas, ac Rõmanę ecclesię Cardinalis presbyter, ab Anglorum episcopis cõductus (ut habẽt Wiclenus in Trialogo, atque in Ziza-

niorum

niorum fasciculo Waldenus) nouem conclusiones Auenione coram pontifice Innocentio.vi.ac suorum Cardinalium cœtu aduersus fratrum mendicabula, anno domini.M.ccc.lvii.audacter protulit, uerboque & scriptis ad mortem usque defendit. Non erãt illis diebus amici Herodes & Pilatus, prælati & fratres, ex nimia eorum elatione. Porro grauis inter ipsos tũc generabatur simultas, quos antehac impia pax erga ueritatem Euangelicam conglutinauerat. Multa composuit cristatus iste Achilles uolumina, quibus animi & ingenij patefecit magnitudinem,

Lecturam Sententiarum,	*li.iiij.*	
Quæstiones earundem,	*li.1.*	
Lecturam Theologiæ,	*li.1.*	
Sermones ad clerum,	*li.1.*	
Sermones de tempore,	*li.1.*	*Parate uiam domini, rectas,*
Laudes diuæ Mariæ,	*li.1.*	*Aue gratia plena, & cet.*
Quæstiones Armenorum,	*li.xxix.*	*Reuerendis in Christo patribus,*
Propositionum suarum,	*li.1.*	*Nolite iudicare secundum faciem,*
Aduersus mendicantes ualidos,	*li.1.*	*Christus fuit pauper, quia Adæ.*
De paupertate uaria,	*li.vi.*	
De intentionibus Iudeorum,	*li.1.*	
Epistolas elegantes,	*li.1.*	

Atque alia multa. Cardinalis Armachani (inquit Volateran.) Auenione in consistorio, uehemens non nocuit insectatio, dictitantis, Turpe esse christianis sponte mendicos esse. Obijt anno uirginei partus.1359. in Auenione (ut fertur) sepultus. Cõtra istũ fortiter scripserunt Ioãnes Hildesheim Rogerus Conewey Galfridus Hardeby, & alij mẽdicantium fraterculi.

we must forsake & follow

Finit præsentis operis Scriptorum
Britanniæ Centuria Tertia,
Authore Ioanne Baleo,

ILLVSTRIVM BRITANNIAE Scriptorum, Centuria quarta, Authore Ioanne Balęo Anglo.

Oannes Wicleuus, Anglus, theologorum sui temporis maximus, docendo & disputādo magistralem (ut uocant) cathedrā Oxonij solus per annos tenuit plurimos. Pręter uitā quā uere Apostolicā duxit, ingenio, facūdia, atq; eruditione multiplici, omnes in Anglia commilitones longe superabat. Illum ęternus pater, anno post Seruatorem natum, M.ccc.lx. per suum suscitauit spiritum, ut in medijs impiorum Locustarum tenebris pro sua staret ueritate, magnanimus Iesu Christi pugil, fieretque aduersus Antichristos inuictissimum eius ętatis organum. Erat profecto suorum temporum Elias ualidissimus, ut distorta restitueret omnia. Vnus & primus post Satanæ solutionem extitit, qui in tenebroso illo sęculo ueritatis lucem attulit, & coram tota diaboli Synagoga ausus fuerat confiteri Christum, reuelareque fœdissimam Antichristi magni turpitudinem. Illuxit enim ut stella matutina in medio nebulæ, ac diebus multis permāsit testis in ecclesia fidelis. Quasi sol splendens, in templo Dei refulsit, & quasi thus ardens in igne. Erat ei fides integerrima, & ingenium ueritatis sēper amantissimum. Dedit illi Dominus cor ad præcepta, ut Israel doceret testamentum æternum. Ascendit ab ortu solis, & cōtempto Bestiæ charactere, uiuo Dei uerbo fideles signabat in frōtibus uiuis. Velut alter Dauid cum leonibus lusit, Romanistis præparatis ad escam. Validissimis argumentis, eorū tetigit ac detexit superstitiones, uires infirmauit ubique, ac hostilia deiecit castra. Contra illum steterunt ursi, prædonica

gens

gens monachorum,cum tota congregatione Choræ,ſed ſpi-ritu oris domini cõſumpti ſunt.Percuſſi erant cęcitate infori-bus iuſti,ſaluũque fecit egenum a gladio oris eorum,ac diſ-ſipauit eos.Perlongũ hic foret narrare,quot interim ab his Antichriſti miniſtris,ſuſtinuerit pijſſimus uir,improperia.de-ſpectiones,atque exilia.Viuente Anglorum rege Edwardo tertio,ſecurus manſit inter ferociſſimos Sodomæ tyrannos. Sed ipſo mox defuncto (ut Annales tradunt) ſub Ricardo ſecundo exilium ad aliquot annos eſt paſſus in Bohemiam. Impauidus tamen Chriſtum ſemper docuit,Euangelij deco-rem renouare conatus,Edidit nempe ad utilitatẽ chriſtianę reipublicæ,opuſcula quæ ſequuntur,ut ex aduerſariorum ſcriptis collegi.

Trialogorum ſuorum, li.iiij.
Sermones in Epiſtolas, li.iiij. *Si epiſcopus in confirmatione,*
Sermones in Euangelia, li.iij.
De religione perfectorum, li.iij. *Circa epiſtolæ ſententiam,dicendum,*
De ſermone domini in monte, li.iij.
De Chriſto & Antichriſto, li.ii.

Boheme hath laboured in heresies & scismes euer sithence yt tyme & et laboreth -

De fide & perfidia, li.ii.
De Eccleſia & membris, li.ii.
De Antichriſto & membris, li.ii. *Quemadmodũ dominus Ieſus ordina.*
De diabolo & membris, li.ii. *Prout omnipotens Deus in trinitate,*
De dominis & ſeruis. li.ii. *Famuli primo iuſte ac libenter,*
Dialogũ ueritatis & mendacij, li.ii.
Confeſſionem de Euchariſtia, li.I. *Sæpe confeſſus ſum,& adhuc,*
Determinationes de Euchar. li.I. *Hoſtia conſecrata in altari,*
Grammaticæ tropos, li.I.
Abſtractiones Logicales, li.I.
Logicam de aggregatis, li.I.
De uniuerſo reali, li.I.

De formis Idæalibus, li.i.
De esse Idæali quorumlibet, li.i.
De esse in suo prolixo, li.i.
De esse intelligibili creaturæ, li.i.
Logicam de singulis, li.i.
De physica naturali, li.i.
De intentione physica, li.i.
De una cõis generis essentia, li.i.
De essentia accidentium, li.i.
De necessitate futurorum, li.i.
De materia cœlestium, li.i.
De temporis quidditate, li.i.
De temporis ampliatione, li.i.
Metaphysicam uulgarem, li.i.
Metaphysicam nouellam, li.xij.
De centro infiniti, li.i.
Ad parliamentum regis, li.i. Protestor publice, ut sæpe alias,
De fonte errorum, li.i.
Distinctiones rerum theologicarum, li.i.
Conclusionum suarum, li.i.
Theologiæ placita, li.i.
Cathegorias theologicas, li.i.
Summam intellectualium, li.i.
De dotatione ecclesiæ, li.i.
De stipendijs ministrorum, li.i. Cõsyderate qui sacerdotibus stipẽdia,
De compositione hominis, li.i.
De incarnatione uerbi, li.i.
De humanitate Christi, li.i.
De abhominatione desolationis, li.i. Cum uideritis abhominationem desol.
De diabolo millenario, li.i. Cum consummati fuerint mille anni,
De lege diuina, li.i. Vt de legibus loquar christianorum,

Glossas

Glossas scripturarum,	li.1.	
Glossam Nouellam,	li.1.	
Glossas uulgares,	li.1.	
Glossas manuales,	li.1.	
Ordinaria Laicorum,	li.1.	
De ciuili dominio,	li.1.	Aperta eruditio legis diuinæ,
De ecclesiæ dominio,	li.1.	
De dominio diuino,	li.1.	Quoniã plærisq; pseudoglossatores,
Ad quæsita regis & concilij,	li.1.	Dubium est utrum regnum Ang.
De terno amoris uinculo,	li.1.	
Responsiones argumentorum,	li.1.	
Responsiones ad obiecta,	li.1.	
Ad Rationes Kynyngham,	li.1.	
Ad.xiiij.argumenta Strodæ,	li.1.	
De papa Romano,	li.1.	Pro eo quod hæc insolita dissentio,
De nequitijs eiusdem,	li.1.	
De origine sectarum,	li.1.	
De earũdem perfidia,	li.1.	
In regulam Minoritarum,	li.1.	Regula acuita & cet. Hic Minoritæ,
De.iiij.sectis nouellis,	li.1.	
Dialogum de fratribus,	li.1.	
Contra mendicitatem ualidam,	li.1.	Illustrissimo duci Glocestriæ, Ioãnes,
Speculum de Antichristo,	li.1.	Dicũt primo Euãgelij prædicatores,
Speculum militantis ecclesiæ,	li.1.	
Articulorum suorum,	li.1.	
In.xxiii.caput Matthæi,	li.1.	Iesus locutus est ad turbas & ad
De conuersatione ecclesiasticorũ,	li.1.	Prælati relicto predicationis offi.
De episcoporum erroribus,	li.1.	Octo sunt quibus decipiuntur simpli.
De.xxxiii.erroribus curatorum,	li.1.	Pro eo quod curatorum officium,
De perfectione Euangelica,	li.1.	Primo fratres dicũt suã religionem,
De ueritate Sciptura,	li.1.	Diabolus quærit multis modis,

Supplementum

Supplementū Trialogi, li.1:
Excusationes ad Vrbanum, li.1. Gaudeo plane detegere cuique,
Constitutiones ecclesiæ, li.1.
Aduersus consiliū terræ motus, li.1.
Scholia scripturarum, li.1.
De gradibus cleri, li.1.
De clericorum ordinatione, li.1. Quia sacerdotium ordinatur a Deo,
De cura pastorali, li.1.
De pœnitentia, li.1.
De Hypocrisi, li.1. Attendite a fermento pharisæorum,
De blasphemia, li.1.
De simonia sacerdotum, li.1. Heu magni sacerdotes in tenebris,
De solutione Satanæ, li.1.
Cōcordantias doctorum, li.1.
De statuēdis per plebē pastorib⁹, li.1.
De purgatorio sectæ Christi, li.1.
Super oratione dominica, li.1.
De præcationibus sacris, li.1.
De orationis efficacia, li.1. Docet nos dominus Iesus christus ora.
De spiritu quolibet, li.1.
Omnis plantatio, li.1.
In.xvij. caput Ioannis, li.1. Subleuatis oculis in cœlum Iesus,
Si quis sitit, li.1.
De christianorum uillicatione, li.ij. Redde rationem uillicationis,
Christus alius non expectandus, li.1.
De diuite apud Marcum, li.1. Cum egressus esset in uiam,
De confessione Latinorum, li.1.
De remissione fraterna, li.1. Si autem peccauerit in te fra.
De clauibus regni, li.1.
De clauium potestate, li.1.
De baptismo christianorum, li.1.

De phari-

De pharisæo & publicano, li. 1. Dixit Iesus ad quosdam qui in se,
De surdo & muto apud Marcū, li. 1. Iterum exiens de finibus tyri,
Introductorium scripturæ, li. 1.
Replicationes & positiones, li. 1.
Defensionem aduersus impios, li. 1.
De censuris ecclesiæ, li. 1. Quantum ad excommunicationem,
De bullis papalibus, li. 1.
De apostasia a Christo, li. 1.
De obedientia prælatorum, li. 1. Prælati, sacerdotes & alios accusant,
De quintuplici Euangelio, li. 1.
De quaternario doctorum, li. 1.
De quidditate hostiæ cōsecratæ, li. 1.
De ordine christiano, li. 1.
Lectiones in Danielem, li. 1.
In Apocalypsim quoque, li. 1. Omnes qui pie uolunt uiuere,
Aduers⁹ monachū de S. Albano, li. 1.
Aduersus Petrum Stokes, li. 1.
Aduersus monachū Dunelmēsē, li. 1.
De clericis possessionariis, li. 1. Clerici possessionē habētes destruūt,
Positiones uarias, li. 1.
Commentarios uulgares, li. 1.
Petrum Agricolam, li. 1.
De ritibus sacramentorum, li. 1.
De ecclesia catholica, li. 1. Sunt sacerdotes qui certis ratio.
De præuaricatione mandatorū, li. 1.
Dialogorum suorum, li. 1.
De cōtrarietate duorū dominorum, li. 1.
De statu Innocentiæ, li. 1.
De uera Innocentia, li. 1.
Lucis fenestrenulam, li. 1. Obsecro uos fratres per dominum.
De zacharia & Elizabeth, li. 1. Fuit in diebus Herodis regis,

De unico salutis agno, li.1.
De.vii, donis spiritus sancti, li.1.
De fide sacramentorum, li.1.
De religiosis priuatis, li.1. Omnes christiani in spiritus feruore.
De sacerdotio Christi. li.1.
De sacerdotio Leuitico, li.1.
Aduersus clerū determinacōnes, li.1.
De peruerso Antichri dogmate, li.1. Cum puri concionatores doceant.
De præscito ad beatitudinem, li.1.
Speculum scripturarum, li.1.
Schedas & cartulas, li.1.
De unitate Christi, li.1.

Atque alia non pauca. Nam Aeneę Syluij testimonio, erant plusquam ducēta Wicleui uolumina pulcherrime conscripta, per Subincū Leporem archiepiscopum ad Pragam Bohemorū concremata. Transtulit quoque in Anglicū sermonem Biblia tota, cum quibusdam ueterū doctorū tractatibus. Fieri nō potuit, quin hoc pectus inhabitarit Spiritus sanctus, unde tot libri tam eruditi prodierint. Reuersus ab exilio tandē uir uere pius & sanctus obijt, in sua parœcia de Lutterworth Lyncolniensis diocœsis pago. anno domini. 1387, sepultus. Et anno Christi. M.cccc.xxviij (qui fuit ab eius morte quadragesimus primus) Romani pōtificis Martini quinti & Senēsis concilij tyrannide, per Anglorum prælatos exhumatum erat mortuum eius cadauer & exustum publice, non secus atque olim per Apostatam Iulianū diui Ioannis Baptistę ossa sacra. Habetis ita Wicleuum in huius Cēturiæ principio, ignotum, immo despectum mundo, sed celebrem & clarum in regno Christi. Hunc non dubitabitis Euangelicum doctorē, sanctorum ascribere Catalogo, etiam si mille Antichristi eū execrētur. Resurgunt nobis (inquit Lutherus) ista corpora sāctorū

cum

Johannes wicleuus & Martinus Lutherus resurgent.

cum resurgente Iesu Christi Euāgelio, nihilque aduersus ea promouebunt episcopuli, cum suis Herodibus & Pilatis desperatissimi.

IOannes Kynyngham, Anglus, ex Sudouolcarum prouincia & Gippeswicensi Carmelitagio progressus, inter magistros Oxonienses ob raram eruditionem præcipuū locum habebat, atque primam inter suos uicesimus primus, in Anglia & Hibernia prefecturam. Ioāni Lancastrię et Aquitanię duci regis Edwardi filio tam erat amatus, ut & sibi & cōiugi esset ad mortes usque a confessionū secretis. Cum Ioāne Wicleuo pro Antichristi regno, hic primus in scholastica certamina uenit (ut in suo zizaniorū fasciculo pronūciat Waldenus) modestiæ tamen limites, eius admiratus doctrinæ excellentiam, prætergrediebatur nusquam. Cum eo uicissim de scripturis & doctoribus conferebat Wicleuus, eius in dicendo animaduertens candorem, atque ut rectius tandem saperet, instantius dominum precabatur. Composuit iste papisticus Achilles, catholicus

Lecturam Sententiarum,	*li. iiij.*	*Mirabilis facta est scientia,*
Commentarios Metaphysices,	*li. xij.*	
In Threnos Hieremiæ,	*li. 1.*	*Refert Seneca in declamati.*
In Ezechielem,	*li. 1.*	*Iste liber sicut & alij,*
In Canonicam Iacobi,	*li. ij.*	*Circa hanc epistolam sicut,*
Scripturæ præconia,	*li. 1.*	*In medio annorum notum fa.*
De natura Angelica,	*li. 1.*	*Secundum quod superius tactum,*
Contra propositiones Wicleui,	*li. 1.*	*Vt ait Cassiodorus in libro,*
Aduersus Ideas eiusdem,	*li. 1.*	*Reuerendus magister Ioannes,*
Pro primo ingressu,	*li. 1.*	*In isto actu duo intendimus,*
De temporis ampliatione,	*li. 1.*	*In materia sæpe tacta,*

De esse intelligibili,	*li.1.*	*Habito frequenter multiplici,*
Ad quasdam allegationes,	*li.1.*	*Iam restat dicere ad autori.*
De natiuitate Christi,	*li.1.*	*Veritas de terra orta est,*
De passione eiusdem,	*li.1.*	*Pace morieris, Hier..xxxiiij.*
De Spiritu sancto,	*li.1.*	*Spiritus sanctus dabit eloqui,*
Sermones de tempore,	*li.1.*	*Dabo tibi coronam, Apoca. 2.*
Sermones de sanctis	*li.1.*	*Hoc est corpus meum, Math.*
Quæstiones uarias,	*li.1.*	

Pleraq; insuper in Bibliorum libros glossemata fecisse perhibetur, quæ mihi iam cognita non sunt. Sexto tandem sui regiminis anno, in Eboracēsi sui cœtus cœnobio ex hac luce migrauit, anno post natum Seruatorem, 1399, & quarto idus Maij, Ricardi secundi regis tempore.

Vilhelmus Lynwode, Anglus, frequentatis patriæ suæ gymnasijs, florentem ætatem politioribus adornabat literis, indolem habens quoque ad id semper accommodam. Ad utriusque iuris studia inde diuertens, sciebat statim discernere inter fas & nefas, nã ita de se, licet falso, ut tunc erant, iactitabat ea facultas. Interim tamen insatiabilis lucri negotijs hærens, rapendi formulas pietatis specie adũbrabat. Christi patrimonium terrenam substantiam opesque esse contendens: Ex frigidissimis hominum placitis constituta produxit, & ea omnia debebant, ut eius temporis Theologia, per papę canones comprobari. Protulitque tãdem ex diuturna in illis exercitatione, commentarios,

In constitutiones prouinciæ,	*li. vi.*
Summam causarum,	*li.1.*

Neque aliud quidpiam ipsum edidisse adhuc comperior. Pro rebus mere spiritualibus hic in opusculis suis habet, adulte-

ria, stupra,

ria, ſtupra, fornicationes & ſimilia, eximitq; ea a iure magiſtratus. Claruiſſe putatur ãno Chriſti.1360. ſub Edwardo tertio.

PEtrus Paterſhull, Anglus, ob doctrina famatum diui Auguſtini nomen, ſolitariȩ Auguſtinianorũ fratrum militiȩ, perpetuó ſe aſcribi ac mancipari fecit. Naturali adhuc iuuenis pollebat induſtria, nec minori per Anglorum academias ſedule conquiſita eruditione ualebat. Inde theologicum adeptus magiſterium, tã ex diſceptationibus ſcholaſticis quam templorum concionibus, ingens doctrinæ reportabat nomen. Verũtamen ex illis erat, qui friuolis ſophiſmatib⁹ & hominum impiorũ figmẽtis, domini conculcabãt uerbum, ut ex ficta falſaque carnis iuſticia, fœdiſſimum erigeret idolum. A ſuis iſte prȩdicatur hȩc ſcripſiſſe opuſcula.

Sententiarum lecturam, li.iiij.
Determinationes theologie, li.1.
Poſtillationes ſcripturæ, li.1.
Ad utrumque ſtatũ ſermones, li.1.

Feruntur & eius inuectiua, aduerſus tunc pullulantes Romanæ Synagogȩ, ſuæque fratralitatis hoſtes, ſed eorũ nos latent tituli. Claruit nimirũ anno a redemptionis noſtræ initio.1360. ſub Edwardo rege prædicto.

NIcolaus Treueth, Anglus, ex Nordouolcarum comitatu, natalium ſplendore conſpicabilis, genitorem habens Thomam Treuethum equitem auratum ac iuſtitiariũ regis, inter Dominicanos ab adoleſcentia conuerſatus, atque eorum inſtituta profeſſus, politioribus (ut tunc erant) literis, & ſe & familiam ſuã ornabat. Oxonij tãdem doctorea rei theologicȩ

+ a Bishops mitre.

donatus infula, in ſcholis diſceptando, & in templis declamando, illuſtris habebatur. Erat proculdubio rebus tam diuinis quam humanis, diuturno exercitio peritus, lingua & ingenio promptiſſimus, hiſtoricuſque ea tempeſtate celeberrimus. Congeſſit exquiſito labore, Annales Anglicorum regum, qui a comitibus Andegauenſibus in linea maſculina originem traxerunt, incipiens anno domini. 1135. a rege Stephano, & finiens in morte Edwardi primi, āno Christi. 1307. Hæc quoque in fine ſuorum laborum monumenta poſterorum commendauit memoriæ.

In declamationes Senecæ, li. 1.
In Ouidium de tranſformatis, li. 1.
In Boetium de conſolatione, li. 1.
In Valerium & Rufinum, li. 1.
Annales ad Chriſtum, li. 1.
Annales regum Angliæ, li. 1.
In Auguſtinum de ciuitate Dei, li. x.
Commentarios in Geneſim, li. 1.
In Pſalterium, li. 1.
In Ariſtotelis problemata, li. 1.
Quodlibeta theologica, li. 1.
Commentarios ſcripturæ, li. plu.
De peccatis, li. 1.
De uirtutibus, li. 1.
Quæſtiones uarias, li. 1.
Athenienſiū Romanorūq; res geſtas,
Fons ſapientiæ in excelſis,
Corruptio humanæ naturæ,

Cætera non noui. Ioannes Ludouicus Viues, in cenſura ueterum interpretum operis diui Auguſtini, de ciuitate Dei fatetur iſtum cum adiuncto ſibi Thoma Walleys, nihil illic expoſuiſſe ſacrum. Claruit anno a Chriſto nato. 1360. ſub Edwardo tertio Anglorum rege.

Rogerus

Ogerus Conewey, in Cambria seu Gallia Anglicorum Britonũ, ad urbem illius cognominis prope niuiferas alpes natus, ex literario labore inter Minoritas suos Francisco dicatos, magnũ eruditionis sibi cōparauit nomen. Vnde & Oxonij pilcatus heros, pro tuenda terminariorum sui ordinis questura, seu casceariorum fratrum callida mendicitate, aduersus Ricardum Radulphi archiepiscopum Armachanũ tunc mortuum permulta moliebatur. Non enim poterat Seraphicum hoc cucullatorum histrionum genus ferre, ut quisquam aduersus eorũ apertissimas insanias, uel semel mutiret. Quo argumento suboleuit olim ac detexit horum hypocrisim Guilhelmus de sãcto Amore in suo opere de periculis nouissimorũ temporum. Composuit uero magnus iste Antigonista,

Contra errores Armachani, li. 1.
Determinationes scholasticas, li. 1.
Quæstiones theologiæ, li. 1.
Lecturas & sermones, li. 1.

Et alia quę nos latent. Tanta tũc poterat hęc ualida fratereulorum exilium mendicitas, ut magno esset terrori pontificib[9] ac maximis mundi monarchis. Claruit hic anno a Christi incarnatione, 1370, sub præfato Edwardo.

Icolaus Durham, ex Dunelmẽsi Septẽtrionaliũ Anglię partiũ diocœsi ac patria oriundus, inter Carmelitas Nouicastrẽses (quã urbẽ Monachopolim olim appellabãt) Adolescẽtię primitias cũ ętate residua uirgineę matri superstitios[9] obtulit. Cętera de ipso fusi[9] ĩ suis narrãt Catalogis, Tritemius, Bosti[9], & Burellus, Vt quod fuerit in scripturis (solum ut decipiat) eruditus & in philosophia Aristotelica subtiliter doctus,

Quod

Quod in uniuersitate oxoniēsi legendo & disputando (syncerae Christi ueritati cōtraria) magnas cōmeruerit a papistis laudes, atque quod scripserit opuscula, quibus deplorati ingenij uenam ostenderit in Dei blasphemijs locupletē, praecipuę,

Commentarios Sententiarum, li. iiij.
Determinationes quaestionum, li. I.
Contra Wicleui doctrinam, li. I.
Originalia doctorum, li. I.

Digessit quoque quorūdam aliorum fusiora scripta ad cōpendium, quo cęteris essent lectu faciliora. Claruit Antichristi mācipiū & propugnator non modicus, anno uerę pietatis. 1370. sub illustrissimo Anglorum rege Edwardo tertio.

Alexander Essebiensis coenobij praepositus, seu prior (ut uocant) ordinis Canonicorum regularium diui Augustini, Anglus, inter rarissimos suę tempestatis rhetores ac poetas merito celebrandus occurrit. Ouidium Nasonem, & Palladium Methonaeū imitatus, de fastis seu sacris diebus elegiaco metro tractatum edidit. In quo maiora festa ac sanctorū per anni circuitum uitas pulchre describit, ut nostris quoq; diebus, & eius pene exemplo fecit Baptista Mantuanus. Et licet eius carmina non habeantur omni ex parte emūcta, nitida, & pura (ut haec nostra fortassis peteret ętas) sunt tamen eruditionis plena, atque Virgilianum in plęrisque odorem spirantia. Sed ab inquinante superstitione ac fabulis immunia non proclamamus. Scripsit pro ingenij sui exercitatione,

De sacris diebus, li. I. *Omnia quū nequeam sanctorū scrib.*
Epitomen Britannicae historiae, li. I.
Vitam Bertellini Eremitae, li. I. *Quoniam quanto intellectui nostro,*
Vitam Cungari Eremitae, li. I. *Dū quidā constantinopolitanus impe,*

Carmina

Carmina & epistolas, li. 1.

Et adhuc alia tam metro quam prosa literis commisit. Sunt qui istum Somersetensis patriæ, sunt qui Staffordiensis comitatus alũnum fuisse autumẽt, quos suis relinquo iudicijs. Claruisse fertur anno redemptionis humanę. 1360. sub Edwardo tertio rege.

Vilhelmus Ramesey, Anglus, Benedictinorum instituti Crolandiensis monachus, inter uarias sui cœnobij functiones, bonarum literarum sciẽtias hubertim semper coluit. Ex proba primũ in gymnasijs institutione, poeta, philosophus, & historicus, tam barbaro sęculo eruditus euasit, ingenio atque inuentione pręcipuus. Vnde de Granta Giruiorum, studiorum fortassis suorum parente, crebram ac magnificam in suis operibus mentionem facit. Hoc tamẽ in eo lugemus malũ, quod pro uera historia aniles fabellas, superstitiones, ac mera mẽdacia ad monachorum quęstum in scriptis admiserit. Heroico nempe post Felicem Crolandiensem edidit carmine,

Vitã Guthlaci Eremitæ, li. 1.

Gesta sui cœnobij, li. 1.

Atque alia nonnulla, quibus ingenij fœcundi uires expressit. Ob studij ac doctrinę parilitatem in utroque, Alexandro sodalem hunc feci, ne a nostro scriptorum Catalogo plene excideret. Postea fortassis proprium inueniet locum.

Vgo Whyte (Albus latine sonat) genere quidem Anglus, sed professione Benedictinensis familiæ monachus, in superbissimo illo Petroburgensi monasterio, multiplici literarum peritia resplenduit. Historicus habebatur ætate sua

percelebris, multaque diligenter inquisita in suo cœnobio antiquitatis uestigia, hominum memorię per literarum characteres commendauit. Bonis ac prudentibus grata deberet eorũ sẽper esse diligentia, licet recta dissonis ac uera friuolis sępius admiscuerint, qui quantum potuerunt, studium conferebant ad historiæ conseruationem. Qua parte non omnino contemnẽdꝰ est hic Hugo, qui ĩter occupatiões monasteriales collegit,
Historiam Petroburgensem, li.1.
An alia extent eius scripta, adhuc plane ignoro. Luculentum certe rerum gestarum scriptorem, Ioannes Lelandus ipsum appellat. Sed qualia gesserit munera, aut sub quo claruerit rege, usque modo mihi plane non constat.

Ogerus Suicetus, Anglus (ut habet Ioãnes Maior libro primo, ca. v. de gestis Scotorum) calculator acutissimus, ex Oxoniensi olim gymnasio prodijt. Eum nihilominus ob inutiles spinas et aculeata sophismata, uehementer increpat Ioãnes Ludouicus Viues in libro quarto de corruptis artibus. Suicetus (inquit) maximum dedit incrementum calculationibus, quę sũt cauillationes stultarum subtilitatum, quas idcirco Ioannes Picus quisquilias Suiceticas solitus erat aptissimo nomine nuncupare. Idem quoque inuenitur apud Ioannem Franciscũ & alios autores probos, qui detestabantur nõnunꝗ tam futiles nugas. Iste inter cætera protulit,
Calculationes astronomicas, li.1.
Ephemeridas quasdam, li.1.
In arte Cabalistica, li.1.
Mathematicas commentationes, li.1.
Et hi soli librorum sunt tituli, quos apud diuersos autores inueni. Claruisse uero putatur, anno ab exorta pietate christiana, 1370.

na.1370.sub Edwardo tertio, & plerisque (licet barbarus) eius ætatis uidebatur miraculum.

GAlfridus Grandfelde, Anglus, ex Northamptonēsi in mediterranea insulæ regione, fratrum Eremitarū diui Augustini cœnobio, scientijs cū profanis tum diuinis luculēter pro ea ętate elucescebat, Post adeptum proculdubio in Cantabrigiensi acadęmia theologię scholasticę magisteriū, legēdo et disputando ualuisse plurimū in ordinis sui Registro narratur, Veruntamen in quotidianis cōcionibus multo plus laborabat pro propagando Antichristi regno, quam Christi ad hominum salutem Euangelio. Ex quo demum episcopatu potitum Annales tradunt, licet non addant titulū. Ad posterorum memoriam chartis ipse cōmisit.
Sermones dominicales, *li.1.*
Determinationes theologiæ, *li.1.*
Aliud nilhil reperire potui, apud rerum & historiarum eius ordinis cōsarcinatores, Claruit āno Christi dñi nostri, 1370. apud Anglos regnante Edwardo sępedicto, ac Northamptonę sepeliri fertur.

IOannes Stokes, Anglus, ex Sudberiēsi (ut a suis narratur) Dominicanorum fratrum apud Sudouolcas cœnobio, Cantabrigiensis gymnasij magnus eminebat sophisticus doctor. Ex æstuante ambitione is multa sibi arrogās, insaniebat circa quęstiones friuolas et pugnas uerborum, ex quibus oriuntur contentiones & inuidiæ, ut inquit ad Timotheum Paulus; Cū Carmelitis enim Cantabrigię e suggesto aspere litigabat, super eorum temere iactitatis, Antiquitate, Titulo, ac per Antichristum Confirmatione, rebus omnino futilibus & nihilo

æstimādis. Ac super his scripsit, quo mūdo notior esset utrorumque fatuitas,

Determinationes in eosdem, li.1. *Non potest ostendi iure aliquo,*
Ad rationes Hornebij, li.1.

Cæterorum eius opusculorum (si quæ sint) nihil hucusq; uidi. Eum similibus armis tandem uicit Ioannes Hornebius, pro sua secta signifer bellicosus. Hęc anno a Christo redēpto renato, 1373. pullulabant primum, sub Edwardo tertio.

IOannes Horneby, Anglus, ad fanum Botulphi in Lincolniensi comitatu Carmelita, inter Cantabrigiensis acadæmiæ magistros ac supremæ facultatis Rabinos non infimum quoque locum habebat. Vt iste audiuerit suā sectam a Ioanne Stokes Dominicastro, arcte & grauiter in prædictis articulis impugnari, ad ferocia duella se statim accinxit. Ac palæstræ locum ingressus, stultissima ex suo Aristotele effutiuit argumenta, temerario stulto stultior ipse repertus. Victorię tamen assecutus triumphum, in perpetuum aduersus eiuscemodi futuros hostes munimē, duplex a gymnasij rectoribus obtinuit diploma, Ioāne Dunwico præside. Et in fine produxit ad hominum futuram memoriam, totius rei gestę seriem, quam uocauit,

Defensorium sui ordinis, li.ij. *Sane dici potest & satis cathol.*
Pro parto Triumpho, li.1. *Datus est ei decor Carmeli, Esa.*
Pro Sententiarum introitu, li.1.
Determinationes uarias, li.1.
Ordinarias quæstiones, li.1.
Sermones ad populum, li.1.

Ac eius farinæ alia. Quam otiosa fuerint hæc tempora, quādo de rebus adeo friuolis tam acriter sit dimicatum, perpendat sapiens lector. Claruit Hornebius anno ab incarnato

Messia,

Messia.1374.die februarij.xxiij.quo hæc lis terminata erat, ad fanum Botulphi demum sepultus.

Homas Brome, in Londinensi nobilissimæ Anglorum urbis cœnobio, Carmelitarum seruãs institutum, tantam literis adhibuit diligentiam, ut inter Oxonienses theologos supremi magisterij culmen attigerit. Ad altiora deinde uocatus anno domini.M.ccc.lxij.in Cantabrigiensi eorũ synodo totius familiæ per illud regnum administrationem decimus nonus suscepit. Et ut sese papistici cælibatus cultorem magnũ ostẽderet, in singulis fere suę uisitationis ędibus, de Ioãne Euangelista & diuo Edwardo rege (quos ea in re licet falso, patriarchas habebat) uitreas imagines posuit. Posteris demũ hæc scripta reliquit opuscula,

Lecturam Theologiæ,	li.1.	*Prior dedit, Ad Romanos.xi.*
Encomion scripturæ,	li.1.	*Doctorum fuerat consuetudo,*
In Paulum ad Romanos,	li.1.	*Cum secundum leges cõmodius cẽsea.*
In Præfationem Hieronymi,	li.1.	*Romani sunt in partibus Italiæ,*
Sermones de tempore,	li.1.	*Parit tristitiam, Ioannis.xvi.Circa,*
Quæstiones uarias,	li.1.	

Cæterarum eius lucubrationum nihil uidimus, cum nihilominus plures ediderit. Londini tãdem post.xvij.sui regiminis annum, in pace quieuit anno ab apparente in carne Dei filio.1380.in suo cœnobio sepultus, sub Ricardo secundo Anglorum rege.

Alfridus Hardeby, Angl⁹, cõmunitatis eorũ fratrũ monach⁹, qui diui Augustini dicũt Eremitę, cõmilitones iuniores in suo Leycestriẽsi cœnobio, sciẽtijs humanis omnium peritissimus, erudiuit. Inde tandem ad altiora uir literatus conuolans, in Oxoniensi

 gymnasio,

gymnasio, contẽdentium theologorũ ascriptus est numero, ingeniosus sophisticarum quęstionũ disceptator. Prouincialis sui sodalitij præpositus per uniuersam Angliam & Cambriam effectus, conciones plures corã rege atque alijs regni primorib⁹ crebro fecit. At in multis interim serpentina astutia, traditę nobis a Christo ueritati contradixit, Hominumq; memorię per sua commendauit scripta.

Aduersus Armachanum, li.1.
Ordinarias quæstiones, li.1.
Postillationes scripturarum, li.1.
Conciones per annum, li.1.

Præter hæc, apud eorũ historicos nihil uidi. Huius prodigiosa contra pium Armachanum scripta, in sola fraterculorũ impudenti mendicitate collocant perfectionẽ christianã. Claruit anno ab incarnato Dei uerbo. 1370. sub Edwardo tertio.

THomas Ryngstede, Anglus, ab opulenta rerum humanarum diuinarumque (ut tunc erãt) peritia famatus, Dominicanis sodalib⁹ consuetudine longa superstitiose cõuixit, Ingenio enim et linguę perpolitę facundia, magnatum plurimos non solum oblectabatur, sed etiã in sui pertrahebat amorẽ, Docte reuera differebat, quicquid in colloquijs obuenit, sed ad Antichristi potius quam Christi commodum semper. Post acquisitum igitur scholasticę theologiæ doctoratum, ob conciones (quas coram rege nonnullas fecerat) Bangorẽsis constituebatur episopus. Le galia cũ Euangelio carnalis pædagogus seruanda docuit ne Christi sui sit particeps christian⁹ grex. Et subsequẽtia opuscula latinis literarum characteribus dedit,

Lecturam Sententiarum, li.iiij.
Placita theologica, li.1.

Commentarios in psalterium, li.1.
In parabolas Salomonis, li.1.
Distinctiones Theologiae, li.1.
Lectiones in scripturam, li.1.
Ad clerum Oxoniensem, li.1.
Praedicationes solennes, li.1.
In abditis parabolarum conuersa,
Ab Aeona Possidonius Rhodius,

Plures etiã utriusq; instrumenti libros commentasse dicitur, qui sparsim habentur in Anglorum Bibliothecis, eos tamen hucusq; non uidi. Claruit anno a Christi Iesu natali .1370. sub Edwardo tertio, in sua ecclesia sepultus.

SErtorius Gualensis, Anglus secundum Tritemium, ac totius Minoritanorũ instituti per Europam minister uniuersalis, numero decimus nonus, anno dñi. M.ccc.lvi. in synodo eorum generali Massiliç, ob illius eruditionem & famam constituebatur. Alij quidam arbitrantur istum appellari Fortanerium Vasalli, & fuisse genere Aquitanum, quae terra tunc sub Anglorum regis fuerat ditione. In quinto hic prefecturç suç anno, per Innocentium sextum Romanorum pontificem, creatus est primo archiepiscopus Rauennas, & postmodũ patriarcha Gradensis, ac Romanae curiae Cardinalis presbyter. Extant prçclara studiorum eius monumenta, praecipue commentarij,

In Augustinum de ci. Dei, li.xxij.
Quodlibeta disputata, li.1.
Lectiones theologicae, li.1.
Sermones ad utrũque statum, li.1.

Denique fertur in Bibliorũ libros uaria etiam lucubrauisse syntagmata. Sed hçc sola a Frãciscanorum scriptoribus ãnotata reperi. Anno praeterea a communis salutis origine .1362. affirmant

+ treatises, or ordinances.

affirmãt illũ obijsse, atq; in Italia sepeliri. His diebus Hermã nus quidã in superiori Germania duos libros edidit, de fratrũ mendicãtium nequitijs, quos Ecclesiæ Lachrimã uocabat.

IOannes Roditon, ex Benedictinorum instituto monachus Anglicanus, multa sui temporis doctrina instructus, raris & eximijs inter suos excelluit donis. Et licet Oxonium, illum emiserit philosophum ac theologum, ut in Scotorum gestis narrat Ioannes Maior, libro primo, ca .v. Lutetia tamen Gallorum urbs maxima, multo abundantius ipsum nutriuit in eisdem. Sed quid humanę inuentiones pręstare poterunt scripturis? quid artes Aristotelicæ ad sapientiam diuinam? quũ cæcitas nihil ministret quam meras tenebras. Reliquit hic tandem ex suis laboribus talibus qualibus, hæc posteris inspicienda uolumina,

Lecturam Sententiarum, li.iiij.
Replicationes scholasticas, li.1.
Determinationes theologiæ, li.1.

Et his similia complura. Istum inter eos enumerat theologos Petrus Vincentinus, qui Deiparam tenent in originali macula conceptam. Claruisse uero fertur, anno ab incarnato Dei filio, 1370. sub antedicto rege Edwardo.

STrodus Anglus, eodem in Scotorum gestis Ioanne Maiore, et illo ipso in libro teste, ab Oxonio quoque prodijt sophista subtilissimus. Omni enim impostrice doctrina armatus, pro Antichristi regno aduersus Wicleuum, tumentes attollebat cristas. Octodecim argumentis sophisticis, & alijs positionibus iniquis, ueritatem nitebatur supprimere. Sed a gloria maiestatis illius oppressus, in foueã cecidit quã parauerat. Ita quod posthac nec cleri dotationẽ,

dominium,

dominium, cęlibatum, missas, horas, ceremonias, nec simile quidpiam fulcire poterat argutijs friuolis. Euomuit tamen ad posteritatis corruptelam,

Consequentiarum formulas, li.1.
Sophismatum strophas, li.1.
Sũmulas Logicales, li.1.
Positiones contra Wicleuum, li.1.

Et alias adhuc persimiles, tenebricosi putei fęces. Paganicæ temeritatis flagitium esse tunc dicebant, Sodomitarũ cælibes, & omnem abijcere pudorem, sacerdotes cõiuges ducere christianas. Claruit Strodus anno christianæ pietatis, 1380. sub rege Ricardo secundo.

Dwardus Tertius Anglorum rex, Edwardi secũdi filius ex Isabella Philippi pulchri Francorum regis filia, post annos pueriles grauioribus studijs ac moribus pectus conformauit regiũ. Huic principi (inquit Polydorus) absque cæteris naturæ dotibus, cum primis formę dignitas suffragabatur, ingenium prouidum, perspicax, ac mite. Nihil porro non sapiẽter, non consyderate agebat. Homo permodestus & frugi, illos sũme diligebat, honoribusque ornabat, qui probitate, modestia, ac uite innocentia alios antecederent. Nam Ioannem Wicleuũ eminentissimum eius ætatis theologum, ac Dei aduersus impios organum, non est passus a malignãtibus Antichristi ministris uiolenter opprimi. Sed illum sapienter audiebat, protegebat, fouebat. Eoque in uinis (kyriãdro teste) inter fęroces & indomitos Samariæ tauros, tutus semper euasit. Autore autem Wicleuo, amisit tũc in Anglia Romanus pontifex creãdorum episcoporum ius, & potestatem imperandi sacrorum prouentuũ decimas ac Petri denarios. Decretumque fuit, ut

iudices ac procuratores causarum, non Normãnice deinceps ut hactenus, sed Anglice loquerentur ad plebis commodum, ne amplius haberent interprete opus. Sed hęc tã ęgre Polydorus tulit, ut pertinacem & infamem hæreticũ Wicleuum uocaret, pręcipue, quod regi ante omnes sũmum in cunctos ordinis præfectos imperium & ius tribuerit. Edidit rex iste,

Leges populares, li. 1.
Immunitates magnæ chartæ, li. 1.
Priuilegia Visimonasteriensia, li. 1.
Ad Romanos pontifices, epi. plu.

De alijs nulla est mentio. Militaris disciplinę apprime sciens erat, ut res ab eo gestę testimonio sunt. Ioannem Gallorum & Dauidẽ Scotorum reges una captiuos habebat. Caletum atque Beruicũ in manu forti cœpit ac tenuit, a Ludouico Bauaro Romani imperij uicarius constitutus. Vixit annos. lxv. regnauit. li. ac tandem obijt anno christianę salutis. 1377. apud Visimonasterium sepulturæ datus.

Icardus Lauynham, Anglus patria Sudouolcas, in Gyppeswicensi Carmelitarũ collegio a teneris annis educatus, perlustratis Anglorum aliarũque regionum gymnasijs, omni disciplinarũ genere doctissimus euasit. Vnde Oxonij gradatim ad theologici magisterij euectus fastigium, omnes Peripateticorum philosophorum ac scholasticorum ænigmatistarũ de facili dissoluebat nodos. Differendo enim acutus erat, & in dicendo facundus. Sed hoc male audit, & merito his dieb⁹: Quod ingenium tam fœlix ac bene natum, adeo fœdis & friuolis corruperit sophistarum dogmatibus. Non solũ ab Euãgelica ueritate, his nebulis excęcatus, auditũ auertebat, immo

fidelissimos

fidelissimos illius preçones, Wicleui discipulos, potissime Ioannem Puruey, uirum christiane eruditum, acerbissimis argutiorum pugnis & maledictis insequebatur. Multa composuit iste, de rebus diuersis opuscula, quibus uires ingenij ostēdit,

Sententiarum quæstiones	li.iiij.	*Quæritur utrum finis per se,*
In Ethica Aristotelis,	li.x.	*Sicut in dictis Pythagoræ leg.*
Encomion uirtutis,	li.I.	*Virtutem laudamus, Ethicorum,*
Dictionarium scripturæ,	li.I.	*Cassiodorus super Psalmo,*
In reuelationes Brigidæ,	li.I.	*Derelinquetur filia Syon, sicut,*
Commentarios in Esaiam,	li.II	*Ad singulare præconium prophe.*
In Paulum ad Titum,	li.I.	*Influentia spiritualis homini,*
Clypeum paupertatis,	li.iij.	*Pauperes fiducialiter requiescent,*
Contra hæreticos,	li.I.	
De fundatione sui ordinis,	li.I.	
Questiones ordinarias,	li.I.	
Sermones de tempore.	li.I.	*Solutum est uinculum linguæ, Marci*
Sermones de sanctis,	li.I.	
De inuentionibus rerum,	li.I.	*Quoniam de rerum inuentione,*
De futurorum euentu,	li.I.	*In materia de euentu futu.*
De proportionibus,	li.I.	
Summulas Logicales,	li.I.	*Iuxta processum Aristotelis,*
De speciebus argumentorum,	li.I.	
Sophismatum canones,	li.xij.	*Conuersio est transpositio,*
De suppositionibus,	li.I.	*Suppositio est statio termi.*
De insolubilibus,	li.I.	*Sicut nexus amoris quandoque,*
Syntagmata rerum,	li.I.	*Est sciendum, quod quædam consue.*
De fallacijs,	li.I.	*Fallacia est deceptio siue,*
De potentijs actiuis & passi.	li.I.	*Cum potentia cuiuscunque rei,*
De primo instanti,	li.I.	*Ad cognoscendum quando est,*
De natura instantium,	li.I.	
De potentijs animæ,	li.I.	

De decem prædicamentis,	li.1.	Tractaturus de decem prædi.
De Anima quoque,	li.1.	Anima est actus corporis,
Vocabularium theologiæ,	li.1.	Cum difficultas uerbalis multum,
Causas naturales,	li.1.	Deus & natura nihil frustra,
Terminos naturales,	li.1.	Quæritur utrum diffinitio naturæ,
Compendium Metheororum,	li.iiij	
De cœlo & mundo,	li.ij.	Summa cognitionis naturæ,
Speculum Naturale,	li.viij.	Ne tediosum sit studentibus,
Quæstiones Physicorum,	li.viij.	Vtrum materia de se aliquem,
De scientia & sensu,	li.1.	Circa consyderationem quare sensus,
De distantia planetarum,	li.1.	Nota quod secundum Astronomos,
De Identitate & diuisione,	li.1.	Distinctiones sunt septem enume.
De regulis consequentiarum,	li.1.	Omnis propositio affirmatiua,
Contra Ioannem Puruey,	li.1.	De sacramento Eucharistiæ di.
Excerptiones doctorum,	li.x.	Tullius de natura Deorum,
Quæstiones uespereales,	li.1.	
Orationes ad clerum,	li.1.	
De arte obligatoria,	li.1.	Obligatio est oratio, mediante,
De conuersione propositionum,	li.1.	Circa conuersiones aliquarum,
De scire & nescire,	li.1.	Scire multis modis dicitur,
Probationes propositionum,	li.1.	Consequentia est antecedens & con.
De proprietatibus elementorũ,	li.1.	Præmissus est sermo a nobis,
De exceptiuis & exclusiuis,	li.1.	
De ampliatiuis,	li.1.	
De finitis & infinitis,	li.1.	
Compẽdium Gualtheri Reclusi,	li.1.	In primo capite libri quem,
Annotationes in Tobiam,	li.1.	Notatur primo capitulo, quomodo,
Abbreuiationes Bedæ,	li.1.	Britannia, cui quondam Albion,
Historiam trium Magorum,	li.1.	Dicitur primo capit. quod sicut,
Argumẽta in epistolas Hierony.	li.1.	In hac epistola respondet Hiero.
Ex Augustino de ciuitate Dei,	li.1.	

Dicta Senecæ & Tullij, li.1.
Lecturas Oxonienses, li.1.

Et alia sine certo numero, quæ in omnibus fere fratrum mēdicantium Bibliothecis habebantur. Bristollij tandem obijsse fertur nondum senex sed ætate florente, ubi Carmelitis præfuerat. Plerique nihilominus ipsum ferunt, cum Simone Sudbery Cantuariorum archiepiscopo ac Ioannitarum magistro, a seditiosis interfectum, anno a Christi seruatoris ortu. 1381. dum esset Ricardo Anglorum regi a confessionibus.

IOannes Tompson, Anglus, in Nordouolcarū patria de Tompsono oppidulo oriūdus, Lynnę in cœnobio Carmeli (ut uocant) habitum quoque induebat. Necesse non est, de hoc uiro narrare plura, quum in utroque Catalogo Ioānes Tritemius de illo tanta dixerit. Vt quod fuerit in scripturis longo exercitatus studio, & continua ueterū lectione eruditus. Eloquio clarus & ingenio copiosus, declamatorq; sermonum egregius. Ad istum plane obstupesco, quod Wicleuistarū tempore sectarius ac magnus prædicator existens, nullos in suis concionibus, certe perquam eruditis, sicut nec in alijs eius opusculis, Hęreticos taxauerit, pręter solos sacerdotes Simoniacos. Abrahæ coniugium Ioannis Baptistæ uirginitati parificabat, ac alia miranda per eam ætatem, docuit. Qui & dum esset Oxoniensis academię doctor, præclara hęc cudebat opuscula,

Lecturam Sententiarum, li. iiij.
Moralitates scripturæ, li.1. *Pulsatus fratrum instantijs.*
In Ecclesiasticum, li.1. *Prout recitat beatus Augustinus,*
Lecturarum indices, li.1. *Abyssus quid sit, & cui compa.*
Postillationes in Ioannem, li.1. *De uerbo specialiter est notand.*

Directorium earundem,	*li.1.*	*Abijcere temporalia quid sit,*
Moralitatum indices,	*li.1.*	*Abhominatur Deus sex, scilicet,*
Sermones de tempore,	*li.1.*	*Exurget regere gentes, Roma.*
Sermones de sanctis,	*li.1.*	*Ego mater pulchræ dilectionis,*
Quadragesimale quoque,	*li.1.*	*Parce domine populo tuo,*
Conciones ad clerum,	*li.1.*	*Benedicite sacerdotes domini,*
Ex Redenaus in fulgentium,	*li.1.*	*Abrahæ par erat coniugium,*
Ex Treueth de transformatis,	*li.1.*	*Abbas a monacho ueneno occiditur,*
De mirabilibus mundi,	*li.1.*	*Lana terræ Abrahæ, quæ non,*
Abbreuiationes doctorum,	*li.plu*	

Et alia nõnulla, quę nos latent. Claruit autẽ ãno post Seruatorem natum.1380, sub Ricardo secundo Anglorũ rege. Eodẽ tempore ex eadem secta Guilhelmus Badby, Ioannis Lancastrie ducis confessor, effectus erat episcopus Wigorniẽsis, qui tamen diu non superfuit.

Vilhelmus de Anglia (aliud ei cognomen, eius familię scriptores non tribuũt) ordinis Eremitarum diui Augustini, iuxta professionis suæ uocabulum solitudinis amans, magnum ex eo sanctitatis obtinuit nomen. In quodam diuorum illius sectæ Catalogo reperi, quod iste semel in corporis Christi presentia (insufflatum a sacrificulo panẽ idolatrę intelligũt) compulsus fuerit scriptis pręmonere suos Anglicos super futuris in eos cladibus ab anno domini. M.ccc.lxxix. ad ultimos dies usque, ob pullulantes (ut dicebat) tunc hæreses. Sed huiuscemodi deliris credere, qui extra ministeriũ uerbi, spiritu erroneo somnia diabolica portendũt, plusquam fanaticum esset. Membranis denique (ut ferunt) dedit ad posterorum cautelam futuram,

Super futuris Anglorum malis li.1.

Quod

Quod alia ediderit, non lego. Talia sunt semper Satanæ commenta, ut ita superstitiones suas per hypocrisim alat, ac ueritati præcludat uiã. Claruit anno superius memorato sub Ricardo secundo, inter papisticos sãctos (Sabellico teste) tandẽ ob imposturas relatus.

Enricus de Bury, Anglus natione, patria Sudouolcas, in Clarensi cœnobio, fratrum Eremitarum diui Augustini (omisso Euangelio) profitebatur claustralis uitæ methodũ quoque. Huic ab ineunte ętate, animus semper ad literas erat, pro quibus obtinẽdis, præter Anglorum gymnasia celebria, & exteras uisitauit terras. Parisijs enim theologici doctorat[9] insignia, et in Anglia totius ordinis sui regimen, prouincialis præpositus suscepit. Ingenio acutissimus fuit, & ad declamandas e suggesto conciones, sed papistico more, paratissimus. Tandemque edidit ad nominis sui perpetuandã memoriam,

Lecturam Sententiarum, li. iiij.
Quæstiones theologiæ, li. 1.
Sermones de beata uirgine, li. 1.
Sermones quoque de tempore, li. 1.

Atque alia id genus plura, licet nobis incognita. Hunc eorũ Catalogo ascribit Petrus Vincentinus, qui affirmant Deiparã in originali peccato conceptam. Claruit anno a Christi natiuitate. 1380. sub rege Ricardo secundo.

Homas Fyle, Anglus Dominicanorum fratrum cum cucullo propositum assumẽs, tales habebat sub ipsis præceptores, quales tum ætas illa tũ secta tam exitialis germinabat. Succrescẽtibus annis, in utraque disciplina, humana & diuina

tantũ

tantum profecit, ut in gymnasio Cantabrigiensi ad doctoratus gradum, & in sede Eligensi ad episcopatus apicem sit prouectus. In declamandis certe ad plebem sermonibus, & in disputandis ad cleri cõmodum quæstionibus, peculiare prę alijs multis ex Aristotelico spiritu tũc donum habebat. Ac deprõpsit tum demum opuscula hæc pauca,

Conciones per annum, li. 1.
Scholastica certamina, li. 1.

Præter hæc nihil ab eius familiæ scriptoribus, eorum quę ediderit accepi. Claruisse autẽ fertur, anno uirginei partus. 1380. sub Ricardo secundo Anglorum rege, regni proceribus ob prædicationes acceptus.

Valtherus Britte, Anglus, ex illa insulæ parte, quæ ad occidentem uergit, natus & educatus, Ioanni Wicleuo Oxonij docenti, ob Apostolicum spiritum discipulus adhærebat fidelissim⁹. Et uidens post eius obitum, quibus machinamẽtis ac technis subuertere rem Euangelicam hypocritæ pessimi niterẽtur, arrepto mox calamo, uir inclytus uanissimis eorum conatibus obstitit pro uirili. Ostendebatque firmissimis rationibus ac scripturarum autoritate, quod rerum terrenarũ possessionibus corrupti, non poterãt ęterne Dei ueritati uim non inferre, ut suis omnino cupiditatibus aduersæ. Composuit igitur inter ingenij sui opuscula,

Pro tollendis a clero possessionibus, li. 1.

In quo opere docet, insanissimã illam ecclesiæ per excæcatos principes dotationem, matrem esse Simoniacæ pestis, atque omnium iniquitatum & blasphemiarum altricem. Claruit anno a redemptionis nostræ initio. 1390. sub rege Ricardo secundo.

Douric / prole quedon

Guilhelmus

GVilhelmus Wodeforde, Anglus, Minoritanæ factionis matæologus, & Oxoniensis acadæmię sophisticus doctor, a clero cum Iuda traditore conductus, pro Antichristi regno aduersus ueritatē arma suscepit. Indocte doctus, & supra modum arrogans nebulo, cū Scoti sui formalitatibus ac quidditatibus Aristotelicis, Wicleuum est aggressus in re sacramenti, atque alijs ecclesiæ ritibus, Romana superstitione corruptis. Sed infœliciter nimis, & nō sine aperta inscitiæ suę nota cum mortuo Dei Apostolo pugnauit, quum præter sophismata, hominum constitutiones, & mera mendacia protulerit nihil. Scripsit tamen ad Thomā Arundelum archiepiscopum Cantuariensem,

Contra Wicleui Trialogum, *li.1.*
Contra.18. articulos eiusdem, *li.1.* *Reuerendissime pater, mādatis uestris,*
Aduersus Gualtherum Britte, *li.1.*
Determinationes Oxonienses *li.1.*
De cōformitate nostra ad christū, li.1.
Quæstionum.72 de Eucharistia, li.1.
Pro damnando Wicleuo, *li.1.*

Et nonnulla alia. Pro conseruandis cleri possessionib⁹ ac decimis, præfatum parauit opus in Gualtherum Britte, & Ioanni Treneuaunt Herefordensi episcopo dedicauit. Claruit anno salutis humanæ. 1396. quo in Wicleuū desipiebat. Hic ille est, quem suum patrem & magistrum iactitabat Waldenus in libro de sacramentis, Ca. 50.

GVilhelmus Cockisforde, Anglus, apud Nordouolcas ex ędē Lynnēsi Carmelita, et Cātabrigiēsis scholę magister pileat⁹, sic a Ioanne Tritemio in utroq; laudat̄ Catalogo, ut amplioríb⁹ pigmētis nō egeat. Vir erat (īquit) ī scripturis diuinis

eruditiſſimus, & ſecularis Philoſophiæ cultor egregius. Ita tenebras luci adiungit, impietatem iuſticiæ, Belial Chriſto, quũ tamen nuſquam cõuenire potuerint. Concludit nihilominus, quod ualid⁹ declamator, uerbi diuini miniſtris reliquerit opuſcula non ſpernenda, quibus ſuum nomen plęriſque reddiderit ſplendidius, præſertim,

Lecturam Theologiæ, li.iiij.
In Canticum Moſi, li.I. *Cantemus domino glorioſe. Ex.*
Sermones de tempore, li.I. *Tota pulchra es amica mea,*
Sermones de ſanctis, li.I.
Poſtillas ſcripturarum, li.I.

Hæc ſola cõmemorant ſuę ſectæ ſcriptores, Groſſius, Faber, & Haſartus. Claruit Cantabrigię ex publicis lecturis famatus, anno Seruatoris noſtri. 1380. ſub Ricardo ſecundo Anglorũ rege, Lynne tandem inter ſuos ſepultus,

THomas Lombe, Anglus, in eodem Lynnẽſi cœnobio, ex cæca ad Mariam deuotione, Carmeli profeſſus methodum, ſtrenue per illam ætatem (quamuis non religioſe) in eo literarum genere nauabat operam, Hic mihi quoque interrumpit ſermonem Tritemius prędictus, ex Ioãnis Groſſij uiridario, atque os prępludit ſuo teſtimonio, Fuit uir iſte (inquit) longa exercitatione & cõtinuo ſtudio doctus, ac philoſophorum pręceptis probe (pǒtius improbe) inſtructus, Qui in gymnaſio Oxonienſi, magiſtralem adeptus cathedram, eruditionis ſuę laudes (quod Chriſti inſectaretur tunc membra) cõmeruit ingentes, Emiſit enim, ſed ex impia ſophiſtarum lacuna,

Super Sententias, li.iiij.
Quæſtiones ordinarias, li.I.
Determinationes Theologiæ, li.I. *Vtrum ſecundũ doctrinam a ſpiritu,*
Contra Lolhardos, li.I.

De incarnatione

De incarnatione uerbi, li.1.
Sermones per annum, li.1.
Dicitur & lecturas in scripturam edidisse plures, quas tamen non uidi. Pro sui Antichristi synagoga papisticus satelles, Wicleui, immo Christi discipulos est insequutus, ueruntamen non absque nigro calculo. Claruit anno domini, 1390, Lynne tandem humatus.

IOannes Gascoyne, Anglus, egregia indole clarus, ac politiori literatura musisque a puero nutritus, Ciceronis facundiã in dicendo exprimebat. Sed uirtutis spem omnem ademit execrandum illud Antichristianæ legis studium, ex quo tandem emersit Decretorum seu papalium excrementorum Oxonij supremus magister. Et quum Ioannes Wicleuus in potenti Christi uerbo, ecclesiam eius sponsam, ab idololatria manifesta (quę quotidie in Eucharistię ministerio fiebat) christianæ auocaret. Iste ex. xij. primis eius doctrinæ censoribus unus sub Cancellario Guilhelmo Berton, hęreseos illum quã impie damnabat. Congessit tamen eleganti structura Latine & docte,
Vitam magni Hieronymi, li.1.
Aduersus Wicleui dogmata, li.1.
Et alia nonnulla. Dicebat Wicleuus, ludibrium esse Satanæ, Christum per transubstantiationem sic impanari, & fieri papæ creaturã, quasi nõ suffecerit christiano eũ semel ĩcarnari. Claruit iste anno a Christo nato, 1381, sub Ricardo secundo.

IOannes Astone, Anglus, artium liberalium Oxonij magister, & primus in Christo Ioannis Wicleui optimi uiri discipulus, spreto Antichristi profano dogmate, synceram Euangelij disciplinam non

 segniter

segniter apprehendit. Vir iste eruditus & pius, ob liberam ueritatis assertionem, clero tandem præsentatus papistico, hæ rescos damnatur anno domini. M, ccc. lxxxij. dieque. xix. Iu nij. Et quia detrectabat in, xxiiij. articulis, quos pie docuerat, Christum uoce & scriptis Londini abnegare, ac sponte affir mare in Eucharistia esse accidens sine subiecto, perpetuis car ceribus adiudicabatur. Edidisse inter cætera a scriptori bus fertur,

Contra usurpationes cleri, li. 1.
De recto usu sacramenti, li. 1.
Rationem suæ fidei, li. 1. *Ego Ioannes Astone presbyter,*
Contra mendicitatem otiosam, li. 1.
Ad plebem conciones, li. 1.

Hæc sola protulisse illũ, ex eius articulis atque aliorum scrip tis depræhendi. Quotidianis lachrimis ingemuit uir sanctus damnabilem christianæ plebis per Antichristos excęcationẽ. Et firmus in doctrina uerbi perseuerauit ad exitum usque, uir uere Apostolicus ac pius.

THomas Varoye, natione Scotus, non obscuro genere natus, singulari morũ ac literarum edu catione pro subeundis (ut postmodum euenit) in republica muneribus succreuit. Erat iste post longa liberalium artium studia, doctor & pręs positus primus Bethwaliæ (ut habet Ioãnes Maior ĩ libro sex to, Ca. iiij. de gestis Scotorum) poetaque ętati suæ cõueniẽs, hoc est, imperitus ac barbarus. At quamuis inconditum & agreste sit eius carmen, ob rerum ueruntamen gestarum hi storiam, non uenit omnino contemnendum. Composuit utro que stylo, & prosa & metro, opuscula diuersa, pręcipue,

De prælio Otterburnensi, li. 1. *Musa refert fatũ, fore scriptum,*

Rhithmos

Rhithmos & odas, li.1.

De reliquis eius editionibus historiographi tacent, Claruit anno a Christi incarnatione .1390. sub Ioanne Stuarto Scotorum rege, quem permutato nomine, Robertum tertium appellant, Ioannis nomen (quod in scripturis Euangelij nūtio inuenitur dignum) præstigiosi papistæ exosum habent, ac infortunatum, immo ipsis formidandū in regibus somniant. Vide Polydorum, Boethium, & Maiorem in eo delirantes.

Obertus Iuorius, Anglus, Londini ex Normānorum mercatorū stemmate fertur oriundus. Est enim in Normannia urbs eius cognominis antiquissima, unde auus illius, dum Anglis adhuc pareret, originem habuisse creditur. Iste inter Carmelitas Londinenses a pueritia conuersatus, eruditionis suæ, qualis tunc habebatur in precio, experimentum dabat amplissimum. Denique post studia transmarina Cantabrigiēsis doctor, & uniuersalis suę sectę præses āno do. M. ccc.lxxix, uicesimus ordinatus, peracta semper functionis cura, quod reliquū temporis erat, id totum in explicandis scripturarum suo more codicibus insumebat. Et ex pingui tādē ei (ut aiuut) Minerua, hęc scripta promanabant,

Super Ecclesiasticū, li.1. *Sicut dicit beatus Augustinus,*
Monumenta prouinciæ, li.1. *Ad perpetuam rei memoriam,*
Conciones ad clerum, li.1. *Ecce homo. Ioannis. xix, Reuerē.*
Sermones ad populum, li.1.
Lecturæ scripturarum, li.1.

Extabant in Bibliothecis & alia eius opuscula, sed hæc sola sunt quę per inuestigationē obtinui. Londini demū expletis. xiiij. præpositurae suę annis, quinta die Nouembris mortem oppetijt, āno redēptiōis hūanæ, 1392. ī suo humatus cœnobio.

Entisberius Anglicus, teste in Scotorum gestis Ioanne Maiore Hadyntonensi, libro primo, Ca v, dialecticus exercitatissimus, ab Oxonio primum prodiuit. Contentiosus iste palpabilium tenebrarũ artifex, syllogisando per demonstrationes sophisticas, omnes alias scientias obscuriores atq; cognitu difficiliores reddidit. De eo nempe infernalis Abyssi fumo, exierũt Locustę ille formidabiles, magistri uidelicet nostri ex omni monachorum & pseudosacerdotum genere, theologi ac iuristę, ut sole perinique obscurato, ueritati se opponerent, & per mortiferæ carnis sapientiam, perditionis uiam aperirent. Pro animabus reuera excæcandis exarauit iste,

Sophismata subtilissima, li. 1.
Dialecticam quandam, li. 1.
Regulas Grãmaticales li. 1.

Et similes corruptissimi sui ingenij fęces. De eius Dialectica mentionem facit Ioannes Ludouicus Viues, in opere suo de corruptis artibus. Claruisse pręterea fertur anno nati Seruatoris, 1380. sub rege Ricardo secundo.

THomas Wynterton, Anglus, ex Stanfordiensi Augustinianorum fratrũ collegio, in diocœsi Lyncolniensi, philosophus ac theologus, doctrinę suæ eminentia obtinuit, non solum supremæ facultatis Oxonij magisterium, sed & per totam Angliam eiusdem familiæ Prouincialem prefecturam. Synchronos, seu paris ętatis iste erat cũ Ioanne Wicleuo, atque ipsi a iuuentute quodãmodo familiaris, sed in eum tandẽ grauissime stomachatus, quod in re sacramenti negauerit esse per eorum transubstantiationem accidens sine subiectio. Exitium igitur quæstubus ex missis timens, sub Absolutionis titulo scripsit,

Contra Confessionẽ Wicleui, li. 1. *Sicut testãte Apostolo ad Roma,*

De fide

De fide Eucharistiæ, li.1.
Disputationes theologie, li.1.
Conciones per annum, li.1.

Sunt & alia ab eius sectæ scriptoribus numerata, quę tamen ipse non uidi. In libro aduersus Wicleuū, decē habet conclusiones, decē persuasiones, & decem contradictiones, omnino sophisticas. Claruit anno Christi, 1382, sub Ricardo rege prędicto.

IOānes Ashwarby, Angl9, theologię magister Oxoniensis, atque in ecclesia eiusdem urbis ad diuam Mariam uicarius (ut uocant) uir disertus et doctus, Ioanni Wicleuo pijssimo pręconi in plærisque fauebat impense. Iste tam in lecturis quam in concionibus publicis disputator acutissimus, illius caussa quæstuarios insectabatur fratres, eorum mendicitatem otiosam esse probans atque damnabilem coram Deo. Iudicium (inquit) sibi manducant & bibunt, qui tam impudenter ueros Christi pauperes suo iure sic spoliant. Ex quo ipsum deinceps, fidei subuersorem, ueritatis inimicum, ac Antichristi pręambulonem nominabant. Edidit uir inclytus,

Determinationes scholasticas, li.1.
Ordinarias quæstiones, li.1.
Placita theologica, li.1.
De triplici necessitate, li.1.
Contra mēdicitatem fratrum, li.1. *Christus enumerans in Euāgelio,*
Aduersus Ricardum Maydeston, li.1.
Sermones ad clerum, li.1.
Sermones ad populum, li.1.
Lecturas scripturarum, li.1.

Cum operibus

Cum operibus alijs. Plura declamabat in eos prælatos, qui Euangelij functionem negabant eis esse liberam, qui donum habent. Claruit anno ab exorta pietate christiana 1380. & infensissimum in his aduersarium sensit Ricardum Maydeston.

Ricardus Maydeston, Anglus, in Roffensi Cantiorũ diocœsi oriundus, Aylesfordiensis monasterij Carmelita, plurimarum scientiarum studiosus a iuuentute perseuerauit. Poeta fuit ea tempestate non uulgaris, rhetor, philosophus, mathematicus, ac theologus, sed hæc omnia sophistarum sordibus deformabat turpiter. In Oxoniẽsi gymnasio cõstitutus doctor, cũ Ioanne Ashwarby doctore etiam theologo, pro fratrum mendicitate clerique iurisdictione, diu literaria pugna papistice dimicabat. Ioanni Lancastriæ duci a confessionibus tandem, concordiam inter regem Ricardum ac ciues Londinenses, anno domini M. ccc. xciij. factã, hexametris pentametrisque uersibus descripsit, ornatioribus certe quam pro tempore. Atque alia (quæ sequuntur) in lucem emisit.

Super Sententias,	*li. iiij.*	*Dux uirginitatis tues, hier.*
Quæstiones ordinarias.	*li. 1.*	
Contra Ioannem Ashwarby,	*li. ij.*	*Vtrum Christus in Euangelio enu.*
De sacerdotali functione,	*li. 1.*	*An quilibet constitutus in ordine sa.*
Protectorium pauperis,	*li. 1.*	*Constituit eũ super excelsam ter.*
Contra Wicleuistas,	*li. 1.*	*Fluat ut ros eloquium meum,*
Sermones de tempore,	*li. 1.*	*Refulsit sol in clypeos aureos.*
Sermones de sanctis,	*li. 1.*	
In canticum Mosi,	*li. 1.*	*Vir mitissimus prophetaque præ.*
Compendium Augustini,	*li. 1.*	*Flores ex beato Augustino de ciuita*
Concordiam regis & ciuium,	*li. 1.*	*Tullius in laudẽ tantã sustollit.*
Ad clerum xvi. cõciones,	*li. 1.*	*Pulcherrima fœminarum elegi.*

Præcationes

Præcationes metricas,	*li.1.*	*Kyrie eleyson, miserere, pater pie.*
In Cantica canticorum,	*li.1.*	*Exhauriri nequit diuina miseratio.*
Lecturas scholasticas,	*li.1.*	

Alia adhuc multa edidit, sed ista solummodo apud autores & in Bibliothecis reperi. Ex hac uita tũdemum migrauit calẽdis Iunij, anno a salutifero diuæ uirginis partu, 1396. Aylesfordiæ in ambulatorio sui cœnobij sepultus, sub antedicto rege Ricardo.

Etrus Stokes, Anglus, ex Hychinensi Carmelitarum cœnobio in diocœsi Londinensi emergens sophista, non secus atque uulpes dolosa, uineam domini exercituum a Ioanne Wicleuo suisque discipulis iam denuo rigatam, seu pijs monitis fotam, demoliri quærebat. Et instar ferocientis Sauli autoritate armatus regia, simulque Guilhelmi Curteney Cantuariensis archiepiscopi diplomate, Oxonium uenit fallaciarum magister, anno domini, M.ccc.lxxxij. cum eis disceptaturus, & illos hereseos dãnaturus. Eius sunt non mediocriter experti tyrãnidem, Philippus Repyngdon, Nicolaus Herforde, Ioannes Astone, Laurentius Redenam, & alij, licet non sine ingenti uitę ipsius periculo. Composuit uero inter cætera, ad Cantuariensem archiepiscopum,

Contra Wicleui articulos,	*li.1.*	*Pater in Christo reuerendissime,*
Lecturam Sententiarum,	*li.iiij.*	
Bibliorum commentarios,	*li.1.*	
Replicationes lectionum,	*li.1.*	
Ordinarias quæstiones,	*li.1.*	*Vtrum uoluntas, recta ratione,*
Præconia scripturæ sacræ,	*li.1.*	*Adiuua me, & saluus ero & medi.*
Conclusiones. liiij.	*li.1.*	*Nunquid præter diuinum adiutoriũ,*
Collationes uarias,	*li.1.*	*Pax uobis, Ioannis. xxi. charissi.*

Lecturas scholasticas, li.1. *Liber quē prae manibus habemus.*
Contra Philippum Repyngdon li.1.
Aduersus Nicolaum herforde. li.1.
Defensorium Holcoth, li.1.

Et alia plura, quae in Bibliothecae sui coenobij conflagratiõe perierunt. Hic ille erat, quem nomine suppresso, Wicleuus tam crebro in suis opusculis canem album uocabat. Obijt Hychiae in claustro sepultus, anno uerę pietatis, 1399. quarto calendas Augusti.

Homas Asheborne, i occidentali Anglicę nationis patria (quae uersus Cambriam est) ex mediocri parētela natus, Augustinianorum fratrum propositū in Staffordiensi coenobio Cestriensis diocoeseos, Augustino deuotus assumpsit. Oxonij gradatim ex multiplici rerum & scientiarum cognitione doctor effectus, ac scholasticae theologiae rabinus non infimus, quamplura aduersus terrificum Dei per eam aetatem organum, Ioannem Wicleuū tentabat. Infoeliciter tamen, atque ad perpetuam sui nominis infamiam, a uerbi diuini maiestate oppressus. Nihilominus protulit impudens Antichristi miles, post synodum Londinensem,

Contra Trialogum Wicleui li.1.
De Identitate in sacramento, li.1.
Quaestiones ordinarias, li.1.
Replicationum suarum, li.1.
Lecturas Biblicas, li.1.

De caeteris, non est ullus apud eius familię scriptores sermo. Claruit in prędicta pharisaeorum synodo, in qua damnatus erat pijssimus Wicleuus per. x. episcopos. xliiij. theologos, ac. xx. iurisprudentes, anno Christi dñi nostri. M, ccc. lxxxij.

sub rege

sub rege Ricardo secundo.

BAnkinus Londinensis, Anglus, in eadem urbe magnifica ad Septentrionalem Thamesis ripam natus, & in Augustinianorum fratrum æde illic celebri educatus, tandiu literis operam dabat, donec haberetur Oxonij supremę facultatis magister. Illico prodijt famatus apud uulgum uerbi diuini declamator, & scholasticarum rixarum effictor acutus, Vehemensque Wicleuistarũ insectator erat, & in antedicto pontificũ & pharisęorum Londini concilio, quod Terręmotus subito exortus, diruptis passim domorum ædificijs, iustissima Dei uindicta dirimebat. Scripsit tamen postea,

Contra positiones Wicleui, li. 1.
Determinationes uarias, li. 1.
Sermones ad plebem, li. 1.

Atq; alia longe plura, ut eorum chronographi tradunt. De istis duobus mentionem facit Thomas Waldenus in Zizaniorum suorum fasciculo. Vbi illum cõmemorat claruisse ãno ab incarnato Dei uerbo, 1382, sub rege Ricardo secundo.

GVilhelmus Berton, Anglus, theologiæ papisticæ doctor, & Oxoniensis academiæ cancellarius, primus erat qui superbissimum Romuli uicarium papam anteponens Christo, Ioannem Wicleuum seruum eius fidelissimum ac theologum christianissimũ, hęreticum illic declarabat. Et iudex uesanus cõstituit super eius doctrina syncera, cẽsores duodecim, uiros nimirũ improbos, & de Euãgelij simplicitate perperam sentientes, ex mendicãtium ordinibus sex, atque ex alijs factionibus, theologis ac legis peritis totidẽ, Qui omnẽ in eũ exercentes tyrãnidẽ, phy

 tonico

tonico ſpiritu ducti, uocibus & ſcriptis ueritatem Dei dāna-
bant, ſaltem is Guilhelmus, quo cæteris calumniandi anſam
præberet, qui & edidit,
Determinationes in Wicleuum, li. 1.
Super eius condēnatione, li. 1. *Guilhelmus Berton Cancellarius,*
Quod alia adhuc ſcripſerit, Waldenus non prodit, qui tamen
huiuſcę ætatis facta, cæteris diligentius annotauit in Zizani
orum ſuorum faſciculo. Claruit anno poſt Seruatorem natū.
1381. ſub Ricardo rege prędicto.

Obertus Humbleton, Anglus, a puero inter
Dominicanos commilitones degens, in gentiliū
philoſophorum diſciplinis, quæ callidam tunc
fouebant antiqui Serpentis aſtutiam, ſublimiter
ſe exercuit. Inde aſſutæ, ſeu potius male conſarci
tæ Lombardi theologiæ, Oxonij bacchalaureus effectus, con-
ſilijs impiorum pontificum & phariſęorum Londini, contra
chriſtiana Wicleui dogmata uerboſus bellator adfuit, ut au-
tor eſt Waldenus. Ex quo & ſimilibus pro Antichriſto faci-
noribus, in phariſaici magiſterij euectus cathedram, pro eius
regno pluſquam diabolico plæraque diſputauit. Conflauitq́
demum ex undique comparatis fæcibus,
Summam theologiæ, li. 1. *Incipiendum eſt a primis,*
Aduerſus Wicleuiſtas, li. 1.
Lectiones ſcholaſticas, li. 1.
Cętera quæ edidit, nos latent. Claruit magnus in Ariſtoteli
ca theologia magiſter, et inter ſuos Dominicanos pręlector,
anno chriſtianæ ſalutis. 1390. & cum eo Ioannes Gylbert ex
eodem inſtituto epiſcopus Meneuienſis.

Oannes Tyſſyngton, Anglus, Seraphici Franciſci
Minorita, poſt artium prophanarum ſtudia, theolo
giam ſcholaſticā Oxonij profeſſus, ex Ariſtotelico
ſpiritu

ſpiritu ad Antichriſti commodum ſcripturas interpretabatur omnes. Iſte unus erat ex. xij. primis Wicleuiſticæ doctrinæ cenſoribus iniquis, qui anno domini. M. ccc. lxxxi. Oxonij in conuocatione Rabinorum ſub Guilhelmo Berton Cancellario, Hæreſeos pium hominem ac ueritatis inſtauratorem damnabant. Parum poſtea fatetur tamen in Euchariſtica confeſſione, magiſtros olim Pariſiēſes, ſcilicet anno Chriſti. 1140. eſſe pro ſignificare in dominicæ cœne uerbis accepiſſe. Hic præter moleſtias quotidianas, quas mordax Locuſta, Dei ſeruis inferebat, crumenæ ex miſſis proſpiciens, euomuit tandē, ſub contrariæ confeſſionis titulo,

Aduerſus Wicleui cōfeßionē, li. 1. *Semel confeſſus eſt filius Dei,*
In re ſacramentaria, li. 1.
De confeßione auriculari, li. 1.
Diſceptationes ſcholaſticas, li. 1.

Et eius farinę alia. Confitetur in præfato opere longe maiorē fuiſſe inter theologos cæcitatem citra Roberti Lyncolnienſis tempora, ſeu fratrum mendicantium originem, quam prius erat, atque id fieri diuina ultione. Ad mentem tamen non inde redit hypocrita, ſed anno a Chriſti Ieſu natali, 1392. in magna Stanfordienſi ſynodo fideles peſequitur.

GValtherus Dyſſe, Anglus, ætate iuuenili tam rudis erat atque literarum neſcius, ut uiliſſimo inter Carmelitas Nordouicenſes ab uno ad alterum diuenderetur. Ad ſe tandem inde reuerſus, ſcientijs aſſiduo labore tam profecit, ut Cātabrigienſis acadæmiæ doctor haberetur per ea tempora celeberrim⁹. Nec apparuit illa tēpeſtate quiſquā, qui ex Draconis potētia ī ſtudijs hūanis, tenebroſū impietatis regnū, ſub peſtilētiſſimo duorū papaꝝ ſciſmate, fortius ſubleuauerit.

Ioanni reuera Lancastriæ & Aquitanię duci, Castellęque & Legionis regi, principi tunc potentissimo, ac reginæ suæ Constantiæ a confessionum erat secretis. Atque illis ita persuasit ut religionis causa (papismum intellexit) Hispanos cum Clemente quodam erga Papam Vrbanum sextum rebelles armis opprimeret. Quod extemplo fecit, eius cruceato donatus uexillo, anno dñi. M.ccc.lxxxvij. In qua quidem expeditione, sub dicto Vrbano & eius successore Bonifacio nono a latere fit Gualtherus legatus, ut contra scismaticos crucem ueluti in Turcas erigeret, in regnis Angliæ, Granatæ, Castellæ, Legionis, Aragoniæ, Portugaliæ, Cathalaniæ, Nauerræ, & in partibus Vasconiæ, cęterisque terris. In quibus omnibus, autoritatem per quatuor Bullas habebat, quinquaginta doctores ac totidem prothonotarios constituendi, prophanata ubique templa reconciliandi, & spurios quacunque uenere natos ad sacra legitimandi. Composuit iste Peripateticus Hercules, inter occupationes inutiles,

Lecturam Theologiæ,	li. 1.	
Contra Lolhardos,	li. 1.	
De scismate ecclesiæ,	li. 1.	
Sermones de tempore,	li. 1.	*Hora est iam nos de somno.*
Sermones de sanctis,	li. 1.	*Vidit gloriam Dei Acto. 7.*
Ex Augustino & Anselmo,	li. 1.	*Accedere ad Deũ contingit,*
In quosdam psalmos,	li. 1.	
Determinationes uarias,	li. 1.	
Ad ecclesiarum præsides,	li. 1.	

Cętera quæ congessit, mihi sunt ignota. Hunc & persimiles, id maxime tangit, quod Ioannes in Apocalypsi dicebat, Locustas scilicet similes esse equis ad prælium paratis. Nordouici tandem mundo excessit, xxi. die Ianuarij. anno a Christo redẽptore nato, 1404, in sui cœnobij honoratiori loco sepultus reg.

tus, regnante Henrico quarto prædicti Ioannis filio.

Homas Maldon, Anglus, ab urbe natalitia in Ostrosaxiæ comitatu sic cognominatus, & illic a puero inter Carmeli fratrarios sodales enutritus, cũ superstitiosis moribus peregrinas admiscuit artes. Ab ipsis nihilomin⁹ excęcato suo seculo illustris, ĩ Cãtabrigiẽsi gymnasio magisteriũ in superbissimo theologiæ gradu promeruit, speculatiuæ scientię perspicuum habens nomen. Tam in prælectionibus quam disputationibus publicis, ingenij sui uafriciem ex sophisticis Elenchis hubertim ostendit, persuasoriæ prudentiæ peritus. Præpostere religiosus, egregie excolabat culicem, ut inde camelum deglutiret. Insuper stylo scholastico ac barbaro, multa demum exarauit, præcipue hæc (quæ sequuntur) opuscula.

Lecturam Sententiarum,	*li.1.*	*Ad sacræ scripturæ præconia,*
Quæstiones ordinarias,	*li.1.*	*In præsenti lectura cooperante,*
Determinationes theologiæ,	*li.1.*	*Ostendam tibi õne bonũ, Exo.*
Quodlibeta quoque,	*li.1.*	*Vtrũ Deũ esse, sit a creatu.*
Actus uespereales,	*li.1.*	*Vtrum uerbũ diuinũ tẽporaliter*
Bibliorũ introitum,	*li.1.*	*Sicut existentiæ plurimorum,*
Lecturam in Genesim,	*li.1.*	*Secundum id quod dicit uenerab.*
In psalmos, xlviij. lectiones,	*li.1*	*Beati immaculati, in uia,*
In Epistolam Iacobi,	*li.1.*	*Exemplum accipite fratres.*
Sermones, 36. de tempore,	*li.1.*	*Ecce ego uenio ad te, &c.*
Sermones. 34. de beata uirgine,	*li.1.*	*Ecce homo erat in Hierusalem.*
Collationes ad clerum,	*li.1.*	*Benedicat tibi dominus ex,*

Apud suos est, si quid amplius ediderit, certe hæc sola in eorum Bibliothecis uidi. Ex uita migrauit ãno christianæ pietatis, 1404. in Maldonẽsi cœnobio (cui præfuerat) sepultus, sub Hẽrico quarto Anglorũ rege. Claruit per illud tẽpus Ioãnes

Swafham ex eadem professione Bangorensis eps.

IOannes Bromyerde, Anglus, ex superciliofo Dominicanorum commilitio theologus & iuris ta, in Cantabrigiensi gymnasio supremæ classis magister effectus, solenni iuramento promisit, regni Antichristi per scripturas defensionem. Quod impigre ac celeriter cum socijs quibusdã præstitit anno domini, M, ccc, lxxxij. in Londinensi papisticorum Rabinorum synodo, quam manus diuina ingenti quodam & horribili Terræmotu tandem dissipauit ad suam gloriam non modicam, seruorumque suorum pro tempore liberationem admirabilem. Ibi proculdubio omnia pijssimi Wicleui suorũq; discipulorum, pro sublimando Christi aduersus papismum Euangelio, syncera dogmata reprobabant atque damnabant scelestissimi impostores. Hasque latinis characteribus editiones Bromyerdus iste commisit,

Summam prædicantium, li.1. *Prædicantium uita secundum beatũ*,
Summam iuris moralis, li.1. *Quod in sequenti opusculo*,
Contra wicleuistas, li.1.
Distinctiones theologiæ, li.1.
Sermones de tempore, li.1.
Sermones de sanctis, li.1.
Lecturas scripturarum, li.1.

Et alia nõnulla. Qui adhuc de isto plura scire desyderat, Waldenum in Zizaniorum fasciculo, ac Tritemium de ecclesiæ scriptoribus legat. Claruit autem uaria aduersus Dei ueritatem fulminans, sub Ricardo secundo Anglorum rege.

NIcolaus Gorham, Dominicani quoque instituti ac theologicæ professionis ex Parisiensi Sorbona magister, ab omnibus fere scriptoribus Anglus uociferatur. Solus ex illis quos uiderim, Leander Bononiensis

niensis in quarto illustrium uirorum libro, Gallũ fuisse propterea tradit, quod maiorem uirilis ætatis portionem Lutetie consumpserit. Erat homo iste in scripturis sanctis (Tritemio teste) locupletissimus, atque in alijs scientijs nobiliter eruditus, ingenij quoque dexteritate pręstans. Cæterum sicut eũ non iudicio malum, quia tam profuse diuina tractauit, ita nõ omnia eius dicta probo, quod in eo tenebrarum sęculo extiterit. Nam licere illis diebus putabant, quiduis ex quouis inferre, atque in sensus uarios torquere simplicissimos scripturę textus. Explorandi sũt spiritus, num ex Deo uel Mammona sint? Hæc certe uolumina contexuit, non omnino abijcienda,

Sententiarum commentarios,	li.iiij.	
In Pentateuchum Mosi,	li.v.	
In Ecclesiasticum opus grande,	li.I.	
In Psalterium Dauidicum,	li.I.	*Laudationem domini loquetur os,*
In Cantica canticorum,	li.I.	*Benedictionem dabit legislator,*
In Esaiam prophetam,	li.I.	
In Hieremiam quoque,	li.I.	
In Euangelium Matthæi,	li.I.	
In Euangelium Marci,	li.I.	
In Euangelium Lucæ,	li.I.	
In Euangelium Ioannis,	li.I.	
In Epistolas Pauli,	li.xiiij.	*Dedi te in lucem gentium,*
Distinctiones rerũ theologicarum,	li.I.	*Abeuntium per hunc gradum,*
Themata sermocinantium,	li.I.	
In Epistolas canonicas,	li.vij.	
In Apocalypsim Ioannis,	li.I.	
Sermones per annum,	li.I.	
Lectiones scholasticas,	li.I.	

Fertur a suis, & alios composuisse tractatus, præcipue omnes fere Bibliorum libros commentasse, Sed hos solos operum

ſuorum titulos apud ſcriptores uidi, Claruit anno a cōmunis ſalutis origine, 1400, ſub Henrico illius nominis quarto, Anglorum rege,

IOannes Wellys, Anglus, Rameſienſis monaſterij ditiſſimi ſub Benedicti inſtituto monach⁹, exhauſtis primum ex Chriſti hoſte Ariſtotele prophanorum dogmatum poculis, theologici doctoratus uaniſſimum faſtigium Oxonij ſuſcepit. Inde ut cedrus Libani ſuperbe exaltatus, contempto ęterno Dei uerbo, nimium gloriabat in uerbis mendacij, ueridicos ueritatis aſſertores odioſiſſime inſectando. Iſte proculdubio latrator ille rabidus erat, quem Ioannes Wicleuus in tertia parte ſuorum ſermonum; tacito eius nomine, nigrum canē tam ſæpe uocabat. Plura profecto aduerſus eundē Wicleuū atque eius diſcipulos protulit aculeata ſcripta, ex quibus hæc reperi,

Pro religione priuata, li. 1.
De ſuperioritate cleri, li. 1.
Super Euchariſtiæ negotio, li. 1.
Contra Nicolaum Herforde, li. 1.

Pluraque alia cum pręnominato Petro Stokes aduerſus illos Oxonij determinabat, & in ſolo monachatu chriſtianæ uitæ ponebat perfectionem. Claruit ex primis Wicleui damnatoribus unus, anno ab incarnato Meſſia, 1382. ſub rege Ricardo ſecundo,

SImon Sothray, Anglus, ex celebri Benedictinorum monaſterio ad fanum diui Albani monachus, Poſt peregrina ethnicorum ſtudia, theologici nominis Oxonij Rabinatū acquiſiuit. Ore rabido deſæuiebat & hic canis atrox, pro promouenda in eo Satanæ proſtibulo Antichriſti gloria, aduerſus wicleuū

sus Wicleuum Euangelicæ doctrinę restauratorem fidelissimum fortiter latrans. Nempe arguebat ex suo Aristotele, magnæ meretricis inebriatus poculo, immaculatam filij Dei legē ad hominum salutem non sufficere, sine superadditis Romani Mahumeti decretis ac decretalibus. Et ex eius dissipatis, ac sine aqua cisternis, demum produxit,

De ecclesiæ autoritate, li. 1.
De sacramento corporis dominici, li. 1.
Contra Wicleuistas, li. 1.

Et alia id genus nonnulla. Istum sequebatur & alius eiusdem īstituti, de magno illo Dunelmensi cœnobio monachus, plura in Wicleuum Oxonij euomens quoque. Claruere simul anno ab apparēte in carne Dei filio, 1382, sub rege Ricardo secūdo.

IOannes Waldeby, Anglus, Eboraci non infimo loco natus, & inter Augustini Eremitanos fratres ad professionem susceptus, sic tetricis profecit disciplinis atque morib⁹, ut inter sui temporis doctores precipuus æstimaretur. Erat profecto singulari linguę facundia ac ingenij perspicacis promptitudine per eam ætatem prędit⁹. Vnde illis atq; alijs naturę dotib⁹ adeo Eboracēsis ecclesiæ rabiniscomplacuit, ut defuncto Alexandro Neuyle archiepiscopo, ipsum pręalijs omnibus in eius eligerent locū. Spe nihilominus hac frustrati, Thomam Arundelum Romani pontificis coempto suffragio, admittere cogebātur, eo ad archiepiscopatum Dubliniensem propterea translato. Composuit uero Ioannes, inter cæteras lucubrationes suas,

Lecturam Sententiarum, li. iiij.
Quæstiones ordinarias, li. 1.
Placita theologica, li. 1.
Determinationes Oxonienses, li. 1.

Conciones ad clerum, li.1.
Conciones uulgares, li.1.
Lecturas scripturarum, li.1.

Cudebat & alia longe plura, quibus hubertatem ingenij ostẽdit. In magno apud Stanfordiam Ricardi regis concilio, inter alios prælatos & hic quoque præsens erat, anno domini, 1392. Vbi Henricus Crompe Hiberniẽsis monachus, quod papæ & episcoporum iurisdictionem, fratrumque indulta parum læserit, alioqui papista, hæreseos damnabatur.

Homas Colby, in Nordouico, orientalium Anglorum ciuitate celebri, Carmelitam induens, illis literarum studijs (quibus tunc mundus gaudebat) impense se totum impẽdit. Post adeptũ uero in scholastica theologia Oxonij baccalaureatum, transmarina non absque prouentu ex laboribus pingui, frequentabat gymnasia. Vnde doctor tandem effectus, ex assidua prędicatione, Waterfordensem ac Lisinorensem in Hibernia episcopatum sub rege Henrico quarto obtinuit. Tempore tã malo, inter omnes Antichristi satrapas, in nullo (q̃d poterã ex scriptis percipere) Ioãnẽ Wicleuũ, aut alios tunc uerbi ministros hic lęsit, quamuis prodiuerit ex maligno illo litigiorum regno. Verũtamen posterorum usui, opuscula hæc sequentia reliquit,

Præceptorium diuinæ legis, li.1. *Reuerendi mei, mandata diuina.*
Collectanea sacrorum dogmatũ, li.1. *Augustinus quinto de ciuitate,*
In orationem dominicam, li.1. *Septies in die laudem dixi.*
Super Miserere mei, li.1. *Charißimi, legitur. 2. li. Regum.*
Conciones, sacras, li.1. *In domo tua oportet me ma,*
De ecclesiæ synceritate, li.1. *Dux fuisti in misericordia popu.*
Lectiones scripturæ li.1.
In Genesim indices, li.1.

In dialogum

In dialogum Gregorij, tab.1.
In pastorale eiusdem, tab.1.
In homelias quoque, tab.1.
In Augustinum de Trinitate, tab.1.
In cūdem de uerbis Apostoli, tab.1.
In quæstiones.83.eiusdem, tab.1.
In Polycraticon Ioā.Carnotē. tab.1.

Atque opus illud eximiū fratris Guilhelmi Sengham de fide & legib⁹ indicę decorauit,multaque alia fecit.Et hęc omnia cōpleuit anno nati Seruatoris Iesu.1406.sub Henrico Anglorū rege prędicto,in episcopatu tādē (ut fertur) sepultus.

IOannes Marre,Anglus,tribus passuum millibus a Doncastrio in Eboracensi comitatu ad pagum sui cognominis natus,in Doncastriēsi cœnobio adolescēs,Carmelitanę obseruatoni perpetuo se cōmisit.Istum inter ecclesiasticos scriptores commemorans Ioannes Tritemius,Marronem cognominat,atque eūdē in utroque Catalogo iactitat tā scripturis eruditū quā philosophia subtiliter doctū,ingenio præstantē ac disputatorē egregiū.Permulta ipse fallaciarū & deceptionū magister,in Oxoniēsi Palestra literaria,in optimū Wicleuū tētabat,sed parum fœliciter,ad lydiū lapidē iam ductus. Protulitque tandem ex uafro uersatilique suo ingenio,

Lecturam Sententiarum, li.iiij.
Tabulam originalium, li.1. *Abscondere. Nota qualiter abscon.*
Compendium originalium, li.1. *Supereminente uirginis Mariæ,*
In epigrammata Martialis, li.1. *Aethereas lasciuæ cupidinis,*
Contra Wicleuistas, li.1.

Sparsim habēt in Bibliothecis,et alia ei⁹ scripta,quę nō uidi. Doncastrij demū uita decessit,xviij.die Martij,āno a Christi

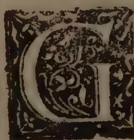
 natiuitate,

natiuitate.1407. i choro sui collegij sepultus, sub Hērico Anglorum rege, eius nominis quarto.

Arsilius de Ingelne, natione Anglicus secundū Tritemium (Italum potius crederem) uir in diuinis scripturis eruditissimus, & in sęculari philosophia nobilissime doctus, Heydelbergense gymnasium plantabat primus. Quod dux Bauarię ac Rheni palatinus comes Robert⁹ institués, magnifice postea dotauit, & priuilegijs Vrbanus sextus Romanus pontifex Parisijs æquauit. Canonicus ille olī erat (Wimphelingio teste) & diui Andreę apud Agrippinā Coloniam thesaurarius. Adulterinę uniuersitates illis diebus, sub sui Aristotelis censura, ueritatem atque nusquam mensurāda ęterni Dei consilia idololatrice ponebant, diabolū aduersus Christum erigentes. Edidit iste improbæ lectionis opuscula, quę Heydelberge habentur, uidelicet,

Quæstiones Sententiarum, li. iiij.
Dialecticam quandam, li. 1.
Commentarios Physicorum. li. viij.
De generatione & corrupti, li. iiij.
Commentarios in Aristotelem, li. plu.
De religione clericorum, li. 1.

Et quędam alia nobis incognita. Naturæ necessitati satisfecit tādē anno a Christo incarnato. 1394. & . xiiij. calēdas Septembris Heydelbergę ad diuum Petrum sepultus. Ad quam prius fuerat ex Parisiorū Lutetia, pro constituendo gymnasio uocatus,

Vilhelmus Egumonde, Anglus, christianę fœlicitatis non minimam partem in sectis esse credens, diui Augustini amore, parentibus relictis, in ęde Stāfordiensi Eremitanorum fratrum se dedidit institutis.

Literarum

Literarum postea tam diuinarum quā profanarum studiosꝰ, tandiu frequentabat Anglorum gymnasia, donec esset supremę classis, theologici scilicet ordinis, pileatus magister. Splendidiorem adhuc quærens titulum, ut eo dignior haberetur in uulgo, fit Romani pontificis dispensatione Pissinensis episcopus, ac Lincolniēsi pōtifici a suffragijs. Congessit iste ad posterorum memoriam,

Replicationes scholasticas, li.1.
Sermones ad plebem, li.1.

Si aliud quicquam adhuc ediderit, ignoro, quum non sit ab eius familię scriptoribus manifestum. In His enim pręter hominum somnia, nihil fere protulit. Claruisse fertur anno a Christi Seruatoris ortu.1390. sub rege Ricardo secundo.

PHilippus Repyngdon, Anglus, regularium Canonicorum diui Augustini ad Leycestriense monasterium Abbas, & Oxoniensis acadæmię theologicus doctor, Ioāni Wicleuo magistro integerrimo dicipulus adhęrebat. Animose deinceps in cleri corruptissimos mores ac dogmata tyrānica, tam in sermonibus quam lecturis publicis strenue inuehebatur. Aduersus Romanum Pharaonem, hominum traditiones, fratrū mēdicabula, sacerdotum prouentus, decimas, missas, auricularem confessionē, & si quid simile erat, plura Oxonij disputabat, fauentibus ei una cum cancellario Roberto Rigge, etiam acadæmię subrectoribus. Et interim scripsit,

Defensorium Wicleui, li,1.
Pro eius doctrina ad mores, li.1.
De sæculari dominio, li.1.
Sermones ad utrumque statum, li.1.

Atque alia. Antichristorum tandem & blanditijs & minis

fatigatus

fatigatus, ad Pauli crucem Londini in .xxiiij. articulis ōnia reuocabat turpiter, anno post Seruatorem natū.1382. Et Lyncolniæ tumdemum episcopus factus, in Christi gregem acrius sæuiebat, quam quisquam alius tyrannus.

Icolaus Herforde, Angl⁹, sacerdos (ut uocāt) secularis, Wicleui & discipulus, ac theologię magister Oxoniensis, pro sana eius doctrina aduersus clerum papisticum, multa in scholis publicis ualide determinabat. Solidissimis rationibus contēdebat, in altaris sacramēto, peractis sacris, manere solum pānē, nec ullo modo posse illic relinqui sine subiecto accidens, ut Papistę somniauerāt. Probabatq; magnis autoritatib⁹, Romanū pōtificē Cęsari debere subijci, monachos ex manuum suarum laboribus uiuere, solis Dei legibus obedire plebem, & quod nulla esset in pijssimo uiro Wicleuo peruersitas. Edidit quoque ad multorum lectionem.

Determinationes scholasticas, li.1.
Super pia Wicleui doctrina, li.1.
De fratrum apostasia a Christo li.1.
Aduersus Petrum Stokes, li.1.
Sermones quadragesimales, li.1.
Conciones ad clerum & populū, li.1.

Et alia complura. Compulsus nouissime spiritualium aduersariorum uiolentia, Londini palinodiam cū præfato Philippo ad Pauli crucem super.ix.articulis cecinit, anno Christi .1382. In castro de Saltwode cum Ioāne Puruey, uarijs postea affligebatur incommodis per Thomam Arundelum Cātuariensem tunc archiepiscopum.

Ioannes

IOannes Puruey, Anglus, liberalium artium eruditus Oxonij magister, & ardētissimus Wicleui prędicti dicipulus, secundum ea quæ ex sacro Dei Euāgelio pie docuerat, quam syncerissime uixit. Nulla tūc erat in usu disciplina, quam ille ad unguem nō habuerit cognitam. Purissimus preterea fuit contra prædictarum facultatum professionem Theologus, legumque scientia, etiam eleganti uerborum structura, peritus. Aduersus Satanę synagogam, Romanam scilicet ecclesiam in Christi spiritu plæraque dicebat, Vt quod ex fœda superstitionum eius colluuie fuerit Meretrix illa magna in Apocalypsi, sedēs super aquas multas, & incredibili tyrānide atque hypocrisi christiana seducens regna. Ex quo tandem per Thomam Arundelum Cantuariensem archiepiscopum captus, & in Saltwodensi castro horribilib⁹ tormentis cum relapso Nicolao Herforde cruciatus, anno domini. M.ccc.xcvi. articulos. vii. londini in synodo & ad crucem Pauli abiurauit publice. Emisit nihilominus ad communem christianæ plebis utilitatem docte & eleganter,

De oratione soli Deo dirigenda li.1.
Cōcordiā scripturarū & canonū li.1.
De obliquo statu cleri, li.1.
De libera uerbi fūctione, li.1.
Symbolum suæ fidei, li.1.
Pro doctrina Wicleui, li.1.
Ad regem & concilium, li.1.
Ad parliamētū Angliæ, li.1. *Prima cōclusio hæc est, quod quādo,*
Reuocationē. vij. articulorum, li.1. *In Dei nomine, Amen. Ego Ioannes.*
Commentarium in Apocalypsim, li.1. *Ioannes Apostolus & Euangelista,*
De Eucharistiæ profanatione, li.1.
Contra cleri possessiones, li.1.

In Antichristi synagogam, li.1.
De ueris sacramentis, li.1.
De uerbi diuini efficacia, li.1.
De potestate clauium li.1.
De uotis & mendicitate, li.1.
De ministrorum correctione, li.1.

Et id genus alia suis lectoribus reliquit. Ex repetita Euangelicæ ueritatis aduersus hypocrisim doctrina, arctę denuo mãcipatus custodię, anno uirginei partus 1421. sub Hẽrico Chycheley antedicti archiepiscopi successore, incommoda multa et magna pertulit, ut habet in utroque opere Thomas Waldenus. Sed quem finem habuerit, non legi.

IOannes Wrotham, Anglus, Londinensis diocœseos & cœnobij Carmelita, magnos ętatis suę theologos scientijs tunc anxie quæsitis adæquabat. Oxonij nempe non infimæ sortis magister, ingenij & eloquij dexteritate, lecturis in scholastica speculatione publicis, longo præfuit temporis interuallo. Multo flagrantius tamen concionandi functionem interim obibat, natutali facundia pollens. Quod luce clarius manifestant conscripta ab eo uolumina, multa & præclara, stylo quamuis barbaro. Commune non minus hic malum habebat sui temporis Rabinorum Babylonicorum. Nõ enim sinebat sine Aristotele, excelsi Dei dicta sufficere. Edidit uero ad posterorũ lectionem, ut & post mortem per literas loqueretur hominibus,

Lecturam Sententiarum, li.iiij. *Viam sapientiæ monstrabo tibi,*
In Cantica canticorum. li.1. *Quoniam rationi consonum esse di.*
Sermones hyemales, li.1. *Apparuit benignitas & huma.*
Sermones æstiuales, li.1. *Scientes quia dominus est, Ioan.*
Quadragesimales ser.xxi. li.1. *Parasti lumen ad reuelationem,*

Conciones

Conciones.xij.de beata uirgi.	*li.1.*	*Nomen uirginis Mariæ, Lucæ.1.*

Atque in scripturas commentarios quamplures reliquit. Calesij tandem (quod Plinius & Strabo Caletum appellant, Cæsar ac Volaterranus Iccium portum) decimo calendas Martij finem uitæ accepit, anno Seruatoris nostri .1407. in cœnobio (cui inibi præfuerat) sepultus, sub rege Henrico quarto.

STephanus Patrington, Anglus, ex Eboracensi diocœsi Carmelita quoque, post theologici doctoratus fastigium, totius suæ sectæ per uniuersam regionem uicesimus tertius gubernacula suscepit, atque ad .xv. annos superstitiose satis tenuit. Henrico Anglorum regi quinto, dum adhuc uiuente patre Gualliæ princeps esset, reginę ac alijs regni proceribus, a confessionum secretis hic erat, & Oxonij contra scismaticos (sic Euangelicos papistæ uocabant) a regia commissione. Constitutus tum demum Meneuiensis seu ad sanctum Dauidem antistes, in ea permansit uocatione, nec acceptare postmodum uoluit Cicestriensis episcopatus electionem ei gratis oblatam. Posteritatis interim non immemor, hæc insyncera ingenij sui monumenta in magnis uoluminibus reliquit,

Commentarios Sententiarum,	*li.iiij.*	*Patres in Christo reuerendi atque,*
Repertorium argumentorum	*li.1.*	*Quod uiator non potest per ali.*
De sacerdotali functione lect.	*li.1.*	*Opus fac Euangelistæ.2.Timoth.*
Contra Wicleuistas,	*li.1.*	
In Paulum ad Titum,	*li.1.*	*Hanc epistolam scripsit Apostolus,*
Contra Nicolaum Herforde,	*li.1.*	*Illustrissimo principi ac domino,*
Sermones.lxxij.de tempore,	*li.1.*	*Osanna in excelsis, Marci.11.*
Sermones de sanctis,	*li.1.*	
In Aeglogas Theodoli,	*li.1.*	*Aethiopum terras & cet. Aestas fer.*
In Aesopi fabulas,	*li.1.*	*Quæ alteri commodauit, repetere,*

Quæstiones ordinarias, li.1. *Vtrū ōris clericus existens,*
Collectanea quædam, li.1. *Quis est iste qui uenit de.*
Epistolas ad diuersos, li.1. *Frater Stephanus Patrington,*

Feruntur & alia eius opuscula in diuersis mendicantium fratrum Bibliothecis, sed hęc sola uidisse contigit. Londini ab hoc sęculo migrauit tādē, āno a Christo nato. 1417. ac decimo calēdas Octobris, apud suos Carmelitas in chori medio, sub Hērico quinto sepultus. Eodē anno obijt Robertus Mascall episcop⁹ Herefordēsis, & in sequenti Thomas Peuerell episcopus tā Landauēsis quam Wigorniensis, eiusdem instituti.

Ricardus with, Anglus, sacerdos doctissimus, Wicleui etiam Euangelici doctoris obsequētissimus discipulus, & concionator insignis plura in Heliæ spiritu aduersus Antichristi regnū docte docebat. Et ex Salomonis prouerbijs hoc pro generali fundamento utebatur, quod impiorum uictimæ abhominabiles essent Deo. Indeque eliciebat, nullum symoniacū, scortatorē, aut idololatram in uera Christi ecclesia fore sacerdotē, nec timendas esse uero christiano papæ excōmunicationes. Ipsum propterea hereticorū suorū catalogo ascripsit Bernardus Lutzenburgus, indoctissimus asinus. Composuit homo insigniter eruditus, polite ac nitide,

Contra ueneratores imaginū, li.1.
Responsa, xiiij. articulorum, li.1. *In primis imponitur mihi,*
Conciones uulgares, li.1.

De alijs nulla est apud scriptores eius ætatis mentio. Iudici presentatus tandem, nihil (quod scriptura probat) retractare uoluit. Claruisse uero narratur, anno salutis humanæ, 1390. sub Ricardo secundo Anglorum rege.

Guilelmus

Vilhelmus Thorpe, ex Septentrionali Anglorum patria presbyter, & liberalium artium Oxoniẽsis magister, ad triginta & amplius ãnos Wicleui doctoris perseuerauit discipulus fidelissimus. Erat hic homo externo habitu simplex sed Apostolicæ doctrinę quæsitor, ac Euangelij publicator suo tempore syncerus, neque aliter uixit, quam pie ac religiose docuit. In uincula tãdem ob prædicationes christianas, anno domini, M.ccc.xcvij. per archiepiscopum Cantuariẽsẽ Thomam Arundelũ Londini coniectus, eo per regem patria pulso, a Lõdinẽsi statim antistite Roberto Braybroke, amicorũ precibus liberabatur. Vnde fabricabat uulgari sermone, præter eruditas conciones.

Ad impositos sibi articulos, li.1. *Dominus deus qui õnia nouit,*
Testamẽtũ uitæ ultimum li.1. *Matthæus Apostolus Christi &c.*

Glossulas quoque paruas in psalteriũ & alia. Demũ Salopiæ & Cantuariæ, in carceribus grauissime per Antichristos affligebatur. Atque post examinationem priuatam, anno a redẽptionis nostræ initio, 1407. & in Augusto (ut produnt autores) in castro Saltwodensi per prędictum Thomam occulte necabatur.

Oannes frossardus, patria Hannonius, Morinensis seu Tornacensis ecclesię canonicus, inter eos qui magnorum principum ac populorum gesta commemorant, eminere uidetur plurimum. Incidit in tempus, omnium (quæ pręcesserant) ex sectarum incrementis & pontificum scismate nocẽtissimum, eoque diligentius atque consyderatius his nostris diebus ex eius historia pensitandum. Quinetiam quo uerius omnia scriptis ad fide dignum traderentur chronicon, principum præcipue Anglicorũ, ex Philippæ Hãnoniẽsis Edwardi regis ter

tij cõsortis consuetudine, familias diu multũque sequutus, tam uisa quam audita in chartas bona fide retulit. Mandauit hic hominum memoriæ, sed sermone Gallico, dedicauitque reginæ Philippæ,

Sui temporis res gestas,	*li.iiij.*	*Vt illustres ac celebres conatus,*
De Philippa regina,	*li.1.*	

Incipit præfatum Chronicon ab Edwardo tertio Anglorũ rege, ãno domini.1326. duratq; per.lxxiiij. ãnos ad Henricum quartũ usque, ãnũ uidelicet.1400. Quod in Anglicũ idioma transtulit, nobilissimus eques auratus Ioãnes Bourchier dominus de Berners, & hac ætate nostra Ioannes Sleidanus Gallus ad breuissimum compendium latine traduxit.

Robertus Rose, Anglus, ab adolescentia literarum studijs incalescens, Nordouicẽses in orientali insulę regione Carmelitas, illorum cœnobiarcha scientijs uarijs undique cõparatis auxit splendide. Eruditionis tam amplum erat ei nomen, dum Oxonij uersaretur, ut insignem inde supremi magisterij deportauerit titulũ. Interpretatiuę theologiæ magis addictus, fere omnem illi impẽdebat operam, nec quemquã ex purioribus uerbi ministris Wicleui discipulis inter litigiosos Babylonici regni sophistas læsit, ut ex operibus pulcherrime scriptis cõstat. Composuit enim ad futurã noĩs sui memoriã ĩ magnis uoluminib⁹.

Commentarios in Genesim,	*li.1.*	*Ad imaginẽ quippe Dei factus,*
In Exodum.	*li.1.*	*In Genesi nãque, quæ est primus,*
In Leuiticum,	*li.1.*	*Nũc spiritualẽ intellectũ exigi,*
In Ecclesiasticum,	*li.1.*	*Beatus Augustinus in suo libro de*
In Paulũ ad Titum,	*li.1.*	*Erudi filiũ tuum, ne desperes,*
De naturis animalium,	*li.1.*	*Equa imprægnata, si odorauerit,*
Sermones & lecturas,	*li.1.*	

Alia quoque

Alia quoque multa congessit, in Bibliorum libros pręcipue, sed hęc sola pulcherrime exarata in Bibliothecis eorum uidi. Nordouici tandē extremum obijt diem, anno a Christi incarnatione, 1420, die, xvi. Decembris, in æde sua sepultus, sub rege Henrico quinto, In qua circa idem tempus obijt Ioānes Leycestre, Smyrnēsis archiepiscopus ex eodem instituto.

IOannes Luck, Anglus, Oxonij doctor ī theologia scholastica, & maioris ecclesiæ inibi præpositus, ex Wicleuisticę doctrinę postremis censorib⁹, ac hęreticæ (ut uocant) prauitatis magistris, unus habebatur, anno domini. M. cccc. xij, sub Thoma Arundelo Cantuariensi archipræsule, Et sequenti anno in Londinensibus pręlatorum aduersus Christum comitijs, suæ uillicationis iniquę rationem reddidit, denuo collectis ex Wicleui operibus, 266. articulis scandalosis, & mollibus magistorū nostrorū aurib⁹ offensiuis. Istū narrat Waldenus, iugi scripturarū studio, atq; acutissimis disputationum certaminib⁹ exercitatum, ac strenua demum diligentia, hęc scilicet opuscula cōtexuisse,

De scripturarum ambiguis, li. 1.
Dissertiones ueritatum, li. 1.
Dialogos ad Waldenum, li. 1.

Et nōnulla alia, Disputatorijs epistolis plęrūque cū isto egit præfatus Waldenus, illum interim uocans suū dominū & magistrum, manu fricans manum. Claruit āno redemptionis humanæ. 1420, sub Henrico quinto Anglorum rege.

THomas Rodburne, Anglus, Oxoniensis magister & episcopus Meneuiensis, non modo fortunę, uerū animi dotibus tā erat ornatus quoq;, ut apud suæ gentis proceres magnā sibi cōciliauerit beneuolētiam & gratiā, Nam adoleuit in eo,

cū probitate

cum probitate morũ, multarũ rerum ingens cognitio. Solertis ingenij pollebat lumine, ac inuentionis acrimonia eminebat plurimum. Inde post uariam literarum supellectilem, ad historiam (quæ omnium mundi rerũ est magistra) se accinxit, ut fructus ex ea ad communem reipublicæ utilitatem tandem produceret. Quod copiose suo tempore fecit. Ad ornamẽtũ enim suæ nationis, & ad recreãdos mortaliũ animos scripsit,

Chronicon perpulchrum, li. 1.

Nihil aliud ab historicis edidisse memoratur. Multa in præfato opere narrat hic scriptor, de quibusdam regni primorib⁹, & eorum sepulchris, quæ plane ab alijs omittuntur. Claruit cum prædicto Ioanne impius scriptorũ Wicleui iudex, anno Christi. 1412. sub rege Henrico quarto.

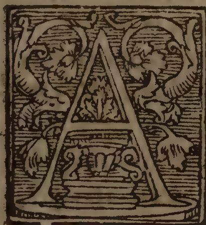

IOannes Oldecastell, Anglus, armatæ militiæ auratus eques, & regulus seu dominus de Cobham, Wicleuo doctori coniunctissimus olim discipulus, plura in clerũ papisticum audacter, ac libere, synceriore doctrina pullulante protulit. Vir certe nobilissimus hic erat, ingeniosus, erudit⁹, & eloquens, quique sæpius in publico regis parliamento proceribus persuasit, quod Anglici regni commodo esset maximo, si Romani pontificis imperium Oceano terminaretur, & nihil iuris in eos deinceps haberet. Multaque dicebat aduersus monachorum & sacerdotum sodomiam, luxum, fastum, auaritiã, hypocrisim, atque idololatricos cultus. Vnde irruentes in eũ tauri pingues Basan, hæreseos ipsum in eorum synodo damnabant, anno domini, M. cccc. xiij. mense Octobri, ac ut regiæ maiestatis reum in arcem Londinensem coniecerunt. Conflauerat Anglico sermone aduersus eorum errores.

Ad parliamentum Angliæ, li. 1.

Agricolæ querimonias, li.1. *Iesus Christus qui erat de uirgine,*
Symbolum suæ fidei, li.1. *Sit pijs omnibus notum, quod anno,*

De alijs non legi quicquam. Ex turre Londinensi per noctē elapsus, in Cambriam cum pluribus aufugit, suos ibi aduersᵃ clerum adaugens conatus. Sed denuo post quadriēnium captus, ac Londinū perductus, anno Christi, 1418, in Aegidij cāpo cathenis ferreis suspensus, uitam beatam, Antichristo, in ipsū sæuiente, in igne finiuit, Henrico quinto regnante.

ALanus de Lynna, Anglus, Carmelitani sodalitij apud Nordouolcas, in eadem sui cognominis atque originis urbe cœnobiarcha, cęteris cōmilitonibus spatio longo pręfuit. In Cātabrigiensi gymnasio magistralibus nouissime donatus insignijs, doctoris officium (ut tunc erat) multorum congratulatione legendo & prædicando peregit. Et quo esset post sacrarum literarum studia, in ueterum ecclesiæ patrum scriptis exercitatitior, Herculeo labore indices fecit ad multa eorum opera, uidelicet Iosephi, Origenis, Hilarij, Eusebij, Hieronymi, Ambrosij, Augustini, Basilij, Chrisostomi, Cyrilli, Cassiani, Damasceni, Gręgorij, Rabani, Remigij, Cassiodori, Bedę, Alcuini, Haymonis, Hugonis, Anselmi, Ricardi, Bernardi, Gerardi Laodicensis, Belethi, Blesensis, Aquinatis, Aegidij, Scoti, Neckami, Gorhami, Baconthorpij, Berthorij, Philippi Riboti, atque aliorum. Ad uerbi ministrorum prospiciens munera primum, inaffectato sermone composuit,

De uario scripturæ sensu, li.1. *Quia secūdū Apostolum.2.ad Tim.*
Moralia Bibliorum, li.1. *Perfidia abhominabilem facit homi.*
Sermones notabiles, li.1. *Venit ira Dei in filios diffidentiæ,*
Elucidarium scripturæ, li.1. *In principio creauit Deus cœlum,*

Hos indices seu tabulas (ut uocat) collegit quoque.

In Antiquitates Iosephi,	tab.I.	Ad laudem omnipotentis Dei,
In Hieronymum super Iosue,	tab.I.	Aduentus Christi est duplex,
In quæstiones Augustini,	tab.I.	Achab de sua deceptione,
In Homelias Basilij,	tab.I.	Adorant magi Christũ, & quomo.
In moralia Gregorij,	tab.I.	Abhominabilem facit hominem,
In eundem super Ezechielem,	tab.I.	Abstinentia, Homelia octaua,
In Homelias eiusdem,	tab.I.	Abscondere desyderium cœleste,
In Bernardum super Missus est,	tab.I.	Angelus Gabriel de maiori,
In tria opuscula eiusdem,	tab.I.	Anima, quomodo iugulatur,
In eundem super Cantica,	tab.I.	Ad laudem Dei patris cœlestis,
In Homelias Alcuini,	tab.I.	Amicus Dei fit homo quinq; mod.
In Petrum de aurora,	tab.I.	Actus molles diligit diabolus,
In Gerardum Laodicensem,	tab.I.	Abbas Helias constituitur, Cap.
In Officiarium Ioannis Beleth,	tab.I.	Abstinentia a carnibus recepta,
In Hugonem de.S. Victore,	tab.I.	
In Petrum Blesensem,	tab.I.	Angelorum uox, qualis, Cap.
In Ricardum super Threnos,	tab.I.	Abijcere, Quod abiecerunt,
In eundem de somno Nabuchodo.	tab.I.	Actio, Nota de ipsa. Cap. 10.
In eundem super psalmos,	tab.I.	Amor est duplex, Cap.8.
In eundem de.xij. patriarchis,	tab.I.	Amor sapientiæ qualis est, Cap.
In sermones Gilberti,	tab.I.	Acquiescere Deo debemus in.4.
In distinctiones Parisiensis,	tab.I.	De Abstinentia primo & post,
In sermones eiusdem,	tab.I.	Abstinendum est a multis, Ser.
In Cantica Neckam,	tab.I.	Ad laudẽ genitricis Dei, de cuius,
In reuelationes Brigidæ,	tab.I.	Afflictio est utilis, & quare,
In miracula Mariæ,	tab.I.	Adiutorium Mariæ. Nota in,
In Thomam de perfectione,	tab.I.	Amor. Nota de eo, Ca. xiij.
In sententias eiusdem,	tab.I.	Ad omnipotentis laudem, hæc,
In Aegidium de reg. princip.	tab.I.	Ad laudem Christi Iesu, & sanc.

In sententias Scoti,	tab.1.	Abstractio ab eodem abstracto,
In sententias Baconthorpij,	tab.1.	
In Compendium theologiæ,	tab.1.	Abcusant Christũ diuersa gene.
In sermones Losani,	tab.1.	Abijcere peccata debemus, Ser.
In Chron. Rogeri de Houeden,	tab.1.	Abbas de burgo sãcti Petri,
In Carmelit. gesta Riboti,	tab.1.	Abijt Helias cõtra Oriẽtem, li.
In reductoriũ Bibliorũ,	tab.1.	Abhominare nõ debemus duo,
In Mariale maius,	tab.1.	Assumptio Mariæ patet sub fi.
In Mariale minus,	tab.1.	Abstinentia Mariæ. Cap. primo.
In stimulũ amoris,	tab.1.	Ad amorem Dei quomodo debet,
In Cõmẽtarios Threnorũ,	tab.1.	Abijcere qualiter peccata cõue.
In Gorham super Matthæũ,	tab.1.	Abijt Iesus de Hierusalem,
In eũdem super Lucam,	tab.1.	Abnegare se, quomodo quis,
In quadragesimale Voraginis,	tab.1.	Abscondit se Christus a Iudæis,
In Costasij super Apocalypsim,	tab.1.	Abscondent se multi, Cap. 6.
In sermones Antiquorum,	tab.1.	Ambulare. Sermone. xxvi.
In sermones proprios,	tab.1.	Abscondere uult Deus a mũ.
In dialogum Augustini,	tab.1.	
In Conflictũ uitiorũ,	tab.1.	
In Historiam Lombardicam,	tab.1.	
In Proprietates Bartholomæi,	tab.1.	

Has omnes in sola Nordouicensi Carmelitarum Bibliotheca reperi. In alijs adhuc longe plures erant, quas necdum uidi. Claruit anno Christi domini nostri. 1420, sub Henrico quinto Anglorum rege, Lynnæ tandem in suo cœnobio post pergrandes labores sepultus.

Ertramus Fizalen, natiõe Anglus, illustri stemmate Lyncolnio non procul oriundus, ex cæca ad deiparam Mariam deuotione, Carmelitam eadem in ciuitate superstitiosus induit. Oxonij gymnasium inde perquirens, Aristotelicorum dogmatum putre-

dinibus absorptis, fit statim rixatoriæ theologiæ pro defen-dẽdis Antichristi mercaturis sophisticus magister. Habebat-que ad id ex eadẽ superstitione (dixissem religione) Mecœna-tem promptissimum, Guilhelmum Quaplode Kildariensem in Hibernia episcopum, suppetias abunde ferentem. Perpau ca quidem cudebat opuscula, & ea eruditorũ uirorum lecti one indigna, utputa,

Super quarto Sententiarum, li. 1.
Questiones theologiæ, li. 1. *Vtrũ quolibet sacræ scripturæ,*
Conciones ad plebem, li. 1.

Feruntur & alia ab ipso lucubrata, sed hęc sola reperi ĩ Bibli-otheca suis sumptibus erecta. Lyncolniæ tandẽ uitę suæ cur-sum, xvij. die Martij consummauit, anno ab incarnato Dei filio. 1424. sub Henrico sexto Anglorum rege.

PEtrus Clarke, Anglus, presbyter, Oxonij liberaliũ artiũ magister, & Ioannis Wiclevi Apostolici doc-toris sectator admodum feruidus, aduersus enor-mitates papistici cleri nonnulla quoque tentabat. Circa annum a Christi natiuitate, M. cccc. xx. cũ Thoma Waldeno in scholis publicis Oxonij disputabat, de peregri-natiõibus, de Eucharistia, de religiõe, de mẽdicitate uotiua, & id genus alijs. Sed sibi tandem ex Antichristorum tiranni de, inde sibi metuens, Bohemiæ regionem ad uitę suę tutelã petijt. Vbi uerbis ac scriptis papistas maleuolos atque obsti-natos insectabatur acerbe. Composuit (ut fertur) in magno spiritus impetu,

In Antichristi synagogam, li. 1.
Contra mendicantes, li. 1.

Et alia plęraque, quamuis a me non perspecta. Captus demũ a Cæsareanis (ut autor est cum Fabiano Treuisa in Auctario

Polychro-

Polychronici, Ca.xix.) anno ab exorta pietate christiana, 1433 uitæ finem accepit, sed quo mortis genere non lego.

THomas Edwardston, Anglus, Eremitanę professionis sub diui Augustini titulo monachus, Clarensisq; conuentus (ut uocant) in Sudouolciæ comitatu cœnobiarcha, literis & īgenio pręstabat plurimū. Vnde post triuiales sciētias, theologiæ scholasticæ nactus laureā, ex multiplicibus & eisdē speciosis in cōcionandi functione donis, & ex ducis Clarentiæ fauore (ut is cui familiaris atque a confessionū secretis erat) archiepiscopatus (in Hibernia puto) sublime arripuit culmen. Nam eius fastigij titulus, historię non accedit in exemplaribus uetustis. Inter sui temporis scriptores, hæc pauca produxit,

Determinationes theologiæ, li.1.
Sermones per annum, li.1.
Lecturas scholasticas, li.1.

Quod aliud quidpiam ediderit, me latet, quum id suę sectę notarij, characteribus publicis non dederint. Claruisse narratur anno a salutifero diuæ uirginis partu, 1410, sub Henrico quinto Anglorum rege, atque in suo sepeliri cœnobio.

GVilhelmus Wellys, Anglus, de Augustinianorū fratrū Lynnēsi cœnobio, Cātabrigiēsis acadæmiæ theologicus magister, pro sua īter alias secta sublimanda, quāplura ingeniose practicabat, ut eius ostendunt monumenta. Erat profecto uniuersalis ipsius mendicantium familiæ per Angliam præses, ex disceptationibus literarijs atque e suggesto concionibus ubique famatus. Quærebat quotidianis studijs ea potius quę terrena sapiunt, quam quę sūt Dei spiritus. Porro homi

 num opinio

rium opiniones uarias ac uanas, ab eo tamen artificiose consarcinatas, Euangelij loco sæpiuscule ad lucrum docebat. Vnde ad perpetuitatem sui nominis, hęc inter cætera Dędalini ingenij monumenta deprompsit,

Actus cursorios, li.1.
Disputationes theologiæ, li.1.
Distinctiones in psalterium, li.1. *Per abyssum scriptura designat,*
Postillationes Euangeliorum, li.1.
Declamationes ad uulgum, li.1.

Habebantur & alia in eorum fratrum Bibliothecis, quæ cum eis tandem perierunt. Obijt Lynnæ, post annos. xx. suæ præfecturæ, nono calendas Aprilis, anno scilicet ueræ pietatis. 1421. in suo inibi cœnobio sepultus, sub rege Henrico quinto.

Homas Gualensis, seu Walleys appellatus, Angl9, ex Dominicanorum instituto theologicus heros, in Oxoniensi gymnasio plures sui temporis magistros, ingenij magnitudine superabat. Nimirum fuit (si uera sint quę de ipso Tritemius profert) utraque disciplina, diuina & humana non ignobiliter eruditus, sermonum popularium declamator eximius, atque in scholasticis digladiationibus concertator acutus. Eum tamen dicit Ioannes Ludouicus Viues, indigne uersari circa pulcherrimos Augustini libros, extitisseque cognitionis rerum ac elocutionis prorsus inopem. Multa nihilominus elucubrata a se uolumina posteris reliquit, specialiter,

Sententiarum commentarios, li.iiij.
In Cantica canticorum, li.1.
In prouerbia Salomonis, li.1. *In absconditis parabolarum conuer,*
In totum psalterium, li.1. *Beatus qui custodit uir ueri.*

In August.

In Augustinum de ciui. Dei,	*li.x.*	*Fluminis impetus letificat ciui.*
Moralitates in Ouidium,	*li.xv.*	*Ouidius in primo libro Metamor.*
De formis ueterum Deorum,	*li.1.*	*A ueritate quidam auditum auer.*
De statu animarum post mortē,	*li.1.*	
Aduersus Iconoclastas,	*li.1.*	
Lecturas Bibliorum,	*li.plu.*	

Atque alia nonnulla. Hunc suspicarer fuisse Thomam illum, a Ioanne. 22. Romano pontifice carcerib⁹ inclusum (ut habet libro. xviij. chronicorum mundi Christianus Massæus) quia scripsit de animarum statu post mortem, nisi diuturnum obstaret temporis interuallū. Claruisse reuera fertur anno domini. 1410. sub rege Henrico quarto.

Icardus Vllerston, Anglus presbyter, ab ineunte ętate literis apprime addictus, in uirū crescentibus annis euasit eruditū, Oxonij proculdubio post profanarū artium studia, ad altiorem rerum theologicarum speculationem applicans animū, in breui tam diues est effectus, ut lauream ex ea commeruerit triūphalē. Multa tūc agitabātur in diuersis regnis super prædictione cuiusdā Iacobi de Geramo, qui protulit, q̄d anno dñi. M. cccc. ix. exurgeret unus qui Euāgeliū persequeretur. Quā plærique impletam affirmabant in Alexandro quinto Romano pontifice. Arrepto igitur hic calamo, in tot dissidiorum de religione iurgijs, fideliter (ut putabat) scripsit,

De articulis fidei, *li.1.*

Aliud ab eo editum, apud historicos non legi. Hoc opus composuit anno a Christo incarnato. 1409. Quod postea Ioannes Stanbery episcopus Herefordensis ampliauit ac anno domini. M. cccc. lxiij. sub alio, symboli scilicet titulo promulgauit.

Ioann

IOannes Beston, Anglus, Lynnēsis cœnobij ad Carmelitas olim præpositus, ex non uulgari in rebus humanis & diuinis eruditione, Cantabrigię primū, Parisiorū Lutetiæ tumdemū theologici magisterij suscepit diadema. Et quū alijs plerisque esset ad dicendum aptior uisus, ad generale Papistarum concilium Senis in Italia a Martino quinto pontifice Romano congregatum, anno domini. M. cccc. xxiij. nuncius mittebat, ut habet in epistolis Waldenus. Sermocinator erat in sua lingua copiosus & facūd', atq; in certaminibus scholasticis disceptator acutissimus. Porro edidit ad nominis sui celebritatē nō modicam,

Compendiū theologiæ moralis,	li. 1.	*Cū finis nostri laboris ī uita præ,*
Ordinarias quæstiones,	li. 1.	*Reuerendi magistri, iuxta cōsuet,*
Super uniuersalibus Holcoth	li. 1.	*Singulare dupliciter accipitur, uno,*
Rudimenta Logices,	li. 1.	
Sermones in Euāgelia,	li. 1.	*Erūnt signa in sole & luna,*
Sermones in Epistolas,	li. 1.	
Lecturas scripturarum,	li. 1.	

Cætera nō uidi. Fatetur Alanus de Iynna, in libro suo de uario scripturæ sensu, quod iste in suis concionibus quadruplici sensu scripturas exponere consueuerit. Lynne tādem anno christianę pietatis. 1428, obijt. ī suo cœnobio sub rege Hērico sexto sepultus.

IOannes Haynton, Anglus, in Lyncolniensi patria non obscuro genere natus, Carmelitarum ea in urbe collegiū, eorū tunc tēporis pręcipuus, scientijs ampliauit frugiferis. Vir certe erat ętate sua incredibili bonarū artium peritia præditus, sermone quoque ac ingenio politus. Ex quo in theologorum album scholasticus doctor admissus, legendo & prędicando utriusque testamenti (noui pręcipue) scripturas dilucidabat.

dilucidabat. Sępiusque in lecturis publicis hoc iterabat, quī nec uestigium quidem illius in christianorum gymnasijs adhuc appareret, Hebręū idioma in se esse ōni ex parte plenū, liberum, purum, & perfectum, neque pręceptiūculis latinis obnoxium fore. Multa tandem reliquit quoque literariorū suorum laborum monumenta perspicua, ad sui nominis immortalitatem, subscripta potissimum,

Annotationes in Matthæū,	*li.I.*	*Augustinus libro.xii. cōfessionum,*
Annotationes in Lucam,	*li.I:*	*In prologo postillationū Nicolai,*
Annotationes in Ioannem,	*li.I.*	*Quia in diuinis eloquijs dominus,*
Super Paulum ad Corinthios,	*li.ij.*	*Gratia Dei sum id quod sum,*
Super Paulum ad hebræos,	*li.I.*	*Dominus assumpsit me, psalmo,*
In canonicā Ioannis,	*li.I.*	*Ioannes Apostolus & Euāgelista,*
Annotationes in eandem,	*li.I.*	*Quis autor sit, quæ materia,*
In Apocalypsim .46. lectiones	*li.I.*	*Beatus qui legit uerba prophe:*
Sermones de tempore,	*li.I.*	*Surrexit homo, Iudicū. xIx.*
Sermones de sanctis,	*li.I.*	*Principes populorū cōgregati.*
Questiones theologiæ,	*li.I.*	*Vtrum habitus theologiæ sit for:*
In uesprrys Gualtheri Hūte,	*li.I.*	*Desuper erit benedictio tua*
Summam de uirtutibus.	*li.I.*	*Circa cardines cœli perambulant.*
Collectanea quædam,	*li.I.*	*Hebraica nāque locutio, sicut &,*

Sunt & alia eius opuscula in Anglorum Bibliothecis, quæ necdum uidi. Claruit Lyncolniæ suorū gubernator seu prior (ut uocāt) uaria cōponēs, anno ab incarnato Messia. 1428. sub Henrico sexto Anglorum rege, atque ibidem nouissime sepelitur,

NIcolaus Bayarde. Anglus, ex, nescio quo, mendicātium ordinū sodalitio Summista ac theologus, Oxonij (ut uidetur) in suis facultatib⁹ usurpauit magisterium. Erat Aristotelicarum diciplinarum ętate

 sua peritus,

ſua peritus papaliumque decretorum & diuinarũ ſcripturarum ad allegorias otioſe confingendas non ignarus. Neque perexiguos inſumpſit labores, ut ex his omnibus pharmacũ ad rectæ in Christo fidei perturbationem, cõficeret, ingenio callidiſſimus. Compoſuit opus grande ex uarijs, & inter ſe diuerſis ſententijs, cui titulum hunc adpoſuit.

Diſtinctiones theologiæ, li. 1. *Abſcondetur malum a diabolo ſub*,
Sermones de tempore, li. 1. *Præparate corda domino, & ſer.*
Sermones de ſanctis, li. 1.
Placita theologica, li. 1.

Et alia quędam, quæ ſparſim per Anglorum Bibliothecas uiſuntur. Iſtum inter autores præcipuos enumerat i ſuis ſermonibus Stephanus Patrington Præſul Meneuienſis. At claruiſſe fertur anno a Christo nato. 1410, ſub rege Henrico quarto

GVilhelmus Taylour, Anglus, uitæ integerrimæ ſacerdos, & Oxonij in artibus liberalibus magiſter, Ioannis Wicleui, ob Euangelicum eius ſpiritum, ſectator aſſiduus, chriſtiani animi impetu in papiſtas, propter eorũ idololatriã ferebatur. Non enim tollerare amplius poterat pijſſimus Dei ſeruus, quotidianas in uulgo, ex eorum impoſtrice doctrina blaſphemias, ſed cum ſcribendo tum prędicando apertiſſimis oppugnabat ſcripturæ teſtimonijs. Vir erat in diuinis eloquijs ſtudioſus & eruditꝰ, hocque firmiſſime docebat, orationem ſoli Deo eſſe dirigendã. Vnde & inter cætera contexuit,

De non orandis ſanctis, li. 1.
Predicationes uulgares, li. 1.

Atque alia. Poſt nouem articulorum palinodiam, denuo ad ueritatem

ueritatem, Christi zelo reuersus, Londini, anno ab apparente in carne Dei filio. 1422. secundaque die Martij, per Antichristos in foro fabrili constantissimus Christi testis, sub Henrico quinto comburitur. ☞ Waldenus in libro de sacramentis istum refert per sola pontificum decreta damnari ad incendiū, quia dixerat, creaturarū adorationem idololatriam esse.

Gvilhelmus Whyte, Anglus, ex Cantia præsbyter eruditus, Ioannis Wicleui in Euangelica doctrina sequax, uir integer ac facūdus, abiectis tonsura & oleo, uirginem pudicam nomine Ioānam duxit in uxorem. Non tamen inde cessabat a libera diuini uerbi fūctione, sed indies magis atque magis ad rectæ in Christum fidei incrementa, legit, scripsit, ac fidelissime docuit. Aurib⁹ hominum hoc inculcabat præcipue, a solo Deo peccatorum remissionem fore. Cælibatum papisticum, esse dicebat diaboli inuentum, Antichristi captiuitatem, atq; ita a christiana libertate defectionem. Imagines, a uulgo tollēdas, nec mortuorum ossa putrida debere amplius uenerari, & similia. Ecclesia Romana (inquit) est ficus illa, cui ob fidei sterilitatem maledixerit dominus. Caputiati, uncti, & rasi, Luciferi sunt milites. His clausa erit ianua, quum sponsus, extinctis eorum lampadibus, uenerit. Et hæc tandem christianę pietatis pignora, Christi cultoribus dedit,

Deus solus ... sacerdos ...

De uero sacramento, li. 1.
De baptismo & confirmatione, li. 1.
De confeßione & remißione, li. 1.
De æqualitate iurisdictionum, li. 1.
De Antichristi sacerdotio, li. .
De libera lege nubendi, li. 1.
De uirginitate & coniugio, li. 1.
Ad parliamentum regium, li. 1.

Speculum caputiatorum, li.1.
Aduersus Mendicantes, li.1.
De ciborum delectu, li.1.
De caeremoniarum abusu, li.1.
De festiuitatum obseruantijs li.1.
De subtrahendis decimis, li.1.
De reliquijs & tumbis, li.1.
De possessionibus auferendis, li.1.
De cultu sacrilego, li.1.
Sermones ad uulgum, li.1.

Et alia nonnulla, Cantuariȩ primum sub archiepiscopo Henrico Chycheley, anno a Christi seruatoris ortu. 1424. super xxx. articulis abiurabat. Sed postea robustior in christo factus, eosdem repetabat. Et Nordouici demum, per eiusdem urbis episcopũ Guilhelmũ ad ignes ãno domini. 1428, in Septembri adiudicatus, arsit, Henrico sexto regnante.

IOannes Pole, Anglus, occupatis primum (ut ex scriptis colligere licet) patriȩ natiuȩ in re literaria gymnasijs, animo cõstituit partes adire remotiores. Ita sulcato mari, peragratisque regionibus, Italiam peruenit. Vbi moratus aliquantisper, Ricardi cuiusdã Sueuorum ducis atque olim Anglorum reguli sarcophagum in quodam pago reperit. In cuius filiȩ Walburgȩ mulieris Anglicȩ deuotionem, quicquid monumentorum ueterum inuenire poterat, arrepto mox calamo, membranis tradidit. Atque in suo reditu Coloniensis ecclesiæ canonicus effectus opusculum ex collectis undique historijs ac fabulis fecit, eique titulum hunc indidit,

Vitam Walburgæ uirginis, li.1. Postquã Deo chara Anglorũ natio.
De miraculis eiusdem, li.1. Epitaphiũ subscripsi, Tonoris sculp.

Aliarũ eius editionũ nihil uidi. Hanc uirginem ipse fatetur,

magnum

magnum illud Antwerpię deiparæ Mariæ templum, toti pene orbi notissimum, erexisse primitus. Claruisse putatur anno post natum Seruatorem, 1430. Coloniæ tandem sepultus.

RIcardus Hampole, ex Eboracensi Anglorum comitatu uir eruditus ac pius, relicto (ut fertur) theologici doctoratus fastigio, Eremiticam uitam deinceps in magna simplicitate spiritus duxit. Videbat (ut in quodam commentario testatur) sacerdotes impudicitias atque illicita sectari lucra, & religionem iactitantes suarum iniquitatũ tenebras. Heu (inquit) heu, idolorum seruitiũ admittẽtes, christianæ militiæ decus amiserunt. Ve presbyteris, qui tanto clamore decimas exigunt. Excommunicant eos qui ab ecclesijs iura subtrahunt, quod ipsi omnium primi faciunt, dũ Dei uerba non recte nunciant, & cęt. Protulit iste meditatoria quędam opuscula, utputa,

Explanationes lectionum Iob.	*li.1.*	*Parce mihi domine. Exprimitur,*
De emendatione peccatoris,	*li.1.*	*Ne tardes conuerti ad dominum,*
Eulogium nominis Iesu,	*li.1.*	*Oleum effusum nomen tuum,*
De incendio amoris,	*li.1.*	*Cum infœliciter florerem, & in,*
In quendam scripturæ textum,	*li.1.*	*Adolescentulæ dilexerunt te,*
In Threnos Hieremiæ,	*li.1.*	*Factum est postquam in captiuitatẽ,*
Regulam beneuiuendi,	*li.1.*	

Et alia multa, non minus historice quam tropice. Quod in eius scriptis non omnia sint integra, ob temporis corruptionem, pie est ei ignoscendum. Claruisse fertur anno Seruatoris incarnati, 1430. in Hampolensi uestalium cœnobio, non procul Doncastrio, humatus tandem, ac pro diuo ueneratus.

IOãnes Bate, Anglus, Eboraci a teneris annis magna parentum cura literis educatus, apud eiusdem urbis Carmelitas deinceps perseuerauit. Aetate prouectior Oxoniũ petebat, ibique sub uarijs pręceptorib[us]

ceptoribus omnigenas adhausit recentiorum theologorum disciplinas, Gręcorum utcunque elemētorum peritus. Quod ob raritatē, inter illius tempestatis prodigia merito cōputari poterit. Verum enimuero, hoc habebat cum cęteris ætatis suæ doctoribus cōmune malum, quod pro fulciendis Antichristi blasphemijs, diuina dogmatib⁹ prauis consputcarit charismata. Multa certe reliquit rerum diuersarum syntagmata, sed paganorum stercoribus deformata, hæc pręcipue, + treatites

De cōstructione partium,	li. 1.	
Super uniuersalia,	li. 1.	Pro notitia uniuersaliū in li.
Super prædicamenta,	li. iij.	Circa librū prædicamentorū Arist.
In sex Principia,	li. 1.	Iste liber intitulatur, sex prin.
De anima quæstiones,	li. 1.	Queritur utrū intellectus agēs,
Pro introitu Sententiarum,	li. 1.	Prænobilis arbiter aulæ cœlest.
Acta ordinaria,	li. 1.	Helias proficiscens in Damascū,
Encomion theologiæ,	li. 1.	Mirabilis facta est scientia,
Replicationes argumentorum	li. 1.	Vitis cœli florida, in regali.
Compendium Logices,	li. 1.	Quia de dictis in logica,
Sermones per annum,	li. 1.	Non uituperetur ministerium,
Ad clerum Oxoniensem,	li. 1,	Cooperatores simus ueritatis,
Collationes synodales,	li. 1.	
De assumptione Mariæ,	li. 1.	
Determinationes quoque,	li. 1.	

Et hęc sola sūt, quæ in Bibliothecis uidi, quū tamē plura ediderit. In Eboracensi tandem suorum fratrum cœnobio gubernator, septimo calendas Februarij ab hac uita migrauit, anno Christi. 1429, sub rege Henrico sexto.

THomas Walden, Anglus, ad sui cognominis oppidū in Ostrosaxię comitatu opulentum, ex parentibus Ioanne & Mathilde natus, Carmelitanæ professionis Lon

Essex.

sionis Londini suscepit indumenta, & ab eruditione multiplici theologicum Oxonij magisterium. In concilio Pisano super ecclesiastica unione facienda tollendoque scismate, Hērici Anglorum regis quarti nuncius anno domini, M.cccc.x. coram Cæsare Sigismundo ac uniuerso Cardinalium cœtu causas orabat, & ad Alexandri quinti Romani pontificis argumenta singula publice respondebat. Prouincialis postea ad quatuor annos, suæ sectæ præses uicesimus tertius effectus, pro regno papistico in Wicleui posteros ad bellum diuturnum se accinxit. Perge domine papa (inquit in libro de sacramentis, Capite decimo septimo.) perge quo cupis, & ego tecum ubicunque uolueris, nec deseram, In autoritate dominorum meorum incedam, & in armis eorum pugnabo, Deinceps fit regi Henrico quinto, prælatis procurantibus, a confessionum secretis, & ad uniuersalem Constantiæ synodum, anno dñi, Millesimo quadringētesimo decimo quinto contra Hussitas denuo nuncius, Postremo solennis mittebatur ad Vladislaum Poloniæ regem, & ad Prussiæ magistrum generalem Michaelem, anno domini Millesimo quadringentesimo decimo nono pro cōponenda inter eos pace, regius ambassiator. Ne mutua eorum bella prelatis officerēt, in mãsuefactione seu potius domatione Bohemorum, eorum tunc hostium, In qua legatione, Vitoldum Lithuanorum ducem, prædicti regis fratrem, ac maximum orbis tyrannum, ut sæculo tam turbulento clericis astaret, ad papisticam fidem cum tota gente conuertit. Et quo hęc rata magis essent, cum Papa ac Cæsare egit, ut coronaretur in regem, quod inde mox fiebat, Plantauitq; ōniũ primus, ea in regione suã sectã, ut illico papisticis cōcionib⁹ hęc ōnia cōfirmarēt, Oblatos episcopat⁹ admittere noluit, ut eo colore forti⁹ deciperet. Ex illis reuera quatuor Angelis in Apocalypsi iste un⁹ mihi uidet̃, qui

in quatuor

in quatuor mundi angulis, ueritatis Euangelicæ perturbant flatum seu cursum impediunt, Scripsit hic robustissimus Antichristi Achilles, contra Wicleuistas, ut uocant, in Christum (non in papam) credentes,

Doctrinale antiquitatũ ecclesiæ, li. iiij. *Martino beatißimo papæ quinto,*
De ecclesiæ sacramentis, li. 1. *Doctrinis uarijs & peregrinis,*
De sacramentalibus, li. 1. *Doctrinam saluatoris nostri Dei,*
Lecturam Sententiarum, li. iiij. *In manibus suis abscondit lucem,*
Quæstiones ordinarias, li. 1. *Proposita quæstio rem difficilem,*
Determinationes, li. 1. *Sicut intemerata mater eccle.*
Lecturam in Genesim, li. 1.
Super Exodum. li. 1.
Super Leuiticum, li. 1.
In sapientiam Salomonis, li. 1.
In Paulum ad Romanos, li. 1. *Accepimus Gratiam, Ad Romani*
Super acta Apostolorum, li. 1.
In primam Petri canonicam, li. 1. *Ascendit Petrus in superiora,*
Sermones coram rege, li. 1. *In terra pax hominibus bonæ,*
Sermones ad clerum Oxon. li. 1. *Cum gratias egißet, distribuit,*
Responsa in concilio Pisano, li. 1. *Tempus & responsionem cor sap.*
Ad clerum in eodem concilio, li. 1. *Dedi te in lucem gentium, ut,*
Coram Sigismundo Cæsare, li. 1. *Domine si in tempore hoc resti.*
Fasciculum zizaniorũ Wicleui, li. 1. *Inimicus homo hoc fecit, Math.*
De religione perfectorũ, li. 1. *Sæpe expugnauerunt me a iu.*
De ueritate Euangelica, li. 1.
De corpore Christi, li. 1.
De diuinatione ad principes, li. 1.
De præsciẽtia et prædestinatiõe, li. 1.
Dialogum de fide, li. vij. *In omnibus curiosus extitisti,*
Defensorium pacis, li. ij. *Omni quippe regno desyder.*
De indulgentijs, li. 1.

De pau

De Paupertate Christi,	li.i.	
In Metaphysicam Aristo,	li.xij.	Reuerendi patres, sicut cætera,
In Ethica eiusdem,	li.x.	Aristotelis Ethica na randa,
In Physica quoque,	li.viij.	Cũ omnis scientia causas,
De cœlo & mundo,	li.iiij.	Natura & cæt, Hic liber de,
De generatione & corrup,	li.ij.	Liber incipit de generati,
In Metheorora,	li.iiij.	De primis & cæt. Liber iste,
Cõmentarios de anima,	li.iij.	Bonorũ honorab. & cæt. Circa,
De anima quæstiones,	li.i.	Circa literã philosophi quæritur,
Introductiones naturaliũ,	li.I.	Natura est duplex, naturans, &,
Quæstiones naturaliũ,	li.I.	Vtrũ diffinitio naturæ sit,
De decem prædicamentis,	li.iij.	
De prædicabilibus,	li.i.	In materia uniuersalium, ãte,
Sophismatũ strophas,	li.I.	
Rudimenta Grãmatices	li.I.	
Epistolas.164.ad diuersos,	li.ij.	Venerabili in Christo patri,
Propositiones ad principes,	li.I	Illustrissime princeps, cæteris,
In Remedia irũ cõuersorum,	li.I,	De abstinentia quæ cõtra uentris,
Grauamina fratrũ cõtra Oxon,	li.I.	Supplicãt reuerendissimo in chri.
Sermones in funere regis	li.I.	Rex in æternũ uiue, Nehemiæ,
Ad cõstãtiensé cõcilium,	li.I.	
Sũmulas Logicales,	li.I.	Nomen est uox significatiua,
Collationes cõmẽdatitias,	li.I.	Benedictionem Iubileam domine,

Et alia plura. Henricus Anglorum rex quintus a Bosco Vi- + Boys S vincent. cenarũ prope Parisios, ad Corbolium in ultima ægritudine delatus, in huius Waldeni sinũ spiritus uitales effiauisse narratur, ut in quo uiuens maxime cõfidebat. Permansit igitur sub sexto Henrico eius filio puero, confessionarius regius ad obitum usque. Pro cuius coronatione Parisijs, in Gallias cum alijs missus, decimo sexto officij sui anno incidit in morbum, ac Rothomagi in Neustria inter suos Carmelitas,

secunda die Nouēbris uitæ finem accepit, anno nati Seruatoris, 1430, illic sepultus. Quem inter papisticos sanctos relatum ferunt Volateranus, Tritemius, Gerbrandus, Aegidius faber, & Iulianus Hasart.

PEtrus Payne, Anglus, Ioannis Wicleui in syncera christianæ ueritatis doctrina discipulus, ac profanarum artium Oxonij aliquando magister, ob persecutiones (quæ tunc per Antichristos in Anglia, fiebant) ad Pragam Bohemorum profugit. Apud eos acceptus erat, tanquam purus Euangelij assertor, atque ueritatis incorruptæ magister, ut in descriptione Europę autor est Aeneas Syluius. Illumque, inter primos eorum ad Basiliense concilium legatos, anno domini, M. cccc. xxxvi. deputabant. Vbi de rebus fidei per quinquaginta dies cum illis est disputatum, ipso per Elenchos, quum scripturas abijcerent, cum sophistis agente. Edidit uero ad prædictum concilium,

De ciuili clericorum dominio, li. 1.
Cōtra cæremoniarū superstitiones, li. 1.
Super utraque sacramēti specie, li. 1.

Et alia adhuc plura. Vtrumque Ioannem, Wicleuum & Hussium, a doctrina laudabat, nihil ueritus in publica synodo doctores uocare Euangelicos. Pragam uero cum suis redijt, anno a Christi natiuitate, 1438. Aduersus hunc scripsit Ioānes de Turre cremata Cardinalis Hispanicus librum, de efficatia lustralis aquæ.

IOannes Lowe, Anglus, ex Wigorniensi patria, Augustinianorum fratrum in doctrina & moribus alūnus, & Wichiensi eorum cœnobio primum emergebat. Vir ætate sua ab omni parte doctus, Oxonij do

ctoratum

ctoratum theologicum suscepit, atque uniuersalem in Anglia sui ordinis pręposituram. In ea functione Nordouicum uisitans, Guilhelmo episcopo Caiphæ loco illic in palatio sedente, anno domini. Millesimo quadringẽtesimo uigesimo octauo cum antedicto Waldeno & alijs, xvi. Antichristi satrapis, quã impie cõsensit in damnationem ac mortem Guilhelmi Whyte hominis innocẽtissimi. Constitutus tumdemum sub Henrico Anglorum rege sexto, Asaphensis primum, ac tandem Roffensis episcopus, inter cætera ingenij sui monumenta cõgessit,

Sermones coram rege, li. 1.
Conciones per annum, li. 1.
Lecturas academicas, li. 1.
Collectiones temporum, li. 1.
Theologicas disceptaciones, li. 1.

Nonnullaque alia, quæ sparsim inter suos habebantur. Bibliothecas suę prouincię, Lõdini pręcipuę, pręclaris uoluminib[9] ornauit. Episcopus uero claruit anno uirginei partus, 1436. sub rege Henrico sexto, Roffę demũ (ut fertur) humo recõditus.

IOãnes Brome, Anglus, in Sudouolcia prope Iarnemutham, Gorlestonę, Augustinianorũ fratrũ prior, ac diuinę paginę lector (illas administrationes ita uocare solebant) dies atque noctes in diuersis literarum studijs occupabat. Et quo appetitum ea in re cõmodius atque abundãtius expleret, Bibliothecã ingentem amœniore sui cœnobij loco erexit, rarissimis illã suffarciẽs libris. Equidẽ ego quosdã huic nostro sęculo necessarios tractat[9] illic uidi, q̃s alibi extare in toto regno uix crederẽ. Cudebat iste bonarum literarũ amator, & (ut apparet) uir in doctrina nõ impius,

Sermones uulgares, li. 1.
Indices Chronicorum, li. 1. *Accommodare, Ne Iudæi accõmodar.*

Atque alia quædam. Per totam fere Bibliothecam directoria, seu tabulas aliorum scriptis quam laboriose addidit, Gorlestonę mortem obijt, homo eruditus ac pius, anno salutis humanæ, 1449. inter suos sepultus sub Henrico sexto.

IAcobus Stuart, illius nominis Scotorum rex primus, Ioannis Stuarti (qui Robertus tertius, quam superstitiose a prælatis permutato nomine, dicebatur) filius iunior, dum, xij. annos natus, in Gallias pro lingua ac moribus discendis a patre mitteretur, ab Anglica classe captus, ad regē Henricū, iiij. perducebatur anno domini. M, cccc. vi. Sub quo per diuersos pædagogos instructus, humaniores artes Grāmaticā, oratoriā, ac poeticen pro tempore satis nouit. Musicam exacte tenebat, ac quicquid illi arti est affine. In uernaculo sermone, ornata faciebat carmina, latine uero iuxta illam ætatem incondita & confusa, grauibus tamen referta sententijs. Atq; inter cætera, dum esset in Anglia captiuus, Anglice composuit.

De regina sua futura, li. 1.
Cantilenas Scoticas, li. 1.
Rhithmos Latinos, li. 1.

Plurimi eius in Scotia codices, adhuc inter primos habentur. In suam patriam post, xvij. annos dimissus, ducta prius Ioanna Clarentię ducis priuigna, Scotici regni administrationem, xiij. annis tenuit. Occisusque demum a suis. anno Christi, 1436, die, xx. Februarij, in Parthi suburbio ad Carthusianos sepulturam accepit regiam.

IOannes Tylney, Orientalium partium, Nordouicēsis scilicet comitatus Anglus, & Iarnemuthensium Carmelitarum cœnobiarcha celeberrimus, nō paruam eruditionem (ut fertur) cum morum specta

bilitate

bilitate inter eos coniunxit. Et dum Cantabrigię, in publico gymnaſio theologicę facultatis magiſtrum ageret, exquiſitis lectionibus, ac nouo quodam concionandi genere per ſcripturas, emicuiſſe perhibetur, illęſa ſemper manēte ueritate tūc mundo oblata. Qualis autem fuerit eius doctrina, aut quātus ingenij ualor, ex editis operibus æſtimare licebit. Exarauit nanque ad poſterorum lectionem,

Poſtillam in Apocalypſim, li.1. *Septem eccleſijs in Aſia ſpecialiter,*
Compendium Sententiarum, li.1. *Vtrum ſecundum naturam diuinam,*
Sermones, xliiij. li.1.
Lecturas ſcholaſticas, li.1.

Atque alia plura. In commentario ſuper Apocalypſim, Gratiam uocat, gratuitam in Chriſto peccatorum remiſſionem, & Pacem, ad Deum patrem in eius morte reconciliationem. Magiſque pie in multis ſentit, quam ſectariorum quiſquam ante ſuam ætatem. Claruit anno Seruatoris noſtri, 1430, ſub Henrico ſexto.

IOannes Thorpe, Anglus, ex Nordouicenſi Carmelitagio ſophiſta ſubtiliſſimus, poſt inſipida Peregrinarum artium ſtudia, Cantabrigiæ in ſacræ facultatis (ut uocant) magiſtrorum albū aſſumebatur. Dialecticis chimęris, a ſuo Ariſtotele infœliciter comparatis, nonnullis intulit bella, ex quib⁹ ingenioſi doctoris cognomento deinceps donabatur. Hęc experimentis non leuibus probabat Guilhelmus Whyte uir pius ac probus, in cuius damnationem & mortem, ob chriſtianę ueritatis cōſtātiſſimas aſſertiones, infœlix iſte aduerſari⁹ cū alijs conſentiebat. Ex fanatico ſenſu depromebat hic multa, quorum hæc pauca cōmemorat Arnoldus Boſtius in quodam ſcriptorum Catalogo,

Chimæra a monster three hea[ds] a lyon, a[...] a dragon

Conſequentiarum canones, li.1.

Sophismatum labyrinthos, li.1.
Lecturam in Apocalypsim, li,1.
Et consimilia. Ex quinque cælibibus illis Eunuchis hic unus erat, quos Waldenus (qui sacerdotum coniugia in prædicto Guilhelmo damnauerat) in castos custodes atque cõmonitores inclusæ sorori Emmæ, Milonis Stapylton equitis aurati filię, assignauit. Nordouici obijt anno Christi, 1440. Vndecimo die Augusti sub Henrico sexto,

Gilbertus Medicus, Anglus, in arte physica peritissim⁹, pro ea facultate obtinẽda, nõ suę regionis solũ, sed & exterarũ quoq; terrarũ remotiores quęrebat academias. Erat certe philosophus atq; mathematicus ętate sua nõ uulgaris. Narratque de ipso Symphorianus Champerius, in tractatu quinto de medicæ artis scriptoribus, quod fuerit in curandis humanis corporibus, approbatissimæ experientię, in agendorum consilijs prudens, ac dubiorum clarissimus interpres. Vnde ex erudito eius ingenio, hæc prouenie bant opera,

Thesaurus pauperum, li.1.
De particularibus moribis, li.1.

Alia non inueni apud chirurgicorum ac medicorum notarios. Doctorem desyderatissimum hunc uocat antedictus Chãperius, in Nomenclatura eorum quos in publicis scholis allegare solent. Istum hic pono, nesciens quo tempore claruerit,

Joãnnes Gadesden, Anglus, doctor in medicinis, ex conquisitis per diuersa terrarum spatia, rerum abditarum scientijs, ętate sua uix parem habuit. Omnium erat liberalium artium peritus, philosophię maxime. Empiricus enim in ante nominato tractatu a Symphoriano Chãperio cognominatur, & id illud importat q̃d expertus in arte

+ a phisition fr practice/

In arte medicus. Nihil iste in scriptis suis protulit, quod non fuerat uel ex autoribus probatis autenticum, uel longiori experientia probatum. Et septimo anno solennis suæ lecturæ, ex pingui (ut aiunt) minerua, distillauit illud opus, quod uocabat,

Rosam Anglicam, li.1.
Practicas medicinæ, li.1.

De alijs eius lucubrationibus nō reperi quicquā apud pæonicarū rerū cōsarcinatores: Istū inter eos enumerat scriptores, qui nonū Almansoris sunt commentati, quos & practicos uocat, Remaclus fusch Lymburgensis. Hunc adiunxi quoque ut medicum concomiteiur medicus.

Ricardus Anglicus (aliud illi inditum cognomentum non legi) inter illustriores medicæ artis pędotriues, a Symphoriano Champerio in præfato tractatu connumeratur quoque. Vir erat eius atque aliorum adhuc testimonio, in difficilioribus morbis curandis clarissimus, in multarumq; rerū per diuersas mundi regiones experimentis, probe admodum eruditus. Opera nanque ab ipso ædita (si dubitet quisquam) hæc satis abunde demonstrant. Conflabat autem ad singularem posterorum commoditatem, opuscula quæ sequuntur.

De phlebotomia, li.1.
De Anatomia, li.1.
De urinis. li.1.
De febribus, li.1.
De signis prognosticis. li.1.
Speculum Alchimiæ, li.1.

Atq; alia non pauca, ut Anglorum Bibliothecæ nonnullis in locis ostendunt. Eo ordine quo istū inueni ab alijs, Chāperio

ſaltē, inter ſuæ artis profeſſores collocatum, hic interpono, ignorans interim, quo tempore floruerit.

+ In his younger years

Vilhelmus Medicus, Anglus natione, inter ſophiſtas magis ętate iuniore quam inter ſolidos philoſophię magiſtros educatus, circa uoces potius quam circa res ipſas, tametſi ſuæ facultati plus neceſſarias au.cultabat. Veruntamen Chryſippū & Galenum, immo ipſum Hippocratem tumdemum imitatus, omnem medendi artem in cognitione cauſſarū, ſignorū noticia, rerū qualitatibus, corporū diuerſis habitudinibus atque gradibus eſſe ſitā iudicabat. Interī tamē plus ęquo curioſus, ſcriptis produxit,

De urina non uiſa. li. 1.

Et alia quædam, ad Magiam uetitam potius (ut eruditi quidam opinantur) quā ad rectam eruditionem ſpectantia. Sed quo tempore claruerit, ſcriptores omnes (quos uiderim) penitus tacent. Prædictis igitur eum addere, cōuenientiſſimū duxi.

Icolaus Cantilepus, Britānus Anglic⁹, (quē Gualſlum nunc uocant) natalium claritudine, antiquo ſcilicet ac nobili Demetiæ comitum genere conſpicuus, in Briſtollenſi cœnobio Carmelitanorum fratrum ſe dedidit inſtitutis. Nam in quodam ſatis magno Chronicorum uolumine, Bibliothecæ eorum Cantabrigienſis, hoc de illo ſcriptum reperi. Chriſtophorus Cantilow filius Milonis, filij Grumbaldi comitis Demetiæ, genuit Ludouicum, qui Ioannem, qui Guilhelmum, qui Nicolaū Carmeli ordinis doctorem theologum, & æt. Quia in eodem ſolēni gymnaſio poſt longa literarum ſtudia, pileatorum magiſtrorum aſcriptus erat numero. Contexuit iſte ad futurorum lectionem,

Super

Super primum Sententiarum	*li.1.*	*Omnia in sapiētia fecisti domine,*
Encomion sui ordinis,	*li.1.*	*Fratres Carmelitæ honesta cōuer.*
Annalium Epitomen,	*li.1.*	*Anno āte Christi incarnationem,*
Additiones chronicorum,	*li.1.*	*Papa Inocentius tertius confir.*
Collationes uarias,	*li.1.*	*Ecce nunc tēpus acceptabile,*
Historiolam Cantabrigiæ,	*li.1.*	

Et alia plura. De Cantileporum stirpe etiam fuit Thomas ille Herefordensis episcopus, quem inter papisticos retulit sanctos Ioannes.xxij.Romanorum pontifex. Nicolaus uero ordinis sui præposituram diuersis temporibus gessit, Cantabrigiæ, Bristollæ, Glocestriæ, ac Northamptonæ, ubi tandē extremum obijt diem.xxviii.die Septembris, anno a Christo nato,1441, sub Henrico sexto.

Henricus Wichyngham, Anglus, uir (ut ea dabant tempora) scholastice doctus, a Nordouicēsi Carmeligenarum domo Oxonium profect⁹, theologici fastus apicē paulatim attingebat. Post cursoria scripturarum studia, inter doctores antiquos, præcipuum habebat Hieronymum. Vnde celebris erat, non modo subtilium quæstionum disceptator, sed & e suggesto sermonū quoque declamator. Et summa cum laude plurimas, nunc ad clerum nunc ad uulgum conciones plerumque faciebat, licet non absque imposturis & fabulis. Nonnulla tumdemum ingenij sui monumenta literis cōmēdauit, ut posteris essent usui. Videlicet hæc.

In Esaiam lectiones.viii.	*li.1.*	*Quoniam ut ait Hieronymus super,*
In Apocalypsim lectio.xxx.	*li.1.*	*Apertum est templū Dei in cœlo.*
Sermones hiemales,	*li.1.*	*Domine salua nos, perimus,*
Sermones æstiuales,	*li.1.*	*Estote factores uerbi, & nō au.*
Sermones de sanctis,	*li.1.*	*Gloria libani data est ei, decor,*

De quadruplici aduentu, li.1. *Saluatorem expectamus dominum,*
De cōceptione Mariæ, li.1. *An beata uirgo fuerit in origi,*
Cętera eius scripta nos latent. Ex eius sermonibus uidi plusquam .118. tam in synodis & capitulis (ut uocant) quam alibi publicatis. Decessit demū Nordouici, secundo idus Martij, āno a redemptiōis nostrę initio, 1447. sub rege Hērico sexto.

PHilippus Noris, natione Hibernus, sed studio & cohabitatione Anglus, magister Oxoniensis, post philosophiā ac rhetoricē, in utroq; iure atq; theologia euasit doctissimus. Non poterat hic ferre impudentē arrogantiam, quam indies succrescere uidebat in mēdicantiū fratrū sectis. Sed in lecturis quotidianis & concionibus publicis, per scripturas Antichristos eos uocabat, lupos, latrones, fures, traditores, porcos uoraces, hæreticos, Mahumeti discipulos, pessimos nebulones, atque diabolo ipso peiores. Hi Gabaonitæ (inquit) sunt, qui Iosue callidis hucusq; circumuenerunt mendacijs. Ab Antiocho suo missi, loquūtur in dolo pacifica uerba. Et potius essent a fideliū cœtubus profligandi, quā uel Arriani uel Pelagiani, aut hęreticorū quiuis alij. Addiditq; ex Ricardo Armachano, damnabile esse christianis, quū nō indigeāt, mendicare. Hic scriptis dedisse fertur,

Determinationes scholasticas, li.1.
In scripturam commentarios. li.1.
Conciones ad plebem, li.1.
Contra mendicitatem fratrum, li.1.

Et alia. Aduersus istum per quēdam Dominicanum scripsit uniuersa fratrum cohors, ad Eugeniū quartum Romanum pontificem, anno a Christi incarnatione .1446. Post quam accusationem appellauit a papa ad generale concilium, nolēs

stare pontifi-

ſtare pontificis iudicio. Deinceps ab omni gradu ſuſpenſus & excommunicatus erat, uſque ad ingentem pecuniarum ſolutionem. Sunt qui hunc credant per quoſdam epiſcopos ad id incitatum.

Alfridus Chaucer, Anglus, eques auratus, uir tam bonis diſciplinis quam armata militia nobilis, exquiſita quadam Anglici ſermonis eloquentia, ætatem ſuam multo quam antea ornatiorem reddidit. Præter Matheſim quam ingenue callebat, poeta lepidus erat. Ac talis apud ſuos Anglos, quales olim fuere apud Italos, Dantes & Petrarcha. Patrij ſermonis reſtaurator, potius illuſtrator (& merito quidem) habetur adhuc primus. Boetium de conſolatione philoſophiæ trāſtulit ad filiū ſuū Ludouicū Chaucerū, & poemate uario, in lingua materna perappoſitæ ac cōpte tractatus hos fecit, ut partim uidi, partim ab amico quodam fideliter accepi,

learninge demonstr. Mathematic

Trophæum Lombardicum,	li.1.	
De principum ruina,	li.1.	
Emblemata moralia,	li.1.	
Amatoria carmina,	li.1.	
De curia Veneris,	li.1.	*In Maio cum uireſcerent, &*
Chryſeidæ teſtamentum,	trac.1.	*Diuturnis horis donec dolo,*
Chryſeidæ quærimoniam,	trac.1.	*O triſtem & cruentam lethi,*
Laudes bonarum mulierum,	trac.1.	*Mille uicibus accepi muli.*
Cleopatræ uitam,	trac.1.	*Poſt mortem Ptolemei regis,*
Vitam Thyſbes Babylonicæ,	trac.1.	*Babyloniæ quam Semirannis,*
Vitam Didonis Carthaginenſis,	trac.1.	*Tuo ſit nomine Vergili,*
De Hipſyphile & Medæa,	trac.1.	*Siniſtri amoris radix Iaſon,*
Vitam Lucretiæ Romanæ,	trac.1.	*Fingendum mihi eſt Romano,*
De Ariadna Cretenſi,	trac.1.	*Cretenſium rex Minos infer,*

De Phylomela Atheniensi,	trac.1.	formarum fabricator, qui,
De Phyllide Thracensi,	trac.1.	Tam argumento quam autori.
De hypermestra Aegyptia,	trac.1.	In Græcia duo fratres erant,
Somnium Chauceri,	trac.1.	Admirari hercle sat neque,
Volucrum conglobationem,	trac.1.	Tam breuis est uita, ars,
Vrbanitatis florem,	trac.1.	In februario cum luna,
De misericordiæ sepultura,	trac.1.	Quæsitam a multis annis,
Carmen facetum,	trac.1.	In somno semisepultus au.
De Augea & Telepho,	trac.1.	Immitis belligerantium deus,
Choream dominarum,	trac.1.	Dum in Septembri uirgulta,
De Astrolabij ratione,	trac.1.	Fili mi Ludouice, certis,
Quæremoniam, nigri militis,	trac.1.	In Maio dum Flora regina,
Fœminarum Encomion,	trac.1.	Quibus animus est de muli.
Narrationes diuersorum,	trac.1.	In comitatu Lyncolniensi,
De Troilo & Chryseida,	trac.1.	
De Cæyce & Halcyona,	trac.1.	
In obitum Blanchiæ ducissæ,	trac.1.	
Tragœdias graues,	li.1.	
Comœdias leues,	li.1.	
Satyras & Iambos,	li.1.	
Facecias & Iocos,	li.1.	
Elegias & pœmata,	li.1.	

De cęteris nihil accepi. A Guilhelmo Whyte atque alijs tunc uerbi ministris talia hausisse fertur, quod monachorum otia, missantium turbam ingentem, horas nō intellectas, reliquias, ac cęremonias parum probauerit. Ad annum humanę redēptionis, 1450, uixisse perhibetur sub Henrico sexto.

IOannes Treuisa, Anglus, ex Glocestriensi comitatu (ut ferunt) oriundus, sacerdos, nobilium uirorum amicitijs ob summam tunc eruditionē atque eloquentiam, clarus habebatur. Inter alia enim

studiorum

studiorum genera (quibus homines oblectari solent) antiquitatibus perquirendis afficiebatur plurimum. Interim in monachos utcunque mordax erat, eorum & fastum & luxum multifariam taxans. Legimus Christum (inquit) pro uerbi sui ministerio, presbyteros instituisse, sed monachos aut mendicantes fratres fecisse non inuenimus, & cęt. cum similibus sententijs. Transtulit in Anglicum idioma, ad petitionem domini de Barkeley, cui tunc fuerat a sacellis, septem Polychronici libros Ranulphi Cestriensis, cui & octauum addidit,

De memorabilibus eorũ temporũ, li. 1.
De gestis Arthurij regis, li. 1.
Britanniæ descriptionem, li. 1.
Hiberniæ descriptionem, li. 1.

Et carmina diuersa. In prædicto ad Cestriensem auctario, historiã continuat ab ãno exortę pietatis christianę. 1342. quo ille desistebat, ad tempora fere regis Edwardi quarti, annũ scilicet domini. 1460. Sic dabant exemplaria, quæ uidi.

IOannes Harding, ex Septentrionali Anglorũ regione armiger, uir nobilis, & (ut ea dabant tempora) non omnino indoctus, primum sub domino Roberto Vmfreuyle, postea sub Eboracensium duce Edwardo (rege tandem) patrię suæ commodo, fidelissimus seruiebat. Ex chronicis iste collegit frequentes Scoticorum regum ad Anglorum monarchiã submissiones, ut eo ipsos cõmonstraret a regnorum exordio eorum regibus fuisse subiectos. Tulitque ex Scotia literas originales, idipsum sub diuersis regibus testantes (quod nulli uiuenti possibile putabatur) & Anglorum monarchis Henricis, quinto & sexto, atque sic tandem Edwardo quarto in manus dabat. Ex diuersis historiarum scriptoribus, Britannici regni principum gesta coaceruauit, atque in Anglica redigẽs

 metra,

metra, antedicto Edwardo dicauit.

Chronicorum opus, li. ij. *Potior substantia uigoris ac for.*
Scotiæ descriptionem breuem, li. 1. *Vt tuæ maiestati certum expri.*

Breuiter in hoc Chronico ab alijs narrata, ad Henrici quarti tempora usque refert. Deinceps comperta ac uisa per .lxi. annos aliquanto fusius deducit ad Edwardum quartum. Sub quo senex anno a communis salutis origine 1461. claruit.

IOannes Barnyngham, Anglus, ex Gippeswicensi Sudouolcarū comitatus collegio Carmelita, Oxonij primum inde Parisijs in magna Sorbona, post concursiones literarias theologię scholasticæ magisterium cœpit. Fuit proculdubio in arte disceptatoria callidissimus, & in retorquendis aduersariorum telis promptissimus, ut uterque habet in suis de ea secta Catalogis, tam Bostius quā Tritemius. Ipsi adeo suppetebat festiuū eius ingenium ut ad q̄dcūque deflexū, ei abūde inseruiuerit. Hui⁹ uidi Cātabrigię, in quatuor magnis uoluminibus pulcherrime scriptis,

Commentarios Sententiarum, li. iiij. *Quis enim nouit sensum domini?*
Quæstiones ordinarias, li. 1. *Vtrum lex uetus fuerit patribus,*
Quodlibeta quoque, li. 1. *Amore languens sponsus Iesus,*
De enormitate peccati, li. 1. *Notandum, quod peccatū ratione tri.*
Sacras conciones, li. 1.
Lecturas scripturarum, li. 1.

Atque alia multa edidit, quę in alijs per eā familiam habebāt Bibliothecis. Gippeswici demum obijt, xxij. die Ianuarij (ubi cœnobiarchatum tenuerat) anno a salutifero diuæ uirginis partu, 1448. sub rege Henrico sexto.

Finit præsentis operis Scriptorum
Britannię Centuria Quarta
Authore Ioanne Balęo

ACCEDIT ILLVSTRIVM BRItanniæ ſcriptorum Centuria quinta, propter eos qui in præcedētib⁹ exterarū intermiſtim ſūt nationū. Authore Ioanne Balæo.

Vmfridus cognomento bonus, regum Anglicorum Hērici quarti filius, quinti frater, ac ſexti patruus, Penbrochię comes, Glocestriæ dux, cubicularius & adminiſtrator tādem Anglię ſupremus, excoluit tum iuuenis, tum etiam ſenex uirtutem, ut qui maxime, Amauit præter cętera (ut habet in Cigneæ cantionis commentario Ioannes Lelandus) politas literas, quibus etiam impendio inuigilauit. Mecœnas ille quidē doctorum omnium quos illis temporibus uel Anglia, uel Gallia, uel Italia protulit, comparabat inde ingentem ſibi ueterum librorum theſaurum. Teſtes ſunt exemplaria, antiquiſſima præſertim illa numero. cxxix. quæ ad Oxonienſis academiæ pulcherrimam quandam Bibliothecam, liberaliter contulit. Impenſe fauebat Italis, Leonardo Aretino & Petro Cādido, acerrimum in eis cum eloquentia iudicium merito magni faciens, quorum unus Ariſtotelis Ethica, alter Politias Platonicas e Græcis ad eundē tranſtulit. Dū uero ad reipublicę utilitatē, uir ſeuer⁹, ac ciuiliū iuriū perit⁹, noxios acriter plectēdos, pioſq; fouēdos curaret, adeo cōflauit ſibi ſceleſtiſſimorū hoīm, maxime prelatorū odia, ut in ei⁹ occultā cōſpirarēt necē. Compoſuit inter cætera pius atque eruditus princeps,

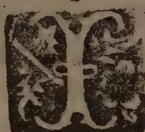
De rebus Aſtronomicis, *li. 1.*

Ad uiros eruditos, *epi. plu.*

Et alia nonnulla. A Guilhelmo Polo Sudouolcarum duce tandem ac ſuis complicibus, a Gallorum rege Carolo atque

Anglorū

Anglorum pontificibus precio conductis, in Buriensi concilio ad id parato, per noctem subito comprehensus, culcitra plumea suffocatur, anno incarnati uerbi, M.cccc.xlvij. & die xxiiij. Februarij, corpore ad fanū Albani delato. Boni (inquit Polydorus) ex hoc sibi timentes, sua sponte ex aula se remouerunt. Ab eoq; tempore sensim decreuit Anglorum fœlicitas; Deus tanti sceleris ultor erat. Nam pessima interijt pessimus polus morte, omnesq; ab eius die genus concidit.

Oannes Frumentarius, Anglus, sub Benedicti instituto monachus, & ad fanum diui Albani. xx. passuum millibus a Londino abbas, ex probe instituta iuuentute, doctrinis & linguis excellebat uarijs. Non enim nos latet, in quanta existimatione ubique tunc fuerit, ob incredibilem ingenij acrimoniam, & acerrimum in rebus serijs ac grauibus iudicium. Prudentia tanta pollebat, ut a uiris primarijs, præsertim ab ipso Vmfrido Anglici regni protectore, in summo honore haberetur, atque interdū adesset a concilijs. Mira certe beneuolētia illustrissimus ille princeps, uiros per eam ætatem eruditione præstantes prosequebatur, ut est ante notatum. Multa & præclara Frumentarius scripsit de rebus diuersis, potissime,

Ad præfatum Glocestriæ ducē, li. plu.

Commentarios scripturarum. li. plu.

Horum atque aliorum eius operum titulos, ad præsens non poteram obtinere, quod tamen non diffido futurum. Claruit anno a salutifero diuæ uirginis partu, M.cccc.xl. sub Henrico sexto Anglorū rege, in suo tādem sepultus monasterio.

Etrus de Sancta fide, Anglus, Nordouicēsis ædis ad Carmelitas olim primicerius, plures sui temporis ac nationis theologistas, exercitatiōe speculatiua superasse scribitur. Is Cātabrigię primum, + archeis [?] secretario

postea

postea Parisiorum Lutetiæ, magistralibus spectaculo publico donatus insignijs, magnam eruditionis suæ, legendo & disputando obtinuit famam. Nam post Henrici regis quinti a Gallis uictorias, Anglorum monachi mendicantes, pręcipue Carmelitæ, Parisios frequentabant. Ex quibus nouem post actus Sorbonicos, Cantabrigienses quinque, & Oxonienses quatuor, in paruo temporis spatio doctores sunt illic effecti. Petrus uero eorum unus domi postea protulit.

In primam Petri canonicam,	*li.1.*	*Cū solicitudo pastoralis, secūdū Gre.*
In secundam Petri, lectio.38.	*li.1.*	*Quia pastor gregis debet desolatis,*
Breuiarium Sententiarum,	*li.1.*	*Reuerendi mei, articulus resumpt.*
Præconia Petri Lombardi,	*li.1.*	*Assumpsit Iesus Petrum in montem,*
Alphabetum Theologiæ,	*li.1.*	*Ab alio dicitur aliquid esse dupliciter*
Determinationes uarias,	*li.1.*	*Vtrum Dei uerbum, ut clamat Euan.*
Placita theologica,	*li.1.*	*Sponsabo te mihi in fide, summo,*
Pro sua inceptione,	*li.1.*	*Petrus in superiora domus ascen.*
Conciones ad Clerum,	*li.1.*	*Relictis omnibus, sequuti sunt,*
Sermones capitulares,	*li.1.*	*Ioannes uenit in testimonium,*

Argutæ admodum hæc atque alia scripsit. Sed hoc in suum iam uertitur malum, quod ex illis fuerit, qui consenserint in mortem Guilhelmi Whyte. Nordouici tandem, viij. die Nouembris moritur, anno ueræ pietatis, 1452. inter suos sepultus, sub rege Henrico sexto.

ROgerus Onley, Anglus, ex Occidentali (ut fertur) regni patria, liberalium artium magister, ex Wicleuicorum librorum lectione in medijs mūdi tenebris, multa recte sapiebat. Istū ob doctrinæ integritatem, a concionibus atque a sacellis habebat Aleonora Cobham fidelissima cōiunx Vmfridi ducis Glocestrię sūmi tūc Anglici regni gubernatoris. Ex quibus

incantationum ac phitonicorum experimentorum aduersus eorum ecclesiam, atque ita regem ipsum, illam impijssime adiudicabant Antichristi, ut autor est cũ Fabiano Ioannes hardyng. Ciãculũq; in Buriẽsi parliamẽto interemerũt ãno dñi. M.cccc.xlvij. pijssimũ atque nobilissimũ ducẽ. Cuius flagitij uindictam adhuc in posteris sentit, Polorũ conspicabilissima alioqui ꝓgenies. Cudebat Roger⁹ pro ampliãda re christiana,

Contra superstitiones uulgi, li. 1.

An aliud quicquã emiserit, nescio. Plęraque aduersus papistarũ hypocrisim atque idololatriã cũ sua Mecœnate moliebaẽ, sed illico cũ quibusdã socijs strangulat⁹, ac in quatuor partes cõcisus, perijt anno a Christo incarnato .1442. pijssima muliere in Monam insulam perpetuo relegata, sub Henrico sexto.

IOannes Capgraue, Anglus, in Cantię comitatu oriundus, Cantuarię pro uitę suę methodo, Eremitarum diui Augustini institutũ elegit. Apud hos succedentibus annis ita literis profecit, ut post adeptum Oxonij doctoratum, prouincialis suæ familiæ rector efficeretur. Philosophus ac theologus ętate sua precipuus erat, ingenio atque eloquio clarus. Scripturas diuinas unice amabat, sophistarum somnijs parum aut nihil tribuens, quum sciret ex illis non alia generari, quam rabiosas lites & inutilium rerum quæstiones. In pręlatorum superbiam ac tyrannidem pluries declamare solebat. Vt quod nimium dilatarint fimbrias, laudem affectantes apud imperitã multitudinem. Et quod nõ pastores sed mercenarij, lupis exposuerint oues, lac & lanam quærentes, non animas. Hos patriæ prędones appellauit, ut quibus ueritas fuerit oneri, ius contemptui, crudelitas delectationi. Illũ igiẽ prę alijs elegit pijssim⁹ sui temporis princeps Vmfridus Glocestrię dux prędictus, Henrici

regis

regis quinti frater, ut ei adesset a conscientię secretis. In cuius fauorem quammulta reliquit, & eadem magna suæ doctrinæ uolumina. Et inprimis,

Commentarios in Genesim,	*li.1.*	*Arduum nanque & supra uires,*
Super Exodum,	*li.1.*	*Quia historiam quam hic prosequi.*
Super Leuiticum,	*li.1.*	*Occultissimorum mysteriorum,*
Super Numeros,	*li.1.*	*Ex Nicolao de Lyra Super,*
Super Deuteronomion,	*li.1.*	*In hoc ultimo libro Mosi,*
In historiam Iosue,	*li.1.*	
In uolumina Regum,	*li.iiij.*	*Quod in regnorum libros,*
In psalterium,	*li.1.*	
In Esaiam prophetam,	*li.1.*	
In Danielem,	*li.1.*	
Super Euangelia,	*li.iiij.*	
Super epistolas Pauli,	*li.xiiij.*	*Domino suo honorabili Vmfrido,*
In acta Apostolorum,	*li.1.*	
In Apocalypsim Ioannis,	*li.1.*	
Super Sententias,	*li.iiij.*	
Determinationes theologiæ,	*li.1.*	
Catalogum sanctorum Angliæ,	*li.1.*	*Sancti patres qui priscis fuere,*
Orationes ad clerum,	*li.1.*	
Sermones per annum,	*li.1.*	
Ad positiones erroneas,	*li.1.*	
Lecturas scholasticas,	*li.1.*	
Epistolas ad diuersos,	*li.1.*	

Atque alia plura. Nam maiorem Bibliorum partem commentasse perhibetur. Quod superstitiones interdum fouerit, temporis infœlicitati tribuendum esse censeo. Lynne tandem uita decessit, xij, die Augusti, sub anno Christi domini nostri. 1464. in choro sui cœnobij sepultus, Edwardo quarto super Anglos regnante.

IOannes Hamboys, Anglus, ab adolescentia liberalibus scientijs educatus, arti Musices (ut in qua semper maiorem habuerit delectationem) in fine firmius hærebat. Vocum enim consonantias, proportionum inductiones, & quicquid est quod ad hanc speculationē attinet, perfectissime uir officiosus ac diligens nouit. Suppetebat ei non mediocriter, cum eloquio mellito, ingenium facundum & amœnum. Post frequentata igitur suæ terræ gymnasia, ob egregie nauatam operam, in ea facultate fit doctor, sui temporis plane celeberrimus. Vnde tumdemum latine edidit, quo posteris haberetur beneficus,

Summam artis musices, li. 1. *Quemadmodum inter triticum &c.*
Cantica diuersi generis, li. 1.

Cæterarum eius lucubrationum non uidi quicquam, cum tamen plura edidisse feratur. Sūma eius, liber satis elegans pro tēpore erat, & eius artis amatoribus quāutilis. Claruisse putatē anno a Chri Iesu natali. 1470. sub rege Edwardo quarto.

IOannes Lydgate, Anglus, de famatissimo illo Buryensi uel ad fanum diui Eadmundi in Sudouolciæ comitatu monasterio, Benedictinæ professionis monachus, post frequentatas Anglorum scholas, Parisiorum Lutetiam, pro addiscenda lingua Gallica petijt. Vnde propositi sui non segniter compos effectus, atque in patriam ita denuo reuersus, multos habuit discipulos, quibus lectionibus ac scriptis profecit plurimum. Vir eruditus & eloquēs erat, alterq; Anglici idiomatis, post Chaucerum illustrator. Rhetorem certe, philosophum, mathematicum, ac theologū eum extitisse, scripta eius luculenter ostendunt, atque in Anglia poetarum sui temporis primipilum. Multa iste transtulit a Gallico sermone in patriam linguam, multaq; dictauit ac scripsit, Vt sunt,

De genea-

De Genealogia Deorum, li.xv.
De illustrium uirorum casu, li.ix.
De captione Troiæ, li.vi.
De chorea Machabræi, li.i.
Parliamentum uolucrum, li.i.
Dialogus auis & rustici, li.i.
Vita Eadmundi regis, li.i.
Vita Ethelstani regis, li.i.
Acta Guidonis Warwicensis, li.i.
De Arthurij rotunda tabula, li.i.
Aeglogæ seu Bucolica, li.i.
Poemata & Odæ, li.i.
Satyræ & Sales, li.i.
Præceptiones linguæ Gallicæ, li.i.

Gentes lapide duriores, et,

Pro ualidiore huius rei firmi.

Comœdiæ & Tragœdiæ, atque alia non iniucunda, Anglicis metris hæc omnia fere lucubrabat. Carmina quoque latina composuit, & in soluta oratione nonnulla. Claruit ab incarnato Dei uerbo, 1470. sub rege Edwardo quarto, Buriæ tandem sepultus.

DAuid Boys, ex Anglicis Britannis seu Cābrijs (q̄s Guallos nunc dicimus) originem habens, in Glocestriensi cœnobio, Carmeli sui propositum ad uitæ durationem acceptabat, ingenuarum artium non ignarus. Præter Oxonium & Cantabrigiam, pleraque uisitabat Christianarum regionum gymnasia, non paruæ eruditionis suæ incremēto. Erat profecto uir pius ac doctus, urbani atque Romani sermonis, ultra quam ea dabat ætas, abundans. Solitaria mansione oblectabatur plurimum, omnino abhorrens a cæcitate ac tyrannide, quas in sui tēporis clero regnare cernebat, ducissę Aleonorę (ut apparet) familiaris, atque ita suis

inuisus. Composuit rarissimorum dogmatum opera, & plura & magna, quibus eruditissimum se ostendit. Sed hæc pauca ex multis uidisse conceditur,

De uarijs gentium ritibus, li. 1. Homo ex dono conditionis,
De duplici hom immortalitate, li. 1.
Aduersus Agarenorum insanias, li. 1.
De uera innocentia, li. 1.
De doctrina spiritus, li. 1.
Conciones christianas, li. 1.

Et alia hincinde dispersa. Collegit iste adhuc iuuenis, ingentia scripta Ioannis Barnyngham in magnis uoluminibus, ac Bibliothecæ Cantabrigiensi imposuit. Glocestriæ claruit prior, anno a Christo redemptore nato. 1 4 5 0. sub rege Henrico sexto.

Icolaus Kenton, Anglus, decem a Gippeswico passuum millib⁹, ad pagũ sui cognominis natus, maturiori ætate pro literis aucupandis, in Gippeswicensi cœnobio Carmelitã induit. Pro solidioribus disciplinis Cãtabrigiã postea missus, eam in studijs nauauit operã, ut non solũ esset supremæ facultatis paulatim magister, sed & per totã Angliã ad. xij. annos, uniuersalis sui sodalitij pręses uicesimus quintus. Rhetor, poeta, philosoph⁹, ac theolog⁹ erat pro illa tẽpestate disertissim⁹, & cõtra sui tẽporis naturã, ex tẽpore orare cõsuetus. Hic in epistolis ad generalẽ Faciũ, plura malitiose detonabat, in nouã sui ordinis reformationẽ, quã audiuerat tũc Mantuę fieri per quẽdã Gallũ Thomã Rhedonẽsẽ. Qui Romæ sub Eugenio quarto põtificę, ãno Christi. M. cccc. xxxvi. in foro publico exurebat, q̃d in cõcionib⁹ per Italiã dixerit, abhoĩationes Romę fieri, ecclesiãq; magna egere reformatiõe(quę Hieronym⁹ Sauonarola Dominicanus uir quoq; pius postea repetebat) & q̃d

prælati

prælati deberent, deposito fastu, Christi atque Apostolorum exemplo modestius uiuere. De hoc sanctissimo uiro mentionem faciunt Antoninus par. 3. ti. 22. ca. 10. & Baptista Mantuanus, ca. ultimo, De uita beata. Exarabat Nicolaus succisiuis temporibus, stylo satis aperto,

Propositiones ad clerum,	*li. 1.*	*Obsecro uos fratres amantissimi,*
Positiones Theologiæ,	*li. 1.*	*Vtrum imago summi regis,*
Orationes. xij. ad fratres,	*li. 1.*	*Deuotissimi patres fratresque,*
Ad episcopū Exoniensem,	*li. 1.*	*Audite cœli quæ loquar,*
In orationem dominicam,	*li. 1.*	*Prehonorandi domini, sacra,*
In Euangelia. xlviij. sermones,	*li. 1.*	*Veniens euangelizauit pau.*
In Cantica lect. xiiij.	*li. 1.*	*Osculetur me osculo oris,*
Ad clerum Cantabrigiensem,	*li. 1.*	*Ambuletis digne Deo, ad Thes.*
Benedictiones procedentium,	*li. 1.*	*Dabo filium, cui benedicturus,*
Commendationes eorūdem,	*li. 1.*	*Laus eius in ecclesia sanctorum,*
Epistolas. 212. ad diuersos,	*li. 1.*	*Reuerendissimo in Christo patri,*
Ordinationes festiuitatum.	*li. 1.*	*Quoniam ad Dei nostri cultum,*
Historiam Elisæi prophetæ,	*li. 1.*	*Terræ solcos dum rimans aperit,*
Pro Mariæ commemoratione,	*li. 1.*	*Inuiolabis antiquitatis autorit.*
Vitam diui Cyrilli Græci,	*li. 1.*	*Gesta sanctorum patrum, quorum,*
Præcamina diuorum,	*li. 1.*	*O mi sancte pater, Alberte,*
Ad Cardinalem Eboracensem,	*li. 1.*	
Ad Dauidem Chirbury,	*li. 1.*	
Ad Nordouolciæ ducem,	*li. 1.*	
Ad quēdam errantem,	*li. 1.*	
Pro suscipiendo pœnitente,	*li. 1.*	
Contra quendam obstinatum,	*li. 1.*	
Ad generale cōtra reformationē,	*li. 1.*	
Cōtra prædecessoris blasphemias,	*li. 1.*	
Pro dimittendo officio,	*li. 1.*	

Atq; alios edidit nōnullos tractat⁹. Statim uel saltē nō multo

post conflagra

conflagrationem antedicti Thomæ, conquerebatur professionis suæ in Anglia labefactari statum a mille & quingentis otiosis fratribus ad eorum medietatem, quod signum erat punitæ eorum hypocriseos. Londini tãdem obijt. iiij. die Septẽbris, ãno christianæ pietatis. 1468. sub rege Edwardo quarto.

Vilhelmus Elphinston, Scotus natione, Aberdonensis episcopus, Iacobo tertio regnante, totius regni cancellarius, atque a secretiori regis sigillo deputabatur. Magno bonarum literarum incremẽto, studiosorum gymnasiũ Aberdonæ instituit, regaleq; construxit collegium, ut synceriores illic disciplinæ iuuenibus proponerentur. Quum iste omnem ferme regionem diligenti indagine perlustrasset, quicquid monumentorum ueterũ in rebus Scoticis reperire poterat, id totum scriptis pro condenda historia demandauit, ut omnia (uelut ignem ex silice) in hominum memoriam reuocaret. Ex collectis igitur hincinde, congessit tandem.

Antiquitates Scotorum. li. 1.
Conciliorum statuta. li. 1.

De cæteris nihil accepi. Præ alijs Veremundum, ut autorem ex uetustate magis probandum, in præfato opere imitatur. Huic potiorem suorum Chronicorum partem debere se fatetur, Hector Boethius in præfatione ad regem. Claruit anno a communis salutis origine. 1480. sub prædicto rege Iacobo tertio.

Reginaldus Pecock, Anglus, ob eruditionem atque eloquentiã episcopus, primum Asaphensis, tum demum Cicestriensis extitit, fauore (ut fertur) Vmfridi Glocestriæ ducis, dũ esset Anglici regni administrator.

tor. Hic indies uidens magnas in clero contra Dei ordinem succrescere blasphemias, iudicabat omnino esse nō christianū, ea amplius absque reprehensione præterire. Non solum eos ergo sustentabat, quos ad id propensos uidebat, sed et ille ipse cum prędictis Philippo, Rogero, atque alijs, manum aratro apposuit quoque. Multa enim ore ac scriptis protulit in Antichristorum uanitates iniquas, & insanias plusquam muliebres. Propterea coram archiepiscopo Cantuariensi Thoma Bourchier, magnisque regni proceribus ac prælatis Lābethi constitutus, atque hæreseos adiudicatus anno domini. M.cccc.lvij. tertia die Decembris ad perpetuos carceres damnabatur pijssimus præsul. Londini concrematis in Pauli cœmiterio codicibus. Ex huius officina hæc promanasse, ex aduersariorum scriptis colligo,

De prouidentia Dei, li.1.
De libertate Euangelij, li.1.
De sæcularium potestate, li.1.
Contra dotationem cleri, li.1. endowing
De æqualitate ministrorum, li.1.
De legibus & doctrinis hominū, li.1.
De utriusque speciei cōmunione, li.1.
Contra mendicitatem impiam, li.1.

Atque alia id genus plura. Ex huius damnatione prædictus Thomas per papam Calixtum tertium, sub titulo sācti Ciriaci Cardinalitio donabatur pileo. Quod cernens Ioānes Myluerton, qui non raro cū illo in arenā descenderat, sequēti āno Christi scilicet. 1458. ad eius successorē Piū secūdū (fortasse similia sperās) cōdēnationis illi⁹ processū ac formā descripsit.

Oswaldus Anglicus (aliud cognomen scriptores non adferunt) Carthusianorum instituti monachus, uita et eruditione famatus, monasteriorum sui ordinis per

Angliam & Scotiam, limites & prouentus ampliauit. Dũ ante professionem Parisijs operam literis daret, cũ præstantissimo sui temporis theologo Ioanne Gerson tam familiarem cõtraxit amicitiam, ut absentes postea creberrimis epistolis inuicem salutarent, & plæraque ex eius opusculis e Gallico in Latinum sermonem iste commutaret, Huius celebrat laudes Hector Boethius. xvij. libro Scoticę historię. Ab eius abundanti ingenio paulatim fluxisse ferunt opuscula sequentia,

De remedijs tentationum, li. 1.
Meditationes solitarias, li. 1.
Epistolas ad Gersonem, li. 1.

Atque alia nonnulla. Quum in Parthi suburbio Iacobus primus Scotorum rex, Carthusianis cœnobium extruxisset, Oswaldum præfecit, ut cæteris esset in exemplũ. Claruisse maxime putatur, anno ab incarnato Messia, 1450. sub Henrico sexto Anglorum rege.

IOannes Parceuall, Anglus, Carthusianæ etiam professionis obseruator haud infimus, ob eruditionem non uulgarem inter scriptores nostros numerandus occurrit. Iuuentutem omnem scientijs hauriendis per Anglorum gymnasia exposuit hic primo, & inde euasit in utraque literatura, diuina atque humana peritus. Sed cum ex diuturno studio maturitatis fœtũ emitteret, iuxta theoriam ea sola narrare constituit, quæ contemplatiuæ mentis exercent uigorem. Talia sunt quæ de suis Carthusij creberrime iactitant, quę utinam in eorum sanctissimis non esset pro promouenda idololatria callidi serpentis deceptoria facies. Ex operum cumulo dumtaxat uidi,

Compendium diuini amoris, li. 1.

Nec aliud (quod sciam) sub ipsius nomine, hucusq; monasteriorũ exiuit limites, Hoc uero opusculũ, a Christiano Wechelo Parisijs

Io Parisijs erat excusum. Ob affinitatem in eadem familia, hic istum locaui, credens eum circa hæc claruisse tempora.

Homas Penketh, Anglus, ab occidentali insulę patria, Warryntonēsis Augustinianorū fratrū Eremitagij sophista subtilissimus, doctorque Oxoniensis, a Iacobo Bergomate in.xvi.libro Supplementi chronicorum encomijs extollit magnis. Mirabili eruditione (inquit) atq; eloquentia, nō Anglorum modo, sed & Italorum quoque illustrauit gymnasia. Ob doctrinæ enim magnitudinē, illuc ex Anglia uocatus, Pataui (quam Paduam nunc uocant) salario publico scholasticā theologiam pluribus annis docuit. Vt Themistocles alter, incredibili memoria præditus, prodigiosa Scoti scripta tam exacte retinebat, ut exemplaribus destructis, reuocare omnia sciret. Inde frequenti auditorio Patauij rogatus, emendatissima illa, & quasi denuo edita, typohraphis excudenda tradidit. Reuersus in patriam, fit sui sodalitij prouincialis præpositus, ac tandem inutilia hæc fabricauit,

Summā dialectices, li.1.
Elucidationes naturalium, li.1.
Philosophantium præceptiones, li.1.
Actus magistrales, li.1.
Lecturam Sententiarum, li.iiij.
In metaphysicam Aristotelis, li.xij.
Placita theologica, li.1.
Disputationes academicas, li.1.
Conciones ad utrumque statum, li.1.
Lectiones publicas, li.1.

Et alia id genus plura. Iste anno domini.1483. cū quodā Radulpho Shaa doctore etiā theologo, ad sublimationē Ricardi

regis tertij, Edwardi regis progeniem adulterinam esse quã falso declamabat. Qua delusione, omnem deinceps æstimationem amisit. Londini uero obijt.xx.die Maij, anno Christi. 1487. sub Hẽrico septimo Anglorũ rege, inter suos sepultus.

IOannes Stanbery, ex eadem occidentali Anglorũ regione Carmelita & magister Oxoniensis, ætate sua uarijs naturæ atque doctrinæ dotibus eminenter excelluit, Nam præter decentem ac pulchram staturæ proceritatem, tam ingenij quam eloquentiæ dexteritate summus apparebat. Vnde percepta eius fama, aduocauit illũ Hẽricus sextus Anglorũ rex ab Oxoniensi lectura, ut in suo Eytonensi prope Windesoram collegio, post eius fundationem, primus lectionibus ac disceptationibus publicis præesset, Eumq; ex illis coram ipso est fauorem nactus, ut deinceps ei semper astaret a confessionũ secretis, Nordouicensiq; pontificatu donaretur. Sed ei mox obstitit Guilhelmus a Polo Sudouolcarum dux (qui præcedenti anno Vmfridum Glocestriensẽ necauerat) suũ Capellanum ipsi præficiens sedi, Illius igitur loco Bangorensem episcopatum anno domini. M. cccc. xlviij. suscepit, & post quinque annos Herefordensem præsulatum. Iste latinis characteribus contexit, ut alijs imposterum prodesset,

Lecturam Sententiarum, li. iiij. *Textũ libri, quem præ manibus hab.*
De laboris uniuersi præmio, li. 1. *Reuerendi magistri patres & domi.*
Super fidei symbolo, li. 1. *Vt magis communitati proficiat.*
De dote Ecclesiæ, li. 1. *An liceat clericis & Christi sacer.*
De uigore decretorum, li. 1. *Iura ciuilia, decreta, & decretal.*
De sanctionibus ecclesiasticis, li. 1. *Conciliorum generalium sanctiones,*
De potestate pontificia, li. 1. *Leges humanas an papa pote.*
De discrimine iurisdictionum, li. 1. *Pontificalis dignitatis & præsi.*

De præ-

De prærogatiua ecclesiastica,	*li.1.*	*Princeps ut uerus monarcha,*
De uigore scripturæ sacræ,	*li.1.*	*Tanta est autoritas canonicæ scrip.*
Quæstiones ordinarias,	*li.1.*	*Vtrum uiantis aliqua sit euidens.*
De casu & fortuna,	*li.1.*	*Causa per accidens est duplex.*
De uario scripturæ sensu,	*li.1.*	*Sacræ scripturæ sensus distingui so.*
De fato & fortuitu,	*li.1.*	*Superest iam scrutari de fato,*
De regimine celebrantium,	*li.1.*	*Prouocatus etiam per amicos, qua.*
De quatuor minimis,	*li.1.*	*Notandum secundũ physicos, aqua &,*
Lecturas Oxonienses,	*li.1.*	
Sermones coram rege,	*li.1.*	
Sermones ad cle. et populum,	*li.1.*	
In Chrysostomũ, Nemo leditur,	*tab.1.*	*Abnegare se, qualiter quis debet,*
In Augustini confeßionale,	*tab.1.*	*Abyssus abyssum inuocat, & cæt.*
In eundem super Ioannem,	*tab.1.*	*Abrahã. Vbi Deus Abrahæ, ubi,*
In eundem de doctrina christiana.	*tab.1.*	
In Enchiridion eiusdem,	*tab.1.*	
De uisitatione infirmorum,	*tab.1.*	
De cura agenda pro mortuis,	*tab.1.*	
De laude charitatis,	*tab.1.*	
De disciplina christiana,	*tab.1.*	
In homelias Gregorij,	*tab.1.*	

Alia insuper edidit, sed omnia fere papistica. Ex prescriptis opusculis, & istũ cũ Reginaldo Pecock, lites habuisse quodã facile suspicarer. Ludlowię tandẽ inter suos Concarmelitas mortale onus deposuit. xi. die Maij, anno a Christi seruatoris ortu, 1474. Herefordiã usque delatus ac celebri pompa sepultus, sub rege Edwardo quarto.

GValtherus Hunte, Anglus, etiam ab occidente, & Carmelitanorum cœnobitarum professione, inter magistros Oxonienses legendo & disputando primũ obtinuit nomen. Ingenij nẽpe solertia plurimũ

ualebat, linguæque politæ artificio, theologus sui temporis eminentissimus. Tantæ reuera autoritatis & opinionis apud Anglos iste erat, ut a toto regni cōcilio anno Christi. M. cccc. xxxviij. Ferrariam primum, deinde Florentiam, ad uniuersalem orbis synodum ab Eugenio quarto pro conuincendis Græcis & Armenis collectam (ut aiebant) mitteretur. Illic nimirū per. xiiij. menses doctores Gręcorum in literaria palestra muniendi papismi gratia, sæpius inter alios coram imperatore Ioanne Palæologo ac patriarcha Iosepho, papista subtilissimus conuenit, super Spiritus sancti a patre & filio processione, azimo pane in sacra synaxi, papę primatu, purgatorio, atque alijs articulis, Græcorum codicum testimonijs abundans. Sed an fuerit Græce peritus, an per interpretem disputauerit (sicut & cæteri fere tunc omnes) autores illi nō produnt, qui eum nihilominus a Iuliano diui Angeli Cardinale, & Andrea Colocensi archiepiscopo, ob id sūme commendatum referunt. Produxit hic demum Latine & docte (papistice quamuis) a posteritate legendos,

Sententiarum commentarios,	li. iiij.	
Euangeliorum enarrationes,	li. iiij.	
Vocabulare Latinum,	li. I.	*Ab propositio omnibus in cōpositione,*
De uigore literarum,	li. I.	*A uocalis, aliquādo mutatur per cōpo*
Erga doctrices mulieres,	li. I.	*Non licet mulieribus publice docere,*
Contra fœminarum cōmunionem,	li. I.	*Idoneæ ministræ non sunt mulieres,*
De præcellentia Petri,	li. I.	*Petrus Apostolorum princeps eminę.*
De prædestinatis,	li. I.	*Soli preuenti gratia Dei prædes.*
De religiosorum dignitate,	li. I.	*Viso superius quid sit ecclesia,*
De ecclesiæ autoritate,	li. I.	*Symbolica Christi ecclesia una,*
De pontificum iurisdictione,	li. iij.	*Suprema militantis ecclesiæ iurisd,*
Contra Græcorum errores,	li. I.	*Differendæ materiæ altitudo meri,*
Acta Conciliorum,	li. vi.	*Sciendum est, quod. xij. uicibus,*

De pro.

De proceſſu ſacri concilij,	li.1.	Poſt hæc ſic dicta, unicum actum,
Certamina Latinorum,	li.1.	Dominus archiepiſcopus Colocen.
De eccleſiæ Symbolo,	li.1.	Sed magna erat quæſtio, utrum,
De regalitate & paup. Chriſti,	li.ij.	An Chriſtus hominū perfectiſſimus,
De uniuerſali pōtificū dominio,	li.1.	Non ſolum parochiales curati,
De ſtatu Mendicantium,	li.1.	Religioſorum Mendicantium ſtatus,
Abbreuiatiões Petri Cōmeſtoris,	li.1.	Ex Aegypto uocaui filium meum,
Excerptiones .xij. chronicōrum,	li.xii.	Ioannes filius iunior Henrici,
Hiſtoriarum Epitomen,	li.1.	Ouidius Naſo, ſic dictus eſt,
In Pariſienſem de uirtutibus,	tab.1.	Ad notitiam iſtius tabulæ quæ,
In eundem de uitijs,	tab.1.	Abbatum exempla de taciturni,
Lecturas theologicas,	li.1.	
Sermones notabiles,	li.1.	

Atque alia non pauca, Vſque in ſenectam & ſenium Oxonij iſte legit ordinarie, non ſine multorum applauſu, Sed ex operum ſuorum titulis, quod Reginaldo Pecock uehemēs aduerſarius fuerit, ſuſpitione nō caret, Decrepita ætate, octauo die Nouembris moriebatur tandem, anno poſt natū Seruatorem, 1478, apud ſuos Oxonij ſepultus ſub Edwardo quarto.

GVilhelmus Caxton, Anglus, uir non omnino ſtupidus aut ignauia torpens, ſed propagandæ ſuæ gentis memoriæ admodum ſtudioſus, quamplura ad id peragendum non paruo labore quæſiuit. Cuiuſdam ad diui Albani fanum didaſcali ſeu præceptoris literarij non conſummatis conatibus ad hanc ſubeundam prouinciam inſtimulatum ſe primum fatetur, qui morte preuentus, ſeparatis inuicem pagellis imperfectum reliquerat opus, Hoc non ſolum iſte coarceruauit, ſed & ex bonis autoribus, Tito Liuio, Auguſtino, Gilda, Beda, Caſſiodoro, Galfrido, Guilhelmo, Martino, Theobaldo Carthuſiāo,

of a teacher ~~instructer~~ instructer

& conſimilibꝰ

consimilibus plęraque addidit, temporum supputationes interdum adijciens. Incipit a prima in ea insula, ut putat, origine (quamuis cum suo autore, anilibus decipiatur fabulis) ac desinit in .xxiij. anno Edwardi regis quarti, qui est annus a Christi natiuitate, M.cccc.lxxxiij. Vocatque suum opus, fructus temporum,

fructus temporum, li.vij. *Cum sit cunctis christianæ religionis,*
Descriptionem Britanniæ, li.I. *In uarijs locis habentur Anglorum,*
Vitam diui Edwardi, li.I. *Gloriosi ac Deo dilecti regis Ed.*
Historiam Arthurij regis, li.I.

Atque alia Britannicę edidit. Ex Latino in Anglicū sermonē transtulit Catalogum sanctorū Anglię. Prædicta descriptio. xxix continet capita. Eius uero Chronicon in Latinū se uertisse fatetur Ioannes Maior in .4. libro de gestis Scotorum. Ca. 13. ac potiorem suæ historię partem ex eo sustulisse.

THomas Mailorius, Britānus natione, heroici spiritus homo, ab ipsa adolescentia uarijs animi corporisque dotibus insigniter emicuit. Est Mailoria (inquit in antiquarum dictionum syllabo Ioānes Lelandus) in finibus Cābrię regio, Deuę flumini uicina. Quam & alibi a fertilitate atque armorum fabrefactura cōmendat. Inter multiplices reipublicæ curas, non intermisit hic literarum studia, sed succisiuis horis uniuersas disparsæ uetustatis reliquias, sedulus perquisiuit. Vnde in historiarum lectione diu uersatus, ex uarijs autoribus undique selegit, de fortitudine ac uictorijs inclytissimi Brytannorum regis Arthurij.

Collectiones Anglicas, li.I.

Alia ipsum edidisse non legi, nec in cuiusquam bibliopolæ officina uidi. Aptissimum inter historicos hunc ei designaui locū, donec inuenero sub quo claruerit rege. Ab eius opere

interim

interim sunt reijciēdæ fabulæ, quibus abundat, ne illis læda tur historiæ ueritas,

Obertus Fabyane, Anglus, ciuis & mercator Londinēsis, atque olim tribunus seu cōsul (quos sub prætore, eiusdem urbis senatus duos sēper habet) impositū onus omni humanitatis officio peragebat. Eo accōmodatior eiusmodi subeūdis pro republica muneribus apparet, quod tam multarum historiarum, Anglice, Gallice, et Latine editarum fuerit peritus. Historia profecto multam in hominibus, ex uariarum rerum narratione prudentiam gignit, immo functionibus singulis tam consiliorum quam exemplorum documenta maxime necessaria ministrat ad quodlibet uiuētium genus moderandū. Laboriosum iste Chronicorum opus, Anglico sermone collegit, ex Eusebio, Eutropio, Paulo diacono, Mathæolo Veronensi, Petro Pictauiensi, Guidone de Columna, Rogero Houeden, Alphredo, Ranulpho, Treuisa, Lydgato, Frossardo, Gaguino, Hartmāno Shedel, Iacobo Bergomate, Caxtono, ac similibus, Cui hunc imposuit titulum,

Historiarum concordantias, li.vii. *Quoniam in annorum supputatione,*
A Ricardo primo ad sua tēpora, li.1. *Eo quod ad tempora ipsa nunc deue.*
Henrici septimi tempora, li.1. *Hoc anno domini.M.cccc.lxxxv.*
Regum nomenclaturam breuem, li.1. *Albion, & cur hæc insula abāti.*
Monumenta urbis Londinensis, li.1.
De prætoribus eiusdem, li.1.

Et alia tam metro quā prosa. Incipit opus primū, a Bruto primo Britannorum rege, ac finit in ultimo anno Henrici secundi. Alterum originem capit a Ricardo primo (sub quo sua ciuitas augeri autoritate cœpit) & durat ad Henricum septimum, qui anno Christi.1485, regnum est auspicatus, eiusque

a sheriff

tempora breuiter postmodum addidit, & obijt.

IOannes Alcock, Anglus, ab ineunte adolescentia literarum studijs ac morib⁹ probis addictus, in magnorum uirorū ęstimatione indies magis ac magis creuit. Hic Elygēsis episcop⁹, Polydoro Vergilio teste, summa sanctimonia, sūmaq; uirtute pater, quarundam Cantabrigiæ uelatarum metricularum, sub specioso domus Dei titulo prostibulum, in scholasticorum uirorum collegium Iesu sacrum, pro augmentandis studijs commutauit. Vt qui se illic darent ad bonas disciplinas, illius spiritu duce nō errarēt, sed ad ueram animi pietatē recta contenderent uia. Ex isto collegio plærosque noui doctissimos, atque in primis Thomam Cranmerum nunc Cantuariensē archipręsulem Anglięque primatē dignissimū, & Galfridum downes (cui indignissim⁹, pro primo theologiæ gradu, xx. abhinc annis respondi) cum alijs. Conflauisse perhibetur Alcocus post pia studia,

Homelias ad uulgum, li. 1.
Abbatiam Spiritus sancti, li. 1.
De monte perfectionis, li. 1. *Fac secundum exemplar quod tibi*.
In psalmos pœnitentiales, li. 1.
Meditationes pias, li. 1.

Et quędam alia. Abstinentissimus per totam uitā, ab omni re quæ uenerē nutriret, fuisse narratur. Claruitque sub Henrico septimo rege, anno ab apparente in carne Dei filio 1490. in Elygensi ecclesia tandem sepultus, ac pro papistico sancto a plærisque ueneratus.

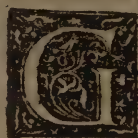
IOannes Tonneys, Anglus, in Nordouicensi Augustinianorū fratrū cœnobio a puero nutritus, et ad eam uitæ professionem admissus, supra commilitones omnes omni bonarum literarum genere profecit.

fecit. Cantabrigiam postea transmissus, tam arcte theologicis incubuit studijs, ut primum in ea facultate doctor, deinde sui ordinis per Anglicam regionem uniuersalis efficeretur praeses. Fuit certe philosophus, rhetor, ac poeta, pro sua tempestate non uulgaris, & eloquio clarus, qui & in utroque scribendi genere, metro scilicet atque prosa non nihilipendenda reliquit opuscula. Conciones eius ad clerum & populum, a multis audiui laudatas. Atque ut hoc loco elenchum apponam, literis commendauit,

a table in a booke to shew plates.

Rudimenta Grammatices, li.1.
De quantitate syllabarum, li.1.
De componendis carminibus, li.1.
Epistolas ad diuersos, li.1.
Orationes ad clerum, li.1.
Sermones ad uulgum, li.1.
Certamina scholastica, li.1.
Lecturas solennes, li.1.
Collectanea concionum, li.1.

Facetias ac rhithmos, & nonnulla alia. Grammaticalia eius Londini olim excusa uidi in aedib⁹ Ricardi Pynson typographi regij. Claruit apud Anglos ex eruditione notissimus, anno nati Seruatoris. 1490. sub Henrico septimo eorũ rege.

Eorgius Riplay, Anglus, Bridlyntonae in Eboracensi patria, sub titulo diui Augustini Canonicus regularis, ab ineunte semper aetate extitit circa mirabilium effectuũ & plenas mysteriorum operationes, curiosus explorator. Remotiores ergo prouincias, Italiã precipue, ut plenius philosophari liceret, petijt & illic ad aliqt ãnos habitauit. Multa est inibi Platonicorum, caeterorũq philosophorum gentilium rimatus arcana, mathematicus,

 rhetor,

rhetor, ac poeta, ętate sua non uulgaris. Et quo liberius domi uacaret studijs, redeundo indultum papę obtinuit, ut esset a cæremoniarũ onere prorsus immunis. Cellaque se fecit Anachoritam includi apud Carmelitas ad fanum Botulphi, ut alienus foret a mundi tumultu, eorũ instituto deinceps usus. Atque illi, ut ob eruditionem eum inter suos celebri honestarent titulo, in Aylesfordiensi patrum (ut uocant) synodo, anno Christi, M.cccc.lxxxix. theologiæ lectorem admiserunt. Ab huius abundanti ingenio, fluxerunt hæc syntagmata,

Philosophorum secreta,	*li.1.*	
De rerum temperaturis,	*li.1.*	
Historia compassionis Mariæ,	*li.1.*	*Gaudia praeclara cœli tuæ pres.*
Alcumistarum mysteria,	*li.1.*	*Cum sol in ariete sit, phœbusque,*
Compendium Alchymiæ,	*li.1.*	*Exordiũ hic cœpit Alchymiæ cõpẽ.*
Vita diui Ioãnis Brydlyngton,	*li.1.*	*Sacratissimæ recordationis Ioannes,*
Vita diui Botulphi,	*li.1.*	
De magia naturali,	*li.1.*	
Carmina & epistolæ,	*li.1.*	

Atque alia prodigiosa opuscula, quæ sparsim per Angliam pro insigni thesauro seruantur. Eius fuere autores præcipui, Plato, Aristoteles, Hermas Aegyptius, Auicenna, Geber Arabs, Morienus, Hali Abenragel, Alphidius, Alphonsus, Alkindus, Albubater, Albumasar, Rosinus, Bachon, & similes. Claruit anno a Christi natiuitate. 1490. sub Henrico septimo, in suorum fratrum ad fanum Botulphi cœnobio tandẽ sepultus, parum ante suam, ob artes (ut dicebant) illicitas damnationem.

Oannes Myluerton, Anglus, ex Bristollensi Carmelitarum cœnobio theologicus doctor, magistralibus exercitijs Oxoniense gymnasium diu ad celebrem suinominis famam occupabat, Inde Parisiũ a genera-

a generali sui ordinis magistro, Ioanne Sorethio uocatus, fit per synodum illic generale anno domini, M.cccc.lvi, prouincialis instituti sui præses in uniuersa Anglia, Scotia, & Hibernia. Acrius iste, a clero prouocatus, Reginaldũ Pecock Asaphensem ac Cicestrensem episcopum sequenti anno papisticis telis inuasit, quam alius adhuc quisquam. Et suo malo quidem, ut ex sequentibus patebit. Prædicabant enim (& hac forte occasione) ad Pauli crucem Londini, ãno Christi, M.cccc, lxiiij, in octobri, Henricus Parker & Thomas Holden suæ professionis theologi, ac post illos Dominicanus quidam, Christum ac discipulos nihil habuisse proprij, quod pro hæresi Ioannes xxij. Romanus pontifex antea damnauerat. Quibus inter alios offensus Ricardus tunc Londinensis episcopus, eos omnes cum Myluertono (quod pro ipsis aduersus prælatos se murum opposuisset) sacris interdixit ac pro hæreticis habuit. Et quamuis hac in re primum aduersus Reginaldum mouisset lapidem, supprimendam tamen mox iudicabant fraterculorum audaciam, ne uehementius erga eorum dignitates atque superfluas opes, erigerẽt cristas. At cũ uidisset Myluertonus indies augeri pericula, Romam detulit causam, ad Paulum eius nominis secundum pontificem, Qui extemplo susceptis episcoporum literis, non auditum detrusit in sancti Angeli castrum, ubi pleno triennio incommoda multa pertulit. Tandem suæ causæ iudices habere permissus, per vij. Cardinales, Nicenum, Spoletanum, Therasonensem, Papiensem, Rothomagensem, diui Sixti, & diui Angeli, liberatur, ac pristinis gradibus restituitur. Sed interim amisit episcopatum Meneuiensem, ad quem antea fuerat electus. Non paruo uoluminum numero reliquisse hic fertur claræ doctrinæ suæ monumenta, quorum hæc pauca uidi. Ad pium Papam secundum,

Contra Reginaldum Pecock, li.1.
Determinationes Oxonij, li.1.
Lecturas scholasticas, li.1.
Sermones per annum, li.1.
Symbolum suæ fidei, li.1. Dominus aperiat mihi ostium,
De paupertate Christi, li.1. Gratia domini nostri Iesu Christi,
Epistolas, lxiiij. ad amicos, li.1. Frater Ioannes humilis prior pro.
Ad quendam Romanum, li.1. Recolende doctor, deuotas post,
Ad Mecœnates Anglos, li.1. Reuerendißime in Christo pater,
Ad Paulum papam secundum, li.1.
Ad Cardinalem Nicenum, li.1.
Ad Vrsinum Spoletanum, li.1.
Ad Therasonensē Cardinalem, li.1.
Ad Cardinalem Papiensem, li.1.
Ad Rothomagensē Card. Guil. li.1.
Ad Ioannem diui Sixti Cardi. li.1.
Ad diui Angeli Cardinalem. li.1.
Ad nobiles Italiæ, li.1.
Ad doctores Angliæ, li.1.

Quosdam in scripturam sacram commentarios, & alia complura. Post hanc Myluertono illatam calumniam, in Carmelitis omnino defecit tam doctrina quam æstimatio, subtrahentibus quammultis studiorum subsidia, deueneruntque paulatim ad brutalem fere ignorantiam. Manifestaque tandem in eis est, ruina illa quā dominus minatur maleuolis Palestinis ob eorum blasphemias, Hieremię. 47. Post. xxij. prefecturę suę annos, Lōdini migrauit hic senex, penultimo die Ianuarij, anno incarnati uerbi, 1486, sub Henrico Anglorum rege septimo, in sui cœnobij choro sepultus.

Galfridus

GAlfridus Grammaticus, Anglus natione, ab ætate puerili sub corruptis, obſcuris, ac barbaris præceptoribus, prima ſcientiarum rudimenta edoctus, corruptior ipſe aliorum tandem magiſter euaſit. Sibiipſi tamen haud ſecus atque olim arrogans ille Palemon adfectus, multa tribuebat, acſi cum eo natæ fuiſſent literæ atque bene dicendi artes, cum eoque interituræ. De Tullio Cicerone, Plinio, Saluſtio, Seruio, Varrone, Vergilio, Horatio, Homero, Terentio, Quintiliano, ac aliis bonis autoribus nihil ſentiebat in lecturis publicis, Sed negligendæ obſcuritatis fæces, e ſuo Alexandro, Garlandio, Genuenſi, & ſimilibus, claris ac bene natis ingeniis (ut ea corrumperet) grammatiſta protulit. Latinis characteribus dedit tũdemum inutilis artifex,

In doctrinale Alexandri,	li.1.	
In Ioannis Garlandi Synonima,	li.1.	*Cum omnis diuiſio libri ſit penes,*
In Aequiuoca eiuſdem,	li.1.	*In ſuperiori libro tractauit,*
Hortum uocabulorum,	li.1.	*Vt etenim multos (noſtræ præ*
Medullam Grammatices,	li.1.	*Cernentibus ſolicite clericorum,*
Puerorum præceptiones,	li.1.	

Et eius farinę alia. Quorũ nonnulla ſed frigidiſſima, Pariſiis ac Londini impreſſa uidi. Sunt qui hunc credant fuiſſe Dominicanum, & in orientali regione natum, claruiſſeque anno uirginei partus, 1490. ſub rege Henrico ſeptimo.

IOannes Erghom, Anglus, ex Eboracenſi Eremitanorũ fratrũ diui Auguſtini cœnobio, theologię magiſter, nullo nõ genere illiꝰ ętatis doctrinę inter ſuos emicuit. Ingenii promptitudinem atq; oris facundiam ad manum habens, noua atque inaudita ex ſuis concionibus interdũ gaudebat in uulgum effundere. Et inter omnes theologicæ facultatis inuentiones, magis illi arriſit

typicus

typicus interpretandi modus. Hinc nimio labore illorum collegit scripta, quos sciebat ea in arte excellere, Methodij uidelicet, Merlini, Ioachim abbatis, Cyrilli Græci, Ioannis Canonici, Roberti de Vsetio, Ioannis de Rupe scissa, Ioannis de Barsigneio, atque Sybillarum, uocauitq; opus illud,

Compilationes uaticiniorum, *li.1.* *Ego Augustinensium minimus,*
In Carmina Ioannis Canonici, *li.1.* *Febribus infectus, & cæt.*
Sermones ad uulgum, *li.1.*

Atque alia nonnulla, ut liquide olim apparebat in eorũ fratrum Bibliothecis. Claruit Eboraci, anno a redemptionis nostræ initio .1490. sub Anglorũ rege Henrico septimo, ubi traditur tandem communi occumbere fato.

THomas Paynel, Anglus, ab ineunte ætate probis morib' ac literis educat', & eo nomine apud primores uiros conciuesq; suos gratus, quietã & honestam inter homines uitam egit. Post aliquantulos in Philosophia atque in alijs humanæ industriæ scientijs labores, corporalium causarum, præsertim rei medicæ cœpit esse studiosus. Et ut aliqua ex parte in ea facultate, de republica bene mœreri uideret, utq; de corporum sospitate ac tuenda ualetudine, salutares regulas exhiberet, ex Latino sermone in Anglicum idioma, addita præfatione, transtulit,

Regimen sanitatis, *li.1.*

Quod opus ad quendam Anglorum regem ex Italia misit Salernensium medicorum gymnasium, quod in agro Picentino est ad mare Tyrrhenum. Claruisse uero putatur, anno a Christi natiuitate .1500. sub rege Henrico septimo.

Michael

Ichael Anglicus cognomine, sed natione Gallus, patria Belmontensis, utriusque iuris professor, politioribus a tenera ætate disciplinis imbutus, suauissimis poeticæ atque oratoriæ artis decerpsit in acadæmijs flosculos. Pertransitis deinde saxosis Alpibus, in Italiã proficiscebatur, ut illic incrementũ acciperet iniecta per præceptores probos fœcunda literarum seges. Qui tandem ut fertilissimi ingenij specimen non incelebre daret, cuiuslibet generis carmina, a Baptista Mantuano ob eruditionem laudata, fœliciter produxit. Et ipsum pro recte applicata epithetarum copia, plusquam .150. uicibus citat in suis Epithetis Ioannes Rauisius Textor. Composuit uero Demosthenio nitore celeberrimus uates,

A d episcopũ Parisiẽsẽ Aeglogas, li. iiij. Qualia Sydoniæ struxerunt pran.
Aeglogas ad Ludouicũ Villeriũ, li. ij. Myrtile quid fœdo squales pro.
De mutatione studiorum, li. 1. Gaufrede Palladiæ spirabilis au.
Elegiam deprecatoriam, car. 1. Virgo Panomphæi genitrix,
Ad Petrum Courthardum, car. 1. Ecce ego qui quõdam fatis agi.
Quercum Preslinam, car. 1. Quæ stat Preslinos quercus con.
In enarratione fastorum Ouidij, car. 1. Eia age docta cohors cui plec.
Ad regni Francorum præsidem, epi. 1. Ego gaudium solidum atque inti.
Ad Franciscum Luxemburgum, epi. 1. Non me latet pater reueren.
Diuersi generis carmina, li. 1.

Et alia complura, quæ omnia Parisijs impressa uidi. Claruit anno ab apparente in carne Dei filio. 1500. Hunc inter Britãnos ideo locaui, ne in posterum apud eos decipiantur, qui fortassis ex cognomine pro Anglo ipsum celebrarent.

Homas Scrope, Anglus, nataliũ splẽdore, illustri scilicet Scroporum stemmate nobilis, ac morũ integritate cõspicuus, post copiosam literarum notitiam, Benedicti primum, postea Dominici, tãdemq̃

Carmeli sectas, ad religionem animatus, aliquanta cohabitatione probabat. Et quũ nihil minus apud eos inuenisset, quã quod mundo tãtopere iactitabãt, relictis alternatim eorũ obseruantijs, Euangelium regni Dei in sacco & silicio, cathena circumcinctus ferrea prædicabat, circa annum a Christi natiuitate, Millesimũ quadringentesimũ uigesimũ quintũ. Et clamabat, nouam matrem illam, agni nuptam, breui descensurã e cœlo, ac uiro parari, quam se dicebat spiritu semper adorare. Id enim est, quod eodem anno tam anxie conqueritur Waldenus in epistola quadam ad Nordouicensis cœnobij sui ordinis priorem Guilhelmum Thorpe doctorem theologum. Dicens, post prædictorum narrationem, hæc scandalum ecclesiæ, scisma, & commotionem in populis generare, ac ruborẽ (ista enim sunt eius uerba) illis ordinibus incutere, quos ita transcurrerit. Postea igitur timore (ut credi poterit) stimulatus, apud Carmelitas Nordouicenses anachoritagium repetijt, illorum de cętero ad .xx. annos institutum in eodem obseruans. Defuncto tandem ex eadem professione Dauide Chirbury episcopo Dromorensi. anno domini. Millesimo quadringentesimo quadragesimo sexto, Eugenij quarti Romani pontificis iussu, ob editum ad eum de sui ordinis rebus gestis parũ antea opusculum, hic illi statim successit, ut autores sunt Ioannes Paleonydorus, Arnoldus Bostius, atq; Iulianus Hasart, qui eum ab oppido natalitio Bradlęum uocant. Sed quia cũ Hibernis (apud quos hęc erat sedes) conuenire non poterat, alteri adhuc eiusdẽ societatis alumno Ricardo Mesin ad. xiiij. annos permisit omne ius suum. Interim ille sub episcopo Nordouicensi uicarius. diuinę legis decalogum singulis ferijs sextis pedibus nudis obambulans, in uulgo docebat, & omnia sua in pios usus distribuebat. Edidit iste ad Ioannẽ Blakeney Nordouicensis collegij monachum Benedictinum, copiose

ac latine,

ac latine,

De Carmelitarum institutione,	*li.1.*	*Inuidiæ proprium est, alterius laudem,*
De eodem ordine ad Eugenium,	*li.1.*	*Quia Esaias propheta, cũ de Christi,*
Catalogum sanctoꝝ eiusdem,	*li.1.*	*Quoniam Deus in sanctis suis toties,*
Compendiũ historiarũ & iuriũ,	*li.ix.*	*Filij prophetarum sũt fratres de Car.*
Priuilegiorum papalium,	*li.1.*	*Dum precælsa meritorum insignia,*
Sermones de.x. præceptis,	*li.1.*	

Et alia. In Anglicũ idioma transtulit quoque decẽ libros Philippi Riboti Cathalani, de pecularibus Carmelitarum gestis, ad Cyrillum Garlonde eius loci tũc priorẽ. Cũ uero esset ad Rhodiẽses (sub nescio quo) legat⁹, a quodã catechumeno seu nouiter conuerso Iudęo, atq; Minorita Hierosolymitano plura didicit. Si istũ omni superstitione leuarẽ in illo diuinę maledictionis tempore, mendacem me redderẽt prefata eius scripta, imposturarum ipso tunc ignorãte plena. Centenarius fere in Leystoft tandem non obscuro Sudouolcię oppido. viij. calendas Februarij quieuit, anno salutis humanę .1491. sanctitati opinione famatus, sub Henrico septimo.

IOannes Coletus, Anglus, Londini parentib⁹ opulentis Henrico & Christiana progenitus, ex. xxij. liberis superfuit solus. Adolescens apud suos Anglos, quicquid est scholasticæ philosophiæ, diligenter perdidicit, Platonis atque Ciceronis libros auidissime deuorans. Post adijt Galliam & Italiam, ubi euoluendis autoribus sacris, potissimũ priscis, se totũ impẽdit. Oxonium inde reuersus, publice atq; gratis Paulinas epistolas omnes, eisdẽ tot⁹ addict⁹, enarrauit. Ex quo labore, Henrici regis septimi beneficio, fit stati Lõdini apud diui Pauli maximas ędes decan⁹, ut ei⁹ prȩesset collegio, cuius tã ardenter amabat doctrinã. Syncerã Christi philosophiã ex purissimis Euãgelioꝝ fon-

tibus illi ex tunc impertiuit populo, repetens interim et apud eos quoque integras in Paulum lectiones. Et suæ ciuitatis pubem ad literas promouere statuens, in Pauli cœmiterio magnifici operis scholam extruxit nouam, puero Iesu sacram, cui præceptorem primum Guilhelmum Lilium, uirum utraque lingua peritum dedit. Innumera sunt in consistorijs Sorbonicis receptissima, a quibus plurimum ille dissentiebat. Scotistas, stupidos omnino ac sine ingenio homines iudicabat, Thomistas lymphatico spiritu arrogantes. Dicebatque se multo plus fructus capere ex his libris, quos pro hæreticis habent Rabini, quã ex illis qui omnia suo more definiunt. Monachos Euangelica uita uacuos, non curabat. Et quamuis castissime uiueret, dictare solebat, se nusquam reperisse minus corruptos mores quam inter coniugatos. Nulli mortalium generi infensior erat, quam episcopis illis, qui pro pastoribus lupos agebant. De ipso inter hæc omnia Erasmus dicit, quod licet natura & eruditione facundus fuerit, a libris tamen scribendis abstinebat, timens in his labi, quæ solent notare critici. Ego nihilominus ipsum multa scripsisse comperij, sed ideo publicare noluisse, quod fuerit Græci sermonis imperitus, sine quo sæpenumero se nihil esse fatebatur. Nam ista diuaricatis pagellis in secretissimo suæ bibliothecæ loco sunt post eius mortem reperta, ut ab amico quodam accepi,

De puerili institutione,	*li.1.*	*Accipe optime ac literatißime,*
De moribus componendis,	*li.1.*	*Hosce articulos præceptor recita,*
Enarrationes in Paulum,	*li.xiiij.*	
In prouerbia Salomonis,	*li.1.*	
In Euangelium Matthæi,	*li.1.*	
Epistolæ ad Erasmum,	*li.1.*	*Non facile credideris Erasme,*
De reformidatione Christi,	*li.1.*	
In symbolum fidei,	*li.1.*	

In precationẽ

In præcationem dominicam, li.1.
Conciones ordinariæ, li.1.
Conciones extraordinariæ, li.1.
Ad conuocationem cleri, li.1.
Breuiloquus dictorum Christi, li.1.
Ad argumenta Erasmi, li.1.
Exceptiones doctorum, li.1.

Atque alia, sed omnino imperfecta. Aduersus uitia, uigilijs, studijs, abstinentijs, ac præcib⁹ indies pugnabat. A suo tamē episcopo Ricardo Fiziames, duobusque Minoritis Bricoto & Standicio, hæreseos deferebatur, quod in suis concionibus docuisset non adorandas esse imagines, nec quod liceret uel clerico cumulare diuitias, uel uiro christiano bella usurpare. Ex contracta quadam a pestilenti sudore, uiscerum tabe, uita tandem defecit, anno seruatoris nostri. 1519. & ætatis suæ. liij. ad australe chori latus in suo templo sepultus, sub Henrico octauo Anglorum rege. Huius ex tumulo eiecissent atque incendissent prælati cadauer, nisi aliud eis superuenisset inexpectatum malum.

GVilhelmus Lilius, Anglus, Polydoro teste, uir erat, quēadmodum dicit Horatius, integer uitæ scelerisque purus. Qui postquam in Italia per aliquot annos cultioribus literis operam dedisset, domum reuersus, Anglorum primus apud suos, Ioannis Coleti salario conductus, eas probe docuit. Hic non incommodum erit addere, quæ Beatus Rhenanus homo eruditus de illo in epistola quadam ad Bilibaldum Pircheimerum profert. Guilhelm⁹ Lilius (inquit) Mori sodalis, cum quo uertendis Græcis epigrammatibus iam olim collusit, quæ progymnasmatum titulo sunt inscripta, Britānus est. Is omnifariā doctus, non modo

progymnasmata: an assay, prooem or exercise

Græcos autores, sed & eius nationis mores uernaculos domestice notos habens (ut qui in insula Rhodo fuerit aliquot annos commoratus) nunc ludum literarium Londini magna cum laude exercet, & cæt, Congessit nempe ad discipulorũ suorum commoditatem,

Rudimenta Grammatices, li. 1.
Octo partium syntaxin, li. 1. *Cum aliquid habeam uulgare*,
De generibus nominum, li. 1. *Propria quæ maribus tribuuntur*,
De uerborum præteritis, li. 1. *As in præsenti, perfectum for.*
Regulas grammaticales, li. 1.
Pro moribus formandis, li. 1. *Qui nihil discipulus, puer es*,
Epigrammata e Græcis, li. 1. *Murem Asclepiades in tecto*,
Apologiam ad Whittyngtonum, li. 1.

Epistolas familiares, ac diuersi generis carmina. Syntaxis illiᵘˢ, siue de octo partium constructione liber, ab Erasmo Roterodamo emunctior multo emittitur, atque alia quedã eius opuscula Thomæ Robertsoni annotationibus honestata. Londini obijt anno a Christo nato, 1520. sub rege Henrico octauo.

IOannes Standicius, Anglus, Minorita theologus atque a sancto Asino seu Asaphensis episcopus, præter id quod Coleto insulsissimus asinᵘˢ fecit, illucescenti tunc Dei ueritati in alijs quoq; uim it ferebat, Nam post conflictum in quodam prandio circa res Erasmi Roterdami (de quibus antea, nõdũ uisis codicibus, prædicauerat) procubuit in genua coram rege ac regina. Et collaudatis primo eorum maioribus, quod semper ecclesiam aduersus hæreticos ac scismaticos defensarint, hortatus, immo per omnia sacra obtestatus est eos, ut pergerent suorum progenitorum similes, alioqui deploratã esse Christi religionẽ. Iussus ut indicaret, quæ essent hæreses exitiales

exitiales unde metueret. Rem porrecturus in digitos, primū (inquit) Erasmus tollit resurrectionem, deinde nihili facit matrimonium, postremo de Eucharistia male sentit. Et cum ad probationes uentum esset, pro Corinthijs protulit Colossenses, Omnes quidem resurgemus & cæt, risumq; peperit multis. Cudebat inutilis artifex,

Sermones ad uulgum, li.1.
Contra Erasmi uersiones, li.1.

Ac similes nugas. Non minora tamen habuisset olim ab episcopis quam ante illum Myluertonus, nisi interuenisset rex ipse. Claruit delirus senex anno a Christi incarnatione. 1520. Lōdini tandē (ut fertur) sepultus, sub rege Henrico octauo.

GIlbertus Crab, Scotus natione, liberalium artium Parisij magister, eruditione, lingua, & ingenio, magnam sibi per diuersas Galliæ ciuitates obtinuit famā. Quibus in hoīe singularib⁹ donis permotus, regius Burdegalæ aduocatus, filium ei seniorem cum quibusdam nobilium uirorum liberis erudiendum commisit. Istum a moribus & doctrina commendat in quadam epistola, Arnoldus Anedelius de sonis, bonarum artium ac theologiæ professor apud Condomienses in Vasconia Carmelitas. Non ei satis erat (inquit) toto gutture cordatissimos prædicare mores, suoque exemplo edocere & aduocare ad moralissimam uitam. Sed insuper addidit humanissimus interpres, suæ integritatis ac acerrimi ingenij flosculos. Nempe scripsit ex omni philosophia,

Terminorum moralium, li.1. *Quæro an quilibet actus*,
Pro integritate Mariæ, li.1.

Feruntur & alia, sed tituli desunt. Burdegalę tandem quadragenarius a sæculo migrauit, anno a Iesu Christi natali. 1522.

subdiaconatū

ſubdiaconatum in regno papiſtico ſolum habens, regnante apud Scotos Iacobo quinto.

IOãnes Bourchier, Anglus, armatæ militię auratus eques ac dominus de Berners, ſolicita nobiliũ parentũ cura, ætatẽ tenerã manſuetioríb⁹ excoluit diſciplinis. Quæ paulatim in eo creſcentes, eas adminiſtrabant uirtutes quæ uere nobilem (præter id quod a natura habebat) reddere ſolent. Cum uero Cornubienſes rebelles anno Chriſti. M. cccc. xcvi. Henricum ſeptimum regem ſeditioſo quodam tumultu moleſtarent, fabrũ ferrariũ Michaelem Ioſeph tã cęcę temeritatis conſtituentes ducem, nemo paratior erat, nemo animoſior coercendis inſanientium eorum atque conſimilium adhuc aliorum furoribus. Tandem ad Hẽricum octauũ Angliæ regem modernum, tranquillum nactus otium e Gallico ſermone in Anglicum eleganter tranſtulit, *Chronicorum Ioãnis froſſardi, li. iiij. Quas gratias hiſtoriarum ſcriptor.* Accepi & illum comœdias edidiſſe quaſdam, atque alia nonnulla, quæ tamen hucuſque non uidi. Claruit uirili ac robuſta ætate, uir certe illuſtris & nobilis, anno redemptionis humanæ. 1523. quo prętatũ trãſtulit opus. Caleſijq; demũ primari⁹ cuſtos, diem clauſit ultimum ſub prædicto rege Henrico.

THomas Linacer, Anglus, artium ac medicinæ profeſſor, utriuſque literaturæ Latinæ & Gręcæ pręſtantiſſimus ſimul atq; doctiſſimus, magnam ſcriptis ſuis laudem & gratiam apud eruditos meruit. Iſte illuſtriſſimo Anglorum regi Hẽrico octauo archiater & a ualitudinis cura exiſtẽs, Eraſmi Roterodami teſtimonio, uir erat exacti quidem ſed ſeueri iudicij, quum nihil ab eo exiret nõ omnibus numeris abſolutiſſimum.

ſimum. Huius apud Britannos ſtudio (inquit) ſic nuper diſert⁹ eſſe cœpit Claudius Galen⁹, ut in ſua lingua par eloquẽs uideri poſſit. Eiuſque opera ſic Latine nunc loquitur Stagirita Ariſteteles, ut licet Atticus, uix in ſuo ſermone parem habeat gratiam. Iſtum diſcipulus (ait Ioannes Ludouicus Viues) in arte Grammatica ſeorſim legat, a quo multa ſunt Latinæ linguę oſtenſa myſteria, ac ſine impietate prodita. Compoſuit enim perpetua memoria uir dignus,

Latinæ linguæ rudimenta,	*li.1.*	*Quum tibi illuſtrißima Maria,*
De Latini ſermonis ſtructura,	*li.vi.*	*Partes orationis in lingua Latina,*
Epiſtolas ad diuerſos,	*li.1.*	*Cum multi tibi quotidie,*
Diuerſi generis carmina,	*li.1.*	

Ex Galeni operibus Latinitate donauit.

De temperamentis,	*li.iij.*	
De inequali intemperie,	*li.1.*	*Librum hunc præſentem, & cæt:*
Methodum medendi,	*li.xiiij.*	*Iterum iam maieſtatẽ tuam,*
De ſanitate tuenda,	*li.vi.*	*Abſit candide lector quiſquis,*
De naturalibus facultatibus,	*li.iij.*	
De pulſuum uſu,	*li.1.*	
Sphæram Procli,	*li.1.*	*Axis mundi uocatur demetr.*
Ariſtotelis meteorora,	*li.1.*	

Et alia plæraque, e Græco in Latinum ſtylo politiſſimo uertit. Eius ſex libros de emẽdata Latini ſermonis ſtructura, Philippus Melanthon, Ioannes Suſenbrotus, Sigiſmundus Lupulus, atque alij uiri eruditi commendãt. Claruit medicorũ ætatis ſuę phœnix, anno ab exorta pietate chriſtiana, 1520, ſub Henrico rege præfato.

RIcardus Pacæus, Anglus, præter alias dotes innumeras (ut habet in ſuis epiſtolis Eraſmus) uir erat inſigni utriuſque literaturę peritia præditus. Apud maieſtatem regiam hic multis nominibus clarus, in

Coleti fortunam, eo mortuo successit, ad diuum Paulum Londini decanus, fitque eidem regi primus a secretis. Nihil huius ingenio candidius, aut humanitate amicitius. Sui propterea regis serenissimi Hērici octaui ad Germanos legatione, præcipuæ Maximilianum cæsarem functus, omni sermonis ornatu causas orabat. Interim ex tempore inter otia priuata tractatū effudit, ut alias sæpe solebat, de fructu qui ex literis percipit. Qui cum auide apud eos legeretur, Constantienses aliquot offendebat, quod illis uideretur eas adimere, tribuere uero temulentiā. Exarauit igit inter rarissima ingenij sui monumēta,

De fructu doctrinæ, li.1.
Epistolas ad Erasmum, li.1. *Petro Lusco, quem in proximis*,
Orationes ad principes, li.1.

Carmina diuersi generis, atque alia nonnulla. Constantienses tandem Apologiam satis mordacem in eum protulerunt. Claruit omni bonarum literarum eruditione callentissimus, anno a salutifero diuæ uirginis partu. 1520. sub prædicto rege Henrico, Londini tumdemum mortuus.

IOānes Maior, Hadyngtonēsis, natione Scotus, professione theologus, prægustatis in sua patria profanarum artium principijs, ad Cantabrigiā in Anglia uenit, atque in Christi illic collegio perseuerauit trium mensium auditor, ut in primo libro, ca. v. de Scotorum gestis prodit. Ad Parisium inde in Gallias peruolabat, huberiorem studij sui cursum inibi in collegio Montis acuti completurus. Ex eo tandem prodiuit loco, magne Sorbonæ scholasticus magister, ac sua in arte disceptator acutissimus. Laborabant his diebus fanatici papistæ, ab inferis tandem reducere atque saluare suum Aristotelem, cuius astutijs pro Christi spritu extinguendo, a Satanæ solutione sunt usi. Nam super ea re trac

tatum

tatum edidit Lambertus quidam Carthusianus, qui Coloniæ in Gymnico monte quadraginta circiter annos, iuxta interprætationem Aquinatis, eius propagauit doctrinam. A spiritu non omnino insimili protulit hic Maior,

Decisiones Sententiarum, *li.iiij.* *Quomodo uiator potest fidem,*
Sophisticalia Parisiensia, *li.I.* *Quum in erudiendis artistis quorum,*
Placita theologica, *li.I.*
Commentarios in Matthæum, *li.I.*
Historiam maioris Britanniæ, *li.vi.* *Britanniã insularum longe clarissimam,*
Caxtonum Anglum transtulit, *li.vij.*
Sermones per annum, *li.I.*

Atque alia adhuc multa scripsit. Historiam deducit a Britannicæ gentis initio, ad Henrici septimi & Iacobi quarti, Anglorum ac Scotorum regum fere tempora, stylo Sorbonico. Claruit Parisijs anno ueræ pietatis. 1520. sub Iacobo quinto Scotorum rege.

GVilhelmus Gregorius, natione Scotus, Parisiorum Lutetiæ apud Gallos, in collegio montis acuti, inferiorum artium rudimenta prima didicit. Cum uero Ludouicus de Ambasia Albiensis præsul primam inter suę ciuitatis ac diocœsis Carmelitas reformationem, anno Christi. M.cccc.xcix. poneret, ex illis. xxij. studiosis iuuenibus, quos ex eo collegio ad illam parauerat professionem nouam, & iste tunc unus erat. Postea Galliarum reginam Mariam, Henrici octaui Anglorum regis sororem, studiorum suorum fotricem ac Mecœnatē habens, post spinosas in Sorbona conflictationes, doctoris insigniebatur titulo. Inde fuit Meldunæ, Albiæ, & Tholosæ cœnobiarcha, ac prędictæ reformationis per eas regiones uicarius, aliquoties interim accitus a Francisco Gallorum rege ad

conſcientiæ ſuæ audienda ſecreta. Deprompſit iſte ex ingenij ſui penario, ſed Sorbonico ſtylo, ad Ludouicum Albienſem epiſcopum,

De duplici poteſtate,	*li.1.*	*Quia præditus es utraque poteſtate,*
Elucidationes Sententiarum,	*li.iiij.*	*An ſolus Deus ſit fruitionis ſub.*
Quæſtiones ueſpereales,	*li.1.*	*Vtrum ſacra ſcriptura diuinitus,*
In Politica Ariſtotelis,	*li.viij.*	*Rex imminenter continere deb.*
De triplici animæ potentia,	*li.1.*	*In homine ſunt tres potentiæ,*
De regno Chriſti æterno,	*li.1.*	*Quia materia de regno Chriſti,*
De triplici principatu,	*li.1.*	*Quis principatus melior ſit,*
De ſcripturæ ſenſibus,	*li.1.*	*Sacræ ſcripturæ potior ſenſus,*
Ad uocabulare theologicum,	*li.1.*	*Abbas uocabulum eſt, a Syro,*
Collectiones Sorbonicas,	*li.1.*	
Summam theologiæ,	*li.1.*	
De diſciplina iuniorum,	*li.1.*	
De ſacra ſynaxi,	*li.1.*	
In pſalterium commentarios,	*li.1.*	
Sermones in Epiſtolas.	*li.1.*	
Sermones in Euangelia,	*li.1.*	
In quodam capitulo Minorum,	*li.1.*	

Atque alia pleraque. Tholoſæ apud iſtum manſuetiſſimi animi uirum, ad aliquot ſeptimanas hoſpes eram, anno Chriſti domini noſtri, 1527. Obtulitque mihi gratis, ex intimo erga Britanniam fauore, ultra ſumptus neceſſarios, doctoratum ex eo gymnaſio theologicum, quod ei pro ſola familiaritate cõmorarer ad annum. Quod tamen idololatricas miſſationes faſtidiens non admiſi.

Oannes Palſgraue, Anglus, Londini originem habens prætermores eminenter candidos, ac literarum peritiam longe locupletem, alijs adhuc naturæ & gratiæ dotibus abundabat. Excuſſis primum in Anglia nõ

glia non oſcitanter humanę philoſophię elementis, Galliarum academias, præcipue Pariſium petijt. Ibi enim pinguiori doctrinę paſtu ſaginatus (nullã interim Matheſis portionem nõ ruminatam reliquit) artium liberalium magiſter eſt effectus. Inſuper quia natura facundus & eloquens erat, ſermoniſque Gallici callentiſſimus, præ cęteris omnibus illum deputabat Henricus octauus Anglorum rex, ſuæ ſorori Francorum reginę Marię in ea lingua præceptorem. Ab huius eudito ingenio hæc opera paulatim diſtillabant, ad nobilium uirorũ commoditatem, cui inſeruire pro magnis habebat delicijs,

Illuſtrationes Gallicæ linguæ, li.iij. *Difficultas linguæ Gallicæ,*
Annotationes uerborum, li.1. *Mox ut factum denunciant,*
Annotationes participiorum, li.1. *Dictio quæ in noſtra lingua,*
Epiſtolæ ad diuerſos, li.1.

Præter iſta, plura adhuc alia ſunt quæ edidit, mihi tamen nõdum uiſa. Quoniam poſt mortem Ludouici.xij. Francorum regis, in Angliam cum ſua domina reuerſus, opuſcula ſcripſit multa. Claruit anno ab incarnato Dei uerbo. 1530. ſub florentiſſimo Anglorum rege Henrico octauo.

IOannes Fyſher, Anglus, epiſcopus iam olim Roffenſis, atque in Cantabrigienſi ſchola ſub cancellarij titulo tutor ſupremus, omniũ epiſcopalium uirtutum genere ſuffarcinatiſſimus, ab Eraſmo Roterodamo deſignatur. Is erat (inquit) ſingulari linguæ gratia præditus, atque hoc nomine aliquando egregie charus regis Henrici (qui nũc Angliã moderat̃) auię paternę Margaretę. Nã & huius hortatu (inquit Polydorus) eo in gymnaſio binas extruxit magnificas ędes, alterã Chr̃o ſeruatori, alterã diuo Ioãni Euãgeliſtę dedicãs, deditq; ad eorũ uictum largiter fundos. Mox ut effulgeſcere Germanis cœpit Euangelica

 ueritas

ueritas, nemo adhuc magis in eam deseuijt, papistico prospiciens regno, quam Mateologus iste. Qualis ergo sit integritas illa, eruditio summa, animi affectus minime sordidus, cũ alijs (quas tantopere iactitant) episcopalium uirtutum dotibus, iudicent hi quibus menti est pietas. Conflauit hic Antichristi satrapa,

In septem psalmos, li. 1.
Homelias ad plebem, li. 1.
Aduersus. xli. Lutheri articulos, li. 1.
Cõtra captiuitatẽ Babylonicam, li. 1.
Confutationes Lutheri, li. 1. *Nolim existimes lector,*
Pro missa contra Oecolãpadium, li. 1. *Circumspicienti mihi cui,*
Defensionem sacerdotij, li. 1. *Complures libros iam pridem,*
Cõuulsionem Veleni, li. 1. *Post aliquot menses quam,*
Præcationum suarum, li. 1. *O dominator domine Deus,*
Pro una Magdalena cõtra fab, li. iij. *Libellum quẽdam: autore Iaco.*
Contra Clichtoueũ pro eadem, li. 1.
Pro defensione regis in Lutherũ, li. 1.
De matrimonio eiusdem, li. 1.
De. vij. sacramentis, li. 1.
Pro Lutheri damnatione, li. 1.

Atque alia id genus nonnulla. Quum totis nisibus regi obstaret, ne purpuratæ meretricis tyrannicum excuteret iugũ, capite senex obtruncatur. vi. die Iulij, anno a Christi Iesu natali: 1535. amisitque rubrum galerum a Romano Pharaone tũc missum. Effinxit miracula impostor Cochlęus a loco remotissim⁹ per caput hastili impositum, eũque papistę priuatis sententijs in deorum suorum referunt numerum.

THomas Morus, Anglus, in urbe Londinensi ex familia non incelebri natus, atque ita in literis uersatus, ut adhuc iuuenis in foro causas, & in ea ciuitate iura

te iura ad aliquot annos diceret. In aulam inde uocatus, fit regis fauore primum eques & proquęstor, demum in publico senatu plebis orator ac regni cancellarius. In eo (inquit Erasmus) ingenium erat incomparabile prorsus, memoria fœlicissima, dicendi facultas promptissima. A puero fœliciter Latinas imbibit literas, Græcas iuuenis sub doctissimis præceptoribus, cum Thoma Linacro & Guilhelmo Grocino, uiris ueruntamen eo in plęrisque longe doctioribus. In sacris literis progressus est, liberales disciplinas non infœliciter attigit, in philosophia ultra mediocritatem, ne quid interim dicatur de professione iuris Britannici. Eum nihilominus in suo Antimoro tanquam ineruditum traducit Germanus Brixius. Sed quicquid ab illis scribatur, qui egregie erant apud eum saginati & pasti, hoc nos ꝑbe nouimus qui fueramus ei uicini. Quod pontificum & pharisæorũ crudelitati ex auaricia subseruiẽs, omni tyranno truculẽtior ferociebat, immo insaniebat, in eos qui aut papæ primatum, aut purgatorium, mortuorum inuocationes, imaginum uenerationes, aut simile quicquam diabolicarum imposturarum negabant, longe aliter a uiuifico Dei uerbo edocti. Contexuit tenebrio, ac ueritatis Euangelicę obstinatissimus osor,

Comœdias iuueniles, li.1.
Dialogos familiares, li.1.
Declamationes quasdam, li.1.
Epistolas ad amicos, li.1.
Pro Erasmo aduersus fratrem, li.1.
Confutationes quorundam, li.1.
Vtopiæ insulam nouam. li.ij. *Pudet me propemodum cha,*
Progymnasmata e Græcis, li.1. *Murem Asclepiades ut apud,*
Epigrammata e Græcis, li.1. *Vereor illustrißime princeps,*
Diuersi generis carmina, li.1. *Belle prorsus conuenire,*

In decla-

In declamationes Luciani, li.1. *Ascendit quidam in arcem,*
Dialogum pro missa,cõtra frith, li.1. *Ardentiori quo potero animo,*
Contra Germanum Brixium, li.1.
Aduersus Chordigeram eiusdem, li.1.
Pro purgatorio contra fyth. li.iiij.
De iustificatione operum, li.1.
Apologiam ad Tyndale, li.1.
De ecclesia contra Barnes, li.1.
In Martinum Dorpium, li.1.
Lucianum transtulit, li.1.

Ac plura alia fecit. Quũ hic consentire nollet, quod rex esset in suo regno primus, atque quod ei liceret cum Dauid, Salomone, Iosaphat, Iosia, & Ezechia sacerdotes & leuitas, reiecta Romanensium Antichristorum tyrannide, in suo ordinare dominio, capitis damnatus ac securi percussus interijt, anno a cõmunis salutis origine.1535. septimo die Iulij, ac pro nouo martyre a papistis ueneratur.

Gvilhelmus Tyndale, seu Hychyns, Anglus, ad multorum in Christo salutem natus, Oxonij ab adolescente studijs incũbens, bonas literas abunde hausit, Græce ac Latine peritus. Grandescens paulatim nouellus hic Iesu Christi Apostolus, eruditione, fide, ac uitæ innocentia clarus, in hac regione post Ioannẽ Wicleuum primus habebatur, qui eius fortiter promouerit causam aduersus Balaamitas, ac populum recta in Deum fide instituerit. Paratus profecto semper erat, nihil nõ strennue in ea tã pia obire functione. Nemo ueterũ scriptorum lympidius Christum docuit, nemo Antichristorũ fallacias apertius detegit. Euangelicus homo nihil scripsit obscœnum, nihil sanę doctrinę contrarium. Solummodo meretricis magnę, fornicationũ

parentis

parentis reuelauit turpitudinem, quo tantę impietatis deperi ret regnum, reclamante in Moro ac Roffense, tota pontificū & sectarum synagoga, Compulsi nihilominus interdum sunt seductionum patroni, contra deprauatas eorum conscientias, laudare quod negant, & damnare quod maxime probāt. Produxerat hic pijssimus renouatæ Anglorum ecclesię tyro, Britannico sermone, ista absolutæ pietatis opuscula,

Obedientiam hominis christiani,	*li.iij.*	*Deus qui operat omnia in omnibus,*
In Mammonis parabolam,	*li.I.*	*Quod fides mater omnium bonorum,*
Practicas prælatorum,	*li.I.*	*Cum ueteres scribæ & Pharisæi,*
De ecclesia aduersus Morum,	*li.I.*	*Ecclesiæ uocabulum uaria,*
Contra Mori dialogos,	*li.iiij.*	*In primo capite quo librum,*
Super testamento Tracy.	*li.I.*	*Scrutemur primo testamenti huius,*
In tria Matthæi capita,	*li.I.*	*Hic habes chare lector, elucida.*
De sacramentis & signis,	*li.I.*	
De purgatorij parocho,	*li.I.*	

Atque alia, In linguam uernaculā transtulit quinque libros Mosi, totum testamentum nouum, atque opuscula quædam Lutheri & Erasmi, addiditque eisdē doctissimas prefationes, In lucem emisit quoq; examinationes Thorpij & Cobhami, cum Agricolæ præcatione, ac similibus. Vilfordiæ tandem in Brabantia, Louaniensium Rabinorum tyrannide inuictus Christi martyr, ut aurum in igne probatus occubuit, anno ab eodem Christo incarnato, 1535, in Septembri, Henrico octauo regnante,

IOannes Frith, Anglus, inclytæ Londiuensis ciuitatis alumnus, elegantissimus forma et ingenio iuuenis, præter bonarum literarum reconditam eruditionem, utraque lingua Gręca & Latina doctissimus euasit, Istum inter primos ob raras animi dotes,

mi dotes,

mi dotes, transtulit Thomas Eboracensis Cardinalis, a regio Cantabrigię collegio, ad suum nouũ Oxonĳ collegium, ut & eius ornamento disciplinas illic profiteretur ingenuas. Hunc antedictus Guilhelmus nõ aliter quam Timotheum Paul', in ministerĳ socium adoptans, hortabatur ut aduersus Iudaicas ineptias, gentiumque superstitiones, quæ essent rectæ fidei, cum eo doceret. Parebat illico, simulque iuuabat ecclesiæ caussam cõtra impuram illam meretricem, maledictã & blasphemã tot abhominationum matrem, non ueritus Babylonicas minas. Ostendebatque in Euangelĳ luce ignominias eius palam, Moro ac Roffense hypocritarum patronis frustra suis fucatis atque frigidis rationibus fœditates eius aut ornantib' aut tegentibus. Commendauit hic literis aduersus istos et aliũ adhuc tertium, pietatis hostes,

Expugnationem purgatorij,	*li.iij.*	*Certus sum multos esse qui,*
Subsidium contra Rastell,	*li.1.*	*Ago gratias Rastelle frater,*
De fide Eucharistiæ,	*li.1.*	*Nunc breuiter ad scopum,*
De cœna domini contra Morum,	*li.1.*	*Gratias & incrementum cognitio,*
De sua examinatione,	*li.1.*	*Haud dubito charissimi fratres,*
Ad imitatores Euangelij,	*li.1.*	*Explicari uix poterit charis.*
Speculum cognoscendi se,	*li.1.*	*Prouocatus ab amicis eram,*
Super testamento Tracy,	*li.1.*	*Nihil in hoc mundo tam certum,*
Antichristi reuelationẽ trãstulit,	*li.1.*	*In testes assumendi non sunt,*
Antitesin Christi ad papam,	*li 1.*	*Addidimus christiane lector,*

Aliaque nonnulla. Et quoniam numerare nolebat inter fidei suę articulos, eorum ex missa transubstantiationem atque purgatorium, circumdatus a pinguibus tauris Basan, Londinẽsi, Lincolniensi, ac Wintoniensi episcopis, & alĳs Antichristi ministris, Londini damnatur ad ignes, constantissimus Christi testis, atque exuritur, quarta die Iulĳ, anno ab eodẽ redẽptore nato, 1533. ætatis suæ, xxvi, sub rege Henrico octauo.

In ignis

In ignis medio Stephani in uultu alacritatem exhibebat, nũc ante Dei thronum in agni sanguine dealbatus.

IOannes Rastell, Anglus, ciuis ac typographus Londinensis, & ex nuptiarum copula Thomæ Moro affinis, in Mathesi atque alijs scientijs demonstratiuis, totam fere terebat ætatem. Cum Roffensis & Morus pro purgatorio papistico contra Euangelij doctrinam fortiter dimicarent, iste in eandẽ tragœdiam se tertium intromisit. Et quod illi humanis commentis ac deprauatis scripturis tentabant, hic rationibus omnino sophisticis (quas tamen dicebat philosophiam esse naturalem) affirmare, probare, atque roborare nitebatur. Sed insuperabilis Christi spiritus, qui excelsa humilibus euertere solet, per præfatũ iuuenẽ Ioãnẽ Frith, stultissimos reddidit eorum conatus Londini, non aliter quam olim Hierosolymę Libertinorum & Cyrenensium irruptiones per Stephanum. Magnus iste Cosmographus, de trium mundi partium Asiæ, Africæ, & Europæ descriptione, longissimam reliquit comœdiam, quam uocabat,

Abundas gratia potentiæ diuinæ,

Naturam naturatam, li.1.
Astrologicos canones, li.1.
Dialogos de purgatorio, li.iij.
Apologiam ad Ioannem Frith, li.1.
Abrasionem papismi, li.1.

Et alia plura, sermone Britannico. Hic post scriptam Apologiam, non iuuenis mortem cũ alijs procurabat, sed uidens se manifesto Dei uerbo uictum, puduit errati, libereque palinodiam cecinit. Londini demum obijt uir christiane pius, anno salutis humanæ, 1536. sub rege Henrico octauo.

HEctor Boethius, Deidonanus, natione Scotus, Aberdonensis gymnasij doctor, uir in omni philosophiæ ac theologiæ genere apprime eruditus eandem compluribus annis moderabatur scholam, Cum isto Lutetiæ consuetudinem non iniucundam se habuisse fatetur Erasmus Roterodamus in quadam epistola, quũ illic in literarum stadio anno a Christi incarnatione, M. cccc. xcvij. pariter currerent, singularemque in eo ingenij fœlicitatem commendat. Vt temporũ uariationes, fortunarũque uicissitudines in sua patria, sicut & in alijs mundi nationibus essent, per singulas ætates notæ, a prima Scotorum gentis origine ad Iacobum secundum (qui anno domini, M. cccc. xxxvi. regnare cœpit) maiorum suorum gesta illustratione non uulgari conscripsit. Quod cæterorũ subsequentium ad sua tempora uitas, historiæ narratione non explicuerit, remorantes allegat caussas, quas nihilominus non exprimit, Disertissimo stylo fabricauit hic autor eruditus,

Catalogum regum Scotiæ, li. 1. *Fergusius primus Scotorum rex,*
Descriptiones eiusdem regni, li. 1. *Cosmographiam ad historiarum,*
Historias Scotorum, li. xvij. *Cæterarum orbis gentium more,*
Aberdonensium ponti. uitas, li. 1.

Lecturas, orationes, & epistolas eloquentissimas, atque adhuc alia, Ad istum scripsit Erasmus secundum suarum lucubrationum Catalogum, ut ad recentem Aberdonensis gymnasij institutionem desiderauerat. Claruit anno christianæ pietatis. 1526. sub rege Iacobo quinto, quo chronicorum suorum Parisijs emiserat ingens opus.

PAtricius Hãmilton, Scotus natione, uiginti trium annorum iuuenis eruditione præditus nõ uulgari, ab illo mundi angulo ad Marpurgã Hessiæ uenit, ut illic abundantius in Dei ueritate confirmaretur,

Is primus

Is primus erat qui post erectã illic ab Hessorũ principe Philippo academiam christianissima aliquot axiomata palam & doctissime asseruit in eadem. Robustior factus in doctrina pietatis, assũpto socio in Scotiã rediijt, ut & illic manifeste Christum doceret. Mox principes sacerdotum cum Antichristi satrapis, ad urbem sancti Andreæ conuenerunt in unum, ut eũ, licet regio sanguine clarum, rege adhuc puero, caperent atq; interimerent. At ille in Christi confessione totus ardens, tempus eorum præuenit, & pridie calendas Martij mane, pinguibus illis Samariæ uaccis adfuit, anno ab incarnato Messia, M.D.xxviij. Et ab illis ipse uelut a Iudæis Christus, mox damnatus & morti adiudicatus, a prandio ipsius diei comburebatur. Ab huius erudito ingenio fluxerunt hæc opuscula,

De lege & Euangelio, *li.1.* *Lex doctrina est, bona pre.*
De fide & operibus, *li.1.* *Fides est in Deum credere,*
Locorum communium, *li.1.*

Atque alia qædam, Franciscus Lambertus Auenionensis, in operis sui super Apocalypsim dedicatione ad prędictũ Hessię principem, inter hæc omnia testatur, se uix repperisse alium, qui de eloquijs Dei syncerius loqueretur, Is uere (inquit) in domini ecclesiam non solum suam gloriam, sed & uitam quoque attulit,

POlydorus Vergilius, Italus natiõe, Romani põtificis quęstor, pro colligendis Petri denarijs (nam suum quisque persoluebat, ad sacram synaxim admissus) in Angliam primũ uenit, Ob insignem omnium bonarũ literarũ eruditionẽ, Wellensis archidiaconus postea factus, priori officio pontifici resignato, constituit Romam non repetere, sed deinceps in ea manere insula, Et licet in plerisque superstitionem reli-

 gionis

gionis loco per sua ueneretur scripta, pie nihilominus sacerdotum coniugia suadet, pieque statuarum cultum damnat, cum quibusdam alijs Romanensium imposturis. Quod antiquitati Britannicæ in Anglorum historia, quam par est, iniquior sit, ex ueterum illius gentis chronicorum ignoratione uenit. Quod quosdam præterea reges ab impietate pios, & alios e diuerso ab æquitate iniquos in ea quoque iudicauerit, communi ante agnitam ueritatem cæcitati imputandum censeo, Galfridum uero Menemuthensem, uirum pro suo sęculo eruditum, incongrue tam acriter mordet, Nouoburgensem sequutus, quum eius ope in concinnanda historia tam frequens utat. Ingenij sui pignora nobis hic dedit, Romani sermonis uenustate spectabilia,

De rerum inuentoribus,	*li.iij.*	*Sum equidem nescius Ludouice,*
De ritibus christianorum,	*li.v.*	*Christus seruator noster, qui,*
In præcationem dominicam,	*li.I.*	*Dominicam præcem quoties, opti:*
Anglicam Historiam,	*li.xxvi.*	*Britannia omnis quæ hodie Anglia,*
Emendationes Gildæ,	*li.ij.*	*Ab hinc aliquot annos, cum ego,*
Adagiorum ad Guidonem,	*li.I.*	*Troezeni atticæ regionis,*
De prodigijs dialogum,	*li.iij.*	*Accurate, sed nescio quam bene.*
De patientia & eius fructu,	*li.ij.*	*Humanæ uitæ curriculum natura,*
De uita perfecta,	*li.I.*	*Nunc certe tua Vergili patientia,*
De ueritate & mendacio,	*li.I.*	*Multum difficilis sit cum omnis quæs.*
Epistolas eruditas,	*li.I.*	
Chrisostomi uersiones,	*li.I.*	

Perpluraque alia. Et ut nemo sua defraudetur gloria, Est profecto Polydorus ob erudita illa de rerum inuentoribus, ritibus, & prodigijs opuscula, ab ipsis etiam pijs suspiciendus. Claruit anno ab apparente in carne Dei filio. 1533. quo chronicorum suorum Henrico Anglorum regi octauo dedicauerat opus.

Iacobus

IAcobus Calcus, de Papia Italię ciuitate, familia nõ incelebri oriundus, a teneris annis Carmeli monasticen eadem in urbe apud eos qui illum erudiebant, pro uite instituto admisit. Cum uero præceptores fere omnes ingenio atque doctrina præcelleret, Romam a generali sui ordinis magistro Bernardino uocatus, fit pior (ut uocant) ad sanctum Martinum in montibus, ut & illic probatæ eruditionis effunderet radios. Feruentiori postea discendi ardore estuans, Parisiorum Lutetiam uenit, magisteriumque theologicum in magna eorum Sorbona suscepit. Eum tandem Venetorum oratores ex Scotia redeuntem, Henrico octauo Anglorum regi commendabant, cum foret adhuc recens diuortij sui a demortui fratris coniuge Catherina in Anglia disceptatio. Quod ille, auditis rationibus, nõ solũ legitimũ edito libello probabat, uerũetiã cũ Parisiensibus magistris in arenã descendens, ac triũphũ inde reportans, plenum eorum ea in re consensum diplomate firmatum obtinuit. Multa eruditi ingenij opuscula uir iste reliquit, præsertim ad regem,

Super eodem diuortio, li.1. *Henrico octauo Angliæ, Franciæ,*
De incerto purgatorij loco, li.1.
De impunitione spiritus, li.1.
Contra pontificis primatum, li.1. *Rationi plane consentaneum,*
De genealogia Christi, li.1.
De filio hominis, li.1.
Orationes elegantes, li.1.
Lectiones scripturarum, li.1.

Cætera apud ipsum non uidi, quum tamen his multo plura ediderit. Ex primis iste erat, qui a Romani pontificis tyrãnide defectionem regi persuaserint. Peste demum Londini perijt, xix. die Augusti, anno a Christi seruatoris ortu, 1533.

apud

apud suos Carmelitas sepultus, & tam a Clemente pontifice quam a suo generali Nicolao excommunicatus.

Ilfridus, Holme, Anglus, ex Eboracensi comitatu, uir genere quidem nobilis, sed fide & eruditione multo nobilior, ueritati diebus his ultimis reuelatæ, non indiligentes adhibuit aures. Quod liquide claret ex illis quę docte scripsit, de Lyncolniensium & Eboracensium rusticorum tumultu, atque aliorum septentrionaliū Anglorum insanijs in eandem. Hi enim anno domini. M.D. xxxvi. detritorū calceorum resaciatorē seditionis suę ducem constituentes, horribiles motus excitabant, habebantque tādem electissimorum pugnatorum. xxv. millia, præter numerosam omnis generis multitudinem. Putabant fanatici homines, a papę sacrificulis, cucullatis & rasis ita persuasi, q̄d Euangelij predicatio cuncta dirimeret, fidem, ecclesiam, legem, honestatem, religionem, rempublicam, & similia, atque e medio plene tolleret. Illis igitur oportune occurens rex, mira prudētia, sine sanguinis effusione, eorum coercebat audaciam, incensoribus primis merito luentibus temeritatis suæ pœnas. Funestam hanc tragœdiam festiuo dialogo hic graphice depinxit per interlocutores, Angliam imperatricem & Wilfridum Holme, & istum ei titulum addidit,

De utraq; Borealiū cōmotione, li. 1. *Cum Phœbus frigora semouisset,*
Ad Merlini prædictionem, li. 1. *Sed unū (inquam) quod uix,*

Et alia nōnulla edidit. Huius materia dialogi huberrima est, ac posteritatis lectone digna, ut alieno edocti periculo, discāt saltem principibus obedire in domino. Clarauit anno superius numerato uir pius atque eruditus, sub Henrico octauo, & infra unum aut alterum annum postea, mundum reliquisse fertur.

Ioānes

IOannes Lambert seu Nycols, Anglus, patria Nordouicēsis, conditione sacrificulus, in sua ciuitate primum, postea Cantabrigiæ politiores disciplinas, Latinas & Græcas, humanas atque diuinas adamussim didicit. Inter illos & hic unus erat gratuito Dei munere, quos anno domini, M.D.xxvi. Bylnæus & Arturius eiusdem gymnasij tyrones ad cœlestis philosophię studium, salubri pertrahebant prædicatione. Deposuit ex tunc superciliū quo solebāt eo in regno papistici sacerdotes inaniter gloriari, desijtque sublimis apud homines haberi opinione iusticię, ut capax foret iusticiæ atque sapientiæ diuinæ. Fidelis illius ecclesię cupiebat esse minister (quod & erat) in qua uox sonat Euangelij filij Dei, non fragor hominum impiorum, papæ ac suorum oleatorum. Sub impijs sophistis quamplura patiebatur, quod negauerit diuorum inuocationes, papę purgatoriū, & ex eorū missa transubstantiationem. Ediditque tandem Anglico sermōe ad regē, ex autoritatib⁹ scripturę ac dictis patrū, sacerdos.

De ueritate Eucharistiæ,	li. I.	*Dum afflictus in carcere pauper,*
Argumenta pro eadem,	li. I.	*Indigne Christus edi non potest,*
Scripturarum locos,	li. I.	

Atque alia. Erasmi opuscula quædam, in patrium idioma trāstulit. Sed quia confitebatur Christum non uentre sed animo comprehendi, ac in sacra synaxi, fide non labijs edi, iuxta Pauli atque Augustini sententias, grauem Londini exustionem subijt anno incarnati Messiæ, 1538. sub rege Henrico octauo, non sine maligno Wintoniensis Antichristi consilio. Steephen Gardener.

RObertus Wakefelde, Angl⁹, politioris philosophiæ dogmata a pueritia Cantabrigiæ sequutus, ad disciplinarum omnium arcem doctissimus tandem peruenit, Nec satis discernere quisquam ea ætate poterat,

quã sciẽtia plus preualuerit, tam ingens ei suppetebat singularum artium facultas. Totius fere Christianitatis peragrabat limites, ut præcipuarum esset linguarum peritus. In quibus tumdemum cum cuiusuis nationis doctis artificibus post Ioannem Capnionem, alias Reuchlinum, contendere de palma ualebat, Habebaturq; post eius mortem in studio Tubingensi, non aliter quam alter ille Capnio, cum in eius illic, Kyriandro teste, successerit locum, Hebraice, Syriace, Chaldaice, Græce & latine doctissimus. Et mihi adhuc pro minimo non est, quod a tam eximio præceptore, aliquid ex Mantuano & Valerio Maximo didicerim iuuenis. Ex omnibus quos fecerit, hos uidisse solum contigit librorum suorum titulos,

Institutiones Hebraicas, li. 1.
Laudes Hebraicæ linguæ, li. 1.
De fide & operibus, li. 1.
Encomion agriculturæ, li. 1.
De pace, li. 1.
De philosophia, li. 1. henrici ottami treatises

Nec dubito eum adhuc reliquisse aliarum rerum syntagmata, Fauorem regis tandem ob linguarũ mysteria nactus, fit illi a sacellis. Doncastrij, atq; in ipsa regis curia Grenouici & Londini, magnam denuo cum ipso contraxi tam familiaritatem quam amicitiam, anno post natum seruatorem, 1536. neq; postea diu eum superuixisse æstimo.

Oannes Bellenden, natione Scotus, theologię scholasticæ magister & archidiaconus Morauiensis, accuratissima sedulitate in literis semper a iuuẽtute uersabatur. Hic multæ eruditionis præses, non indigus dator haberi uoluit, sed quicquid bonarum disciplinarum

longo

longo cõquisiuerit labore, prodesse studiosus, hubertim profudit in omnes, Cum iste uidisset suæ gentis historiam ab Hectore Boethio uiro disertissimo in .xvij. libris copiose traditã, a multis affectari, a paucis uero ob latini sermonis ignorantiam intelligi, in idioma Scoticum eam fideliter transtulit, ut omnibus æque esset communis, ab omnibusq; perciperetur. Ex proprij quoque ingenij promptuario, quo omnia facilius intelligerentur, Stoicæ protulit,

Cosmographiã historiæ, li.1. *Syluatica Diana fulgentibus radijs,*
Albaniæ descriptionem, li.1. *Qualiter alterationi & morti omnia,*
Ad regem Iacobum quintum, epi.1. *Erasmus Roterodamus in lib. de insti.*

De cæteris eius scriptis, nihil constat. Non desunt tamen qui illũ ferant auctariũ fecisse centũ annorum ad prędictã historiã, ab anno nati seruatoris, 1436. cũ Iacobo secũdo Scotorum rege icipiẽs, ad annũ scilicet, 1536, eiusdẽ. In q sub Iacobo .5. claruit.

ROBERTUS Barnes, Anglus, in Nordouicẽsi comitatu Lynna non procul natus, inter tã uarias hominũ factiones, ad Augustinianorũ mẽdicantiũ sectã arripiebatur impuber. Iuuenes ętate ac studio pares, licet ꝓfessione diuersi, anno dñi. M.D. xiiij, Cantabrigię sophistarum scholas frequẽtauimus. Ipse nihilominus in re literaria ex ingenij facilitate, multis passibus pręcucurrit. In theologia scholastica tãdẽ doctor effect⁹, percepta ex Lutheri libris Dei ueritate, extẽplo cœpit luctator egregius cum monstris immanissimis congredi. Aeterni patris eloquijs armatus, constans ueritatis assertor, in Draconẽ ac Bestiam fortiter dimicabat, eorumque subuertit castra. Sed statim a furentib⁹ Babylonici regni ministris ad tribunal raptus, anno Christi, millesimo quingẽtesimo uicesimo quinto, in februario, ac per Londinẽsem. Roffensem, Bathoniẽsem, &

Aſaphenſem epiſcopos ſuper.xxv.articulis ceremoniarum damnatus, ad palinodiam ſub Cardinale cogebatur. Tertio carcerariæ incluſionis ſuæ anno, diruptis cathenis in Germaniam ad Lutherum aufugit. Vbi apud eum atque alios ueræ pietatis amatores ad aliquot annos ſeruatus, in Angliam denuo reuertebatur. Ex tunc iuſtitiam fidei in ſolis Chriſti ſeruatoris operationibus, contra impios humanorum operum buccinatores, tam concionibus quam ſcriptis ſynceriter erigebat, ut antiqui ſerpentis caput eo calcaneo rurſus contereret. Nõ poterat igitur Satan nouas ei per epiſcopos inſidias non ſtruere. Scripſit iſte fideliſſimus diuini uerbi miniſter ad Henricum octauum Anglorum regem, ex uarijs autoribus collectas,

Romanorum pontificum uitas,	li.1.	*Cum intellexiſſem ſereniſsime rex,*
Sententias ex doctoribus,	li.1.	*Sola fides iuſtificat. Mors Chriſt,*
Compendia ſuarum concionum,	li.1.	

Hæc idiomate Anglico edidit.

De ſacerdotum coniugio,	li.1.	*In diuerſis regionibus uidi &,*
Supplicationem contra epiſcopos,	li.1.	*Sereniſsime princeps, ut ſciat,*
De ſua condemnatione,	li.1.	*Hic ſequuntur articuli, quos,*
De iuſtificatione fidei	li.1.	*Si tua nunc ſerenitas non ac.*
De eccleſia & membris,	li.1.	*Eccleſiæ nomen a longo iam temp.*
De eiuſdẽ eccleſiæ clauibus,	li.1.	*Hanc diſcutere cauſſam ſcholaſt.*
De ſeruo hominis arbitrio,	li.1.	*Nolumus in hoc articulo diſputare,*
Licere ſcripturas legere,	li.1.	*Manifeſtiori ſigno nequit ſciri,*
De conſtitutionibus humanis,	li.1.	*Ad iſtum articulum expedit notare,*
Pro utraque ſacramenti ſpecie,	li.1.	*Si diuinis ſcripturis hæ ſiſſent,*
Sanctos non eſſe orandos,	li.1.	*Si ueram in Chriſto fidem haberent,*
Indicem de dictis patrum,	li.1.	*Addidi Chriſtiane lector) indices ad,*
De eccleſia ad Morum,	li.1.	*In primo manifeſtaui libro,*
De iuriſdictionum abuſu,	li.1.	

De rebus ecclesiæ, li.1.

Atque alia quædam. Istum cum duobus socijs non puduit, Londini crudelissimam pro Iesu Christi nomine incēdij mortem oppetere, sub Stephani Wintoniensis et consimilium Antichristorū tyrānide, anno a Christi natiuitate. 1540. die .xxx. mensis Iulij, nulla caussa adhuc data, nisi quod fuerit Euangelij professor. A quo licet succumbere sit uisus, potenter tamen nunc regnat atque condemnat iustus mortuus, impios uiuentes. Huius nempe uitam pietatis & honestissimorū exēplorum plenam, certissimis argumentis nouerunt multi.

Lexander Seton, natione Scotus, professione theologus, natalium splendore illustris, atque olim Iacobo quinto Scotorum regi a cōfessionū secretis, in Angliam religionis caussa relictis fortunis pijssimus uenit. Audiuerat enim post tātas impijssimorum sophistarum tenebras, purissimam Dei miseratione Euangelij doctrinam illic publicitus tradi. Accessit igitur Lōdinum uir multæ ac syncerissimæ eruditionis, & inter alios cęlestis doctrinę pręcones (nullus certe adhuc fœlici⁹) talentum sibi concreditum in domini sui lucrum exposuit. In magna uirtute spiritus, Euangelicus interpres, scripturas ibidē ex sacris codicib⁹ per synagogas docuit, frequētissimū habens auditorium. Salutiferam scientiam, non ex hominum commentis aut philosophorum placitis, sed e purissimis uitę fontibus eduxit, ut homines ad sacræ studium lectionis allice-ret. Edidit interim saluberrimas annotationes,

In utranque epistolam Petri, li.ij.
In Canonicam Iacobi, li.1.
In Actorum Cap.xviij. li.1.
Processum suæ examinationis, li.1. *Percipiens, candide lector, auditu,*

Sermones ad utrumque statum, li.1.
Et alia non pauca. Aduersus istum mota est tandem a tyrannis episcopis, Stephano Wintoniensi & Eadmundo Londinensi, grauis persecutio, compulsusque fuit sub pœna ignis, quæ de captiuo hominis arbitrio, ac iustificatione per fidem docuerat, ignominiose reuocare Londini anno uirginei partus. 1541. in Decembri. Reliquit tamen sequenti anno (quo & obijt) prædictum opus uere eximium, de sua per episcopos tractatione, cum doctrinæ suæ super illis articulis ratione, quod timeo quorundam perijsse ignauia.

Lexander Alesius natione etiam Scotus, uir omni bonarum literarum peritia præditus, ob impiā constitutionē, quam Scotorum episcopi aduersus Dei ueritatem emiserant, terram illam plene dereliquit. Non enim ferre poterat animus uere christianus, aperta ueritatis luce, fores ad Dei regnum per Phariseos maleuolos ita occludi, nec populum Christi sanguine redemptum sub uacuis legalium figurarum umbris tam misere detineri. Constituit ergo remotiores adire prouincias, ut libere tā apertā Dei blasphemiam ac uerbi sui iniuriā scriptis uindicaret. At cū uenisset Lōdinū, quosdā illic inuenit eodē laborātes morbo. Hi ueritates quasdā nō scriptas cōmētientes, atꝗ sub anathemate credēdas esse uociferātes, nō solū diuinis illis Spiritu sācto dictatore pręscriptis ęquarūt, uerum lōge prętulerūt, immo opposuerūt. Arrepto igit̄ calamo, post quādā ea in re disceptationē, aduersus Ioannē Stokisley Londinensem episcopum ex scripturis congessit,

De autoritate uerbi Dei, li.1. *Ante biennium inclyto Scotorum*,
Contra decretū episcopoꝝ Scotiæ, li.1. *Cum inter cæteras regias uirtu.*
Scripturas lingua materna legendas, li.1.

Et alia

Et alia pleraq;. Ad illustrissimũ principẽ Ioannem Fridericũ Saxoniæ ducẽ ac principẽ Electorẽ, primũ opus dedicabat, anno salutis humanæ, 1540. In quo claruit uaria indies ad Euangelij ꝓpagationẽ edẽs, apud Scotos regnãte Iacobo quinto.

EDwardus Læus, Anglus, Latine & Græce peritus, sed rhetoricãs sophista, diuini uerbi ueritatem a dialecticorũ syllogysmis ac philosophorũ argutijs æstimabat omnino. Nõ inexpertus hæc loquor ut ex sequentibus patebit. Aduersus Erasmũ Roterodamũ, cum ille sua purgatiori lima scripturas ornaret, plura moliebatur, homo ad lites & cõtentiões quodãmodo natus. Trecentos enim locos in noui testamẽti uersione taxabat, uere asinus ad lyrã, ꝑter fanaticas in eius annotatiões rixas. Quib⁹ ita trib⁹ Apologijs ab Erasmo est respõsum, q̃d eius iã inuectiua, a ꝓbis oĩbus, opus sine mente, sine frõte, sine literis, ac sine omni dote humana iudicatũ sit. Vnde quãplures eruditi, Euricius Cordus, Vlricus Huttenus, & alij, ut in delirantẽ simiã, Epigrammata in ipsum ediderunt. Fuit nihilominus Henrico tandem octauo Anglorũ monarchæ, ab eleemosynis distribuendis, ac nouissime Eboracensis archiepiscopus. Iste inter otia literaria ex fanatico depromebat sensu,

Contra annotationes Erasmi, li.1.
Inuectiuam in eundem, li.1.
Epistolas sexcentas, li.1.
Exhibita consilio Cæsareo, li.1.
Epicœdia clarorum uirorum, li.1.

Ac nõnulla alia. Cũ in quibusdã cõcionib⁹ Doncastriæ damnassem impiã illã, & sine scripturæ autoritate mortuorũ sanctorũ cum inuocatione adorationem, citatus, corã eo & eius doctoribus cõparui, atq; de obiectis ꝓ uno septẽ articulis, satisfeci. Inter q̃s & illud Pauli ad Timotheũ, Vnus mediator

Dei &

Dei & hominum Christus Iesus & cęt. pro errore habebat, tā erat eloquiorum Dei ignarus. Piusque honoris bestia tribuit uni ex suo Scoto distinctioni, quam inter loquendum casu ad duxeram, quam omnibus scripturarum autoritatibus. Non enim sine magno Dei miraculo, manus euasi tam sāguinolēti carnificis. Mortem obijt anno a redemptionis nostræ initio, 1544. sub rege Henrico octauo,

THomas Eliota, Anglus, armatæ militię auratus eques, uir nobilis ac doctus, Latine & Græce peritus, in Sudouolciæ comitatu (ut a fide dignis accepi) ex patre Ricardo Eliot, eiusdem ordinis uiro præcipuo, primam duxit originē. Post large imbibitas artes liberales, ne i ullo malo otio (ut de seipso scribit) perniciosoue negotio uitam infirmaret, utque aliqua ex parte de republica bene merit' esse uideretur, alijs rebus omnibus neglectis, quæ tum opes maximas, tum sūmas dignitates polliceri soleant, id oneris assumpsit, quo tum literas Latinas scire cupientes facilius instrueret, tum ijsdem literis mediocriter imbutos, uaria uerborum supellectili, multiplicique rerum cognitione ad studium capescendum acrius incitaret, Idque ipsum ex altera parte fecit in re medica, pro tuenda corporum ualitudine, ad proximorū & conterraneorū suorum utilitatem non modicam. Comparatis postremo autoribus undique bonis, Grammaticis, Rhetoribus, Poetis, Philosophis, Medicis, Historicis, & Cosmographis, edidit inter cætera, ad illustrissimum regem Henricum octauum,

Bibliothecam dictionariam, li. 1. *Præclarus philosophus Plutarchus,*
Castellum sanitatis, li. iiij. *Galenus excellentissimus medicus,*
Flores sapientiæ, li. 1.

Et alia plura. Vtinam uir iste, ueteri execęcatus pappismo, nō male

male fuisset adfectus erga ueram Euãgelij gloriam, ad uariarum rerum scientias alioqui natus. Claruit anno a Christi incarnatione. 1540. sub præfato rege Henrico, audiuique ipsum obijsse mortem.

Nna Askewe, præclari generis iuuencula, eleganti forma atque ingenio prædita, in Lincolniensi Anglorum comitatu Guilhelmũ Askewe, nobilissimum equestris ordinis uirum, genitorẽ habuit. Fide tamen quam sanguine nobilior, ut Cecilia sancta, Euangelium Christi feruenti gerebat in pectore, ut esset ei propugnaculum salutis aduersus diaboli in regno papistico synagogã. Nempe anno ętatis suę. xxv. cordatissima hæc fœmina, atque in Christi confessione ardens tota, cum eiusdem synagogæ ferocibus ministris fortissime bis confligebat. Vt qui ex Eusebij lectione Blandinam in primitiua ecclesia nouerint, & hanc contemplari aptissime poterunt. Fœlix enim ac sancta hæc mulier, fide sexum mirabiliter uincens, pro diuini uerbi ueritate atq; uera Dei gloria, aduersus papisticę missę idololatrias, inuictissimo pertulit animo, superbissimorum tyrannorum improperia, despectiones, carceres, tormenta, immo mortem ignominiosam innocentissimo eius corpori illatam. Insigniter proculdubio in ea triũphauit Christus, dum inter quæstiones, ruptis ad sanguinis effusionem uenis, tortorum, qui & eius (o res inaudita) iudices erant, immanitatem irrisit, in carcere post tormenta cecinit, & in ignis medio æternũ laudauit dominum. Scripsit hęc propria manu, quos & ego prefationib⁹ ac scholijs illustraui,

Examinationum priorum, li. 1. *Vt uestre sit expectationi satisfactum,*
De ultimo suo conflictu, li. 1. *Percipio, amice in Christo chare,*

Cantiones quoque plures edidit, In igne cum fidelissimis Dei

 famulis,

famulis, Ioāne Lacels, Nicolao de Otterden, & Ioāne Adlam, ob idolorum detestationem, uitę finem accepit, anno nati seruatoris Iesu, 1546, et, xvi. die Iulij, nubib⁹ miraculose, ut in quorundam martyrum passione, sonitum tribuentibus. Vltusque statim est horum & aliorum innocentium mortem dominus, in insano quodam tyranno Nordouolcarū duce atque eius filio, cæteros adhuc morante eadem Dei uidicta, nisi maturius resipiscant.

Enricus octauus Anglorum rex, omnium florētissimus, Henrici septimi & Elisabethæ reginæ filius, cumulatissime res eas habebat adhuc iuuenis, quas diuus Plato requirit in cuiusque ciuitatis principe, naturæ bonitatem atque educationem rectam. Scripta eius in Lutherum pro regno olim papistico, non cum Erasmo laudamus, qui in una ad Ricardum Pacæum epistola immodicis eum & ad astra euehit ob ipsa laudibus, in altera sequente ad Franciscum Chiregattū uituperat, ac inter ignaros pene connumerat. Illiterati (inquit) fere omnes sunt, qui hic clamitant in Lutherum, & qui (ut ipsis uidetur) defendunt sedem Romanā. Sed potius de illo hoc ausim ex Paulo asserere, q̄d cum adhuc esset paruulus, ut puer affectus erat, ut puer cogitabat ac loquebatur. Postea grandescens in Christo, longe aliter sapiebat, affirmabat, docebat. Nō enim ex tunc iudicabat rem esse leuem, salutari æterni patris fundamento superstruere, ligna, fœnum, aut stipulā, Iudaicas nēpe cæremonias, frigidas, inutiles, & uanas: uel eius purissimo addere uerbo, maledicta hominum cōmenta ac stercora. Quod pro sua gloria & quæstu iniquo, papistici apud illum pręstigiatores (presertim Wintoniensis) rostris atque unguibus quærebant, Romanensium Antichristorum ac sordidissimorum papistarū

papistarum, a suo regno deleuit imposturas, tyrannides, superstitiones, idololatrias & sectas. Literas instaurauit, Euangeliū reduxit, pietatem promouit, fidem renouauit, atq; omnia christiani principis officia abundanter præstitit. Et ut tūdemum præsentis operis scopon attingam, in Latinis characteribus suo tempore protulit, ad Leonem decimū pontificē Romanū,

per tot vitam it,

Assertionem sacramentorum,	*li.1.*	*Quum partim bellicis, partim,*
Ad epistolam Lutheri,	*li.1.*	*Quas tu Luthere literas,*
Christiani hominis institutionem,	*li.1.*	*Cum in hoc libello qui uulgi,*
Pro instituenda pube,	*li.1.*	*Henricus octauus per Dei gra.*
Sententiam de Mantuano cōcilio,	*li.1.*	*Cum orbi pene testatißimum sit,*
De iusto in Scotos bello,	*li.1.*	*Prouocati iamiam ad bellum,*
Statuta & leges,	*li.1.*	
Ad duces Saxoniæ,	*epi.1.*	
Ad Erasmum Roterodamum,	*epi.1.*	

Cæterorum nihil adhuc uidi. De hoc rege illustrissimo scribāt alij quid uelint. Ego certe id ei honoris post Deum meum debeo, quod sim Euangelij regni Dei (ut spero) per eius administrationem particeps, cum ante illius in Romanum pontificem edictum, obstinatissimus papista fuerim. Ex hac uita fœliciter migrauit, anno a Christi seruatoris ortu. 1547. ætatis suæ. lvij. & regni. xxxviij. die uero. xxvij. Ianuarij, Windesoræ sepultus, relicto ex regina Ioanna hærede Edwardo sexto, fœlicissimæ spei principe.

Dwardus Halle, Anglus, politioribus a tenera ætate literis adornatus, ex longo Britānicarum legū studio, peritissimus tandem in earum euasit professione. Qui cum paratam haberet perspicacis ingenij celeritatem, atque oris in dicendo facundiam solertem, tantam sibi comparauit in eo genere autoritatem, ut

 in clarissima

in clarissima urbe Lōdinēsi iudicē i causis ciuilib⁹ ageret, Hic insigni prudentia uidēs, illustrissimas illas Lancastriensiū atq; Eboracensium principum familias (quas albam & rubeam uocant rosas) post magna ac diuturna dissidia, in potētissimo rege Henrico octauo, per faustissimum patris sui cum Elizabetha Edwardi quarti filia connubium, fœlicissime cōuenire. Vt obliquos quorundam animos pacatiores redderet, atque quietem in Anglicana republica perpetuo, pro suo posse nutriret, præclarissimum edidit chronicon ad eundem regem Henricum, quod uocabat,

Earūdem familiarum unionem, li. viij. *Obliuio perniciosa claritudinis inimica,*

Limites extendit hoc opus, ab initijs regni regis Hērici quarti, a quo incepit hæc uarietas, usque ad postremos annos regis Henrici octaui, in quo plene sopita conquieuit. Obijt præsēs autor, anno ueræ pietatis. 1547. Londini sepultus, sub Edwardo sexto fœlicissimo Anglorum rege.

Vthbertus Tonstallus, in Septentrionali Anglorū regione, honesto inter suos et splendido natus loco, ex multiplici literarū peritia ac iuris utriusque professione, arcē existimationis obtinuit. Ad optimam certe eo in homine indolem, dū adhuc adolescēs esset, optima accessit Oxonij institutio, & ad mite ingeniū (quod in ipso nō semel sū expertus) mansuetissimi quoq; mores. Eius iudicio Erasmus plurimū tribuit, nō pauca ad illius sententiā in Apologijs conuiciatorijs moderatus. Tonstallo (inquit Morus in epistola ad Erasmū) ut nemo est omnib⁹ bonis literis instructior, nemo uita moribusque seuerior, ita nemo est usquam in conuictu iucundior. Vnde post plures sui regis nomine legationes, primo Londinensis, postea Dunelmensis antistes habebatur, & hæc latine scripsit erudita opuscula,

De arte

De arte supputandi, li.iiij.
Orationes & epistolas, li.1.
Aliaque nõnulla. Omnes omniũ Arithmeticorũ libellos, quorũ calleret linguas, in primi operis præfatione se perlegisse fatet, eruditos, ineptos, latincs, barbaros, ne quid eius argumẽto desit. Rebus humanis excedere fertur, anno a Iesu Christi natali, quo ista scripsimus, 1548. sub illustrissimo Anglorum rege Edwardo sexto

Subsequentium, xxx. autorũ (quoniam adhuc in carne uiuunt) præter scripta & nomina ad præsens pauca commemoro, plura in operis recognitione ac locupletatione daturus, modo dominus uitã dederit longiorem.

Ricardus Sampson, nuper Cestriȩ nunc uero Lichfeldiȩ episcopus, dũ pauca olim in gratiã regis, contra pontificẽ Romanum scripsisset, stolidissimi sophistȩ Ioannis Cochlei canonici Misnensis, ad insaniã ac frenesim usq;, tã in se quã in regem, furorem concitauit, ut in eius apparet pro Fishero ac Moro stultissima defensione. Protulit uero Sampsonus,
In quosdam psalmos, li.1.
Pro rege contra pontificem, li.1.
In Paulum ad Romanos, li.1. *Furtiuas quasdam nostras horulas,*
In eundem ad Corinthios, li.ij. *Præfatus suo more, Corinthios,*
Explanationes in reliquas Pauli epistolas promittit. Sed interim est orãdũ, dũ affectus & cõtẽtionẽ (ut pfitetur) uitat, ne in tã pio officio tepidꝰ inueniat, ab ore Dei statim euomẽdus.

Ancelotꝰ Ridley, Cãtuariẽsis, uir insigni ac christiana eruditione preditꝰ, in medijs turbinibꝰ, et rigidis Antichristo sæuiente procellis, cum Christo firmissimus stetit, atque eius

uiam quã syncerissime semper docuit. Produxitque uerbi Dei minister singulariter bonus, ad proximorum utilitatem non modicam,

Commentarios in Iosue, li.1.
In Paulum ad Ephesios, li.1.
In eundem ad Philippios, li.1.
Ad Colossenses quoque, li.1. *Gratia misericordia & pax,*
In posteriores Ioannis epistolas, li.ij.
In canonicam Iudæ, li.1.

Atque alia mihi adhuc ignota. Nullis obesse studet pijssimus homo, sed omnibus ad salutem prodesse, ut ex optimis scriptis apparet.

STephanus Gardyner, episcopus Wintoniensis, ex papistici iuris professione in reprobum sensũ uersus, hucusque nihil fortiori molimine tentabat, quam addere, ęquare, immo longissime anteferre purissimo Dei uerbo, maledicta impijssimorum idololatrarum placita. Huius pro papę sordibus insaniæ, sunt mundo satis ex eius dogmatibus & Nemrodicis factis notę, quamuis nihil scribamus. Martinus Bucerus in ultima ad eius nugas responsione, dicit illum ita furijs accendi semel in quadam cum eo contentione, ut uenæ in eius manibus (quod in nullo unquam homine prius uidit) subsilirẽt ac tremerent, quoties ab eo & Alexandro Alesio audiret quod offende. bat Latine & Anglice congessit,

De uera & falsa obedientia, li.1.
Pseudologiæ quæstionem, li.1. *Tertius iam annus agitur Bucere,*
Conuicia in Bucerum, li.1. *Post diutinã expectationẽ illius respõ.*
Diaboli sophistriam pro missa, li.1. *Considera candide lector, quã plenũ,*
Aduersus Georgium Ioye, li.1. *Introitus in tuam materiã aptißime,*
Contra Turneri uulpem, li.1.

Institutionem

Institutionem christiani, li.1.
Et quædam alia, De tam copiose effuso piorum sanguine, istū & consimiles episcopos pœniteret, si non in eo atrio adhuc manerent, quod dominus ab Euangelista Ioanne iussit non metiri calamo sed eijci foras.

ROBERTUS Shirwode, patria Couentriensis, post diuersarū artium studia, in Oxoniēsi gymnasio magisterium suscepit theologicum. Qui cum Louanij linguis ac literis sacris operam daret, anno a Christi natiuitate, M. D. xxiij. ad Ioannem Webbe Benedictinorum cathedralis ecclesie Couentriensis cœnobiarcham edidit,
Explanationes in Ecclesiasten, li.1. *Nescio profecto quo fato conti.*
Sermones quoque plures, li.1.
De cæteris eius scriptis nihil accepi. Explanationes uero præfatas Antwerpiæ excusas uidi, & an adhuc supersit, nescio.

IOANNES Parkyns, ad urbem Londinensem interioris tēpli socius, in iure positiuo humano eruditus, & crebris eius lectionib⁹ exercitatus ibi fuit. Hic uir ingeniosus atque eloquēs. non minori diligentia quam studio ad iuuenum informationem in ea facultate necessariam contexuit,
Explanationes .xi. capitum, li.1. *Quia usus rerum secundum recti.*
Hæc sola sub eius nomine circa annum ab incarnato Dei uerbo, M. D. xxx. Londini impressa uidi.

RICARDUS Crocus, Anglus, utriusque linguæ peritus, patria relicta Germaniam adiuit. Vbi pluribus annis Lypsiæ primum, postea Louanij ad aliquot menses, literas Græcas publicitus docuit, ut Erasmus tradit in epistolis ad Linacrum. Interim transtulit quartum Theodori Gazę,
De uerborum

De uerborum constructione, li.1.
Plæraque alia ipsum edidisse ferunt, quorum titulos hucus que nō percepi. Annus erat a christi incarnatione, 1514. cum Lypsiæ inciperet prælegere.

ROBERTUS Whityngton, Lichfeldiensis, Grammaticus sui temporis non uulgaris, si ut olim in Maronē Carbilius, & in Homerum Zoilus, cum Guilhelmo Lilio inutiliter non litigasset. Composuit uir alioqui latine eruditus,
De octo partibus orationis, li.1.
De institutione Grammaticulorum, li.1.
De concinnitate grammatices, li.iiij.
De synonimis dictionibus, li.1.
Epigrammata, epistolas, carmina, & conciones sacras, quorū omnium maior pars Londini prælo donabatur per Ricardum Pynson.

IOANNES Caius, Anglus, post longa in Britannijs bonarū literarū exercitia, Patauij apud Italos rei medicę studio, sub Ioāne Baptista Montano Veronensi, medico lōge doctissimo operam dabat. Et edidit ad Guilhelmum Buttum, qui regi tunc erat a cura ualitudinis,
De medendi methodo, li.ij. *Hactenus mihi certū delibera. tūq.*
Opus impressum uidi anno a communis salutis origine, 1544, & Buttum in eo commendatum, a cognitione, iudicio, & experientia summa.

PHILIPPUS Gerrarde, illustrissimo Anglorum regi Edwardo sexto a cubiculis, in Christi philosophia probe uersatus ac secundum scientiam (ut Paulus loquitur) zelum habens, pie & erudite inuehitur in illos omnipotētis Dei aduer-

sarios,

sarios, papistas, qui fœlicem Euangelij cursum impedire conantur. Nam scripsit Anglico sermone ad dictum regem,
Inuectiuam in Bibliomastiges, li. 1. *Affluentia gratiæ diuinæ prouocet,*
Beata certe curia, tales Abdias nutriens, qui iussa Dei tam fideliter dispensent contra iniquitates filiorum Edom in die Hierusalem.

RIcardus Smyth, Oxoniēsis academię sophisticus doctor, & in theologia tum Aristotelica tum Lombardica prælector publicus, Antichristi blasphemias ac diaboli regnum, hominum commentis, mendacijs, & hypocrisi papistice defēdebat. Nec ita contentus tenebrio stolidissimus, in lucem emisit, ut Euangelij obscuraret gloriam,
Contra libertatem ieiunij, li. 1.
Assertionem sacramenti altaris, li. iij. *Fidelis & christiane lector, uolo,*
Defensorium sacrificij Missæ, li. 1. *Desudat hic libellus optime lect.*
De ueritatibus non scriptis, li. 1. *In hoc libro christiane lector,*
Retractationem errorum, li. 1. *Sanctus propheta Dauid, audito.*
Et quædam alia. Reuocationem imposturarum & fœdissimorum errorū Londini & Oxonij publicauit anno Christi 1547. Si ex animo, fœlicius habet.

NIcolaus Vdall, elegantissimus omnium bonarum literarum præceptor, ac earum fœlicissimus interpres, laudabili eruditione præditus, ad christianę reipublicę commodū, tam scribendo quam transferēdo utilem semper nauauit operam. Pro ornandis enim politioribus studijs, & syncera Chri nutrienda fide, plura transtulit in uernaculam linguam, præcipue ad petitionem fidelissimæ reginæ Catherinę,
Erasmi paraphrasin in Lucam, li. 1. *Sicut magister noster Christus in Euā*
In acta Apostolorum quoque, li. 1. *Quia nihil pari expeditione uel,*

Apophthegmatum Erasmi, *li.ij.* *Quoniã autor ipse in sua præfatione:*
Flores Latini sermonis, *li.1.* *Quanquã initio quidẽ, ut ingenue,*

Tragœdiã de papatu, ac plures adhuc alios tractatus composuit. Quæ omnia eum declarant erga suam patriam ac gentẽ, amatorem esse candidissimum.

stock or ospringe

THomas Wyet, ex illustri prosapia eques auratus, cũ animi nobilitate literas Cantabrigiæ coniungẽs, in illustratione patrij sermonis, Chaucerum plane adæquabat. Nã eo preceptore (ut Lelãdus habet) Britãnica nobilitas in oĩ rhithmorum genere carmina nitidissime cõponere didicit. Transtulitq; in Anglicã linguã atq; parium numerorum metra,

Psalterium Dauidicum, *li.1.*

Diuersi generis rhithmos, & alia multa fecit. Obijt ante quadragesimum ætatis annum. In cuius mortem, elapsis sex annis, Ioannes Lelandus Nenias edidit.

ANtonius Cope, uir equestris ordinis quoq;, in eloquijs diuinis ac spiritus lege insigniter doctus, iuxta seruatoris monita (ut ex scriptis apparet) primum quærit Dei regnũ & iustitiam eius, acsi sacri ipsius Euangelij esset aut preco aut minister. Nempe Britannice scripsit ad inclytissimam Angliæ reginam Catherinam elucidationes,

In.xx. psalmos Dauidicos, *li.1.* *Vsus per homines strenas dandi.*

Alia eius scripta adhuc non uidi, cum illum tamen non dubitem plura edidisse. Claruit anno Christi.1548. quo ista congessimus, sub Edwardo sexto Anglorum rege.

RIcardus Moryson, in Ostrosaxię comitatu (ut fertur) oriundus, in omni bonarum disciplinarũ genere peritissimus, literas semper ab ipsa iuuentute prætulit oĩbus Crœsi

thesauris. Vnde rhetor exquisitissimus, tam Græce quam Latine formatus, scripsit Latine aduersus blasphemias impudentis atque insanientis Antichristi mancipij Ioannis Cochlæi,

Pro suo rege defensionem, li.1.
De ruinis ex rebellione, li.1. *Si mihi tantum eloquentiæ perper.*
Remedium erga seditionem. li.1. *Quisquis apud se sapienter consi.*
Stratagemata quoque, li.1.

Atque alia in patrio sermone plura. In florenti ętate adhuc uiuit, uaria componens pro Christiana Republica, sub Edwardo rege omnium longe fœlicissimo.

THomas Robertson, uir utriusque linguæ Græce ac Latine peritissimus, & optimus Grãmaticus, a Cõrado Gesnero medico Tigurino in uniuersali Bibliotheca nũcupatur, eo quod inter cætera eruditi sui ingenij opuscula exarauerit pro iuuenum instructione, Annotationes in Guilhelmi Lilij regulas:

De nominum generibus, li.1.
De uerborum præteritis, li.1.
De nominibus heteroclitis, li.1.
De uerbis defectiuis, li.1.
De uersibus pangendis, li.1.

Et alia quædam. Quæ autem ediderit in alijs facultatibus, in re præsertim theologica (cuius est magister) compertum adhuc non habeo.

IOannes Chekus, patria ac studio Cantabrigiensis, tam profecit literis Græcis & Latinis, ut illum præ cæteris in suũ cooptaret scholasticum, ac Gręcę lectioni ibidem prętficeret, rex Anglorum clarissimæ memoriæ Henricus octauus. Iste ex codicibus Græcis eleganter transtulit, diui Ioannis Chrisostomi homelias, ad eundem serenissimum regem,

Contra obseruatores nouilunij, ho.i. *Quēadmodū chorus præsultorē, et,*
De dormientibus in Christo, ho.i. *Dies quatuor cōsumpsimus in Laza.*
De prouidentia Dei, ho.iij. *Multis referta est perturbatio.*
De fato quoque, ho.iij. *Eadem ipsa dicere mihi quidem,*

Epistolas ad regem plures, atque alia edidit, Audio nunc ipsum in curia manere fœlicissimi regis Edwardi sexti, eiꝗ esse, ut Alcuinus Carolo magno, a bonarꝫ literarꝫ institutione.

RIcardus Tracy, de Todyngton, in comitatu Glocestriæ armiger, Guilhelmi Tracy Christianissimi genitoris filius, uir nobilis & doctus, in diui Augustini operibus a iuuentute sua excellenter uersari noscitur. Hic pius ac syncerus ueritatis amicus, ad rei Christianæ commodum plęraque edidit, præsertim supplicationem ad Henricum regem,

Super excæcatione cleri, li.i. *Metuendissime rex, ac Christianissi.*
De fide iustificante, li.i. *Victoriosissime princeps & prudens*
De arte moriendi, li.i.
Contra articulos papisticos, li.i.

Et nonnulla alia. Huic Christi seruo, desiderabilia sunt Dei eloquia, super aurum & lapidem preciosum, melleꝗ & fauo suauiora. Quoniam in illis scit multā esse electis retributionē.

IOannes Bekinsau, uir est (ut apparet ex scriptis) ī quo multæ sunt literæ, & sapientia, qualis in Catone fuit, multarū rerum usu cōparata. Hic sibi tandem persuasit, Romani pontificis autoritatem, esse in uniuersum fucatam, & impie cōtra Dei instituta arrogatam. Scripsitꝗ latine, ad inuictissimū Anglorum regem Henricum octauum,

De absoluto regis imperio. li.i. *Qui rem aliquam literis suis illust.*

Alia non uidi. Vtinam uir tantus sibi persuaderet quoꝗ, alias adhuc fœdissimas blasphemias ab eodem esse diabolo.

BArtholomæus Traheron, a prima adolescentia sub optimis præceptoribus, literis tam Græcis quam Latinis probe institutus, raris & eximijs excelluit donis. Tam carmine quam prosa exercitatus, multa in utroque stylo Latine non infœliciter protulit. Et in Anglicum idioma pro communi utilitate transtulit, ad Ricardum Tracy, Ioannis de Vigo Geneuensis,

Chirurgiæ practicæ documenta, li.ix. Deus oīpotens oīm gubernator,
Epitomen eorundem, li.1. Quamuis sufficienter tractauimus,
Interpretationē difficiliū uerborū, li.1. Abietis. Vigo in uno & altero.
In mortem Henrici Dudlæi, car.1. Egregium uero facinus mors,

Atque alia multa latine composuit. Prædictum carmen, elegiaco metro editum in Henrici Dudlęi equitis aurati obitum, quinquaginta uersus habet.

TRistramus Reuell, in literis humanis, Græcis ac Latinis eleganter instructus, post intellecta scripturarum mysteria, ardenti pietatis amore flagrans, sine Antichristi characte re & oleo, Christum per synagogas, quam syncerissime docuit, multaq; in patriam transtulit linguam, præcipue ad reginā Annam,

Paradoxa Francisci Lamberti, li.1. Gratia & pax a Deo patre,
Abbreuiationes eiusdem in Apoca. li.1.

Nonnullaq; tam Latine quam Anglice exarauit in Christianę reipublicæ commodum, quorum tituli iam non occurrūt.

THomas Gybson, ex Septētrionali Anglorum patria natus, atque amœno præditus ingenio, uir est in cuius manu dominus posuerit singulari suæ gratiæ beneficio, incredibilium infirmitatum sanationes, quamuis non sit Latine aut Græce eruditus. Hominum memoriæ tradidit ille huius ętatis Aescu-

tis Aesculapius, in Anglico sermone,

Herbarium maius, li.1.
Summam prophetiarum, li.1.
Contra Alcumistas imperitos, li.1. *Deus ita creauit naturam, & in tam.*
De uario statu Britanniae, li.v.
In astrologiam Isagogen, li.1.

Collectiones ex chronicis, atque alia nonnulla. In Germania istis diebus philosophicam uitā ducit, homo mihi notissimus.

IOannes Heywode, ut Orpheus alter, instrumentorum studiosus, Musicus & Poeta, magnam habebat in sua lingua gratiam. Huius ab amplo ac solerti ingenio plura exierunt, lectoribus non iniucunda, praesertim festiuus ille dialogus, honestis salibus ac iocis refertus,

De uulgaribus prouerbijs, li.ij. *Inter alia quae in linguae usum,*

Diuersi quoque generis in patrio sermone rhithmos, atque alia fecit, Londini iam habitat, ad senium festinans.

RIcardus Tauerner, omni bonorum autorum genere institutus, & tam Graece quam Latine expertus, multarū rerum notitia, prudentia, & eloquentia polluit. Tantoque olim flagrabat coelestis doctrinae studio & amore, ut ad proximorum utilitatem, praeter Bibliorum recognitionem, in idioma Britannicum uerteret,

Sarcerij locos communes, li.1. *Mortalium diuersi, qui uel nesciebāt.*
Praecationes ex scripturis, li.1.
Catechismum fidei, li.1.
Homelias Christianas, li.1.

Atque alia plaeraque edidit, tam in operibus componendis quam transferendis, singulare donum habens. Caetera eius scripta non uidi.

THomas Bekon, ex Nordouolcarum patria oriundus, artium liberalium Cantabrigiensis academiæ magister, per syncera diuini uerbi prædicatione, Antichristi satraparum, pontificum & pharisæorum tyrannides nõ mediocriter est expertus. Vir iste eruditus & eloquens, sub Theodori Basilij nomine, hæc pro instruẽda plebe, Christiani spiritus opuscula Britannice in lucem emisit,

Olfactoriolũ spirituale,	li.1.	
Conuiuiũ natalitium,	li.1.	*Vereor ne ab aliquibus ac.*
Cõpotatiunculã quadragesimalẽ,	li.1.	*Nequaquam sum oblitus, quam.*
Strenarum donum, new yers	li.1.	*Non possum præconijs non,*
Noua de cœlo, gifte	li.1.	*Si attentis ac studiosis,*
Documenta Christiana,	li.1.	*Etsi quantitate paruus,*
Orandi methodum,	li.1.	*Absque urgenti ac maxime,*
Citheram Dauidicam,	li.1.	*Quamuis in uniuerso psalmo,*
Belli politias,	li.1.	*Aestimo nullum tam alienatum,*
Nouum catechismum,	li.1.	*Non sine causa dedit dominus,*
Aduersus iurantes,	li.1.	*Deus pater per suam prophetam,*
De matrimonio Christiano,	li.1.	*Si Deus qui solus omnia præ.*
Edictum ex parliamento Dei,	li.1.	*Vbi a nobis perceptum,*
Dialogum de Christi natiuitate,	li.1.	*Puer natus est nobis,*
Præparationes ad Eucharistiam,	li.1.	*Primo est notandum quod omnia,*
Inuectiuam in adulteros,	li.1.	*Licet plures hic reprehendam.*

Et quædã alia, quę nos latent. Claret in domo magnifici principis Edwardi ducis Somersetensis atque Angliæ protectoris, intrepide Christum docens.

IAcobus Harryson, natione Scotus, omni bonarum disciplinarum ornatura formatus, rhetor & historicus insignis, Dionis Syracusani exemplo, a magni Antichristi tyrãnide patriam suam exoptat liberari. Vnde suos conteraneos ad concordiam

concordiam & pacem cum Anglis, tam in christiana possessione quam in rebus ciuilibus, docte & pie inuitat, scribens eis exhortationem,
Super regnorum unione, li.1. *Ad mentem (ut soleo) colligens,*
An aliud quicquam ediderit, nescio. Hoc elegans ac mellita dulcedine refertum opus, Edwardo duci Somersetensi, supremo Anglorum protectori dedicauit.

IOannes Mardeley, uirtutibus naturalibus ac literarum notitia clarus, talem est ex scripturarum lectione sortitus affectum, etiam in aula principis, ut eius ueritatem omnibus huius mundi pretulerit delitijs. Hic Deum glorificans super apertissima eius, in manu potentissimi principis Edwardi Somersetensis, in Scotos uictoria, congratulatorium in Anglico sermone cecinit carmen,
Super eius in Angliam reditu, trac.1. *Quemadmodũ sol splẽdentibus radijs,*
De Scotorum ingratitudine, trac.1. *Dum consydero ad nostrã saluationẽ,*
Alia eius opuscula adhuc non uidi. Hæc & similia ostendunt, quam sit religiosa Christianissimi Anglorum regis aula.

THomas keye, homo in literis tam profanis quam sacris utiliter eruditus, ob fidei syncerita tem atque animi candorem eorum unus inuenitur, quos excellentissima & eadem uirtuosissima Anglorum regina Catherina pro Erasmi paraphrasibus in Anglicam linguam uertendis selegit. Qui & ea in parte non segnem nauauit operam, transferendo primum
Paraphrasin in Marcum, li.1. *Inter innumera beneficia quæ,*
In alijs quibusdam adhuc laborat, quę suo tempore prodibũt in publicum, ad multorum (ut speramus) in Christi professione utilitatem.

Franciscus

FRanciscus malet, in theologica facultate doctor, ob insignem ingenij acrimoniam, prudentiam in rebus agendis, atque acerrimum in omni literarum genere iudicium, nobilissimę Marię, Edwardi sexti serenissimi Anglorum regis sorori acceptus, pia eius solicitatione continuauit ac tandem perfecit, quam illa deuote inceperat, nempe paraphrasin Erasmi in uernaculo sermone,

Super Euangelium Ioannis, *li.1.*

Inciderat enim tenerrima uirgo in grauem atque longam egritudinem, ex nimio in transferendo labore, alias ipsa erudite perfecisset.

IOannes Setonus, Cantabrigiensis, in ethnicorũ laboribus excellens, dum esset Cantabrigię in diui Ioãnis Euangelistę collegio prælector artium publicus, ut Aristotelem papistarum olim paracletum studio suo faciliorem redderet, ac magis familiarem adolescentibus daret, sub Stephani Wintoniensis episcopi auspicijs in lucem edidit,

Dialecticam breuem *li.1.* *Reuerendã tuã dominationẽ amplis.*

Artes quidem, quibus rerum natura inuestigatur, bonæ sunt, & autores ex ipsis commendandi, quãdiu ex serpentis astu, Satanæ ad decipiendum instrumenta non sint.

IOannes Hoper, omni bonarum disciplinarum literatura ornatus, Hebraice, Grece, ac Latine eruditus, iuxta Christi in Mattheo parabolam, nihil non impendit ut margarita frueretur Euãgelica, nempe syncera Dei ueritate. Et quo magis accenderet alios ad eius sitim, quædam christianę doctrinæ opera reliquit, presertim ad uictoriosissimum Somerseti ducẽ Edwardum, Angliæ protectorem fidelissimum, Somerset

De Christo & eius officio, *li.1.* *Diuinum illud prætextum & cõsy.*

Contra diaboli sophistriam, li.1. *Liber tuus, domine præsul, cui titulus,*
Atque alia quædam. In secundo libro, Stephani Wintoniensis insanissimas nugas detegit, solidissimisque rationibus confutauit, quibus in regno papistico idololatriam apertissimam defendebat.

vstus.

EDwardus dux Somerseti, comes Hertfordię, uicecomes Beuchampij, dominus Seymour, auunculus nobilissimi & clarissimi principis Edwardi, Dei gratia Angliæ, Francię, & Hibernię regis, & eiusdem illustrissimę regię personæ gubernator, atque omnium suorum regnorum, dominiorum, ac subditorum protector, iuxta christiani principis officium, Euāgelij religionē tuetur, sarcit, propagat. Cum eius animum in proclamationibus, statutis, & edictis contemplor, pectus uideo pietati deditum, ac rarissimis donis ornatū, & quod ad sancta studia calcar addat fidelibus uerbi ministris, ut in stadio Euangelico utiliter currant. Nouit prudentissimus princeps, reges ab Homero pastores dici, & a Salomone ecclesiastas atque sui stabilimenta populi. Nouit præterea eisdem esse decori in rebus uersari sublimibus, & nō cum Nerone in sordidis & caducis. Non igitur frustra gladium gestat, instrumentum gloriæ Dei, dum illustrib⁹ factis bonos honoret ac malos terreat, dum insontes tueatur ab Antichristorum tyrannide, & iuxta mensuram delicti animaduertit in blasphemos. Illis suo merito, conatur auferre uanam eorum gloriam, qui Pharisæorū & Caiphę loco, studebant opprimere ac pene sepelire ueram seruatoris gloriam. Eius incomparabilis sapientia, & solida literarū cognitio, ex eruditissimis scriptis apparet. Ad Scotos enim Latine & docte edidit,
Exhortationes ad pacem, lib.1. *Consyderantibus nobis &c. modum,*
Ad nobilitatē

Ad nobilitatem Scotiæ, epi.I. Vbi uictoriosißimus princeps,
Et alia nonnulla. Ardens eius Zelus in diuinę ueritatis propagatione, iam mundo notiſſima lucet. Illum dominus non ſolū ad hanc promouit dignitatem, uerum in ſingulis conatibus tam bello quam pace, proſperimum ſucceſſum præbuit, id idē (ut ſperamus) ad finem uſque daturus. Claruit fœliciter ãno a Chriſti ſeruatoris ortu. 1548. quo hæc ſcripſimus, diuq; ipſū Deus optimus maximus ad eccleſię ſuæ utilitatem ſeruet.

Atherina ſereniſſima Anglorum regina, inclytæ proſapię fœmina, pręclariſſimi regis Henrici octaui iam pridem uxor fideliſſima, nunc uero magnifici marium admiraldi domini Thomę Seymour auunculi regis Edwardi ſexti coniunx, ingenij uiribus, literarum peritia, uerborum elegantia, animi generoſitate, ac moribus pluſquam niueis, fœmineas dotes exuperat. Verum in ea uidetur Socratis iudicium, ingentia Dei dona non inferiora eſſe in mulieribus quam uiris. Magnarum nēpe uirtutum hęc domina, ac unicum hoc ſæculo pietatis exemplar, faſtiditis huius mundi delicijs, ardentiſſimo Dei zelo, ſtudium omne mirabiliter collocat in promouenda Euangelicę ueritatis doctrina, ut charitatis induſtria animæ pabulum fidelibus miniſtret. Regnum Chriſti ante omnia diligēter quęrit, & eius ſitit iuſticiam inter mille occaſiones in cōtrarium. In arena certe cum Romaniſtis non ædificat, ſed cum Apoſtolis ſupra ſolidam ſaluationis petram, a qua fluit fons aquę ſalientis in uitam æternam. Inuentum in agro theſaurum exponit, & lumen quod modio ſupprimebant pontifices & phariſæi, ad multorum conſolationem candelabro imponit. Quamuis totus taceat mundus, non poterit eius interire fama, cuius uirtutes ſic indies creſcunt. Ad multorum enim in Chriſto

 eruditionem

eruditionem, hæc nobilissima herois Anglicis characteribus commisit,

Meditationes psalmorum, li.1. *Inter cætera exercitia, christianæ,*
Lamentationem peccatoris, li.1. *Quando consydero in agnitione,*

Et alia. In uinea Euangelij non solum omni hora laborat, uerum operarios peritos qui Erasmi in nouum testamentum paraphrases traducāt, magnis conducit expēsis, ut in Anglica natione ad hominū salutē abūde fructificēt omnia. Opus per integras diuidebat portiones diuersis translatoribus, ut citius ad patriæ commodum, fidei incrementum, & Dei gloriam absolueretur. Claruit anno salutis humanæ, 1548. quo ista collegimus, regnante Edwardo sexto. Cuius dominus uitam prolonget, plebis suæ commodo, ad Nestoris annos.

THomas Cranmerus, Cātabrigiēsis academiæ theologicus doctor, & Cantuariensis ecclesiæ archiepiscopus ac totius Angliæ primas, incredibili morū suauitate, omnibusque uirtutum & literarum ornamentis cumulatus, synceram boni præsulis semper imaginē gessit. Nam paulinæ agricolationis in Anglia sic princeps, perpetuum habebat pietatis studium, & iudicium in omni rerum genere suapte natura fœlicissimum, remque Euangelicam pro sua uirili iuuabat. Episcopi fūctionem, non in prophanę ditionis administratione ponebat, sed in fidelissima diuini uerbi dispensatione, ne Christum mundo macularet. In medio Babylonis probum semper egit Israeliticæ gentis ducem, atque inter tyrannizantes in Christi ueritatem papistas, inaudita prudentia moderatus est populum Dei, ne uulpibus esset prædæ. Nemo unquam fœlicius ac firmius in pseudomagistrorum medio cum Christo, quamuis non sine periculo uitæ, perstitit. Nemo prudentius pseudapostolos

quosdā

quosdã, tametsi cũ Paulo sciret esse pestilẽtissimos, tollerabat ad tẽpus, ne in maiorẽ concitarentur insaniam. Ampliores eius laudes, apud Andream Osiandrum & alios sunt quærendæ. A quodam ueritatis amico accepi, illum ad plebis utilitatem iam dudum scripsisse,

Catechismũ doctrinæ christianæ, li. 1.
Ordinationes ecclesiæ renouatæ, li. 1.
Homelias eruditas, li. 1.

Præfationes Bibliorum & alia mihi ignota. In ferendis nunc legibus Apostolico munere fũgitur. Vtilia suadet, necessaria docet, blasphema in Deum abroganda prorsus decernit, nec alia fore retinenda, quam quæ Euangelicæ doctrinæ consentiant. Claruit anno a Christi Iesu natali. 1548, quo hęc publicauimus, sub rege Edwardo sexto. Sequentibus in eum Antichristi olim satrapis, dominus mirabiliter ipsum liberauit, ac suis fidelibus hucusque seruauit. concrematus sub Maria regina

Hugo Latimer⁹, Cantabrigiensis quoque theologus, & antistes olim Wigorniensis, nõ uulgarem semper habebat animi propensiorẽ erga pietatẽ ac bonas literas, quibus & ipse cũ ingenio mire dextro præminebat. Nusquã dũ episcopus esset non egit Christi negotium, nusquam nõ consuluit gregis sui commodis, fidi medici exemplo, qui nullũ remediorũ genus non adhibet, quo integram sanitatem suis restituat. Tandem pia mente, ne canis ad papismi uomitum urgentibus Antichristis rediret, pontificatũ plene deseruit, licet nõ ministeriũ uerbi. Quoniã iã denuo resumptis uirib⁹, conatᷣ Anglicũ orbẽ ad pristinã christianæ fidei simplicitatẽ sacris monitis reuocare, atque a turbidis lacunis ad uitales illas ac purissimas uiuẽtiũ aquarũ scatebras reducere. Cõtulit nobis iste diuini talẽti dispensator, ante consultationem quandã in Anglia publicã, + omnibus

De regni statu per Euangelium, li.1. Filij huius sæculi prudentiores,

Alia eius scripta nō uidi, Huius labor erat, & nūc est, ne posthac Christus humanis affectibus seruiat, sed potius ęterni patris sui gloriæ. Claruit anno post seruatorem natum. 1548. quo hæc typis commisimus, Anglis fœliciter dominãte Edwardo sexto. Qui fusiora eius desyderat pręconia, Simonis Grynęi doctissima scripta legat. vstus Oxoniæ Maria regnante.

Eorgius Ioye, Bedfordiensis, de domo Petri Cãtabrigię, post liberalium artiū professionē theologicæ facultatis bacchalaureus, utraque lingua Latina & Græca peritus, in Aristotelicis delirijs non consenuit. Sed dum adhuc florēti esset ætate, exorta ueritatis luce, manum admouit cælestis doctrinę aratro. Spiritualem enim & omni ex parte synceram Christi philosophiam, ex purissimis Euangeliorum fontibus hauriēs, arida multorum corda ea humectabat. Vnde & incommoda nonnulla sub Eboracensi tunc Cardinale, Moro, Roffense, atque alijs adhuc Antichristi propugnatoribus pertulit, compulsus tūdemum in Germaniam cū alijs plærisque aufugere. Vbi accepta in Dei uerbo uxore christiana, in toto esse desijt corruptissimi monstri creatura. Varios iste Bibliorum libros, ac alios christianorum autorum labores, Anglicos nobis dedit,

Psalterium ex fœlice, li.1.
Prouerbia Salomonis, li.1.
Ecclesiasten eiusdem, li.1.
Esaiæ uaticinium, li.1.
Hieremiæ prophetiam, li.1.
Hortulum animæ, li.1.
Melanthonem de coniugio, li.1.

Zuingliū

Zuinglium de religione, li.1.
Ex Erasmo quoque, li.1.

Composuit etiam in Anglico sermone.

Labefactatam ecclesiam Mori, li.1. *Postquam placuisset pijssimo,*
Ad priorem de Newenham, li.1. *Patri nostro reuerendissimo,*
Compendium passionis Christi, li.1. *Seruator noster Christus in ult.*
Apologiam ad Tyndale, li.1.
De cœna domini, li.1. *Cum uidisset epulones Christus,*
De baptismo & eucharistia, li.1. *Quia constat homo ex duabus,*
Matrimonij defensionem, li.1. *Cum populus Dei, Israel uoca.*
Onera cæremoniarum, li.1. *Paulus electum uas Dei,*
Commentarios in Danielem, li.1. *Hæc cùm in bruma scriberem,*
Contra Gardineri articulos, li.1. *Quosdam casu articulos inue.*
Refutationem eorundem, li.1. *Intelliges candide lector, quod,*

Et alia quędam. Præfatam in Danielē expositionem collegit ex Philippo Melanthone, Oecolampadio, Pellicano, Draconite, atque alijs scriptoribus probis. Huiusque perstat fidelis ac robustus ueritatis assertor, cum hostib⁹ Christi fortiter dimicans, anno eiusdem seruatoris nostri (quo hęc scripsimus) 1548. sub rege Edwardo sexto.

IOannes Lelandus, Antiquarius, inclytæ Londinensis ciuitatis indigena, omnium quos pręterita ætate Britannia nutriuit, disertissimus, patriam uniuersam exquisitissimis adornauit donarijs. De eius īgenij & doctrinæ magnitudine, non est quod hic dicam, quum opuscula tam prosa quam carmine ab ipso fœliciter edita, in omni disciplinarum genere Gręce & Latine, atque in omnib⁹ alijs linguis eruditissimum testentur. Antiquitatis Britannicæ feruidus amator, ac diligentissimus inquisitor, uetera totius insulæ monumenta magno ubique cum labore perlustrauit, & qua-

si ex silice

si ex silice flammam disquisiuit ut illustraret, Incognita locorum & rerum ex nimia uetustate uocabula prima, per optimos autores reuocauit, & quo facilius intelligerentur, tam originalibus quam nunc usitatis explicuit nominibus. Exoletos seu ab usu remotus, atque ita obliuione pene sepultos Britannicos autores, solus resuscitauit, ad uere dignam suis factis memoriam. Nihil eum præteriebat ex aliarum nationum scriptis aut linguis, quod ad natalis soli spendorem quomodolibet facit, quasi fuerit ad communem eius tum decorē tum utilitatem natus. Fabricauit iste adhuc adolescēs, musarum amore conflagrans,

Encomiasticon,	li.1.	
Sales & iocos,	li.1.	
Funebre carmen,	li.1.	
Epigrammata plura,	li.1.	Belonginge to the natiuitie
Cygneam cantionem,	li.1.	*Tanta est tui nominis cum celebri,*
Commentarios in eandem,	li.1.	*Conqueritur studiosorum chorus mul.*
Genethliacon Edwardi princi.	li.1.	*Scripsimus Edwardi natalem prin.*
Syllabum antiquarum dictionum,	li.1.	*Abrefraum, Britannice Aberfrau,*
Assertionem Arturij regis,	li.1.	*Cura semper merito maxima eru.*
Elenchum antiquorum nominum,	li.1.	*Abrinus ab Abro Britannico uo.*
Nenias in mortē Thomæ Viati,	li.1.	*Accipe regnorum comes illustrissi.*
Bononiam Gallomastigem.	li.1.	*Maxima nuper erat clarus mea,*
Laudationem pacis,	li.1.	*Martia bella canant alij gladiosque*
Ad Henricū regē de suo itinere,	li.1.	*Vbi tuæ celsitudini uisū fuerit.*
De Antiquitate Britannica,	li.50.	
De uiris illustribus,	li.iij.	
De pontificibus Britannicis,	li.1.	
De insulis Britanniæ,	li.vi.	
De nobilitate Britannica,	li.iij.	
Vitam Sigeberti regis,	li.1.	

De academijs

De academijs Britannicis, li.1.
De origine & incremēto literarum, li.1.
Epitaphiorum multorum, li.1.
Antiphilarchiā contra Pighium, li.1.
De topographia Britanniæ, li.1.
De uetustis nominibus, li.1.

Atque alia multa, quæ omnia uiri aliarum nationum docti, impense desyderant. Certe nefas esset uituperabile, ad publicum usum prælo nō dare, quicquid a tā festiuo ingenio profluxerit. Claruit anno redemptionis humanæ. 1546. sub Henrico octauo Anglorum rege, cui a Bibliothecis erat. Quod uero ex subita mentis deturbatione, cerebri uitio, furore, dolore, tristitia, aut alio quocūque immoderato animi affectu in amentiam uel phrenesim inciderit, condolere habet quisquis est literis fauens, aut patriæ studiū inter uirtutes cōnumerat.

Ilo Couerdale, ex Eboracensi patria & Augustinianorum fratrum sodalitio, Cantabrigię sub prædicti Roberti Barnes magisterio bonas disciplinas ardenti site adhausit. Amici semper & candidi erat ingenij, māsuetissimi spiritus iuuenis, atque ita unus ex primis, qui renascente Anglorum ecclesia, Christum pure profitebatur. Alij in parte, iste se totum dedidit ad propagandā Euangelij Iesu Christi ueritatem, gloriamque manifestandā. Id autem lucide apparet in utriusque testamēti, immo omniū Bibliorum sacrorum uersione, in qua non segnem impendebat operam, ad magnum christianæ reipublicæ profectum. Vnus atque idem Dei spiritus, qui omnia ob uerbi ministeriū in omnibus operatur, ad conprimenda extremę huius ętatis mala, in quibusdā est uentus uehemens, montes & petras euertens, sed in isto sibilus aurę tenuis, nutātes refocillās animos.

Eius nanque stylus suauis ac placidus, luculẽter fluit, afficit, instruit, & delectat, Præter uniuersam Bibliorum seriem, fideliter transtulit,

Bullingerum de antiquißima fide, li.1.
Eundẽ de christiano matrimonio, li.1.
Lutherum super, Dominus regit, li.1.
Osiandrum super, Qui habitat, li.1.
Psalterium Ioannis Campensis, li.1.
Cantus usuales Witẽbergensium, li.1.
Apologiã Germa. cõtra cõcil. Mãt. li.1.

Exarauit quoque natiuo sermone.

Confutationem Standicij, li.1.
Ordinẽ christianũ cœnæ domini, li.1.
Noui testamenti concordantias, li.1.
Catechismum christianum, li.1.
Septimo die Decẽbris, traditus mihi,
Omnibus qui esuriunt & sitiunt Dei,

Annotationes quoque breuissimas in nouum testamentum, actiones gratiarũ ad mensam dicẽdas, ad omnẽ statum rhithmos, & alia plura edidit, eruditæ pietatis plenissima. Claruit anno a Christo nato (quo ista literis dedimus) 1548, post vij. annorum pro ueritatis assertione exilium, in patriam Edwardi sexti regis pijssimo beneficio a Germanis reuersus, pauper in hoc mundo, sed gratia Iesu Christi diues. Epus fuit Exoniensis

IOannes Rogers, post iuuenilia bonarum literarũ studia, sub Romanistarum unctiõe rasus, permisit se fieri missarium sacerdotem, ignorans adhuc officium esse quęstuosum in regno filij perditi. Cum uero postea per salutiferam Christi doctrinam id clare intelligeret, excusso tantæ impietatis iugo, Deum uera pietate iuxta sacrosanctas illius præscriptiones coluit. Witembergã deinde ad aliq̃t annos moratus, multo esse cœpit eruditior in diuinis

illis scrip

alis scripturarum mysterijs, contulitque industriam omnem ad ea in natiua regione propaganda, Grande Bibliorũ opus a uertice ad calcem, a primo Geneseos ad ultimum Apocalypseos uocabulum, uisitatis Hebręorum, Gręcorum, Latinorum, Germanorum, atque Anglorum exemplaribus, fidelissime denuo in idioma uulgare trãstulit. Quod opus laboriosum, excellens, ac sanctissimum, adiũctis ex Martino Luthero præfationibus & annotationibus utilissimis, ad Henricũ Anglorum regem sub nomine Thomæ Mathew, epistola pręfixa dedicabat. Ex uarijs autoribus conflauit quoque,

Historiam a condito mundo, li.1.
Indices Bibliorum, li.1. Abhominatio coram Deo sunt ido.

Ac nõnulla alia. Prędictam historiã elicuisse dicitur a Ioãne Carione, Sebastiano Franck, Hedione, Munstero, & alijs, pro faciliori scripturarum atque temporum intellectione. Claruit in terra aliena, nempe Germania, Iesu Christi Apostolus, & cuiusdam ecclesię superintendens, anno ab eiusdem Christi natali .1548. (quo ista congessimus) apud Anglos regnante pijssimo Edwardo sexto. [to have dra ont] [... sub regina Maria]

Gvilhelmus Turnerus, ex Septentrionali insulę patria oriundus, Cantabrigiæ omni bonarum literarum eruditione, Latinus & Græcus, rhetor ac poeta clarissimus emicuit. Nusquam Antichristo characterizatus, hoc est nec rasus nec unctus (quod auditu fit rarissimum) Euangelinm regni ex puro Dei zelo per uniuersam fere Angliam gratis prædicabat elegantissimus tunc iuuenis. Ex quo facinore mere christiano, carcerarię inclusionis molestias sub eius ministris pertulit multas & lõgas. Inde tãdẽ magno Chrĩ beneficio liber, Italiã accessit, & post experimẽta suę doctrinę illic publica, medicę ꝓfessiõis insignia, Ferraria detulit domũ. Validissimis scripturis suos Anglicos, tã

regem ipsum quam subditos omnes pie admonuit earum uul-
pium quæ post diuulgatum illic Euangelium, adhuc nō ces-
sant electam domini Sabaoth deripere uineam. Contexuit
Latine & Anglice uir ornatissimus inter otia literaria,

De naturis herbarum, li.1.
Historiam auium succinctam, li.1. *Prudens admodum, & si quid*
In Catonis disticha moralia, li.iiij. *Causa, candide lector, initi labo.*
Sententiarum flores ex uarijs, li.1. *Difficilia quæ pulchra, & cæt.*
Ad unionem dissidentium, li.1. *Non est ignotum tuæ dominationi,*
De arte memoratiua, li.1. *Quamuis tam ueteres illi philo.*
In Publij Mimi uersiculos, li.1. *Alienum est omne quicquid oper.*
Pro insequenda Romana uulpe, li.1. *Licet ab ipsa pueritia fuerim,*
Contra Wintoniensis technas, li.1. *Haud est tuæ maiestati illustris.*
De missa papistica, li.1.
De Hierosolymorum excidio, li.1.
Epigrammata diuersa, li.1.

Pro Standicio ad papam carmen iocosum, atque epitaphium Gisberti Longolij. Transtulit Vrbani Regij collationem no-uę doctrinę ad ueterem, & plura alia. Tam solidis argumen-tis utitur aduersus regni perditi imposturas, ut uix habeant hiscere papistæ. Claruit anno a Christi incarnatione. 1548. (quo hæc exarauimus) optimi principis Edwardi ducis So-mersetensis, Angliæ protectoris, medicus, ut audio. Decanus ecclesie wellensis postea factus.

IOannes Baleus, Sudouolcas, Ad Couij pagū, tribus a Sotholdio milliarijs, quinque uero a Donuico dissitum, parentibus Henrico & Mar-gareta natus, ab insularum sortitione post dilu-uium per Iapheti filios ac posteros, usque in prę-sentem Edwardi sexti pijssimi Anglorum regis annum scilli-cet secundum, sum hæc commentatus. Parentū meorū partim

superstitione, partim inopia. quod numerosa nimis premerentur liberorum familia, duodecim annorum puer, in Carmelitani monachatus barathrum Nordouici detrudebar. Varijs dogmatum turbinibus illic & Cantabrigiæ, sine aut perito pędotriba aut docto mecœnate interim fluctuabam, donec apparente Dei uerbo, reuocari cœperint ecclesię ad ueræ theologiæ fontes. In ea autem luce, seu splendore ortus nouæ Hierusalem, deformitatem meam uidi, atque inde per Dei bonitatem eum transferebar in portum, quo omnia erant supra solidam ædificata petram. Horribillis bestiæ, seu execrabilis Antichristi maledictum characterem deinceps erasi, extirpaui, deleui. Non enim ab homine, neque per hominem, sed ex speciali Chr̄i et uerbo et dono, uxorē fidelissimā accepi Dortheā, ut non amplius essem papæ creatura, sed Dei iubentis, Qui non continet, nubat in domino. Vnde me inter illos hac mea lucubratione audax connumero (licet eorum consortio indignus) quos semper Chrœsi Lydorum regis opibus, immo omnibus huius mundi delicijs alijs longe prætuli. Atque ad id sum celeberrimo Hieronymi & Gennadij inter ueteres, Trissę uero ac Tritemij inter posteriores, inductus exemplo. Et ne mihi imputetur præsumpta ambitio, in tanto scriptorū Catalogo, ultimam post labores fessus occupo sedem, dicti seruatoris non immemor, Accumbe in nouissimo loco. Pauperis ingenij syntagmata quædam sub papismo primum post uarias collectiōes, partim edidi, partim ex Bibliothecis scripsi, uidelicet,

Fasciculum ex omnibus,	*li. iij.*	*Religionis huius initia & prog.*
Scriptores ab Helia,	*li. ij.*	*Presens catalogus paucos admo.*
Scriptores a Bertoldo,	*li. vi.*	*Cæterarum militantis ecclesiæ reli.*
Additiones ad Tritemium,	*li. I.*	*Peruenit tandem ad nostræ lectio.*
Collectiones Germanicas,	*li. I.*	*Ex magistro historiarum habetur,*

Collectiones Gallicas, li.I. Domino Marco de furno Car.
Collectiones Anglicas, li.I. Frater Theodoricus de Wageningh,
Ex diuersis Bibliothecis, li.I. Oratio Martini Porsenæ Itali,
Catalogum generalium, li.I. Bertoldus Lemouicarū Aquitaniæ,
Bellum spirituale, li.I. Fortis armatus custodit atrium,
Castellum pacis, li.I. In omnibus exhibeamus nosmetipsos,
Ad Hulliensem synodum, li.I. Introduxi uos in terram Car.
Ad quasdam quæstiones, li.I. In hoc scholastici certaminis medio,
Ad Paleonydorum appēdices, li.I. Post stragē, quā uocant Babylo.
Historiam patronatus, li.I. Hæc est illa nubecula, quam,
Historiam Simonis Angli, li.I. Sublimauit in pastorem, gregis,
Historiam Franchi Itali, li.I. Franchus inuictissimus, miles,
Historiam diui Brocardi, li.I. Hostis antiqui peritura uirtus,
In præfationem fastorū Māt. li.I. Quod ad Cæsarē Ouidius Naso,

Extra regnū papisticū, sub Euāgelica libertate cōposui, a Lelando prouocatus primum,

Anglorum Heliades, li.ij. Quo patriā gentem uenustes.
Britanniæ scriptores. li.vi. Iactat quequæ natio secta, so.
In tres Waldeni tomos, indi.I. Abagarus rex Gesismorū i Edis.
In fasciculū zizaniorū eiusdē, indi.I. Abhominatio desolationis, fo.
In Polydorū de inuento. rerū. indi.iij. Aeromanticæ diuinationis origo,
In Textoris officinā, indi.I. Absorpti terra homines fo. 32.
In Catalogū Capgrauij, indi.I. Abendoniæ monasteriū fūda.
In uitas pōtificū Barnes, indi.I. Abbates dare ordines permit.

In idiomate materno comœdias, sub diuerso metrorū genere.

Vitam diui Ioannis Baptistæ, li.xiiij. Ab Aaron sacerdote primū origi,
De Christo duodēni, co.I. Potior nos urget causa ad hanc,
De baptismo & tētatione, co.ij. Priusquam natus adhuc essem,
De Lazaro suscitato, co.I. Genitus a patre cœlesti filius,

De pontificum

De pontificũ cõsilio,	co.1.	Pontificiam adeptus dignitatem,
Festũ Simonis Leprosi,	co.1.	Protoplastem Adamũ uarijs in.
De cœna & pedũ lotione,	co.1.	Expedit modo ut õnia uobiscum,
De Christi passione,	co.ij.	Tempus iã instat quo singula adim
De sepultura & resurrect.	co.ij.	Astrorũ conditor atque modera.
Super utroque regis cõiugio,	li.ij.	Fortia eorũ facta qui hic regnaue.
De sectis papisticis,	li.ij.	Perpendat christianus lector ocul.
Cõtra Momos & Zoilos,	li.ij.	Ex debito uos salutarem, nisi,
Proditiones Papistarũ,	li.ij.	Eo animo uos cõgregatos intel.
In uerbi peruersores,	li.1.	Omnia primitus Dei uerbo crea.
Pro Ioanne Anglorum rege,	li.ij.	Quum dominus æterno suo bene.
De Thomæ Becketi imposturis,	li.1.	Si ab origine consyderatis mũdi præ.
De promißionibus diuinis,	li.1.	Si profectus quispiam uenire poterit,
De prædicatione Ioannis,	li.1.	Christi regnum iam nunc florere inci.
De Christi tentatione,	li.1.	Post suũ baptismũ Christus Dei filius,
De corruptis Dei legibus,	li.1.	In omni republica leges preferri deb.
Imaginem amoris,	li.1.	Amoris describendi causa huc conue.
Pammachij tragœdiam transtuli,	li.iiij.	Quid adferamus, si uacat cognos.

Alia adhuc opuscula in prosa,
Britannico sermone ædidi.

In Apocalypsim Ioannis,	li.ij.	Tã necessaria (christiane lector) est,
Aduersus impostorem Standiciũ,	li.1.	Illum consydero duplici præmio dig.
Contra iurandi consuetudinem,	li.1.	In uinea domini uideo charißime,
Hominem peccati,	li.ij.	A mũdi origine (amice in Chr̃o cõdi.
Mysterium iniquitatis,	li.1.	Claret illis (dilecte in domino) qui,
Contra pseudochristos,	li.1.	Amico in Christi pfeßione singula.
Vitam Ioannis Oldecastell,	li.1.	In profanis ueterum oratorum ac poe.
Acta Anglicorum cælibum,	li.ij.	Gildas antiquus Britannorum histo.
Dialogos quosdam,	li.1.	Pro eo quod me constituerit Deus,
Cantiones christianas,	li.1.	Psallite domino fideles omnes,
Contra Bahalamitas,	li.1.	Prodite papistarum sacrificuli de,

Apologiã

Apologiam pro Barnes, li.i. *Rabiosus quidā in suo furore papista,*
Pro Gray contra Smyth, li.i. *Licet faber sis ferrarius, atque,*
Ad exhortationem papisticam, li.i. *Quisque trufarū artifex intromittit,*
Agones Anne Askewe, li.ij. *Inter cætera peculiarißima officie,*
Ad Elizabetam regis filiam, li.i. *Variæ atq; plures (gratiosissima dña)*

Facetias & Iocos sine certo numero feci. In manibus adhuc sunt, Hebdomada coram Deo, Epitome chronicorum, Bella Wicleui contra papistas, & episcoporum Alchoranus. Ab Anglico in Latinum, transtuli, examinationem Guilhelmi Thorpe, & a Latino in Anglicum, Apologiam Sebaldi Heyden contra Salue regina, cum epistola Ioannis Pomerani ad Anglos. Fugiens ab impijssimæ Romanæ Iesabelis facie, quæ hucusque sitit prophetarum sanguinem, apud Germanos in Christo fidelissimos octennio cum uxore ac liberis delitui. In patriam tandem post longum exilium pijssimi regis Edwardi sexti suffragijs liberis, anno hoc a Christi incarnatione, 1548. & ætatis meæ, liij. finitis his laboribus, et dño fortunante reditū maturo.

John Bale was borne sixscore and seauen yeares since 1632
127

~~[illegible]~~

Finit præsentis operis Scriptorum Britanniæ Centuria Quinta, Authore Ioane Baleo.

OPERIS PERORATIO.

Visquis fuerit uiuifico Dei uerbo oculatus, ex horum scriptis ad uiuũ uidebit, qualis fuerit cuiusq; eorũ erga uel Christum uel Antichristum animus, Immo quasi effigie quadam graphice depicta perspiciet quã sancta fuerit piorũ hominum per omnes ætates a seruatoris ascensione exercitia, & quam otiosa ac uana extiterint impiorum, maxime papistarũ studia pro eo iniquitatis regno, prȩter illa quȩ in Iapheti & Chami posteris ab ipso diluuio contigerũt. Nec multũ uidebuntur hȩc ab ipsa discrepare ecclesia (de renouata, ca. 21. nõ loquor) quam Ioannes ille Boanerges in Apocalypsi tam pastule describit, ut inde experiatur diligens lector, quam uerax sit Christi spiritus, qui ea nobis tam longe ante hȩc tempora reuelauerit.

Aperto nanq; salutaris doctrinȩ sigillo per Iesũ Christũ, qui solus habet clauem David, exiuit equus ille albus, nempe mundissimus Apostolorũ cœtus, ut cõstanti prȩdicatiõe ipsũ ad omnes ferret mũdi populos. Ex ijs ad Britãnos uenit cũ quibusdã pijs uerbi ministris, Iosephus Arimathiensis qui primus illi genti patefecit lȩtissimũ Dei nuntiũ, & in ipsis rex Christus, mundũ cum suis cõcupiscentijs uicit.

Sed sublatis his doctoribus, sub secundi sigilli apertione processit equus rufus, sanguinarios illos designãs sacerdotes, qui ob uentrem, principes cum Simone Mago ad fideliũ cædem cruentam prouocauerunt. Qui a permutatis in Christicolarũ templa simulachrorum phanis, Alamphibalus & Albanus, Aaron ac Iulius, cum alijs plerisq;, crudelissimis mortiũ generibus sunt deleti. Diuisisq; in parœcias & diocœses prouincijs, pax illa (quam Christus reliquit suis) de terra pene tollitur.

Manifestato tertij sigilli mysterio, egreditur equus niger, hereticorum significans impiam cū cęcitate dementiam. Ex horū numero fuere Pelagius, Seuerus, & Leporius Agricola, cum Pelagianis, Seuerianis, atq; Arrianis. Qui Britāniam fere omnem corruperunt, impostricis doctrinę statera, diabolo fessore, christianū dogma labefactantes. Atq; ea inter alia, ut nocētissima suę gēti mala, pijs lachrimis deflet in suis opusculis uterq; Gildas, Albanius ac Badonicus, uterq; Britān⁹, uterque grauissimus autor.

In quarti sigilli solutione, prodijt equus omnino pallidus hypocritarū nimirum synogogam exprimens. Quis ex Dei spiritu iudiciū habens, non hos sētiret fuisse monachos? Illi enim corrupta atq; mortua litera, & externis suis obseruātijs nihil pręter mortem adferunt, inferno mox insequente. Qui Columbani, Brendani, Ionæ, Theodori, Wenefridi, Dūstani, & eius ætatis aliorum (paucis exceptis) uiuo Dei uerbo probauerit doctrinam, ita proculdubio inueniet,

Reserato quinto regni Christi mysterio, in sanctissimorū eius martyrum interfectione, aperta fit Antichristorum sæuitia. Qui pro uentre saginando, egregie tunc seducebāt atque mactabant. Ab eo epulonū grege non longe aberat Augustinus ille monachus Romanus (quem Angli hucusq; habent pro primo eorum Apostolo) dum suam ędificauerat in piorū sanguine, propheta dicente, Syonem. Porro Dionothum sanctissimum cum mille ducentis Britānorū monachis (quia nolebant, pro Romanis nouitatibus, primitiuę ecclesię ritus deserere) martyrio uitam finire, per Ethelfredi Northumbrorum regis tyrānidem Cestrię procurabat, *you greatly wrong* Et id postea pro sancita tuebantur lege, sententiarij eorū scriptores fere omnes (quorum hic ingens est numerus) in Dei filium Iesum iuxta eius Euangelium, & non secundum

eorum decreta

Augustine did not procure it, He was a zealous xpian & the Northumbers were pagans

eorum decreta papistica credentes, pro magnis hęreticis debere comburi. Quod olim in fidelissimis Ioannis Wicleui discipulis, & nunc denuo diebus istis in Romani Antichristi contemptoribus abunde adimpletum uidimus.

Post reuelatũ sexti sigilli mysterium, sophistis in Anglia sicut in cęteris Europę regnis (extincta diuinę ueritatis luce) omnia corrumpentibus atq; obscurantibus, populi sui misertus dominus, suscitauit antedicti sui pręconis Ioãnis Wicleui, atq; ijs nostris tẽporibus Guilhelmi Tyndali ac aliorũ spiritũ pro detegendis eorũ per scripturas sacras abhominationibus.

Quod mirabili quodã ac terribili terrę motu testatus est idem dominus Deus anno incarnati filij eius .M.ccc.lxxxij. dum esset Londini ad Dominicanos collecta, per Guilhelmũ Courteney Cantuariensem archiepiscopũ Antichristi synagoga, aduersus eum & eius Christum, Waldeno teste in suo zizaniorũ fasciculo. Nec id Polydorus Vergilius omnino subticuit, licet fuerit ignarus mysterij.

Isti in Christi spiritu solidati, uiderunt suis temporibus, ex impijs eorum imposturis obtenebratos esse Dei sermones, & ecclesiã carnalem effectam, deficientibus ad terrena figmenta, immo diabolicas superstitiones ministris. Ac fideli tunc narratione mundo retulerunt hęc omnia, cũ terribilibus ob illã eorũ excęcationem maleuolã, æterni Dei patris iudicijs.

Ad septimi atq; ita ultimi sigilli apertam per Christum ostensionem, quid lucis aut sanæ doctrinę adhuc apparebit in ecclesia Anglicana, nouit ille cui nihil est non notum. In sancto illo silentio ad ferme mediam horam, perfectissima pax erit in uniuersa Christi ecclesia. Euersa nanque Babylone misera, ac domata per Dei uerbum Bestia coccinea blasphemię noibus plena (quę Antichristũ cũ sua synagoga designãt) tranquillitas tam interna quam externa lucebit, ueritas

Christi amplexabitur ubique, libere fideles perficient quę ad eius sunt gloriam, & Israel Pauli testimonio ad dominum conuertetur.

Hæc adduxi, ut pius lector tandem uideat, etiam Dei spiritus ostensione manifesta, unde emanauerint in christianorū multitudinem tam uaria circa fidem ac religionem doctrinarum & doctorum genera. Constat quoque hanc sanctissimam eiusdem Iesu Christi ad Ioannem Euāgelistam reuelationē, adeo perfecte in particularibus nationum congregationib9, atque in uniuersali earum ecclesia fuisse adimpletam. Quod potissimum in earum dogmatibus per ætates singulas (ut antea dixi) præcipue apud Britannos apparet. Percipere enim hic quisque potest, locustā esse ex doctrina locustam, ac cuiusque coloris equum, eius esse generis, quod ei spiritus sanctus in eadē Apocalypsi designat. Et hæc precipua est ratio, cur meos cum ea scriptores ad præsens contulerim.

Vtque causam suscepti in hoc uolumine laboris explicem, ad id me inprimis coegerunt historiarum dulcedo, literarum cupiditas, atque uehementer naturalis et officiosus erga patriam amor. Nam cum certis argumentis præuidissem anno Christi. M, D, xxxiij. Anglorum cœnobijs iustissimam, ob nefanda inhabitantiū scelera ac ueritatis cōtemptū, imminere destructionem, Ad eorum statim singulari Dei dono, me contuli Bibliothecas, qui mihi tunc magis erant familiares ac beneuoli, utpote Carmelitarū & Augustinensium. Apud illos triennio fere laboraui in colligendis diuersorum librorum autoribus & titulis, cū quorundam eorum initijs. Quod & apud Dominicanos ac Minoritas, Carthusianos, Brigidanos, aliosque sectarios fecissem quoque, si non inciuiliter introitū mihi negassent.

Ob illud idem ingratitudinis uitium, Præmonstratenses,

Crucigeri,

Crucigeri, Trinitarij, Gilbertini, Sambonitę, Roberti fratres, & alij, qui speciosissimis apud Britannos gaudebant ædibus, hic nullum inter eruditos locum habent. Apud Carmelitas, qui in hoc opere, scriptorum numero plus cæteris abundãt, poterit uidere prudens lector, quid per trecentos fere annos, operatus in ea secta sit tam diabolus quam Deus. Si tanta & tam miranda potuerit Antichristi spiritus, in tam pusillo locustarum grege ad ueritatis obscurationem, consyderandum nobis est. quid in crassioribus illis ac robustioribus diaboli tauris fecerit, nempe Dominicanis & Franciscanis, quorum plærique Cardinales ac metropolitani erãt, plærique sacri palacij magistri & hæreticæ prauitatis (ut uocant) inquisitores. In horũ tamen conuenticulis malorum, nõ nego quosdam ab initijs eorum fuisse, qui Dei filiorum spiritum in medijs tenebris retinuerint, licet interim in multis ex temporis malicia fœde errauerint.

he settet Diuills ... god.

Non crediderit fortassis, qui ista non legerit, tam macilentum ac contemptibile Aegyptiacarum muscarum genus, tantas intulisse excęcationes, tantaque fecisse in Dei populo mala. Conradus Gesnerus, uir undique eruditus & pius, pauciores putat habuisse mundum ex ijs palestinis crudelibus ac sanguisugis, dum Tritemium ęstimat ex eorum familia rhapsodos omnes in suo numerasse catalogo. Sed si legisset inutiles his de rebus, Siculorum, Italorum, Gallorum, Hispanorũ, Germanorum, & Anglorum commentarios (qualis ille est, quem libro. v. enneadis. ix. Sabellicus adducit) innumerabiliũ eius generis locustarum reperisset examen.

Hac ratione apud Anglos, scriptores in ea secta ad tã magnum creuerunt numerum, nã in additione sequenti quinquaginta eorum adhuc sequentur. Pro lege tenebatur ex eorum synodis, ut nullus apud eos pro doctore haberetur, priusquã

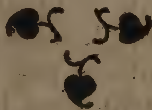
ad communem eorũ usum aliquod ædidiſſet opus, Vnde ante tempora Ioannis Myluertoni(qui Romæ in castro diui Angeli triennio remanſit captiuus) nulli in Anglia mendicãtes, Carmelitis ĩ doctrina papiſtica æquandi erant. Poſtea uero paulatim degenerabant in ignorantiam pluſquam Thracicã. Auguſtiniani autẽ, qui paucisſima ac minima omnium in Anglia pro Antichriſti regno prꝫſtiterunt, in fine cum triumpho alias omnes mendicantium ſectas anno domini. 1535. rexerũt, atque ad interitum poſt quadrienniũ perduxerunt, Georgio Browne autoritate regia, cõmiſſario ſuper eos facto, & archiepiſcopo Dubliníenſi demum deſignato.

In eorum omnium ſcriptis, quos in prꝫcedentibus centurijs iuxta ꝫtates collocaui, ſicut nõ ſingula probo, ita nec omnia contemno, uitupero, aut reijcio. Vtilia plæraque in eiſdẽ ſunt, ad fidem, ad doctrinam, & ad hiſtoriæ conſeruationem, quꝫ omnia eccleſiæ chriſtianꝫ fore neceſſaria, quis nõ uidet? In retroactis temporibus baptizatorum academiꝫ, nihil quã execrabilium locuſtarum fꝫces, pro Antichriſti ambitioſo regno promouebant. Tunc totus eorum labor erat, ut in opuſculis claret, ordinarie diſputare, legere, determinare, quodlibetare, ſententiare, poſtillare, gloſſare, allegorizare, ac per Ariſtotelem ſophiſticare ſcripturas. Quæ omnia, quid aliud erant, quam eas pernicioſe temperare, condire, & aptare, immo ſtrictius arctare, ad purpuratæ meretricis uſum, in ſimonijs, luxurijs, tyrannide, & faſtu.

Nunc autem in Euangelij luce, fidei ac ueritatis uentilabro omnia ſunt purganda, & triticum ſecernendum a paleis. Omnia probare Paulus iubet, ſeu cũ iudicio ſpiritus legere, neque id aſpernari, quod ad eccleſiæ commodum facit, Verũ tamen ab illis abhorrere Chriſti profeſſores decet, quæ Euãgelij obſcurãt gloriã. Nolite (Ioannes inquit) omni ſpiritui

credere,

credere, doctrinam & dogma per spiritum intelligens, Sed perscrutemini, num ex Deo sint: nec citra delectum mortalium dogmata recipiatis, Nam multi prodierunt in mundum pseudomagistri, qui spiritum Christi non habent, multi qui perniciosa doceant, Sola audiatur ad fidem uox æterni pastoris Iesu Christi, cum nō sit in alio salutis spes ulla. Non enim aliud sub cœlo datum est nomen, aut dabitur, per quod oporteat saluos fieri homines, Hac uoce redeat seducta plebs christiana, ad rectam salutis uiam, a superstitione ad fidem; a mendacijs ad uiuum Dei uerbum, a crudelissimo papa ad benignissimum animarum pastorem Iesum, AMEN.

☞ Completum erat presens Britannicorum scriptorum opus, doctrinarum per omnes ætates ecclesię, patefaciēs discrimē, ac diuersitatē manifestans, Excusumque fuit Gippeswici in Anglia per Ioannem Ouerton, anno a Christi incarnatione, 1548, pridie calendas Augusti.

1627 · 79

¶ Multa sunt in hoc opere ex correctorum defectu errata. Hæc tamen pręcipua sunt, quæ in quibusdam exemplaribus cuperem a candidis lectoribus reformari,

Fo.3.pag.2.li.13.pro iunirore Wilfrido, lege, Egbertus septimus Eboracensis archiantistes, fo.16.pag.2. li, 22, lege, Aulū uidelicet Rufum cognomento Pudentem, fo.46.pag.1.li.20, lege, archiepiscopatu. fo.47.page.2.li.20.lege, imbuendus. Item.li.29. lege, Christi, fo.54.pag.1. lege, Et extēplo cōstituit cum plena. fo.66.pag.1.li.17.lege, non fuerant. fo.79.pag.2.li.19.lege, archidiaconus, fo.92. pag.1.li.4. lege. Obiurgatorium cleri. fo.105.pag.2.li.22. lege, uectigal a clericis, fo.106.pag.1. li.18. Ranulphus, Matthęus, & Fabianus. Item li.19. decumbētem. Item, 26. subsequentia. fo.107.pag.2.li.3. lege, Ecce. Item. li.13. dilectis in Christo filijs, Londinensi. Item. li.23. contradidit, Item.li.29. uulgum. fo.115.pag.2.li.3. lege, regnum, fo. 122. pag.1.li.8. lege, respectu. Item.li.11. subtilissimas. fo.124. pag.1.li.5. sorbiciuncula. fo.125. pag.1.li.1. litigiorum. fo.128. pag.1.li.20.lege, adolescentia fo.132.pag.1.li.11.lege, suos. fo.189. pag.1.li.30. disciplinarum.

Hęreditatem inter sanctificatos omnes ab illo cupio qui potens est dare Acto.20.

Vt sciant lectores, innumeros adhuc restare scriptores Britannicos, de quibus ego nullam feci mẽtionẽ, hos sparsim collectos in fine breuiter annotaui, pro sexta Centuria.

Hi scriptores sunt ex uarijs in Anglia Carmelitarum Bibliothecis collecti, qui de ea fuerunt secta.

Fęces Palestinorum, ob id tam abunde non introduco, ut pro syncera doctrina habeãtur, sed ut libri mei argumento per eos adhuc respondeam.

Guilhelmus Hanaberg, doctor Oxoniẽsis, & quartus prouincialis, scripsit,
Questiones ordinarias, li.1. *Vtrum actus uirtutis moralis,*
Claruit anno domini.1278. & Londini tandem obijt.

Godfrid⁹ Cornubiẽsis, Oxonij & Parisij doctor, cõposuit,
In Aristotelis physica, li.viij.
In Metaphysicam eiusdem, li.xij.
Super Sententias, li.iiij.
Quodlibeta decem, li.1.
Claruit anno domini.1320.

Guilhelm⁹ Radynges ex patria Bathoniẽsi doctor, scripsit,
Questiones ordinarias, li.1. *Vtrũ uiator inuite possit mereri,*
Accusationes Templariorũ, li.1.
Claruit anno domini.1310.

Ricardus Belgraue, ex Cicestriensi patria, doctor Cantabrigiensis, scripsit,

Determinationes theologiæ, li.1. *Vtrū essentia diuina possit uideri,*
Claruit anno domini.1320.

Ricardus Blyton, doctor Oxon. decimus prouincialis, ac confessor Edwardi secundi Anglorum regis, scripsit,
Repertorium Sententiarum, li.1. *Cupientes aliquid de penuria,*
Priuilegia Mendicantium. li.1. *Cū sanctissimus pater, & idem*
Epistolas ad diuersos, li.1. *Reuerendo in Christo patri,*
Sermones, & alia. Claruit anno domini.1320. Lyncolniæ obijt.

Lucas Bosden, doctor Oxon, scripsit .xi. quæstiones,
In sex principia Gilberti, li.1. *Prout uult Aristoteles in quinto,*
Claruit anno domini.1340.

Hugo de sancto Neoto, Hichiensis, doctor Canta. scripsit,
Commentarios in Lucam, li.1. *Beatus Lucas istud Euāgelium,*
Quæstiones theologiæ, li.1. *Vtrū beata uirgo fuerit in,*
Et alia. Obijt Hichiæ anno domini.1340.

Ioannes Bampton, doctor Canta. scripsit quæstiones octo,
De ueritate propositionum, li.1. *Quæro de ueritate istius,*
Atq; alia. Claruit anno domini.1340.

Ricardus Depedale, Lynnensis, doctor scripsit,
Sermones de tempore, li.1. *Cōuersationē uestrā inter gentes,*
Claruit anno domini.1380.

Ioannes Bloxham, Cestriēsis, Angliæ, Hiberniæ, & Scotiæ prouincialis, per Anglorū reges Edwardum secundum & tertium uicissim effectus, scripsit,
Cōmentarios Sententiarum, li.iiij.
Super Apocalypsim, li.1. *De apertione septem sigillorum,*
Epistolas.186.ad diuersos, li.1. *Viro uenerabili ac discreto,*
Atq; alia. Claruit anno domini.1334.

Adamus Saxlyngham, Nordouicensis, scripsit,
Sermones per annum, li.1. *Amice, accōmoda mihi tres pa.*
Claruit anno domini.1350.

Ioannes

Ioannes Repyngale, Stanfordiensis, doctor Canta. scripsit ad instantias Ioannis episcopi Lyncolniensis, cuius erat confessor,

Sermones.83.dominicales, li.1. *Domino suo fidelissimo Ioanni,*
Sermones.42.de sanctis, li.1. *Miserere populi tui domine,*
Et alia. Claruit anno domini.1350. & obijt Stanfordię.

Gualtherus Heston, Stanfordiẽsis, doctor Canta. scripsit.
Quæstiones de Anima, li.1. *Quęstio est quomodo scientia de*
Atque alia. Claruit anno domini.1350.

Guilhelm⁹ Lyncolne, doctor Cãta. scripsit.xxv. quęstiões
Super Sententias, li.1. *Vtrũ personã proprie dicatur in,*
Et alia. Claruit anno domini.1360.

Ricardus Tenet, Oxon. bacchalaureus, scripsit,
De uirtutibus aquarum, li.1. *Auriũ passio, decima septima,*
Claruit anno domini.1390.

Ioannes de sancto Eadmundo, Gippeswicensis, scripsit,
Comentarios in Lucam, li.1. *Quia omni legittime certanti,*
Et alia. Claruit anno domini.1350.

Guilhelmus Lubbenham, Couentriensis, doctor Oxon. & prouincialis decimus septimus, scripsit.liij.quæstiones,
In posteriora Aristotelis, li.ij. *Vniuersale dicimus esse, quod,*
Obijt Couentriæ senex, anno domini.1361.

Ioãnes Clyppeston, Notynghamiẽsis, doctor Cãta. scripsit,
Exẽpla scripturæ sacræ li.1. *Primus pontifex Aaron charisma,*
Postillas in Ioannẽ, li.1. *Iste liber qui est de æterna,*
Expositoriũ Bibliæ, li.1. *Partibus expositis, textus,*
Quæstiones Sententiarũ, li.iiij. *De doctrina nostra theologica,*
Disceptationes scholasticas, li.1. *Vtrũ theologia sit scientia,*
Et alia. Claruit annodo.1378. & obijt Notynghamiæ.

Guilhelmus de Sancta fide, doctor Canta. scripsit,
Orationes ad clerum, li.1. *Benedicam tibi ãtequam moriar,*

Determinationes, li.1. An aliqua sit causa dimittendi correc.
Quæstiones ordinarias, li.1. Vtrum beata uirgo Maria de fi.
Quodlibeta quoque, li.1. An habens sanctam fidem & usum,
Et alia quędam. Obijt Nordouici, anno do.1372.

Ioannes Elyn, Lynnensis, doctor Canta, edidit ornatissimū opus, aureis imaginibus decoratum,
In Apocalypsim Ioannis, li.1. Secundum Isidorum.xviij.Ethimolo.
Collationes ad plebem, li.1. Redde quod debes, Matthæi. xviij.
Conclusiones quodlibetales, li.1. Vtrum uouens castitatē, grauius pec.
Atque alia. Obijt tandem Londini anno domini.1379.

Ricardus Wichyngham, Burnehamiensis, scripsit,
Sermones centum & sex, li.1.
In primū & secūdū sententiarū, li.ij.
Et quędam alia. Claruit anno domini.1380.

Ioannes Multon, Nordouicensis cœnobij, scripsit,
Sermones xc. per annum, li.1.
Claruit anno domini.1400.

Guilhelm⁹ Sternefelde, de Newēdē. doctor Cāta. scripsit,
Historiā Newendeniēsis cœnobij, li.1. Quoniā secūdū philosophū primo Me:
Claruit anno domini.1390. obijtque tandem Newendeniæ.

Robertus Ormeskyrk, Oxoniensis, inter alia scripsit,
Propugnaculum sui ordinis, li.1. Romani pontifices & iura can.
Claruit anno dñi.1380. & Oxonij tandem obijt.

Ioannes Louey, Londinensis, doctor Oxon. scripsit,
Ordinarias quæstiones, li.1. Vtrum spiritus sanctus procedens a.
Claruit anno domini.1390. & Londini demum obijt.

Guilhelm⁹ Beufu, Northāptonēsis, doctor Oxon. scripsit,
Lecturam Sententiarum, li.1. Datus est ei decor Carmeli,
Collationes uarias, li.1. In petra exaltauit me, Psal.
Miraculorum Mariæ, li.1. Ad honorem Dei & gloriosissimæ,
Claruit anno domini.1390. obijtque tandem Northamptonæ.

Radulphus

Radulphus Spaldyng, Stãfordiẽsis, doctor Canta. scripsit,
Elenchorum.xlv.quæstiones, li.ij. *De sophisticis autem Elenchis*,
Determinationes scripturæ, li.1. *Quæritur utrum possit esse*,
Claruit anno domini.1390. obijtque demum Stanfordię.

Ioannes Botrell, facundus & eruditus sophista. scripsit,
Summulas Logicales, li.1. *De uniuersalibus, an subsistant*,
De utilitate Logices, li.1. *Artis Logicæ autorem ac primum*,
Atque alia plura. Claruit anno domini.1400.

Adamus Hemlyngton, Nordouicensis, Oxonij & Parisij doctor, scripsit,
Conciones sacras, li.1. *Petite, ut gaudium uestrum sit plenũ.*
Et alia quædam. Claruit anno domini.1410.

Guilhelmus Harsick, Burnehamiẽsis, doctor Cãta. scripsit,
Distinctionũ theologicarum, li.1. *Licite aliquis potest diligere.*
Claruit anno domini.1410.

Robertus Mascall, Henrici quarti Anglorũ regis cõfessor, & episcopus Herefordensis, scripsit,
Sermones coram rege, li.1.
Obijt Ludlowię anno domini.1417. die.xxi. decembris.

Thomas Peuerell, episcopus uicissim Ossariensis, Landauensis, & Wigorniensis, scripsit,
Quæstiones theologiæ, li.1. *Utrum beatus Ioannes Baptista*,
Sermones solennes, li.1.
Wigornię tandem obijt anno do.1418. prima die martij,

Nicolaus Botlesham, doctor Parisiensis, scripsit,
Commentarios Sententiarum, li.iiij. *Circa primam partem prologi*,
Quæstiones theologiæ, li.1. *Circa primam dubitationem*,
Tabulare studentium, li.1. *Ad utilitatem studentum hæc*,
Obijt Cantabrigię prior anno domini.1435.

Thomas Dando, Marleburgensis, scripsit,
Vitam regis Alphredi, li.1. *Cum contemplarer florigeros*,

Claruit anno domini.1436. Marleburgi demum sepultus.

Ioannes Langton, doctor Oxoniensis, scripsit,

Quæstiones ordinarias, li.1. *Cuiuslibet rei creabilis idea,*
Atque alia nonnulla. Claruit anno domini.1390.

Guilhelmus Beckle.de Sandwico, doctor Canta. scripsit,

Quodlibeta quædam, li.1. *Vtrum aliqua sit Hierarchia super,*
De monachorum decimis, li.1. *Quod fratres beatæ Mariæ,*
Obijt Sandwici anno domini.1438. sepultus.

Martinus Sculthorpe, de Blackney, doctor Canta. scripsit,

Conciones ad plebem, li.1. *Regnabit rex & sapiens erit,*
Claruit anno domini.1430. in eo tandem cœnobio sepultus.

Ioannes Ouynhell, doctor Oxon. scripsit.

Sermones per annum, li.1. *Saluator tuus uenit soluere.*
Collectanea scripturarum, li.1. *Refert magister in historijs,*
Distinctiones dictionum, li.vi.
Nonnullaque alia. Calesij tandem obijt anno domini.1438.

Ioannes Colley, Doncastriensis, inter alia scripsit,

De Christi Apostolis, li.1. *Græcorum religio statuit, ut,*
De paßione domini, li.1. *Vox sanguinis fratris tui Abel.*
Epistolas ad diuersos, li.1. *Reuerendißimo in Christo patri,*
Atque alia. Claruit anno domini.1440.

Ioannes Kenyngale, prouincialis uicesimus quartus, & confessor Ricardi ducis Eboracensis, Bibliothecam pulcherrimã Nordouici fecit anno domini.1449. ac scripsit,

Sermones.xij.pro die paschæ, li.1. *Vt refulsit sol in clypeos aureos,*
Et alia. Obijt anno domini.1451. Nordouici sepultus.

Guilhelmus Stapylhart, doctor Oxoniensis, scripsit,

Lectiones in Esaiam, li.1. *Visio Esaiæ & cæt. Magistri reue,*
In Canticum Mosi, li.1. *Audite cœli & cæt. Reuerendi do.*
In quosdam psalmos, li.1. *Bonitatem & disciplinam & sci.*
Sermones ad clerum, li.1. *Præhonorandi magistri & fratres,*

De materia

De materia paupertatis, li.1.
Caruit Oxonij prælector, anno domini, 1456.
Dionysius Holkam, doctor Cantabrigiensis, scripsit,
Formalitates Logicales, li.1.
Obijt in Burnehamiensi cœnobio anno domini, 1466:
Henricus Parker, Cantabrigiensis theologus, scripsit,
Lectiones 34. in Meteorora, li.1. *Intentio philosophi in hoc libro,*
Sermones quosdam, li.1. *Simul in unum diues & pauper.*
Claruit episcopis inuisus, anno domini, 1466.
Guilhelmus Grene, bacchalaureus Cātabrigiēsis, scripsit,
Hagiologium Carmelitarum, li.1.
Et quædam alia, Claruit anno domini, 1470.
Ioannes Spyne, de Bristollo, doctor Oxon, scripsit,
Sermones ad clerum, li.1. *Cum uenerit paracletus, quem pa.*
Oxonij tandem obijt anno domini. 1484.
Guilhelmus Byntre, doctor Cantabrigiensis, scripsit,
Lectiones in Cantica Solomo. li.1. *Reuerentiarum uestrarum celeberri.*
Questiones xlij. ordinarias, li.1. *Vtrum spiritus sanctus procedat,*
Determinationes quoque, li.1. *Præstantissimi theoriæ affluentes deli.*
Paupertatis defensorium, li.1. *Multæ sunt rationes erroneæ,*
Præconia diue Mariæ, li.1. *Semper laus eius in ore meo,*
De Latini sermonis ornatu, li.1. *Colores præcipui pertinentes ad,*
Et alia. Obijt anno domini. 1493. Burnehamiæ sepultus.
Petrus Kenyngale, doctor Oxon, scripsit,
Sermones ad clerum, li.1. *Recordare quia recepisti bona,*
Obijt anno domini. 1494. Oxonij. sepultus.
Robertus Bale, Burnehamiæ prior, edidit,
Annales sui ordinis, li.1. *Anno mundi. 4186. Helias prophe.*
Historiam Heliæ prophetæ, li.1. *Ecce ego mittam uobis Heliam,*
Officium Simonis Angli, li.1. *Aue Simon pater inclyte.*

Atq; alia

Atq; alia. Obijt anno domini.1503. Burnehamiq; sepultus.

Ioannes Sowle, doctor, magnus Pauli Apostoli buccinator Coleto familiaris, scripsit,

Diuisiones thematum,	li.1.	*Abijciamus opera tenebrarum,*
Sermones ex Paulo,	li.1.	*Paulus seruus Iesu Christi,*
Conciones per annum,	li.1.	*formido mortis cecidit super me,*

Obijt anno domini.1508. Londini sepultus,

Ioannes Byrde, doctor Oxon, prouincialis.32. & ultimus. Episcopus uicissim, Pendricensis, Bangorensis, & Couentriensis, scripsit,

Lectiones in Paulum,	li.1.

Atq; alia plura. Adhucq; superest, candidius nunc de Christo, quam olim in monachatu sentiens.

¶ Finem accepit in Anglia inter alias & hęc execrabilium locustarum secta, anno domini.1538.

Pro eo quod fecerunt Palestini in uindictam (inquit dominus) & ulti sunt se toto animo, interficientes & implentes inimicitias ueteres (nam molesti erant Israelitis) ecce ego extendam manum meam super Palestinos, & interficiam interfectores. Eze 25. Immo si absconditi fuerint (Euangeliomastiges) in uertice Carmeli, inde scrutans auferam eos. Amos.9.

Billicum ergo poeniteat impietatis suæ.

Scriptores istos, ex diuersis Chronicis ac scriptis, inter legendum desumpsi, quorum sunt nomina.

SEruanus & Teruanus, Scotorum episcopi, diuersa composuerũt ad Orchadẽses et Pictos, Boethio teste. Et claruerunt anno domini. 440.

Eldadus episcopus, Galfrido teste, sub rege Ambrosio Aurelio, orationes edidit, pro Britannis contra Saxones. Claruit anno domini. 490.

Isanus & Atroclius, Abbates Britanni, Elchuto familiares (Vincentio teste) quædam ẽdiderunt. Claruerunt anno domini. 530. sub rege Arthurio.

Machutes, qui & Maglouius, Sampson Demeta, Echbinus, ac Vignalocus, scriptores (Antonino teste) fuerũt, & claruerunt anno domini. 560. sub rege Maglocuno.

Elbodus episcopus, Samuelis Britãni prẽceptor, nõnulla suo tẽpore cõposuit. Et claruit ãno do. 620. *sub rege Cadwano.*

Liuinus Scotorũ archiepiscopus & martyr, scripsit latine & erudite Epitaphiũ Allowini Bauonis, & homelias quasdam. Claruit anno domini. 630.

Eremita quidam Britannus (Helinãdo & Capgrauio testibus) ad Walwanũ ẽdidit sãctum Graal, librum imposturis plenũ, & claruit anno domini. 720. sub Yna rege

Albanus quidam Anglus, monachus Benedictinus de monasterio ad fanũ diui Albani, scripsit prophetias, li. i.

Cornelius Hibernus, histriographus, Chronicon ædidit, ex quo plura collegit Hector Boethius,

Fuldebertus Persorensis abbas, inter Euesham & theukesbery, plura sub Ethelredo rege congessit, anno domini. 980.

Thomas Eboracẽsis archiepiscopus, canonicus olim Ba-

fecensis, ac sacerdotis filius, cantus ecclesiasticos composuit, ut autor est Ranulphus, & claruit anno domini. 1070.

Robertus Polenius, post Oxoniẽsis academię per Danos direptionem, eandẽ resuscitauit, ac uaria composuit. Claruit anno domini. 1110. Hinc Romam petijt, Cancellarij dignitate illic functus.

Robertus dux Glocestriẽsis, Henrici primi Anglorum regis filius, Galfridi & Pontici testimonijs, aliqua uidetur ędidisse. Claruit anno domini. 1140.

Gualtherus Anglus, archiepiscopus Panormitanus, Guilhelmũ Siciliae regem literarũ primitias & artẽ uersificatoriã docuit, multaq; scripsit, anno domini. 1170.

Gerardus Puella, episcopus Cestriẽsis, plura ædidit ut autor est Robertus Montis naualis. Claruit anno domini. 1180.

Henricus Swinesius, abbas Glasconiẽsis, poemata & carmina ædidit. Claruit anno domini. 1190.

Aleonora regina Ioãnis Anglorũ regis mater, mulier erudita, epistolas scripsit ad Cœlestinũ papam tertiũ, & ad Ioannem filiũ. Claruit anno domini. 1196.

Adamus Anglicus, doctor Parisiẽsis, inter antiquos sentẽtiarios a Petro Vincẽtino numeratur, qui & scripsit,

Sententiarũ Cõmentarios, *li. iiij.*

Robertus Tipetot, comes Wigorniẽsis, in sciẽtijs liberalibus eruditus erat, ac uaria composuit. Claruit anno domini 1294. ut habet Nicolaus Treueth.

Daniel Ceret⁹ poeta excellẽs, quẽ Textor Brixianũ uocat, Britannus erat. Nã inquit, Et nos exigua cõtentę nocte Britãni. Hic elegantissima scripsit carmina.

Myluerley, Oxoniẽsis sophista, scripsit, ut autor est Waldenus.

Vniuersalia Logicalia *li. I.*

Penbugull, alius adhuc sophista oxoniensis, composuit, uniuersalia

Vniuersalia quoque, li.1.

Swynesheade, impostor Oxoniensis ac sophista, scripsit, *Sophismata,* li.1.

Burneston, theologus papisticus, inter cętera scripsit, *Distinctiones,* li.1. *Abijcere secundum autores,*

Casterton, monachus Benedictinus & doctor, scripsit, *In Apocalypsim Ioannis,* li.1. *Posuit castra sua in medio po.*

Pupwell, doctor quidam sophisticus, composuit, *Questiones quasdam,* li.1. *Sciendum, quod dicit Aristoteles,*

Cõstasy, doctor theologus, post lecturam suam ędidit, *Commentarios in Apocalypsim,* li.1. *Ecce descripsi eam tibi tripliciter,*

Rednaws, doctor, a multis memoratur scripsisse, *In mythologias fulgentij,* li.iij. *Commentarium in Ioannem,* li.1.

Buckynham, Oxoniensis academię magister, scripsit, *Super sententias,* li.iiij.

Wylton, doctor ac prælector Oxoniensis, composuit, *Super priora Aristotelis,* li.ij, *In Ethica eiusdem,* li.x.

Bloxham, bacchalaureus & custos aule Mertonẽsis, scripsit diuersorum titulorum opuscula. Claruit anno do. 1382.

Harcley, cãcellarius Oxon, scripsit questiones de transubstantiatione in sacramento, li.1. Vtrũ de necessitate salutis,

Ioannes Basset, & Balatinus quidam, in Anglico sermone chronica scripserunt, ut habet Edwardus halle.

Doctor Chubbes, Cantabrigię in collegio Iesu scripsit, *Isagogen ad Logicam,* li.1. *Bene fundatum præexigit debitum,*

Doctor Horneby, Cantabrigiẽsis, scripsit ad reginam, *Historiam uisitationis Mariæ,* li.1. *Aeterni patris filius, Mariam concu.* *Historiam nominis Iesu,* li.1. *A solis ortu usque ad occasum lau.*

Skeltonus poeta laureat⁹, ſub diuerſo genere metri edidit,
Anglica carmina, li.plu.
Alexander Barkeley, Scotus, rhetor ac poeta inſignis, trã ſtulit,
Stultiferam nauim Brant, li.1.
Vitam diui Georgij ex Mãtuano, li.1.
Ioannes Batmãſon, prior Carthuſianorũ Londini, ſcripſit,
Contra Eraſmum, li.1.
Ioãnes Houghton, qui illi ſucceſſit in eodẽ officio, ſcripſit,
Ad Theodoricum Loer Carth. epi.plu. *Miraberis forſan religioſiſsime pa.*
Hic detrectans regi in Dei uerbo obedire, Londini occiditur anno domini, 1535. Vt olim Baalitę ſub Iehu & Ioſia.
Gawinus Douglas, Scotus, Dunkeldenſis epiſcopus, ſcripſit,
Commẽtariolũ de rebus Scoticis, li.1.
Obijt anno domini, 1521, ex peſtilentia Londini ſepultus.
Guilhelmus Roy, olim (ut fertur) Minorita, ſcripſit,
Aduerſus Cardinalem Wolſiũ, li.1. *Progredere parue libelle, nihil,*
Et alia quædam. Claruit anno domini, 1526.
Rodericus Mors, iamdudum quoque Franciſcanus, ſcripſit,
Ad parliamentum Angliæ, li.1. *Miſericors pater omnipotens,*
Claruit anno incarnationis dominicæ, 1540, uaria condens.
Ioannes Rix, de Franciſci quoſdam obſeruantia, ſenex uenerabilis ſcripſit,
Contra papiſtarum blaſphemias, li.plu.
Qui Londini obijt anno domini, 1536.
Simon fyſhe, Cantianus, ciuilium legũ peritus, ſcripſit,
Mendicorum querelam, li.1. *Lachrimoſiſſime ſuas miſerias,*
Obijt Londini anno domini, 1531, peſte abſumptus.
Ricardus Wyſe, uir generoſus & doctus, ſcripſit,
Pro ueritate credenda, li.1. *Perpendens animo ingentem ruinam,*
Claruit

Claruit anno domini.1540.uaria componens.

Magister Saynt Germyn, uir nobilis, de templo Londini, ciuilium legum peritus, scripsit,

Apologiam contra Morum, li.1.
De sacramentis, li.1.
De cleri potestate ex iure, li.1. *Quamuis huius libri propositum,*
Dialogū inter Salem & Bizātiū, li.1.
Contra superstitiones Turcarū, li.1.

Obijsse fertur Londini anno domini.1539.

Ioannes Guineth, magnæ meritricis alūnus, & impostor, pro confirmanda idololatria, scripsit contra Ioannem frith,

Confutationem primæ partis, li.1.

Ioannes Roberts, seu Thomas Swynnerton, scripsit,

De papistarum susurrijs, li.1.
De pontificibus scismaticis, li.1. *Consyderans chare lector, tot,*
De scripturarum tropis, li.1.

Claret uir eruditus, adhuc plura scribens.

Ioannes Baretus, Nordouolcas, doctor Cantabrigiensis, insignis theologus, scripsit,

Emendationes Trissæ, li.1. *Radulphus Alemanus de prouin.*
Annotationes in Paulum, li.1. *Paulus autem bonomius est,*
In canonicam Ioannis, li.1. *Qui in re theologica,*
Orationem ad clerum, li.1. *Etsi fides totius ecclesiæ,*

Viuit hodie amantissimus hic Ionathas, quatuor annis me iunior ac uaria scribit,

Ricardus Ryce, uir pius ac christiane eruditus, scripsit.

Inuectiuam in leuiora uitia, li.1. *Vbi in præclaris operibus multo,*

Thomas Sternholde, traduxit in Anglica metra ad Edwardum regem,

Viginti selectos psalmos, li.1. *Quamuis nobilißime princeps,*

Et alia, Claruit anno domini.1548.

Robertus Crowley, ſcripſit ad parliamentum Angliç,
Contra plebis oppreſſores, li.1 *Inter multiplices & graues,*
Prognoſticon de mundi fine, li.1. *Reſipiſcite dico, reſipiſcite,*

Alanus.G. ſcientijs & linguis eruditus, ſcripſit ad Wintonienſem,
Contra ſophiſtriam diaboli, li.1
Et in uernaculũ idonia plures libros tranſtulit,

Guilhelmus Gray, in carminibꝰ Anglicis plura elegãter ſcripſit cõtra regnũ filij perditi & aduerſus Thomã Smyth.

Arthuriꝰ Keltõ, in rhithmis Britãnicis ingenioſe cõpoſuit,
Laudes Cambriorũ, li.1. *Honorãdo dño Guilhelmo Herbert,*
Genealogiã corũ a Bruto, li.1. *Dũ inſignis ac prudẽs ſecretarius.*

Gualtherus lynne, tranſtulit a Germanico ſermone in Anglicã linguam, ad illuſtriſſimũ regem Edwardum ſextũ,
De initio & fine Papiſmi, li.1. *Dũ Satã percepiſſet opus & fũda.*
Dialogũ duarũ ſororũ, li.1. *Beatus Apoſtolus Paulus ad Roma.*
Lutheri ſer. de matrimonio, li.1. *Honorabile eſt inter õnes cõiugium*
Exhortationes ad cõiugatos, li.1. *Scitis ex Dei uerbo, unde matri.*

Ioannes Phreas, Britannis, uertit Sineſium de caluitio, ut habet Conradus Geſnerus.

Finis.

Ex his & ſimilibus poterit fieri centuria ſexta Britannicorum, ſcriptorum.

